

de Collegio de la Comf. de San Diego en la B.

IMP. CAES. R. 3730

MANVELIS

PALAEOLOGI AVG.

PRÆCEPTA EDVCA-
tionis regia,

AD

IOANNEM FILIUM:

EX IO. SAMBUCI V. C. BI-
bliotheca.

IOAN. LEV NCLAVIO ~~scriba~~
interprete.

His adiecimus

BELISARII NERITINORVM

Ducis, eiusdem argumenti librum; cum
alijs ad principum studia pertinen-
tibus, nec vnquam hæc-
nus editis.

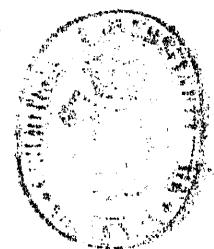
AD

FRANCISCVM MEDICEVM,
magnum Thuscæ Ducem,

BASILEÆ,

Ex officina Petri Pernæ.

1578.

*...ij. q. i. in avib. sed forte
mem*

COL R

S
E
A

Ulysses

de Collegio de la Com. de San Diego de Granada B.

IMP. CAES. R. 3130

MANVELIS

PALAEOLOGI AVG.

PRÆCEPTA EDVCA-
tionis regia;

AD

IOANNEM FILIUM:

EX IO. SAMBVCI V. C. BI-
bliotheca.

IOAN. LEVNCLAVIO ~~interprete.~~
interprete.

His adiecimus

BELISARII NERITINORVM

Ducis, eiusdem argumenti librum; cum
alij ad principum studia pertinea-
tibus, nec vnquam haec-
nus editis.

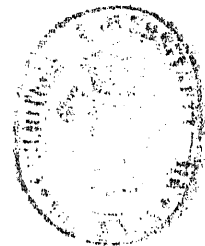
AD

FRANCISCVM MEDICEVM,
magnum Thufciae Ducem,

BASILEÆ,

Ex officina Petri Pernæ.

1578.

AD SERENISSIMVM
PRINCIPEM, FRANCIS-
CVM MEDICEVM, MAGNVM
THVSCIAE DVCEM.

Nter multiplices Italiae
plausus; exterarūq; na-
tionum faustas acclama-
tiones, gratulantium tibi
FRANCISCE Dux,
ob natum nuper Philippū filium, Mediceae
columen familiae; nec nostrae silere Musae
voluerunt, eum praesertim sanctae inter-
pretem atque internuntium, qui & pro-
pter imperatorij generis maiestatem ab au-
la tuae aditu non excluderetur: & prae-
ter hoc gratulationis officium, id secum
munus adferret, quod olim augustae in-
dolis puero in spem successionis amplissimi
Thusciae regni educando, magna recte ad-
ministrandi & conseruandi imperij pa-
terni, adminicula suppeditare possit. Est

is Palaeogini sanguinis insigne lumen illud, MANVEL imperator Byzantinus, summi princeps ingenij, summæq; doctrinae, cui nullum illa secula parem tulisse, Si res Etè virtutes eius aestimare volumus, nemo non lubenter fatebitur. Non iam prolixè generis nobilissimi seriem, cum rebus gestis commemorabo. Notus est ex historijs Michael Palaeologus, qui primus splendorem imperatorij nominis intulit in familiam suam, quam, si Otomanici generis incomparabilem felicitatem excipias, solam Deus continua ducentorum prope annorum successione beavit. Hunc sequutus est in regno Andronicus filius, Andronicum Michael secundus, Michaelè secundum Andronicus item secundus, Andronicum Ioannes, cui quatuor omnino fuere filij, Andronicus, Demetrius, Manuel hic noster & Theodorus. Imperante Ioanne, successus barbari contra nostros habere maiores, quàm vnquam antea, cepere.

qua

quapropter optimus princeps, vt saluti suorum, ac totius adeo reipublicæ Christianæ consuleret, querenda statuit auxilia, quibus formidabiles barbarorum progressus reprimeret. itaque triremes conscendit, Venetias proficiscitur, Italos principes adit, omnes periculi communis admonet. Hinc in Galliam, & semotam ab reliqua Europa Britanniam contendit. Vbi que nauiter susceptæ pro salute publica legationis munus exsequitur, sed irritò, proh dolor, euentus, propter detestabiles principum Christianorum discordias, quibus hodieq; res nostras pessum ire videmus. quippe Gallia tunc discidijs intestinis grauissimè laborabat, sub rege Carolo sexto, qui puer erat, proceribus quibusdam funestas inter se similtates exercentibus. Omnia frustra molitus, Venetiasq; reuersus, per summam insolentiã à Venetis quoque mercatoribus indignum in modum excipitur, qui prius eum se dimissuros nega-

rent, quàm nummos, iter in Galliam Britanniamq; facturo creditos, cum immodicis vsuris reddidisset. Nefarium profectò facinus, inquit: sed Andronicum filium magis erga se impium & ingratum expertus est. Nam quum domo profecturus ad conquirenda nostrorum procerum subsidia, Byzantio hunc præfecisset; ac deinde, quibus in angustiis versaretur, ei significasset: nullam filius paternæ calamitatis rationem habuit, sed tantis in ærumnis auctorem ortus sui, secundum Deum, mortaliū scelestissimus hæere passus est. Hoc casu paterno Manuelis huius, quem nunc ad te mittimus, singularis in parentem pietas atque virtus enituit. nam quum Thessalonicam administraret collectis è ditione sua nummis, qui patri redimendo sufficerent; Venetias profectus, eum ab vsurariorum iniuriis vindicatum in patriam reduxit. Hoc factò, patris animum artificimè sibi deuinxit; habuitq; pietas hæc ea præmia

præmia diuinitus, vt Manuel imperio paterno potiretur, Andronico primogenito, & Ioanne Andronici filio, prorsus exclusis. Quamquam enim ad Baiazetum, Amuratis filium barbarorum tyrannum, hi duo profugerunt, eiusq; copijs auxiliariis adiuti, Constantinopolim occuparunt: imperatore Ioanne patre, ac Manuele filio, qui capti sunt, in duros carceres compactis: tamen fauore propitij numinis factum est, vt exacto triennio salui tandem euaderent, frustra multoties monente Baiazeto tyranno, vt interficerentur. Nimirum nequit in eos humana seuire crudelitas, quos diuina prouidentia tegit. Baiazetus ipse, mutata voluntate pristina, Manuelem restituit: Andronico & Ioanne in aulam suam deportatis, vbi victum haberent, quàm diu superstites essent. Tanta verò magnitudine animi præditus erat Manuel imperator, vt cum Baiazetus immensam ab eo pecuniæ vim po-

sceret, atque uti suam in aulam veniret, adhibitis grauibus iniis, mandaret: in neutro tyranni postulatis pareret. Existimabat enim fortissimus princeps, etiam debilitatis imperij Byzantini viribus, nihil contra dignitatem eius loci atque ordinis, in quem a Deo collocatus esset, admittendum. Hac de causa rursus in periculum amittendi regni venit, quum denuo manifestam benigni numinis opem sentit. Baiazetus enim barbaro furore percitus, summis viribus Constantinopolim obsidet ac oppugnat; quæ quidem obsidio totos decem annos durauit. Interea Manuel animum nullo modo despondet, sed paternum imitatus consilium, Ioanni, Andronici fratris filio, vrbs obsessæ cura defensionemq; commissa, in Italiam ad Pontificem, Mediolani Ducem, & Venetos proficiscitur. Hinc abit in Gallias, ubi Carolum regem phrenesi laborantem reperit, misquam quidquam opis impetrat, quumque

morbum

morbum regis diuturniorem fore prospiceret, per Germaniam & Pannoniam domum reuertitur. Omni destitutus humano presidio, Deum sibi presentissimum experitur. nã Baiazetus obseffor vrbs prælio victus, in Tamberlanis Scytharum principis potestatem venit, nec ad mortem vsque se rursus vlla ratione in libertatem adserere potuit. Ingens hoc Dei beneficiũ Manuel hymno celebrat, quem heic in extremo legimus. Nec multò post, ut suos à barbarorum iniurijs tutaretur; Isthmum Pelopõnesi muro claudit, extincloq; Baiazeto, perpetuam cum Mabometo, eius filio, pacem facit. Talem, tantumq; principem, tamque Deo carum, ad te, Franciscæ, procerum Italarum decus, a-blegamus; ut tibi libros hosce suos, qui rationes educandæ regie sobolis cõtinent, offerat: non quod tu præceptis hisce indigeas, qui iam dudum maturi sapientisq; principis numeros imples, sed ut aliquan-

do

do Philippi tui, quum feliciter adoleuerit, studijs & vsui seruiant. Erit autem, vt spero, non ingratus hic hospes tibi; qui cum augustæ familie ornamentis, doctrinæ laudem coniunxit. Semper enim hoc peculiare fuit Medice æ genti vestræ, vt omnem doctrinam liberalem, & viros ex ea claros, humanissimè complecterentur. Magno illi Cosmo, qui primus suis præluce maioribus cepit, Chrysoloras & Argyropulus, homines Græci, litterarumq; Græcarum per Italiam, Germaniam & Galliam propagatores, in delicijs & amoribus fuere. Nepos autem eius Laurentius quanto Ianum Lascarim natum ex imperatoria stirpe Græca, Demetrium Chalcocondylam, Michaelem Marullum Tarchanotam illustrè virum, in honore habuit? Denique Cosmus pater, vt alios omittam, maiorum vestigijs insistens, quum alijs reipublicam litterariam beneficijs adfecit; tū nobilissimos illos Pandecta

delectarum Florentinarum libros, tam sanctæ tot seculis adseruatos, immortalis suæ cū laude nobiscum communicauit. Horum exempla tu quoq; proculdubio semper imitare, qui ceteris in rebus auitas patriasq; virtutes, & egregia facta, iãdudum non solum æquasti: verum etiam magnum ipsdem laudis, gloriæ, dignitatis amplificatæ cumulum adiecisti. vale. a. d. v11. eid. Ianuar. Vienna Pannonum.

Io. Leunclauius
Germanus.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΕΥΣΕΒΕ-

ΣΤΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΧΡΗΣΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΠΡΟΣ Τὸν

ἑρασμίου τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἑβασίλεως,

Ἰωάννου τὸν Παλαιο-

λόγον,

ΤΠΟΘΗΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

ἀγωγῆς, ἐν κεφαλαίοις. Ρ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΟΙΜΙΑΚΗ

ἢ ἐφεξῆς κεφαλαίων.

Ν πελοποννήσῳ σέ λιπῶν, ἐξ
ἰταλίας ἐρχόμενος, (ὡ πῶς ἀνεγ-
καίμ ἐδωλήθημ) ἦστα δὲ παιδίον
ἐπὶ, καὶ παιδείας ἐσυγχῆς μετέχων
διὰ τὴν ἡλικίαν, ἄλλως τὲ σι
καὶ τῆς τύχης ἐμποδῶν εἰς τοῦτο
ρηχθημένης, ὑποδίηκας τῆ δυ-

νάμει συμβαινόντους ἐρρυθμιζον: ἐν αἷς ἐτέρας ἐπηγε-
λόμην σοὶ δώσωμ τὴν ἡλικίαν ἀμείζοντι, τελευτῶν βίῳ
πρεπέσας. ἀρτί δὲ με μισρακίῳ γεροντόπ, καὶ πρὸς ἡμᾶς πα-
ραγεροντότι, φέροντί τε τῆ ψυχῆ παιδείας ἐ φάυλον μέρος,
ἐμπειρίαν τε τῆς ζωῆς, καὶ δῆρας, καὶ τ τοιέτων, ἦλθε μέμ σοι
παρ ἡμῶν πρὸς ἀπαν ἐπιτήδευμα στραπωπικὸν τὰ γερονόμε-
να, ἐυδὸς νεῶς ἀποβαύπ. αἱ δὲ ὑποχέσεις, ἄπω. εἴποι τις ἀ-
εἶμαι. δεινὸν γὰρ τὰς πρὸς ῥόμην, καὶ πόλεμον καὶ ὄλωσ τὰς
σὲ σάματ. ἐπιμελείας πρὸς πέναι τῶ, ὅτι αὐ ψυχῶν καὶ
νῆσ

MANVELIS PALAEO-

LOGI, RELIGIOSI

ET CHRISTIANI IMPERATO-

ris, ad amabilissimum filium & Impera-

torem, IOANNEM PA-

LAEOLOGVM,

PRÆCEPTA EDUCATIONIS

regiæ, c comprehensa capitibus.

EPISTOLA, PRAEFATIONEM

in capita sequentia complectens.

Vum ex Italia veniens, in Pelo-
ponneso te relinquerē (ab quonā
id pacto vt facerem, animū indu-
cere potui) puellum adhuc, & per
etate litteris tenuiter imbutum,
quod ipsa quoq; fortuna in hoc ti-
bi fuisset impedimento, præceptis
informabā, quæ tuis tū viribus respōderēt: simulq; me tū
bi facto gradusculo, daturū alia pollicebar, vitæ maturio-
ri cōuenientia. Nūc adolescentiā ingressō, & nuper ad nos
reuerso, nec vilē eruditionis partē animo secū ferēt: cū sa-
gittādī, venādī, aliōνq; talīū peritiā: missa quidē à nobis
sunt, vbi primum nani fuisses egressus, quæ ad rei mili-
tariis studiū quocūque modo pertinerent: at illa de qui-
bus dicēū, promissa necdū adparuerūt. Obiecturū heic ali-
quē nobis arbitror, mirū sane videri, quæ ad robur, & bel-
lum, & corporis omnino curā spectet, eo potiora duci, per
quod

νῦν λαμπρότερα σποφίναις, καὶ τὰ μὲν μηδὲ ποδὶ ὑπέ-
 ρημένα. ταῦτα ὅ πάντ᾽ σοι δέουσι δικαίον ὄν ἀπλῶς, ἀυ-
 τὰς δὲ τὰς ἐπαγγελίας, ὅν καὶ ὄντα ἐμαυτὸν ὑπόχρεων
 πλείων ἔνεκα, διπλῶν ταῖς ὑποσχέσεσιν εἰρησάμεν, μη-
 δὲ πῶ σοὶ καὶ νῦν περιγερονέσαι, καὶ ἵππον μὲν τῶν ἐυγε-
 κῶν, καὶ ἱέρακα, καὶ κούρα παρεχέμεν, λόγους ὅ ποτε πη-
 κῆς, καὶ πατρικῆς φιλίας ἰσχυρῶς, συναναγκεῖν μὲν δωμα-
 μένας ἦει, σωαναγκεῖν δὲ πρὸ κοινοῦ, ὡς περ ἐξ ἐπιτηδῆς
 ἀναβάλλεσθαι. ἐγὼ δὲ τὸ τοῦ εἰποιοῦ αὐτῶσι τὸ φέρον
 εἰπεῖν, ἢ μὴν γὰρ πάντα καλῶς σκοπήσωντα. ἔδῃ γὰρ σε
 πῶ ψυχρὴν ἀπαλωτέραν ἔσται, πεπονηκῆσαν καὶ πλεγμακρῶν,
 καὶ ὑποδημίαν ἰσχυρῶν, δοῦναι πὶ διαχρηστέαι, ὅπως δὴ πῶ
 εἰθυμίαν παρωσάμενη, ἀκμάζουσι λαβῶσι περὶ θυμίαν,
 ἀσμένως δὲ ζηταὶ λόγους, τὸ καλὸν, ἢ πῶ βραδύνην νο-
 μοθετῶντας, τὸ μὲν δὴ λογισμῶν πῶ πρακτοῖ μοι. εἰ δὲ
 ὅ τάλιθῆς εἰπεῖν, καὶ μὴ βυλομένῳ πρὸ βῆν μακρότερον,
 ἀχολῶν μοι προοισαμένων. ὁρῶν ὅ τὰς ἐπιτεταμέ-
 νως χωρῶσας, δεδιώς μὴ διακρίσεσθαι τὰ προοισαμένα
 ἐπιμεῖν, καὶ ἄλλοι δὲ σαφῶς εἰδῶς ἀπὸ τῶν φθασάν-
 των : δειρὸν ᾗθιαν * εἰς ἔργον ἀγαγεῖν τὰ ὑπορημένα,
 ὡς ἐνδὸν δεχόμενον τὰς τῶν πραγμάτων νουθεσίας.
 ἴω μὲν οὖν ἀκόλουθον, μὴ δὲ νῦν τὰ τῶν τελείων
 μειρακίῳ γνωμοδοθεῖν. ἔγνω, ἢ λέλυθέ με. ὅν ὅ τὸ
 μέλλον ἀόρατον, ἀμεινον ἢ δὴ καταβαλεῖν τὸ χρεῖσθαι
 ἄπαν εἰς δυνάμιν. ἐρῶμεν δὲ οἶμαι τοιαῦτα, δεῖ τὸν λό-
 γον ἰδῶντῶν, εἰ συμμοίσει μὲν καὶ νῦν, συμμοίσει δὲ ἐς
 τὸ μέλλον καὶ συμβήσεται καὶ νέον, καὶ γέροντι, καὶ τῷ γῆ-
 πάσῃ, καὶ τῷ ξείνῳ, τῷ τε ὄντι, τῷ τε ἐσομένῳ γὰρ βίῳ, καὶ
 μὴ μὲν πῶ ἀλαζονείας γραψάσθαι, μεγάλα δὴ ἔσαν ἐπαγ-
 γαλλόμενον. ἢ γὰρ δὴ τὸ πᾶν ἡμέτερον ἔσαι τῶν νοημάτων
 τῶν

* γραφεται
 ἄστυλῶ.

quod menti & animo splendor aliquis accedere possit: it-
 dem, quae nunquā tibi pollicitus sim, merito data, ratione
 quadā simplici, at ipsa promissa, quibus praestadis cetero-
 quin obnoxii, pollicendo me dupliciter obligarim, ne nūc
 quidē exhibita: equum deniq; generosam, & accipitrem,
 & canem suppeditatum; at orationes ad praecleara co-
 hortantes, & monitus paternos, quum ipsi filio, tum
 republicae profuturos, quasi de industria procras-
 tinari. Ego vero fateor, haec non indecore dici; sed
 ab homine, qui non omnia rectē considerauerit. Par-
 enim erat, animo tuo tenello, quique tam nauigatio-
 ne diuturna, quam absentia parentum; debilitatus
 esset, sui nonnihil exhibilandī copiam fieri: ut ex-
 pulso mærove, alacritateque vegeta recuperata, non
 ignauiae, sed honesti praeccepta traditurus rationem
 hoc à me factum fuit, atque etiam vel inuito me res
 diutius, si verum fateri debemus, impediētib; nos
 occupationibus nostris, extracta. Quum autem ma-
 gis eas, magisque cumulari viderem: ne ista longius
 durarent obstacula, veritus; vel quod certo potius
 id futurum, de praecedentibus nossem: promissa tan-
 dem implenda putavi, nimis interim negociorum,
 prout fieri posset, exceptis. Esset sanē consentaneum,
 ne nunc quidem adultis conuenientia praescribi adole-
 scentulo, noui hoc equidem, non me lateret. sed quum
 futurorum euentus in occulto sit, debitum istuc om-
 ne modo pro viribus exsolui praestat. Ea vero prolaturum
 me arbitror, Deo cursum orationis moderāte, quae & nūc
 & in posterum proderunt, quaeque iuueni, & seni, fortu-
 nae cuius, & ordini, & huic praesenti, sequuntur. & vili
 conueniet. Nolim autem adrogantiae me quisiuā infirmu-
 let, quasi qui magna quaedam polliceat. Non enim haec nos

των, (ἢ κρύψω τῆτο, ἐδὲ γὰρ ἄξιον) ἀλλὰ καὶ πὶ
 πλήσων μέρῳ, ὁρετῆ κηκοσμημένον, οἷς ἢ τῶν τρέ-
 πων χρηστότης, καὶ τὸ τῆς σοφίας χεῖμα, τῶν σωμά-
 των ἀπελθόντων περὶ τὴν μνήμην μετ' ἐγκωμίων. ὁ
 λέγω δὲ μόνον τοὺς ἡμετέρας, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν
 παλαιότερων. πάλιν ἐρεῖ τις τυχὸν ἡμῖν. ἤρκει τοιγαροῦν
 ὀπιτάξαι, ὡς εἶπεν τοὺς ἀνδρας φοιτῆσαι σε, καὶ
 τὴν ταχίστην αὐτοὺς δελεῖν, καὶ ταῖς σοφῶν διδασκαλίαις
 σεαυτὸν κοσμήσαι, καὶ πραγμάτων ἡμῶς ἀπηνάλαλθαι,
 καὶ φημί, μηδὲν ἀπάδον τουτονὶ τὸν ἀνδρα ἐρεῖν. εἶναι
 γὰρ πολλὴν ἀνάγκην τουτουσὶ τοὺς θαυμαστικὸς εἶδέν σε,
 καὶ τῶν σὸν ἡτῶν διδασκαλῶν αὐτοὺς ποιήσαντα, τοῖς
 νῦν οὖσιν ὡς σκεπτικῶς βουθούς εἰς τὴν τῶν καλῶν θή-
 ρων, εἰ μέλλεις καλὸς κηρωθὸς ἔσεσθαι. τίς γὰρ ποὺ κέ-
 λιοι γνοίη ὡς εἶπεν τὸ ἀγαθὸν χειραγωγῆσαι νεότητι, του-
 τονὶ τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν, φρονήσει τὴν καὶ ὀπιτήμη, καὶ
 σπαδῆ, καὶ εὐσεύει, καὶ φιλοπμίᾳ, ὡς λογικῶν τε
 καὶ πολιτικῶν μάθησιν τὸ λυστελὸς ζήτησάντων; ἡ γη-
 σάμην δὲ τοῦ μόνου, καὶ τοὶ πᾶλλα ταπεινῶς ἔχον, ἐνθα
 δὴ πὶ πλέον χήσειν τοῦ κείνων. λέγω δὲ τὴν πατρικὴν
 χήσιν, ἢ τὸ πῦρ μέγαν ἀνάπην, σφόδρα γὰρ ὡς μείζον
 ἐξείρει, ἀ σὺ μοὶ διδούς μαντεύεσθαι ὡς τῆς σὸς φύσεως.
 καὶ γὰρ θεὸς ἀναδείξαι με (χήσονται δὲ τοῖς τῶν ποιη-
 τῶν, οὐ γὰρ δόγμασιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἰσορίαν ἀπλῶς) καὶ
 τειρεσίαι, καὶ κηλχεντῶ ἀληθέρων εἰς ταυτῶν τὴν
 μαντείαν. Καὶ μὴν γὰρ καὶ τὸ σὸν ὡς ἡμῶς ἀπαν, ἔσο-
 παρῆ κοσμούμενον ἀμυθήτω, παρεκκλησίαις ἀν γένοι-
 το τοῦ πατρειῶν τὰ δέοντα. πατὴρ οὖν, καὶ πλέον ἢ κα-
 τὰ πατέρας φιλῶν, ἢ φῶ φιλοῦντι, καὶ πλέον ἢ κατ' ἡμῶς,
 ὡς εἰσπύτων τὴν καὶ εἰσπύμενῶ ἀσπύσει, πᾶς οὐκ
 ἀγύση

stræ cogitationes in uniuersum erunt, (non hoc dissi-
 mulabo : nec enim id fieri par esset) sed pars maior ab or-
 natis virtute viris petetur, quorum memoriam cum cele-
 bratione, posteaquam è corporibus migrarūt, & ipsa mor-
 rum bonitas, & sapientia conseruiat. Nec de nostris dum-
 taxat hominibus loquor, verum etiam de plerisq; veterū.
 Rursus heic quispiam nobis fortasse dicturus est, satis es-
 se, si mandemus, eos vt adeas viros, & quāprimum pelles-
 gas, ipsorumq; te præceptis excolas, nobis interim hoc labo-
 re molestiaq; liberatis. Nihil equidem absurdū ab hoc ho-
 mine proferri fateor. esse nimirum magnopere necessa-
 rium, vt admirabiles hosce viros inspicias, eosque tibi
 præfectos morum magistros, illis, quæ tibi nunc ad-
 sunt; auxiliatores adiungas; ad rerum præclararū
 indagatiōem, siquidem vir bonus & egregius fieri
 velis. Nam quis iuuentutem melius ad virtutem ma-
 nu quasi ducere norit indicatis hisce viris, qui & pru-
 denter, & peritè, & studiosè, & ingeniosè, & sollicitè,
 quidquid ad differendū ciuilemq; doctrinā confert; inue-
 stigarunt; sed arbitrabar id, quod meum est, licet aliqui
 non magni momenti sit, heic tamen plus illis valiturum:
 adfectiōnem inquam paternam, cuius ignis admodum
 efficax, vehementer amplificat ea, quæ tu mihi de
 tua natura das vaticinari: quo quidem in vaticinio me
 Deus (vtar autem petitis ex poetarum libris; non
 quod ea pro placitis habeam; sed historie simpliciter
 caussa) tam Tiresia, quam Calchante veraciorem
 faxit. Itidem omnis erga nos officij præstatio tua,
 ineffabili quadam obedientia decorata, nobis incita-
 mento esse possit, vt agenda tibi præcipiamus. Pater igitur,
 & qui supra morem paternum diligit, filio diligenti,
 & ardentius quidem, quàm filij soleant, ea præcipiens &
 exponens, quæ ex vsu futura sunt, quoniam pacto nō pluri-

αυύσει; ἔτε γὰρ ἀπιστεῖν ἐστὶ πρὶ τῶν λεγομένων, οὐτε δὲ
 λως ἀπειθεῖν, ὁπόταν καὶ π δόκνον φανῆ, ἔτε μὲν θέλει
 χαρίζεσθαι, τῶν ὑποτιτάχθαι τοῖς λόγοις, ἔργοις. οὐ μὲν,
 ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἕτερον, ἐν ᾧ πλεονεκτοῦμεν ἐκείνων. τὸ γὰρ
 δὴ μετ' ἐξουσίας εἰπεῖν, ὁ πολλῶν τὴν δῶαμιν ἔχει καὶ
 παιδοστρέφη, καὶ διδασκαλίᾳ, καὶ παντὶ διοργανισμῶ
 φύσει νέων, ἢ πλάττει, ἐμοὶ μὲν ἔστι πανταλῶς ἐκεί
 νοις ὃ, δουδαμῶς, οὐδ' ἀν' ἢ πάντων σοφία εἰς ἕν γε τοῦ
 τοῖς Σωκράτη. πῶς μὲν γὰρ ἀν' ἀρεσάξαιεν ἀδεῶς, πῶς
 δὲ πιστῶς, πῶς ὃ θαρρόντως, καὶ βασιλεία, καὶ πατέρα,
 καὶ φίλον, οἱ πινες ἐστέρωται καὶ ἰσχύματ' ἀφοβίαν δι
 δόντος, καὶ ἰσχύσεως πασῶν κρατούσης πρὸ τῆς φύσεως φίλ
 τρω, καὶ φιλίας σωηθεία. θαρρόντως, δηλοῦσ' ἔτι δὲ Δίω,
 ἴσχυρῆς, πολλοὶ ἕτεροι, βασιλικῶς μὲν λόγος ἐνομα
 δέντας, καὶ παρὸς αὐτοῖς βασιλείας, πολλοὺς πινες γερρα
 φότες τρεῖν ὃ ὅμως ἐθέλοντες τὰ παρ' ἐποντα. Ἐπίσιν αὐ
 τοῖς, καὶ τοῖς βασιλεύσιν, καὶ μὴ δοκῆν θρασυῶδες, μὴ ἢ
 παροπετῶς ἔχειν, τέχνη μακρῶν δεξιότημονοι ὑποφορῶς
 κρατούτων, ἔπειτα καὶ ταύτη Σωκρατικῶς τὸ δεῖν
 ὑποφανόμενοι. παρ' ἐπιπὶν ἐγὼ πῶς γνάμιας ταύτας ἐ
 ρανισίμου, καὶ παροσέπ θειοτέρων ἀνδρῶν, παροσέπ
 τι καὶ παρ' ἐμαυτοῦ, ἴσως οὐ πάντη φαῦλαν, οὕτως ἐλδο
 δέρας καὶ πειλικῶς (ὡς ἀν' εἶποι τις) ὑποδέδωκα, ὁφεί
 λημά τε καὶ δῶρον, ἐν κεφαλῶν ἐκατοντάδι, ἀκροσι
 χῆδι πιν' ταπιομένων, ἐν ἢ π' μέρ' ὄσιν διχῆς, μὴ δεῖν
 οὐκ ἀπμάσαι, εἰ δέ τι καὶ ὑπὸ διχῆς ἢ μᾶς διξάσαι, καὶ
 τὸν εἰπόντα θαυμασίον παροσφίτω καὶ βασιλεία· εἰσα
 κισον κύειε τῆς παροσδιχῆς μου· οὐ ταῖς συμβουλαῖς ἢ
 παροσροῖς, μάλα Σωκράτην ὠφελήσεις. ἐξελῶ μ' οὐδ' σα
 φέρον πάντα φερέειν, ἐργον δὲ ἀμεινον ἔτι, μὴ τὸ ὁ
 σοῦ

nam efficitur & nec enim fidem ulli præcepto derogare
 fas est, nec detrectare imperium, etiamsi quid offerat sese,
 quod mordere videatur; nec recusare, quo minus ipso factis
 eto verbis obtemperes. Præterea quiddam aliud est,
 quo nos illes superiores sumus. Nam cum auctoritate
 loqui, quod sane perinagnani in ludi magistro, doctore
 re, quovis alio vel moderante, vel fingente invenimus
 ingenia, vim habet, mihi quidem omnino licet: at non
 itidem illis; etiamsi vel universorum in unum sapientia
 coeat. Quo enim pacto vel liberè, vel fideliter, vel con
 fidenter; regis; patris; amici more, præceperint; qui
 et imperij maiestate; interritum animum suppeditant
 te, carent; et adfectione, vi naturalis amoris uni
 versas alias superante: et amicitia, fiduciam prætex
 tu familiaritatis augente & Exemplo sunt Dio, Iso
 crates, complures alij, qui scripsere quidem illi multas
 regibus (sic enim appellati sunt) orationes, ad ipsos et
 tiam reges: sed quod persone tam sue, quam regie decora
 rum servare cuperent, nec vel insolentes, vel protervi vi
 deri: proluxa regiam eminentiam arte demulcent, ac
 deinde ne sic quidem liberè satis id, quod dicendum erat,
 pronunciant. Ex his equidem, virisque præterea di
 viniotibus, collectas hasce sententias, quibus et a no
 bis fortasse non contemnendum aliquid adiectum est, li
 berè ac paterrè (ut ita loquar) offerre tibi volui, cen
 debitum pariter ac munus, centum capitibus inclu
 sum, quæ acrostichide quidam digeruntur, in qua ipsa
 pars quedam est voti, quod à deo minime reiici opto, si
 quidem et pro voto preces concipiendæ sunt, more va
 tis et regis illius admirandi, qui dixit: Exaudi domi
 ne precationem meam. Tu si animum ips, quæ con
 suluntur, adverteris: magnam ipse tibi emolumentum
 adferes. Poterant autem omnia paullo dilucidius expo
 b 2

σοδὸν παντάπασι τῆς γὰρ ζωῆς ἀφ' ἑδου, ὡς ἔστι π ταύτη
 τη δυνάμει τῶ δουτυμόνι διεξέρων τὴν ὄρεξιν, αποδυμο-
 τέραν ζητεῖν ἔσθω. οὐδὲ γὰρ ἐχρῆν ἡμῶς πρὸς ἄνευ-
 πιτά σε πρὸς χαλόντας, νωδρὰ ζήτητα καὶ ἀνεύμενα σοι
 πρὸς ἀρετήν. σὺ δ' ἀναιδέως ἐξέροτῃ τὸ δουχερῆσον λύων,
 βρωσιμον σωτῆ καλῶς τὸν μυελὸν ἀποφύλας, ὃς δὴ
 πολλῶ σου τὴν ψυχὴν ἀμείνωγα πᾶντως δειξί, ἢ τὸ ἀ-
 χαλλῶς σῶμα οἱ μυελικοὶ τῶν λέοντων. πείδομαι γὰρ
 ἔστι τοσοδὸν ἐν ταυτοῖ τὸ ζωοῖσιν, ὅσον γὰρ, εἰ φιλοπό-
 νως ἀπὸ δρέψωμο, ἐμδίως ἀποφῆναι σε ἀρίστον ἀνδρῶν τε καὶ
 βασιλέων. εἰ δ' ὅ ταῦτα λέγῃσιν ἐγὼ, πολλῶ χείρον ἐχῶ
 τῶν γελαμμένων, ἀλλὰ σοι μὴ τοῦτο ἔσω πρὸς τὸ καλὸν
 κάλυμμα, ἢ ἔργον πὶ τοῦ πρὸς ἄπαν· ἀλλ' εἴ που τὴ καὶ βέλ-
 πον δ' ἔρη) παρ' ἐμοὶ, ἐπεὶ μηδεὶς ἐξέρηται πᾶντων ἐξῆς
 τῶν καλῶν, ἢ γὰρ σοι ἀρέπειν τοῦτο κληρονομήσαι, καὶ
 πρὸς ἐπίδοσιν ἀγαγεῖν πολλῶ γὰρ κρείσσω φιλοπρήσιας,
 ἢ τὴν οὐσίαν τὴν πλείω, καὶ βασιλείαν ἀπὸ τῶν. τὰ-
 μά δὲ ἐλαπτόματα διορῶν, (πολλὰ δ' ὄντι, καὶ μεγάλα)
 θέλει πὶ καὶ πρὸς τούτων κερδαίνειν, διδασκαλον ἀπὸ
 πρὸς πρὸς ἀμείνον, καὶ πολιτείας ἀσφα-
 λερέρας. καλὸν σοι γὰρ ἐκείνοις μιμήσασθαι, οἱ τοῖς ἑτέ-
 ρων ναυαγίοις διασώζον), ἀπὸ τῶν ἐκείνων ἀμύπημα-
 τῶν τε καὶ ἀτυχημάτων, τὸ δέον κλάμαζόντες: καὶ ἢ
 τὸ πλεῖν ἀπὸ πρὸς ἀμείνον, ἢ πρὸς καὶ ἐκείνοις
 Καὶ μὴν ἐλπίδου τῆς ἐγγύς γεροντῶς, φειδύσασθαι ἄλλου
 κατενεχθῆναι, ἀπὸ τῶν ἰδῶν ἀπεπήδησε· καὶ γέροντα τὸ
 πλεῖμα τῶν ἄλλων, ζωπεία νοδὸν ἔχουσιν. ἀλλὰ καὶ
 κρείστον ἰατρῶν, πολὺ τῆ τέχῃ φρονούντων, ἐνίοις γὰρ π-
 ρὸς ἐξερεπείσιν ἐπινοσημάτων δυσρόπων, ἀπὸ μόνου
 τοῦ παθεῖν τὴν πείραν εἰληφότες, καὶ τοὶ καὶ πᾶσι δὲ ἰα-
 τρῶν

ni, sed existimabam equidem, melius esse, non quid-
 quid esset offeum, è carne prorsus excimi: ut restaret ali-
 quid in hoc epulo, quod ad querendum maioris momen-
 ti cibum, conuiuie animum excitaret. Nec enim par-
 erat à nobis, ad strenuitatem te cohortantibus, ineffi-
 caces ac molles tibi cibos offerri. Tu mentis robore, quid-
 quid difficilius est, digerens: rectè medullam ipsam escu-
 lentam tibi reddito, quæ animum tuum multò sanè me-
 liorem efficiet, quam corpus Achillis leonum, ut in fa-
 bulis est, medullæ. Nam mihi quidem persuasum est,
 tantum heic inesse fructus: ut, si quidem eum studiose
 decerpseris facile præstantissimus & hominum sis
 evasurus, & regum. Quod si auctor horum ego, mul-
 tum inferior ijs, quæ heic à me perscripta sunt: mini-
 me id quidem impedimento tibi sit ad virtutem, vel vl-
 la in parte obstet: sed si quid apud me rei melioris fuerit
 inuentum, (quando nemo bonorum prorsus omnium
 exfors est) id uti hæreditate adeas, & multam ad-
 augeas, studiosius ex ratione decori putabis elaboran-
 dum: quam vel bona paterna, vel ipsum regnum. Virtus
 verò mea perspicuens, (quæ sane permulta, & magna
 sunt) ex ijs quoque lucrum aliquod percipere velis: præ-
 ficiendo scilicet illa tibi, ceu quendam vitæ melioris,
 tutiorisque gubernationis magistrum. Nam rectè fe-
 ceris, si eos fueris imitatus, qui naufragiis alienis ser-
 uantur: illorum delictis aduersisque casibus, quid opus
 factò sit, edocti: dum vel longum vale nauigationibus
 dicunt, vel pro viribus sibi consulunt. Quin & il-
 lud aliquando accidit, ut quis lapsi proximus, si a-
 lium prius videret lapsum, resliret: quo sane pacto ve-
 su venire solet, ut aliorum ruina mente preeditis salu-
 ti sit. Itidem rectius aliquando medicis, artem suam
 magnopere iactantibus, difficiles aliqui nonnullis mor-

Ἐπιγραφή

ἔσων πάλι παροιμίαν ἐξήλεξάν πε, ὁδόν τε καὶ ὀφθαλμὸν
 ἐποβαλόντες πνί * κφ, ἢ ἑτρόν τι παδόντες, ἔπειτ' ἐμ-
 πειρότῃσι γυρότες ἐκ τῆς ἰσταν ἀμύρτημάτων, καὶ ὦν γα-
 ῖησις ἐφάνησαν παδημάτων ὅπῃ τῆς ἰδίων Ἐωμάτων, τού-
 των πολλοὺς ἀπληξάντες, τοῦ δεινοῦ ἀπειγρότες τῆ
 ἀσσεδείση τῆ πείρα τέλη. κεφάλαιον τῆ λόγου, ὁ
 κακὸς βουλευμένῳ ἔῃ, καὶ οὐδενὸς ἀφῆ-
 σῆ) ὁ δ' ἀγαθὸς, ἐξ ἀπῆ-
 τωμ.

Κ Ε Φ Α -

bas curarunt experientiam duntaxat inde nancti, quod
 eadem & ipsi perpepsi fuissent. Immo medici quoque
 tritum vulgò proverbiam refellerunt, qui dente vel o-
 culo ex pharmaco quodam amisso, vel aliud quiddam
 perpepsi, deinde propriis ex erratis facti peritiores, quos
 morbos suis in corporibus curare non potuerant, ijs a-
 liis plures liberarunt: per accessionem experien-
 tiae ad artem, vi mali superata. Ad sum-
 mam, qui malus esse vult nullum ex
 ulla re capiet emolumentum:
 bonus autem ex
 omnibus.

b 4

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΚΑΤΟΝ, ΔΙ' ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΟΣ.

Σύνταξον ὧ-
δε. βασιλεὺς
μανυῆλ πα-
τήρ, βασιλεὺς
ιωάννη υἱοῦ,
καρπὸν τῆ ἐ-
μεῖς ψυχῆς,
ὁ ποιῶσόν τῆ
προφῆν τῆ C ἢ
ψυχῆ ἀκεμα-
ζούση, διδο-
μι δηλονότι.
ἢ ὁ θεὸς εἶν
κοσμητῶρ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ΒΑΣΙΛΕΙ,
ΜΑΝΟΥΗΛ, ΙΩΑΝΝΗ,
ΠΑΤΗΡ, ΤΙΩ,
ΨΥΧΗΣ, ΨΥΧΗ,
ΚΑΡΠΟΝ, ΤΡΟΦΗΝ,
ΕΜΗΣ, ΤΗ ΣΗ,
ΟΨΟΙΑΣΟΤΝ, ΑΚΜΑΖΟΥΣΗ,
ΗΞ, ΟΘΕΟΣ ΕΐΗ ΚΟΣΜΗΤΩΡ.

α

Βιοι τοῖς ἀνθρώποις διάφοροι· οἱ μὲν φρονήσαι, καὶ
πειθεῖσθαι, καὶ χρηστέσθαι, οἱ δὲ ἀεχθηεῖν, καὶ ἀ-
πειθεῖσθαι, καὶ πονηεῖν, γινόμενοι τε καὶ μεριζο-
μένοι, καὶ αὐτῶν διαιρέμενοι τε, καὶ ὑποδιαιρέμενοι, εἰς ἀφιδ-
μόν οὐχ ὑποπίπτοντα λογισμῶ. δοκεῖ δ' οὐκ ἄλλο ἄλλο
κράτις ἔχει, δυοῖν αἰτίων, οὐ πλείοσιν, ἢ τοῦ ἀγαθοῦ, ἢ
τῆ ἡδέως ἔνεκα· ἐὰν ὅτε ὅτι καὶ ἀμφοῖν. χαλεπὸν δὲ τὴν
ψυχῆν ἴσαι πρὸς ἐκείτριά ῥέπειν, εἴ τις ἀκριβῶς πρὸς τὴν
τελειώτουτον ἀφορώη. πλεονεχία τοῦτο δόξη τις, ἡμίφω-
λοῦ ὁ δὲ δίχα τεμνόμενος· φασὶν ὅτι πᾶσι πᾶσι, ὁ κε-
χλιωὲς καὶ ἀπᾶξ πρὸς ἡδονᾶς. ὁ δὲ διώκων τὰ ζῶον, αὐτὸ
κατὰ τὸ ἀγαθόν

Αε.

CAPITA C. QVORVM PRIMAE LITERAE
verbis subiectis conti-
nentur.

CÆSAR, CÆSARI,
MANVEL, IOANNI,
PATER, NATO,
ANIMI, ANIMO,
FRVCTVM, CIBVM,
MEI, TVO,
QVALIS QVALIS, VEGETO:
CVI DEVS MODERATOR ESTO.

Sic construe:
Cæsar Ma-
nuel pater,
Cæsari Ioan-
ni filio, fru-
ctum animi
mei qualis
qualis, cibi
animo tuo
vegeto, tri-
buo scilicet,
cui Deus mo-
derator esto.

L

Constat diversa vivendi mortalibus esse gene-
ra. que partim à prudentia, disciplina, probitas
te; partim à stupiditate, incitia, improbitate
proveniunt & distinguuntur; rursusque dividuntur ac
subdividuntur, eo quidem numero ac varietate, que az
nimi vi comprehendi nequit. Videtur autē aliud aliq præ-
stantissimū esse, duas, nō plures ob causas; vel honesti, vel
voluptatis, nonnunquam & amborū causa. Difficulus
quidē fieri potest, ut equaliter animus in utramq; partē
propendat: si accuratē quis ad id, quod integerrimū est,
respicere velit. Si tamen hoc quoq; concedat aliquis, se-
nimprobis erit, qui in utramq; partem distrahatur; pro-
sus autem malus, qui totus voluptatibus inhiat; qui de-
niq; bonum sectatur, ex ipsa re bonus erit.

β

Αἴτιον μὲν βίῃ τῆς εἰρημένων, ὁ πρῶτος ὁδὸς τρεῖς
 χύματα μὲν πάντα πασι εἶδ' ἰδοίη, διὰ τὸν πρὸς τὰς
 ἡδονὰς πόλεμον, οὐ πάντι ὅσους ἔχει, οὐ γὰρ ἡδονῆς ἀμοι-
 ρῶν, τῶν ἑωυτοῦ καὶ τῶν ἐλπίσι τέρπην εἰδῶς. πρὸς ἑσσι ὅ-
 γα τοῦτο καὶ τὸ σεμνὸν, καὶ τὸ διαρκές, ὅτι γὰρ πάντα πασι
 χρῆσθαι. τοιαῦτα τὰ μὴ νενοσθημένα τῆς ἀγαθῶν. ὅν ἀν ἐ-
 ρεσιῶν ἀντὶς ἀπαξ λάβοι, χειροῦται τε, καὶ οὐκ εἰς πλὴν ἐ-
 φερῶν ἀντὶς πλανῶν πρὸς πᾶσι. τῶν ὅ δὲ τέρψις,
 πλὴν ἡδονῶν τέλει ἔχοντι, οὐτε ἑωυτοῦ οὐδὲν ὑγίης, οὐ-
 τ' ἐφ' ἑσσι. οὐδὲν γένοιτο πνὴ ἡδονῶν διὰ τέλει ἐνὶ τῶν
 πρῶτοι, ἀλλοτε ἄλλων ὀρεζομένων, τῆς μὴδὲν ὡς ἀλη-
 θῶς ὄντων ἡδονῶν, καὶ διὰ τοῦτο μεταμεμπόντων ἀεὶ
 πρὸς ἑσσι. ὁ τελεῖται μέντοι, καὶ μέσος ἔστω· ἵνα μὴ σκλη-
 ρῶς ἐκ προσιμίων ὀπίσθιοι, αἱ τῆς ἀγαθῶν οὐκ ἐρῶ-
 νται. ἔστω δὲ τῶς ἡμῶν μὴ παρατελῶς ἀποβλητὸν τὸ ἡδὸν,
 ἔνθα οὐ πρὸς ἑσσι τὸ κελύφον.

γ

Σαφῶς ἴδι βίῶν πλὴν ἀρεσιν γνώμης, οὐ φύσεως οὐσα,
 ἢ φύσις γὰρ αἰθίοπι, καὶ σκύθῃ, καὶ κελτῶν, καὶ πᾶσι
 ἐξ ἧς ἀνθρώποις, μία πρὸς οἷον τυγχάνει. ὁλίγοις δὲ πρὸς
 ἰδιώμασι, τοῖς ἡμέσι ποιεῖ πλὴν διαφορᾶν. πλὴν δὲ πρὸς ἀ-
 ρεσιν χαλεπὸν καὶ ἀδύνατον μὴ μερίξασθαι. οὐκοῦν ὅσοι
 ἡμῶν εἶρη, οἱ εἶσι τοῖς ἀνθρώποις οὐ διὰ πλὴν ἀμείνων
 φύσιν μερίζοντι, ἀλλὰ διὰ πλὴν μερίξασθαι πρὸς ἀρεσιν.
 παντὶ ὅτι εἶρη τὸ ἡδονῶν, ἐκ ἑωυτοῦ οἷμα πρὸς ἀρεσιν,
 οὐ τῶν ξυμπεφυκέναι καὶ ἀπαξ. ἴδιος γὰρ ἀνὸς ὀπίσθιο
 χθόν τε καὶ φάλλον εἶον πεφιλημένον τῶν κερημένων,
 οὐ πρὸς οὐκ ἀνὸς ἡλλάξαστο ἀήδη γέμοντα ἡδονῆς, καὶ σαφῶς
 οὐσις

II.

Alijs vivēdi rationibus primo cōmemorata loco vita
 longe præstat, quæ asperissima quidē omnino videtur
 esse, belli eius causa, quod cū voluptatibus gerit, sed in u-
 niversum ita comparata non est. Nequaquam enim vo-
 luptatis expers est, quæ et recti conscientia, et spe de-
 lectare consueverit. Cū eadē vita, penitus bona, coniu-
 eta sunt gravitas atq; cōstantia. Nimirum eiusmodi sunt
 non vitia bona. quem cumq; semel amatorē sui nanctā
 fuerint, is et totū se dedit eis: nec ad ullā rem vanam e-
 vagari cupiditatem sinit. Alteri, cuius finis est voluptas,
 nec inest boni quidquam, nec comitabitur. Fieri certē ne-
 quit, ut quis una re perpetuō delectetur, aliās appetēs alia,
 quæ non reapse incunda sunt: ideoq; ad alia semper boni-
 nem advocant. Tertia sanē, media quæ adā est, ne, qui bo-
 na nō facimus ipsi, statim ab initio præcepta duriora tra-
 damus. Nimirum catenus voluptatem non omnino rei-
 ciendam ducamus, quatenus mali quidpiam ei nō adest.

III.

LECTIONEM horum vitæ generum certō scias esse com-
 munitatis, non naturæ. quippe naturam Æthiops, Scythæ,
 Gallus, homines universi, unam quamdam habent: na-
 tionibus ipsis ob exiguas quasdam proprietates invicem
 discrepantibus. Animi verō institutum difficile fuerit
 etiam in fratribus non esse diversum. Rationes ergo vi-
 vendi, cetera distincta est, non indistincte naturæ ratione
 distinguuntur: sed ratione sciendentis se in diversa sita-
 dij et electionis. Cuius autem vitæ quod incundissim-
 um est, ex consuetudine conciliari arbitror, non à
 natura profusus indit. Nam videas laboriosam malam-
 que vitam alicui caram, qui ea sit usus: nec infuetam cum
 illa commutaverit, licet et voluptatis plena sit, et vitæ

οὐσὺς μέμμεως . χρῆσέον οὐδ' αὐτὴν τῶν κρείττωνι , ὡς τῶ
ἡδέως τῆ χρῆσει ἐφευρισμένου τὲ καὶ Συμβουσιμένου .

D

Iδι κερδὸν ὀπίη δειον ὄντα σοι πῶ ἡλικίαν ἀκμάζοντι,
βίον ἐλέδαι τὸν ἀρίστον , καὶ διψδεῖν ὡς ἀρίστου , καὶ ἐπιή-
ξαι τῆ ψυχῆ , καὶ ἀμετάσταν δάξαι . ὅτι σε μὴ περκαίει-
ληφει τὸ δουχδέες . περ γὰρ τοῦ σωτῆρ' ἀποστρέψαι καὶ ῥῶσαι
αὐτὸν σοι γήοιοιτο κερτορῶσαι τὰ ἀγαθὰ . καὶ ἡ μετὰ χηρῶν αὐλο-
πιλῶ , διπλή μοχθήσεις πολλὰ πονήσεις , καὶ ἔργον ἔσται ἀ-
πληγυλῶαι τῶ χείρονος , δουτὴν γυλοῖν ἄπονηξαι , καὶ οἱ κειῶ-
σαι σωτῆρ' τὸ βέλπιον ἀκριβέτι ἀποστροφῆ , χροῖω καὶ μά-
γισ γίνουμένη .

E

Aγαν μοι δοκεῖ (αφὸς εἶδ), πῶ τῶν κερτορῶτων δίδαι
μονίαν τ' παντοκροσικῆς χερὸς ἐξήρησθ' , ἐπειδὴ
καὶ πῶ καρτῆαν φασὶν ἐκείνη δὴ που κατέχευε . χρῆσε
οὐδ' ἀδαιμονίας ἐρῶντα , ταῦτ' πῶ εἰδέναι ζητεῖν , ὅθεν λα-
βεῖν ἔξεστι , ἀλλὰ δὴ τῶ δειοῦ , σεαυτὸν παρέχοντα τοῦ
ἀδαιμονεῖν οὐκ ἀνάξιον . ὃ γὰρ μὴ Συμβαίνων τοῖς περ-
μασι , ὧν ἐρῶ , ἢ οὐδὲ πῶ ἀρχῶν ἀντὰ κλήσει , καὶ μάλι-
σα ταῦτα ζητῆ , ἢ κακῶς μὲν πῶ κλήσειν ἀποβαλεῖ , ὃ δὴ
χέρον ἀτεχνῶς καὶ τῶ μὴ λαβεῖν .

E

Eπιεικῶς ὠφέλιμον , πάντα πῶσι γίνεσθαι μὲν τῶ κερ-
ροῦ , καὶ μάλιτ' ὅταν περκαίει . τῶ δὲ τῶ κρείττωνι
αἰτῆν . μάλλον γὰρ λυσιτελεῖ , μηδὲν μηδέποτε μηδεμῶς
αἰτῆν , ἢ τῶ αἰτῆν οὐ γινόμενον . ῥῶον γὰρ αὐτὸν παροργήσεν
ὃ τῆ-

tupero careat . Utendum ergo ratione vitæ meliori,
quam usus ipse iucundam ac gratam paulatim efficiet.

IIII.

Scire debes tibi, qui nunc in ipso ætatis es flore, perop-
portunum hoc esse tempus eligendi vitam optimam,
quam & præclarissimè agas, & imprimas animo, & tibi
propriam ac perpetuam reddas. Necdū enim te difficultas
anticipavit. Nam prius, quàm ipse te vitæ infeceris, fa-
cilimum fuerit res bonas atq; præclaras agere. Sin præ-
vitalis pariceps factus fueris, duplicem molestiam expe-
rieris. Magis porè laborabis, & operosum erit, ambarum
ut manuum abstensione libereris à malo: & bonum tibi
concilies adiunctione quadam accurata, quæ vix longo
fieri tempore solet.

V.

Admodum mihi videtur esse perspicuum, felicitatem
eorum, qui rerum potiuntur, ab omnipotentè manu
pendere, quando & cor ipsorum eadē contineri perhibēt,
Itaq; te felicitatis cupidum, scire necesse est, eam ibi quæ-
rendam, unde hauriri potest, à Deo: præbendo te
metipsum non indignū, qui prosperitate fruatur. Nam
cui vitæ, quas expetit, rebus haud cōvenit: is vel profusus
eas non adsequetur, etiam si maximè querat: vel malè,
postquam adsequutus fuerit, amittet: quod haud dubiè
peius est, quàm planè non adipisci.

VI.

Res in primis utilis est, opportunè ac rectè ab omnib.
omnia fieri: maximè, quæ divinitus aliquid est pe-
tendū. quippe magis expedit, nihil unquā ullo modo pete-
re, quàm rem nō iustam, nec æquā petere: nam Deum sua

ὁ τῆδε αἰτίη, ἢ πὶ προσελήλυτο ἡσὶ δὲ κτήσιν, ὁ γὰρ θεὸς πῶς
 ἀρέσονται, οὐ τοῦ γε ἀσπρεποδὸς χρηστὸς ἔστι. φιλεῖ γὰρ
 ἐπιποιεῖν καὶ χειρῆεν, οὐχ ὅταν πῆ βοῶν, δεικνύων, κοπῆ
 μιν, τῶν δὲ χαῖς ἐλπίμας, αἰτῆ πὶ ἐλάττω δυνάμει
 νοσὶ ἀφελίμων ἠγρούμενος: (πολλὰ γὰρ ἡσὶ τοιοῦτων οὕτως
 αἰτιοῦμαι ἡσὶ θεοῦ, καὶ ἀγνοίαν μερίμνῳ) ἀλλ' ὅταν ἢ
 κοινῶν καλῶν, ἢ ἡσὶ ἰδίῶν ὁπίστωμα, ἡσὶ πῆ δὲ ὡν ὁπί-
 τῶμα. τοῦτ' ἀπὸ ὁπί τῶν δέσπον ἰχθύων ἐνδρυσίμων. ὁ γὰρ
 ἐναντία ποιῶν ὡν ἡσὶ δὲ χετῶν, ἕωπὶ διαφῶν, πῶς ἀπὸ
 χείρῃ τὸ δέσπον ἰχθύων;

§

Υἱεὶ σοὶ θεὸς εἰμαρῶν, ἔχειν μεν τὸ σὴ πῶν εἰμαρῶν
 ἐπιμαρῶν, δοῦλον δὲ σωτῶν ἐκείνου ἡσὶ εἰδὶ-
 π, καὶ τῆ δουλείᾳ τῆ σὴσ δέσπον χεῖρον πὶ μάλλον, ἢ
 πῆ σὴσ δέσπον ἡσὶ εἰδὶ πῶν ἐκείνου δοῦλον, πολ-
 λὰ γὰρ μάλλον, ἢ σοὶ τῆσ ὡν ἐκείνου. Καὶ τῆσ δου-
 λείας τὸ διάφορον ἐμαρῶν, ὅσον ἐμαρῶν θεοῦ καὶ ἀφ-
 ρεῖον τὸ μέσον. μάλλον γὰρ καὶ ἡσὶ δουλ, καὶ ἀδελφὸς,
 καὶ ἐμόπι, πῶν τῶν χεῖμα, ὁ ἀφρῶν ἡσὶ ἔστι
 σοὶ, τῆ γῆσ φῶσ τῆ κοινῆ, καὶ πῆ τῶν χεῖσ δέσπον πῆ
 πασῶν ἐπὶ πάντων σὴσ πῶν, καὶ πῆ ἐπὶ βαπτῆσ
 μαπ, καὶ πῆ σὴσ πάντων θεοῦ δέσπον καὶ δέσπον μὴ χεῖ-
 τῶν δέσπον δὲ ἀνίστητι χεῖμα, πῶν ὁμοίου πῆ
 λου, καὶ θεοῦ πὶ χεῖμα, τοῦ ἀπὸ χεῖμα τῶν, πῶν
 ἡσὶσ δέσπον.

η

Σοὶ τοὺς ἡσὶ σὴσ πάντες δέσπον, φίλτρῳ καὶ φέσπον
 δέσπον δέσπον, καὶ τὸ δέσπον σοὶ νόμον ἡσὶσ, μάλιστῶ γὰρ
 πῶν

facilius ad iram provocaverit, qui sic petit: quam optati
 quidquā impetraverit. Deus enim id, quod deces nō quod
 indecorū est, præbet. Exaudire nimirum, præbere q̄ solet,
 non quum quis vociferando, lacrumando, plangendo, in-
 cumbendo precibus, id postulat, quod esse uocumento posse
 sit, quum ipse profuturum putet: (multa verò talia sic à
 Deo per summā ignorantem petimus) sed quū boni pu-
 blici, private studiofus, ea facit, per quæ voti compos fu-
 turus est. Hoc scilicet est preces efficacitatis robur habere.
 Nam qui contraria facit ijs, quæ precibus optat; quo pa-
 eto secum ipse dissentiens, Deum sibi possit adficientem
 habere?

VII.

Copia boni divinitus, instar pluvia, beaberis; si et see
 ptum à Deo te consequutū adgnoveris, et te servū
 eius esse sciveris; ei q̄ servire, magis tibi volupe fuerit; quā
 quid alijs imperes. Scire verò debes, multò te magis Deo
 servum esse; quā is tibi sit, quē precio comparasti. Et tan-
 tum quidem inter utramq̄ servitutē interest, quantum
 Dei sanguis ab argento distat. Immo potius, excepta im-
 perij dignitate, et redemptum ære mancipium et cōser-
 vus, et frater, et honore tibi par est; ratione nature com-
 munis, et terra factæ; quodq̄ primus sit omnium pater is,
 qui Dei manu formatus fuit; itemq̄, ratione unius et e-
 iusdem baptisimi, ac obitæ omnium causa Dei mortis. Mi-
 nimè certè, propter inæqualitatem dignitatis, efferre se
 lutum supra lutum debet: Dei q̄ donum aliquod, supra
 donum eiusdem, quod cunctis ex æquo conceditur.

VIII.

Ante omnia tibi, si subditos tuos cū amore pariter ac
 metu te colere voles, quodq̄ visum tibi fuerit, pro

πάντων ἀνάστη, τῆδε δὲ θεὸν δεραπύειν. ὁποῖοις γὰρ αὐτὸ
εἶναι σοὶ θέλεις τὰς ἑσπερὰς σε τεταγμένους, τοῖσδε δὲ δῆπουδεν
ἔσσι τῶν πῶν ὅλων ἀλλοῖς δεσπότη. εἰ δὲ μὴ, πολλὰ μὲν ὄντως
ποιήσεις, ὀλίγα δὲ πάντως ἀνύσεις, καὶ πρὸς τὸ ἑσπερῶν
τὸ πρῶτον σοὶ περὶ τῆς (ἑσπερῶν). τό, τε γὰρ τοῖς χεῖρσι τῶν ἑσπερῶν
τάχθαι σοὶ γνώμη, τὸ ἑσπερῶν τῶν σε θέλειν, ἢ τὰ πᾶν-
τα ἑσπερῶν. φύσει, μάλιστα γὰρ πάντων ἐργάζεσαι. καὶ
τὸ πρῶτον πρὸς ἑσπερῶν, κινεῖν ἑσπερῶν σου τοῦ καὶ πῶν
ἀνάστησον φύσιν. καὶ δὴλοι τὸ ἰωνῶν, τὸ Δαδῶν καὶ Α-
βειρῶν, καὶ τοιαῦτα ἕτερα, ἃ οὐ καὶ ἑσπερῶν
λέγειν.

θ

Β Οὐλεῖ σοὶ τὰ πρῶτα καὶ χεῖρ διαμένειν ὅλων ἀσώ-
λῳτα, καὶ πρὸς ἑσπερῶν τὰ μάλιστα παρὰ θεοῦ; ἀποδίδε
γὰρ αὐτῶν τὸ χεῖρ ἑσπερῶν εἰς δωάμιν. ἀδωάμιν μὲν γὰρ
παντελῶς, ἔργοις ἡμῶν ἐφικέσθαι τῶν μεγάλων τῶν ἐπι-
δεν χεῖρτων: ἢ πρὸς ἑσπερῶν, ἢ ἐφί πῆς, καὶ ἀπὸ τὸ χεῖρ-
δωάμιν, πμῆς ἀξία, μὴ γὰρ ἀδωάμιν δωάμιν ἑσπερῶν
ἐπιπῆς. μὴ τε τὸ ἑσπερῶν, μὴ τε τὸ ἐσπερῶν ἀποπληρῶν αὐτῶν
τῶν βούλεσθαι μόνον. ἀπολαμβάνειν δὲ ὁ θεὸς τὸ παρὰ ἡμῶν δὲ
φειλόμενοι οὐ τῶν ἑσπερῶν χεῖρτων, ἀλλὰ τῶν πῶν πε-
νήτων, καὶ τῶν ἄλλων βοηθείας δεομένων. οὐτῶ γὰρ εἰ-
κὸς ἐστὶν αὐτῶν μὲν παρὰ ἡμῶν λαβεῖν, ἐκείνων δὲ ἡμῶν
δωάμιν. εἰ δὲ ἐξ ὄντων ἀποδίδου, καὶ τῶν τῶν ἐπι-
νου πρὸς ἡμῶν δεομένων, εἰτ' ὀλιγωρεῖται μαρτυρῶν
τῶν δωάμιν ἐκείνων, πῶς μὲν αὐτῶν δικαίως ἐσπερῶν ἐ-
τέρων λαμβοίμεν χεῖρ; πῶς δὲ πῶν ἑσπερῶν οὐκ ἀπο-
λέσμεν πάντως, καὶ δίκην γὰρ πῶν γινομένων ἀπαρα-
τήτως ὀφείσομεν.

Αὐτό-

lege ducere; necessarium erit, ut eadem ratione deum ipse colas. Quales enim tibi vis esse subditos, talem scilicet ipse te geses erga dominum huius universi. absque quo fuerit, multum re vera laborabis; at parum omnino perficies, & eventum in instituto tuo contrarium experieris. Quippe te ipsum ei subditum esse velle, cui natura subiecta sunt universa; id verò vel in primis efficit, ut tui sponte sua tibi subiecti pareant: itidemque deum offendere, nihil est aliud, quàm contra te ipsum expertem quoque sensus naturam concitare. Patet hoc de Ionæ, Dathanis, Abiromi, aliisque talibus exemplis, quæ modò minimè recensenda veniunt.

IX,

ET manere tibi bona, gratis concessa, planè salva vis, & maioribus à deo cumulari: fac ei pro viribus, quidquid omnino debes, exsolvas. Nam fieri quidem omnino nequit, ut operibus nostris beneficiorum à deo profectorum magnitudinem exæquemus: animi tamen alacritas, quod quidam dixit, magnifiter meretur; quantum absit ipsa facti præstatio. Quamobrem cave pulcherrimum res alienum pessimè dissolueris, nec id faciendo, quod potes; nec quod deest, saltè per ipsum velle complendo. Recipit autè deus id, quod à nobis debetur, non manibus suis; sed pauperum, & opis egentium. Nam sic cum à nobis accipere consentaneum est, & nobis ipsum vicissim largiri. Quòd si facultatè habentes exigua quedam reddendi, & quidem ex illis, quæ ab ipso nobis concessa sunt, ea sponte denegamus, ex diuturna quadam securdia, nobis familiari: quoniam pacto iure poterimus alio rursum potiri beneficio: qui fiet, ut omnino prius concessum non amittamus, & inexorabiliter pena conveniente multemur.

c

I.

Αυτόθεν δῆλον τὸ ρηθισμένον· λεκτέον δ' ἡ. ὁ τὸν θεὸν ἀγαπᾷ οὐ θέλων, ὥστε ἑῷ αὐτῆ μισεῖται κτισμάτων. ὁ μὴ φοβούμενος αὐτὸν, ὅρσ' ὀδεῖ καὶ τὰς σκιάς ἑῷ περιμάττον. ὁ μὴ τὸς ἐκείνου φυλάττων νόμοις, καὶ μάλα ἢ, καὶ λαμπρῶς, καὶ πάσης ἢ σοφίας πεπληρωμένον, ἐυχῆται μὲν τοῖς πεισομένοις αὐτῆ τοῖς δόγμασι, δουλεύσει ἢ μάλλον ἐκείνῳ ἀνδραπόδων οὐκ ἀμείνοσιν. οὐκοῦν ὁ δαλῶν δυνόις ἔχει, ὧν ἀρῆσι, δυνόις ὧν διατελείτω τῶ πνεύματι πάσης κρατουῦντι, καὶ ζῶντι παρέχοντι, καὶ πρὸς τὰ ἐκείνου κινουῦντι πᾶσαν ψυχὴν. ἐν αὐτῶν δὲ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καὶ ἐσμέν. καὶ, αὐτὸς ὅστις ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θέλει, καὶ τὸ ἐνεργεῖν ἡμῶν τῆς δικαιοσύνης, ὁ δεῖ ἀπαφύλακτο πάλῳ.

I α.

Σὲ πρὸ πάντων ἀγνὸν δεῖ, τίω σὲ πρὸ πάντων ἀγνοῦσιν ἐκκλησίαν, πάντα σοι μὴ θεὸν γιγνομένω. αὐτῆ σοι μήτηρ, πῖττις, διδάσκαλος, πατήρ, ἀλειψίτης, ὁδὸς, καὶ ὁδηγός, καὶ σωτήρ, καὶ ὡδὸς, καὶ πρὸς ἑκείνην, πρὸς ὅτι κἀλλιστὸν καὶ μονιμώτατον. οὐδὲν γὰρ ἑῷ ἐκείνης ληξὶν δεχόμενων ἢ ὁπῆκρον ἢ φθάρτον ὄζειν· ἀλλ' αἰδίον, ἀκίεστον, ἀφθάρτον, αἰδίον, καὶ ἀκίεστον, καὶ ἀφθάρτον πρὸς ἑῷ. καὶ γὰρ τὰ πάντα πνευματικὰ. καὶ διὰ τοῦτο αἰώνια, καὶ ἀγαθὰ, καὶ ἀκίεστα· ἃ καὶ πρὸς ἑῷ δεῖ ἑῷ πνευματικῶν, ὡς ὑπεκκληρωμένων τῆ παρούσῃ ζωῆ καὶ πλεόν ἄντων μηδέμ.

I β.

Ισὸν τῶ πρὸς κέντρα λαμπρῶν, τὸ πολεμεῖν τὴ ἐκκλησίαν τοῖς δόγμασι. χαίρειν ὡς τοῖς τοῦτο ποιούσιν εἰρη-

X.

Satis ex se parebit, quod dicturi sumus. ac proferatur *S*and. Qui deum diligere non vult, ei sunt infesta dei creata. Qui deum non metuit, etiam ipsas rerum umbras fornicat. Qui leges ipsius non servat, tametsi magnus sit, tametsi clarus, tametsi plenus omni sapientia: tamen nec habiturus est, qui decretis ipsius obtemperent: & servitatem potius serviet non melioribus, quam ipsa sunt mancipia. Quapropter qui benevolos habere vult eos, quibus imperat: semper illius benevolentiam conservet, in cuius potestate flatus omnis est, & qui vitam suppeditat, omnemque animum ad bonum impellit. Nam in ipso vivimus, & movemur, & sumus. Item ipse est, qui efficit in nobis, & ut velimus, & ut præstemus, pro sua in nos propensione, quemadmodum divinus Paulus ait.

XI.

Anteferenda tibi cunctis rebus est ecclesia, quæ te quoque cunctis anteponit: & instar omnium est tibi, secundum deum. Ea tibi mater, nutrix, magistra, informatrix, alipta, via, viæ dux, adiutrix, incitatrix ad pulcherrima quævis, & maxime durabilia perpetuaque. Nam nihil eorum, quæ hac continentur, vel fluxum, vel obnoxium est interitui: sed æternum, corruptionis & interitus expertis, æternis, & corruptionis ac interitus expertibus conveniens. Omnia namque spiritualia sunt: eaque propter & æterna, & bona, & immota: quæ & potiora ducenda sunt corporeis, velut ad vitam hanc pertinentibus, nec ulterius sese porrigentibus.

XII.

Repugnare dogmatis ecclesiæ, perinde est, ac si quis velit stimulis calces impingere. Quapropter hoc facien-

εἰρηκῶς, εἴθε οὐκ ἐνὸν ἀντοῖς διορθώσαίης, ὅρα μοι τίω
 τούτων μαίαν, εἰς οἷον τούτοις κελὸν ἐνέβαλε. λάξ γὰρ
 παύειν ἐδέλουσῖ τίω τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν, καὶ ἰδίω αἰ-
 ματι περικοπήσατο, οὐδὲν ἄλλο λείπει) τούτοις, ἢ αἰμάτ-
 τιν ὑπόδαῖς ἰδίωις ᾧθε φρεῖς θεοσύτητι, σὺ δέ μοι ταῦ-
 τα ὅπιασιν λιμένα τέ, καὶ πρὸ βολον, καὶ ἀμυυήλιον ὀ-
 πον. νιφάει γδ βδῆόμενοι λογιμῶν ἐναντίων, διδύς ἀν-
 τοδ κελῶροντες, λακκῶ γαλήνῳ δέλοισμον. ἔξουσι δέ
 γε τούτοις ἀποσοβείν καὶ πᾶσιν ἑσθῆφανον ἰλωσαν ἑδ-
 δέσι ρήμασιν ὅπιοδσαν. τίς ἀνὸς τίω ἐκκλησίαν, τοιοῦ-
 των τέ καὶ πηλικούτων εἰπίαν οὔσαν, Ἐφόδρα φιλῶν τε
 καὶ περδαλῶν, καὶ ἀγαθῶν ἑσθῆβωλῶν πῖς πρὸς ἐ-
 κείνῳ ὅπιοδεικνύμεν, ἀποδῶ τίω γηγομένῳ ἐκείνῳ
 χάλειν;

17.

Λοσι τελέει γε καὶ κελὸν, μηδέν τι ἑσθῆ κελῶν ἐνργείν.
 οἷον γὰρ τίς ἐλάσις εἰς ἀρετίω, ἢ ἑσθῆ πονηρῶν ἐκκοπή.
 κρεῖπλον, ἐργάσαται τῷ χελῶν. ἀρχαίς γδ, ἑσθῆ) τέλει, κελ-
 λισον, πῖ μέγισον κελῶροδουῶτα, πρὸ θεῶ λογιζέσθῃ τὸ κελ-
 τέρωμα: οὐ χελῶις, οὐδὲν ὅτι γηγοῦσθῃ ἀγαθῶν, ὁ με-
 τελάξων ἐπὶ ἀρετῆ, λαμπερῶν ἐργάξεται τίω ἑσθῆ. πῖς
 ὅ δὴ μέγα φρονόδσιν ὅπτι τοῖς ἀνὸς κελῶροδουῶμασιν, (ἔσω
 ὅ μελάλα καὶ θουμασῶ) δέσθῃ ὅτι, μὴ μᾶλλον βλάψαιον
 Ἐφῶς ἀντοῖς, ἢ ὀφελήσαιον κελῶροδουῶτες. ἔξουσι τὸ θεῖον
 ἀνπταπῖόμενον, καὶ ἑσθῆ τὸν εἰπόντα πρὸς φητίω, πῶς ἀν-
 δωῶσαντο εἶναι;

18.

Επὶ δὲ ἀνὸς ἐξῆ τι πρὸς πῖν κελὸν, καὶ τὸ μὴ πρὸς ξαί τοῦ-
 το,

tibus longum valere iussis, si corrigi nequeant: corū mibi
 furorem adspicito, in quale malum præcipites ipsos agat.
 Quippe dum calcibus ecclesiam dei ferire volunt, quam is-
 pse suo sanguine adquisiuit: nihil agunt aliud, quam quod
 audacia quadam insanie suosmet ipsi pedes cruentant.
 At ego volo scias, illa dogmata portū quasi quendam esse,
 ac propugnaculum, scutumq; defensionis aptissimū. quip-
 pe quum adversantium invicem sibi cogitationum nimis
 obruimur, ubi primum ad ea confugimus, serenitatē
 puram invenimus. Per eadem licet omnem linguam
 superbam, nosq; mendacis adgredientem, abigere. Quis
 igitur ecclesiam, quæ causam talium tantorumque bo-
 norum præbet, valde diligens atque fovens, & ad eam
 pertinentibus nimio opere benefaciens, debitam ei gra-
 tiam rettulerit?

XIII.

Insigniter & expedit, et pulchrum est, nihil agere ma-
 li. quippe quidam quasi gradus ad virtutem est, malo-
 rum exterminatio. Melius, boni quid agere. Principia
 namq; fines comitantur. Pulcherrimū, rem maximam fe-
 liciter efficientem, Deo præclarū facinus acceptum ferre:
 sine quo nihil boni fieri potest. Qui præditus virtute, mo-
 deste se gerit; splendidiorē reddit animū. at ijs qui propter
 facinora sua (quæ sanè magna sint, & admirabilia) ma-
 gnificè semet efferunt; meliucendum, ne laudabilia gerens
 tes, ipsi sibi detrimento potius sint, quàm cōmodo. Quippe
 Deum adversum experientur, & (uti propter & verbis
 utamur) quo pacto subsistere poterunt?

XIII.

Malum est, boni quidpiam nō facere, cuius efficiun-

το, κακόν. οὐδέ γὰρ μάτῳ παρήρημεν, οὐδ' ἀργῶς δια-
 βιώνει, καὶ ἀχρήστως ἔχειν ἐξῆς ἅπαντα, καὶ τοῖς ἐν τῷ
 βουθῷ λίθοις. χεῖρον ἐργασίας πονηρὸν. ἐπ' ἀγαθῶν γὰρ
 ἔργων ἐπαρόμεθα. καί τις, ποιήσονται φάλλον, ἀναπεί-
 ναι πρὶ τῷ μέμῳ δὴ χεῖρην. τοῦτο τὸ κακόν τοῖς παρ-
 πάτοις μάλλον ἔβλαψεν, ἢ τὸ τῶν ἄλλων ὄφρα βῶται.
 μὴ δὴ κακῶ τὸ κακόν, φάσιν, ὡς περὶ ἐξέπιθες τὸ βλάπτον
 αἰεὶ παρῶν ἔχοντες. ἀλλ' ἢ ποιῶμεν τὰ ἀγαθὰ ἢ γὰρ τὸ
 κακόν ἐργάζομενοι, ἡμῖν ἀντοῖς ἀντὶ βλάπτον. καλὸς
 γὰρ ἄπας, ὁ θέλων καὶ κακός γὰρ, ὁ βουλόμενος.

14.

Γοκράτης δὲ δώσει γνώμην, ἔχειν μὲν ἡδέως πᾶσι
 τὰς ἀγαθὰς. καὶ τῶν ἐπιπέδων. δεῖ δὴ τὴν γνώ-
 μης οὐσίας ἐπιπέδων, οὐ μὲν γὰρ ἀγαθὰς, (σοφίᾳ πᾶσι
 ἐπιπέδων ἐπιπέδων πᾶσι ἐπιπέδων ἐπιπέδων, οἷον) γὰρ
 ἔκαστος. εἶδ' ἄλλων ἀμείνων, καὶ μετρίων ἀξιόπι-
 μῶν καὶ δώρων τυγχάνειν καὶ γίνεσθαι πάλαι ποτε, ἡδὴ νο-
 μιζεσθαι πᾶσι. δεῖ μὲν τοὶ πόνοις ἐκκατάρχειν, καὶ χεῖρην
 ἀναλίσειν, καὶ δεξιότητι χεῖρην, ὅπως τοῦτο κατὰ τὴν
 τὸν γὰρ μετρίων ἐργάζονται, οὐ καὶ θεμιτότερον μόνον τὰ ἀγαθὰ,
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀνάγκην.

15.

Μετρίων ἐπιπέδων, ὁ καὶ κατὰ τὴν ἀνάγκην καλόν, καὶ
 τὴν ἀνάγκην τῶν ἀγαθῶν γνώμης συσκευάζον. μηδὲν ἄλλο
 ἀρετῶν τῶν ἀρετῶν, ἀλλ' εἶδ' ἡμῖν πᾶσι κοινόν, εἶδ' ὁ
 ἀρετῶν τῶν ἀρετῶν. μεταδίδονται γὰρ πᾶσι, μεταδίδονται ὅτι ἀρετῶν
 τῶν ἀρετῶν, καὶ παρῶν τῶν ἀρετῶν. πᾶσι ὡς ἔξισι. καὶ δεξιότητι
 ἀρετῶν.

di facultas aderat. Non enim frustra creati sumus, nec
 ut in ocio vitam transeamus, planeque nulli sumus usui,
 lapidum instar, in iurgite iacentium. Peius, improbe a-
 gere: nam ad opera bona conditi sumus. Pessimum, ubi
 quid mali perpetraveris, id operam dare, ut culpam in a-
 lium conferas. Id malum primis illis humani generis pa-
 rentibus plus nocuit, quam quoddam initio legem violassent.
 Nimirum non malum malo, quod aiunt, quasi de indu-
 stria rem noxiam semper cumulemus: sed aut quod bo-
 num est, agamus: aut saltem mali quid designantes, no-
 bis id ipsum adscribamus. Nam bonus est, quicumque
 vult, & qui vult, malus.

XV.

Admonet Isocrates sententia quadam sua, dandum
 operam, ut omnibus iucundum te præbeas opti-
 mis utendum. Ea quum laude digna sententia sit, verum
 non itidem facilis: scita communistranda est ratio, qua
 præstari possit. Nam se quisq; meliorem existimat alijs,
 dignumq; censet, qui maiores & honores & munera con-
 sequatur: adeoq; difficillimum factu, gratius ut omnibus
 habere. Sedenim strenue laborandum, expendende pe-
 cunie, dexteritate quadam utendum, ut egregie rem
 præstes. Nam qui maxima quadam adpetit, non tantum
 admirari causas, sed eniti quoque debet, ut adipiscatur.

XVI.

Nunc id dicendum venit, quod et per se dictu pulchrum
 est, & oratoris sententiam comprobat. Nemini de-
 negato, quibus ipse dignus est, sed esto popularis erga uni-
 versos, atq; aditu facilis: & honore impertiens, et urbanitate
 adhibens: et universis, quantum potes, succurres. Quod

ἀναλίσκειν ὑπὲρ ἀνθρώπων, χαίροντα τὸ το ποιεῖν. ὅπως μεγαλοφυγίας, ἀλλ' οὐκ ἀνάγκης τοῦργον νομίζοιτο. οἷς μὲν τὰν αὐτὸς ἠδέειν ἐνεκα σου πεπερασμένοι ὑπὸ του φίλου, τούτοις χρῆσαι πρὸς τοὺς ἑτέροις. οὕτω πολλὰ ὡς μάλιτα, καὶ κελυῶ οὐχ ἦκιστα σεαυτῶ φίλιαν ἐπισωρεύσεις.

17.

Α μάλιτ γὰρ καὶ κείνο δοκεῖ συμβαίνειν τῆδε τῆ γνώμη. χρῆ γὰρ οἶμαι τὶς παραυνοῦντας ῥωοῖσιν ἔργον, ἀσπί ζεαδς, καὶ ὅσι φαῖλοι τῶν τύχων, καὶ μηδὲ μὲν σοι γνώμιοι. ὡς δὲ πρὸ βλάψον Συμβουλῆ πρὸς εἰ μὲν ὡς ἐξ ἀπαρῆς, τὰ τῶν ἐχθίστων ἐρῶ (ζέ). εἰ δὲ ἀγνοίαν, ἕως οὖν, τῆς μὲν ἀγαθῆς παρερέσεως ἐπανείδω. (ταῦτη καὶ τὰ παρ' ἡμῶν πρὸς θεὸν κρίνε) ἢ δ' ἀνηθείας, μήτε ἐξουθενείδω, μήτε ἐπιτιμάδω, οὐδὲ γὰρ ὁ θεὸς κρίνων κηδεύεται ἀνοήτοις καὶ μεγαλχωλῶντας ἀνθρώποις.

11

Ν ωμί σοι τὸνδε τὸν ἔσπον, οἱ ἄνδρῶν ἀριστοὶ τε καὶ χρεῖστοι, καὶ οἱ τούτων ἐναντίοι, γρόνι' ἀν' οἶμαι κελυφανεῖς, ὅπως ὠφέλιμον ἀρχουσί μάλιτα πάντων ἐστὶ διαξέτασας τὰς τούτων χάσεις, τὰς πρὸς τὸ θεῖον, τὰς πρὸς τὸν βίαν, τὰς πρὸς τοὺς φίλοις, τὰς εἰς τοὺς κελυ' αἷμα πρὸς ἄλλους, καὶ εἰς τοὺς πολίτας καὶ ξένους, καὶ ὡς αὐτοῖς γὰρ φρίσι τὰ κελυ' αὐτοῖς ἀνομόμητο, καὶ πῶς μὲν χαίρουσιν, ἐφ' οἷς δὲ ἀχάλλουσι, τὰς ἄλλ' ἀφύσεις δρῆσεις. καὶ μοι μηδὲνα μισήσεις, τοὺς φιλητέους φιλήσεις. καὶ χρώμεντο οἷς ἀμεινον, οὐκ ἀμελήσεις ἢ ἄλλων. οὕτω καὶ κοσμίως φιλήσεις, καὶ ἐν τῶ φιλεῖν καὶ φιλεῖσθαι

si hominum causa eroganda pecunia fuerit, hoc et letus & hilaris facies: ut opus ipsum magnanimitatis, non coactionis existimetur. Quæ ab amico tua causa præstita, voluptati tibi forent: ea fac alijs exhibeas. Sic & amplam inprimis, nec minus honestam tibi cumularis amicitiam.

XVII.

V ldetur & illud ad hanc certè pertinere sententiam. Arbitror enim eos, qui rem conducibilem monendo suggerunt, amplectendos esse, quamvis fortune sint tenuis homines, quamvis ex re nulla tibi noti. Sin quis noxium quidpiam tibi consulat, si quidem ut decipiat, hostis atrocis officium facit: sin per ignorantem, ceteroqui benevolus, propositi boni nomine laudetur, (nam ex eo nostra quoque deus æstimat) ob incautam verò simplicitatem nec contentui sit, nec reprehendatur. Quippe ne Deus quidem pro tribunali sedebit, ut de stultis & insanis hominibus sententiam ferat.

XVIII.

E T hoc quidem modo viros tam optimos & utiles, quæ eorum dissimiles, luculentè satis (ut equidem arbitrator) agnosces: quod principibus viris inprimis est utile. Nempe quum exploraveris, quo pacto sint erga deum affecti, quo pacto comparata ipsorum vita, quo pacto se gerant erga amicos, erga sanguine iunctos, erga cives & extraneos, quo pacto res ipsi suas administraverint, & quibus oblectentur, à quibus abhorreant: tum verò naturas eorum deprehendes. Diligendos diliges, neminem odio prosequens: & illis utens, quibus uti præstat, ceteros non negliges. Sic & ritè diliges, et perpetuò tū ipse dili-

λείδαι διαμενεῖς. ὁ γὰρ δὲ χυρῶς Ἐνωσθηόμενος, δὲ χυρῶς-
ρον δίστα. τῷ τοῦ φθολοῦνονου ἐχρισμ.

13

Ο μὲν μὲν ἐνὶ πρῶτον, ἡ δὲ ἰσως ἀν' αὐτόθεν αὐτὸν ὀ-
λέσει. πάντες γὰρ ἀλλήλων δεόμεθα, εἰ μέλλῃ διαφ-
κῆσιν ἡμῶν τὸ ζῶν. τὸ πᾶσι δ' αὖ πρῶτον, ὁ δὲ δειον' οὐκ
ὄν διωγτὸν, ἀφρασίμου πῶν κελίαν τῶδε τοῦ βίου, οὐκ οὐδ'
ἀπόλωλεν ἅπας, ὁ πᾶσι τὲ πρῶτον, καὶ μὲν ἐν. ὄντοι ἢ
δουῖν δουρῶσιμον, εἰ ἀνὰ τίαν δέη πρῶτον τῶν ἀ-
ρεσιν, κρείσσον παθεῖν ἢ τὸ δειρεῖν, ἢ τὸ πᾶσι τῶν ἑσπο-
πῆ δειν ἐξ ἧς ἀνθρώπος, ἐκείνο γὰρ ἀπλόπι. ὁ μὲν τεκ-
μίειον. τῶ τοῦ, ἑστὸ βεβούσης πονηρίας ἀπόδειξις ενφ-
ρης. καὶ πονηρίας τὸ πολλοῦν, πῶσαν ἀφέλειαν κέτω πῆθη-
σῖν, ἐνεκα τῆ βλαβρῶδ' πῶν εἰμιλλαν ἐργαζόμενον. ὅλων
ἢ ἐν τῶδε τὸ κελόν, τῆ ἢ ἀπλόπι, διὰ πῶν ἑστὸ βολῶν,
οὐ πῶν φύσιν, τῆ ἢ πονηρίας, καὶ ἀμφο.

κ.

Υποψῶν δεδειμένων ἢ πρὸς τὸ πρὸς ἀλλήλοις πίστεως
ἀπροσήτων, δὲ ὄν μεσῶν βεβούσι. λέγω δὲ πᾶσι πρῶ-
τον, καὶ πᾶσι ἀπιστεῖν τὸν μὴ βεβούσι ἢ κελῶν δια-
φρασίσεως μέλλοντα ὅπως πρῶτον τοῖς ἀγαθοῖς, τὸς πρῶ-
ν ἡδὲ διαφυλακίμων. ἡ γὰρ ἀπιστήσε τοῖς ἀγαθοῖς,
πίστεως πᾶσι τοῖς πονηροῖς, ἀνὰ τίαν ἕως πᾶσι πρῶ-
τον, καὶ ἐν τῶδε τῶ πρὸς πονηρῶν, ἀπιστῶν γὰρ καὶ πρῶ-
τον οἷς οὐ δέον, δὲ χυρῶς διαφρασίση, ὅσον οὐδ' ἐν τῶν
δουῶν σε βέβαιον. πρῶτον γὰρ ἀλλοθεν γίνον, δὲ σὶ βρῶν ἡ-
νοι λείπει. τούτω ἢ ὄνχ' ὅπως ἀμφο, ἀλλὰ καὶ χυρῶς ἐ-
κατῶν ὁλέσει δεινόν.

14

ges, tum diligetis. Nam qui alteri facile iungitur, facilis
ab eodem se disjungit. hoc autem vitandum mente præ-
ditis.

XIX.

Libitum cui fuerit, habere nemini fidem: is facile se-
ipsum hoc pacto perdidit. Nam omnino indige-
mus alter alterius, si vitam incolumem nobis esse volu-
mus. E diverso fidem omnibus adhibere, perniciosum est:
quæ fieri nequeat, ut ab hac vita improbitas absit. Terit
ergo, quisquis omnibus credit, & nemini. Quum autem
utrumq; sit exitiale, si necessariò sit eligendum alterutri, præ-
stat aliquid ob fiduciam pati, quam omnes prorsus ho-
mines suspectos habendo. Nam illud, immodicæ simpli-
citat is est indicium: hoc evidens nimie pravitatis argu-
mentum. Minima verò pravitatis pars, omnem simpli-
citatem superat; nihil non studio nocendi moliens. Et om-
nino vitiosa simplicitas est, non natura, sed quia nimia:
pravitas autem, utraque de causa.

XX.

In ea fide, quam alter adhibemus alteri, quum extre-
ma demonstratum sit esse vituperabilia: media ince-
dendum via: quibusdam scilicet ut credat, & quibusdam
non credat, qui malorum alterutro corrumpi nolit. Boni
fidem adhibebis, vitabis malos. quippe si bonis fidem
non habueris, omnino malis credes; quum necesse sit, ali-
quibus credere: contraque, quam fieri par erat, aut diffi-
dens, aut credens, quibus non debebas; facile corrumpere,
& gravius quidem, quam cogitare possis. Etenim sa-
rina de frumento, duobus comminuto lapidibus, efficitur:
horum verò, non dicam amborum, sed alterutrius
seorsum mira perdendivis est.

κα.

πρὸς τὸ

Η που φίλος σοι Σαφής, ὅς κοινῶν σοι ἔργων, κατόπιν τῶ Σωοίσονι αἰεὶ τὸ χάριεν πείσθη. ὃ δ' ἄλλος χάριεν βλάψουσαν ἄσχετον ἔμελλεν, μισούτων τὴν πολέμων ἀπὸ οὐδὲν διανοήσας, εἰ μὴ καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἄσχετος, κατακείσας πλανῶν, καὶ μονοῦ χεῖρὸν τὸν νοῦν λυμαινόμενος. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν μέρους ἐκείνων μάλα πλεονεκτεῖ, πρὸς τῶν εὐλαβῶν ἔστι. ἐκείνοι γὰρ ἡμῶν λυπηροί, καὶ τοῦ λυποῦντος ἀπεμαρξήσαντες ἐσμὲν ἕκαστος. ὃ δ' καὶ ἐλάττων, ἢ δὴ νομίζετο, καὶ διὰ τοῦτο φιλητέος γε μάλλον, ἢ μισητέος δοκεῖ, καὶ τὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ κατὰ μῆκος διωκτὸν, καὶ κατενεκτεῖν οὐκ ἀδύνατον. ἔστι δ' ἡ λαμπρὴν διδάσκων, ἔσηκεν ἕξω ἐλάτων πρὸς τὸ πᾶσι ἀπὸ πᾶσι ἐπεκτείνετο, ἐξ ὧν βέβαιον λυβόμενος, καὶ κατὰ ἀπὸ τῶν ἐκείνων. καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ μάλα φειδόν, ὅτι τῶν μὲν ἀπὸ πάντων, κηδεύει. τῶν δ' κηδεύειν, ἄσχετος πρὸς τὸ πᾶσι ἀπὸ πάντων. καὶ λοιπὸν ἐπ' ἀπειροῦ μονοῦ χεῖρὸν τὸ κερὸν πρὸς ἑστί.

καβ.

Α μὴ τις μὲν, ἀντικοσμεῖ καὶ οὐρανὸν, ἀσέβων χροῖ. τὸ δ' φιλάληδες, ἀρχοντα. καὶ ὅστις μὲν, ἢ δῶαμις ναυσί. καὶ δεμέλιος, οἴκοις. ἢ δὲ φροντίς ὄσιν ἀληκίος, ἄσχετος λαοὺς τε καὶ πόλεις, ὅτι κεν κεφαλὴ κατανέσσει, πᾶσι καὶ πολέμοις. οἰομένω, οὐκ ἄξιον ἀπὸ τῶν τῶν ἀσχετόν. ἀληθὲς δ' ἀπὸ ὄντως νομίζοιτο, οὐχ ὅτι κηδεύειν ἐμπροσθέν ποιέμενος, ἢ ἐκ τοῦδε τρέφοιτο καὶ πλουτῆ. τέλει γὰρ, οὐ πᾶσι ἀλήθειαν κατὰ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ φέρειον ἔχοντι, δόξαν τῶν ἀληθῶν οὐκ ἀφελίμων, κατὰ πᾶσι μὲν ἀπὸ πάντων, τῶν τοιούτων Σωοίη και παύσει,

XXI.

Ο Minimo tibi certus amicus est, qui admissus in societatem rerum gerendarum, blandicias ei, quod expedit, postponit. qui vero gratia captandæ, quæ sit nocitura, servit; nihil ab odio persecuentibus, & hostibus ipsis differt: siquidem non etiam peior est hostibus, qui ad sentando decipit, mentemque tantum non corrumpit, Immo præterquam quod noxius est, etiam hac illos in parte superat. hostes enim molesti sunt nobis atque graves, & quisque sic comparati sumus, ut re molestiam nobis exhibente liberari cupiamus. at hic, etiam quum nocet, incundus esse putatur. ideoque potius amorem, quam odium mereri videtur. Hostis præterea, fieri potest, ut reconcilietur; nec eo minus, ut prosternatur: hic vero, quum latitare possit, extra omnem teli iactum consistit, & ad fraudem sese convertit, absumens a quibus alitur, & in eisdem belluino more sæviens. atque hoc sanè gravissimum est, quod fallendo lucrifacit: lucrifaciendo, in fraudem allicit: ac proinde malum modò non in infinitum progreditur.

XXII.

Α Decus pratorum, flores pertinent: cælum, sideras principem, studium veritatis ornat. Ac navium quidem robur, in carina consistit; ædium, in fundamentis: eius autem, cui perpetuo curæ populorum est & urbium salus, in hoc, ut quidquid adnuerit capite, vel ipsis servetur hostibus: quod existimare debeat, ne vivendum quidem sibi, violata fide. Verax autem reapse ducetur, non qui promissorum præstationem convertit in questum, ut ex ea vel aliat sese, vel opes consequatur. nam quum finis ei propositus, non ipsa per se veritas, sed pecunia sit: sicubi verum sibi non futurum emolumento

σαι, πῶς λόγῳ, παῦλε ἰεροματεῖον, παῦλε ἔργον· καταπέ-
 φρόνιωται ὁ ὄρκος, καὶ ὅτι ὡς φείθειν ποιεῖ, ὥσε μόνον
 μὴ θυμῆσαι τὴν ῥύμιον ἑλατῶν. ἀλλήθως οὐκ ἀληθείας ἐρε-
 σῆς, οὐχ ὁ καταπύδων ἀντιῶ, ἀλλ' ὁ τῷ μισθῶν τὸ ψέ-
 δῳ, καὶ κηροῖσθαι, καὶ δόλῳ, ἀτε καὶ ἐν τῷ μίσις ἀ-
 ξία. ἐστὶ γὰρ τὸ ψεύδεις, τὶ πολὺ μορφον· καὶ δὲ τὸ τούτου
 κηροῦ ὄντας ποικιλίας, τῆς φιλίας ἀληθείας τὸς ἐρε-
 σῆς, καὶ λογισμῶν, καὶ νόμῳ, καὶ παρῆξιν, ἀψευστα τοῖς ἔρ-
 γοις δεικνύσαι. καὶ κατὰ λόγον, ὄρκους οὐ καταχρησάτω, πι-
 σοτέρους ἐαυτοῖς φαίνεσθαι.

καὶ.

Ιὸν μὲν, Ἰσθρῶν τίκλι· μίσις ὅτι, καὶ δόλου, καὶ τὰ τοι-
 αῦτα, ψυχὴ ζηλότυπος τε καὶ φθονῶν. ὁμοῖ ὅτι ταῦτα
 λυμαίνεθαι μὲν καὶ τὸς ἐκείνους ἐστὶν ὅτε, καὶ ὅσον ἀν' ἐκεί-
 νων καταψάλλο· τὸς ὅτι τεκόντας ἀνιδυς, οὐκ ἐστὶ ὅπως μὴ
 τῶν ἁπάντων ἀγαθῶν ἀναλώσειν, ἐν τὴν κότῳ διηνεκῶς,
 καὶ δρῶντα ὁ πέφυκε δρῶν. ἀλλ' ἐκείνῳ μὲν, ἀκούσον τὸ
 διαφθεῖρον ἀνιδόν· τούτῳ δ' οὐκ ἀγνοῶσιν ὅτι φύεται. καὶ
 διὰ τοῦτο χεῖρον τὸ καὶ ἡμᾶς, καὶ χεῖρον Σηθνώμης οὐκ
 ἀξίον. γίνεται γὰρ ὡς πλείστον, ὡσαυτ' αἱ πρὸς ἐδελών
 ὄντων ἐμπερῆσαι ἡδὲ ἐχθρῶν, καταδέξατο ξύλον ζέ-
 νειας, καὶ δοδύλωται τῶν πυρὶ, ὥσε τὸν μισοῦμενον κατα-
 κάψει. ἀντιπρὸς, ὁ φθόνῳ καταπύδων. οὐ γὰρ * ἐκεί-
 νῳ πῶς κόλασιν καταδέχεται, ἢ διὰ τὸ κολασθῆναι πρὸς
 ποιῆσαι. καὶ μὲν καὶ ἄφρων ὁ φθονῶν. τὸ μὲν γὰρ
 αὐτὸν ἀγαθῶς ἐδιδου, ἀναγκάτως γίνεται· τὸ φθονῶν
 ναὶ δὲ τὸν ἄλλον, οὐκ ἐυδελών. ἐπεὶ καὶ ξύλα μὲν
 πολλὰ, πολλάκις οἴμα τετέφρωται· πῶς δὲ οὐκ
 εὐπρησον ἄλλο οὐκ ἐξαγάλασε. Γενεῶν δὲ φθόνῳ
 τὸν δόλον,

* ὁ Ἰσθρῶν
 δηλονότι

putaverit, mox pedibus ab eo proculcantur omnia pacta
 conventa, omne promissum, instrumentum omne, quid-
 quid actum denique: simul sacramenta præstita pro ni-
 hilo ducuntur, & quicquid animis terrore metu religio-
 nis injicit; tantū ne iactura pecuniæ fiat. Itaq; verè ve-
 ritatem amore prosequitur, non qui habet eam quæstui:
 sed qui mendacium, malitiam, fraudem odit; ut res odio
 per se dignas. Nam ipsum mentiri, multiforme quiddam
 est: oportet eos, qui ab eius immunes esse varietate
 versutiæ, volunt, caræ nimirum veritatis amatores, &
 cogitationes suas, & nutus, & actiones, ab omni men-
 dacio factis ipsis adferere; iuxtaq; verbum illud, quod iu-
 rare vetat, servanda fide seipsos vincere.

XXIII.

Non aliter atq; ferrum, rubiginem; emulus & invi-
 dus animus odium; fraudem, aliaq; talia gignit. Ea
 coniuncta, nonnumquā illa quidem et alijs adferūt exi-
 tium, prout eos impetiverint: at ipsos auētores, fieri nō po-
 test, quin paulatim profus absorbat; animis scilicet infi-
 xa perpetuo, quodq; natura solēt, efficientia. Sed enim fer-
 rum quasi per vim à rubigine corrumpitur, at istud nō i-
 gnorantes adoritur. ideoq; malū hoc nostrum peius est, ac
 propè veniam nullam meretur. Quippe cōsimile quiddam
 accidit, ac si quis hostē quemcumq; concremare volens, li-
 gnum fieri sustineat, ac igni tradis quo cōslagret is, quem
 odio persequitur. Proculdubio Satanicū quiddam est in-
 vidia. Quippe Satanas aliam nullā ob culpam plectitur,
 quàm quod efficit, ut alij plectatur. Quin et amens est, qui
 laborat invidia. nam quin absorbat ut ipse, fieri nullo mo-
 do potest: an autem exitium sit adlaturus alteri, certò nō
 constat. quandoquidem & vim lignorum magnam se-
 pins in cineres redactam scimus, quā interim materiam
 crematū difficilem nō absorpsisset. Gignit autem invidia

τὸν δόλον, καὶ ζυκοφαντίαν, καὶ μίσθον, αὐτὸς τῶν ζήλων
 ἡμιώμενος. πλὴν οὐτὲ τῶν μεγίστων φέρει τοὺς ἄγαν φαυ-
 λοτέρους, ἐν ᾧ γε μέγιστος εἶσιν, ὁ φθόνος παύσις ὅστις, οὐ-
 τε μὴ τῶν παμπληθέων ἐλασσόνων φέρει τοὺς ὑπερέχον-
 τας φρόσους, οὐτε τῶν χρωμένων ἐπιτηδύμασι διίσταμέ-
 νοις ἀλλήλων, ἀλλὰ τῶν ἐρίζειν πρὸς ἀλλήλους διωαμέ-
 νων, καὶ δοκῶντων ἐλαπτοῦσιν τῆ τῶν ἀμιλλωμένων λαμ-
 πρῶτητι.

κ δ.

Ὡς ὄραμαι τὸν φθόνον τὰς ὑπεβολαῖς, καὶ λόγῳ μὴ
 λαζοφῶν ζυμῶσι μου τὸν ἔρωτα τουτονί, μέγαν γὰρ
 ἀφίσιον, καὶ μηδὲν ἄγαν, καὶ ἕτερα τοιαῦτα. ὡς τὸ μεμεξη-
 μένον καὶ μέσον, ἀκρότης ἔσθον ἔτρον πρὸς τὸ ἀλαδὸν γίγνεται.
 Συνάδει δὲ τοῖς λόγοις τὰ πρῶτα, καὶ δείκνυσιν ἀκρίβειαν
 μάλα λαμπρῶς. καὶ κοίτης γὰρ ἀνδραπῶν καὶ δῆδης, ἐς
 ἕσθον ἀλλήλων διεσηκότες, ὁμοῦς ἀμφω κακῶ. καὶ οὐ-
 δὲν κωλύει τὸ ἐναντίως ἔχειν, οὐκ ἐπιμνηστικῶς ἀμα εἶναι. εἰ
 δὲ τις φθόνος μὲν πονηρίαν, φθόνος δὲ ἀφίλειαν, νοῦν ἔ-
 χων μετ' ἀδύτητ' ὀφείδῃσιν, καὶ ἕσθαι παντάπασιν ἀ-
 μαδός. ὡς τὰ πρῶτα κακῶ, καὶ τὰ μέσσα πῶσαντιον ἀ-
 γαδός. ἔτι τὸ φθόνον τοῖς τῶν ἀφίσιων ἀνδραγαθήμασι, καὶ
 τὸ ὑπερῆκον μὴ ἐλασσόνος, ἀφῶ ἐναντίως διακρίνει, ὑπερ-
 μέγιστον αἰψῶν ὄντα τυχεύει. τὸ μὲν γὰρ ἀρχαῖον τουτονί
 νόν. δεύτερον δὲ, μαλακόν. καὶ ἀμφοτέρω ἐλαβῆσθαι, δι' οὐ-
 δὲν ἔτρον οἶμαι, ἢ τὸ πρὸς τὴν ἀμειψίαν ἀκρῶς ἐφ' ἕσθαι
 ἐπεὶ γε τὸ ζηλότυπον φιλῶς ἐμπεφυκὸς τῆ ψυχῆ δι' ἐπι-
 νων ἔρωτα. οὐτε πρὸς φθόνον ὑπερῆκον, καὶ τὴν ἀναλ-
 γησίαν, ἐφ' οἷς οὐ δέον, διαφύρον: μεσότης, οἶμαι, γῆν οἷσιν
 τουτονί τῶν ἐναντίων κακῶν, καὶ κριτικῶν ἡρώτων, εἴη
 γδ

fraudem, & calumniam, & odium: quum ipsa procreetur
 ab emulatione. Verum invidia vitio nec amplissimū
 mi laborant erga tenuis admodum conditionis homines,
 quod his ipsi maiores sunt: nec omnibus rebus inferiores,
 erga plurimum eminentes: nec ij, qui professiones & stu-
 dia diversa sectantur: sed in eos cadit, qui possunt inter
 sese contendere, perque splendorem adversariorum sibi
 quid decedere putant.

XXIII.

Non possum non amplecti hominem vitantem, quid
 quid est nimium. atque hunc amorem meum dicta
 sapientissimorum confirmat, Modum esse rem optimam:
 & Ne quid nimis: aliaq; talia. quo fit, ut quod modum
 habet, & medium quid est, alio quodam modo boni re-
 spectu fiat extremum. Verbis ipsæ res consentiunt, & in-
 primis hoc rem totā clarè probat. Homo namq; maliciosus
 et stolidus, licet extremè distet alter ab altero, tamen am-
 bo mali sunt: nec quod invicem sibi adversantur, quo mi-
 nus simul ambo laudis expertes sint, impedit. At si quis et
 malitiam devitet, & stolidam simplicitatem: is cū dexte-
 ritate mentem habere deprehendetur, & omnino bonus
 erit. Unde constat, fines esse malos: & media, vice versa,
 bona. Rursus, invidere præstantissimorum fortibus factis,
 & è contrario nullum sentire stimulum, quæ invicem sibi
 adversantur, maximè vituperabilia sunt. illud enim, ma-
 lum est antiquissimum: hoc alterum à mollicie proficiscit-
 ur: utraq; noxia, nullam (opinor) ob aliam causam, nisi
 quod ad nimium extremè tendant. Nam emulatio, sim-
 pliciter animo propter cupiditatem laudis, instat, si nec ad
 invidiam exorbitet: ac stuporem doloris omnis vacuum,
 ubi doloris sensus abesse non debebat, evitet: medium
 quiddam fuerit, opinor, inter hæc vitia contraria: pro
 d

ἄνδρ' ἀθήπουθεν φρονίμοι· καὶ παῖς, ὡς εὐραχέλοισι· τὸ εἰς ἀρετὴν· εἴ γε δίδως ἐν τοιοῦτον, τὸ μὴ κενόθεν εὐνοῦσθαι τὸν δευροκλέα, τῷ μιλιάρῳ δὲ τῷ πάλῳ δεκνόμενον.

κ ε.

Ἀκούσιον κακὸν νομίζω σοι, τὸ μόνον πεπραγμένον κατ' ἀγνοίαν, κακὸν γε τῷ ποιούτῳ π νομίζομενον. τὸ γὰρ δι' αἰχμητικὸν γιγνόμενον, ἢ πρὸς ὁδοκλήσιν, ἢ πρὸς ὁποδὸν βίαιον, ὃν καθάρως ἀκούσιον. ὃν γὰρ ὅτι βίαιον, ἢ ὁδοκλήσιν, ἢ ἐφ' ἡλικίαν ἄλλως, ἢ ἔτδρον π τοιοῦτον, παρὰ τὸ το κακὸν τῷ πεπραχῶτι δέδωκεν. τῷ ὁδοκλήσει, κοφτότρον ἑτέρων * οἰμα κακῶν, ὡς, εἴ μὴ τις τὸ κακὸν ὡς κακὸν ἐργάζοιτο, οὐκ ἀγνοῶν ἐργάζεσθαι. καὶ τὸ μὴ κατ' ἀγνοίαν, οὐκ ἀκούσιον, ὡς πεπραχῶν ἔρηται. καὶ μὴ τὸ μὴ κατ' ἀγνοίαν ἀρετῶν ἐνδρῶν μόνον, καὶ εὐνοῦσθαι πρὸς τὸ κακὸν ἔχει, χεῖρον ἐστὶ μετ' ἑσπεράσας τῷ χειρῆσαι τῷ κακῷ πωτέρου τῷ πάντων, ἐπεὶ εὐνοῦσθαι μὴ εὐνοῦσθαι ἡμῶν ἐπέλθοι. μὴ τίνων πρὸς ἡμῶν κακὸν, ὅτι τῷ λῦσαι μετίζον· ἀλλ' ὅσοι μὲν εἰς ἀνθρώπους ἡκί, ἀρετῶν πρὸς ἡμῶν, ὡς μὴ π μῆσαι μὲν κακῶν ἐκόντες ὄντες ἡμῶν αὐτοῖς, ὅν ὅ τελέσαι κύει· ὅ μόνος ὁ θεὸς ἐστὶ, τῶν π ὅ ἐκείνῳ κατὰ μὲν πρὸς μὲν ἐλπίδων ἀρετῶν· καὶ ὅσοι αὐτὸς δίδω, δὲ χαρίσας φέρωμεν.

κ ε.

Νόμιζε μηδὲν ἀνθρώπων, καὶ τῷ τῶν μετίζω δυνάμιν κερκημένων, δυνάμιν βλάψαι καὶ τὸν φαυλότατον, μὴ πρὸς ἡμῶν τῶν κακῶν, ἢ δι' ὄργην, ἢ πρὸς τὸ ἡμῶν τῶν ἀφορώτων συμφορῶν. ἐκείνῳ γὰρ καὶ τείχεος ἡείθμῳ, ἐπ' ἐρωδίων φροντίς ἐστὶ, καὶ φαυλοτέρων πρὸς ἡμῶν, ὅτε ὅ τῶν

que re bona ducetur. Erit enim fructus animo statim, ad virtutem impellentis; siquidem esse dabis eiusmodi, quod Themistocles, Miltiada's tropæo stimulatus, somnium capere non potuit.

XXV.

Ignorantem duntaxat admissum est, quum perpetranti bonum videretur. Nam quod pudore fit, aut horreatu alterius, aut vi quacumque non pure involuntarium est. Non enim si quid violentum est, vel impellendi, vel illiciendi vim habens, vel quid aliud eiusmodi, continuo visum est honestū illi esse, qui perpetravit; propter hanc adpendicē, quod alijs malis sit levius. Quamobrem nisi quis opinione deceptus, malum ceu bonum faciat; non facit ignorans. Quod autem ex ignorantia non proficitur, non est involuntarium; velut ab initio dictum. Quinciam quod bona conscientia nō agitur, etiam si mali mensuram non adtingat; longē tamen peius est re vel omnium pessima gravissima, si nobis ea nolentibus accidat. Itaque mali nihil agamus, ut maiori malo medeamur; sed quæcumque fieri possunt humanitus, facere studeamus, ut ne quid mali sponte nostra nobis arcessamus. Quorum autem effectio, solius est in dei sita potestate; ea deo, bona spe freti, permittamus: et quidquid ipse dederit, animo grato feramus.

XXVI.

Provare debes, neminem hominū, ne illorum quidem, qui maiore potestate præditi sunt, vel abiectissimum ledere posse, nisi Deus permittat, vel iratus, vel nostrā ad utilitatem respiciens. Is enim et pilos nostros numeratos habet, et tam passerū, quàm viliorū quoque rerū curā gerit.

ταύτ' ὅπως ἔχει, τίς αὖ ψυχῆς καδάψατο, ἢ τοῦ μᾶς ταύτης διδάμεθ', ἢ διαδέστωσ' ἡγεστέρας, καὶ ἕσχατην ἡμῶν, καὶ ἀπλή, καὶ εὐαγγέλιον, μὴ ζυωδεμένης φώτον ἀντίης, καὶ περιβίβεισι τῆ λύμης; ἀλλὰ τί τὸν ἀνθρώπον λέγω; οὐδ' ἀνὰ τὰ χαμουργεῖν (ροφώτατα πνύματα τοῦτο διδά). ὡς τὰ γιγνόμενα φώτον φράποντες, εἴτα θεῶν παρερήσαντες, μὴ φόβοις, μὴ εἰαίς, μὴ δειλάσμοισι παρενεχθῶμεν τ' ἀσφαποδ. αὐτὸς ποὺ φανωμένῃ ἡτοῖς οὐ χαλῶν ἔργων, (μόλις γὰρ ἀγγέλων τὸ ἀπαισον) ἡμῶν ἀποῖσι τὴν ἀμάρταν ἀνατεθέν, εἰ μὴ καὶ ἀνοίαν ὅπως γέρονεν, εἰδὸς γὰρ ἀντὶ κακῶν, διὰ τὸ οὐκ ἐνδύησασιν, οὐ λείπεται φερίθσις.

κ ζ.

Nό μοι τὴν σὴν καρδίαν, οἶονεὶ ἡγεσίμω σὴν τὸ κατὰ αὐτὴν οὐσαν, καὶ τὸ κοινῶν τ' φύσεως ἀνυμῶν (λέγω δὲ τὴν περὶ πατρικῶν ἀμάρταν, δι' ἣν τ' χάρειθ' ἐμπιπώκαμεν) φύουσαν μηδὲν ὑγιές, εἴτα τὸ βαπτίσματι ὡσπερ ἀπόρρω τινὶ ἀνακαθαριθεῖσαν θεῶν, καὶ τῆ τοῦ μύρου ἀφείδη, ἀπὸ σκληρῆς εἰς ἀπαλὴν μετενηνεγμένην, καὶ ὡς ὁσμῆς οὐδὲν ἐχούσης χάριεν, εἰς ἀωδισέραν ἐλθοῦσαν. ἀσφρον δ', τὰς ἐντολὰς, δεξαμένην. καὶ τῆ τοῦ ποτηρίου διδάμω, καὶ τῆς τεραπέζης, σφέφουσαν καὶ αὐξουσαν τὸ κατὰ βληθὲν, καὶ τῆ τοῦ σπέρματος, καὶ διασώζουσαν. ζιζάνια δ', τῶν ἐχθρῶν τὰς ἕσχατας, καὶ τὰς μηχανάς, οὐχ ἡπιοῖμα τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ἢ τὰς τῶν δαιμόνων ἀποῖων καμρὸς εἰς τὸ ἀσφελῶσαι, τὸ τ' διανοίας ἡμῶν ἀμύνης εἰσι. περὶ γὰρ τὴν αὐξάνω ἡ διδάμω, τὸ περὶ τὰς ἐντολὰς ὁμιλῶν ἡμῶς ἔχειν. ὡς τὸ κακὸν ἀληθῶς μᾶλλον ἢ μετέρον εἰσι, τῶν ἐκλελυμένων καὶ ἀναπιπλωκῶν, ἢ τῶν ἐξω-

διν

Que quum ita sint, quis animæ quasi manus injicere possit, vel uni saltem eius facultati, vel adfectioni bonæ; licet adhibeat promissa, minas, vim deniq; si non ipsa prius adsentiat, & corruptelæ labem admittat. Et quid ego de homine loquor? ne quidem illi nektenis dolis vaserimi spiritus hoc possunt. Quapropter ea primùm agentes, quæ iusta & consentanea sunt: deinde deo freti; non terroribus, non vi, non illecebris à recta semita deflectamus. Quod si vitijs aliquando succubuerimus, (vix enim in angelos immunitas ab omni lapsu cadit) nobis ipsis peccatum adscribamus, nisi per ignovationem profus accidit. Nam ijs, qui malum esse norant, ac nihilominus ob aliquam causam admiserint; excusatio nulla superat.

XXVII.

Arbitrare cor tuum, bonum quasi quoddam solum esse per se, quod ob ariditatem illam naturæ communem, (de peccato primorū parentum loquor, propter quod omni excidimus gratia) nihil boni producat. Deinde per baptismum, velut aratrum quoddam, repurgatū esse deo; & per irrigationem unguenti, de duro molle factū; & odoris loco, nihil habentis grati, odorem fragrantiorē consequutū; mandata deniq; divina, quasi quoddam semen, accepisse: quod intra se iactum, vi poculi mensæq; sacre nutriat, incrementum & maturitatem perducatur, atque conservet. Per lolium autem, hostium intellige superiectus atq; machinas; non minus improborum (ut equidem arbitror) hominum, quam ipsorum dæmonum: quorum opportunitas ad sementem faciendam, nostræ mentis est indiligentia; succrescendi verò facultas, à nostra in observandis præceptis oscitantia proficiscitur. Quo fit, malum ut potius nostrum sit existimandum, qui dissoluti & supini sumus, quàm externorum hostium: quorum or-

d 3

θεν ἐχθρῶν, οἷς ἢ τ' ἰλύμης ἰχθύς, ἢ τ' ἰὺς ἐκείνους δεχόμενον
χαλωδῆτος πάντως ὄζειν.

κ η.

Η τ' ἰὺς ἢ φ' ἡμῶν ὄν, τό τε πεπεῖδξ τοῖς δαίμοσι καὶ τοῖς
φθόροις ἀνθρώποις, τό τε διαπύσαι τὰ τούτων βου-
λάματα, ὡς θαινοῦντων ἡμῶν τὰ χεῖρῃα, τὸ τὸν αὐτῶν αἰ-
πῶδξ φθόρον, καὶ τὸ κακόνδεσ, ἡμῶς ἀντίς αἰτίας ἐλδ-
θροῦντας, ἐπὶ δὲν τι τῶν κακῶν ἐνδρῶμεν, ματαία σα-
ψις καὶ λῆρξ ὡς ἐθαίξ. οὐδεὶς γδ οὐδέπω πολ' αὐ' ἐπεισεν
οὐδένα πάντων ἀνθρώπων, μὴ βεβουλημένον πειθῶναι.
πῶς γδ; ὡσε γνῶμης τὸ πεπεῖδξ. τοῦτο ὃ ἐκούσιον καὶ ἡ-
μέτερον, οὐ τῶν δούρων. εἰ μὲν οὖν πρὸς βίαν ἡμῶν ἐρί-
νετο τὸ πεπεῖδξ, ἀλλ' αὐ' σοι παρ' ἡμῶν ἐγίβετο λόγξ.
ἐπὶ δὲ ὃ περιρέσεως ἡμετέρας, ταῦτης ὃ κύριξ μόνξ.
ὃ κεκτημένξ, ἀγαπατὰ τὰ λεχθέντα, ἀρκεῖ γδ ταῦτα δεῖ-
ξαι τὸν ἀνθρώπον ἀγαθόν, ἢ ἐδέλη καὶ κερκὸν γιγόμενον,
ὃ π' δέλη ὃ ὡς ἐδει πάντως δεδειχθῆαι. καὶ τε γλασσόν δὴ τὰ
τοῖς πολλοῖς κηλοῦντα καὶ δεδιθόμενα, καὶ δοκίτω δια-
κτὰ μ' ἰάνον ἐκείνα, ἀπὸ δὲ τὸν ἀγαθὸν ἡμῶν βωδέπην
δεσπότην, φεκίτῃ ὡς πάντα καὶ φοβρῶ, ὅσα τὸν μόνον φοβε-
ρὸν συκροῦν ἡμῶν δούρα).

κ ζ.

Π ολλῶν γε θριλύων ἀξίον, ἐξέσιαν εἰληφῶτας τέκνα δεῖ
γῆνέδξ, ἐπὶ γὰρ δουλόξ ἐδέλην καὶ τέτε τυχόντες βου-
δοῦ, καὶ τ' παδῶν τε καὶ τ' δαιμόνων, ὡσαρ τὴν βωδέπην
φάροντας, ἢ πῆς ἐμείνων φαίνεδξ καὶ χεῖρξ ὀρέροντος, τὸς
ἡμετέρας βωδέλην καὶ δουαμένῃ δοῦαι τὴν ἡπῶν ἀ-
σεκλιέσασθαι, καὶ βουλομένου τοῦτο δωρήσασθξ, μόνονου-

ξ

mnis in corrumpendo vis, omnino pendet ab illorum se-
gnitie, qui eos admittunt.

XXVIII.

TAm obtemperare dæmonibus, ac pestiferis homini-
bus; quàm eorumdem, ad pessima cohortantium,
consilia respueres: nostræ sitū est in potestate. Eorumdem
est invidiam, & malitiam accusare, quum mali quid de-
signamus, nosmet ipsos omni culpa liberandos; prætextus
vanus est, extremumq; delirium. quippe nemo umquam
illum omnium mortalium suadendo impulit, qui persuas-
deri noluisse. quo enim id pacto fieri possit? In hominis
igitur est arbitrio situm, ut persuadeatur. Quod autem
ita comparatum est, voluntarium est, ac nostrum; nõ ex-
triorum. Quod si vi fieret in nobis persuasio, etia utere-
mur oratione. nunc quum à nostra pendeat electione, cu-
ius dominus est dumtaxat is, qui ea præditus est: quæ di-
cimus, amplectenda veniunt. quippe satis est, quis probari,
bonum esse hominem, si velit: & malum fieri, quia velit:
quod omnino demonstratum oportuit. ac proinde ritum
merentur, quæ vulgus hominum decipere terrireq; so-
lent: ac statuendum, ea tantummodo expetenda, quæ bo-
num illum dominum nobis conciliare; fugienda verò esse
ac terribilia, quæcumq; solum illum terribilem adversum
nos concitare possunt.

XXIX.

ESt omnino multis res digna lacrimis, nos potestatem
adeptos, ut efficiamur dei filij, nihilo minus servire
velle: deum nanctos opitulatorem tam contra vitia, quàm
ipsos dæmonas, velut opem illam fugientes ab eis vinciri:
manum ipso porrigente, nostras à nobis adtrahi: quum ipse
præstare possit, ut etiam victi ad eum resarciamus, idq;

d 4

χὲ διαπύθειν ἡμᾶς τὴν χεῖρον. αὐτὸ δὲ καὶ ταυτησὶ τὸ ἕσπερον
 φουδὸς ἀρωγῆς τε καὶ βοηθείας, πᾶσιν ἐξόν ἀγαθοῖς ἔστι
 παροφειρομένοις, ψέτλιον τὸ μὴ βούλειδεν. οὐ τὸ γὰρ μόνον
 ἔστι πάντων ἐξ ἀγαθῶν εἰς φάλοισ ἐρχόμεται, ἢ γὰρ δὴ φύ-
 σις ἡμῶν τὴν πρῶτῴν ἀγαθὴν τε ὅλως ἐργάζετο, καὶ ἐν τῷ κε-
 λῶ διαμεῖναι δυνάμειν εἴληψε. καὶ εἰ ποῦς τὸ χεῖρον τὴν
 βούλησιν αἰτιάδεν δὲ χεῖρον, διηλονόπι καὶ ποῦς δάτρων·
 κῆρεῖ λοιπὸν βουληθῆναι, καὶ τὸ εἶκος ἐνδύησαι, ῥάδιον δὲ
 τὸ νικῆσαι, εἰ πνι καὶ ἔσπιμον ἀφ' ἡμῶν ἔσπικεν.

λ.

Απαντα μὲν τὰ εἰς αὐτῶν ἀρχῆς ἤρτη, καὶ δὴ καὶ ταῦτα
 τὰ κατὰ ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἔστιν, ἐμείνης οὐσης Λατράς, τὰ
 μὲν ἐμείνῳ ἰδρύδεν, εἴη δ' αὖτῶν ἡμετέρων παρὰ μᾶλλον
 ἀρχῆ, καὶ βᾶσις, καὶ ῥίζα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἢ πρῶτη μί-
 ρησις τὸ ψυχῆς· εἰ δὲ βούλη, καὶ ἢ δύσχεδον ἐγγινομένη ταύ-
 τη παροφειρομένη· αἴς παροφειρομένη καὶ καλῶς, καὶ μὴ παροφει-
 ρῶς ἐλχεῖσθαι, εἰ μάλιστα πῆς ἀγαθὸς ἔσπεδεν. πάντα γὰρ ποιεῖν
 παροφειρῶ καὶ σκέψαι, καὶ κρίσει, καὶ γνώσει, καὶ σωφροσύνῃ, καὶ
 διδόναι πανταχοῦ παροφειρῶ τὸ καλόν. καὶ ποῦς μὲν τὰς ἐπο-
 φάσεις, πολλὴν βουλήσιν· βεβουλημένον δὲ καλῶς, δύσι πο-
 σὶ πρῶτον· παροφειρῶν τε μὴ φύρδαι, ἀ τυχοί· ἀλλ' αἰετὸν
 παροφειρῶ, παροφειρῶς. μέγα γὰρ ἰσχύς τάξις, καὶ τὸ μὴ χεῖρῶν ἀ-
 ναβολαῖς, καὶ πολλοὺς γὰρ τὰν ἀντίκα κατὰ εἶλε, τὰλλα βεβου-
 λῶσις παροφειρῶς.

λ α.

Τὸ μὲν αἰετὸν τὰ ἐγγύτῳ ἔστι χεῖρον ἐμείνῳ, δεοῦ δὲ
 εἴη, καὶ οἷς αὖτῶν μεταδοῖν ταυτησὶ τὸ δυνάμειος. πει-
 ρᾶδεν μὲν τὸν παροφειρῶ καὶ γνώσειν ἀ πασὶν ἔσπιμοις, ἀπὸ βεβου-
 λῶσις

πσϛ

largiri velit: nos è contrario gratiam illam tantùm non
 respuere. Quin & absq; hac insigni ope atq; auxilio, quàm
 omnibus esse bonis liceat, siquidem hoc eligant indigna
 res est, non velle. Nam hoc solo, de bonis pravi efficitur.
 quippe natura nobis ab initio bona prorsus exstitit, & in
 bono perseverandi potestatem accepit. quod si iustum est,
 imputari voluntati conversionem ad malum, idem & in
 altero faciendum. Sufficit igitur velle, quodq; par est, a-
 gere: quum facile sit victoria potiri, licet ab aliquo vel
 tropæum de nobis sit excitatum.

XXX.

Res universæ à suo principio pendent, atq; etiam no-
 stræ. Nam fieri nequit, ut si fragile principium sitz
 fixa sint atq; stabilia, quæ consequuntur. Sit autem ne-
 gociorum nostrorum principium, & basis, & radix, & si
 quid tale dici alio nomine potest, primus animi motus:
 si placet, etiam extraria quædam eius impulsio: quibus
 attendendum est rectè, nec temerè quid inchoandum, si
 bonus quis esse velit. Agenda sunt enim omnia, adhibita
 consideratione, iudicio, consilio, conscientia, & ubiq; præ-
 cipue partes honesto tribuendæ. Tardè quidem proce-
 dendum, in decernendo: verùm ubi rectè cõsulueris, am-
 bobus curvendum pedibus. Itidem non agenda confuse,
 quæ fortè se offerunt: sed semper prima, primùm. nam ma-
 gna vis ordinis est, atque uti quis à dilationibus abhor-
 reat: quum multis diversa faciliantibus, cæteroqui præ-
 stantissimis, eæ res exitio fuerint.

XXVI.

Neminis sanè divini fuerit, et quibus illa facultas ab
 eodem fuerit cõcessa, præ deterioribus meliora sem-
 per eligere. Nihilominus conandum, ut omnibus modis

d 5

πισυ πάντων (εἶ) δοκεῖ, καὶ γινώσκοντα ποιεῖν, καὶ τοιαῦτα μὴ κορέννυσθαι, ὡς γὰρ τὸ κερῶτον θεοῦ, οὕτω τὸ δούτερον ἀνθρώπος. ἀνέλκη γὰρ, μᾶλλον ἤδη ἄλλων ὀπιτυχεῖς ἐκείνοις γενέσθαι ἢ ἀρετῆς, ἢ γουὶ μὴ πόρρω βάλλῃν αὐτῆς, ὅσοι δὲ κερῶς τὸ κελδὸν ἀφορῶντες, τὰς ἡδὴ ἀφίστων, οὐ γὰρ τὴν πλείστων κερῶξίς τε καὶ γνώμης ἀεὶ ποιοῦσιν, εἴτ' ὀπιτηροῦσι τὰ τούτων τέλη: καὶ τῶς μὲν κελῶς ἐκ ἡδὴ ἐκβάσαν δεδελμέναις, ὡς περ κελῶσι χερῶνται. τὰς δ' ἐναντίας φανείσας (φῶν ἀμῆδ' διδασκάλους ποιοῦσιν, ὡς μὴ κερῶντεσὶν τοῖς ὁμοίοις κελῶις.

λ β.

Ηδὴ τὸ τὸ μαθεῖν ὅτιν, οὐκ ἐκ τοῦ παθεῖν ηἰάσωνται, ἀλλ' ἐκ τοῦ διαπεφάσθαι τὸ δυσχερές, τῆ ἡδὴ ἄλλων διαμῆδ' πῶς γινόμενον ἐμπρότερον. οἱ πλείοις δὲ, ὡς ἔοικεν, ὀλιγοροῦσι τοῦδε σὺ κερῶματ' ὅτι τὰς οἰκείας (συμφορὰς ἀναμένουσιν, ὡς παρ' ἐκείνων μαθεῖν, μὴδὸν παρέχοντες ταυτῶσι τὴν μαθήσεως, ζημίαν, πολλὰκις οὐδ' ἀνανάκλητον. μὴδ' ὅτι πῶς ὅτιν αὐτοῖς, οὐ τοσοῦτον ἰαῦτον (εἶ), τὸν ὀπισημίαν τῆ ὄντα, ὡς τὸν κερῶπηλώτα ποιημίαις πάδεσσι. σὺ δ' ἀν' ἐκείνοις, εἰ βούλη, καὶ μὴ παθεῖν, τὰς τ' ἄλλων (συμφορὰς δικησόμενοι, καὶ τὰ τούτων ἀπαφουλαπῶμενοι, οὕτω παντῶνταισιν ἀκριβῶς, ὡς περ ἀν' ἐσοι (ζωῆς κερῶπηλώμενοι τοῖς κελῶπῶις.

λ γ.

Ρᾶπὴν τῶ ὀπιτυμίαν ἀνθρώπων, ἐκ χερῶς ἐκ πνέματ' ὀπιτυμῶντων, τοτὲ μὲν αἶνω, τοτὲ δ' κέρτω, οὐδὲν ἀν' εἶη δῆπου καινόν. εἴ ὅτι τὸν ἀφίσων ἀνδρα μὴ τῶς ἐφόδεις ἡδὴ ἡδονῶν, καὶ ἡδὴ θυμῶν, καὶ ἡδὴ φέβων ἐξ οὗς διάλατον (εἶ), ὅ τοῖς γυναικῶδεις ὀρώμεν πάρονται, κερῶνται δύνται

adgnoscat, quæ optima videantur esse; atq; adgnita facias, & quidem talibus minimè fatieris. nam ut primum illud est dei, sic alterum in hominem cadit. Necessè est enim; magis eos alijs compotes virtutis effici, vel ad eam saltem propius accedere; qui oculis in id, quod honestum est, directis; præstantissimorum, non plurimorum actiones atq; consilia semper intuentur, et eorundem exitum observant: ac ijs quidem, quæ esse bona, docuerunt eventus ipsi, quasi regulis utuntur: contraria magistrorum loco sibi constituunt, ne in mala consimilia ruant.

XXXII.

Admodum iucunda res est erudiri, non lapsum patientis; sed acerbius aliquid de vitando, quum factus alterius errore peritior fueris. Maior autem pars hominum, uti quidem adparet, hanc rem negligit; & calamitates proprias exspectat, ut per ea erudiat: quam institutionem mercede damni sepe parum reparabilis compensat. Idem consuevère dicere, medicum, qui nomen hoc consequutus sit è scientia, non illi parem esse qui varios in morbos inciderit. Tu verò, modò velis, etiam non patiendo poteris evadere peritior, si calamitates aliorum pro tuis duxeris, earumque causas vitaveris; & quidem hoc tam accuratè consequeris, ac si te ipsum in res adversas incidisse contingeret.

XXXIII.

Tendere cupiditatem hominum, è pulvere spirituum constantium, modò quidem sursum, modò verò deorsum; nihil sanè novi fuerit. Sed oportet virum præstantissimum non continuo voluptatum, irarum, terrorum impressionibus expugnabilem sese præbere, quod effeminate acci-

δόντας Ἐφ᾽ ἅς ἀντοῖς τοῖς παροδραμοῖσι τῶν πολέμιων ἀλλὰ μένιν τοῦτον ἀγρέμας, πάριον εἶναι, ζητοῦντα τὸ τέλος ἐκείνου παρ᾽ ἐμάς. τὸ γὰρ ἀντικεινόμενος ἀρχαῖς παρ᾽ ἐμάτων παρ᾽ ἐφ᾽ ἑαυτὸν, ὑποστανούσας παρομοίως χαρίεσσι, τῶν ἄντων κρυπτομένων, μόλις ἀν᾽ ἐφ᾽ ἑαυτὸν τετυρωμένοις ἀνθρώποις. Ζήτησιν ἐφ᾽ ἑαυτὸν εἶναι, καὶ σκοπῶν τὸ πέρας, παρ᾽ ἑαυτὸν καὶ παρ᾽ αὐτοῦ, μὴ δὲ ἐφ᾽ ἑαυτὸν ὀφρασε, καὶ δὲ ὀμνιστον, πῶσιν:

— ἢ ἢ νέοι, ἢ δὲ γέροντες.

παροδραμῶν δ' ἀν᾽ ἐφ᾽ ἑαυτὸν, ὀφρασε πολέμιον φείλη, καὶ ὑποκόφῃ φιλή. καὶ δαυμάζην μὲν φίλον, δαυμάζην δὲ Συγγενῆς, καὶ τοῖς ὑποδοῦ παρ᾽ ἐμάς πάντες ἐκπλήθησιν.

λ δ.

Υψηλὸν γὰρ οὐδὲ μῶς, οὐδὲ μεγίστη φρονήσεως, οὐδὲ πολλῆς ἡμῶν ἐπιπέτου, τὸ μὴ ταῖς παρ᾽ ἑαυτὸν, ὡς ἀνὰ πῆσιν ἐπιπέτου, τῶν ἐργῶν καὶ λογισμῶν ὅσα πινδύσασιν, ἀκίνητον πῆσιν γινώσκοντες, εἰ μὴ καὶ τὸ παροδραμῶν καὶ δικαιοδύναμι καλὸν ἀνὰ πῆσιν δίδως φανέντι παρ᾽ ἐμάς βλαβερῶν. ὅπου γὰρ καὶ τοῖς ἀλόγοις ἐμπέφυκε τις ἰσχύς, τὸ Συμφέρον δὲ τῶν βλαβερῶν διακρίνουσα, ἀνὰ μὴ δὲ εἰς ἴσον ἀνὰ πῆσιν ἐλθῶμεν οἱ λόγῳ μόνον τεπιμημένοι, ἀλλὰ ἀνὰ πῆσιν ἢ φύσιν ἐκείνοις, παρ᾽ ἑμῶν δὲ καὶ τὸ λογικὸν ἀδενὲς φανῆναι, πῶς μὲν οὐ γέτλιον καμῶν δὲ πῶς οὐκ ἀλογίης ἀνάπλεων;

λ ε.

Ιεραξί, ἰππῶν, ἰσχύς. καὶ λόγον, οὐ σαυ λόγῳ τὰ Συμφέροντα παρ᾽ ἑαυτὸν πεφύλασιν. ὡσεὶ δὲ ἰππῶν γὰρ μάλλον ἢ μῶς σαυ λόγῳ παρ᾽ ἑαυτὸν τὰ καὶ λόγον, ἀπαυτουμένοις παρ᾽ ἑαυτὸν φύσεως, ἀρχῆς ἐλαττώσεως ἀπαυτουμένων. οὐ μὲν δὲ ἐκείνοις μέμ.

edere videmus, qui se vel ipsis hostium præcursoribus dedunt: sed immotum manere ac esse stabilem, exitum rei cuiusque perquirentem. Nam confestim emergentibus rerum principijs adcurrere, quæ suavis exordijs blandiri consuevère, quum occulti sint eorum fines; vix hominibus insanis competiverit. Itaque da operam, ut firmus sis atque stabilis; resque, sinem intuens, agito: quod prius, quam feceris, nihil inchoabis; ut honore te adficiant, secundum Homerum,

— Iuvenesque senesque.

quibus equidem adiecerim, ut te formidet hostis, & subditus amet: admiretur amicus, itidemque cognatus admiretur: & omnes ad ea, quæ abs te gesta sint, obstupescant.

XXXIII.

Omnino sublime quiddam non est, nec vel maximæ prudentiæ, vel indolis valde generosæ, non ad primos operum atque cogitationum (ut ita dixerim) adflatus & auras immotum sese præbere: nisi fortè pulchrum esse dixeris, mox ad obiectam rem noxiam adcurrere, atque illam statim amplecti. Nam quum etiam brutis animantibus à natura vis quædam sit indita, qua quod expedit, à noxio discernunt: qui non indignum valde sit, non ignominie plenum; si nos, qui soli ratione sumus ornati, ne pares quidem eis simus: sed ipsis quidem natura sufficiat; in nobis autem rationis quoque facultas elanguescat?

XXXV.

Accipiter, equus, piscis secundum rationem, non cum ratione, facere sibi conducibilia naturaliter solent. Multò magis nos facere rationi cōsentanea cum ratione debemus; à quibus ipsa natura postulat, ut à noxio prin-

μίμνις δικαία, θυμῷ τε καὶ δῆπου μίμν δουλοδοισιν, ὅνδ' ἔχ' ἑψυχῶν λογικῶν ἢ γε μόνον ἄλλ' ἔργων κέκττω. ἢ μᾶς ὅ λό-
 Γω κεκοσμημένοις χεῖρ' τὸν νοῦν ἠνιοχοῦν ἐδισήσται τοῖς ἀ-
 λορωτέροις τοῖσι οὖτ' πᾶσι, ἢ ἢ τὸ λογικὸν ἐν ἔργον, καὶ
 κτ' χεῖρ' ἐν μὲν τὸ δῶρον, ἢ ἢ ἄλλων διδασκαλίας ζώων. ὡς
 ἴδ' γε κρείττον, μὴ ὅ πτωχῶν εἰληφέναι πτω χεῖρ, ἢ λα-
 βόντας ἐκ θεοῦ, ἔπειτα κηκῶς ἀν τῶν διαδέναι.

λδ.

Ὡσπερ τοῖς ἀλόγοις τὸ κτ' λόγον, οὕτω καὶ τοῖς λογικοῖς
 τὸ σὺν λόγῳ. ἔχει ὅ τουπὶ τοῦ μὲν, πολὺ καὶ μείζον
 τοῦ κατ' ἐκείνου. ὅτι τὸ κείνου ἀλλ' εἰη φυσικῶς τοιούτων ἀ-
 ἐργαδ' αὖ τὸ ζῶν ἐνείκοις ζωίστησι, ἢ ποιεῖ τὸ ἄλλ' δι-
 ἀρκίον ἐπιμήκισον. τοῦτο ὅ καὶ τῆς ἡμετέρας ἐστὶ φύ-
 σιας, τὸ δ' ἡμέτερον, ἀνταῖς δυδαμῶς ἐστὶ. τὰ μὲν γὰρ ἐν
 λόγῳ, καὶ κτ' λόγον. τὸ ὅ κτ' λόγον, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἐν λό-
 Γῳ. ἐν γὰρ ἀπὸ πρὸς ἀνάγκη. ὅπως ὅ τουπὶ τὸ δῶρον,
 ἑψυχῆς ἀδυνατίου μόνου ἐκείνου ὅ καὶ φύσεως ἀλλοδότητου.
 πολλῆς οὐδ' ἔμμεν ἀποχῶν τὲ καὶ ζήμιας, μὴ δὲ κατὰ
 λόγον ζῶν, οὖς χεῖρ' ἐν λόγῳ ζῆσαι. οὐκ ἀπεικότως δ' ἀπ'
 ἠθῶν τοῖς ζῶν κτ' τὰ ἄλλα περὶ μὲν τοῖς πᾶσι λο-
 γικῶν, τὸ μὴ δ' εἰς ἴσον ἐκείνοις ἐρχαδ'. ἢ τοῖς γὰρ ἀπο-
 ἐργαδ' ἡμᾶς ἐκόντας, λέγω δὴ τοῦ μτ' λόγου βιῶναι,
 οὐκ ἀπεικῶς ἀδυνατίου κατὰ φεγομένους τὰ κατὰ χεῖ-
 ραν μένοντα πᾶν ἀλόγων, καὶ πτω τίξιν ζῶζοντα πτω
 ἐξαρχῆς ἀνταῖς ἀδυνατίου, καὶ κτ' λόγον βιῶναι.

λζ.

Ψυχῆς καρπὸς ἀληθῆς ἡγεμονία ἀρεπούσης, ἢ ἀρε-
 τὰ ἀδῶν

cipis veluti resiliamus. Illa quidem reprehendi nullo iu-
 re possunt, quum iræ libidinisq; serviunt. non enim ani-
 mam ratione præditam factorum duces habent. At nos,
 qui ratione sumus ornati, mentē præficere moderatrice
 affectibus hisce brutis oportet: ut vis rationis efficax sit,
 et donis illud incolumite nobis maneat, quo cæteris ab ani-
 mantib. distinguimur. Nimirū præstaret, hanc gratiam
 nos à deo prorsum nō accepisse, quā acceptā male collocare.

XXXVI.

Non aliter atq; brutis, quod secundū rationem: ita ra-
 tione præditis, quod cū ratione. Verū in me quod est,
 multo maius est eo, quod in ipsis. Nam in eis est natura-
 lis eiusmodi rerum appetitus, quæ res eorum vitæ præse-
 dio sunt: et efficiunt, ut genus ipsum quā diutissime dū-
 ret. Hoc autem nostra quoq; natura commune cum ipsis
 habet, quum ab eo, quod nostrū est, illa planè destituantur.
 Quod enim in ratione, idē et secundum rationē: quod
 autem secundū rationem, nō etiam necessariò in ratione.
 quippe nō est necesse, prorsus ut ista, seu paria, sibi respon-
 deant. Atq; hoc sane donum, peculiare solius est immortalis
 anime: illud autem, in naturam quoq; sensus exper-
 tem cadit. Itaq; plena res est insignis et turpitudinis, ὅ
 noxæ, ne quidem eos secundū rationem vivere, quibus in
 usu rationis vivendum erat. adeoq; non abs re contigerit
 ratione præditis, qui brutorū more vivere malunt, ut bru-
 tis ne pares quidē habeantur. Nam sponte nostra nos de
 culmine sublimi deiectos, quod scilicet est cum ratione vi-
 vere, facillè dabimus præterire cursu, dum præcipites rui-
 mus, etiā rationis expertes bestias: quæ suos intra limites
 manent, ordinemq; sibi præscriptum ab initio servant, et
 secundum rationem vivunt.

XXXVII.

Imperio convenientis animi fructus verus est, ad bo-

παραδόν κίνησις, ἢ παρὲς τὸ κακὸν ἀλλοτρίωσις, ἢ παρὲς τὸ κοινὴν Ἰωοίσιον ὀπμιέλια. ὁ δὲ ξησ ἔρωσ, ὁ ἡνωαὸτα Ἰ, ὁ ἡπὶ τοῦ φιλεῖσ παρφοσέων, τὸ θαυμάζειν βεβηκότα, τὸ χαταργῆαν βέροντων, τὸ μισοπόνηρον καὶ φιλόκαλον ἔπιδουῶσ μὲν ἔχειν παρὲς τὸ καλὸν, καὶ τωωαντίον ἀφουῶσ παρὲς τὴν ἡπὶ κακῶν μάθησιν· εἰ βούλλῃ, καὶ ἀπερχῶσ, καὶ τοῦτο μάλα πῶσ οἶσ, παρρωτάτω μὲν ἐσάναι ἡπὶ τοιούτων διδασμάτων, πλείστα ἢ μεμαθηκέναι ἡπὶ βεγγίω ποιεῖν δυναμῆνων· ἐδέλειν μὲν μαυδάνειν τὰ τελεώτεσα, ἢ ἢ μαυδῆσεωσ διψαῖ, ὡσαρ ἀπὲρ εἰ μὴ ἢ τῶαρχῶν πωυδέιασ ἐδῶσ, δεῖ δὲ μισοῦται τὰ κακὰ, ἀπλήστωσ ἔχειν παρὲς τὰ καλὰ, οὐ τῆ ψήφω λαοὶ φέρον).

λ η.

Υπλον ἡροῦ τὸσ διαβολάσ, εἰ μὴ σου δικαίωσ καυδάπιντο. λέγω δ' ὅταν μὲν ἐξῆ τι παρξῆσαι χησῶν. δεῖνας ἢ ἀμῆχανον διαδράναι μογήσωντα. ἐπει εἰ ἔνεσὶ φουρῆν αἰτίαν οὐκ ἀληθῶσ, πολλοῦ γε χησὶ τοῦτο πείαδσ. δεῖ γδ μὴ ἢ τὴν ἀδικον μέμψιν παρφαῦλον ἀρῆν τὸν ἀρχοντα. πολλοῖσ γδ ἡδῶσ διέφθειρον, ἢ καὶ Ἰωζομῆνοισ ἡδῆκησεν. εἰ δ' οὐχ αἰὸν τε τοῦτο ἡνωῶσ, ἔχου ἡπὶ καλῶν ἔργων, ἔπιδ μᾶλλον χησῶσ ἀνῆρ, ἢ νομῆσξῆσξ δέλων, ἀραπῶσ δ' ἀπὲρ, δεῶ καλὸσ γνωεῖζόμεν, καὶ σωνταῦ, καὶ τοῖσ ἀραδοῖσ ἡπὶ ἀνδρῶν, οὐσ οὐ δυνατὸν λαυδάνειν ὀπμακρῶ, καὶ ἐδέλησ. ἔνωμοσ ἢ κακῆνω, ὅπ πᾶσὶ παρμασὶ τοῖσ ἀπίσοισ ἔπιδ δοκοσὶ, Ἰωέφω τὴ καὶ ἡπὶ οὐ καλῶν καὶ πᾶσ ἐξουσάισ τοφανῶν κολαυδομῆνωσ, τὸ χρύφα διασῆρεδσ, ὡσ πὶ ἡπὶ ἀνακαίωσ ἐφέπε. ἀλλ' εἰ μὲν ἀληθῶσ διαβάλλη, φέρε τὴ καὶ διορδοῦ, καὶ διορδοῖαν ἀκούσπον νόμωζε, τὴν ἢ διορδοῦσεωσ ἀφορμῶ. εἰ ἢ δὴ ἡδῶσ διασῆρε, ἡδῶσ

num impelli, à malo abhorrere, diligenter intentum esse profuturis publicè rebus. Amor gloriæ nobilissimus est, & qui causas ipsas sectatur, ob quas homines diligi solent, admirari stabilia, videre fluxa; odisse malum, honesti studiosum esse; aptè comparatum esse ad bonum, verè saque vice ad descendendum, quæ mala sunt, ineptè; vel, si mavis, animo prorsus alieno. Et quidem inprimis arbitrabere, quàm longissimè tibi recedendum ab eiusmodi doctrinis discendaq; plurima, quæ meliorem efficere possint: perfectiorum ad petendam perceptionem, & quidem adeo sitienter; ac si prorsus litterarum studia non degustasses. Eum namque, cuius nutu iudicioq; populû auccuntur, ut odisse mala, sic in satiabili quodam adfectu bona prosequi oportet.

XXXVIII.

Meris pro nugis calumniis habeto, nisi te meritò tangant. atque hoc intelligo, quem aliquid boni præstare licet; at fieri nequit, ut eas nullo modo effugias. quippe si falsum crimen vitari possit, magno id sanè redimentum. Nam principi viro ne quidem iniusta de se querela floccifacienda est. Multas enim mendacium perdidit, aut si salvi manerent, lesit. Quod si res aliter fieri nequit, factis honestis insistito; potiusque vir bonus esse, quàm haberi velis. adeoque tibi satis esto, si te bonum esse, deo, tibi met ipsi, bonisque viris constet; quos latere diu non poteris, etiam si velis. Hoc quoq; cogitabis, rebus omnibus, quæ esse præstantissime videntur, aliquid etiam adhærere non boni. Et potestate præditos, quibus aperte mortales adsentari consueverunt, ceu necessarium quiddam, obtrectationes clandestinæ comitantur. Enimvero si vera de te sparguntur crimina, patienter feras, & teipsum corrigere; proque beneficio non voluntario ducto, correctionis occasionem, sin falsis convicijs exagita-

ὡς αὐμοδιείδω σε χριστός, πολὺ τοῦ πᾶσι παθῶν τε, καὶ ἐπιπέ-
ρων· καὶ ὅτι ἔτερε, ἢ ὅτι οὐκ ὄντα ἴσως οἷα τοῦ ἐχθροῦ,
λέληθε πίνης, ἢ καὶ πάντας. ταύτ' ἐκείνοις ἀπαίσεις, καὶ
ῥῆον οἴσεις συκοφαντοῦμαι.

λ θ.

Χρὴ θεμέλιον ἔχοντες ἢ ἀρχαιότερων τὰς γνώμας
τοῖς νεωτέροις, οἰκοδομεῖν εἰς πιδύαιντο· καὶ μηδὲ
ἀν' ἕνα ἢ πάντων ἐγὼ νομίζω ἰσχυρῶς δικαίαν ἡμῖν ἐπι-
σεῖν, εἰ ποτε τοὺς παλαιότεροις ὀρθώτεροι, καὶ τακτικῶν ἀρ-
χῶς ποιοῦμενοι, τὰ ἡμέτερα ἀν' ἢ ἐνργοῦμεν. ἔφη οὐκ ἔστι
μάλα ἀνὴρ, πυθαγόρας τοῦ ὄνομα,

δενὰ μὲν ἐκαστὸν ὅτι πλησθε. χριστὸς δὲ, τέρεπον,
καὶ τὸ ἐπιπέρον ὄν, περὶ σπῆρος δὲ χριστοῦ. ἡ δὲ ἀν' ὅ-
μοι χριστοῦ ἔτερον ἐπι καὶ τελειότερον, ἀπέχεται μὲν ἢ κα-
κῶν, ἢ καὶ καλῶν περὶ ἑαυτοῦ ἐχθροῦ. καὶ τῆ
μὲν ἢ οὐ καλῶν ἀποχῆ μηδαμῶς ἀρετῆν αὐτῶν. (τί γὰρ ἀρ-
γία κοινὸν, καὶ φρονήματι ἀφορμῆ;) τῆ δὲ μετοχῆ ἢ
βησιῶν ἀπαυσι χαίρειν : καὶ τοῦτο ἀντιπρὸς ἐέλπισα μὴ
σκεῖν τὰ μετεχόμενα, πρὸ μηδὲνα κόρον ἀν' ἢ λαμβά-
νειν. ἢ γὰρ ἀληθῶς ἀγαθῶν, οὐκ ἐν κόρον ποτὲ λαβεῖν.

μ.

Η φύσις ὡσαύτως ὁρῶσι εἰσαυτῆ καὶ τοῖς περὶ ἑαυτοῦ τέθεικται,
ὡς δὲ τὸν ἀρετῆ ζῶν ἐδέλοντα τίω τ' δε γνῶσιν θεῶν,
καὶ φιλεῖν ταύτην τίω θεῶν, καὶ ζῶν ἐδέλφει ἐν τῷ τ' ὄραν
καὶ τὸ ἀλλῶς διακεῖται, μὴ ὅτι βιωτὸν ἡγεῖται. ὁ γὰρ μὴ εἰδὼς
τὸ θεόν, πῶς μὲν ἀν' ἐκείνο φιλήσει ; πῶς δὲ ἀν' μὴ φιλή-
σας ἐργάσεται ; πῶς δὲ ἀν' μὴ περὶ ἑαυτοῦ, εἰς ἑξὶν ἔλθῃ ; πῶς
δὲ ἀν'

ris, consoletur te Christus, qui eiusmodi multa perpeffus
est, & adhuc patitur: ac præterea, quod alia quædam tua,
fortasè non talia, qualia debebant esse, vel aliquibus in-
gnota sint, vel omnibus. Hæc ergo pro istis reponas, et sa-
cilius calumnias feres.

XXXIX.

Iniores priscorū sententijs, seu fundamento quodam
utentes, si quid amplius possint, exstruere debent. Et
quidem ego neminem omnium arbitror meritò nos in-
cusaturum, si priscos illos intuentes, eorumq; præcepta
pro principijs habentes, nostra perficiamus. Quidam ergo
vir insignis, cui nomen Pythagoras, dixit:

Ob male facta dolens, te castigato, vicissim
recta voluptati sunt.

carmen ipsum, sanè præstantissimum, adpellatum est au-
reum. Effet autem, mea quidem opinione, magis aureum,
& perfectius, si moneret, abstinentium à malis, & pula-
cherrimis factis insistendū: atq; uti propter abstinentiam
à rebus nō bonis minimè seipsum quis offerat, (quid enim
ignavie commune cum animi elatione) sed optimorum
usu se perpetuum oblectet: deq; hoc ipso quàm optima esse
adgnoscat ea, quorū usu fruitur, si eorū nulla ipsum capiat
satietas. nam que reapse bona sunt, ijs exsatiari non
licet.

XL.

Anatura certi quidam quasi limites tum ipsi met na-
tura, tum rebus sunt constituti; quorum is, qui op-
timè vivere cupit, indagare noticiam debet, at que hanc
indagationem diligere; velle denique intra limites ipsos
continere sese, nec aliter adfecto vivendum arbitrari.
Nam qui nescit, quid æquum rectumque sit; quonam
in pacto diliget? quove pacto, si non diligit, præstabit?

δ' αὐτὸν ἐν κελῶν ἀδικήμων, καὶ τὸ ἔπιθ', κελὸς ἐκείνου
 γήμοι' αὐτῷ, ἢ νομίσοιτο τοῖς κελῶσι, ἐλπὶς δ' ἢ τις διορθώσεως,
 τὰ μὴ δ' ἔρω αἰδανόμενον τὸ πλημμελὲς, μὴ δ' δυσχεραίνουσι
 τὰ κελῶ, μὴ δ' ζητουμένων πάλιν διέρωται.

μ α.

Συχνὰ ποιοῦ τὴν ἐρδιναν τῷ σὺ πεπερασμένον, καὶ
 τοῖς μὴ ὡς ἀρετῆ σοι παραχθῆσι, κενόσι χεῖρ ὡς τὸν ἐ-
 ξῆς ἀπαντα χεῖρον· τὰ δ' ὡς βλάβει σοι λήξαντα, φου-
 λάπιδος ἔχου σιωπῆ. ὅπως τοι καὶ ἔμπορο, καὶ πᾶς
 ὡς κέρδιθ' ἀγωνιζόμενον. λογίζου δὴ τὴν καθεμέραν
 ζημίαν τὴν καὶ τὰ κέρδι, καὶ διτυχεῖς, διφραίνου· ὡς δ'
 δ' αὐτῆρου σε τύχη, τὸ τὸ δ' ἔρω διορθώσθαι καὶ τὴν μὴ ἀ-
 ρετὴν χεῖρ ἀρετῆρον· τὴν δ' κακίαν, αὐτὸ γὰρ τὸ κακὸν
 ἦροδ'· ἢ ἐν κήποις μὲν ἐκείνης χερδίας, τὸ δ' τ' λοιπῆς
 ἀπορείτης δυσώδεις καὶ τὴν δὲ μὲν φύγης, ἐκείνῃ δ' ἴω-
 τόνως διώξῃς. ἐδέξθαι γὰρ πᾶς μὲν ἐν ᾧ δαυμάζει, καὶ μα-
 ταβαίνειν ἐξ οὗ κακίαι.

μ β.

Ψιλὸν τὸ δέαις ὄντα δωάμεως, μάταιον πεπερασμένον
 σιδήρῳ, πεπῆδον τὸ ἀρετῆρον, τὸ φροντισὶ τῆν καδὲ αὐ-
 ἔρημοι ταύτης ὄμην, κενὸν δ' ἔρω φόρο, καὶ ἢ ἀκρόπολις,
 καὶ ἢ πολυχρεία, καὶ τὰ ἴω μνησθήματα. ἐκείνης δ-
 μοιρουμένη σοι φίλτατε, καὶ τὰ δυσχερεῖς μετὰ, διμῶν καὶ
 λεία φανείτω. τῆς ἀνηθῆτου δ' ἔρω τῆς ἐπιτυχεῖς αὐτῶμοιο,
 πᾶς ἐλχεῖσθαι σὺ διορθῶν ποιοῦμενον, καὶ λήγων εἰς
 φιλαυθροπον, καὶ ὡς τὰ ἰδίου κελῶδ', εἰς τὸ κοινῇ ἴω-
 σον ὄρον· καὶ δεδὸν μμούμενον, καὶ σιωπῆ τοῖς σιωπῆ
 μίμημα ταύτην παρῆχον.

τ' δρα

quomodo, si non præstet, ad habitum perveniet? quomo-
 do bonorum ignarus, ut in carmine dicitur, bonus eva-
 det, aut bonus à bonis existimabitur? quæ nã spes emen-
 dationis de eo, qui delicti sensu caret, nec moleste fert ma-
 lum, nec emendationem ullo modo querit.

XLI.

NE desinas frequenter examinare, quæ abs te facta
 sunt: ac rectissime quidem gestis, veluti normis uti-
 tor ad omnium deinceps vitam: quæ verò noxium finem
 habuerunt, ab his ut caveas, ipse tibi præcipito. Sic nimi-
 rum & mercator fallitare solet, & quicumq; lucro poti-
 ri nititur. Cottidie damnum pariter, & lucra computa-
 tosq; res prospere efferint, lætus esto: sin adversus in re
 quapiam casus acciderit, ei mederi stude. Virtutem, pro
 re diviniore: vitium pro eo, quod est, malum scilicet, ha-
 beto: ut in illius quidem hortis quasi tripudies, huius ve-
 rò fetorem reijcias: hanc fugias, illam enixò persequaris.
 Nam ei quisque diutius inherere cupit, quod admiratur:
 & ab eo remotus esse, quod improbat.

XLII.

INane quiddam est, qui à potestate divina sit destitu-
 tus, ferro munitum esse: supervacuum, excubias agere,
 curis tabescere. Ab hac si desideramur, vana vis satelli-
 tum, arcium, magnarum copiarum, callidarumq; moliti-
 onum. Eius si particeps sis, carissime fili, etiam plena
 difficultatis adparebunt tibi facilia simul et plana. Hanc
 autem invictam opem impetrabis, si cuncta iustis im-
 pulsus causis occiperis, ac in humanitatem deseris: por-
 tibusq; publicam ad utilitatem, quam privatam, respexeris:
 hac ratione tum ipse deum imitans, tum tuis homini-
 bus teipsum imitandum exhibens.

e 3

μ γ.

Υδραν τέμνης, παροιμίαι· τὸ ἀνέφικτον διηλοδοσε. καὶ ὁ τὸ ἴδιον θέμεν· ὡς τὴ κοινῶ συμφέροντων, ὡς ἐαυτὸν ἐφέλει· τὰ πτωχῶν τῶν εἰκόνα. ἐν γὰρ τῷ κοινῶ καλῶ καὶ τὸ ἐκείνου συνὺ πάρε· καὶ εἴ μὲν τοι ὡς ἐπὶ τὴν εἰκόνα ἐμὴν ἔδωκε, οὐτε ἰδιώτην ἔτ' ἀφροντα. Δεῖ γὰρ δὴ τῶν κεφαλῶν τῶν μελῶν φροντίσιν καὶ κηδεύειν, καὶ τὴν κεφαλῆς ὅπτι μελεῖται τὰ μέλη, εἰ δὲ τὸ ζῶον ζωίσασθαι, καὶ τῶν ὀλοκληρίαν ἐαυτοῦ ὡσεὶ σὺ ζῆν. τὸ τε γὰρ ἰμνηδὸν τῶν μελῶν, τὴ κοινότητι· ἐπιστάν, καὶ καὶ εἴ αὐτὸ γαρνυδὸς αὐτοῦ γε τοῦ πω νεκρῶν. καὶ κεφαλῆ τῶν μελῶν χειρῶν, τοῦτ' αὐτὸ δὲ δὲ πάλαι. ζῶν γὰρ οὐτε κεφαλῆ, οὐτε μέλεσι, χωρεῖς.

μ δ.

Χαλεπὸν σμικρὸν πὲρ ὡς ἐξάντα τὰ κακῶν, μὴ τοῖς μέγιστα φειπεῖν· ὡς καὶ τὴ καλῶν, μὴ μὲν γὰρ τῶν βητιῶν· κακῆ γὰρ ὡς ἐξί τὸ βλάπτον ἀκολουθεῖ, καὶ τὸ δεινὸν ἐργάζε· χαλεπὸν πῶτον, εἰκε ὅτι τὰ ἀγαθὰ σιρῶν ἀμύλων ἐχόμενα, ἢς οὐκ εἶναι μέροις λαβόμενοι, μὴ δὲ ἐκείνου λαβόμενα πῶς καὶ τὸ πησιάζοντι, καὶ δὲ ἐκείνου πάλιν ἑτέρου, καὶ πάντων ἀπλῶς δι' ἐκείνου. ὡς ἐργῶν τῶν τῶν τοῖς καλοῖς καὶ δόξαν φέροισιν ἐργῶν, μὴ κατὰ δέχου καὶ τὸ φανυλῶτον τῶν οὐκ ἐπαμυνόμενων ἐργῶν. ἔξισ γὰρ ἀπὸ σμικρῶν ἀρχῆ, καὶ αἰ τῶν ἐλαχίστων ὡσεὶ δὴ καὶ, μὴ τὸ κωλύσαν ἐπέλδοι, εἰς ἀπύρρον ἐξεννημεύμεναι, καὶ τὰ μέγιστα τῶν σωμαίων ἀνὰ γὰρ ὡς ἐπὶ τῶν.

μ ε.

Ην ὁππυμῆς τελειότητος, ἐ μερίστων ἐν μετέξῃ καλῶν ἡγεῖται, ὡς καὶ ἐν τῇ ψυχῇ, μὴ ἵεσ μικρὰ συνόσονται.

XLIII.

MOs vulgò receptus est, ut Hydram refecare dicatur, qui rem, quam nequit adsequi, molitur. Hanc imaginem in se transfert, qui privata commoda publicis anteponit. nam uniuscuiusq; bonum, publico continetur. Seorsum certè nec homini privato, nec principi esse beato licet. Caput enim gerere curam membrorum oportet, ac vicissim membra capitis habere rationem; si factum esse debet animal, integrumq; conservari. Nam membrum, quod resectum est, posteaquam reliquorum à societate revulsium, seorsum esse cepit; hoc ipso scilicet est mortuum. Idem capiti à membris diremto contingere necesse est. quippe nec caput, nec membra, vivere seorsum possunt.

XLIII.

OMnino difficile est eum, qui paulum quid mali designavit, non in maiora vitia labi: velut eum, qui boni quid fecit, non etiam meliore potiri. quippe factum vitiosum noxa comitatur, ac malum gravius efficit. Ipse verò res bonæ, catenæ cuiusdam instar, invicem coheret; cuius aliqua pars adprehendi non potest, quin proxima quoq; per eam simul adprehendatur, ac per istam rursus alia; per quamlibet deniq; partem, simpliciter omnes. Intentus ergo factis præclaris, et gloriâ patientibus, cave vel minimum quid illaudatæ rei peregeris. Habitus enim à parvis orditur, rerumque minimarum accessiones, nisi quoddam intercedat impedimentum, in infinitum progressæ, maxima quoque corpora necessario superabunt.

XLV.

Feri præfectus cupis, bonisq; maximis potiri; præcipe animo tuo, ne cogitationes vel exigui fructu adlatu-

πονίας ἑσπερας λογισμῶν· ἀλλ' ἀσπασίως δέχεσθαι πάντ' ὅσα βλάπτουσιν γινόμεθα. τὸ δ' ἄρα ψυχῆς τὸν τόνον ἑσπεραλῶν, καὶ τῆς περὶ τὰ κρείττω ῥοπῆς περιστάσεων, μὴ τῷ ἰσχυρῶν δέχεσθαι, καὶ τὸ κερδοῦν, καὶ τὸ ἀγαθὸν, ταῖς διαβολαῖς Συγγινόμενον εἰς ἔργον ἐκβαίνειν εἴωθε, καὶ ὁδοῦ βαδίζον, εἰς ἔξω πύργουδ' ἢ ταῖς τ' ψυχῆς Συμμεξομένη δυνάμει, φιλοφρονεῖται τὸ ἴσον ἐκείνης ἔχουσα φαίνεσθαι, ἢ μεταβεβλήθησθαι οὐχ οἶόν τε.

μ.ς.

Κελὸν καὶ λίαν ἐπιμετῶν, ἀπὸ τῆς ἡδέων τὰ βέλπιστα, εἰ μὴ ἀμφοτέρω ἐξῆ, λαμβάνειν. ἔτω περὶ ῥήτορι εἶρη, καὶ θεῶ φίλον, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι διαπέπερακτο. ὁ δὲ γυναικὶς λιξὸν εἰς ὄλεθρον, τέτου τῶν ἀρχῶν ἑσπερέφου, καὶ ἢ χαιεῖσται, καὶ ἢ τῆρπῆ, καὶ ἢ μυεῖαν ἡδονῶν ἐπιπαρῆ λαμβάνει. Δεινὸν γὰρ ὄντως, Δεινὸν, καὶ παντὺς ἀόητον, ἢ τελέσει μὴ βουλόμενον ἀξίασθαι, ἢ τὸ δέλεαρ ἰδόντα περπατῶν τῷ Σιδήρῳ, εἴτα διὰ δάκρυον, καταπέειν ἀμφοτέρω. ὁλοῦσθαι τὴν φρένας μὴ βεβλαμμένοις ἑσπερῶν περὶ τοῖς, οὐκ ἀνὸ κείνο γυνοῖτο φίλον, ὁ περὶ ἄρα ἢ ἡδὺ, λυπηρὸν δ' ὁραῖοτε.

μ.ζ.

Ακοντα μὲν τι παθεῖν, ἀνδράποισ πᾶσι κοινὸν γινόμενον ἔσπερῶν τὰ βλαβερὰ, οὐδ' ἀλόγους ἰδιον, ὅπου καὶ τῶματῶν περὶ ἀποδέσειν. ἢ ἢ ἢ ἀποξίφωσθαι τὸ δὲ ἀλλῶναι, ἢ μὴ πολλὰ μὲν ἀλλῶς, τῆ Συμμεξομένη παρενεχθεῖς, καὶ τῆ Συμμεξομένη περὶ ἀπειεῖαν παρεκτο εἶναι, καὶ αἰχμῆς γε πληθεῖς, καὶ περὶ τὸ κελὸν δυσπεπίσσοθ' αἰετῆς. τὸν γὰρ εἰς τῶν ἄρα τῶν κελῶν ἀφιστῶν, εἰς τῶν ἄρα κελῶν κορυφῶν ἐπιπαρῆσθαι οὐ ῥῶδον, δεῖ δ' νομίζεσθαι τῶν

ras negligat: sed admittat omnia cupide, quibus meliores efficiuntur. Si quid autem animi contentionem vel parum relaxat, ac quod minus ad meliora propendeat, impedit: id omnino ne admittat. Nam & malum, & bonum, cogitationibus illapsum, in opus exire consuevit: & via quadam progrediendo, in habitum stabilem quasi concrecere: qui cum animi facultatibus augetur, illis ipsis par esse studet: quæ sanè, confieri nequit, ut aliqua ratione mutantur.

XLVI.

Recte facies, ac valde quidem laudabiliter, si pro iucundis optima, quam utraq; non licet, deliges. Hoc ab oratore prolatum est, atque uti Deo gratum, ita bonis à viris etiam factitatum. Si quid in perniciem nostri futurum, eius adversare principium: tametsi blandum, tametsi iucundum sit, tametsi voluptatem infinitam polliceatur. Nam malum reapse, malum est, ac planè stultus vel inchoare, quod perficere nolis: vel quum escam ferro videris adfixam, propter appetitum alterius, utrumque deglutire. Quòd si mentes aliquo vitio corruptæ non fuerint, haud acceptum esse poterit ullo modo, quod ad tempus quidem iucundum est: at comitem habet dolorè perpetuum.

XLVII.

Vniuersis est commune mortalibus, ut in vitis aliquid accidere possit: at sponte, quæ noxia sunt, admittere ne brutis quidem proprium: quòd contrarium quoq; prius est demonstratum. Semel captus es: cave bis capiare, ne capiare sæpius, consuetudine depravatus: neve furto frequenti vitiosus evadas, totusq; turpitudine refertus, ad bonum redire difficulter possis. Nam qui malorum ad extremum pervenerit, is bonorum ad verticem non facile revertetur.

τὸν ἀρχόντα, μηδένα λαθεῖν ὅς τε εἶ, κακὸν ὄντα. παύ-
τες γὰρ ἐς τοῦτον ὄρωσι, μᾶλλον πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦτων ἄ-
δλοισι δουλοῦμενον, ἢ τοῖς ὑπὸ δόξης ποτὲ ἐν παναθη-
ναίοις ἠγωνισμένοις. οὐ θαυμαστὸν δ' ἀγωνιζόμενον
πεπληκέναι. τὸ κείσθαι ἢ δέλειν, ὑπερφουδῶς ἀτοπον. τοῦ
μὲν γὰρ πολλὰ ἀπ' αἵτια φύονται· τὴν δὲ πῶν γράμμι μόνου αἰ-
πατέον. ἔστι δέ ποτε καὶ παλαιόντα κατενεχθῆναι, καὶ δό-
ξαν ἀντὶ φόρων ποείσασθαι παρ' ὀπισήμοσι δικασταῖς. τὸ
πρὸς οὐ μετὰ γὰρ ἀσφρόδ· τὸ δὲ Ἐραδιῶναι, καὶ τί χις.

μ. η.

Ρεῖ μὲν ὁ εἶς ἡμῖν, καὶ εἰσὶν ἔχει τῶν κινήσιν. τὸ δὲ
Ὠμίτονον ἀντὶ πρὸς περὶ τελῶς ἀκίνητον, ἢ καλὸν, ἢ
τὴν ἀντίον, μὲν τῶν ἐν δένδε λήξιν ἀποκαθίστα. ὡς γὰρ εἶ
τοῖς ποῖν, ὡς ῥύακας, ἐκατέρωθεν, ἢ καλῶν καὶ ἢ κακῶν τὰ
αἵτια. ὁ κῶδων ἢ ἐν χροῖν, καὶ ἔτοιμον ἀντλεῖν, ὅποτέρω-
θεν ἀντὶς βούλοιο. εἰκοεῖ ἢ καὶ ἀρορεῖ τὰ κατ' ἡμᾶς πρὸς
ματα, καὶ ἔξεται πρὸς κέρδι νομῶν ἐχρυσῶν πάντα πρὸς
τήν, πωλεῖν, ἀλλά τῆν, ὀνειδῶν. μεμπτόν οὐκ ἀπάντως σα-
φῶς ὄντι, χάλικα χρυσῶν ἀλλά τῆν. ἀρετὴν, τελευτῶν
πρὸς ἀσκήν δόξαν. δεινὸν, ἐλδοθῆναι πρὸς δουῶναι, παντὸς ἔ-
νεκα. παντελῶς ἀνόητον, καὶ τὰ εἰρημένα πρὸς ἔστω τὸ Ἐ-
χρυσῶν, καὶ πᾶσι ὁμοῦ τὰ κακὰ, αἰωνίου πείρασθαι πρὸς
καίρον.

μ. θ.

Παλαιὰ τις δόξα καὶ διαρκὴς ἀχειρνω, τὰ μὲν δεινὰ, μὲν
τὸ βῶσαι καὶ ἀππλάχθαι, ἢ δονεῖ ἀμεταμέλητον ἀ-
τφάγειν τὰ ἢ τρπὰ, τῶν ἀντίον. ἐμοὶ γὰρ τοὶ πρὸς ἀδξότε-
ρον ἐν ταυτοῖ νομίζον παρῖται, οὐ φελομένης τῆς πά-
λαι δόξης. τῶς γὰρ ἠδοναῖς τῆς λύπης, καὶ τὸ ἢ δεσπαι
τῆς

Debet autem existimare princeps, neminē se latere posse, si malus sit. In ipsum namq; coniecti sunt omnium oculi, ad suscipienda pro cunctis certamina magis accinctū; quān illi quondam erant, qui gloriae causa Panathenæis festis decertabant. Neq; verò mirum est, certantē labi: sed prostratum iacere velle, summoperè absurdum. Nam illud quidem multis ex causis fieri potest: huius verò culpa, soli est adscribenda voluntati. Quin & prostermi potest, qui luctatur: ac nihilo minus apud iudices rerum peritos gloriam vituperij loco reportare. Nam viri est, animo quid alacri suscipere: spei frustratio, fortune.

XLVIII.

Cursu perpetuo vita nostra fluit, & extra motum quietem nullam habet. Continuus autem cursus ille post exactam hanc vitam in prorsus immobile vel bonum, vel malum desinit. Ad pedes ultimarum, rivulorum instar, manant bonorum ac malorum occasiones. Est et in manibus poculum, ac haurire licet, unde cumque lubuerit. Foro quoque res humanæ similes sunt, & cuncta mente præditi facere suo cum lucro possunt; permutare, vendere, comparare. Quapropter omnino reprehendi meretur, qui ærea cum aureis permutat: turpe, talentis gloriam vendere: indignum libertatem cuiusvis rei causa proderet: stultum prorsus, & tam indicata, quān omnia simul complectens mala, temporarium æterno redimere.

XLIX.

Tvm vetus est, tū hodieq; durās opinio: mala postquā vulnus inflixerint et avolarint, voluptatē rependete, cuius neminē pœniteat: iucūda, diversum facere. Ad ibi verò nova quædā ad animū accidit opinio, prisca nihilominus illa manēt vera. Nā arbitror, voluptatibus dolores

ταῖς λύπαις μίγνυσθαι πως τὸν πάντῃ χρόνον, ἀφορώσας
 τὴν ψυχῆς εἰς ὅγε λήξῃ τέλος· ἐπιτρεπόν· καὶ διὰ μὲν τὴν ἀ-
 ποδείκτην κόλασιν ἢ ἐντυπωσὶ πονηρίας ἀδημονουσῶν,
 ἐν τῇ τὴν ψυφίῳ ἔργον ἔργειν· διὰ δὲ τὴν ποσειμένῳ τοῖς
 θλιβομένοις ἀπολασιν, ἐν τοῖς ὀπιπτοῖς διφραυομένης.
 οὐδὲν ἀρα τῇ εἰφῇ καὶ ἀρῶν ἀκριβῶς ἀπὸ γῆροιο, ὅτι καὶ
 τῆ Ζώματι ἢ ἡμῖν ἐξ ἐναντίων, ζητουμένων ἀναγκάως πα-
 ρησία, καὶ σασιζόντων ἀλλήλοισ.

v.

Ορον ἀμάρτίας ἢ γὰρ ὅπῃ παλῶς ἐφελξῆς ποσειματι, ὅ-
 τὸ τὰ ὑποάλληλα τέλη, ὡς ἀντι εἰποι, καὶ πολλατῶν
 πορὸς τὸ τέλος μόνον ὑποάχροντα, ὡς τῆ κωτάλα τέλη τῶν
 ἀνθρώπων γε ποσειμῶν ὑπολαμβαίνῃ· τουτὶ γὰρ μόνον τῶν
 πάντων ἔμοιγε ῥίζα δοκεῖ πάσης ἀμάρτίας ὑποάχροντα, ὡς ὅ-
 γε διχθεῖν ἢ χελῶ ὀπιστάμεν, (ἐξ ὑποδέσεως ὅ εἰρηδωῖ
 γὰρ διωατὸν ἀνθρώπων εἰς τοσοῦτον γνώσεως ἐληλακέναι,
 μὴ σοηδομένῳ θεόθεν) ὁ γοῦν διακρίνῃν ὀρῶς διωάμε-
 νῶ τὰ τέλη τῆ καὶ τὰ πορὸς αὐτὰ, καὶ ἐπὶ γὰρ τὸ ἐν ἐνεῖνο πα-
 λικώτατον τέλος, πορὸς ὅγε πάντα φύσει κινεῖται, ὅπερ
 ἔστιν ὁ πάντων ἐπέκτα, καὶ ποιεῖν ἐδέλων ὀψο ὀπίστα βέλα-
 πῶν ἐν· ὁ ποιοῦσθαι οὐκ ἀμάρτοι, οὐκ ἔργοις, οὐ λόγοις,
 οὐ λογιμοῖς, οὐδὲ μιᾶ τὴν ψυχῆς διωάμεν τῆ, καὶ κινήσει, καὶ
 διαδέσει, καὶ χέσει.

v α.

Νομοθέτης μὲν ὁ βασιλεὺς, καὶ κριτὴς τῶν ὑπο αὐτὸν ἀνα-
 δέδεικῃ· ἀνθρώπων, ἀνθρώπων ὄν· δηλῶς, δηλῶς·
 μὴδὲν πλέον ἔχων, ἢ ὀψήμα. εἴη δὲ ἀν καὶ βασιλεὺς ἀγα-
 θός, καὶ νομοθέτης χρηστός, καὶ κριτὴς ὡς ἀφίς ὄν· ἀφχροντα,
 καὶ

ac doloribus voluptatem quovis tempore quodam modo
 miserandum animus, qui finis utriusq; sit futurus, respici-
 cit: ac propter inevitabile quidem supplicium heic admiffi-
 se improbitatis angitur, quoties delicijs occupatur: pro-
 pter voluptatem verò, propositam ijs, qui adfliguntur, in
 ærumnis leticiam percipit. Nihil certe ab omni mixtura
 purum esse in hominum vita potest, quum corpus quoq;
 contrarijs ex rebus constet, ad finia sibi necessario quæren-
 tibus, & inter se dissidentibus

L.

Velim existimes, hanc finitionem esse peccati quavis
 in re; * subalternos videlicet fines, ut ita loquar, & eorum complura, que tantum ad finem pertinent, pro pere-
 alij sub
 fectissimis finibus agendarum mortalibus rerum ducere. tur.
 Nam solū hoc inter omnia mihi quidē radix omnis esse
 peccati videtur. quo fit, ut qui novit distinguere, velut o-
 portet; (hoc autem ex hypothesi dictū est. nequit enim
 ad tantam homo pervenire scientiam, nisi divinitus ad-
 iudetur) qui ergo recte potest discernere tum fines, tum
 que ad eos diriguntur, ac præterea finem illum perfectis-
 simum, ad quem omnia natura tendūt, (deum, inquam,
 supra universa positum) & qui facere vult, quod melius
 esse novit: is verò nec factis deliquerit, nec dictis, nec co-
 gitationibus, nec animi ulla vel facultate, vel motu, vel
 dispositione, vel adfectione.

LI.

Manifestum est, regem esse legislatorem, iudicemq;
 subditorū constitutum; hominem, hominis mor-
 talem mortaliū; nulla re cæteris superiorē, nisi dignitate.
 sed idem bonus quoq; rex erit. & legislator utilis, et præ-
 stans

καὶ νομοθέτῳ, καὶ κριτῷ ἑαυτῷ ποιούμεθ', καὶ ὡς ἑαυτοῦ μιμούμενθ' τὸν αἰώνιον αυτοκράτορα, τὸν αὐτὸς τὸ σὴν πρῶτον ἐλγείσαντα τὸν ἑξῆς πᾶσι μὲν ἐξῆς, μέλει δ' ἰ τοῖς βασιλεύουσιν ἑαυτὸν παρρηχότα τύπον, καὶ κένονα, καὶ νόμον, οὐχ ἢ πονέροις, ἢ λόγροις. οὐ καὶ τῆ δικαίᾳ ἡφῶ τοῦ πῆ Σύμπαν ἰθαίετω, ὡς ὅρα πρὸς τὴν τοῦδε δουλείαν ἀφηνιάζων, ἢ τὴν ἐναντίαν βαδίζων τ' ἀείνονα πεπερασμένον φιλομένον, ὅπως δοδλθ', ὅπως ἀνδράποδον, ὁυδὲν ὑγίης, ὁυδὲν ἀν' ὁυδ' ὅπως πᾶσι ὁυδέποτ' ἐργάστω χρῆσθ'.

ν β.

Τὸς μὲν ἀγρὸς λόςθ', οἱ δ' ἑρῶσιζοί' ἄρθεῖμα π. οἱ μὲν δὲ αὐτὸν κένονα, οἱ δ' χαλινοδ. Γρηγορίου θείου τοῦ πφωνή. Γρηγορίᾳ πᾶσι πάντα, τὸ κτ' σέ, πρὸς τὸ Συμφέρον ἐκρίνω: ἵνα πάντως πινὰς κρδένης, κτ' τὸν θεῖον ἀπόστολον πάντως γδ ἀδωάτων, ὅποτε μὴ εἰ ὁ θεός, ἕσθ' τῆτου γαρ νόος ἀνδρῶπθ'. μὴ θέλει δ' πᾶσιν ἀρέσκειν, εἰ γδ πᾶσιν ἤρεσκον, χρῆσθ' δοδλθ' οὐκ ἀν' ἡμέλω, φησὶν ὁ αὐτὸς ἀπόστολθ'. φδ' ἴε δέ μοι πεινταχόδ' τὴν ἀνδράδειαν, ἐρημίᾳ ζωοικον, κτ' πλάτωνα. ἐπεὶ καὶ ὁ ζωὴν ἢ μὴ ἢ χ' ἑαυτῷ ἤρεσκον, ὡσπερ γέγραπται, ἀλλ' ἐν γε τῷτο σκοπῶν διετέλεσεν, ὅπως τῆς τε χρῆσθ' ἑπίσης δείξει, ἢ τῆς φαιλοτέρους ἐπιννορθώσθ', μτ' ἐπινομένοις τὴν γνώμην. ἐπεὶ δὲ γδ πέφυκα πάντα τῆ μὲν γνησίᾳ τῆ δέλεον, τῆ εἰ ἀλλοσεότῃ τ' ἀποβέπῃ καὶ μτ' βελήδης τῆτον πρὸς τὰ τῆς ποιηρῶν ἡδῆ, ὡς ἐφ' ἡκούσθ' τοῦτοια πρὸς τὴν αὐτῆ κοινωνίαν, ὁυδὲ μὴ γρ γνόμενον λῶ: (εἰ γδ πρὸς ἀνδρὸς, μὴ τοι γε εἰ θεοδ) εἰκόλῳ ἐμείνο μᾶλλον ἐλέσθ' τῆτος μτ' βαλεῖν πρὸς τὴν αὐτῆ μετουσίαν, καὶ πρὸς ζωτικὴν ὁδηγήσαι. ἄσθ' σοι χρῆσθ' ὁ ἑσθ'θ', διορθώδης θέλοντι φάλλως ζῶντας.

Ρ' αμ

stantissimus iudex; si principem, & legislatorem, & iudicem ipse sibi constituet, proq; viribus imitabitur, eternum illum imperatorem, qui sceptrum ei dedit in manus; qui ut omnibus in unum, ita maxime regibus seipsum quasi formulam quamdam, & normam, & legem, non minus factis, quam verbis prebuit; cuius denique iusto nutu rerum hæc universitas regitur. quamobrem qui huic servire detrectat, aut diversa scctatur ab ijs, que ab ipso facta sunt, aut probantur: is omnino servus, omnino mancipium, nec sancti, nec sani quidquam, nihil unquam boni ullo modo fecerit.

LII.

Corriguntur exemplis quidã, alios fleetit oratio: non nulli stimulo indigent, alij freno. Hæc divi Gregorij vox est. Omnibus omnia fias, quod in te quidẽ erit, prout singulis expediet: ut omnino quosdam, veluti divus apostolus ille loquitur, lucrifacias. nam fieri nequit, ut omnes: quando ne deus quidem id, ob eam causam homo factus. Omnibus autem placere nolis. quippe si omnibus placere, non essem Christi servus: inquit idem apostolus. Adrogantiam sibi dumtaxat placentem, ubiq; fugit o, contubernalem solitudinis, ut Plato censet. nam & servator noster ipse sibi non placuit, uti scriptũ est: sed unum hoc perpetuo spectabat, ut bonos meliores efficeret, & malos, immutatos animis, corrigeret. quum enim omnia sic comparata sint, ut ad finitatem quidẽ adliciant, diversitate vero advertant: atq; ipsum confirmari ad improborum mores, ut eos ad societatem sui pelliceret, minime conveniebat: (quippe hominẽ id decussisset: nedum deum) consentaneũ erat, hoc potius eligi, ut ipsos ad consortium suum converteret, & ad salutem manu quasi duceret. Hic tibi modus usurpandus erit, quum male viventes corrigere voles.

υ γ.

Ρωμη *Κράμα* *συνκεραμμένη* *ζωέος*, *πεπλεγμένη* *αρίστα* *τοῖς* *τυραννοῦσι* *σέφρα*. *καὶ* *ἀπὸ* *τῆς* *δυναστείας* *ἢ* *παύσεως*, *τὸ* *ρώμης* *χρήμα*, *καὶ* *πάν* *τοιοῦτον*, *πρὸς* *τὸ* *μηδὲν* *παρασνελεῖν* *ἑξὶ* *καλῶν*, *καὶ* *εὐάελλω* *ἔστιν* *ὅτι* *πρὸς* *εὐξένησεν*. *ἐπεὶ* *μὴ* *δ'* *ἔππ* *ἄσθρμός* *τε* *καὶ* *ἰγρὸς* *ἔππ* *εὐάελλω* *ὠνησεν*. *ὅταν* *οὐκ* *καὶ* *τὸ* *καλὸν* *ἢ* *φύσεως* *εὐάελλω*, *παιδείας* *ἄλλω* *ὄν*, *πόσων* *πόνων* *καὶ* *απουδῆς* *ἀνείδης* *τῶν* *μάθῃσιν* *δεῖ*; *καλὸν* *ἢ* *καὶ* *ἡδὺ* *δέαμα*, *καὶ* *ἄσθρ* *κλιησὶς* *ἀμα* *πρὸς* *τὰ* *καλὰ*, *νεότης* *φιλομαθῶς* *τε* *ἔχουσα*, *καὶ* *ἐνργεῖν* *ἐδέλουσα*, *ὃ* *μαμάθηκε*. *ζωέος* *γὰρ* *ἔμαθῃ*, *οὐ* *τοῖς* *ζωετοῖς* *ἀπλῶς*, *ἀλλὰ* *τοῖς* *ποιοῦσιν* *αὐτῶν*. *Δυσὶν* *οὐκ* *ὄντοιν*, *ἀρχεῖν* *τὲ*, *καὶ* *ἰδιώτῶν* *ἄσφρ* *καὶ* *ἑτέρου* *διαρουμένου* *εἰς* *τὸ* *καλῶς* *τε* *καὶ* *μὴ*: *ζηλωτῆ* *ἢ* *ἔξω* *ἔξω*, *εἰ* *ἄσφ* *ἀμφοῖν* *αὐτῶν* *ξυαρμόσεως*, *ἢ* *τῶ* *ἀρχεῖν* *καὶ* *καλῶς*. *ὅυ* *μὴ* *δ'* *αἰ* *ἔῃ* *ἑξὶ* *οὐκ* *ἐπαυμένων*, *τὸ* *κατὰ* *μοίρην* *σέρροντα*, *τὸ* *ἰδιωτείας* *τὸ* *χρήμα* *ζώζῃν* *ὡς* *ἀριστα* *λείπει* *κρίκισον* *ἔῃ*, *δυνασ* *δύνα* *καλῶς*, *δεῶ* *καὶ* *ζωῆ* *πρὸς* *πρὸς* *κρούσῃ*, *δόξης* *καρῆς*, *καὶ* *τοῦ* *χρηματίζεσθ*, *καὶ* *ῥαδυμῆν* *ἐνεκα*.

υ δ.

Οὐδὲν ἡμῶν τὰς λύπας ἐνλήκην εἰωθεν, ὡς τὸ ταῖς ὀπιθυμίαις ἐκδοτὸν ἔῃ. ζῆτεῖν μὲν γὰρ ἀνάγκη τὸν ἐφίεμενον. ἐν τῷ πρὸς εἶρα τὰ τῷ ἄποτυ χείρας πλεονεκεῖ. καὶ πολλὰ τῶς ἐλπίσας ἀρήσειν, ὀλίγων μάλιστα ὅτι τετύχηκε. τουτῆ δὲ ῥίζα τοῦ τῆκεσθ. τὸ ἀρα πύρην λυπούμενον, ἐκ τῶς ὀπιθυμιῶν ὡς ὅτι τοπολὺ γίγνησθ. καὶ λοιπὸν νοδὸν ἐχρῶσθ, τὰ τῷ ὀπιθυμίας κολάζῃν. ἢ ἢ τὸ δάκνον ὀλίγον σαυίας ἄποτυ χείνουσθ. καὶ ἄλλως τῷ ἀελοσεῖ τὸν ἀνθρώπων βίον συμ-

LIII.

Insignis est corona regum, pulcherrimeque contexta, imistum intelligentie robur corporis. Quod si à potestate abstinet eruditio, tum ipsum robur, tum quidquid aliud eius est generis, præterquam quod nihil secum fert boni, damni quoque sæpius occasionem præbet. quippe nec equus animosus atque robustus usui fuerit equiti vulgari. Quando igitur etiam id noxium est, quod inest nature bonum, si ab eruditione destituatur: quantis laboribus, quo studio, doctrine cognitio est comparanda? Pulchrum sane, incundumque spectaculum est, et incitamentum quoddam ad bonum, adventus et discendi cupida, et quod dicitur, ipsis factis præsecudi. Peritia namque non simpliciter peritis est bona, sed peritiam suam declarantibus. Quam ergo due res sint, imperare, ac privatam esse, quorum utrumque distinguitur in id, quod recte, quodque, secus sit, egregium sane par fuerit, ex ambobus constat, imperare scilicet, ac recte imperare. Nec laudis expertus erit, qui sorte sua contentus, vitæ private rationem quam optime tuetur. Restat, esse pessimum, qui potestate abutens, deum pariter et conscientiam offendit; vanæ glorie, opum, et ignavie causa.

LIIII.

Blandiri cupiditatibus, eisque deditum esse, id verò maior in nobis excitare dolores solet, quam nulla res alia. nam qui adpetit, querat necesse est, at in hominum vita repulse frustrationesque, sæpi, frequentiores sunt. Nil enim qui multa se reperiturum putabat, vix pauca nanciscitur: ea verò doloris est radix, quæ propter cogitum sensus est cupiditatibus plerumque nascitur. Ideoque restat, ut mente præditi libidinem animi coerceant: quod si sua frustrati, minores animi morsus ferant. quippe ceterorum etiam casus acerbi quidam in vita mortalium ver-

f

συμπλώματα πνευ πρήθοντα, και ρῶον αὐ τις γήυοιτο πη
 νον ἔξ ἀνθρώπου, η̄ καιθαρός ὀφθεῖη του πωνι. πειθεῖται δ
 οὐδ' ἀνθρώπῳ, ἢ ἐπέλθῃ, ὀυχ' τοσοῦτον ἀγείων, ὁ πειρῶν
 τερον δέμεν ὅ φέρειν, ὁ μὴ διώσται διορδουῖ· εἰδὼς, μ
 εἶ) δωατὸν, λυπητὸ λυπουῖ σποδῖδς.

νε.

Φιλοσοφίαν ὀπιδεικνύμενός τις ἴ ποιησῶ, εἶρηκε τοιαύ
 δε γνώσει;

οὐκ ἔστιν ὀρεῖν βίον ἄλυπον ἐν ὀυδενί.
 πάντες μ' οὐδ' ἐκείνῳ συμφορῖς(ξον), ἴ πείρας διδα σκ
 σης τάληδης. δοκεῖ δέ μοι λίαν σαφές καιτεσκδακέναι το
 ἀνθρα. ἔκαστος ὅδ' ὀβίσει) ἐκ σῶν ιδίων αἰτημαῖτων, και
 γήοι) αὐ διδάσκαλ(σ) σῶν ἐν τῷ βίῳ καικῶν. φιλόσοφον
 ἀληθῆ νομισέον, τὸν μᾶλλον ἔργοις, ἢ λόγοις ὀπιδεικνύμ
 νον. εἴη δ' αὐ ὀστ' ἐκείν(σ), ὁ καικῶν ἀντὶ καιμένων εἰς αἰ
 ρεσῖν, τὸ κρεῖττον ἐκλεγῶ μῦ. καικῶν ὅ ἐπενεχθῖεντων, π
 κουφότερον δεχόμεν(σ). και τὸ μ' καικῶν, καικῶς ἔργα ζόμε
 ν(σ). τὸ ὅ καικῶν πειρώμεν(σ) φέρειν, ὡς ἐλάγχαλυ
 πύμ(σ).

νε.

Ἡδὸν εἰρημῆς ὀυδεν, ὀυ μόνον λέγω, ἴ ιδιωτικῆς πω
 πισῖ τ' καιδ' ἔκαστον. ἀλλὰ δὴ και τ' κοινῆς, ἴ σῶν σ
 χόντων πῶς αὐ χόνται. και πολλῶ γε μᾶλλον τῷ τῶν ἐπι
 νης πειρῖσθῃμι, αἰ τε τοῖς πολλοῖς ἀφελιμον, και χρορη
 σαν διατέρε, τὰς ἀφορμὰς. εἰ γὰρ ἐνὸν, και ἴ δειον σπόσολ
 μῦ) πάντων ἐρίων δέ, ἢ μηδενὸς ἔσφαρξῆς καικῶ ἀλλὰ
 τῆς τοῦτο ποιοῦται, πειρῶ καιλύειν. μὴ ὅ πολέμῳ π
 ἀδύφθῆς τὸς ἀπὸ χριστοῦ, μὴ τε μὴ πῶς ὀνπνῦν, ἢ βαρβ
 ρων ἔδνος, ἐκ ἀσπονδῶς σοι καιτασείν, ἢ πηρεῖν ἀλλῶς ἐδῆσι
 ἢ

but obiurgantur, & facilius ex homine fieri possit avis,
 quam ut ab hisce bure liberetur. Verum eos, si quidem acc
 cedant, non adeo diros experitur, qui præstabilius esse pu
 tat, ea ferre, quæ corrigere non licet: quum fieri non poss
 se norit, ut dolorem dolore repellat.

L V.

Volens poeta quidam prædicare philosophiam, senten
 tiam huiusmodi protulit:

Nusquam inveniri vita dolore carens potest.
 Huic facile cuncti adsentientur, experientia docite quod
 verum est. mihi quidem vir hic dilucide rem explicasse
 videtur. Et enim novit hoc ex suis quisque casibus adver
 sis, ita quidem, ut etiam de vitæ malis alios movere poss
 sit. Is autem verè philosophus existimandus est, qui se
 philosophum factis potius, quàm verbis probat. ac talis
 quidem is fuerit, qui bonorum electione proposita, quod
 melius est, eligit: malis irruentibus, quod levius est, acci
 pit, & qui eo, quod bonum est, rectè utitur, quodq; grave,
 sic tolerare nititur, ut quàm minimum doloris sentiat.

LVI.

Multò incundissima res est omnium, pax: non illa tan
 tum privata singulorum, sed publica quoq; principum
 erga principes: quam equidè privata longe antepono, ve
 luti pluribus utilem, et illi alteri magna præbentè rei fa
 miliaris subsidia. Quapropter si fieri potest, quod magnus
 apostolus ille præcipit, pacè cum omnibus colas, nec mali au
 ctor ullius esto: sed eius auctores impedire nititor. Nè ve
 cōtra fratres Christianos bellū gerit o, nec adversus alium
 quemcumq; vel barbarā quoq; nationē, sedere tibi iunctū
 quod ipsa sanctum et inviolatum esse velit. Adversus illos

δει ἢ δεικνύσαι τὸν ἀνδρα ἀδικεῖν ἐθέλουσι πάντα ἔσπου
δου γὰρ ἀζαδόν, ἀκίνητον εἰς ἀμυαν ἔβ', ἀλλὰ δυσκίνητον
εἰς ὄργην.

ν ζ.

Νομίζω πάντας ἀφάσαι, ἢ λίθινον ἀνδρωπον ἔβ', τὸν νο-
μίζοντα ἀλλότριον παντάπασιν ἀνδρωπον ἔβ'. πάντες
γὰρ ἐνὸς ἔκροναι, καὶ διαλέκτῳ διαφρώμεθα, καὶ οἷς ποιο-
οῦν, καὶ ἀντιῶ σεβάσματα καὶ τοίνυν ἀνδρωπον ὄντα, ἀν-
δρωπων κήδεας δεῖ, καὶ Συναχέας τοῖς ὄλοις ἀζαδῶ, ὡς
ἐνὸν, ὡς δευσι, ὡς ἔξεσι, κοινή γὰρ ἡ φύσις, καὶ πᾶσιν ἔδαφιν
ἔν, καὶ ὄροφὴ μία, καὶ ἐν πφῶς, καὶ εἰς ἀήρ ἐφίπλω
πῶδ' τῆ δημίουργοῦ. καὶ ἀπλῶς τὰ παρ' ἐκείνου, κοινά.
ἤδη μὲν τοὶ διάσελλαν τῆ πορρωτέρω τὸ ἔργον· (βαθμοὶ γὰρ
πλείστοι τ' οὐκ ἐπιπλήθη) καὶ πᾶσι γὰρ ἀζαδόν ἔβ', τὸ κατ' ἀ-
πὸν τοῖς μᾶλλον ἢ ἐγγυτάτω, ἀγαλόγως γνησιώτρων παρ-
φέρεας.

ν η.

Εὐπνεύσις ἀπολαύων ναυκληρῶ ἄρας, ἡμέραις ἰσία
ἐπιπλοῦσι, αἰδέας μὲ ὕσης πολλῆς, μηδ' ὀνὸς ἢ παρ-
μαίῳ ἀπφλοῦτῳ πὶ δυσχρῆς, ὅν κατὰ τῶς πᾶσι ἀπφλοῦ-
μα π χείρ' ἐπὶν ἢ δαίδη) καλῶς τὰ κατ' ἐνὸν ναυῶ, ὡς μὴ
δεδίνει τετραγυτέρων μὲ Σολῶν, καὶ πᾶσι παρ' ἐξὴ τὰ ἀ-
ζοντα, καὶ ὄρα οἱ τῶν ὀκτώδε ἀν' ἡμῶν, καὶ τ' ἐπὶ τ' δε νυμ-
των, ἰχυροτέρων, ὅντε δεξιῶ ἔπιπλοῦσι, ὅντε βαθυμίω
θαυμάσει ἀλλ' ἀγρυπνῶν, ἀλλὰ δεδμεῖν, ἀλλὰ λμίνῳ ἐ-
φίεται, τὸν τῆς μοίρας κίβον οὐκ ὄπι σάμασῳ. ὅταν πό-
νυ κατ' ἡμῶν σι πρὸς τὰ ἀπφλοῦματα, καὶ τῶν τ' εἰρήνης
καλῶν ἀπολαύης, τὰ πολεμικὰ μὴ πιδῶσι, καὶ γύμναζε
σῶν τὸν, ὡς παρ' ὀκτώδε καὶ ἐτοίμαζε παρ' ὀκτώδε πὶ
ἰσία.

autem, qui volunt iniurias inferre, modis omnibus vi-
rum te præbeas. Non enim bonum est, ad defensionem
planè non impelli: sed difficulter ad iram moveri.

LVI.

Minimè dubito, falsuros omnes, hominem stultum
esse, qui ullum profusus hominem putet alienum.
Nam ab uno progeniti sumus omnes, tametsi lingua dis-
tinguamur, et alijs quibuscung, rebus, vel ipsa religione.
Quapropter hominè hominum, rationè habere par est, &
universis optare bonas: quantū eius & fieri potest, & fas
est, & licet. quippe natura communis est, & pavimen-
tum cunctis unum, & unum tectum, unaque lux, unus
aer expansus à rerum opifice. denique simpliciter, ab eo
quæ proficiuntur, communia sunt. Nihilominus à rez
motiore discernendum, quod propius est: (nam plurimi
sunt necessitudinis gradus) ac studendum, ut erga uni-
versos, quod in te quidem erit, bonum te geras: sed propio-
ribus, eorum habita ratione, velut arctiore te vinculo
iunctum exhibeas.

LVII.

Eo tempore, quo navicularius aura prospère flante,
est serenitas, nec ulla res triste quid minatur: nō prius ob
eam prosperitatē liberè letus est, quàm navi rectè pro-
spexerit, ut asperior mutatio metuenda nō sit. Et quidem
peractis omnibus, ad incolumitatē pertinentibus, et iam si
videat navim & ventis, & concitatis eorū vi fluctibus
firmiorē esse: nō tamen aut temeritatē laudat, aut admi-
ratur securitiam: sed vigilat, sed metuit, sed portum optat:
quod ignota sit ei sortis ac fati alca. Quum ergo res tue
cursu feruntur prospero, pacisq; bonis fruieris: bellica tibi
cure sunt, teq; velut ad bellum gerendum exercito, &
subditos ad hoc tuos præparato. Simul spe bona fretus, iz

ἡσυχίαν. καὶ νδραοὺ μὲ ἢ ἐλπίσι ἢ χρευσίαι, ὅπως μὴ νω-
δρὸς ἡύιοιο μελέτη ἢ μὴ δρασωέας, εἰ ἢ πολέμιον κρα-
τήσεαι, τὸ ἢ τὸ τὴν τύχης ἀόρατον δεδιδῶς, τὸ φραλλῶαι παρο-
δοκίμον ἔχει. ἐνεγκέιν γὰρ διτυχίαν χαλεπὸν, τοῖς μὴ με-
τερίζειν εἰδότες. διτυχίαν ἢ ἀνέλπιστον φέρειν, σχεδὸν ἀ-
δύατορ.

νδ.

Μὴ ἢ ἐπινοῦ μικρὸν ἤροδ, παρὸς τὸ διοικεῖν καλῶς δύ-
νασθαι. καὶ γὰρ πάντας ἀρχοντας γαλλῶν τῆς ἀντι-
ψυχίας καὶ παροσέιν καὶ οἰκονομεῖν, ὅσον ὅτι τε. χαίμεθα
μὲ γὰρ νέφθ ἐπὶ τοῖς, γαλλῶν ἢ ἀδρία ποιεῖ. καὶ λογι-
σμοὺς μὲ τυφλοῦ πεφύκασι μάλιστα παροχαί, καὶ βίθθ ἀ-
παις ὑγρὸς, καὶ δεκία, καὶ θεροσύτης, καὶ ὅσον ἀμφοτέ-
ροις παροπλήσιον. μάλιστα ἢ σὺ τῶν κερῶ, παροχῆς ἐλ-
θερα, δυνάμει ἀν μάλιστα πάντων δυσχερείας ἀπαρτάτην,
ὅταν οὐκ ἀδύατον παντελῶς καὶ τῶν παροχῶν οὐσαν ἀ-
ξίαν ἀκλειαν ὅσον ἐνεσι, καὶ παροσερίζει ἀγαθὰ σὺ τῶν
διαμένειν. καὶ ταυτὶ καλῶς ὀπιστάμενθ, μὴ κατὰ πῆξιν
τῆς συμφορῆς, μὴ δὲ διτυχίας ἐπιτρέσθ, μὴ ἢ ἀέροσι
μαλακίσεσθ, τὸ ραθυμεῖν παροχῶν δέμενθ. ὅπως ἡ-
χῆς ἡμναυότητι δένων ἀφύκτων δοκῶντων ἀπαρτάτην
θ, (ἀνὰ τῆν γὰρ ἀντιμετέχειν ἀνδρωπον ὄντα) εἰξίης μα-
γάθει φύσεως τῶν βασιλείων ἀνδρῶν.

ξ.

Ηῶ σοι λέξων ὁ παροπλήξ, ὡσαυτὸ οἱ τοῖς θεοῖσι διακα-
λῶμενοι, πάντων ἐφθ. μηδὲνα καλῶς εἴπης, συμ-
δουδῶν, ἢ χαρίζεσθ, μὴ ἢ πλῆνης ὑβρεσὶ κακοδαίμονά τι-
να, διακίως ἀν ἐλευόμενον, εἰ τις μὴ τὸ φύσεως τὸ κοινῆς
δπ.

pte te confirmato, ne languescas: nec minus animum con-
docefacito, temerarius ut esse caveas, si victoria de hosti-
bas potiaris. Incertitudinem denique fortunæ veritus,
semper opinare, fieri posse, ut labaris. Est enim difficile,
prosperam illos fortunam commodè ferre, qui moderatè
se gerere nesciunt: ydem ut æquo animo calamitatem in-
expectatam ferant, prope fieri nequit.

LIX.

ID quoque non levis esse momenti præclaram ad gu-
bernationem duxeris. Omnes enim principes animis
suis tranquillitatem, quantam maximam possunt, soller-
ter procurare debent. Nam uti tempestatem nubes addu-
cit, ita tranquillitatem serenitas efficit: ut quæ lumini cogi-
tationum maximè solent officere perturbationes, mollis
ac remissa vita, formido, temeritas, & quicquid est utrius-
que consimile: sic meditationes opportunè institutæ, per-
turbationis expertes, vel imprimis hominem è difficulta-
te possunt explicare: quando consieri potest, ut & parta
prius gloria pro viribus augeatur, & ampliora bona non
tantum acquirantur, sed & solida durabilia, reddan-
tur. atque his rectè cognitis, cave calamitatibus succum-
bas, nec prosperis efferraris, nec amplexus ignaviam dis-
solutè vivendo emolliaris: ut animi vi generosa liberatus
è malis, quæ inevitabilia videntur, (& eorum fieri te par-
ticipem, quum sis homo, necesse est) indolis & ingenij
magnitudine regnum florens efficias.

LX.

TRadam tibi, quod agas, eorum more, qui currentes
incitant, ut ait Plato. Maledicus erga neminem
fueris, iracundia feruens, aut gratificans: neve contu-
melys exagitaris hominem infelicem, commiseratio-
ne dignum potius, si quis nature communis obdivisci

f 4

ὀππλάδοιτο. ἔφη δὲ πρὸς καὶ τῆς ἕξω Κοφῶν· τὸ ὑβρείζην, τῆς
 τῶτο ποιόντων, ἔχι τὸ ὑβρείζομένων γίνε) ἐκκλημ. ἔ μιλῶ,
 ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῦ τῶ ἐν βυφῶνταις, καὶ συχρὸν τῆς ἀδύφῶν
 γέλωτα καταχέοντα, ἢ πείθειν ἀποχέου τὸ νόσου ταύτης,
 ἢ πείθειν πάντως καλύψη. καὶ αἰετὸς πρὸς τὸ καὶ τοῦ
 Ἰ' αὖ εἶη, τὸ τὰς τῆς ἄλλων κακίας ἐνδὸν ἐπέχειν, εἰμὲν ὅτι
 τὰ πρῶτον χωρεῖμ.

ξ α.

Σὺν αὖ εἶη καὶ κείνο πρῶτον, καὶ παντὸς ἐδέλον) αὖ
 χεῖν, κερναὶ τῆς δωρεῶν ἀσειθήτα, καὶ ταχύνητι Σωά-
 πῆν ἐν αὐταῖς τὸ πέραι, ὅση δωαδῆ. δεῖ τὸ μέγαν αὐταῖς μι-
 γνῶναι, τῆς σὴ δωαδῆ Συμβάλλον, καὶ τοῖς ὅπτη δέμασι,
 καὶ ποιότησι τῆς δεχομένων τῶν χέειν. ὡς εἰ μὴ τῶ γιν-
 μένῳ τοῖς ὅλοις χεῖται, ἀλλ' ἢ τοῖς ἀραιοκότρῳ πρὸς δωρεῶ-
 τα, ἢ τὸ κερνὸν ἐνδὸν Σωτεμείν, ὅτι ὅπτη δεῖς ἀναβάλλοιτο
 καὶ δεῖν τῶ κῶα τῶ ναυπικῶ, δεῖν τὸ θηρδῶν π κῶπλω καὶ
 φραπῶν τῶ ἱππικῶς δέμα, ἱππῶν τὸ πῶν τὸ πονηρὸν τῶ φραπῶ-
 τῶν ἡγαρόνι: ἀχαρισ ἢ χαρῆς ἢ δε, καὶ βλάβω. οἶσει μετρί-
 σω, πολλῶν ἐνεκα.

ξ β.

Τεῖχῃ τῶ χροῦνου μριζομένου, εἰς Σήμρον, καὶ αὖειον
 καὶ χθῆς: οὐδὲν γὰ μέρ) τούτων ἡμέτρῳ, σκοποῦ-
 των τῶν δεῖς ἀκρεβέσθρον. τὸ τῶ γδ χθῆς, παρὴν ἡλυθε· τὸ δὲ
 αὖειον, οὐπω γέρονε· τὸ σήμερον, ἐν τῶ δοκοῦμεν ἰδρῶδς,
 τὰ τῶ δαυμαποιοῦ δαυδαίου τεχνάσματα εἰς ἄφρβ-
 λῶ ἀπέτης ἄφρῆλασεν. ἐν γδ ἀκαρεῖ τ' ὄρας τεμνόμενον
 διαρρεῖ, κρῶν τῶ νομιζόμενον, καὶ διοιδάμνη τῶν κ-
 λῶς νοηθῶναι. καὶ τῶ δὲ βέλπτον ἀπολαύομεν ἐνίων ἐλπ-
 ζομένων, ἢ πρὸς ἡμᾶς ἀφραγγομένων. φάγχι γδ τῶν αὖ-
 εἰσι,

molit. Etiam de sapientibus extrarijs quidam dixit, con-
 tumeliosam insectationem non eis crimini dari, qui pa-
 tiantur: sed ipsis auctoribus. Quin & illos, quibus hoc vi-
 tium voluptati est, quique frequente cacchinnō fratribus
 insultant, vel persuadere debes, ab hoc uti morbo absti-
 neant: vel omnino dare operā, ut eos à facinore coerceas.
 Nam & hoc vitio dabitur illi, qui cum potestate est: si
 quā aliorū inhibere vitia possit, ea liberè progredi sinat.

LXI.

Velle debes hoc quoque tum ipse prestare, tum quisquis
 imperare cogitat, ut muneribus urbana quedam
 admisceatur comitas: ipsaque largitio, quanta fieri maxi-
 ma celeritate potest, ad exitum perducatur. Modus eius-
 dem adhibendus, qui viribus tuis conveniat: ac professio-
 nibus, & qualitibus eorum, qui donum accipiunt.
 Quippe nisi quis omnino se gerit ex ratione decori: sed vel
 agraestius donat, vel quum tempus imminuere liceret, ipse
 de industria rem extrahit: ac nautæ canem offert, ve-
 natori remum: militi decem equos, duci militum exigui
 momenti equuleum: ingrata scilicet erit, ista gratia,
 multisque de causis detrimentum maximum adferet.

LXII.

Omnia temporibus in tria distributis, in hodiernū,
 & crastinum, & besternum: nulla pars harum nos-
 tra est, si verum subtilius intueri volumus. Quippe tem-
 pus besternum, præterijt: crastinū, necdum advenit: hō-
 diernum, cui videmur insistere, prodigiorum opificis il-
 lius Dædali commenta nimio opere fallendo superat. Ete-
 nim temporis momento res ectum dissuit, quā teneri pu-
 tetur: ac prius, quā rectè percipiatur, dilabitur. Quin etiā
 melius nonnullis in spe positū fruimur, quàm ubi propius
 ad nos accedūt. Nam sperata prius, quā perficiantur, sens-

δησιν, ὡς τῆ τελέσαι τὰ κτλ' ἐλπίσαι, καὶ λυπεῖ τὸ ἄπο-
πλήρωμα πλέον, ἢ χαρίζεσθαι τὸ συγγεγενέναι. μάλλον δ' τὰ κτλ.
δ' ἡμᾶς ἄπαντα, ἢ ἀκριβῶς θεωρήσει τις, ὁρνήσων δὲ κλυ-
πετομένων ἡμᾶς παρέρχεσθαι. καὶ τοὶ καὶ ἡμεῖς αὐτὰ ὡς ἄ-
βέχουμεν, διηγεσώμεθα ἡμᾶς ὡς ἀβέχουμεν. καὶ τὸ πολὺ δεινό-
τατον, ἀνεπινόητος ἢ διόρθωσις. νόμος γὰρ φύσεως γίγνησθαι.
σκιά τὰ τῆ δὲ, ὄναρ, κενός, ἀπάτη.

ξ γ.

Η ἐπίμνησθαι οὐσία, εἰς τὸ ἴδιον ἐπέεργα) τέλθαι. ἀλλὰ
καὶ τὸ τῆ δὲ βίου τὰ ὡς ἔργα, τῆ ἴσου τούτοις ἔ-
ρχεσθαι δρόμου. οὐ γὰρ οὐδ' αὐτοῖς ἔστιν, οὐκ ὁρατὸν ἐν ὑπόστα-
τον, οὐ διαμονή. πολλὰ μὲν τούτων αἰ τεραχαι, καὶ πολ-
λῆς ἡμῖν ἐμπιπλώσιν ἀνδίας τ' βίου, καὶ παρερχόμενοις ἡ-
μᾶς παρέρχεσθαι. καὶ ἐν πύρρι τις πνι τῆς χριστοτέρων δοκοῦ-
των, ἐμμηγέπη ὡς οὐ πῶν ἀπαιτήσεται, ὅν δὲ ἔσπον γί-
γνησθαι, ἐπειδὴν που συναντήσωσιν ἀλλήλοισ ἐπιπτοί πι-
νες δρομῆς, ἀπὸ τερμάτων εἰς τέρματα, ἀγγελίαν δὲ τινε
καμίζοντες, οὐκ ἀνερχόμενα βραδύτητα. οὐ το φάλλον
ἀραδόν, ἢ τῆς δοκοῦ των ἀραδῶν ἡμῖν συντυχῆ. λογίσα-
τ' αἱ τις ἐν τεύθειν, ὡς ἀπ' τ' ἀληθινῆς καὶ ἀκινήτου ζωῆς
ἐφίεμενα τὰ γυμνασίου καὶ φδοεσθαι ὑποκείμενα, πῶν ἀπαιτή-
σεται ὅτι πῶν δίδει τῆς ἔξω πατῶν των ὡς ἔργα μωσαϊκό-
μενα τὸ πλάμας αἰεὶ δὴ ποτε φέρεσθαι.

ξ δ.

Σ αφοῦ οὐκ ἔστιν οὐδὲν, οὐ γὰρ φείδεσθαι ὡς οὐκ ἔστιν ἀνδρά-
σιν, ὡς ἢ τοῦ χρόνου ζημία. χροῖματα μὲν γὰρ, καὶ ὁ-
ξάν, καὶ ἄρνον, καὶ τὰ ποιῶντα, ἐνεστὶν ἀποκαλόντα ἀνα-
κλήσεσθαι, καὶ μὲν ὡς οὐδὲν ἐπιπαικίσεισθαι, εἰ καὶ μὴ
παῦν ῥῆδιον. χρόνου δὲ τί παρὰ δὲν, οὐκ ἐνὶ πάλιν δὲ φέρει.
ῥῆ

sum effugiunt: plusq̄ molestiæ creant avolando, quàm
iucundi accessu suo largiantur. Vel potius omnia nostra
si quis accuratè consideret, instar avium volantium nos
prætereunt. Vicissim nos ea quoque, perpetuo cursu præ-
tereuntia, prætervehimur. quod denique gravissimum
est, excogitari nullum potest remedium. nam hæc ita le-
ge nature accidunt. Nimirum vitæ huius res umbra
sunt, somnium, fumus, impostura.

LXIII.

Quævis substantia fluxa, suum ad finem properat.
Consimili cursu res huius terrenæ vitæ feruntur.
quippe nulla in eis quies, nullū reapse subsistens bonum,
nulla perpetuitas. Complures in his turbæ sunt, varijs
vitam tædijs implent, nosque prætereuntes prætereunt.
Quod si cui quid offerat sese, quod paullo iucundius esse
videatur; vix salutatis quasi nobis abscedit, quem admo-
dum fieri solet, quum equis vecti cursores occurrunt in-
vicem sibi, de partibus extremis ad alias item extremas
nuncij qui a novi perferentes, nec impediri se sinentes.
Ad eò vile bonum est, occursum eorum, quæ nobis esse bona
videntur. Unde colligere est, quæ ortui subiecta sunt, et
interituri, veræ ac immotæ vitæ desiderio urgeri ad ex-
imendum sese de rebus istis fallacibus; quod agi se per-
petuis erroribus, indignè ferant.

LXIII.

Verè nihil est, cuius ita parvū esse par sit hominē atq̄
ne temporis iacturā faciat. Opes enim, et gloria et
regnū, aliq̄ talia, recuperari amissa possunt, et auctiora
quidē acquiri denud, tametsi nō exigua difficultas obijcia-
tur. At temporis aliquid amissū, reperiri amplius nequit.

ρεῖ γδ αἰεὶ ποταμὸν, καὶ τὰ παραλτοῦν ἡμῶς, πορρωτέρω
 γινεῖ. ἐπεὶ καὶ ἡ ζωὴ τῶν ζῶν, τῶν τῶν ἐκείνων ποιεῖ. καὶ ἐό-
 κησαν ὀκλαδί καὶ ῥοδίω τῶν μ', εἰς τὸ πρῶτον καταρρέοντι
 τῆ δ, ἰσίοις ἀναβέχου ση τὸ ῥέμα. οἷς ταχεῖα μ' ἢ ζωαί-
 τησις ἡμοῖν ἀν, ταχυτέρα δ ἢ διαστάσις, καὶ τὸ πάλιν ζω-
 ῦθῃν, ὅτι ἔφικησιν. ὅτε τοίνυν ὅπως ἔχει, χεῖρ μετοχ-
 τείν τὸν χρόνον εἰς τὴν ἡμῶν ὅτι μέλξαν ἵνα μὴ πάλ-
 πως ἀναβρῦεις, οὐκ ἀναβρῦει πάλιν ἡμῶν πρὸς ἐργασίαν
 καὶ χεῖρ.

ξέ.

Ημῶν ἡγορῶν πρὸς τὴν μάλιστ᾽ ἀνθρώπων αἰα-
 λίσκην τὸν κερὸν, ὅς ὁ χεῖρμάτων ὠνητὸς, ὁ δὲ πό-
 νοις γὰρ κλητὸς, ὁ δὲ φιλαίσις ἀντιδιδόμεν ὅ, πρὸς ὁ δὲ ὀ-
 ποῦ πριπτόν: ἀλλὰ μεδ' ὕπνοις, καὶ ἔσθῃ, καὶ ὧν χεῖρ
 οὐκ ἔστιν ὀ ἔχειν, καὶ πρὸς τὰ πάντων τῶν εἰς τὸ θεῖον ἀφο-
 σίωσιν, εἰς τὴν τ' κοινῶν ὅτι μέλξαν, ἡ δὲ κατεπίη τῆ, ἡδῶ-
 ροῦ καὶ ἄμα. δὲ δὲ ἂν σοι χεῖρ τὰ κοινὰ πρὸς ἡμῶν,
 καὶ μεδ' ἡμέραν, καὶ νύκτωρ πρὸς τούτων φρονήζοντι, καὶ
 τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι δίδοντι ἡδῶ σοὶ πρὸς τὴν κίνησιν παρ-
 ρησιάζεσθαι, ὅπως δὲ καὶ πένη ταύτῃ του πρὸς ζόμενον, μηδεὶς
 κωλύσῃ σοὶ πρὸς θεῖν, ἡδῶρα τῶν ὀφέλιμον, σοὶ τε, καὶ
 τῆ σῆ ψυχῆ, καὶ τοῖς κοινῶν, καὶ τοῖς κατέχουσιν πρὸς ἡ-
 μασιμ.

ξς.

Οὐ δεῖ τὸ ἐξηγούμενον ἐδῶν, μὴ ζητεῖν ὅτι δὸν τ'
 ἀνὰ χεῖρας πρὸς ἡμῶν, ἐπέδων οὐκ ἔχει μέμην δ-
 λορον τὸ ζητεῖν, χεῖρ δὲ ἀγαπᾶν τοῖς οὐσί, καὶ ποιεῖν, δι' ὧν
 μεζύων ὅτι δὲ καλῶν. καὶ τυχόντα μ' ὁμοῦ, μὴ δέ-
 λην ἀρῆν ὀφρῶν, ὅπου τυχόντα δὲ ἔφικησιν χεῖρμάτων, πρὸς ὅτι
 λύπης ἐλδύδερων ἔδ, δεῶ τὸ πᾶν λογζόμενον, ὅ μὴ δὲ ἂν
 ἔν

Semper enim fluit, instar amnis; quodque nos præterijt,
 longius abscedit: quod idem usurvenit & vitæ mortaliū.
 Sunt nimirum ista duo similia navi, & undis bis ad de-
 cliviam delabentibus, illi velis adversus amnem nitenti:
 quorū ut occurfus celer, ita celerior digressio. rursus qui-
 dem uti coeant, fieri non potest. Quæ quum ita sint, quasi
 derivandum est tempus ad cultum indolis atq; morum;
 ne omnino præterlapsū, rursus ad usum nostrum non
 revertatur.

LXV.

Ad nos in primis pertinere supra mortales ceteros ex-
 existimabis, ut tempus, quod redimi pecunia nequit,
 nec laboribus acquiritur, nec amicitia compensatur, nul-
 li rei supervacante impendamus: sed secundum quietē,
 & cibum, & absque quibus bene nobis esse nequit; at-
 que ante omnia, secundum expiationem unius, publico-
 rum negotiorum procurationi. quod si quid urgeat, et
 tiam corpus negligatur. Elabebunt autem belle publica
 tibi negotia, si & interdū, & nocte de his sollicitus fue-
 ris; bonisque viris liberè tecum agendi potestatem sece-
 ris. Quæ etiam tibi plurimam animæque tue publicisq;
 privatisq; singulorum rebus expediat: si opprobrio alicuius
 pauperi, aditus ad te, nemine prohibente, pateat.

LXVI.

Liquet eum, qui cum imperio nationibus præest, non
 lebere non incrementis rerū, quæ in manibus sunt,
 quærere: quū is conatus iusta reprehensione caret. Nimi-
 rum & q̄s, quæ adsunt, cõrensus esse debet: & ea suscipere,
 per quæ bonis omnibus potiatur. si fides potius super-
 cilia tollere nolit. sui irriti conatus fuerint, let oporēt, ut à
 dolore sit liber, deo totum acceptum ferens: qui nihil omni-

ἐν ἔργασίῳ, ὅτι μὴ πάνυ χαλδόν. πόθεν αὖ τις δὲσθεῶν ἔχει τὸ ὠμάνιον εἰπεῖν; εἰ γὰρ ἐλλώων παισὶ, τύχη τὲ καὶ εἰ μὲν μὲν δουλοκρασίῳ, εἶν' ἐδοκίμει φέρειν τὰ παρ' αὐτῶν, ἁλλήλοισι ἡμῶν οὐ δοξάζει τὰ τῆς παροικίας ἀσπίδα. εἴτα τοῖς μὲν κρίνοισι αἱ χροαὶ, καὶ τὸ τῆς ὄρας ἀμύχανον, καὶ τοῖς πλωοῖς, οὐ συνάρασιον, οὐδ' ἀποδοτικὰς ἔχουσι, τὸ βέβαιον τῶν ἀποδοτικῶν ἀνθρώπου ὅτι φροντίς αὐτῶν οὐδαμῶς αὐτῶν ἴσχυοιτο; εἰ δὲ θεὸς ὦν ἀγαθός, ἡμῶν φροντίς καὶ κηδεύει, τί ἔχει λόγον ὑπερβαλεῖν, ἢ καὶ τὸ μὴ χεῖρ ἐκτείνῃ, ὡς ἢ ἐτέρως ἢ τῶν παρὰ μᾶλλον ἡμῶν οἰκονομουμένων; ἴσχυοιτο ἡμῶν παύσασθαι ἀδελφῶν, ἢ πείσῃ.

ξζ.

Πλούσιος ὁ μὴ ἠδελφός, οὐ τὸ χρυσίον δουλεύει, ἀλλ' ὡς αὐτῶν δουλεύει ἑαυτὸν καὶ θεομένους δὲ ποιεῖν. ἀλλὰ δὲ ἂν ἀκέραιος, καὶ τὸ πλουτεῖν τέλει ἔχων, καὶ πλουτῶν ἀδελφονεῖ, καὶ κατὰ τὸν ἀφρονά πλουσίον, οἰκονομῶν κλάων ἢ παρὰ τῶν λέγων ἢ χεῖρ ἡμῶν; ὅτι μοι τὸ λήθιον ἀφρον, καὶ τῶν λωοῖς οἱ βότρυες οὐ χωρητοί, καὶ πᾶν μὴ βεῖθει φυτὸν, καὶ κενὸν οὐδὲν οἴκησι. καὶ μὴ δόξης τῆς ἀφρονεῖας, καὶ τῶν φθόνου διὰ τὸ τοῦ βελῶν, νομίσις οὐκ ἔστι οἱ βιωτῶν, εἰ μὴ παροικιοῦτο, ἐκείνης δ' ἀμειψυχῶν, καὶ τῶν βελῶν παρὰ τῶν, οὐτ' ἐκείνη χεῖρ ἡμῶν, καὶ ἀμειψυχῶν ὡς φθονοῦμενος. ἐτέρω δ' αὖ ἐπέπαυτο τὸ ὠμάνιον. ἢ πάντι ὅτι καὶ ἡμῶν ἄλλοτε ἄλλοις ἄλλα δοκῶν. ἢ πᾶν τὰ ποτὲ χαλδόν, ποτὲ δὲ μὴ τοιαῦτα, οὐ διὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν. διὰ δὲ τὴν ἀνθρώπων παρὰ τῶν ἐκείνη πᾶν τῶν διαδοσῶν, ὡς καὶ τὸ ἡμεῖν, καὶ τὸ ἠδελφός, καὶ τὸ παρὰ τῶν τε καὶ ἀλλήλοισι, λογισμῶν αὐτῶν ἢ μᾶλλον, ἢ τὴν φύσιν τῶν παρὰ μᾶλλον.

Οὐδὲν

nino facit, quod non valde sit bonum. Quibus argumētis syretus homo religiosus, his contradicere possit? Nam si pagani, Fortune Fatōq; servientes, ferenda putabant, quæcumque ab his profecta fuissent: nequaquam nos ea, quæ à providentia proficiuntur, boni non consulenda censuimus. Præterea lilij & colores, & venustas inestimabilis: aribusque nihil colligentibus, nec habentibus horrea, rerum ab opifice nutrimenta dantur: & hominis ille cura nulla tangitur: quod si bonus deus curam nostris sollicitè gerit, qua ratione subnixi, nimio dolore contabescemus, vel deo gratiā non habebimus; quā hoc illōve modo res ab eo nostræ administratur. Nimirū hoc admodū rigidi fuerit animi, si quidē concedatur, esse fidelis.

LXVII.

Fecundæ sunt uni divitiæ, non eam ob causam, quod aurum admiretur; sed quod ijs tum sibi, tum alijs benefacere possit. alius, natura insatiabilis, unumque finem spectans, ut opibus adfluat; etiam nactus eas angitur, ac divitis illius stulti more plorans ululat: Quid faciam? inquit, quo me pacto geram? Segetes mihi copiosa provenit, & racemos torcularia non capiunt. omnes mihi fructibus onustæ sunt arbores, nec vacuum domi quidquā. alius à gloria remotior, & eandem ob causam ab invidia quoque telis, ratus ne vivendum quidem sibi, ni adoretur; postquam & adeptus est eam, & expertus invidiæ telus: nec voluptatem ex illa percipit, & quod invidia premitur, mortem ipse sibi optat. Rursus alius diversum facit. adeoq; cunctæ res nostræ alijs alijs videntur esse. quin eadem planè, modò bona, modò non bona non id quidem ex natura sua, sed prorsus ex ipsorum ad ea mortalium adfectione. quo fit, ut ea tranquillitas, & oblectatio, & perturbatio, & afflictio, potius ab ipsis animis, quàm à rerum natura proveniant.

λοιπόν αρεξενεϊ . καὶ μὴ κελί' ἀμφο φανώμεν ἀδύκμοι,
νύμῃ μὲ πλείωμ αἰχμάλω, εἰς ὃ τὸ μέλλον, ἀδύκμον ἡ-
μῖν ἀν τοῖς ἀειάτομον.

6.

Αγαθός, οὐκ ἐκ τῆ πύχης, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἔσπων κρινέσθω
σοῖ· οὐχὸ μέγαλλω δυνάμιν ἔχων, ὁλλ' ὁ πτω ἑσφ-
ρουσαν τὸ κελί' αὐτὸν βελτίω ποιῶν. ὁυχ ᾗ πολὺς ἐστὶ χρε-
σὲς κητορωρυσμένῳ, ἀλλ' ὅς γε φίλοις λαμφρωῖοι το ὄν-
δι ὁ πειρερεόμῃ ἀνδραπέδων ἀγάλας, ἀλλ' ὅς μινδὲν ἀ-
δραποδῶδες ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ, ἀφ' ἧς μὲ ὄντος αὐτῶ, τοῖς ὃ
κρηκοῖς ἐ δεδύλω). τὸν ὃ ἑσφρόπλω τῆ καὶ ὀργίλον ἔσπων,
ὅς ἧμῖ ὕβει ζῶντων ἐστὶ, καὶ λαῖξ πταινύτων κηδ' ἴπποις, καὶ
τὸ σοεῖν, καὶ ἑσφροεῖν, κὶ τὸν ἀκμυπῆον αὐχένα παντῆ-
χρῶ, καὶ τὸ πρεσαρωροδόμενον δρυπέσθ, ἀμύσθια νε νόμῃ.
κε κελῶν καὶ χρεσύτερων ἀνδρῶπων ὁυ μὴ κηκείνῳ κη
χρεσὲς, ὅς λυπεῖ τῶ μέγας ἔδ): ἀλλ' ᾗ συνδύξαιμῃ ἀν ἀγα-
θῶ οἱ ἧμῖ ἀνδρῶν ἀμείνοις, κὶ ζωηθεῖσθ δι δαμουουπῆ, κὶ
ζωαλγήσασθ πάρονπ. δοκῶ δὴ σοι πεινέσθῳ ἑδῶ ἔδ), κὶ
βούλῃ πάντας ἀνδρῶποις, ὡσπρ ἐκείνον, φηεῖν σε, ἀρίστον
ἀνδρῶν σε νομίζοντας· ὁυ τω πείδομαι. ὡσε ζωλοτουπώη
τοὺς ἀγαθούς, ζήλουμ πρεσθίμῃ ἧμῖδε τοὺς ἔσποις. ζήλον
μοι τοὺς δε, τοὺς δι' ἄλλως ἔχοντας φεόγμ.

ο α.

Σὺ ἧμῖ πονηρῶν διπρεστωάτω ν μὴ κηταπλήθου, μὴ ὃ
ζηλώσθης πονηροδόμενον καὶ ἀλοεξανδροις, καὶ κέρσθι,
καὶ κέρσθας, καὶ πάνθ' ὁμοῖ τὸν ἐδύκμονα παρῆθη
πλοῦτφ κὶ ἐδύξη. μὴ ὃ εἶ πρ ἱεροσουλῶν, ἀρπάζων, λαποδύτ,
κὶ πρεθ μὲ τὸ πῆον ὀλιωρῶν, εἰς ὃ τὲς νόμους ὕβειζων, ἀφ' ἧ
σκυ.

quo quodam obruitur, ab altero namq; provenit alteram.
ac si quidem in utramq; partem parum nos probe gesse-
rimus, ignominiam nunc sane maximam, et in futurum
perpetuam nobis ipsi conciliabimus.

LXX.

Vir bonus tibi non ex fortibus, sed ex moribus æsti-
mator: non qui magnam potentiam habet, sed eam,
quæ obtigit, pro virili amplificat: non, qui multum auræ
desiderii possidet: sed amicis largiendo, se magnifice gerit:
non, qui mancipiorum quasi gregibus circumfunditur:
sed qui servile nihil in animo gerens: sibi quidem ipse
imperat, malis vero servitutem minimè servit. Idem su-
perbos & iracundos mores, quales cadunt in homines
iniuriosos, equorumque more calcibus petentes: & in-
solentes incessus, & aliorum contentiones, & inflexas
ubique cervices, & quos delictos vocant gestus, ab egre-
gjis & probis hominibus alienos ducit. Neque verò
ille frugi putandus, qui alijs magnitudine sua gravis
est: sed cui fausta, quæque viri præstantes optant, & se-
cundis rebus utenti congratulantur, et triste quid ferenti
condolent. Hæc tibi vir omnium præstantissimus esse
videtur: teq; cupis ab universis hominibus, optantibus te vi-
rum existimantibus, itidem diligere, ut ille diligitur: sic et
quidem persuasus sum. Decet ergo te bonos æmulantem,
mores ipsorum æmulari. Hos inquam admirare, atque ad
liter adfectos fugite.

LXXI.

Animo cave percellaris, ob res secundas improborū
Nec improbe agentem æmuleris, quamvis Alexan-
dros, quamvis Cyros, quamvis Caesares, quamvis beatis-
simum quemq; divitijs & gloria superet. Nec si quis sacri-
legijs, rapinis, grassationibus infamis, numinisque divi-
ni contemtor, & violator legum, Scythijs imperaverit,

σκυδῶν, ἀρξίπερστων πάσης οικυμένης, πάσης ἀοικήτου, θαυμαστός σοι φανεῖσθω τῷ τ' ἀρχῆς ὄλιω. ὅν γδ διδάμων, οὐκ ἀρχῶν, ὅν βασιλῶς, οὐκ ἀνδρωκῶ ἀληθῶς, καὶ ἀπας λίδῶ, καὶ ἀπαν ζῶν, καὶ πάσι φύσις ἀνθρώπων, πᾶν ἔμφυχόν τε καὶ ἀψυχόν, τῶτο φαίνο· ἀλλὰ τ' μὲν ἔξυσιος ἀνείη καὶ ἦν ὅπῃ τ' σκλιῆς ὑποκρινόμενων ἀντῶ πολλῶ γυγιότῶ. τ' ὅ ζῶης, χετλιώτερος ἦν λέπερ καὶ λάβη κατεχόμενων. ὅι δε γδ θρηνούμενοι τε καὶ οὐκ ὅππῶ μῶμενοι ὅ ὅ δικαίως μισούμενός τε καὶ συειπόμενός.

ο β.

Ο τοῖς ἀγαθοῖς ζυμών, ἀγαθὰ ποιεῖς. ὅ ὅ μινυμένῶ κηκοῖς, καὶ τὸν ἴδιον ὑπόλλισι νοῦν, ὡς πῆς ἔφη τ' ποιητῶ. ὅ ποῖα γδ ἀν ἦ τὰ ἦν ἀνθρώπων ἠδῆ, τοιαῦτα καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχειν δυνάμει. ὅν δὲ γδ ἀντλήσεις ἀπὸ πηγῆς ἢ ὅ ποῖον βλύζει ρεῖθρον ἀειδήποτε· ζυωδιώτειε τῶι νοῦ τοῖς ἀλάοις, ὅπως ἀγαθός γυμοῖο· καὶ τ' περὶς ἀνίς ζυωσιαις νέμε πῆ σενυδόν, καὶ σφέπον ἀρχῆ. γλῶπῆαν δὲ σὲ βλάπῆουσω, ὡσπερ μέλιπῆαν κένβφ πλήπῆουσαι, ἐλαυωε. ἀν ὅν τω περῆτων διατελῆς, ὅν μόνον ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶσι θεξείεις ἀριστῶ ἔν). ἀπὸ γδ ἦν φιλουμένων τοῖς ἀρχοισιν, οἱ ἦν δὲ ἔσποι κρινόν).

τιοδῆτῶ (γάρ φησιν) ἔκεις τῶ, ὄσπερ ἠδὲ) ξυωών. ἀρχοντι ὅ, καὶ τὸ δοκεῖν ὅν γδ παρέργως ἐν χεῖρῶ. μῶ γδ πῆρρυμ πῆλων, ὅν ὅν κερδῆξῆ) κῆκδόν, ὅν ὅν ἀν ἀγαθοῦ πνὸς τύχοι.

ο γ.

Υ μινυμῶ μὲν ἀνῶθεν ἀπὸ τῶ πάσας ἀρετῆς, φρόνησις, ἀφρία, δικαιοσύνη, καὶ ζωφροσύνη. βουλοῖ μινυ δὲ ἀνῶ γωγε μὴ κερχειδῶς του τοῦ τῶ χροσῶ, ἀρόπῆω καὶ ματεῖαπῆτω,

ac totius orbis habitati, totius inhabitabilis finis in ditionem redegerit: ob imperij molem admirabilis tibi videatur. Non enim ille beatus est, non princeps, non rex, non reapse homo: licet id omnis lapis, omne animal, omnis hominum natura, quodvis animatum & inanime dicat: sed potestatem quod adinet, magis est ijs quoq; ridiculus, qui principum personas in scena sustinent: quod vitam, inferior infectis lepra. Nam horum sanè fors deplovari solet, non reprehendi: at illum odij meritò persequentes, explodimus.

LXXII.

Licet ei, qui cum bonis versatur, acquirere bona: qui vero se malis admiscet, mentem quoq; suam amittit, ut à poeta quodam dictum est. Quales enim mores sunt ipsorum hominum, tales & alijs exhibere possunt. nam aquam è fonte non hauries aliam, quam cuiusmodi semper ex eo promanat. Quamobrem cum bonis conversare, quo bonus evadas: & familiaribus horum colloquijs aliquid gravitatis, decentisq; principem dignitatis adhibeto. Linguam verò noxiam, velut apim stimulo ferientem, abigito. Quo sanè pacto si te perpetuò geres, non bonis tantū viris, sed etiam universis præstantissimus habebere. nam ex moribus corū, qui principibus cari sunt, ipsorū principum mores æstimantur. ut enim ille dixit:

Est quisque talis, quales, quis adest lubens.

Principi verò etiam illud ipsum haberi, non abs re usui fuerit. Etenim avis una tantum ala nec malum effugiet, nec aliquo bono potietur.

LXXIII.

Iamolim supra virtutes ceteras laudat & sunt, prudentia, fortitudo, iusticia, & temperantia. Ego verò velim ab hoc virtutum choro non dijungi caritatem, & mode-

τη τα, ἢ τε γδ ἐχρῶ τὰς κρείττους ἀπαριθμεῖν, εἴτ' ἐπιμύ-
 ροις τὸ πᾶν διδόναι, οὐκ ἐχρῶ ἐμείνων ταύτας ἀπολαφθεῖ-
 ναι. ἀγρῶπις γδ μὴ παρούσης, οὐδὲν ἀφελοῦμαι. ἢ μετὰ
 πητ' ὅ μὴ προσούσης, κενὰ πάντα. πασῶν οὖν ἐχρῶ ἄρ-
 ρετῆς, καὶ μάλιστ' ἀρετῆς.

ο δ.

Νήφην κελόν, καὶ τὸυ ἀντίον, κελόν. πολλοὶ γδ οὐ δι-
 ἀγροίαν, ἀλλὰ δι' ἀμέλειαν, ἀμείνον τὸ χεῖρον ἡγροῦ-
 μενοι, τοῖς βλαβεροῖς ἐαυτὸς ἀπεπέφραυ. ὡς ἐπισημέναι γρ
 φασὶ τ' ἀπὸ τῶν τὰς κακίας, καὶ ἀλγυνοῖς πῶς εἶν. καὶ ἄρ-
 πάνυ χαλεπὸν, ἀπατηθῆναι ἢ μὴ προσέχουτα. πολλοὺς
 γδ ἄρροις μέγα φρονῶντας, ἀπ' ἀρετῆς κεχρημένους τῆ γαί-
 νιαζούσῃ τῷ τῆ κακίᾳ. εἶδον ἐξαπίλυ δουλείαν, προσνοῖαν
 φρομαζομένω καὶ οὐ μόν, ἀνδρίαν καλούμενον καὶ μὴ ἐλα-
 τῶντα. πολλῆς οὖν νήψως δεῖ, καὶ ἀρετῆς τῶν τοσούτ' ἀ-
 πάτης. ἀουδῆς γδ ἀπὸ τὰ χρεῖστα, οὐδὲν ἀφροζιμάτῃρον νέου,
 ἢ ἀπὸ τὸυ ἀντίον τ' ἰσχυρίας. ὁ δὲ ὕπνοις ἐκδοῖται, καὶ
 ἀλακτεῖς θέλων, καὶ ἰσχυροῦν, τὰ μὲν αὐτῶν τεθησασει-
 σμένα παρ' ἑαυτὸν ἴσως, ἢ κατὰ πινυμπήθον τυχεῖς, ἰσχυρίας ἀ-
 δῶτο βάλου, πολλοῖς πινυοῖμαι ἑσποῖς τ' ὅ μὴ πω γέληφθῆν.
 τῶν προσέχουσιν αὐτὸ μὴ ὅ ἔμ.

ο ε.

Αρτ' ὅ, σῶμα π' ἑσφῆ ψυχῆ ὅ, μάθησις ἀγαθῆ. ὡς ἀρ-
 οὐδ' ἐρυθραῖαν οὐ γυμνοῦμενον, ἐπιδόξιν ἐδίδωμεν ὄντω
 δεῖ καὶ τὰς μαθησεις ἀνεπαγωγῶτως λαμβάνειν. οὐ γὰρ ἔ-
 στω, οὐκ ἐστὶ μέγα τ' μαθησεις διωκηθῆναι τὸν πρὸς τοὺς ἡ-
 λικας ἀμυλλόμενον, εἰ πρὸς πῶν ἢ ἴσαν ἀγρωῖοιτο. ἀλλ' ἔ-
 πὶ μὲ τῆς προφῆς, μέγαν ἐκείσιν ἢ χρεῖστα. ἐν ταυτοῖς δὲ,
 χρεῖστα

rationem. nam sive præstantiores enamerandæ venie-
 bant, sive totum parte tradendum: ab illis has abesse, nō
 oportebat. Quippe si caritas absit, nihil proficere: & si mo-
 deratio non adsit, omnia vana fuerint. Virtutes igitur
 universas, & has præcipuè sex, amplectere.

LXXIII.

Sobrietas, egregia res est: ut malum, non sobrie sibi
 prospicere. nam multi non ex ignoratione, sed neglig-
 gentia, quòd malum pro bono ducerent, se ipsos damnis
 adfecerunt. quippe virtutibus adfixa perhibent esse viz-
 tia, quasiq; viciniam quandam horum esse. nec adma-
 dum est difficile, non adtentum decipi. multos invenias
 iam abundos, qui loco virtutis, vitium virtuti vicinū am-
 plexi sunt. Fidi servitutem extremam, quæ providentia
 nominaretur; & iracundiam, quæ fortitudo perhiberet-
 tur: aliaq; talia infinita. quare magna opus est vigilan-
 tia, ut ab hac impostura liberi simus. Nam juvenibus
 serio rerum bonarum studio nihil utilius, velut è diver-
 so negligentia nihil noxium magis. At qui somno dedis-
 tus est. & iacere supinus amat, & ociosus esse: partim
 collecta paterno fortasse studio, vel aliquo fortunæ cas-
 u facilitate multis (ut opinor) modis amiserit; partim ex
 ijs, quæ nondum consequutus est, ne hilum quidem ad-
 quisiverit.

LXXV.

VT panis alimentum est corporis, sic animi, bona do-
 ctrina. Quemadmodū ergo non convenit erubescere,
 quum comedimus: sic omnem citra pudorem et doctrinæ
 sunt percipiendæ. Non pot est enim, nō pot est valde doctri-
 nis pollere, qui cum æqualibus certamen suscipit: si qui-
 dem eum vinci pudeat. Enimverò in cibis, ipsa necessitas
 modum cuique definit; hec autem, plus semper rez

χρεία τῶ πλείονι. κρείμει μὲ αὐτίς, τὸ λείον τε καὶ μωρό-
θες ἰγίς νότρου τε καὶ σπουδαίου τρου. ὅδε ὃ κελὸν ὄσιν, ἢ
σπουδαίου τῶ κελῶν ἀσκησίς, καὶ τῶ μὲ σίπων χροῦν ὃ
εραχύνει, ὃ περιπέσει, ὃ μαιδίησσι καιρός, ὃ ἐπι-
βλῶν, εἰ δωατὸν κελὸν γδ, μνηθῶμαι τῶ ψυχῶν πῆ κ-
λόν, καὶ χροισζομένην αὐτὸ τοῦ σώματι.

05.

Κράτιστον, ἰσχύοντα μέγα, μηδενὸς πλοουκλίειν, μὴ ὃ κ-
τεπερέσθω, μὴ ὃ ἐλάττην ὀνηπιουῶ, εἰ μὴ τίς βλάβη
ὀυ πάει, καὶ κειτορχεῖσθαι σου δέξαι, κελόν, μεγίστοις συμ-
βαίνοντα, τοῖς παρόσιν ἀγαπαῖν, αὐ μὴ μὲ δὲ κλείας ἐξή-
περεσθῆναι, ἐμοὶ δοκεῖ περεσθῆναι οὐχ ἢ ἢ ἢ, τὸ τῶ ὄν-
τα πηρεῖ ἀλώβηται, ἐν καιροῖς παύν λωβῶσθαι κελήμενοις
δωαμιν. εἰ ὃ μνηθῶ ἐμεινὸ σιωπηθῶμαι, ἢ ἢ τῶ ὄν-
τῶ εἰς τὸ γοινὸν βλάβω σὺ λογιουμένοις τοὺς ἐλαπ-
μένους, εἰ παρὸν ἀμείνοσι χροῖσθαι, ἢ γουὶ ἐκείνοις ὀρῶσθαι,
τὸ τῶ μὴ περεξαι δελήσθαι, καὶ τοῦ ἑτέρου περεμελή-
σθαι, καὶ κελὸν ἢ γήσθαι, περεσθῶ σὺ πλείον ἔχθαι τοὺς πονη-
ροῖς τῶ βελτίσθαι.

07.

Μή τε εἰρωνεία συνείναι θέλε, μὴ τε ἀλαζονεία συν-
έσω σὺ. ἐπειδὴ τὸ μὲ, αἰχρὸν ὄνυπουλον γδ, μικρο-
περεπές. δεύτερον ὃ, βαρὺ ὄνυπουλον γδ, καὶ πηκπι-
κόν. ἀρκεί, μὴ τοῖς ἑτέρων ἐπαίνοις σευ τοῦ μῶλλον π-
σθῆναι, ἐπεφθῶν οὐκ ἀληθῶσιν μὴ ὃ εἰπεῖν φῶσθαι κελ-
θῆν, μὴ ὃ κελῶσθαι ὄσιν. μὴ ἀεροβαλεῖν, μὴ ὃ τῶ ὄ-
περεσθῆναι φρω αἰρεν, μὴ δὲ αὐ ἀληθῶσιν οἰ κρατουῶτες. τὸ ὃ
περεσθῆναι τοῦ παρῶ ἑτέρων ἐπαίνοις, ὄσπερ ἀκκηθῶμενον εἰ-
πηθῆναι, καὶ μικρὰ μὲ λέγειν περε σευ τοῦ, μερῶσθαι ὃ ὄσθαι.
μ-

quirendum. Rursus ibi magis expedit valetudini, ac præ-
ferendum venit, quod expeditum, quod simplex est: heic
verò, potior omnigēna rerum bonarum exercitatio. Iti-
dem pastui quàm minimum temporis impendi, decen-
tius est: discendi tempus, uniuersum sit vitæ spaciū, si
feri potest. Nam bonū est, animum bona re quapiam im-
bi, etiam tum, quum à corpore dirimitur.

LXXVI.

Eximum quid est magnis hominē viribus præditum
fraudare neminē, nec adversus alios insurgere, nec
quemquā ledere: nisi quis ledere numquā desinat, & in-
sultare tibi velit. Bonū, cui maxima conveniant, eū præ-
sentia boni consulere: si cum honesta fama non liceat ac-
cessione potiri. Et quidem accessione nō minus esse quide-
m arbitrator, illæsa servare quæ adsunt, his præsertim tem-
poribus, quæ detrimenti plurimū adferre possunt. Nec il-
lud præteriri silentio debet. Noris illatum publicæ rei
damnum tuis à ministris, imputaturos tibi, qui damnum
acceperint: si quum opera meliorem uti posses, aut istos
saltem corrigere, nec illud facere volueris, & hoc negle-
xeris: adeoq; præstare duxeris, ut improbi plus apud te
possint, quàm boni.

LXXVII.

Gloriosa tuis à moribus absit adrogantia, sicut et dif-
simulatio. nam ut hæc turpis est, quòd ficta, quòd
inertis et degeneris animi: sic gravis altera, quòd superba
nimium, quòd mordax. satis est non te magis aliorū credere
laudibus, quàm tibi, qui ille vere nō sunt, nec asperum
aliquid, hominiq; iactabundo conveniens, proferre: nō in-
cedere cum fastu, nec attollere supercilialicet ij, qui plau-
sum dant, verū dicāt. Ad ingestas aut laudes ab alijs, quæ
si tergiversantem delicias facere, paucaq; de se dicere, mas-

μικροῦ δεῖν, σκλιτικόν ὄντι, καὶ προσωπείου δέουμένου, ὃ σι
 μηδαμῶθεν προσήκη. *προξίς καλὴ, κήρυξ λαμπρὸς, τὸ
 ματεία ζῆν μεγάλη προάσπι, διπλασιῶ τὸ ἔργον ἰσότητι,
 ἕκ τε ἑβδ' ἀγαθῶν ἔργων, καὶ τῶ μὴ τούτοις ἐπιτρέψαι. ὃ δ'
 μεγάλα μὴ ποιῶν, μεγάλα δ' ἄλλων, καὶ μονοῦ ἄλλ' ἑκόντων
 τοῖς χατορδῶμασι πέτεσθαι, καὶ τοῖς δι' αὐτῶν καλῶν ἀπο-
 λαύουσι λυπηρὸς αὐτῶν ἴσῃ, τὸ γὰρ ἄσπῃ φανερὸν, καὶ θεῶν πο-
 λέμιον. δόξης οὐκ ἔρωμεντα, χρῆ ἔργοις τὸ ταύτην δῶκεν,
 καὶ μὴ προσκαλεῖσθαι τοῖς λόγοις. φέρει γὰρ τοὺς κατασπῆ-
 ται. τοῖς δ' ἔργοις αὐτῶν δεξιουμένοις, ἀσμενέσχητα προσ-
 σέρεχθαι.*

ο η .

Αληθῶς ἑβδ' ὄντων ὀνδῶν ἀνδριον ἀνδρώπορις αὐτῶν
 οἷς γὰρ χρομῶτα χακοῖς, χροῖω ταῦτα ἑβδ' ἄλλων νομι-
 ζομεν ὅτι τὸ δευτὸν παρὸν, αὐτῶν δευτέρων πως δοκῆ,
 αὐτῶν τῶ παρῆναι ἑβδ' ὀνδῶν παρὸντων πλεονεκειουῶν, καὶ ἡ-
 λάξαιτ' αὐτῶν πᾶσι ζοτ' ὀκῶφου ἐμβειδέσθρον μέλλον. διὸ
 καὶ τοῖς ἀποδῶσι προστρέχομεν, καὶ ὅσι μείζω ἑβδ' ὄντων, αὐ-
 δι' αὐτοῖς ἐντύχοιμεν, ἐπιμενῶμεν αὐτοῖς τὰ φάσαντα, καὶ
 πολλὰ κίς γὰρ τὸν τῆτο δρᾶσιν αὐτῶν. καὶ δηλοσιν, οἱ
 φέρωντες ἢ σίδηρον, ἄσποδρυχοῖς ἐαυτοῖς ποιοῦσιν ἐπι-
 ναυαχίφ χρῆσάμενοι, καὶ κινδυνῶντες χαταδωῖαι, διδῶ-
 μου μαχαίρας δρᾶσιν. καὶ που πῆς χαπνὸν φέρων ἀπ-
 εισεπῆως, εἰς πῶρ ἐκῆπσε, ἕβδ' αὐτῶν πει φλεγοῖσθαι, ὡς ὅτι πα-
 ρομῶσιν ἢ κρημνὸν ἔδραμεν, οἱ γὰρ πολλοὶ ἑβδ' ἀνδρώπορι,
 δευτῶ τῶ λογισμῶ συχθέντ' ὅτι μὴ φέρωμεν, ἴσμεν ἔ-
 ποι ἢ χαταφάξῃ βῆλα, τῆτο ἢ ὡς εἰοικεν ἀγροῦμεν, ἕβδ' ἑβδ'
 ἀφραίνοντων ἢ, τὰ ἴσῃ τούτοις πέρομεν. ὀνδῶν γὰρ ἑβδ'
 που ἑβδ' ποθῆτων εἴσειεν αὐτῶν ἢ ἑβδ' ἐαυτῶν τῶν ὀνδῶν μῆται.

gna sentire, prope scenicum quiddam est, & egens larva.
tibi quidem minime convenit. honestum facinus, illu-
stris est prece. Hominis modestia, qui magna peregit, du-
plum tropæum statuit: tum factis ipsis, tum quod ob ea
se non efferat. At verò qui magnas res gerit, & magna
loquitur, tantumque non volare gestis præclare rebus iz-
ple sibi videtur: etiam is molestus ac gravis fuerit, qui
eius opera bonis fruuntur. Est enim adversa deo quoque
superbia. Quapropter si gloriæ cupidus es, factis cam-
persequi debes, non verbis arcessere. nam arcessentes fu-
git, & ad illos, qui factis eam prensant, quam lubentiss-
simè accedit.

LXXVIII.

EST omnino difficile mortalibus, de rebus iudicare.
Enam quibus in malis versamur, ea deteriora putat-
mus alijs: quoniam malū, quod adest, seipso quodam mo-
do gravius esse videtur, ipsaq; presentia sua deprimit ab-
sentia mala: facile ut aliquis leve malum, quod premit,
cum futuro graviore commutaverit. Ea propter & cur-
su ad illa quasi properamus mala, quæ absunt: tametsi
presentibus maiora sint. Ad eadem verò delati, rurs-
sum preterita laudamus. quod quidem usu venire, vel il-
li sunt iudicio, qui ferrum fugientes, in undas sese præ-
cipitant. deinde naufragium passi, & submersionis in
periculo constituti, gladium ancipitem prebendunt.
Alius inconsideratè fumum fugiens, in ignem ruit: ac
vicissim ab igni dum uritur, ad præcipitem rupem, ves-
tis solatium quod latet, adcurrit. Nam plerique mor-
tales, dum ratio vi mali premitur, quod fugiamus, scie-
mus: quod verò confugiamus, scire non possumus. Consi-
milia nobis & lætis rebus accidunt. nam res planè nul-
la est, ex universo rerum numero, quas homines ex-
petunt, quæ in se cupiditatem nostram sistere possit.

και δεινυσιν ωλην βουλην, εν α φ' εστις ημων δευρηνη το παρ
 κειμενον. ην γδ η εστιν απολαυοντες εις κορον, η πονω
 ην δρεζομυδα ην αφισαμεινων απωσ ηδεν. και εις ηδ
 νω ελαπιν εχη το παροσδωκωμενον, πεφουκε δεληειν η
 παροσδοκωδω και του τις επεδυμισε πολλοις πελερεδωμ
 νω αραδωσι, ο μη η τοις δουλοισ αν εδοξε εδθεκτον. δε δι
 φρονησεως ημων, ωσε πα νω δεδω βαλλουσι τα οντα τοις
 αποδωσι, ορδω πωα ηηφον εζεμελειμ.

ο δ.

Ζημία μερίση τοις παρμασι, το διαχειδω η νουω τοις
 αρχουσιν, οτε η αδωατην φλογι φρονηδων ελεφρτε
 ρειν διηνεκωσ η κρατουωτα, ποσοτον ο νοος απολελυδω
 φρονηδων, οσον τε τω εδωμειαν αποσοβησι, και μη ζω
 χεση ομφορις το τηδε βίου κατακλυδωσι. πολλων γδ ο
 των και ποικιλων, ην μεδημερον και νυκτων αιελεζον
 των φρονηζειν, δικολωσ αν και ο αρχων τω ζωω παροσ
 πολεσει, παρμασι παλαιων αει, μηδαμωσ τοις λογιμοις
 επεχειειαν διδοσι φασ η και τινα ην παλαι μεριστων, α
 ερωσ τοις φίλοις ζωδωχουμενον, ειπειν. δειν τον νουω
 φρονηδων λυφν, ωσπερ τα τοξα ην νδρων απολυομεν, η
 μελλοιμω αν τοις εζυροισ ανδρις χηδω, επαναλαβοδη
 τω οικειαν δωαμιν, πωλυ γε τη * ρεσωνη χρομυδα, ωσ
 πινιτ * εδωμειας βοηδημαπ αλλωσ η αν τω απορηθη
 μων, ινα μη πολυ βουφων επειμενοις, πολυ παροσ τωωα
 πον η αν παειση το βουλημω. το γδ εσ ακρον διαχειδω, εσ ακ
 ρον ζωεσάλωω ποιειν εωθεον.

* εστει, τη
 ανεσι.
 * η αν η λυ
 πωα.

π.

Ουκ εστιν ουδεις εν ανθρωποις, ος αν απουδη και πονω
 διηνεκωσ χρησματο. αλλ η φουσις εχεισφ απουδωζω
 π, η

argumento est ipsa voluptas, ut à lare, quod aiunt, rem
 propositam ostendamus. Quippe quū iucundissimis rebus
 ad satiētatē fruimur, minus eas adpetimus; quam iu-
 cunda simpliciter, quæ non adsunt. Ac licet minus volu-
 ptatis habeat, quod in exspectatione positum est tamen
 ipsa sui exspectatione delectare consuevit. Immo pluribus
 quis bonis adfluens, id adpetit aliquando, cuius fieri par-
 ticipes ne servi quidem vellent. Nimirum prudentia no-
 bis est opus, ut mente comparantes presentia cum ijs,
 quæ absunt: rectam quamdam sententiam feramus.

LXXIX.

Tristissimum rebus adferre damnum solet, animorū
 in principibus ex hilaratio. Sed quando fieri nequit,
 ut perpetuò curarū flammam sustineat is, qui rerum po-
 titur; eatenus mens curis solvatur, quæ enim est animi
 molestiam depellat, nec imbribus huius vitæ cōtinuis ob-
 ruatur. Nam quū multa sint, eaq; varia, quæ tam inter-
 diu, quam nocte principem sollicitū esse cogunt: facile vi-
 tam amiserit, semper cum negotijs colluctando, quæ nul-
 las omnino cogitationibus indutias cōcedant. Perbibent
 quemdam maximū quondam virum, lautē cum amicis
 epulantem, dixisse: Mentem curis solvendam esse, sicut
 arcus enervare soleamus, si quidē illis iterum validis uti
 velimus, instauratis eorum viribus. Sed hac tamen rela-
 xatione saltem utimur, veluti quodā egritudinis animi
 remedio: quū eam ceteroqui rejctamus, ne voluptates ni-
 mium captantibus, in diversam partem animus tendat.
 Nam extrema quædam ex hilaratio, causa vicissim esse
 mororis extremi solet.

LXXX.

Omnino mortalium nemo est, qui ferijs rebus atq; laz-
 boribus intentus esse perpetuò possit: sed ipsa natu-

παι, καὶ πῶς αὐτὸς πινὸς ἐφίετο. ἄλλοις γὰρ οὐκ ἄλλα παρὰ
 βασιλείαν ἐξείρη). σοὶ δὲ μὴ πόνους τῆς βασιλευσὶ παρὰ
 ἡκουσας, ἀρκέτω τὰ βιβλία, καὶ τὸ πινόν, ἐξέπερον
 μὴ χειροῦ· καὶ ἡ γένηται σια, σκίωσις, ἢ φύλων, ἢ ἀν-
 τρον· καὶ ἡ ἀηδὼν, εἰ τῶχοι· ἢ τ' ἀναπιδῶσα πηγή, καὶ αἰ-
 ἰδὲ ταύτην βοτάναι· λιτὸν τε καὶ αὐτόματον ὄλον, ἢ δὲ
 ὄν δὲ πνήσασσι καὶ πινδύσας τ' οἰκοῖ. ἐὰν γὰρ λέγειν ἀμφο-
 σίαν καὶ νεκταρ, τὰ μυστικὰ παρὰ οἷς ὁ φίλος σοὶ ἴππῳ,
 ὁ κύων, ὁ ἔραξ, ἢ παρὰ τὰ θηρία πρὸς ἑξῶν ἀφῆσις, παρὰ
 μὴ λάδρα, ποτὲ δὲ ὁρόμω χρωμίω, ἐπεὶ δὲν κηκείνοισ τω-
 τὸν γίνηται). μὴ γὰρ δὲ τούτοις ὡς τέλη, ἀλλ' ἀφορῶν εἰς τι
 ἐέλπτον, ἀεξίαν, κοινονίαν, ἐμπειρίαν στραπῶταις ἀρεπῶν-
 σων. ταύτη καὶ τ' θήρας ἀποτυχῶν, (οὐδὲ γὰρ αἰεὶ τυχε-
 νηὸς εἶτε) τ' ἀφορῶν οὐκ ἀν' ἀμάρτοις, ἐν οἷς οὐκ ἐστὶν
 ἀποτυχεῖν, δι' αἶ σοι παρὰ ἔργου γίνεσθαι τὸ θηροῦν.

π α.

Υπὸ κρισις ἔστω σοὶ μισήτων, καὶ μακροῦν ὁ ταύτην ἐρεῖ.
 (ὁ μὲν γὰρ, μὴ ποτὲ λάδης πειδίσας λυκῶ τε καὶ πει-
 τῆ, ἀπὸ πῶμινον καὶ κλυβρνήτου. σκῶπῆε δὲ πειτεμῶς
 τὸς σκῶπῆν ἄλλους ἐδέλοντας, ἐκ ἀφῆσις ἐνεργῶ ὅπως τῆς
 μὴ ἀφῆσις ἀπὸ ἀφῆσις, λέγω δὲ τοὺς παρῶντας, τοὺς
 δὲ ἀφορῶν ἐρεῖσας. πῆς ἀδέντα δὲ σοὶ λόγον δια-
 φύλατῆε, ἢ εἰ τις ἀν' σοὶ γένετον ἀδρόν παρὰ εἰς το.
 σου φειδόμενον, ἐπανηγείας ἀγαθὸς πῶσιν οἱ ἔσοι δια-
 τωσιν. φεικτὸν γὰρ εἶ) τὸ δὲ ξαδὲς πάνυ νόμιζε, τὰς ἀποφῆ-
 σεις δὲ δειῶ καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐκτέλει. μεμνηθεὶς μὲν τι
 πρὸς παρὰ τῆς ἄλλων ἀποφῆσιν παρῶντων εἶ) σου νόμι-
 ζε. πρὸς παρὰ τῆς σου παρὰ ἄλλους ὀπιλανθαρῶν. δέλεε δὲ κλο-
 νεκείν, οὐ γὰρ ὑστῆν ἀμειβόμενον. καὶ ταύτη παρὰ πῶν
 δια-

ra cuiusq; serua tractantis, aliquod etiam solatium deside-
 rat. Alijs igitur alia, levandi animi causa reperta sunt.
 At tibi post convenientes regibus labores, libri sufficient,
 & campus; utrunq;, quum commodum erit; & umbra
 simplex ac inelaborata vel tentorij, vel frondium, vel an-
 thorum; & luscinia, si adsit; & fons saliens, & circa fon-
 tem herbe; & vile quidē obsonium oblatumq; fortuitū;
 sed famem adferentibus, etiam dubia cena, domi structa,
 iucundius. mitto namq; de ambrosia & nectare fabulosis
 rebus, loqui. Accedat his tibi carus equus, & canis, & ac-
 cipiter, & telorum in feras emissio, nunc clam, nunc ple-
 no faciunda cursu, prout ipse semet obrulerint. Sed his uti-
 tere, non tamquam sine; sed melius aliquid respiciens, ut
 valetudinem bonā, ut popularitatem, ut experientiam,
 quæ milites deceat. Ita fiet, ut præda non potitus, quam
 semper adipisci nō licet, voluptate tamen in ijs minimē
 careas, quæ abesse nequeunt, & quorum causa venandi
 laborem præcipuè suscipis.

LXXI.

Cave permiseris ad te venire propius hypocritam, sed
 omnis simulatio tibi execrabilis esto: ne imprudens
 lupo ac piratæ fidē, pro pastore ac gubernatore, habeas. In
 eos, qui falsè carpunt alias, nullo cum ipsorū fructu, salibus
 ipse paternis utitor: ut hos quidē ignominia liberes, qui
 carpuntur in quā; illos verò, modestiores efficias. Credita
 fidēi tuæ verba non aliter custodies, ac si quis ingentem
 aurum apud te deposuisset. Iuramentis tu quidē absti-
 nebis, sed interim mores tui universis optima quæq; de te
 polliceantur. Potorum conceptionē putabis esse rem plenā
 horroris, sed tu tam deo, quā hominibus, promissa præsta-
 bis. Decere te arbitraberis, ut acceptorū ab alijs beneficia
 num memineris; sed alijs abs te præstorū obliviscaris. Et
 quidē vincere cōpensandis beneficijs, nō vinci velis. Que

διατελής, φέρων και τὸ ὕψαλον αἰσθητῶν, (τὸ γὰρ πρῶτον
πέποι, καὶ ἡ σιλικὴ, μάλιστα που συλχορητέα γλωστοποιοῖς
ἀνθρώποις, οἱ καὶ ὅτι κέρους βραπίζον), ὡσεὶ τοὺς ἄλλοις γα-
λάσαι) οἱμαί σοι καὶ λόρον ἀπὸ ὄρκου πρὸς ἀπαντας ἀ-
κείσιν ἀνθρώποις.

π β.

Σεμνότης καὶ μεγαλοπρέπεια ἡγεμόσιν οὐκ ἀπέδει, δεῖ
σὲ δὲ κερναῖ αἰεὶ, τὰ μὲν σεμνοῦ τῆ δικούση ψυχῆ πῆ,
τῶν γιγνομένων ἡδύτητα τὰ δὲ μεγαλοπρεπὸς τῶ ἀμύλη.
κίφ δικουῶν, κοινωνίαν χειρίσων ὅπως φαίνοιο καὶ τοῖς
δε πρέπων ἡγεμονία, καὶ χάρις γὰρ τοὺς ἄπο σὲ πρὸς αὐ-
νοῖς, οἷς αἰ ὡς ἀρῆσαι γνοῖς ὅτι χρεῖς, διὸ δὲν ὅτι γνέσθαι τῆ
δὴ σὺ δὴ δωαμένων, τοῦτου δὲ ὀπιτυχίης αἰ γνῶσις, οὐχ ἡ κ-
σα μὲ ὦν χρεῖς καὶ φοβρὸς οἷς πρὸς σήκ, καὶ μὴ τὸ σω-
τῶ σκοπῶν ἀκρίβως ἐν ἀπισί, καὶ δὲ καὶ δὲ πᾶσι πᾶσι
λαμβαίνων. μάλιστα δὲ, εἰ πείθεις ἀποὺς ἔργους οὐχ ἡ πῶν, ἡ
λόροις, ὡς ἄρ' ἐκείνων ἀμείνων τὸ ἐκείνων συμφέρον δῆσα-
σαι, σαφοῦς γὰρ γερνάτ' ἐκείνου, ὡς πρὸς ἐκείνοις σοι πα-
ρανοῶν, δὲ αἰ χάρις του τοῖς τὸ πεπείδω, φάσαι σου πᾶς
φθάνεισες ἐδῆ ἡσούσιν ἔργους, τοῦτο ἰατρῶς, τῶτο κυβερ-
νήταις, τῶτο ποιμαῖσι δὲ δῶσὶ τὸ καὶ τοῖς νόμοισιν ἄρην.

π γ.

Η μὲν ἐκ ἐραῆς ψυχῆς, ὡς οὐκ ἐρώσης τῆς χαλῶν, τῶν τῆς
μὴ μιμοῦ τὰ ὀπιτηδύματα, ἡ δὲ αἰ ζωοῖδα ἀγα-
θῶ, τῶν δὲ ζήλου. μᾶλλον δὲ, ἐπειδὴ μηδεὶς ἀνθρώπων ὄρεν,
ἡ πᾶν ὁμοῦ τῆρα δῶ, ἡ μηδὲν τι κεκτημέν' ὅ, καὶ ἐνεστὶ
που καὶ φαῖλον ἀνδρα χρεῖς δὲν λόρον εἰπεῖν, καὶ τῶμα πῶν
γνέσθαι: κρείσων εἰ πόντῃ κελῶν πρὸς αὐαί, καὶ ἐκείν' ὅ ἐκ
ἐργά-

si facere non desines, occultum quoque dedecus fugiens :
(nam larva scenarū, vix etiam scurris concedenda : qui
vel colaphos accipere non dubitant, ut risum alijs move-
ant) orationem tuam iurisdictioni loco mortalibus uni-
versis suffecturam arbitror.

LXXXII.

Viris principibus haud malè cōveniunt, gravitas atq̃
magnificentia : sed miscenda tibi semper ei frigori,
quod inesse gravitati videtur apta quadam suavitas : &
severitati, quæ magnificentie videtur inesse, grata quæ-
dam popularitas : ut his quoque rebus imperio tuo decus
conclies, & audientes dicto subditos in ijs habeas, quæ
vi mentis optime perspexeris : absque quo sit, nihil utilis
rei fieri poterit. Et ex voto sanè res tibi non parum succe-
det, si benignum & formidabilem in eos, quos convenit,
te geres : nec ius tuum in omnibus accuratè spectabis : &
pœnas non ab omnibus exiges : maxime vero, si non mi-
nus factis, quàm verbis, eos persuadebis, rectius tibi,
quàm ipsi sinet, eorum esse perspecta commoda. quippe si
futurum paruerit, ut monitis tuis obtemperantes, eius
obedientie fructum ferant : etiam factis hortatus tuos
antevertere studebunt. Hoc medicis, hoc gubernatoris
bus, hoc pastoribus largitur : ut etiam nutibus impelle-
re possint.

LXXXIII.

Mitari nolis eius animi studia, quem non amas, ve-
lut honestarum rerum minime studiosum. at cuius
tibi virtutes notæ sunt, eum æmulare. Immo potius, quàm
mortalis nemo sit, in quo vel cuncta simul sint bona, vel
omnino nullum : quumq̃ fieri possit, ut vir malus egre-
gium verbū proferat, ac vice versa : præstat ei parere, qui
boni quid protulit, tametsi verbis facta nō respondeant,
quàm homini ceteroqui bono, sed qui mali quid pronun-
t

ἐργάζῃ), ἢ πάλλα μὲν ὄντι χρεῖσιν, φαῦλον δ' εἰπόντι (Quid dicitur, κακὸν ἢ ἕως, καὶ τὸ ἀπίτυπον· κακὸν, τὸ πᾶσιν ἀπολοῦσθαι, καὶ τὸ μαλά πειθεῖν τε, καὶ ἄλκιον νοῦν χρωσθέντι, ἐν διαμέτρῳ μὲν ταυτὶ διέχουσι, ἀμφοῖν δ' ἄλυμν τοῖς κλημένοις, τὸ δ' εἴκην λόγοις ἀγαθοῖς, ὅθεν αὐ ποτε λέγουσι, πᾶσι δ' ἐκείνοις ὄντι, ἐντρονον ὄλον ἀκριβῶς, μὴ δ' τὸ μωραῖον παρέρχουσι. πρὸς γὰρ τὸ φέρουσι τὰς ἀκρότητας, καὶ δ' ἀφ' ἐκείνων οἱ μὲν ἀγαθὰ γίνονται, καὶ πανταχοῦ δ' ἡρώων ἢ μεσότητι, φαίνονται αὐτῶν ἄνευ τῶν χρεῶν μὲν. ὅς δ' αὖτε ἄλλοι, τὸ μέσον ἐδοξεν εἶναι).

π δ.

Η κίς αὐτῶν ἀμόσειν ἐντοκράτοις, ἢ βουλαῖς ὑποπέχθαι, ὡς ὑφ' ἀμφοτέρων ἐαυτὸν ποιῆντι, ἢ πῶς ἀξιολογοῖς ὀπηρεῖν, μὴ καλῶς βεβουλαμένον, καὶ τὰς γνώμας ἔχουσι τῶν φιλοῦντων. βουλαῖς δ' αὐτῶν εἶναι, τὸ μὴ τὸ ἀδύνατον καλὸν μὴ τε διχρῆς μὲν παραχθῆναι, κακὸν δ' μὴ περὶ ἀγαθῶν ἐπιρρομένον· ἀλλ' ὁ αὐτοῦ καὶ φρονήσας ἔργον ὄν, ὀνήσει γὰρ καλῶς παραχθῆναι, καὶ μὴ παραχθῆναι, ἢ κακῶς, ζῆμίαν ἐνεγκεῖν δυνάσθαι. καλῶς δ' αὐτὸ τε παραχθῆναι, ὅταν ἢ μὴ ἐαυτῶν κακῶν τῶν τῶν τῶν κλημένων, ὀλόκληρον, εἰ δυνατὸν, τὴν ἐξάσθαι. εἰ δ' μὴ, πλείω τούτων, ἢ πᾶσι κρείττω καὶ τελειώτερον. καλὸν δ' καὶ πρὸς τὸ χρεῖσιν βουλαῖς. ὡς μὲν ἐπίγειον τὸ βουλαῖς ἐπιρροῦσι τὰς διανοίας ἐμπροσθῶν, ἐμπροσθῶν αὐτὸ γίνεσθαι οἱ κείνους διορθώσιν.

π ι.

Ο βασιλεὺς ἐν νόμῳ ζῶν, καὶ νόμοις ἄλλων τῶν ἀλλοτῶν, καὶ δ' ἀπὸ τῶν ἐναντίων ὄντι τοῖς Ἰουδαίοις ἐδιδάσθαι, οἱ νόμοι ἀπὸ τῶν ἀλλοτῶν ἔχουσι τὰς ἐαυτῶν ἰδιότητας. εἰ κέναι γὰρ ὁμοίαν

ciavit, adferri. Malum quid est, contentio & adversatio: malum, omnes sequi, flecti, levitate mentis impelli. Distant hæc qui sem à se invicem ex intervallo, sed ambo perniciem adferunt ijs, in quibus existunt. At orationibus cedere bonis, à quocumque tandem proferantur: id verò & politissimum planè quiddam est, ac ne Momo quidem ipsi reprehensionis ansam prebet. Quispe ne hunc quidem arbitror impudenter adversus illum agere, qui extremitates vitat. Denique si media rebus in omnibus amplecteris, ipsas amplecteris virtutes. Nam earum finitione placuit ex eo, quod medium sit, constituere.

LXXVIII.

Decuerit haudquaquam imperatorem, vel consilij alienis esse subiectum, quasi moderatibus sese summittentem, vel alicuius momenti res moliri prius, quam rectè cõsultaverit, eorumque sententias, à quibus diligitur, habeat. In consultatione verò deducendum, nec bonum, quod fieri nequit: nec si quid effectu facile, sed malum: nec quid quid necessario consistat eventurum: sed quod, quum studio prudentiæ, perfici possit, rectè factum conducet: ac non factum, vel factum male, detrimentum adferre poterit. Tunc autem rectè factum erit, quum integrè, si fieri poterit, sex illas virtutes, quas extremas vocant, continebit: sin autem, vel maiorem illarum partem, vel præstantiores atque perfectiores. Etiam bonum est, deliberationes prius, quam sit opus, institui. quippe, quod in cõsultationem venit, insano stando urgeat: perturbatione mentes implendo, quod minus haberi remedium possit, impedit.

LXXX.

Et ipse secundum leges vivens, & subditus ex legum præscripto gubernans rex, planè diversus ab ipso est, qui tyrannidem exercere volunt: utamque legem inviolabilem habent, suas nimirum libere

b a

δοκεί τὸ βασιλεύειν, τῶν τυραννείων, διΐστατον ἢ ἀλλήλων, ὅσον οὐδ' εἰπέειν διχρήδες. τῶν μὲν γὰρ τυραννῶν τὸ δυνάσκειν, πῶς τοὺς ἄλλοις ἐκείνων χεινωσὺν ὅτι καὶ ἰσχυρὸς πρὸς ἅπαντας τὸ καὶ νῶν, ἀνθρώπων τῶν ἀντὶ χειραίρεσιν. ὁ δ' ἀλλήλων βασιλεύει, τοῖς ὑποταγμένοις οἱ πλεῖστοι, πατρὸς, ποιμένε, ἱερέως, διδασκάλου, καὶ εἰ τι ἄλλο δυνάταται σῶζειν, τόπον σῶζον τῶν χείρων, νομίζων ἢ ἐν τῶν κοινῶν ὑποτάσκει τὸ κείνους συμφύρον, καὶ χειρῶν διακονῶν, καὶ μιμούμεν ἢ ἀντὶν μάλλον τῶν διακονῶν, ἢ τῶν ἀρχῶν, χείρες βητῶν τῶν ἀρχῶν ἢ βηπουμένων ἀμφρον, εἴη μοι τοιοῦτο ἢ φίλτατε.

πς.

ὅλε μὲν ἐς ἔρχεται ἡμεῖς καλῶν ἐλθεῖν, γίνωσκε ἢ ἀδύνατον τῶν ἐφ' ἑσπιν τῶν οὐσῶν καὶ μὴ ἀδύνατον, βέβαιον μὲν, οὐκ ἐφικνύμεν δὲ, ἐπεὶ γὰρ τὸ δεῖ σκοπεῖν, ὅτι τ' ἄλλων ἢ φιλοτέρων ἢ ἀφ' ἑσπιν ἢ ἀνθρώπων ἄλλ' ὅτι τῶν ὁ στέχων αἰὲν ἀντὶ, ἐγγυτέρω γίνεται. καὶ ὁ τοῦτο θέμεν ἢ ἑαυτῶν σκεπῶν, καὶ τῶν εἰκότι βάλλων οὐ πεισόμεν ἢ, πολλὰ μὲν ἢ ὅτι τ' ἄλλων, ἐξὶ δὲ τῶν πλεόν ἢ ἄλλων, καὶ ἀποτύχη τοῖς μὲν γὰρ ὡς ἔτυχε φερομένοις, καὶ τὰ ἀναρμάτιστα πλοῖα, καὶ ζῶσιν ἐν φουλότητι ὡσπερ ἐν χειρῶν τῶν, καὶ ἠδόμενοις τῶν πρὸς ἡμᾶς, οὐδ' ἐν ἐλπίσι κείσεται ἢ κακῶν ἢ διόρδοσις. ὁ ἢ λογιμοῖς ἢ δωόμεν ἢ, καὶ ἀμαρτή, ἀνάγκαις πᾶσις αἰδιόσεται τῶν δεινῶν, ὁ τῶν ἀρχῶν διορδοσίας.

πζ.

Ἐπι τῶν πολέμων οἱ φέροντες τὸν θάνατον, εἴδε φέρονται καὶ φέροντες γὰρ πῆποιον, ἢ τῶν οἱ ἰσάμενοι, καταφρονουῦντες θανάτου. δεῖν γὰρ μάχη νώτων πρὸς χείρας, καὶ ὄρρωδόντες τὸ ξίφος, ἔργον τοῦτου γίνονται, μὴ

dines. Nam quedam inter regium dominatum, & tyrannidem, esse similitudo videtur: sed tantum à se invicem discrepant, quantum ne dicendo quidem explicari facile potest. Tyrannus in eo potentiam suam sitam putat, si suos ipse subditos debilitet: ac si res publica robur aliquod adquirat, everfione protinus ipse suam somniat. Verus autem rex, erga subiectos sibi populos, patris, pastoris, medici, doctoris, & si qua salutis consulere persona potest, eius locum obtinet. quumque commodum suum contineri publico putet, & Christi minister sit, & magis illum imitetur in serviendo, quam imperando: plus voluptatis capit, regnum melius efficiendo, quam illi, ad quos eius rei fructus pervenit. Talis mihi sis, carissime fili.

LXXXVI.

Velis quidem ad id, quod in bonis extremum est, pervenire: sed scias, id studium in eorum esse numero, quæ perfici nequeunt. Interea ne doleas, quod currens, metam non attingas. Non enim hoc spectandum, quod bonum sit aliis quod, hominum virtute sublimius: sed quod is, qui cursu ad id contendit, propius semper accedat. Hunc sibi qui scopum statuit, eumque consentanea ratione petere non desinit, scilicet propius quidem attinget: ac licet aberret, amplius tamen aliquid habebit, quam alij. Nam qui temere feruntur, instar navium instrumento suo carètium: quique vitiose viventes, bene vivere videri volunt, eaque re delectantur: his ne speranda quidem malorum emendatio. Qui verò rationis præceptionibus regitur: etiamsi peccet, malum tamen ipsum necessariò sentiet: id quod emendationis est initium.

LXXXVII.

SI qui mortem in bellis formidat, non fugere solent: et qui fugient, magis cadunt, quam qui mortem contempnent: stare malunt. Est enim periculosa tergorum adversus manus pugna. Itidem qui gladium metuumt, ab eo confisi

μη ὅ γρῶν ταφῆς ἀξιούμενοι. οἱ δ' ὡς περὶ τῶν ἐξομένων δια-
 μέλλοντων, ζῶσι τὲ καὶ σφρανομῶντι, πολλὰ κίς περιγυ-
 μανοὶ τε καὶ ἀρισθιόντες μάλα με εἰκότ' ἀμφοτέρο. ἐν
 μὲν γὰρ τοῖς μη φοβέουσιν, τὸ ἴσαδξ. μὲν ὅ τῶν βεληκότων,
 ἢ νύκ. τούτων ὅ οἱ σφρανοὶ γίγνοι. καὶ εἰ τοῖς ἀψύχοις
 τωτὲ, δῆλον ὅτι τὰ νανῆα τοῖς θελοῖς. εἰ ὅ καὶ περὶ τῶ
 τῆς ἐν τῶ πολεμῶν, καὶ φάγων ἀλλ' ὅ σῶς ἐπανηξί:
 ἀλλ' ὅ δε γὰρ τῆς μετ' αἰσχῶνς ζωῆς οἰκείρεται, ἐκείν' ὅ
 ὅ μακρείε' τοῦ μὲν δόξης θαλάτου, τὸ ὅ δὲ θάματ' ὅ
 γέμον, πάντες γὰρ ἴσασι τὰδε· γίγνεται δ' οὐκ ἴδενον,
 τῆς ψυχῆς ἢ μὲν βαπέσις ἐσθ' τοῦ δεδιημένου. ἀλλὰ
 σοὶ μὴ προσπέτω, μὴ ὅ ἀδίκως ἀεμίενω τὰ ὅπλα, ὅ μετ'
 ἀλλείας θάματ' ὅ προσμαδάω, ἢ τοῖς πολεμίοις ὅ τῶ
 γαίρ' ἴσασι θείμειον.

π θ.

Οὕχ' ὄυτω σοὶ προσήκει σκοπεῖν, ὅπως μὴ γήσιο ὅτι
 ἐν ταρῶνιζομένων ἐλασίον, ὡσπερ μὴ ὅτι σε φιλοῶ-
 τῶν ἐπολεμῶν περὶ πῶν ἀγαθῶν ὅ ἀγρόπας ἀμύλασ,
 καὶ πολέμ' ὅ ἐχθρὸν κερτερέλκη, καὶ ἀντίπαλ' ὅ ἔτερον,
 πολλοὶ τῆ πύχῃ λογοοῦν' πῶν νύκτω. ἢ πτωμένω ὅ φιλοῶ-
 των ὄυσ' ἢ ἀντίσ' συγγνωσῆ ὅ φιλεῖν ἐπισημένων. ὡς ἀ-
 γγῶν γὰρ ὅ τῶν ἐχθρῶν, αἰχρὸν ὅ τῶν φιλοῶτων ἢ πῶ φανώσαι,
 δοκεῖ ὅ αἰχρὸν πάντων, κοσφον ἢ δέειδξ τοῦς παῖδας κρ-
 τόπῶν ἐνεμ γονέων, εἰς πῶν ὅ τῶν ἀποδύων ἔργων ὅ πμέλξαι.
 καὶ πῶς τῆς ἀλλοῦς κρινεῖ: εἰ ὅ τῶν ἐσωπῶν μὲν προσγῶν οἱ
 παῖδες οὐκ ἀν' ἐλάσωντο μὴ πάσις τῆς δυσίας κληρονο-
 μῶν, πῶν ὅ ἐκείνων ἀρετῶν ὡς ἀλλ' ὅ τῶν ἀπορεί-λακῶν ἐχρῶν πολ-
 λῶν καὶ περὶ παῖδες, καὶ περὶ μῆδῶς ἀγαθῶς προσγῶν,
 ἔστ' σοὶ φύσις ἀγαθῆ ὅ τῶν δέξ' δεδωμένῃ, ἀλαδῶν φύσιν ἀγα-
 θῶν

*ciuntur, ne sepulturæ quidem honorem impetrantes: at
 qui veluti mortē appetituri pugnant, si sæpius victorias a-
 dipiscentes, & rem gerentes optime, non superstitēs modò
 sunt, verum etiã coronantur et æquissima quidẽ utrumq;
 ratione. Nam de nõ metuendo fit, ut stetur. à stantiũ verò
 partibus, victoria. victores autem, coronis potiuntur. atq;
 hæc si strenuis et animosis cõtingunt, timidis evenire con-
 traria paret. Quòd si maximè quis cadat in pugna, & a-
 lius incolumis revertatur: tamen hunc caussa homines ob igno-
 miniosam vitã miserantur, illũ causã mortis obitã cum
 gloria beatum prædicant. Iam quòd prodigij quasi plenã
 est, norunt hæc quidem omnes, & malum tamen admit-
 titur: conversis velut in fugam animis ab aliqua re ter-
 ritante. Tibi verò nec temere, nec iniuste arma capienti,
 potior coniuncta cum gloria mors esto: quàm ut hostibus
 triumphum de te concedas.*

LXXVIIIX.

Minimè hoc tibi tantopere spectandũ, ne viribus ad-
 versariorũ succumbas: atq; ne ab ijs, qui te amant,
 in illo præclaro dilectionis certamine supereris. Licet hos-
 tis hostem, licet adversarius alterum prostraverit: multi
 tamen fortunæ victoriam acceptã ferent. At illi, qui ab
 amantibus amando vincitur, ne quidem unus ignoverit
 eorũ, qui rectè diligere norunt. Quam brevis turpe quidem
 hostibus: sed turpius, amantibus inferiorem esse. Om-
 nium verò turpissimum esse videtur, leve quiddam pu-
 tare liberos. Studio laudabilium operum longo parentes
 ex intervallo sequantur. Et quonam pacto quis aliter
 de eis statuatur? si, quum ferre liberi nequeant, quin hæc
 reditate maiorum suorum facultates universas ade-
 ant, virtutem eorum quasi piaculum quoddam reiecer-
 rint? Habes tam à patre, quàm à matre, multos e-
 gregios avos. Habes indolem bonam, divinitus tibi con-

b 4

ὧν καταχωῶμαι, τῶν μὴ ζηλοῦν τοὺς ἀγαθοὺς ἄλλ' ἀπο-
γύνομαι.

π θ.

Σημεῖον στρατῶς καλῆς, καὶ φέρειν ὄψης ἐτοίμου, π
μαθημέραν ἑαυτοῖς ἀφανίζοντας, κύκτωρ ὀπφύρα
τοῖς ἐχθροῖς. μήτε γοῶ ἀπὸς νυκτὸς ὅτι τοὺς ἐχθροὺς
ἐκδράμεις, ἢ μὴ καταπέγῃ χροῖον, καὶ τὸ νικῆσαι πο-
θιλον ἢ, ἢ καὶ ἕτερον εἰπεῖν, ἢ μὴ δ' ἐν ἐλπίσι κένηται
κραλῆσαι φανερώς, καὶ τὸ ὀπιτεταμένον ἔμώχως ἀπι-
λῆσαι δάνατον. μήτε μὴ ἄλλ' ἐναντίων νυκτὸς ἐφ' ἀνομή-
νων ἐμπλήθου. σκότω γὰρ, καὶ φόφω, καὶ φωναῖς ἐλπίζον-
τες τρέψαν, ὁ γυναιότητι ψυχῆς, οὐδὲ καρτεία, ἐπι-
δὲν αὐτοῖς ὁ καὶ ἐλπίδας χωρήσει τοῦ χείρημα, μωδ-
νὸς δῶκοιτο μάλα φέρουσι. δεῖ ὅτι πᾶν, ὁ δ' ἴδωσι πο-
νησέας περσοδικαῖ, εἰς τοῦ μφανὲς ἀγειν τῆ στρατῶ, ὅπως
αἰ σοι κοινοῦντες ἔδξης, ἀδέεστερον καὶ τοῦ πολέμου
κοινωνήσαν, ὁ μόνον γὰρ τὸ ἰσχυρὸν καὶ φοβρὸν καὶ αἰ-
τὸ, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ δικουῶ, βλάστην εἴωθε, τὰ πλῆθη γὰρ εἰς
δύξαν μᾶλλον, ἢ τὰ λιθὲς ἀποβλέπει.

4.

Εἰδὲ πᾶν που λέγοιμι. ἰξὸς μὲν ὁ θηροδότης αἰετὸν, ἀλ-
λ' ἀποροπῶς ποιούμενον τὰς εἰς τοὺς θῆροδους κατα-
χωρῶν. καὶ λέων μὲν ἀλιόπε, πάγαι, ἀλλ' ἀποροπῶς βα-
δίζων. κόρυδαλοι ὅτι πάντες ἀνώτεροι ὡς ὅτι τοπλεῖσον εἰσὶν,
ὡς μὴ ποροπῶς, μὴ ὅτι λίγως ἄλλ' εἰς ἔσφλω ποροκλου-
μένων ἀπὸ μνοι. ἢ ὅτι δορκῆς ἔργου αὐτοῖς συνίτωσα τοῦνο-
μα, βρόχους οὐκ ἀάλωτο γίγη. καὶ παλλάγῃ ἔτερε πολ-
λῶ τούτων φαυλότερα, σφλω ὅτι δεικνύμενα δέονται,
ἄλλ' ὅτι βουλότων καταγελᾷ, ὡς τοῖς ἀνθρώποις πορο-
έχου.

cessam. Cave, præclaram indolem, præclaros avos haud
emulando, debonestaveris.

LXXIX.

Ommino signum est exercitus ignavi, et ad fugiendū
parati; si seipfos interdiu occultantes, noctu hostes
adoriantur. Nec igitur ipse noctu in hostes procurreris,
nisi tempus urgeat, & victoria te potiturum evidenter
adpareat; vel, ut aliter loquar, si nec speranda sit aperto
Marte victoria, & pugnae vehemens impetus mortem
tibi minetur: nec adversarijs noctu te invadentibus, a-
nimo perturberis. Nam quia tenebris, & strepitu, &
clamoribus; non animi strenuitate, nec laborum toleran-
tia, se tuos in fugam acturos sperant: quum primū pro-
spe concepta conatus iste non successerit, admodum per-
sequente nemine fugiunt. Debes autem quidquid vi-
sionie spem tibi pollicetur, ob oculos exercitui ponere;
ut in opinionem tuam pertracti, promptius in societatem
pugnae veniant. quippe non tantū id, quod reapse vali-
dum est, ac formidabile; verum etiam quod esse videtur,
nocere solet. Nam vulgus hominum magis opinionem,
quā veritatem spectat.

XC.

Dicam aliquid non nescienti. Visco quidem aquilam
venator capit, sed imprudenter in arborum sese ra-
mos demittentem. Itidem leo indagine capitur, sed tes-
mere progrediens. Galeritæ verò tendicula capi plerum-
que nequeunt, quod non temerè, nec avidè soleant escas
adtingere. Caprea quoque nomini * suo re ipsa fidem
faciens, laqueis haud facile capi potest. Itidem alia mul-
ta longè his ignobiliora, vaficicæ documenta singularis
Gracos no-
edentia, vident eos, à quibus ipsis insidiæ struuntur. Quae
men est ad-
propter si animum homines advertere velint, felicitus, opta.

b 5

ἔργοι, μᾶλλον ἢ δυνάμειον ἔξέστη ὀπιουλαὶ διασφραῖνα.
 πολλῆς μὲν οὐ φροντίδος δὲ καὶ ιδιώταις ἀνδράσι, μὴ
 ναγε τὰ καὶ αὐτοῖς ἐνδεδόξον, εἰ δὲ μὴ πρὸς δυνάμει πολλ-
 λῶν κελῶν. τοῖς ὅ λαχρόσι περὶ ταῖς ὀπιμελείαις ἔστιν ἄλλ-
 λων, τὸ πᾶν ἐν τῷ φροντίζῃν ὅστιν ἔστι κωνῶν. τὸ περ-
 νοεῖν καὶ οἰκονομεῖν, φυλακὴ ἢ ὑποφύλων ἀκριβής,
 ἢ οὐκ ὄντων ποιεῖσθαι ἀφρονῶν, Ἐπιεία ἢ ὑποφύλων
 ἐξέρχεται ὀλιγίον βέλῳ. τὸ ὅ μὴ περὶ σέχειν καὶ ἀμε-
 λείν, περὶ κελῶν τὰ δεινὰ, ἐφέλεται τὰ βλάπτοντα. τὸ
 πᾶν Ἐπιτόμως εἰπεῖν, διαφθεῖροι αὐ καὶ βουκόλω, καὶ ἀ-
 πόλω, καὶ ἰπποφορῶ τῶ ἀφῶν, μὴ τοι γε σφραῖνω. τοῖς
 γὰρ βασιλέας παρέρχεται, πηλοκόπον ἀμα ἐλευθέρους,
 ὦν γὰρ δὴ χρῆσθαι τοῖς ἡπιοσὶ, πολλὰ γε μᾶλλον τοῖς κρείτ-
 τοσιν.

ζ α.

Ἰδὺ καὶ νῦν εἰρήσεται ἢ ἀναγκάων σοὶ γινῶναι. εἰ ὀπι-
 σμῶνως πῖς τοῖς ἀναγκάων περὶ μασι χεῶν, οὐδὲν κω-
 λῦσει καὶ τᾶν ἀντία εἰς ἐν τῷ φέρῃ ἢ ἀναδῶν. καὶ σκόπη
 δὴ μοι τὸν λόγον. τὸ μὲν γὰρ ὀπιλαλήσῃ, τῷ μεμνησῃ ἐναν-
 πώτατον. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ χερσὶ γήνοιτο ἀμφογε, πᾶν
 κελῶν. ἀλλως δ' αὐ, ἐκείτερον βλαβῶν καὶ δηλώσει λῶν
 ἐμείνῳ, ἀνιγματώδους ὀπιμενέσεως ἐφαπτόμενῳ, ὀπι-
 σοι τὸν νοῦν διεγείρη, μὴ ὀπιπολαίως ὀπι τὸν λόγον,
 ἀλλ' ὀπιμελῶς ὀπι δὴν τῶ ἢ δὲ γινῶσιν. εἰ αὐ ἢ ὀπι δὲ
 ὀπιλαυδανόμενῳ, τὰ περὶ σὺν γε δυνάμει Ἐπι τὸν φρόνῳ
 εἰ ἀμνημένῳ ἢ ὀπι δὲν, φέρῃ βουλόσῃ τὰ ἐμπερ-
 δεν. οὐκ ἀπολέσας τὰ ὀπι δὲν, καὶ τὸ δυνάμει κελῶν
 ἢ πᾶν πῶς ἢ τὸ φερασίαν τῶν ἀπὸ δὲ γαίς, φεραδῶς δὲ
 φέρῃ καὶ τὰ δυνάμει. τὸ δ' ἐπιλαυδόμενον, ὀλιγίον.

Η' σία.

quam ipse feræ, insidias evitare poterunt. Enimvero
 magna privatis quoque hominibus opus est cura, suas
 divitaxat res agentibus, ut complura mala non experi-
 antur. At ijs, quibus obtigit tum alijs præesse, tum curam
 eorum gerere: summa rerum, in sollicitudine de nego-
 cijs publicis, est sita. Nimirum providere rebus, & easdem
 rectè constituere, præsentium bonorum accurata est con-
 servatio, & acquisitio copiosa eorum, quæ desiderantur
 & subditorum salus, & hostibus exitiale telum. At se-
 cordia negligentiaq, dira elicit mala, & adtrahit noxia.
 Brevibus ut totam rem complectar, hæc & bubulco, &
 caprario, & equario regimen omne perdidit; nedum
 copiarum imperatori. quippe reges qui talem tantumq,
 curam agunt, etiam silentio prætereo. nam quæ res in
 ijs, qui sunt inferiores; multò magis in potentioribus, re-
 quiruntur.

XCI.

Ecce nunc quoq, dicitur aliquid, cognitu tibi necessa-
 rium. Si peritè quis præsentibus utatur rebus, nihil
 impedit, quò minus & illis contrariè bonũ ad aliquod
 tendant. Et vide mihi quæso rationem. Oblivisci, ac me-
 minisse, maxime cõtraria sunt, at verò si ambo in loco fi-
 ant, erunt inprimis bona, ceteroquin, utrumq, noxium.
 Atq, hoc tibi dicto quodam explicabitur, complectente
 præceptionem ænigmaticam; ut mentem tuam excitet,
 ne leviter & summatim, quæ dicuntur, inspiciat; sed in-
 tellectum eorum studiosè perverstiget. Si obliviscens eorũ,
 quæ à tergo sunt, ulteriora contento cursu persequaris; si
 memor à tergo relictorum, porrò se offerentia vitanda
 status; non amissis, quæ ponè sunt, etiam quod persequeris,
 omnino adsequeris; & à præteritis liberatus, facili-
 ter persequentia quoque vitabis. At vice versa, quod existi-
 tale fuerit.

4 β.

Η σιωπή κόσμος λαμ. πρὸς, πύριθ ἰαγυρὸς κεκλημέ-
νοισ. πρὸς ἡμῶν ἢ νεωτέροις μάλλον, ἢ τοῖς εἰς αἰκμὴν
ἀφελμένοις. εἰ δὲ βούληται, καὶ τῆ τ' ἀνδρῶν ἡλικία. πρὸς ἡμῶν
μάλλον, ἢ τοῖς ὑπερβηκίαις τ' ἀνδρα. τὸ γὰρ δὴ πρὸς βί-
περον, ἀπὸς εἰπεῖν, ἐμπρότερον. καὶ ἐσιν ἀτεχνῶς δι-
πρὸς πρὸς ἐμπρότερον ἀκούειν, ἢ παρησιάζεσθαι τοῖς ἀ-
πρὸς πρὸς. οἶμαι δὲ καὶ τὸν τὸ λέγειν, ὅταν ἀποκρί-
νασθαι δέη, ὅταν ἀπολογηθῶμαι διαβεβαιούμενον, ἢ τὴ διδά-
σκειν τὸν ἕτερον. καὶ ὡς γὰρ τοῖς διδασκαλοῖς γινώσκόμενον,
πρὸς ἡμῶν τε πρὸς πρὸς λέγονται, καὶ ὁ λαθὼν αἰ ἀ-
νησέ, σιωπῶν δὲ ἔβλαψεν. ἄλλως δὲ, ἢ συχρῶν ἀγειν βέλ-
πον, καὶ τὸν φιλόσοφον ἰαθῶν.

4 γ.

Κάλλισον, εἰδέναι τὸ βέλπον ὅτι πρὸς ἀπαύτων, καὶ δι-
ναμιν ἔχειν καλῶς εἰπεῖν: καὶ πιδυλὸν ταύτη δοκεῖν, ἢ
τὸν πρὸς καλῶν ἔρωτα σοφῶς ψυχῶς ἐμφυτίζειν. εἰ δὲ πρὸς
δὲ οὐδὲ, καὶ λέγονται τὰ βήπειω, τὰ χείρω πρὸς πρὸς ἐκόντα,
οὐτ' εἰπεῖν, οὐτ' ἐνοήσαι πρὸς πρὸς ἐμοὶ φαίνεται, ὅπως αἰ-
σχρῶς μετὸν ὄσιν. ἀλλὰ τὸ γὰρ πρὸς πρὸς κακῆ, ὅπως πο-
τ' αἰ γνῶσιτο. ἀλλὰ τὸ δὲ κακὸν, ἐκ οὐκ ἀγνοία γινόμενον.
ἀλλὰ τὸν πρὸς πρὸς πρὸς, τὸ τοῖς ἕτεροις διδάσκοντα τὸ πρὸς
πρὸς, καὶ εἰς αἰς ἄλλων ὀφειδῶν δυνάμενον, αἰ τὸν πρὸς
ἀδιδόρωτον. τὸ τοῖς πᾶσιν παραλήσιν ἀναεῖ.

4 δ.

Οὐδὲν σοφίας ἀντίξιον, διφύια συγκευθείσης· οὐδὲ δι-
φύια ἀμνημον, σοφία λελαμπτου σμένης. ἐκείτερον μὲν
γὰρ, καλὸν καὶ ζηλωτὸν αἰ εἶη· εἰ δὲ ζυμῶν αἰ μωφ, βα-
λα

XCII.

Revera splendidum ornamentum, & firma turris
est taciturnitas ijs, qui ea præditi sunt. Potius au-
tem iunioribus, quam qui vegetam ad ætatem pervene-
re, convenit. Immo & virili potius ætati convenit, quam
virili provecctioribus. Nam quidquid ætate provecctius,
simpliciter ut dicam, experientia maiore præstat. Et de-
centius dubio procul est, audire magis experientes, quam
licenter rudiores garrire. Loquendi sanè tempus hoc esse
arbitror, quum respondendum est, quum crimine adperso
suscipienda defensio, vel de re quapiam docendus alius,
rectè docentibus cognita, dicentibusq; dignitati convenien-
tes; quæq; prolata, fructum aliquem adtulit: silentio pres-
sa, nocuerit. Ceteroqui verò, quiescere præstat: uti philoso-
phus ille medicus dixit.

XCIII.

Ante res alias pulcherrimū quid est, in omnibus nos-
se quid præstet, ac facultatē habere præclare dicen-
di, & ea facultate multum videri ad persuadendum posse.
Sed tamen eum, qui norit, & verbis exponat meliora,
spontè deteriora facere: nec dictū, nec cogitatū mihi qui-
dem facile videtur, quanti res ea de decore plena sit. Nam
turpe quiddam est, malum facinus, quocumq; modo fiat:
turpius, non ignoranter admissum scelus: longè turpius
num, eum, qui docet alios, quid æquū rectumq; sit, alio-
rumq; vitā corrigere potest, scipsum correctionis exper-
tem relinquere. Omnem hoc excusationem tollit.

XCIIII.

Temperatæ ingenio doctrinæ, nihil equiparandum
venit: nihil ingenio melius, quod doctrina collu-
stratū est. nam & alterutrum per se, pulchrum & optabile

καὶ τὸ συζυγίας, ὡς θαυμασία, ὡς ἀγαθὴ, ὡς ἀρίστη, καὶ θαυ-
 ραζὸν μὲν οὖσαν τῶν ψυχῶν, καὶ θαυρατέρων ἐμφανίαν ῥύπου ἢ
 πεπληρωμένων σποπλωφραδίας. καὶ συμβαίνει τῇ ψυχῇ
 καὶ τῇ ξυμωείδι ταύτη, ὅτε δὴ τῇ κεφαλῇ καὶ τῶν χειρῶν
 ἀμφοτέραις ἢ γὰρ ἐτέρω τῶν λοιπῶν σποπλήσει, ὅδωπτι τῆ
 καὶ ἐκμαίβω, καὶ νίστω γέ που δεήσων. παρῶσπον ἢ, καὶ
 κεφαλῶν, καὶ παρῶσ γὰρ ἐπὶ παῖν σῶμα, ἀμφοτέρω καὶ χερσίν.
 αἰν αἰ χεῖρες. ὅδωρ ἢ, καὶ ἐκμαίβων, καὶ νίστω ἢ) λογίζου,
 διφύας, καὶ σφύας, καὶ ψυχῆς, παρῶξιν, σπουδῶν, καὶ
 τεύων.

4e.

Στοχάζου μοι τοῖς φάσισι καὶ τοῖς παροδοῖσι, ἢ μὴ
 λύντων. καὶ λείον μὲν σοὶ τὸν κερδὸν ἐστὶν παρῶσδο-
 κῶν, ὅπως μὴ τραχύτερον σποφύως, ἀμύθης ἡυόμανθ
 πῦς χησοτέρως ἐλπίσιν, ὅσῳ οἱ πολλοὶ πάροσι. δυο-
 ρῆ ἢ καὶ παρῶσιν τῆ παρῶσμαθ' ἔσποπῶδων, πειρῶ Συ-
 μωρομένου τοῦ κρεῖσσονθ' μὲ βαλλεῖν εἰς τὸ βέλτιον, ψυ-
 χῆς θερμάτηπτε καὶ ἐδραμότηπτε, καὶ παρῶσπτι λογιμοῖς
 Συμῶσι κεννημένους, ἢ ὄν πολλοῖς ἔσποπῶσπο ἀφύκτων
 ἀπαδηγηλῶναι χερσίν ἢ πολὺ πειν ἀνθρώποις καὶ χαμαι-
 λείοσι φράσας, αὐτῶς ἀξίου φάινεσθ ὅ αὐτῶς ἐν ἀπασι τοῖς
 κερδοῖς. καὶ μὴ μὲ βελτιομένους τούτοις Συμῶσι βάλλασθ
 παρῶσ ὅ, πῆ ἀπ' βελτιοῦσ χερσῶν δόξῆς. ὅσπο ἢ διατεθείς,
 καὶ ὅσποσ ἔχων γε γνώμης, πφρῶ φέρειν, ὅσῳ ἀπ' ὁ θεὸς δι-
 δῶ, ἡυναίως.

4e.

Μἄλλον ἀνὸντὸς ἔσπιν, εἰ καὶ παρῶσδοξὸν εἰπέιν, ὅσπ μὴ
 εἰδῶσπ πὶ χησοδν, μὴ ἢ ἐνεργουῶσπ, ὅ παρῶσ
 μὲ εἰδῶσ, ἀ χηρῆ, μὴ δὲν ἢ ἢ δέωντων ἐργαζόμενθ: ἀ-
 τοππ

quid fuerit: at verò si ambo coeant in unum, babæ quàm
 admiranda, quàm egregia, quàm præstans coninunctio.
 Animum ea purum, puriorem efficit; sordibus refertum,
 facile abluir. adeo quæ tam animo, quàm pari huic usude-
 nit; quod capiti, & ambabus manibus. nam altera qui-
 dem alteram abstergit, quum eam ad rem & aqua &
 mappa, & nitro sit opus: faciem verò, & caput, totumquæ
 præterea corpus, manus ambæ nitidum reddunt. Aquam
 autem, & mappam, & nitrum esse cogitabis ingentij, do-
 strinæ, animis actionem, studium, assiduitatem.

XC7.

OPortet ex præteritis & præsentibus, de futuris con-
 iecturam te facere. quumquæ placido te fruiturum
 tempore speras, cave facis acerbis, negligens ob spem
 meliorem factus, quod compluribus accidere solet. at quum
 immittere difficilia suspicaris, arduaque negotia; divino
 iuvante numine, in melius ea commutare nitere, tum
 fervido impetu constantiaque animi, tum etiam profe-
 ctis à prudentia cogitationibus; per quas inevitabilibus
 malis liberari, pluribus contigit. Illis autem hominibus,
 qui polypsi sunt, & chamæleontes, valere iustis eundem
 ipse cunctis temporibus exhibere te velis; nec cum eis,
 quotiens mutantur, unà mutari: præsertim si mutatio-
 ne secuta, deterior esse factus videberis. Sic autem adfe-
 ctus, atque hoc animo prælitus; enixè dabis operam, ut
 quid deus dederit, fortiter feras.

XCVI.

Res quidem auditu nova & insolens, sed tamen eo,
 qui nec boni quidquam novit, nec facit, stolidior is
 est; qui novit omnia, quæ scire convenit: at nihil eorum,
 quæ fieri par erat, facit. Etenim satis absurdum est, eum

τοπον γδ ὀπιηῶς, ὀπισθήμενον κελεύς ὅτι (νωίσειν ὄψ' τε, ἐργάζεσθ' τὰ βλάπτοντα. σωφρονοῦν τ' γδ ἀνδρὸς, τὸν ὁ λιδοῦν εἰδὸτα, ἀποπειρῆν· καὶ μελετῆσαι γυμνασίου τ' ἀγνοίαν ἀποπειρῆν. τὸ ὅτι ἐκόντα τοῦτο ποιεῖν, καὶ παρὸν ἀπὸ θηλέων, μὴ βούλεσθ', πῶς οὐκ αἰνίγματα ἔοικε, καὶ κρείττον τὸ δ' λύσοντ' τὸ ἀπορον ἡμῖν δεῖται, ἢ κτ' τὸν πάλα οἰδ' ἴποθα. τὸν γδ μὴ δουράμενον γυνῶνα, καὶ ἔχθρὸς ἠλέησεν ἀμύρτηματα. ὅς δ' αὖ γυμνάσειν τὸν χροσὸν, ἐπὶ τ' αὐτῶς αὐτὸν ἐκδοίη φάουλαις ἀφ' ἑμαυτοῦ, (οὐχ ἦπρον ὅτι ἀφ' ἑμαυτοῦ λέγω, ἢ ἀφ' ἑμῶν ἀνδρῶπων) καὶ αὐτὸς αὐτὸν εἰκότως μισήσειν, ὅτι ἀφ' ἑμαυτοῦ οὐκ ἀγαθὸν, εἰδέναι καὶ δεδάσκειν, ἀλλ' ἐπὶ τ' ἀποφάσειν αὐτὸν, οἷς ὁ γδ δουράδοντα.

ἀμαρτή-
σαντα.

45

Ην τις ἰσχυρίζηται ἑαυτὸν ἀνδρῶπων, ἀλλ' οὐκ ἔχειν ἐγνα-
σκέναι, ἐπὶ ταῦτα μὴ φαίνεται ταῦτα ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ἀφ' ἑμαυτοῦ
διδόμενος ὄσιν, ἢ ἀφ' ἑμαυτοῦ βλάβειν ἑαυτὸν τὸ γινώσκειν κακῶς
καὶ παύσαι μὴ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ
ἀφ' ἑμαυτοῦ καὶ τὸν ἑαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ
λέγειν, μέλλειν δευρὸν τὸν ὄσιν γινώσκει ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ
τα μάλλον, τὸ τὰ μείζονα καὶ ἀγνοίαν ἐπιεικότα. ὅς δ' ὁ
τὸ καλὸν κελεύς εἰδὸς, καλῶς ὅτι τὸ μὴ ἀφ' ἑμαυτοῦ, ἐξ ἑμαυτοῦ
τα τὰ γινώσκει. καὶ ταῦτα τὸν γινώσκων οὐκ ἐνὶ ἀφ' ἑμαυτοῦ
γινώσκει, ὅς δ' αὖ γυμνάσει τὸν σφίλα τ' γῆς ἀπάσης ἢ ἀφ'
ἀγγέλων ἀπάτων. ἔσθ' ὅτι ἡμῖν ὄσιν ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ
ἔσθ' καὶ παντὶ τὰ γινώσκων κακοσμημένη. σενά ὅτι τὸ ἡ-
μάτερες ἐκατέρωθεν. ἢ τε γδ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ ἀφ' ἑμαυτοῦ
φοβερὸν, ὅτι μικρὸν τὸν κίνδυνον ἡμῖν ἐξαρτῶσαι.

τὸ ζῶν

qui rectè sciat, quidquid expedire possit, noxia facere. viri namque prudentis est, si quid lubricum norit, ab eo resistere: sicut eius, qui melancholia laborat, per ignorantiam delirare. At vero consultò id facere, quumque desistere liceat, nolle; quo pacto non ænigmati quiddam est simile? subtiliore quidem nobis opus est interpretare, ad dissolvendum hoc dubium: quàm, prius ille fuerit Oedipus. Hominis enim, iudicio cognitioneque destituti, si lapsus sit, vel hostis misertus fuerit. At qui degustato bono, deinde se ipsum rursus pravis rebus addixerit; (nec minus de me ipso, quàm mortaliibus universis loquor) is verò non abs se sibi met ipsi odio fuerit. Quamobrem viri boni non est, tum nosse, tum docere, quæ oportet: ac deinde se ipsum exhibere servientem ijs, quibus haud par erat.

XCVII.

Essc sibi cognita si confirmet aliquis hominum, quæ faciunda sunt; interimque non adpareat, hæc eum factis præstare: vel mendax est, vel suum ad detrimentum ea cognitione præditus. In ea re neminem mihi non ad sensurum putem. sed vide pronunciantem hoc servatorem quoque nostrum claris verbis, quum ait: vapulaturum magis eum, qui sciens prudens offenderit, quàm qui maiora per ignorantiam admisit. Quo efficitur, ut qui, quod bonum est, rectè novit, nec tamen id rectè facit; per ipsam cognitionem damno quodam adfectus sit. atque hæc sanè sententia perverti pravè ratiocinando nequit, etiam si cum universa terrestris, angelorum omnium sapientia coeat. Divinitus enim prolata nobis est, omni æquitate condecorata. Res interim nostræ intactum utrimque coguntur. Nam & imperitia, mazlum quid est; & cognitio, formidabile; quum periculum ex ea non exiguum nobis impendat.

i

44.

Τὸ ζῶν, αὐτὸ καὶ αὐτὸ καλὸν καὶ παύτως ἴσως ἴσως
 ζῶν ἢ ἕτερον, δικαίου χείρων δεικνύει, ἢ πᾶς
 ἡλικίας ἀμείβουσα, καὶ οἰονεὶ παροξύνουσα, τὰ τ' ἡλικίας
 μεῖοι πλεονεκτήματα. ἀρχὸν ἢ καὶ πᾶς τείχεα λυγρὰ
 νεῖδε, πᾶς ἢ ἡλικίας μελαίνουσα, ταυτὶ ἢ πέφουκε γίνουσα
 ὅταν μὴ ζωαύξηται τῆς ἡλικίας ὁ βίος. ὡς πολλοὶς αἰ
 χμῶν γέμον, ἀνδρὶ τελείῳ καὶ γέροντι, τοῖς τοῦ παιδὸς
 πολιτεύουσα, ὅπως ἢ χείρων φρονεῖν, τ' ἔῃ πῆς ὅτιν ἡλικίας
 οὐ καλὸν, οὐκ ἀγαθόν, οὐκ ἐπιμενετὸν. εἰ γοῦν ἀληθῶς ζῶν
 καὶ δόξης ἐπιθυμεῖ, (ταυτὶ ἢ τοῦτον τὸν λόγον ἀμείβου
 τειν οἶμαι) πᾶρεχε βίον κατὰλληλον τῷ πατρὶ θεοῦ δε
 δομένῳ σοὶ χεῖρον.

ταύτη

45.

Ὡς εἰσὶν, διπλοὶ πνεῖς ὄντες οἱ ἄνθρωποι, ἄλλ' ἐναντίον,
 χεῖρος καὶ πνεύματός, τῶ φαιλοτέρῳ τὸ κρείττον ἔσται
 τὰ πνεῦμα, παρὰ δὲ τὸ κρείττον ἐμένον. ὅς ἢ πρὸς μέ
 γαθος λόγον, μὴ ἢ γοῦν ἐν ἴσῳ δικαιοσύνης σφικτός, θεοπλάστου
 κόνεως, ἡλικίας πᾶσαι ἀείζωον, χεῖρμά τι θεοπνεύματος, ἀλλ'
 ἀγνοίας γρόντες γέμον πνεῦμα τὸ πᾶσι, καὶ πολλοὶς ζήμιαι
 ὡφθαλμῶν, ὀλίγα ὡφθαλμῶν τὸ μᾶλλον ὡφθαλμῶν δυνά
 μινον σῶμα, καὶ τὸν θεῖον εἰπεῖν χησιμῶν: ἵνα μὴ τὸ ζῶν
 γοῦν ὡς περὶ νεκρῶν ἐπιφανέωμεν πνεῦμα. ὅτι γὰρ ἔῃ ἀ
 πημιάνων ἀπάντων, αὐτὰν τέρῳ τῆς ζυμῆς, ἀπὸ τέρῳ τῶν
 πῶν ἀπολοῦσθαι. καὶ τῆς σφικτός δεικνύουσα, νοσῆν ἀνδρῶν
 καὶ τὸ πνεῦμα, ἀντὶ τῆς γὰρ ἀλλήλοισ,

5.

Πημιάνων ὀλίγων δυνάμεις, ῥᾶσα αὐτὸ ἀρκέσει καὶ ὅδε καὶ
 καὶ σφικτός, ἐκκλινον ὑπὸ χησιμῶν, φησὶν ὁ θεός
 Δαβὶδ,

XCVIII.

Sicut omnes, ipsum per se vivere, bonum esse. Verum
 alio quodam modo vita morte deterior invenitur,
 que scilicet etatem unam cum alia mutans, quasi que
 proficiens, animi bona deminuit. Idem turpe, capillos
 quidem albari, sed animum denigrari. Solent autem hæc
 intervenire, quando cum etatibus ipsa vivendi ratio non
 sumit incrementum. magnæ quidem infamie plena res
 est, hominem maturum & senem, in morem pueri sese
 gerere. Et omnino deterius sapere, quàm etas, qua quis
 que est, postulat: nec honestum est, nec bonum, nec lau
 dabile. Quapropter si vitæ gloriamque veram adpetis, quo
 tibi servire nostram hanc orationem arbitror: fac vita
 tua concessæ tibi divinitus etati respondeat.

XCIX.

Tam pulvere, quàm spiritu, rebus diversis, quum con
 stemus homines, quasi que duplices (uti quidem vi
 detur) sumus: parti vilitati præstantiorem subijcimus, nul
 loque in pretio potiorẽ illam habemus. Digna verò vitupe
 riores, ne quidẽ à nobis pari ratione cum carne mortali,
 que pulvis à deo formatus est, immortalem animum,
 rem divinitus inspiratam, in honore haberi. crassus scien
 tes, esse vitium hac ignorantie plenum, magnique detri
 menti causam præberes, quod nulli est usui corporis, ut o
 raculi divini verbis utamur, tenuiter modiceque foveas
 mus: ne spiritum illum vivificum quasi morte multemus.
 Nam in repugnantibus universis, si alterutri quid acci
 dat, in altero diversum quid sequitur: & carne bellè cu
 rata, spiritum languescere necesse est. Sunt enim hæc rez
 pugnantia.

C.

Obtinenda tam in hac vita, quàm in altera, coronæ
 vis per paucorum verborum facillimè suffecerit. Desiste

Δαβίδ, καὶ ποιήσον ἀγαθόν. τί τ' γνώμης ταύτης ἤρως; ἢ
 ἴσον; ἢ ὑπερβαλόν; ἢ ὑποβαλόν; ἢ πνευματικῆς σοφίας,
 ἢ φρενῶν ὀξύτητος τῆ δεδοκότος τίω γνώμην, τελείαν τε
 λείοις ἄλλοις τελεία γαγγυμένω. νοῦ ἄρ' ἔχων ὅτι ὄν, ὅτι
 εἰδώς, ὡς ἐστὶ χροῖς, καὶ δεῖ τὸ χρῆσθαι. ἄποδ' εἶναι γῆ τῆ μητρὸς
 τοῦ Δαβίδ πρὸς μὲν, φράσσει μὲν οἴα τὸν θάνατον. πᾶ
 σων ἢ κελίαν ἐκδύς, χροῖς ὅτι ἔργοις, ἢ ὅτι ἐπαλάδη, ἢ
 λεων τὸν πλάσσω ἐργασάμεν. καὶ δὴ ποιῶν ἀμφοτέρω,
 μὴ δὲ δὴ ἕτερον ἐπαρῶμεν. φανήσῃ ποτε φίλτατε: ἴνα
 μὴ τὸν φεισάων ἐκείνον, τὸν ἀσκοῦντα ἢ ἔσπον ἀφ
 πῶ, μηδεμῶς ὅτι μετριάσῃ μεμαθηκότα, κακῶς ζηλώ
 σας, τὰ πολλοῖς ἰδρῶσι κατωρθωμένα σοι, πάνυ ἴα
 δὲ ὡς ἀφαιρεθῆς, ὡς ἀπερ κακῶν
 συμβέβηκεν.

Τῶν ρ' κεφαλαίων τέλος.

TOT

ite à malo, inquit divus ille Davides, et fac bonum. Quid
 huic sententiæ par esse possit? quid utilius? quid expedi
 tius? O spirituale sapientiam, ò singulare mentis acumen
 in eo, qui huius auctor est sententiæ: quæ quidem perfe
 cta, perfectis, à perfecto est tradita. Nimirum is mente
 preeditus est, qui quum se pulverem norit, terræq; matri
 debitum esse persolvendum; Davidi obtemperans, resis
 pientia mortem antevertet: vitiositate omni exuta,
 bonisq; operibus, ad quæ conditi sumus, opifice rerum pla
 cato. Tu quidem, carissime fili, utrumq; faciens, ob neu
 trum elatum te unquam gerito: ne tibi phariseum il
 lum, qui virtutem colebat ille quidem in moribus, sed
 nequaquam modestus esse didicerat, malè imitatus: mul
 tis egregiè parva sudoribus, quemadmodum et
 ipsi usurvenit, levi momento adi
 mantur.

Centum capitum finis.

i 3

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ

ΕΙΣ ΛΟΓΟΥΣ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ

ἄρετῆς, ἔ ἀγαθοῦ ἄρχον-

τῶ.

Ποῦ καλῶς ἐπίσταθι λέγειν, οὐδὲν ἀμνηστικοῦ λαοῦ
 τελέσθων ἄρχουσι ἐδέλοισιν ἀγαθῶς ἔτι, νοῦ τε
 εἰρήσῃ ἔχουσι, καὶ πρὸς τὸ κοινῆ ζῶουσιν ἰ-
 ρῶσι, τῆ τε ἀγαθῶν ἔρωσι, καὶ μηδὲν τ' ἀληθείας πρῶ-
 μῶσι. σὺ το ποιοῖσὶ τοῖς ἀνδράσι κρεῖττον ἀτεχνῶς, ἢ πλου-
 τῶν· καὶ τοῖς σὺ κρείσσω δημοφροῦς εἰς ἀσφαλείας λόγον
 πολὺ νικῶν ἰσχυρότερον τ' ἔξερξου πολυχρῆστῶς· σφαιδρῶν
 γήρου τ' μυθικῶς, σὺν τῇ καλῶ, βραχύτερον καὶ ὄλως πύ-
 των ἀνσιμώτερόν τε καὶ πμῶτερον, ὅσον οὐδ' εἰπεῖν
 ἀν εἴη σὺ δ' ἄρχων. Σκοπῶμεν δὴ σὺ εἰρημένων ἀνδρῶν
 ἔκτισεν, καὶ τί ποτε δεδωῶνται καταρδάσαι, δι' ἃν γε νο-
 μομίχῃσὶ μέγα τὶ καὶ θνητῶν διωήσιας δεδρακέναι, ἢ
 πῶτα τῶν λόγῶν δ' ἰδύμεον τοιοῦτ' ἔρα βέλαιμεν, ἔντα
 γε καὶ τῶν τοιοῦτων ἀρχῶν, ὅς δ' ἄνδρ' εἰσροίμασάμῃα
 καὶ γὰρ τῆσὶ πη διακρίνοντας, οὐκ οἶμαι γε βραδίως ἢ μῶς ἐξ-
 μέρησιν τῆσ ἀληθείας. ὅ τ' οὐ πολὺς διέειπ' ἄρ-
 σος, τῶν ἐπ' αὐτῇ μέγα φρονούτα κρείστων, ψαδέντα σὺ
 ἐλπίδων ἀπ' ἄφρονε, καὶ γάρουεν ἀπ' ἡμεῖς αὐτῇ σικίνη δπ-
 κουέμε ἢ ἐπὶ χροῖμασιν ἐλπίς, οὐτωσὶ νεκροῖς κειμένῶς
 δ' ἀρχῆσταν. καὶ μὲν καὶ διὰ τοῦτον ἀπόλωλε, πρὸς τῇ
 μηδὲν καταρδάκῃσιν σὺ κατ' ἐλπίδα. καὶ οὐδὲ οἶμαι
 μηδὲν, μὴ δ' ἀπ' ἀρετῆς, εἰ πρὸς σικῆν αὐτῇ πρὸς τὸ ἠανθῶν
 ἢ δόξα,

QUA HORTATUR

AD ELOQVENTIAE STV-

dia, de que virtute, ac bono prin-

cipe differit.

Qui boni esse principes volunt, & mentis alia
 quod pondus habent; qui publicam spectant uz-
 tilitatem & bonarū rerum amantes, nihil ver-
 ritate ducunt antiquius: ijs nulla res usui ma-
 gis esse potest, quā recte loquendi scientia. Potius enim
 hoc eis est, omnē extra controversiam, quā opum copia:
 praesidij plus habet, quā Cræsi regis thesauri: plus robo-
 ris, quā immensus ille Xerxis exercitus: plus virinum,
 cum honesto, quā Cygīs illa fabulosa fala: denique
 tantò bis & efficacius, & maioris est prei ijs quantum ne
 dicendo quidem explicari facile possit. Et consideremus
 sanè quemlibet horum, quos diximus; quæque vis ea-
 rum rerum fuerit, quibus illi rebus se patrare magnum
 quoddam ac nobile facinus posse putarūt. Deinde nostris
 bisce cōmendatum orationibus ad eos comparemus, prin-
 cipem cetera quoq; talem, qualē statim ab initio delineas-
 vimus. quippe si hoc quodam modo examen institueretur,
 baud facile nos à vero aberraturos arbitror. Ingens igitur
 illa vis auri, magnos ob eam gerentē animos Cressum ex-
 spectatione sua frustratū elusit: quāvis spem posuerat in
 pecunia, quæ nulli quod esset usui; mortua quasi iacebat:
 ea planè sicutinū ei praesidiū fuit. Immo propter hoc ipsam
 aurum, praeter quā quod nihil eorū perfecit, quæ spe desti-
 naverat, etiam perijt. Neq; verò novum, aut absurdū mea
 quidē sententia, rem aliter ceci disse, τ' illius erat opinio

ἢ δόξα, μηδὲ μῶς ἐπ' ἀρετῇ, ἀλλ' ὅπῃ μετὰ τοῖς τεταρτη-
 κότῃ. τὴν τὴν γὰρ τοῖς χρωμένους ἀντοῖς, ὡς χρῆ, μὲν ὅπῃ
 μὴ ἀνδρῶν ἀρετῆς, δοκεῖ τὴν κέραιον ἐπὶ τῷ βίῳ τούτῳ.
 εἰς τοῦτ' αὐτὸ ἢ μόνον ὁρῶσι, τὸ θησαυρίζειν, καὶ διδου-
 μοῖαν καὶ τέλῃ τὸ τοῦ νομίζουσιν, ὡς ἡρέτης ἀπωλείας
 ὁ πλοῦτος, καὶ μεγίστων ὀνηδῶν αἰτίῃ. ὁ δὲ γὰρ καὶ πρὸ
 τῆς θεοῦ, τὸ θησαυρίζειν οἶμαι τίθει, καὶ εἰς μόνον τὸν χρυ-
 σὸν ἀνηρημένῃ ὑπαρῶν, χρυσὸν ἐκείνον τὸν ἐοικότα
 λίθους, τοῖς ὑποκεκλυμένοις συχρῶσι ὑδαίν, οἱ πρὸς ὀ-
 δὴν ὀνήσουσιν, εἰ μὴ που ὑψηλοῖντο ναυαγίων αἰτίοι, ἢ λα-
 ζονδίστο πᾶν ἀνύσειν. τοὺς γὰρ τῶν χρῆσι ὀφθαλμοῖς ἀ-
 βλώπῳ ὁ κροῖστος τῶν φιλαργυρίας νοσήματι: πορε-
 τέρω τῶν πρὸς πόδας κείμενων οὐκ ἐδύατο βλέπειν. ὁ δὲ
 ἐν καὶ τὸ χατορῶν ἄλλοι πολλὰ ἀντὶ χρυσόν, σπηλαίαν,
 καὶ τρυφῶν, καὶ βασιλείαν ἐνόμιζε, καὶ πολὺς ἴδιον διὰ τῶ-
 το κτ' πάντων ἐπευρόμην, καὶ μηδὲ μῶς κοιμώμεν, μὴ
 ἢ κραιπαλῶν οἴνω, μονοῦ παρεφθέρητο καὶ τῶντα γὰρ
 πρὸς ἀνδρῶν διαλερόμεν ἢ γὰρ πρὸς διδουμοῖαν τῶν ἀ-
 ληθῆ, γέλωτος ἴδιον σαφῆς ὁ χρυσός, εἰ τίς δὴ καὶ λίθους ὄλους
 τέχνη χρυσὸς ἐργασίμεν, φέρων ἐπίδει τούτῳ πρὸς τῶν
 ποδῶν, νομοθέτης ἀδελφῶν ὄντοσι, σόλων πρὸς αὐτῶν ἀ-
 μείνῃ ἴδιον, ἐν ταῖς χρυσῶν ἀθλιότητι θάυμαζόμενος, θάυ-
 μαστῶν τῶν τῆν καὶ τα γαμοῦσιν ἀνδρῶν. καὶ τοι, πῶς οὐκ
 ἄξιον πάντας θαυμάσαι; τὸ γὰρ ἐν τοσοῖς θε κελῶσι τε καὶ
 ἀγαθοῖς ἀνδράσι, ἐμπεπλησμένοις πολλῶν κελῶν τε καὶ
 ἀγαθῶν, ἔνα πινὰ καὶ ὅπου τὸς ἀλλοῖς ὑπερλάσαι, μι-
 κροῦ δὲ ἐν μηδὲ μὴ παρῆεν διαπιστεῖν, ἀλλ' ὅσα γὰρ καὶ ἐν
 ἀντοῖς, μὴ τὸ δέον, σεβάσμιον, ὅν τῶν χρυσὸν κακῆδῃ,
 καὶ χρῆσθῃ. ὁ δὲ γὰρ ἴδιον ἐκείνῳ πολὺς χρυσός, ὁ δὲ γὰρ
 πρὸς ἄλλοι τῶν γυμνῶν, εἰ μὴ κελῶς ἀδρόζοιτο, καὶ κρεῖττον

αἰα-

qui fiduciam non in virtute, sed metallis collocaverat.
 Nam illa rectè utentibus, ceu par est, eaque cum pru-
 dentia, quæ virum decet; pulcherrimū vitæ huius orna-
 mentum esse videntur. Qui verò solam thesaurorum col-
 lectionem respiciunt, eamq; tum felicitatem, tum finem
 ipsum statuunt: ijs opes ad interitum serviunt, infamiae
 quæ maximæ causam præbent. At Cræsus ille noster, qui
 maiorem cōgerendarum opum, quàm ipsius, ut arbitror,
 dei rationem habebat, & à solo pendebat auro, illo inquā
 auro, quod ijs erat simile lapidibus, qui profundis in aquis
 abditū, nullam ad rem sunt utiles, nisi fortasse naufragijs
 ut occasionem præbeant; omnia se perfecturum gloria-
 batur. Nam quòd oculis animi cæcutiret, ob avaritiæ
 morbū: remotiora, quàm quæ ante pedes erant sita, pro-
 ficere nō poterat. quo fiebat, ut immensam auri vim de-
 fessam, pro salute, pro delicijs, pro regno duceret. Ob hanc
 causam adversus omnes nimium quantum tumens, nec
 ullam capiens quietem, nec vino se incubrians, tantū in
 sermone delirabat: & illo quidem cum viro colloquens,
 qui veram ad felicitatem aurum non nisi pro ludibrio
 habebat, etiam si quis integra saxa in aurum conversa,
 eius ad pedes abiicisset. Erat hic Atheniensis ille legis-
 lator, cui nomen Solon, quem homines admirabantur
 Athenis illis aureis, quæ plene id temporis admirabi-
 libus viris erant. Et qui non æquum erat, omnes illum
 admirari? Nam inter tot præclaros & egregios viros,
 qui referti copia plurium honestarum bonarumque re-
 rum essent, unum aliquem quocumque modo ceteros an-
 teisse; parum abest, quin fidem superare videatur. Hic
 tamen & inter illos, secundum deum, venerabilis erat:
 non quòd aurum possideret, ac suppedicaret. Non e-
 nim abundabat auro, nec argentum habebat in pre-
 cio; nisi rectè colligeretur, & melius expendereur, &

αιαλισκοιτο, και ενιτερων σου παρ χαμρῶ γηνοιτο. ουτε γδ
 αυταρ ταυθρι, ουτε μελω τοις παρομοινοις αυταρ, ουτω πε-
 ρισω εδασον λιω, τα τε χρυσου φησιματα, ων ο κροισοθ δει-
 λθω αν, η γειτο κλειθωθ, εδεν ουδε μηχενλω ο σολων
 εζεζηπαιεν διρηκνεαι τοις πολιταις τοις αυτα, περὶς π
 δουηδλωω χρηματιζεαυ παντα εσπον. ετε ταυτλω δη
 φημι τλω μεσηκλω, ετε μλω τλω εϊμαι χρυσοποικλω κ
 λαμενλω. εν αυτα δια ταυτα αριςθω αριστοις, η μεζιστοις μεζι-
 σοις ανηρ ανδραστο νομιζοιτο, η νωυ γε πασιν επι δοκει. παρ
 νομις αγαθοις εηι πολλοις τε η χαλοιοις εφδουκασι, πολιταις
 παντα αγαθοις τεδεικνεαι, τοσκατ η υσθηλασαν τος περι-
 σβυλιετοις οι ωρα τωδε γαρημενοι. βσω τηδ ταυτω αυτωδ
 νεαυ, και δικαιωσιαι τη πολη, εδοξαμ γδ τοις, δι' ες ερηνο-
 το, κοσμος μ τω παρ αυτοις δηματι, και τοιγε πλεονεκιεν.
 Γθ εηι εν αλλαις πολεσι, και εηι περιφανεςθροι αυτης η α-
 κροπλεωσ, η αυτοις νομιζομενης ασφαλεστερας ηη απ
 ταχου γησ, υσθρουωσ ασφαλεστεροι και δλωσ γε βηγτοις ηη
 οισ εφρονωω, πολλω παρ μεσω. ουτω μ ουω εσ ανηρ περ
 ει περὶς ακρον σοφιας, τω πμωαυ ταυτλω πεκατος χρυ-
 σου. ουτω η μεδωων τω παισει κροισοθ, ουχ εθω τω
 αιδαυεαυ. διθω αν εκεινωθ τυλχενη, και περὶς εθω επεδη-
 κνωτο. τουτι γδ δηπου το παιθθω αν αν κεδεπαξ κρατη-
 σειε, τουτω η φυχαϊς εντηκη εαυτω διλωκεη πινα διλω-
 λω το μεταχρομενον αιειδηποτε περ σαυζον, ως υλη περ τι
 και φλοβα, τωσ ηη εαλωκοτων φρεσι λυμαινεται. ου γη
 εηι νοσωωτα τλω φυχλω, υ γωσ εχειν τωσ φρενας. ταυ-
 τι και κροισω Κυμβεληε. και δηλοθ, το διαπθωου ταυ
 περὶς αυτων τοδ σολωνθω ωραυινεσις, και τα βουλω-
 ματα. ε και οδουσευσ, και νεστωρ, και οσισοω εηι ο-
 φια πολιτικη πολυ ηη αλλων διαεργων, ηχωωθη
 τε εϊμαι

in loco utrumque fieret. Quippe nec ipse, nec illi, quos
 dicto audientes habebat, tantopere putabant expetens
 das illas auri massas, quarū sanē mancipium quum Cræ-
 sus esset, pro domino se gerebat. Unde nec cura Solon
 ni fuit, ut artem aliquam civibus suis inveniret, qua o-
 mnino ditescerent: non hanc metallicam, nec illam, o-
 pinor, cui ab auro conficiendo nomen est datum. Non
 has ob res vir optimus ab optimis viris, maximus à ma-
 ximis habebatur, & nunc quoque cunctis fuisse vi-
 detur: sed quod præter alia multa præclaraque facta,
 que præcesserant, leges bonas civibus omnimodo bonis
 tulerit. Tanto verò præstiterunt opere præcis legi-
 bus, ab ipso factæ: quanti venit æstimandum, quod hæc
 postrema fuerint, & eternam civitati duraverint.
 Nam visæ sunt illis, quibus erant latæ publicis ipsorum
 ornamentis, quamquam ea civitatum aliarum orna-
 menta superarent, longè illustriores: ipsaque arce, quam
 munitiorem ceteris ubique terrarum existimabant, in-
 signiter munitiores: longo denique intervallo rebus il-
 lis, quibus se iactabant, meliores. In hunc ergo modum
 Solon sapientiæ culmen adtigit, quod ea præ quovis au-
 ro in precio haberetur. At Cræsus adè temulentus ex
 illo vitio suo, animadvertere non poterat: qualis ille
 vir esset, & apud qualem hominem gloriaretur. Quos
 enim vitium hoc semel occupat, eorum animis quam-
 dam sui perpetuâ sitim instillat: quàm illud ipsum, quod
 percipitur, numquam non magis ac magis augens, uti
 materies ignem & flammam, mentes correptorum hoc
 morbo vitiat. quippe fieri nequit, ut qui æger est animo,
 mente sanus sit. Id etiam Cræso ususvenit. Argu-
 mento est, quod Solonis ad ipsum monitus, consiliaque
 respuerit: que vel Ulysses, vel Nestor, vel quivis alius,
 civili sapientia longè ceteris præstans, meritò reve-

τῆ ὀϊμαι δικάως, καὶ τῶ ἰδίων δοσμάτων περὶ ἔθηκεν. ἀλλ' ὁ χρῖσθ γὰρ οὐχ ὕψως. ἀλλὰ μονοῦ κατερέλα το δ' ἄρουρίθ, καὶ πολλῶν βελτίους ἢ γὰρ τὰς ἀπὸ χρημάτων ὅλων ἀχρήστων κενὰς ἐλπίδας, ρουθεσιῶν χρυσῶν τῶν ὄντι, καὶ σωτηρίας ἀφορμὰς, καὶ δόξης παρεχόμενων. ὕψως ἐάλω τῶ χρησθ, καὶ τὸν δὲ μόνον θαυμάζων ἴδ', ἕως ἐκ τ' πείρας αὐτῆς μεμάθηκε, καὶ ἐπέγνω ἑαυτὸν ἔξηπατημένον, οὐδὲ χρῖνθ ὀϊμαι πολὺς, καὶ ὁ νεκρὸς ἐκείνθ χρυσὸς μετὰ μάλον αὐτῶ παρέχεν ἀβόνητον καὶ τ' πῶ τὸν δὲ πλάνης, καὶ ἔξ' ἀπονοίας ῥημάτων, οἷς ἀπ' ἑσθῶν τῶ σωφρονίζοντι κατεκέρχρητο. ὅς γδ ῥθῆς καὶ ἀεθέσειτα διὰ τὸν πλοῦτον ἐκόμπαζεν, ἀφρων ὄφρων, καὶ ἀπροβασθῖ, καὶ τὸν ἀνῆνα τείνων εἰς ὄφρανδον, ὅλων ἐπαυρόμενθ κτ' ἔξ' αὐτῶ βελπτόνων, ἀδλωαίφ σόλωνι διαλεζόμενθ, ἔξ' αὐτῶς μτ' βεσιχμῶ πνα χρῖνον ὀϊμαι, δι' αὐτῶς δὴ τῶς σωρῶς ἔξ' μετὰ λων, ὄφθῃ γὰρ κλάων μτ' βοῆς, ἀδλωαίου μενημένθ σόλωνθ, ὄπλωίκα. πδρ' ἐξάλλοιτο καὶ αὐτῶ, καὶ διὰ τὸ πλούτῳ θαρρεῖν, ὄνειδίζοιτο παρὰ κώρου, τῶ τῶς δυνόας ἔξ' ἄπ' αὐτῶ, καὶ φρουρῶν, καὶ θησεωρῶς, καὶ ὄφρ' ἀβασιλῶς σόζοιτό τε καὶ ἀπερῆθι, μεγέδει φρονήσεως κερτημένου, ἀλλὰ μὲν καὶ κείνωσ γάρωνε δῆλον τὸ τ' σοφίως καὶ τῶ πλούτου διάφορον. δι' ἐκείνον μ' γδ, ὁ κερτημένθ αὐτὸν, ἐκέρχμ). τοῦ ὀϊμα ἔξ' σόλωνθ αὐτὸν ἐρρύσαιτο τ' φλορὸς, κτ' παρῆρον ῥηθῆν. ὄν γδ δὴ περὶ σωτηρίαν ἐβῶα χρῖσθ τὸ, Σόλων Σόλων. ἀλλ' ὡς μάλα γὰρ θαυμάζων τ' ἀνδρα, ὄτ' ὄπρ' ἔξ' ἄλων ἐφίπλωτο, τούτοις συζητησόμενθ. ἐώρα γδ πῶ ἐν ἐκείνω σοφίαν, καὶ περὶ ἠτῶν ὄσων ἔξ' ἐσι δέ σοι καθαρώτερον γινῶναι τὰ πῶ τ' ἔξ' δὲ, ἐάν γὰρ ἢ βουλομένη διελθῆθῆν, εἰ τίς τὲ ἀλλθ πῶ τούτων ἰσῆρηκε, καὶ τὰς ἠροδοῦτου μούσας. ταῦτι μ' οὐκ ἡμῖν ἀκου-

ἐκέρχμθ

ritus, meo quidem iudicio, fuisset: ac suis met decretis anteposisset. At Cræsus, nō ita; sed tantū non ridere senem, spesq; de pecunijs prorsus inutilibus conceptas, & vanas quidem, ducere potiores admonitionibus reapse aureis, quæq; salutis & gloriæ parandæ rationes suppeditarent. Vtq; adeo ab auro redactus in potestatem erat, idq; solum admirabatur: donec ipsa didicit experientia, seq; deceptū cognovit. Nec multū, opinor, temporis intercessit, quum mortuum illud aurum fecit, ut eum nullo iam cum fructu peniteret tum erroris de auro sui, tum profectorum ab amentis verborum: quibus, castiganti non obtemperans, usus fuerat. Qui enim heri, nudiusque tertius se propter opes in ignifice iactabat, ad tollēs supercilia, summisq; pedum digitis incedens, & ad cælum usque cervicem porrigens, totusque tumens adve: sus homines se meliores, quo tempore cum Solone Atheniense colloquebatur: hic ipse post breve tempus, ut arbitror, propter illos ipsos metallorum acervos alta voce plorare conspectus est: Solonis illius Atheniensis recordatus: quum ignis in eum insliret, & quod in opibus fiduciam collocasset, oburgaretur à Cyro: qui subdito tū benevolentiam, & presidijs loco, & thesaurorum, & quarumvis rerum, quibus & incolumitas, & prosperitas regia continetur, animi magnitudine cōparaverat. Quin & illa re, quodnam esset tum sapientiæ, tum opum discrimen, adparuit. nam propter opes is, qui eas possidebat, excusatus fuisset: at Solonis nomen, obiter expressum, è flammis hominū eripuit. quippe nō salutis impetrandæ causa, Solonis nomen Cræsus ingeminabat: sed quod magnopere virum admiraretur, quo tempore lignis impositus iacebat, cum eisde cremādus. Videbat enim, sapientiā Solonis etiam vaticinandi vi predictū. Et hæc quidē clarius cognoscere poteris, si pellegere tū alios volueris historicos, tū Herodoti Adu-

κουίτως ἡμῖν ἐχρί, ὅσα καὶ σοφίαν μυχρὸν ὑμνήσαι, καὶ ἐξ
 ἐλέγξει τὸν πλοῦτον μηδὲν ἀληθεὺς ὄντα, εἰ μὴ δι' ἕτερον
 πρὸς ὧς ἀροίτο, καὶ δι' ἐλεῖνο πάλιν σκορπίζοιτο: καὶ τὸν εἶρη-
 μένοιον ἐκείτηρον ἐδίαιθον, οὐδὲ δρῶν, καὶ δὲ ὄπιθ' ὡμίαν μὴ
 σφ' ὀφρασε, ἀλλὰ λάρυ γίγνοιτο. δοκῶ γὰρ μοι εἶρηκέναι τοῦ
 τον ἐνεκα, τὸ πρὸς κέναι σκορπὸς, ὅσον ὡς ὀφρῶν, φασί, καὶ
 ἐκ τῆς κραπέδου, τοῦ ἐξ ὄφρασι λέοντα καὶ ὑφ' ὀφρασε ἀπέσειω
 αὐτὸ εἶδέναι. ὡς γὰρ πρὸς μοι φάνε) τουτὶ τὸ τελέω τῶ
 ὄν ῥηθὲν, τὸ κλαῖω τε θησασὺν, καὶ μὴ ὄθεν ὑσατον τῶ.
 το φέρσας πρὸς τῶ πλούτου τῆ ἀπλώ, καὶ τῆ ὕπου βα-
 σιλώ, λυθῶν, τοῦ πρὸς ἄπληθισομα λόγου. εἰ δὲ
 που τὸνδε μὲν γαίῃ ὀπὴ τῶ ξέρξου στρατῶν τῶ πολλῶ,
 τῶ φέρη ὄφρασε δάσειαν δώαμιν, καὶ πάτα σείσειαν
 πέσειαν, τῆ φήμη τῆ καὶ τῆ ἀπλάτῃς ἠ δὴ σκηπτόδ πρὸ
 δι' ἄλλω ἐπικραθεῖσα πολλαχοῦ γῆς, ἔνδω μὴ λῶ ἀπέτη, οὐδὲ
 εἰ ἐδίθου διαρεῖν τῆς πρὸς ὀφρῶν τῶ τῶ λαμφραῖς ἐλ-
 πίσι, ὡς δὲ ἐπέτα παρῆ, μετέμελο ἀνόνητον, εἰκότως, ἐκ
 εἰ γῆ ἀπλώ, ὡς κερταμάτων, μὴ τῶ παρῆ, τεκμαί-
 ρεσθ' ὡς ἠ δὴ γαίῃ μὲν ὄπ. ὅτι τῶ τῶ τῶ τῶ, οὐκ ἀ-
 ρετῆς λῶ, τῶς κτὶ τῶ τῶς ἐπαρομένοις οὐκ ἀληθεὺς γα
 μάτεις ἀπέφλω. πῶς γὰρ αὐτὴν κρατήσεσιν ἀρετῆς τύχη;
 λῶ μὴ τὸ θεῖον ὀρξίτῃ καὶ πειροαῖς καὶ τοῦτο γέρονε θῆ-
 λον, οὐχ ἡττον μὲν καὶ τοῖς πρὸς ὀφρῶν κερταμάσι τῶ
 ἑλλῶων. μάλα τῶ κερταμάτων γέρονεν, ἠνίκῃ δὴ τῶς ἀ-
 δῶλοις πρὸς ὀφρῶν ἠ πρὸς κτὶ πᾶσα δύναμις, ὀρξί μὲν
 ὀφρῶν, καὶ δὲ πρὸς ὀφρῶν, ἐπειτ' ὀφρῶν τοῖς ποῖν
 ἀς ἀπο λέοντων φουροσα, δι' ἄλλω ἑλλῶων, ὡς μὴ ὀφρῶν ὀφρῶν
 ἐνδῆθεν δῶαμένων. ἐμαθὲ δὲ ὄπ τῶ κλαῖω ἐξ ὄν γῆ ἐπέ-
 ποῖν τῶ βασιλῆος, ὡς ἠ πρὸς ὀφρῶν, ἀλλ' ὀφρῶν τὸν κλαῖω ὀφρῶν
 ταχῆ, καὶ γῆ τῶς ἀγαθῶς, καὶ ὄπ σιν ἀφίθῃσι, τῶς πολ-
 λῶς

sas. Nobis ista sanè sufficient, quibus & sapientia paucis
 laudata sit: & ostensum, reapse nihil esse divitias, nisi al-
 terius rei causa colligatur, et ob eandem rursum disper-
 gantur: atq; horū utrumq; non per iracundiam, nec iram,
 nec cupiditatem parū honestam, sed cū ratione fiat. quāp-
 pe tantum à nobis de re proposita dictum arbitror, quan-
 tum mente præditis satis sit ad agnoscendū ex unguibus,
 quod aiunt, et locinia, tum leonem, tum pannum. Nam
 mihi quidē hoc postremo loco dictū, videtur esse quasi lex
 quedam rectæ collectionis thesavorū, vel securus instituta.
 ideoq; supremum hoc tam de divitijs simpliciter, quam
 de Lydorum regis ingenio proloquutus, amplius de eis dis-
 cere supersedeo. Traducenda verò ad ingentem Xerxis ex-
 exercitum oratio, & ad illas copias, quæ fama pariter ac
 minis omnes fines & trepidare compulerunt et conquis-
 sarunt: quæq; in complura terræ loca fulminis in morem
 delatæ, ubi nulla virtus erat, quantum illi fiduciæ quæso
 suppeditabant, qui eas splendida quadam spe collegerat:
 quantum penitentiæ deinceps inutilis adtulerunt:
 & merito quidem. nam simpliciter ex rebus prosperè ge-
 stis, maiora præteritis concipere dabant. Sed quoniam
 illa fortunæ, non virtutis erant: iccirco superbientes ad-
 versus hanc, vates minimè veraces existiterunt. Quo ex-
 nim pacto fortuna virtutem vicerit, nisi Deus iratus sit,
 & conniveat:
 quod sanè manifestò paruit tum de su-
 periorum temporum facinoribus Græcorum egregijs,
 tum vel maximè, quando universæ copiæ Persæ abhe-
 nices adortæ sunt, admodū ille quidem acriter, ut cer-
 vos leo solet: sed mox in pedes sese injicientes, quasi que
 cervorum more leonibus terga dantes, qui ne latratum
 quidem ferre possunt. Tum verò de his, quæ passus est, re-
 cte rex didicit: non multitudinem, sed virtutem ubique
 vincere: nec cum bonis, etiamsi pauci sint, multos esse

νον ὃ ἀσπίαν ὑσφουᾶ, σωφροσύνη γὰρ μερίστη κεκοσμημέ-
 νω, φρονήσει ὃ ὁμοίᾳ, τὸ κατὰ ἄνω τὴν ὀπίσθε δεικνύμεν, καὶ ἀ-
 σω τῶν δικαίων πορδομένω, ἅμα γὰρ ὃ ὑποῦται ἀρεταίς,
 τὸ γὰρ δὴ μερικῶς, ἀνάλκμας πάσης (καταληφθήσε) τῶν γυ-
 νικωτέρων καὶ συλβῶν, ἕτω δὴ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντες
 ἀβλυαῖοι, ἐπίμων γὰρ εἰρῶν, πρὸς τὴν πλείστην ἀμυνομένης
 κέρδιμα, τὰς ὃ ὑβείζοις καὶ πλεονεκίας ἀνθρώπων εἰ μόνον
 τὸ σφετέρως ἀντὶ γῆς, καὶ τὸ πατείων ἠδῶν, ἀλλὰ καὶ παντός
 ἡμῶν τοῦ ἑλληνικῆ. καὶ ταῦτα δὴ ποιοῦντες διατελέ-
 κησὶ μὲν πόσης οἷς μετεώπητος, πόρρωθεν γὰρ εἰρῶν ἐν
 τῷ πρῶτον, μὲν πάσης πρῶτον ἀμείνων πλεονεξίας τὸ ἀ-
 δῶ, καὶ τῆς ὀπίσθου, ὡσαύτως καὶ κληρος, χρεῖσσις ἐκέρχους,
 χρεῖσσις ἡλιόσι γυνάε, ἠδῶν γὰρ ὡς ταῦτα σὶ μὴ παρῶσι,
 ἔτι ἀπὸ τὸ ἀρετῆς χρεῖμα, ἡδῶ στωοῖσιν ἀνθρώπων, ἀρε-
 τῆς γὰρ μελειότης ἔρεμῆν πρῶτον ἀρετῶν καὶ ὁλοῦ μὲν
 τῷ κερῶ, στωαρομένω ἑκέρχῶν. καὶ ὃ τῷ πρῶτον ἀμείνων
 ἐχρῶντα, ἔδει γὰρ ἔν, εἰ καὶ πᾶντα ἐλθῆν ἢ βαρῶν τὸ τὸ ἀ-
 τῆς ἀρετῆς, ἀντὶ τὸν γὰρ βασιλέα, μὴ ληθῆναι, μὴ ὃ νομίζῃ,
 πᾶσι θῆ κερῶ σὶ πρῶτον ἀμείνων πολλῶν πᾶσι, πρὸ τῶ δῆ-
 δέχθαι πᾶ τῷ ἀρετῶν, ἔδει γὰρ ὃ χρεῖσσις τὸς ἀρετῶν τὸς δὲ πα-
 λῶ τῷ κερῶ σὶ πρῶτον ἀμείνων, τὸ μὲν ὃ πᾶν ἀρετῶν ἀμείνων τὸς
 νῆναι ὑσφῶ τῷ σφῶ σὶ πρῶτον ἀμείνων, ἢ τῶν ἀρετῶν τῷ πᾶν ἡδῶ
 τῷ πᾶν καὶ ἐκέρχῶ πρῶτον ἀμείνων, ὃ ὃ τῷ πᾶν ἀμείνων κερῶ
 πᾶν, ὃ τῷ πᾶν ἀμείνων πρῶτον ἀμείνων καὶ ἀρετῶν ἀμείνων κα-
 θῶ τῷ πᾶν ἀμείνων ἢ τῶν ἀμείνων ἀρετῶν τὸ δέχθαι ἀμείνων,
 ἕτω καὶ ἀμείνων ἀρετῶν ἀμείνων (ἀρετῶν ἀμείνων) καὶ πᾶν τῷ πᾶ-
 ρος ἀρετῶν ἀμείνων, τῷ πᾶν ἀμείνων πρῶτον ἀμείνων, ἀλλῶ δὴ τῷ πᾶ-
 ρος ἀρετῶν ἀμείνων, πρῶτον ἀμείνων ἀρετῶν ἀμείνων, ἀλλῶ ἢ τῷ πᾶ-
 ρος ἀρετῶν ἀμείνων ἀρετῶν ἀμείνων, ἢ δὲν ἀρετῶν ἀμείνων ἀμείνων
 πρῶτον ἀμείνων ἀρετῶν ἀμείνων, τῷ πᾶν ἀμείνων ἀρετῶν ἀμείνων.

deret: partim fortitudinis eximia, quæ & modestia
 maxima esset ornata, & consimili prudentia conspicua,
 semperque iusticie comes, cum virtutibus eis subiectis.
 Nam quod particulare est, à magis generali & cognato
 necesse est comprehendatur. In hunc modum adfecti er-
 gant omnem virtutem Athenienses, pacem pluris facie-
 bant, quam multorum terre iugerum acquisitionem:
 simulque Persas, iniuriarum auctores & avaros, non à
 solo tantum suo patriisq; sedibus verum tota quoq; Græcia
 depellebant. Et hæc sanè facere non desere summa
 cum moderatione, quæ cepisset olim ab ipsis maioribus,
 cum præcedente bonis in rebus omni excellentia, merita
 toque velut hæreditas quædam devoluta esset ad poste-
 ros frugi, frugi parentum amulatores. Norant enim, si
 hæc non adesset, ne qui de universam virtutis vim homi-
 ni prodesse posse: de qua moderatione studiosius aliquid
 per ocium, divino iuvante numine, suo tempore profes-
 mus. Nunc ijs, quæ proposita nobis sunt, insistamus. Licet
 ergo, quæ virtutis præstantia sit, omnes ignoraret barba-
 rorum ipsam id salt em ignorare non oportuit, neq; pu-
 ture futurum, ut hominum copijs eos in potestatem redi-
 geret, qui bello cadere mallæt, quam turpe quid admitte-
 re. Quippe tempus ipsum declaravit, bis viris longe fuisse
 carius, si armati pro rebus suis dimicantes, occumberent
 quam alijs, voluptati et ignavia deditis, grati ludorū festi
 dies esse solent. Xerxes verò prosperorū successū crapula
 quasi quadā impulsus, et furorc profecto de spe gerendarū
 feliciter venū, veluti mare prius verberari iusserat, quod
 ventis præter voluntatē suā cederet, ita putabat hic quoq;
 (ὁ intemperantē audaci) prulū sumi de igne qui eius in
 animo flagraret, de iracūdia rationis experte dico, Græcis
 fudit us absumentis suffecturū. sed nimia vis absurdi studij
 nihil ei peperit honoris, ac diversū potius exitū, spei dedit.

ὁ γὰρ τῆ Ἐροντῆ τῆ φήμης τὰ τ' πολλῶν κυκίσεως φρονήματα
καὶ τοῦ τοῖς δειξέας καλινδουμένοις παρ' ἑπιδῶν αὐτῆ, φθί
νοντας τὰ τῆδε παρ' αὐτῆ, ἀνοητῆ καὶ τὴν ἐλλείδα παρ
κλήσεως φανταζόμεν, καὶ πικρὰ πηδεῖ τὸ ἐλλεικὸν καὶ δὲ
παῖδας πνεύσελιν, παῖδας γὰρ ἑβ' ἔφυθονμένοις ἐπ' ἀρ
εσις, καὶ παρ' ἑσθλόντων ἀδύρμασι, καὶ μηδενὸς γαυῖ γέλλ
μένοις παρ' ἑσθλῶν. Ἐπιδράσιν ὅτι τῆ δὲ ματ' Ἐπιδρῶν
σὸ μεμαθηκό τις, ὁρξείδης τὴ καὶ ἀκκί ζεῖδης, γυμνακώδης
καὶ τὴν φύσιν, καὶ τὴν γνώμην, καὶ τὴν παιδείαν ἀπαρ
τας. ὁ Ἐσθλός, καὶ ἔσθλῶν, καὶ γυμνωμένος, ὁ τοσού
τα ἐμεικτῶν εἰς τὰ ἐλλεικὸν παρ' αὐτῆ, ὅσα καὶ τὴν ἑ
δε γλῶ τοῖς σατράπης διαμένειν εἰς ἀρχῶν, ὡσπερ αὐτῆ εἰ
τὴν πάλαι παρ' αὐτῆ. ὁ πόνος οἴκοθεν ἀπουδῆ ὅτι τὴν
ἐλλείδα γλῶ ἔστρεφον, ὁ νεροπολήσεως τις ἐκείνικας, καὶ τὴ
ἀπο τῆ ἐξ ἑσθλῶν ἐστρεφόμενα τοῦ τῆ ἔσθλα, τοσούτων ἀπο
πο τῆ μὲν πικρὰ ἀδύρμασι, ἀδύρμασι, ὅσα δὲ γαυῖ ἀυτῆ τὴν
παρ' αὐτῆ οἷς τὴ ἑσθλῶν ἀπονεκείν παρ' αὐτῆ, ὅσοι
γὰρ δὴ τὴν τῆ γλῶ ἐπ' ἐκείνοισ ἡλαυνε, τοσούτα τούτοις
αἰσθλῶς διέφραζε, σῶμα καὶ γνώμην καὶ ψυχῶ παρ' αὐ
ταντίον ἔσθλα παρ' αὐτῆ καὶ πᾶσιν ἡ ἀφ' ἑσθλῶν. Ἐπιδρῶν
ἐπεδύμισε γῆς παρ' αὐτῆ, ἐπεδύμισε τῆ τούτης καὶ πᾶ
καὶ τὸν ὁμήρου πλανώμενον ὁδοσέα. αὐτῆ τῆ χεῖρον καὶ ἑ
πνοῆ, φίλον αὐτῆ δὲ ζεῖδης, εἰ μόνον εἶν τῆ οἴκοθεν. ὡς ἔφα
γε οἶμα τῆ ἀδύρμα τῆ τῆ μὲν ἑσθλῶν, ὡσερ χεῖρον ἐάσθη
σεφάνοις τῆ, καὶ ἀρίστων, καὶ τὴν ἐκ τῆ νίκης πᾶσιν λαμ
παρ' αὐτῆ, μηδὲν δαυμάζον ἔτερον, πᾶσιν φυχῆς, ἀδύρ
πᾶσιν οὐκ αὐτῆ ἀρεπούσης. ὁ δὲν ὁ δὲ ἀπὸ τῆ, εἰ τῆ ἑσθλῶν
ἐκ τῆνον ἰδέειν τῆς ἐν τῆ γυμνακωνίτῆ κῶρας, ἔστρεφον καὶ
κῶρης τῆ φθίσεως παρ' αὐτῆ ἐν ἑκα τῆ γυμνακώδης ἀπὸ
φυχῆς, τῆ γὰρ ἀπὸ τῆ τῆ ἀφ' αὐτῆ ψυχῶ, καὶ τοῖς λογι
σῶν.

Nam qui rumoris tonitru complurium perturbaverat
animos, eoque redegerat, ut imperata ipsius anticipan
tes, ad pedes eius seje prosternerent: dum absque labore
se Græciam quoque ditioni adiecturum imaginatur, to
tamq̃ Græcorum nationem capturum, ceu pueros quos
dani, qui delicias in foro facerent, & ludicris intenti es
sent, nec ullum aliquod opus virile degustassent; sed tan
tummodo saltare didicissent, ac lascivire; nec non mulie
bres & ingenijs essent, & animis, & educatione: ferrox
inquam ille, supraque nubes elatus, atque superbiens, qui
tanto cum fastu Græcorum in bona pedem inferebat, ut
corum terram quoque satrapis suis cum potestate tenen
dam distribueret, ac si pridem illam occupasset: hic ergo
, quanta cum festinatione domo profectus, Græciam
cursu petebat, ubi victorias ipse sibi somniaverat, statu
endaque de hostibus trophæa, tanta vicissim cum prope
ratione repetebat adversos amnes, quum ne primum
quidem conflictum sustinere potuisset. Nam quanto pe
re versus hos impetu celeberrimo pergebat, tanti opere vi
cissim ab illis turpi discedebat fuga: iam alius planè tam
corpore, quàm iudicio animoque factus. Omnibus ob fe
stinationem intolerabilis erat. Desiderabat terram Per
sæ, fumum eius exemplo vagabundi Vlysis illius Ho
merici desiderabat. Etiam si quid fumo deterius, admit
tere gestiebat: modò domi versaretur. Quo fit, ut equis
dem arbitrer, hunc virum adeò fuisse mutatum: ut coro
nis & triumpho, atque omni victorie splendore, vale
re iussis aliud nihil, quàm fugam, ne quidem mancipia
decentem, admiraretur. Nec absimile verò, si quis cum
puellis gynæcei spectandum exhibuisset, æqui bonique
facturum fuisse, si vel ab eis fugæ muliebris causa cola
phos acciperet. Nam quia subito mutatus erat animus,
mà cum cogitationibus, iamq̃ tantum metuebat, quan

βασιλείῃ, τῆς ἴσως τοῦτω φόβῳ ᾤδραπεῖσσι, καὶ παντελῶς
 πῶς ἄν τις σὺν ἀντὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀποδοτικότητι τῆς φύσεως,
 τοῖς δὲ οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀκολουθεῖν, τοῦτοις δὲ ἔς κορυφῆς
 ἀποπέμπων, ἄξιον καὶ οἱ προσῆκον προσήκον ὁ ἄλλοις ἐπι-
 μιζόν, ὁ δὲ τῆς φύσεως, ὅλας τὰς ἡνίκας ἐφείξ, ὁρῶν εἰς
 μόνον τὸν κερδὸν, καὶ μὴ πρὸς ἕτερον βλέπων. εἰ μὴ μὴ
 ἀπὸ πεδίου πῶς ὁρῶν, ἀπὸ τῆς ἰαμμώδους πῶς λίθων γέ-
 μουσαν, ἀπὸ τῆς λείας ὁδοῦ πῶς τρεχέων καὶ σκολιῶν ἡλα-
 νε πῶς νύκτα ἢ ἡμέραν κοιζόμενον ἂν πῶς ὁ σκοτομίλιον,
 ἀκτῖνα μάλα ἀσφάλλουσαν. καὶ ταῦτα, τίς ποτὶ ἀνθρώπῳ ὁ
 μεσημερίας σαθρῆς, ἀθρίας ὕψους, πεδῖον ὁμαλὸν τε καὶ
 λεῖον, καὶ μηδὲν πὶ δυσρῆς, ἄλλῃ καὶ βιάσει ἕσπετο μεγαλο-
 πρεπείας καὶ τῆς φύσεως πορροῦ, καὶ μὴ δέησαν φα-
 γεῖν, ἢ τῆς ἐπιπέδου προσήκον, ἐλαύνοντά γε οἷμα, τὸ κη-
 τεπέτηρον ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ὅτι τοῖς δειλίαι τὰς φρένας ὁσ-
 πρὸς ἀπόλωλε, καὶ ὁ δὲ ἀντὶ τῆς κελῆς καὶ κηθῆκα.
 ἢ ἐμύχον, ὅτι πᾶν λογισμῶν ἀποπνεύσας πηλιεῖς ἄρ-
 ματι προσσηκόντων, πρὸς τῆς μηδύλας ἀχρῶν, ὁ δὲ
 ἕσπετο τῆς δεινῶν ὁ δὲ, ὁ πύρι, ὁ θῆρας, οὐκ ὄλη-
 σον, ὁ βόρβορον, ὁ σκόπρον, ὁ κρημνὸν, ὁ λιμὸν, οὐκ
 ἀδοξίαν ἀντὶ. πᾶντα ἐορτῶν ἡγεῖτο τὰ δυσρῆ πᾶντα
 πανήγυριν τὰ θεινά. μηδὲν, πῶς ἀθλιωτάτων, φερόντων μι-
 δὲν φερόντων, ἀλλ' ἀντὶ μόνους τοῦτοις πᾶντας δεινὰ πρᾶ-
 τῶν πᾶντος ᾤδρα χρῆν, ὅτι τῆς ὅλων καὶ τοῖς ὅσπ
 προσήκοντας, μηδεμιᾶς ἀχρῶν, πῶς ἄλλοι πολλὰ λέγειν σι-
 μνά ἢ πᾶντα τὰ ἀκοσμα, κέρδιον ἢ ζήμιαν πῶς ἐνόμι-
 ζεν, εἰ σὺς ἐπινασρέψεν ὁ δὲ. οὐκοῦν ἡρυθρίασεν, ἕτε-
 ρον πᾶντα πῶς ἄλλοι πᾶντα φαινόμην. ὁ δὲ ἢ ἡγεῖ
 χραλεπὸν, εἰ ὁρῶ το γέρον ἐκείνων, ἀμικρὸν πρὸς δὲ
 ἢ πείλξ τοῖς, ὅφ' ὄν ταῦτ' ἐπίρθε. καὶ τοῖς, πὶ ποτὶ ἀνθρώπῳ
 εἰπῶς

ἐπιπέδου

cursum conficerent, quos idem cum illo metus in erro-
 rem impulisset, qui que prorsus ab initio fugæ se cum eo
 dedissent. Si qui nequirent consequi, eos ad corvos abi-
 re iubens, sua se vir strenuus persona dignum quid age-
 re putabat. nam totus erat in fuga, totas laxaverat ha-
 benas: alius rei nullius, quam temporis rationem habe-
 bat. Quinetiam pro campestri, per montuosum; pro are-
 noso, per saxeam; pro lævi, per iter asperum obliquum-
 que tendebat. Diem pro nocte ducebat, noctemque pro
 fundam pro clara luce: at qualis vir obsecro qui calen-
 te meridie, caelo sudo, campum æquabilem & planum,
 nec ulla re molestum, gradatim ac tardè, præ magnifi-
 centia fastuque, vix alioqui transiret. Atqui modò
 si comedendum esset, aliudve quid rei necessariae faci-
 undum; id, siquidem urgeret, equitans, credo, faciebat.
 Usque adeò præ formidine mentem velut amiserat, nec
 ullam, vel honesti, vel decori rationem habebat. Us-
 que adeò prorsus à cogitationibus, tantæ maiestati con-
 venientibus, destitutus, præterquam quòd nullius eum
 rei puderet, nec periculi quidquam ad animum revo-
 cabat: non ignem, non feras, non ruinam, non cennum,
 non scopulum, non præcipitem locum, non famem, non
 ipsam infamiam. Omnia molesta profecto, dira pro
 ladorum celebritate ducebat. nihil ei formidabile, præ-
 ter Athenienses: nihil exceptis illis, fugiendum. his so-
 lis omnes omnino debere primas, in rebus omnibus, con-
 cedere: nec id facientibus ullo modo pudori esse posse.
 Quid multis opus est? omnia indecora pro honestis, o-
 ne damnum pro lucro ducebat; modò salvus domum re-
 verteretur. Itaque non crubescibat, quòd alium prorsus
 ex alio se factum ostenderet, nec grave patiebat, si homi-
 num in oculis etiam deteriora pateretur, quàm que paul-
 lò ante minabatur ipsi, à quibus hæc patiebatur. At verò

είπωσι δ' οὐτως ἐς ἄκρον κτ' ἑσθλῆς, οὐτως ἄθροον γαργυ-
 μένης γένεσθαι βασιλέων μηδενὸς δεδιημένου οὐκ ἐς βυ-
 θῶν καταδύσει, ὡς ἀσπιδήσθαι τοῖς τέλεισιν, ἔπειθ' ἠν-
 οῦτο πάχων, ὁ μηδενὶ τῷ πρόποτε γαργυριμένων ἀνθρώπων
 ἢ παρ' αὐτοῦ φαντασίας ἐξισούσῃ, ὁ αὖθις οἱ πῆλικες
 κοινοῦσιν ἐφ' ἑσθλῆν, ἐστραχεν, οὐκ ἠρέμῃ· μὴ δ' ἢ διώκοντα
 βλέπων, ἢ σκιάν ὀρών ἐκείνου, ἢ φωνῆς ὄλωσ ἀκούων· ἴσως
 γὰρ παρ' ἐμυδῆτι τὸν ἀνθρώπων ταῦτα πύροντα, οἷμαι δ' ἢ
 πρὸς ὑστερε πρὸς πῶν ἀντιβλητῶν τε καὶ ἀπὸ βλαπτικῶν
 ἐκστρωτῶν, τὸ τοῖς Ἰωακείων ἀνομιμένους ἀντιπρὸς τερρον, πᾶ-
 τε Ἰωακείωντας ὀραῖν, οὐδὲν ἐκείνου ὀραίτερον· παύ-
 των γὰρ πρὸς ὑστερο γέροντι ἀντοῖς, ἢ πρὸς τὸ οἶκου ἐπαρόδοι,
 ταῦτης οὐκ ἀλλ' ἄλλ' ἔτατο βασιλέως ἀνδρῶν χραῖς οὐκ ἀν-
 ζῆσι τοῦ πῶν βιῶναι· ταῦτης πάντα δ' ἄτρετα ἦγε καὶ βασι-
 λείαν ἀντιπῶν, κληροῦν δικαιοτάτων, ἐκ πατρὸς ἀντιπῶν καὶ ἰσο-
 σαν, μεγίστην οὐσων, ὡς γὰρ οἰκον, ὁ φέρεσθαι ψυχῆς κρᾶσίσης
 καὶ δὲ πᾶξ δεινὸν ἢ ταῦτης ἐλάσαι πᾶν ἀγαθόν, εἰ μὴ τῶν
 λόγων τούτων πρὸς ἀλλήλοισι τῶν γυνομένων καὶ ἀρέποντι, ἔ-
 τα καὶ χροῖον τούτων συγγύοιτο, ὅς ἀντιπρὸς οἰοῖς καὶ μίμ-
 σιν ἀντιπῶν τούτων πρὸς ἡξίας καὶ παρῶσας, ἀμετάβλητον
 ἀποφύλα· πείθει δειλία τρώσασιν νοῦν, ἀκράτῳ φόβῳ κα-
 ταχθέντα, ῥαδίως ἀντιπρὸς ἡξίας μεγάλων καὶ πῶν λαμ-
 πρῶν φαῦλα καὶ γαῖα πρᾶγματα, καὶ τὰ δυσχερῆς
 μετὰ, καὶ μισοπῆα, καὶ βδελυκτὰ, ὡς τὴν τούτοις ἐναυπῶ,
 Ἰωὶ ἀφοσιωῖν δέχεσθαι, πρὸς μόνον ἀποβλέποντα πῶν
 τοῦ λυποῦσθαι ἀπ' ἀγαθῶν· τούτῃ παρῶν βασιλέως, βα-
 σιλείαν μὲν ἀντιπῶν ἀπὸ φασῶλον δέμεν, τὸ πρὸς κωνῆ-
 δος μικρὸν ἠγρούμεν, μικροῦ καὶ ὑπὸ πάντων ἐπιπῶν,
 παρ' οὐδὲν π' λογιζόμεν, τὸ ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀντιπῶν μωνοῦ
 καὶ ἴσῳ δέω δειροπῶσας, ἐορῆν τε ἀλοζήσας καὶ πωπι-
 γύρεσθαι,

quid dici turpius hac mutatione possit extrema, tam su-
 bito facta? Rane, si nulla res terrorem incutiat, in al-
 tum se non demergunt, ut abditæ palude, nusquam ad-
 pareant. Hic verò, qui nulli mortalium, qui umquam exc-
 siterunt, imaginationibus ex se conceptis par erat, id fac-
 cere sustinuit, quod ne lepores quidem faciunt; fugiebat,
 curiebat, non quiescebat; quam nec persequentem cer-
 neret, nec umbram eius videret, aut vocem ullam audi-
 ret. Fortasse consolabatur hominem hæc parferentem,
 atq; etiam incitabat, credo, ad summam & incompara-
 bilem hanc insaniam; quòd eos, quos antea socios habuerat
 adrogantiæ; nunc nihilo se segnitores fugæ socios conspi-
 ceret. Nam nihil eis erat antiquius, quàm uti domū redi-
 rent. Cum hac reversione rex nec illa commutasset, absq;
 quibus antea ne vivere quidē voluisset. Huic omnia post-
 ponebat, ipsumq; ad eò regnum, iure debitum ei patrimo-
 nium, quod amplissimū à patre acceperat. Tunc mirum me-
 tus, uti videtur, si semel animū occupaverit, admirabi-
 lem vim habet ex eo pellendi omne bonū; in consentanea
 decenteq; ratione id animus adquirat, eiq; tempus ad ali-
 quod adsit: quod ubi spacijs quibusdam intercedentibus,
 animo bonū ipsum infixcerit, solidumq; fecerit; immuta-
 bile redditur. Trepidatio si mentē vulneraverit, immo-
 da correptam formidine, facili eam momento impellit, ut
 cū magnis & valde splendidis rebus, vilita ridiculaq; com-
 mutes; ac plena difficultatis, odioque & execratione di-
 gna, veluti si his contraria forent cum voluptate, solam
 molestiæ rei propulsationem spectans, suscipiat. Hoc quū
 huic quoq; regi accidisset, regnum ipsum vilipendens, ad-
 orationem parvificiens, quæ prope cunctis à gentibus cor-
 lebatur; pro nihilo ducens, quod suis à subditis ei cultus
 prope divino par exhiberetur, neglectis et solemnitatibus,
 & ludorum celebritatibus, quibus alioqui delectabatur;

γύρων, αἷς ἔχαιρε, βασιλῆά τε, καὶ λήϊα, καὶ ᾧδεοὺς
 ἐκείνους ἀειδῶν, ἃ καὶ σὺ πάντος ᾠσεπέμα, οἱ μὲν δὲ καὶ
 νήσων ἐκείνων, αἷς τοῖς μάκαρον ἀπένεμα, οἱ τότε ᾧδεο-
 παῖοντες, ἀσφοδελῶν τε λημώνων, καὶ ἡλυσίω πεδίω, καὶ τῷ
 τοῖστων ἀπάντων, πῶς ἰδιώτη μοῖραν ἐπήνη, καὶ σέρσην ἔπει-
 μῃ. ὡς δουλείαν, καὶ πάντα φέρην, μόνον εἰ σάξοιο. λίθων
 δὲ ἐκείνων ἤν πολλῶν τε, καὶ χαλῶν, καὶ μεγάλων, οἷς ἐκ-
 κάσμητο, καὶ πλατάνου τῷ χροσῆς, καὶ δὴ καὶ τύφει πάντος
 ὀπλησιμένος, ἢ ἀσάξετο τε περὶαν, καὶ ποδοπίθει χήμα-
 τῷ μόνον οὐκ ἀδυνασίαν ἀντὶ παρέχον. καὶ μὲν εἰκό-
 τως αἷ τῷ εἶπον καὶ κείνο, ὅτι δὴ καὶ ταύτης ἐὶ ὀμίξεν, ἢ ἡνίκα
 ᾧδεοὺς πάντων ἐκολλήετο, μεδέξεν διὰ πῶς βασιλείαν, ἐ-
 σεοῦς γὰρ ἀντὶ ἐκείνῳ, ὅτι διδοῦσαν αἰεὶ πᾶσι ἀμύνον, ἐ-
 πιμαλείας τῷ αὐτῷ καὶ ἀρετῆς εἶνεκα, γέφυραν καὶ κλίμακα
 τῷ ἐλπιζόμενης ἀδυνασίας. καὶ ἀντὶ γὰρ πάλιν γέρας τῷ
 βασιλείας, μὲν μακρὰν πῶς ἐνθάδε διατελλῶ. ἀλλ' οὐκ
 ἐντὶ βραπύτα ψυχῶν, πῶς γράμμι ἴσθιν ἀκίνητον. ὡς
 πῶς μὲν βασιλείαν δίδυς, καὶ ὅτι πᾶσι σεμνὸν ἀντὶ σποφά-
 νοι χροσῆμα, ἐξέωσε τῷ μνήμης. τὰ ταύτης δὲ ἡδέα καὶ τερ-
 πνῆ, ἀσφρὸν αἷ οἱ μὲν σὺ τον ᾠσεπέμα καὶ ἐμπεροσίας καὶ νέ-
 κταρῷ, ἤν ἡλογομῆν διέωσατο τῷ ἔωσε. καὶ ἀμωσγέπως
 οὐδὲ ἐμέμνητο τῷ πᾶσιν ἐμπερήκτου ᾧδεοφρασε. ὡς ἔγωγε δι-
 μαί, εἰ τίς ἀντὶ πᾶσι βασιλείας, καὶ ἤν ἐκείνης ἀραδῶν πη-
 νιγῶντα διαλέγοιτο, καὶ ἐπαχθέσει. ὁ δὲ ξαί, καὶ ποῦ καὶ
 ὅτι πᾶσι πῶς ἀντὶ δέξασθαι. καὶ τοῖ καὶ ἐδέχετο, καὶ
 ἢ ἀσάξετο, καὶ συχρῶς ἢ μὲν σετο δῶροις, ὅποτ' ἢ παντελῶς ἀ-
 σωφρονοῖ. ὡς, εἰ πῶς ἐκείνων ἐπᾶσι μὲν ἴσθιν τοῖς ἐν ὀ-
 ρανῶ πολιτδομῆσι, καὶ ἤν ἀντὶ τῷ χροσῆ. ὁ σπολοῦσθιν.
 ἀλλ' οὐχ ὁ πᾶσι ξέρεθαι ὡς, μετεννελεμέν. ὅτι τῷ πᾶσι
 τῶν πᾶσι πᾶσι, ὁ ταῦτα τότε διαπᾶσι ὁ μὲν, ὁ πολὺς,
 ὁ μὲν

*regias, cum lavacris, & paradisis aspernatus, que cuius-
 vis rei preferre solebat: itemq; mea sanè opinione, illas ipsas
 insulas, quas eorum temporum deliri homines beatè
 adtribuerunt, cū herbosis illis pratis, & Elyfio campo, &
 alijs huiusmodi omnibus: privati hominis sorte laudabat
 ac servitute tolerare paratus erat, omniaq; ferre, modò sal-
 vus evaderet. Gemmarum verò, quibus et multis, et pul-
 chris, & magnis ornatus erat, aureæque platani, & fa-
 stus omnis oblitus: paupertatem amplectebatur, eiq; maie-
 stati anteponebat, que ipsi tantùm non immortalis-
 tatem largiebatur. Nec abs re quis dixerit, eum, quo
 tempore nemo non ipsi adstantando blandiebatur, futu-
 rum putasse: ut immortalitatis quoque: propter regnum
 particeps fieret. Id enim semper in melius tum cura,
 tum virtute sua provebens, loco pontis & gradus ad spe-
 ratam immortalitatem sibi fore credebat: at que hanc viz-
 cissim, post longam in terris commorationem, regni præ-
 mium. Sed fieri non poterat, ut animo mutatus, men-
 tem immotam retineret. itaq; mox et regnum, & quid-
 quid eius esset generis, ut auguste rei nomen regno cõit-
 liaret, memoria exclusit: queq; regno incunda inessent,
 existimata ceteroquin ab ipso tam ambrosia, quam ne-
 cessare potiora, prorsus è cogitationib; eiecit: quodamq; mo-
 do illius pristinæ, stolidæq; insanis, ne quidè meminere-
 at. ut equidem arbitrer, si quis de regno, deq; regni bonis, ad
 eum id temporis differuisset: et molestissimū ei futurū, et
 fortasse reprehensionem quoque subiturum fuisse. At qui
 prius, quum ab omni sobrietate prorsus alienus esset, &
 admittebat, et amplectebatur, & largiter remuneraba-
 tur, si qui eum pari cum dijs cœlitibus, & cœlesti gratia
 ad contraria traductus, non iam pristinus ille Xerxes ea-
 rat, qui hæc tum agebat: celebris inquam ille, magnus,*

ὁ μέγας, ὁ ἔραυός, ὁ ἄσπρόπτης, ὁ ὑβρείσης ὁ κινθουδάων, ὅς γε ἐφάνετο, καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἠδὴ καρχηδῶν τῶν αἰώνων αἰλλῶν ἄλλ' ἑτέρος τις τοῦ πάλαι ξέρξεν, καὶ παύτη ξέν. τὸ γὰρ δὴ πρὸς γῆν κῆρην μὲν μὴ εἶα πῶν κεφαλῶν βαρυνόμενοι, ἐκ λῶν τ' ἐσπέρτας ἄσπρόφας, ἢ γε Ἰωύθου ἐκείν. καὶ ἵς χροῖς ὁυδ' ἐν ἀκρεῖ τῶ χροῖνου τῶτον λῶν δεαθίλωαι. ὡς πῶν ἕλλω ὁ αὐτὸς ξέρξης, μένων, (ὁυ γὰρ ἐνλῶ πῶν φύσιν μὲν καλεῖν) τὸ εἶδ' ἄκρω ἀμείψας, πᾶντας γε παρῆγε θουμάξιν ὁυ φιλοσοφῶν, ὁυ μεταξῶν. πόθεις τῶν αὐτῶν μὲν οὐδ', ὡς μὴ γὰρ δὴ μὲν φιλοσοφίας, μεταξῶν διδασκῆσης, ταύτης γὰρ οὐκ ἔρημος ὦν, ὁυ τως ἀκόσμως ἐχρήσατο τῆ μὲν βολῆ, ὡς ἀποκρύψαι ταύτη πολὺ ποδάς, καὶ λήρον ἀπαιτας ἀποφύλα πῶς χαμαὶ λῶντας, καὶ γὰρ ὁ ἦρας ὁυ τοσὶ, μάλλον ὅ καὶ τούτοις αὐτὸς παρῶν τῶς ἦρας, ὡς γε φῆτο, καὶ ἴρου τότε τοῦ πένητ' ἀπαφύροτερον ἐφρόνησεν. ὁυ τως ἔξ ἀιδέρ. πρὸς ἀβουασπ ἀποπέπηκε, κατενεῖκων ἢ πῶν ὀφρυῦ, κατενεῖκων ὅσῳ καὶ φρόνημα ῥίψας μὲν πῶν λῶν πῶν, ῥίψας ὅ ἐμείδισαι. καὶ ὄλωσ ὁυ τω μὲν βαλῶν ἀκριβῶς πρὸς ἑτέρον ἔξ ἑτέρου, ὡς μισῆσαι τὸν αὐτῶ βίον, καὶ ἵκας ἀ τὸς παρ' αὐτῶ ἔσπον δὴ πνα λαμβῶν ἢ πρὸς ἑτέρας ἀπονοίας καὶ ματωπίτες, εἰ καὶ μὴ γνώμη καθεαξ' ἢ ἐδελυσίω πῶν τ' ἐπρῶν ὦν ὅ ἐν τῶ χήματι, καὶ ποιῶν ὁ καὶ ἠχμῶτο δοδλ. ἀλλόκοτὸν τῆ τέρως ἐφάνετο. πῶν γὰρ δὴ τὸ μέγαν, ὡς δὴ, καὶ πρὸς ἑτέρον ἐσπέρτα μῶν δὴ πῶν τε μεμαθῆκώς δ' αἰ ἀνῆρ, ἔξ ὠκῆς μὲν ἴρα πῶς ἔξ ἄσπρόφας καὶ ὑβρείως εἰς ταπύνοπι τε δόλοισ ἀρέπυσαν, ἄκρω ἐξ ἀκρας, σῶν ἀκοσμία, ἔτως ἀπῶν βαρβαρον καὶ ἀπαλδ δ τόν, εἰ δὴ ὁ πρῶν εἰς τῶς ταπύνοτέροις ἀφύρῳν. εἰ δὴ ἀδενήσῆν ἀλλ' ὡ τῶς παρῶν ὑβρείξιν, ῥαδίως οἰσῆ δ δέλων σκάμματα. καὶ δὴ καὶ ὁδὸς βασιλῶς, πεισῆ τος μὲν τὸ γέρος ὦν, καὶ τ' ὡς ἀ-

ληθῶς

audax, elatus, insolens, qui parum aberat, uti quidem adparebat, quin cum ipso Deo certamen susciperet: sed alius ab illo quondam Xerxe, planeq; diversus. Nam ex penitentia, quasi si grave caput esset, oculos in terram desigere; non illius erat superbiae prioris, cui primis ab annis innutritus erat, & absq; qua re temporis quidem momento conspici poterat. Itaq; materie Xerxes idem manens, (nam fieri naturæ mutatio nequibat) forma extremè mutata, cunctis maximam de se præbebat admirationem: non philosophando, nō moderatè se gerendo, (quoniam id prætor) sed vice versa, quòd philosophiam, moderationis magistram, non degustasset. Ab ea destitutus, in vicissitudine rerū adeò se inhonestè gessit: ut et polypos obscuraret, & chamæleontes, meras præ se nugas faceret. Nam heros iste, vel qui potius ipsos anteire se putabat heroes, animo tum deiectione, quàm Irus ille mendicinus, erat. Sic ad abyssum ex æthere decidit, tam supercilij, quàm tumore spiritusq; deiectis: cum leonina pelle, ferocia quoq; deposita: tam absolutè deniq; mutatus ex alio in alium, vitam ut ipse suam odisset, amentiaq; ac vanitatis pristinae pœnas ipse quòdā modo de seipso sumeret, quamquam animo illa puro spontaneoq; non faceret. Quamquam regia dignitate præditus esset, eaq; faceret, quæ vel mancipium aliquod pulore præpeditum non commississet: prodigiosum quoddam monstrū esse videbatur. Nam quòd vir hic modum, seu par est, amplexis suisq; rationem habere, numquam didicisset: de superbia petulantiaq; summa, summam ad abiectionem, mancipij convenientem, cum dedecore exorbitavit. Ita quidquid barbarum & expers est doctrine, si prosperitate firmatus inolerabilem in modū erga humiliores se gerit. sin ille quæsi fons insolentia debilitetur, vel mancipiorum ludibria facile feret. Sic & iste rex, tali prægnatus genere, non e-

λιθῶς παιδείας ἀμέτοχος, μόνος τ' ὀπισθιμίως τοῦ σώζοντος
 γεροντός, τὰ τοιαῦτα χελεπὰ νενοσική, καὶ ἐναντιώσασιν ἀ-
 κρεως ἐνεπεπτώκη, ᾧ γὰρ οὐκ ἔβω τον, εἰ μὴ δωροφοροῖτο,
 καὶ παροσμωοῖτο, ᾧ δὲ τε ἴσθ' ἀεζυγεῖτόνων, καὶ ἴσθ' ἄπι
 πάντων, ἴσθ' τε πέριξ τ' ἄρσιδ' ὅ, καὶ ἴσθ' πυρρωτάτω γυ-
 ριμένων ἐζῶν, ἴσθ' ἀντὸς δὴ γυμνωθεῖς τῶ πολέμου πί-
 σης, ὡς εἰπέην, τ' οὐσίως, ἔπειδ' ἔκων ἀπεβάλετο ὀπλιὰ τε
 ἐκείνη τὰ λαμπερά, καὶ βασιλικῶ σκιδνῶ ἀπασαν, ὡς
 εἶ) πᾶντῃ κουφότερον, καὶ ῥῶον δυνάσας φέρεσθ' ἐφ' ἴπ-
 πων, μάλαι κομιδῆ ταλαιπωρῆ σάντων συυτόνφ δρόμοφ, ἢ
 που γε καὶ ὄνδ' ὅ ἑκλῶελεαν ἐχερῶς ᾧ δὲ ἄπι, εἰς
 οἷς οὐδ' αἰ ἢ ἴε συχῶς ὀρεῖν, βεβλημέν ὅ ἑκπὸ τῶ τύφου.
 οὕτω πως ἀντὶ τῶ ἄρην εἰς τῶ μανπίον ἀντέστραπται, τὸ γὰρ
 ᾧ τῆ ψυχῆ δεδιέναι τοιοστον ἀνδρωπον ὄντα, ἔπειδ' ὀρε-
 ρῆν ἢ δέως, ὅππ' αἰ ἐνδυμνηδῆ τις ἀηδές, κῆ λυπεῖν, καὶ δάκνῆν
 δυνάμενον, ἔπφ' ἔαν ἐφείεσθ' ψιλὸν ὀφθλῶαι τοῖς οἴκοι μένε-
 σι, καὶ τοῖς ἢ γείεσθ' λαμπερότερον ἴσθ' πῶ ποτε γε γυμνῶ-
 νων ἀντὶ λαφύρων· μὴ ὅν γε σούσοις ἐπαιδ' ἰσθ' (πῶς
 αἰ τις εἰπῶι τῶ ὅππ' τούτοις τελομένῶν ἄντὶ μανίας) εἰ
 ὀλιγάκις ἐδριάμελεν, ἀφημοσύτων καὶ κροτούτων ἴσθ'
 ἑαντῶντων, καὶ πᾶντα δὴ ποιοῦστων ἀντὶ, μικροδ' εἶν
 ἴσα θεῶ, τὸ γὰρ Ἐφόδρα ἀτυχεῖν, ἀρεπῶ ἰδίαν λορισίμῶ,
 καὶ τῶ ᾧ τὸ εἶκος ἀπερῆσθ' ἢ, μὴ δ' ὀπωσιουῶ ἀιδωνό-
 μενος τ' ἑστυθ' μαλακόπῃ ὅ, ἀλλὰ κειτορ' ἰσθ' εἰ τινες μ'
 εἶεν κρείττοις ἀντὶ, πλῆθ' ἢ ποσῶ της δυνάμεως ἢ ἴσθ' ἰε-
 νοιντο, τῆ γῆν δάμοι φθονερό καπακεχερῆμένοι, ὡσπερ πρ
 γίσις, ἢ ἡρακλῆς, ἢ εἰ δ' ὀλύμπου κειπῶν, ὀπιφικῶς ἴσθ' ἄλλων
 κειταφρονῶν, οὐδ' ἐν μὴ μέγα κῆ σεμνὸν, ὃ μὴ ᾧ ἑποιν ἐρῶ μ-
 ζεν ἑστυθ', ἀπονοίγ' ἢ ἐξάτη κειλασθεῖς, ὅ ἑπὶ πῶ κειφιλῶ
 αἴρων, ὀπόση δυνάμεως μὴ ἀντὶ καὶ μονονῶ πετό μῶ δέλων
 φά-

doctrine ignarus dumtaxat incolumitatis studio du-
 ctus, tam gravibus laboravit vitijs, & in extremè diffi-
 dentia incidit. Nam vivendam sibi non arbitratur,
 nisi deferrentur ad eum munera, nisi adoraretur. & à fi-
 nitimis, & suis omnibus, tam circa Persidem undique
 sitis, quam remotis longissimè gentibus: hic ipse nudatus
 in bello cunctis, propè dixerim, facultatibus: mox & ara-
 ma illa splendida cum omni ornatu regio, lubens abijcitur
 ut levior esset, ac facilius ab equis gestari posset, qui con-
 tento cursu graviter adfligerentur. Nonnumquàm et pro-
 bra suorum facile tolerabat, quos antea præ factis sæpe ne-
 quidem intueri dignabatur. Usq; ad eò pristinus ei status
 ad longè diversum redijt. Nam quàm animæ vitæque suæ
 vir talis metueret, id ipsum ei persuadebat, ut luben-
 ter ferret, quidquid acerbitatis animo quis conceperit,
 quidquid adferre molestiam, & mordere potest: persuas-
 debat, ut nudus ab ijs conspici caperet, domi qui manes
 rant, inique duceret illustrius omnibus, quæ unquam az-
 deptus fuerat, sibiq; quibuscum Susa revertens, (quibus
 obsecro verbis insaniam quis expleret, quæ in his ut eba-
 tur) non modicè triumphare solebat, adclamantibus &
 plaudentibus ijs, qui occurrebant, tantumq; non ei cum
 æta deo paria deferentibus. Quod enim magnam prospe-
 ritatem pro virtute sua duceret, & ob successus immodi-
 cos suam ipse molliciem non sentiret: sed procularet me-
 liores se quidem viros, tantarum tamen copiarum mula-
 titudini cedentes, & ab infeste invidioq; demone illu-
 sus: quasi gigas quispiam, vel Hercules, vel ex Olympo
 qui descendisset, insigniter alios contemnens, ni-
 hil magnum, nihil augustum erat, quod se decere non
 arbitraretur. Extrema namque concepitus amentia,
 quantis poterat viribus in sublimè copat ad tollens tan-
 tumque non volare videri volens, quotiens in regio so-

φάμεν, καὶ δὴ μὲν ὅτι τῷ βασιλείῳ θρόνου, τὸς καὶ κινεῖται
 τηλικαύτως πινυῖς, καὶ πῶς ἀξίαν ὄυσας, μή τε ἴσῃ τῷ σὺ-
 μαίῳ ἡλικίᾳ πλεονεκτημάτων, μή τε μὴ ἴσῃ τῇ ψυχῆς το-
 κῶς ἴσῃ ἐνόμιζεν ἀπάθειν. τὸ γὰρ δὴ ΓΝΩΘΙ ΣΑΥ-
 ΤΟΝ, λήθρον ἀπικρὶς ἠγείτο· ἢ οὐ δὲ ἀκήκων, οὐ δὲ ἐβού-
 λαστο. πῶς γὰρ ἴσῃ ἢ ἡδὲ πατρῶν, (πῶς γὰρ αἰὲν ἡγούει καὶ
 τοσοῦτο;) πῶς ἢ κορυφῶν αἰῶν οὐ πολὺ τῆς οὐρανίας ἡ-
 μαί δοκεῖν ἀψιδῶν ἀπολαύει φέρει, ταυτὶ γὰρ δίδωσιν νοεῖν
 ὁ βίῳ τὸ δὲ τὰνδρὸς. εἶεν δὴ. τοῦτων γὰρ ἴσως ἄλλος, ὡς
 δὲ αἰὲν καὶ τὸ τοῦ γύρου κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἀγαθόντας εἰς
 μέσον, βασιλῆα τοῦτο φεραγαγεῖν. εἶναι τὸν ἴσως, ποιῶν
 μὲν ἡμῶν πῶς πύχλω, λυδῶν δὲ τύραννῶν γέγονε, σφοδρῶς
 φρονδῶν ὡς γὰρ φασίν, εἰ τίνας γὰρ τὸν μῦθον μὴ ἀπιδόμα-
 μιν. οὐκοῦν πῶς ὅτι τῇ φρονδῶν μνηστῶν θαυμάσι-
 μιν αἰὲν δικαίως, εἰ δὲ οἴη τις τὸν λυδίου τοῦτον μῦθον ὡς ἀ-
 ληθέςατον δέξασθαι· τὸν δὲ δὴ περὶ τὰ καὶ κατὰ τὸν
 κῶτα τῇ μνηστῶν, οὐκ αἰὲν ποτε δικαίως ποιουῦντες, ἀδύνα-
 να νομίζομεν, καὶ ζηλωτῶν πῶς εἶναι. διὰ τῆς ὅτι τὸ τῆς μ-
 νηστῶν ἀποτέλεσμα οὐ κρείως ἀγαθόν, οὐ δὲ ἀδύνατον, οὐδὲ
 ζηλωτῶν γὰρ νομῶν ἔχουσιν, ὁ γὰρ οὐκ εἰς ἀξίης, οὐ δὲ ἀγαθόν
 κρείως, εἰ δὴ καὶ τὰ ἀψυχα πάντα τοῦτο κεκράζονται.
 καὶ ὁ ταύτης ἀμοιβῶν, ἀρξας εἰ τι καὶ γαδείρων ὄρεϊν ἔπε-
 κεινα, ἀθροῖσι μὲν πάντα πλοῦτον, ἀθροῖσι τῇ ἀνδραποδία,
 καὶ πάντα τὰ τοῦ βίου τερπνὰ εἶναι ἑαυτῶν πάντα δὲ κερ-
 ποῦδῃ χροῖον ὁπόσον βούλη, λῆρῶν τῶν μετέχουσιν ἀν-
 τῆς. τὸ γὰρ πεπεσμένον, ἢ μετεχόμενον, εἰ σὺ ἀρετῇ, κα-
 λὸν εἰ ἢ μὴ, τῶν ἀντίον. ὁ γὰρ ἴσως ἢ, οὐκ ἀρετῇ τετυγάν-
 νηκε. καὶ τῶν δὴ λόν ἀντίον. οὐ γὰρ ὄρεϊν οὐδὲν κοινὸν ἀ-
 ρετῇ πρὸς τυραννίδα, οὐ δὲ ἐνι τυραννίδοντα γνάμνη ἴσῃ
 τυραννῶν μείνων τοῦτο ποιεῖν. πῶς; ὅτι βιάζομεν ἄρξαι
 καὶ

lio consideret: cottidianos illos, ac tantos honores, qui sus-
 pra dignitatem ipsius essent, omnino corporis animiq; sui
 dotibus eximys competere putabat. Quippe verbum il-
 lud, NOSCE TE IPSUM, pro fabula prorpsus ha-
 bebat: vel nec audierat, nec audire volebat. Norat ille
 quidem, se calca: e terram: (quo enim id pacto nesciret?)
 sed verticem, credo, suū opinabatur ab illo caelesti fornice
 non multum abesse. Nam ut haec de eo cogit emus, ipsa
 hominis vita facit, ac sit ita sanè. nani de his fortasse sa-
 tis. Tempus autem fuerit, ut egregium illud Gyges facie-
 nus in medio productum, examini sistamus. Erat igitur
 hic fortuna & conditione quidem opilio; sed Lydorum
 tyrannus factus est, idque per inversionem palae, ceu per-
 hibent; siquidem fabulam ipsam non repudiabimus.
 Itaque merito palae quidem illius artem admirabimur, si
 quis hanc Lydiam fabulam, ceu quiddam verissimum,
 admittendam concesserit: at eum, qui hac arte rem per-
 egit, & confecit, numquam beatum, si rectè pronun-
 ciare volumus, numquam magni faciendum arbitra-
 bimur. quamobrem istuc quod ipsius machinae perfectio
 non proprie bonum, nec beatum, nec admirandum quid
 esset, merite praeditis. Nam quod à virtute non est, nec
 bonū est proprie: quod inanimè quoque universe clama-
 bunt. Qui virtutis exsors est, etiamsi potitus regnò, quod
 ipsas ultra Gades se porrigat, omnes opes, omnia inanci-
 pia collegerit, & omnia, quae in hac vita iucunda sunt: ac
 his deinde fruendi tantū sibi cōcesserit temporis, quantū
 libitum fuerit: nugā istac, virtute praeditis. Quidquid ea-
 nim vel gestū est, vel percipitur, si cū virtute, bonū: sin autē,
 contrarium. At Gyges virtute nō adeptus est tyrannidē.
 quod sanè vel hinc patet. nihil enim virtuti cōmune cū ty-
 rannide, nec tyrannide oppressorū bona cū voluntate, praes-
 esse tyrannus potest. quimā istuc: quia vi coactis imperat.

καὶ ἴνα βιά, ἀπεσι γνώμη. ὡσεὶ σωμάτων κεκράπηκε μη-
 χρῆ ἢ πνι καὶ τέχνη, ἐπινοῖς ἐνδός, καὶ μὴ βουλομένου· καὶ
 τούτων οὐ ἄβουλάων ἄσφ' τοὺς γέγονας, εἰ μὴ τις εἴποι καὶ
 τῶσαν ἴπον. τὰ δὲ τ' οὐ τε σεμνὸν, οὐ τε μόνιμον, ἢ τὴν ἐν-
 νηθέντων ἀκόντων εἰς τὰ τ' ἐλθόντων. αὐτὸ δ' ἴσ' εἰρημί-
 νων, εἰ ἀκριβῶς θεωρήσει τις, ἀνδρῶπων γύγης οὐ βεβασί-
 λωκεν. εἴσφ' ἢ γνώμη μὲν ψυχῆς, κλειῶς δ' ἀνδραπ' ὅ, ἢ ψυ-
 χῆ, ἐκείνος δ' τύραννος, ὃν τοσούτων ἀπέχετ' ἢ τὰς τῆν τυραν-
 νηθέντων γνώμας κερδάνει, ὅσον κ' ἀκόλουθον ἴω, ὡδ' ἢ
 πάντων αὐτὸν μισέδης, καὶ ὀπίθεου λώδ' ἢ πάντα ἔσπον.
 ταῦτα δ' ἢ τὰ τυραννίδ' ὅ ἀγαθὰ, καὶ τῆδε συμφορῶμαι τε
 καὶ συνεπιδιδόντα τὸν πάντι ἔσπον, καὶ τελευτῆντα πρὸς
 ἀεχρῶν ἢ, σωμάτια ταῦτ' ἢ διαλυόμενα. οὐ μὲν, ἀλλ' εἰ
 τὸ ἄρημα τῆ λόγου καθαρῶς ἐπέβρεπεν ἰσοεῖν, εἴχον ἐλέξαι
 τοῖς διηγήμασι πολλῶν βέλτων, ἢ νῦν, ὡς ὅ, τε χρυσῶ
 πᾶν θαρῶν, ὅ, τε σιδήρῳ μέγα φροῶν, καὶ λεῶν ἀδρό-
 σμῶν, ὅ, τε μιχρῶν αἰσ ἐλπίτων, κ' τοῦτοισι ψιλῶς ἐλθῶν,
 καὶ εἴ τις τούτοις ἐφάμιλλ' ὅ, μὴ πρὸς σούσης ἀεσίης, ὄξη-
 πᾶτι). ἐπεὶ δ' νῦν οὐ πρὸς ἠγούμενον τοῦθ' ἡμῖν, ἀλλ' ἐπὶ
 δεκνωμῶν πρὸς ἢ πρὸς δέσπετι, ὡς ἀρχουσὶν ἐδέλουσιν
 ἀγαθοῖς εἶν), πάντων ἀμῆνον ἀν' εἴη σοφία πρὸς τὸ περι-
 νῆν, ὃ βούλοιντο: ἢ γῆρῶν μάλ' αὖ συμβαίνῃν τῶν πρὸς κῆ-
 νῶ σκοπῶ, μὴ τε πάντας ἀγαγεῖν εἰς μᾶσον τοῦσγε τοιού-
 τας, ἴνα μὴ τὸ δέλεον ἐποκνασῶν μὲν, ἀ' αὐθιγόν πνι ἀφ' ἑμῶν
 παρ' ἑαυτῶν, μὴ τ' ἀμείβῃς χρῆσασθαι ταῦτα σι τ' κ' ἢ ἀ-
 τοῖς ἰσοεῖας, μὴ ποτε πρὸς πέλασ' ὅ διηγημάτων ἀπεί-
 ρων τὸ πρὸς κείμενον ἡμῖν ἐμπεδόν, ναυαγίῃσιν, κ' δ' ἢ κῆλῶς
 μοι δεκῆ συμπεπερῶν δει τὸ κατὰρχῶς ἢ εἶν βούλημα, ὡς
 γὰρ π' ἀφ' ἀδείμα λα βῆντες ἢ δ' ἢ τοὺς ἀνδρας τοῦτοισ, [ὅμ]
 ὅ ὁμοίων αὐ τοῖς ἐπ' αὐτῶν, κ' τὰς ἰσοεῖας τὰς πρὸς τῶν ἰ-
 κῆνῶς

Vbi autem vis, ibi voluntas abest. quo fit, ut invento quo-
 dam & arte Gyges in potestatem gentis unius corpora
 redegerit, etiam ne vitas nec hominum supra vicinos for-
 tium, nisi contrarium quoque dicendum est. hoc vero nec
 bonum, nec durabile: quod oppressi tyrannide, illam
 ad conditionem in vitam venerint. quamquam & abs-
 que his, quae dicitur, sent, si quis accurate rem considerabit,
 minime Gyges rex hominum fuit. siquidem voluntas, anis
 mi est animus autem proprie est homo. At ille, qui tyran-
 nus esset, tantam aberat, ut oppressorum voluntates lue-
 rifaceret, quanto magis consentaneum erat, eum in odio
 esse omnibus, & insidijs eorum omnino peti. Haec scilicet
 illa tyrannidis bona sunt, quae cum ea simul & nascuntur,
 & augetur quovis modo et quando cum ea dissolvuntur,
 in foedissimum quiddam desunt. Enim vero si orationis hu-
 jus forma atque ratio simpliciter historiae texendae potesta-
 tem nobis concederet, multo rectius, quam modo, narratio-
 nibus instituitis probare possemus eum qui magna in auro
 fiduciam ponit, et qui se ferro ac populorum collectione mas-
 gnopere iactat, & qui fretus est machinis, quique solis his
 animi adicit, & si quis horum similis est: cum, nisi vir-
 tus adsit, falli atque decipi. Verum quoniam hoc ab initio
 non instituimus, sed tantum uti per comparationes proba-
 remus, his principibus, qui boni esse velint, ad perficiendum,
 quae cupiant, nihil sapientia melius esse: instituto nostro
 convenire duximus, si nec omnes tales in medium produce-
 remus, ne theatro molesti essemus, ineffabile quemdam
 numerum proferendos: nec citra modum his eorum historiarum in-
 finitarum quasi mare delatum, naufragium faceret. Ac recte
 quidem ad exitum id, quod ab initio volebamus, deductum
 mihi videtur. Postquam enim viros hosce, velut exempla
 summissimus omnium, eis similitum: memorieque de ipsis prodia

καμῶς ἀφοσιωσάμενοι, πᾶσαν τὴν περιεργίαν παρέντες, καὶ
 κερδὸν ἀπὸ ἀλλοτρίων, ὡς ἐμέγε πάλαι τοῦτου νομίσει, καὶ γὰρ
 τοὶ μεμνημένοι δὲ δῶς διακροαζόμενοι τοὺς ἀργυρονομίαι
 ρας, οἷς γὰρ ἐστὶν ἡμεῖς τὸ πᾶν εἰδέναι, καὶ οἱ μὲν χρῆ-
 ναι ἀγαπᾶν τῆ μὴ ὁδῶ τῶν τε, εἰ γὰρ οἱ τοῖς ὄλοις ἐδοξάν πα-
 λυ τοὺς ἄλλοις παρεσκεῖν, τοῦτοις ἀτεχνῶς τὸ λαμπερὸν
 τελεῖσθαι τῆς κατὰ δὲν ἱερὸν φασί, πῶς ἔχῃ, κατὰ τὸ ὑπο-
 πῶν, πῶ μὴ γνησίως, μὴ ἔχῃ καλῶς τὸ ἄφρονης μετέναι χρῆ-
 μα, χρῆ ἢ ἄλλοι ἢ ἑλασσόνων ἀληθῶς ἀνδύσαν
 οὐδὲ δαίμονες ἔχῃ πῶ πλουτεῖν, καὶ πᾶσι τοῖς ἀρχεῖν, καὶ ἔξ
 οἰασθῆναι μνηστῆς Ἐπίσι γὰρ αὐτοῖς δουλοῦσθαι μὴ βου-
 λομένοις ἀνθρώποις. ὡς δὲ ἢ ἱσχυρῶν ἀφήμενον, ἀτε
 καὶ παρὸν σοὶ πῶ τις εἰδέναι πῶς ἢ κατὰ ἄρρον τοῦτο
 πεπονηκότων, πεπεραθῆναι τουτοῖσι τοῖς ἀνθρώποις πῶς βε-
 λῆν ἐκείνον εἰ τὸν ἀριστον ἀνδρα, ὃν ἔξ ὑποδοξείας κατε-
 δέμεθα κατὰρχῆς οὐδὲς λέγω εἰ ἢ φρόνιμον, καὶ ἀγαθόν,
 καὶ σοφόν. ὁ γὰρ τοιοῦτος βασιλεύς, ἢ ὄλος ἀρχῶν π-
 κῶν, ἐρρωμένως ἔχει πῶ ψυχῶν, καὶ ὡς χρῆ φίλων ὧν
 ἀρχῆ, δέλων τὸ αὐτοῦς ὁρᾶν ἐν οἷς ἀνθρώποις πῶ γνῶ-
 μῶν ἀμείνοις, καὶ ἢ ἄπαντα ἔχον, δι' ὧν δὲ πείσον-
 ται παρ' αὐτῶ. ἔπειτα καὶ τῆ δυνάμει ἢ λόγων πῆ-
 δων αὐτοῦς, μὴ τ' ἀλαζονείας τοσῶτον, μὴ τ' εἰρωνεί-
 ας ἀπὸ μῆναι, (ἀμφω γὰρ κακῶ) ὡς εἶη πῶ οἱ ἔχῃ, ἐξέ-
 λοι δι' ὅσῃ ἐδέλη: ὁ δὲ τοῖς τῶ δυνάμει λήσει ἢ ἀγαθῶν,
 ὡς ὧν γὰρ τῆ γὰρ πᾶ κατὰ αὐτοῦς, καὶ πᾶν, καὶ οἰκονό-
 μῶ, καὶ φίλῶ, καὶ κυβερνήτης, καὶ ποιμῶν, καὶ ἰατρῶς,
 καὶ πᾶν τὰ πᾶντα. ἔσται πῶ γὰρ ἀντιοῖς σωτήρ, ἔσται ἢ
 παντοῖως ὡφέλιμῶ, ἐν ἀπασὶ κερδοῖς τε καὶ περιελάσσει:
 γνώσκων μὲν τὸ πᾶσι βέλπον πᾶντων ἐκεί-
 νων, δέλων δὲ αὐ τοῦτο Ἐπίσι, ἢ Ἐπίσι αὐτοῖς ἐκείνοι
 κατὰ

ta, satis adtigimus omnis, quacumque supervacanea for-
 rent: opportune, velut equidem arbitror, desistimus. Ete-
 nim rectè fecimus, qui argenti examinatores imitati sumus;
 quibus est in more, totum ex parte agnoscere. qua-
 sanè brevi docendi via debere nos esse contentos arbitror.
 Si enim illis, qui rebus omnibus longè ceteros anteire vis-
 sunt, manifestò splendor is ad sacri nihil, quod aiunt, tan-
 dem redijt, ac nonnullis in contrariam quoq; partem ceci-
 dit, idq; propterea, quod non sincerè, nec rectè virtutè se-
 ditarentur: multò minus inferiores alijs, propter opes, et po-
 puli dominatum, et in servitutum ab se, quacumq; tam-
 dem arte, redactos homines invitos, verè beati esse vides-
 buntur. Quapropter omisissis historijs, quas percipere de
 ijs potes, qui eas ex professo tractant: conandum nobis
 est, ut cum his viris, optimum illum virum compare-
 mus, quem statim ab initio peculiariter nobis proposui-
 mus: prudentem inquam, et bonum, et sapientem. Tas-
 lius ergo rex, aut princeps omnino quorundam, forti et
 constanti præditus animo, quiq; subiectos imperio suo
 sic diligit, uti debet: et videre cupit eos in illis versan-
 tes, quibus meliores eorum animi reddantur: omni-
 que ratione quærit, quibus rebus bene de ipsis mere-
 ri possit: ac deinde verbis etiam eos, et eloquentiæ vi-
 scit: ut ab omni prorsus adrogantia, sic etiam dissimul-
 atione alienus: (etenim utrumque malum est) ut
 sit, qualis est: et quod vult, velit: talis inquam bono-
 rum latere neminem potest, quin quod adinet ipsos,
 et pater sit, et administrator, et amicus, et gu-
 bernator, et pastor, et medicus, et eiusmodi om-
 nia. Nam et servator eis erit, et utilis omnimo-
 do, quovis tempore, quibusvis casibus: quod et profutura
 universis melius, quam ipsi omnes, intelligat: et ma-
 gis hæc eis evenire cupiat, quam ipsi sibi met ipsis optent.

πρὸς ἃ τὸ πρῶτον αὐτὸ δόξαν ἐέλπον ἐῖ), ὅπισθ' ἴμην κεκμη-
 μέν(, αὐτοῦ καὶ δι' οὐρανὸν συναχθέντων, ἡ δὲ οὐρανὸς
 ὑπερβαλεῖ δὲ εἴ ἢ ἀπάντων ὁμοῦ, λέγω δὲ ἢ ἀπὸ χεί-
 ρου, ἀκριβέστατα συγκροτηθεῖσαι πρὸς ἕν τι χεῖμα, ὡς ἀπο-
 ληπτότερον ἡμῖν αὐτῆ, ὅτι ἀναγκασίον νοῦν ἔχουσι, τὸ τοῦτο
 ὡς ἀπὸ τὰ ληθῆ πεπεσμένοι τοὺς ἀρχαίους πρὸς τὰ ἀρχου-
 ῖ(, ὅτι καλὸς τε κἀγαθὸς ἐστὶ, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν, καὶ τὰ κατ'
 τοῖςδε: οὐδὲν αὐτῆ τὸ προστάμενον μὲν ἐστὶν αὐτοῖς πολ-
 λῶν τε καὶ μεγίστων ἀγαθῶν. ταυτὶ ἃ λέγω πρὸς χριστῶν τε
 καὶ ὁπισθεσίων ἀνθρώπων. τὸν γὰρ ἰούδα, καὶ τοὺς τοιοῦ-
 τούς, οὐδὲ ἢ τοῦ σωτήρι(ἀρετῆ, ἢ οὐρανοῦς ἐκάλυψε,
 καὶ τὸν προσφύτω, ἀφέλησεν. οὐτὼ δὲ χωροῦν τὸ πρῶ-
 μα, μὴ εἰ ἑτέρω τῶν πεδῶν ἄρα χαλῶν, οὐ βεβαίως
 καταλήθῃ πρὸς τὴν χριστότερον πύραν, καὶ τοῦτο λέγω, οὐ
 ματ' ἀλλ' ἢ, οὐδὲ προσφύτων. τὸ μὲν γὰρ, τῆς ἐξουσίας τοῦ πύ-
 λαι: τὸ δὲ, Δαβὶδ βασιλέως. ἐμοὶ δὲ, θάτερον μὲν μὴ ἴσοι-
 το, (οὐ γὰρ δεῖ φίλον) θάτερον δὲ μέγιστον μὲν, ἀλλ' οὐδὲ δε-
 κνῶσαι χεῖρα, ὡς ἄρα ἢ μακρῶν, δὴ ἴσον γὰρ οὐ μὲν ἀλλ' οὐδὲ τε-
 μαρβύλλῃ τοῦτο, ὡς ὅτι τε ἐῖ) ἐξῆ παλῆθ' ἔστι. πολλὰ γὰρ αὐ-
 τοῖσι ταῦτα συμβαίνει τοῖς δι' οὐρανὸν ἵσταμένοις πρὸς τὸ πρῶ-
 ῖ(ἀπὸ τεμμελῶν. ἀλλ' ἀνάγκη λογισμῶν τῶν λέγων,
 καὶ σκοπέτω τῆς ὁδοῦ. οὐδὲν γὰρ πάντως θατέρω κακῶς
 προσέξουσι πόλεις, (τὸ γὰρ δὲ κατ' ἀμφω νοσήσαι, οὐδὲ κα-
 κῶς προσέξουσι πόλεις: ἀλλὰ τίνα ταχίστω ἀπολωλέναι.) ἢ
 πρὸς μὴ προσνοίας χριστοῦ ἀπολαύσαντες χριστῶν ἀρχόντων,
 ἢ τὰ τοῖςδε ἀπὸ τῶν βασιλευδῶν. τὸ μὲν οὐδὲ ἄρα τὸν, πα-
 χύλας, ἀρχοντα πάντας πασῶν ἀγαθῶν ἀρεθῶν αὐτῶν.
 τοῦ μὲν
 τοῖςδε πρῶτον, μικρὸν καὶ ἀναγκασίον αὐτῶν εἴποιμεν, ἀγαθῶν γι-
 γωσκομένων τῶν ἀρχόντων ἀγαθῶν ὅπως πείθεσθαι τοῖς ἄλλοις
 ἐστὶν ἐπιταμένους. εἰ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις πατρὸς, καὶ φί-
 λων,

ad perficiendum autem id, quod melius esse visum fuerit,
 ea praeditus sit prudentia, tum studij, tum ingenij vi col-
 lecta: quam non facile vel accuratissime in unum confla-
 ta simul omnium peritia, subditorum inquam, superare ve-
 rit. Quapropter id nobis est excusandum, quod excus-
 tare mente praediti necessario debent. quid istuc? si ve-
 re sint persuasi de principe subditi, quod praestans sit et
 egregius, quum suis, tum ipsorum in negocijs: nihil esse impe-
 dimento, quod minus et multorum, et maximorum bonorum
 copotes fiant. atq; haec de bonis et modestis hominib; pro-
 nuncio. Nam Iuda, atq; alijs talibus, ne ipsa quidem Ser-
 vatoris virtus, quae caelos operuit, ut prophetae verbis ut-
 tar, profuit. Hoc modo si res procedet, nec alterutro pede
 claudicabit: nequaquam lentè bonum ad finem perveniet.
 quod equidem nec ut bariolus, nec ut propheta dico. Nam
 istud, illius prisci Tiresiae fuerit: hoc, Davidis regis. Adhuc
 verò nolim alterum illud contingere, quod acceptum Deo
 non sit: alterum verò, maximum sanè quiddam est, sed
 supra nos esse positum, ne indicari quidem debet, quum
 perspicuum sit. Nec item de coniecturis colligimus, ut falli
 possimus. Evenire namq; talia queunt ijs, qui de re quas
 primum ex coniecturis aliquid adfirmant. Adducti verò
 rationibus necessarijs hoc dicimus. ac in hunc sanè mo-
 dum consideratio instituat. Duæ res sunt, quarum
 rerum alterutra infelices urbes erunt: (quippè si vitijs
 ambobus laborent, ne supererit quidem eis, ut infeli-
 ces sint: sed erunt quamprimum perditæ) vel si fructum
 providentiae bonæ, bonorum principum, non perceperint:
 vel si eis parere non voluerint. Ac primum quidem illud,
 est perdifficile: bonus ut omnino princeps inveniat. *Alterum verò,*
 propè necessarium quoque dixerimus: ut
 principi, qui esse bonus agnoscitur, subditi et ipsi boni,
 obtemperent. Nam si erga subditos et patris, et am-

λων, καὶ κυβερνήτου, καὶ ἑβ' τοιούτων ἐπέχει τάξιν, πῶς οὐχ' ἔξει πεπεισμένοις ἀμφοῖς, εἰ χαλῶς ταῦτ' εἰδότες, καὶ γὰρ πάντως ποιμένοι, καὶ ἰπποφορῶν, καὶ βουκόλων, ἔφη. ταῦτ' ἐξηγουμένους, ὅποι αὐ πορεύοιτο, τὰ παρ' ἐμείνου πορευοίσις ἀπολαύσουτα ζῶα, καὶ κυβερνήτης, καὶ ἰατρὸς, καὶ ἄλλος διεργάτης, εἰ μάλα πάντως πείσεισιν, οἷς γὰρ ζωτῆρες ἐφοῦσαν. Διανοομένη καὶ τυφλῶν, φησὶν ὁ κομικὸς, εἰ φ' οὐ σε νῦν ὁ Ζωφιστὴς ἀπ' ἡμῶν ἔτερεα βιβλία μετανοοχέει, ὡς ἐμὴ μὴ εἰ ἀμφοῖν ἀπικρούση τὸ θεῖον, εἰ π' τοιοῦτον ὑπὸν πείσεισιν ταῦτ' τοῦ τοιούτου δικαίου, καὶ τὸ δέξονται γὰρ δειμονίας ἀληθευτικῆς, μικροῖς ἰδρῶσιν καὶ πόνοις, οὐχ' ἦμισα δὲ καὶ κινδύοις τοῦ σώματος ἀπὸ ἀνθρώπων ἀγρονομίαν, καὶ σωτῆρῆσιν τὸ σκάθον ἀγροτῶν. οὐτω γὰρ πορὸς ἀγαθῶν ὑπὸν κούρις ἀγαθῶν ἔχων, καὶ τέττες βλέπων ἀνητημένοις αὐτῶν πρὸς ματῖ, βουλομένοις τὸ αὐτῶν καὶ διχομένοις τὰ χόλλισα, π' οὐκ αὐτῶν ἐργάσαστο ἑβ' χαλῶς; πῶς οὐχ' καὶ ἑαυτῶν, καὶ τοῖς περὶ αὐτοὺς ἀνθρώπων, μεγίστων ἀπ' ἀγαθῶν ἀναγκάσις ἀγροίτο, τίς ἄρ' ἐμὴ πορὸς τὸ συμμοῖσον αὐτῶν χροῦσιν π' ἡφιστομένων ἀπ' ἀπ' ἡμῶν; τίς οὐκ ἀπ' ἀγαθῶν αὐτῶν τῆς ἡφιστομένης καὶ ἑβ' πρὸς τὸν, τοῦ γὰρ παντὸς τιμήσει, εἰ μὴ Ζωφῶρα μείνοιτο; ὡς πορὸς δὴλον αὐτοῖς τὸ δειμονεῖν. εἰ δὲ οἷμαι πορὸς τοιαῦτα, καὶ πᾶς ἐρεῖ, αἰπῶσιν μὴ ἀρετῶν, ἢς ἀπούσις, πορὸς ὅσον καὶ ἡ δοκούσα διημερία. τοῖς γὰρ οὐκ ἀξίσις τὸ δειμονεῖν οὐκ ἀφελίμων. αἰπῶσιν δὲ τοῖς λόγοις οὐχ' ἄπ' ἡμῶν, ἢ τίς ἀρετῶν. εἰ δὲ γὰρ οἱ κείδοντες ἀπολαύειν ἑβ' ἀνήνης ἀγαθῶν. ὡς εἶγε τὸ το μὴ βούλοιντο, εἰ δ' ὠφελήσουται παρ' αὐτῆς, μὴ μεταχόντες ἑβ' αὐτῆς ἀγαθῶν. πῶς γὰρ ἄκοιτες; ὡς εἰ τὸν ἀγαθῶν ἀρχοῦτα, καὶ ἀγαθῶν πινῶν πορὸς ἰσάμενον, καὶ

τὰ σπ'.

corum, & gubernatoris, et aliorum huiusmodi locum obtinet: quo pacto nō eos dicto audientes habebit, modō hæc de ipso recte norint? Omnino namq; pastorum, & equarum, et armentarium, quocumq; perrexerit, itineris ducem sequentur, quæcumque animalia ipsius providentia curaq; fructura sunt. Itidem et gubernator navis, & medicus, & quicumq; bene de alijs meretur, omnino persuasendi vim ad eos habebunt, quos servant. Nimirum vel cæco paret, inquit comicus ille, a quo te recens præceptor tuus alios ad libros traduxit; futurum, ut tales subditi, si deus alicuius peccati causa nō obstitit, ab eiusmodi herobeneignè tractentur, & verissima beatitate potiuntur; idē diuturnis tum sudoribus, tum laboribus nec minus periculis illius, qui cū eis certamina pro eis suscipit, ac navim peritè moderatur. Quippe si bonus princeps, erga bonos subditos, hoc modo sit adfectus: eosq; videat a suo nutu pendentes; ac principi tum cupientes, tum optantes faustissima quæq; quid non ille rei præclaræ perfecit? quo pacto nō & ipsi sibi, et imperio parentibus, maximorum bonorū auctor exstiterit; siquidem illum ad id quod profuturum sit, recta gradientem viam, cuncti sequantur? Quis non ob generosum animum, & mores, eum suspiciens, in pretio supra res omnes habuerit, nisi valde insanat? evidentissimè deniq; paret, hos beatos esse. Arbitror autem ipse, nec quisquam inficiabitur, causam horum ad virtutem referendam; absq; qua sit, apertum malum erit, quæ felicitas esse videtur. Indignis enim res prospere nocumento sunt. Neq; minus eloquentiæ studijs hæc sunt accepta ferēda, quàm virtuti. Nam ea sunt, quæ mortalib; persuadēt, ut virtutis frui bonis velint. quippe si hoc facere nolint, nihil ex virtute comodi percipient, bonorū eius minimè participes facti. quo enim hoc pacto cadat in invitos? Quamobrē bonus princeps, et qui bonis aliquibus

τὰ πρὸς λόγους ἀγαθὸν εἶναι, ἢ ἔχει πείθειν ἀλλήλους, ἐφ' οἷς ἀνέστη
 πονεῖν ὡς πρὸς ἑαυτὸν: ἵνα μὴ χριστὸς μὲν εἴη, χριστῶν δὲ ἀρχὴ ἀ-
 φλυσιάζοντος δι' ὁμοῦ ἔχων ἀλλήλους, καὶ μὴ εἰκόντας οἷς γνήσι-
 πρὸς τὴν Ἐφεσέραν ἀντιπρὸς ἀφέλξαν, οὐδὲν ἐκείνοις ὀνήσι-
 ἐπεὶ καὶ παῖδες ἰατρῶν, ἔστων δὲ τὴν τέχνην ἀγαθοὶ, εἰ μὴ
 καὶ δόξιοι πρὸς εἶεν, καὶ εἰδέειν ὅπως πείσουσιν τὰ παρ'
 ἐκείνων δόξια φάρμακα, οὐδένα που ἴσῃ πάντων ὡφε-
 λήσουσιν. δεῖ γὰρ οἷμαι, ὡς ἡγεῖσθαι δόξιας μὲν χριστῆς, πειθαί-
 τῶν δὲ τῆς δὲ δώαμιν λόγων: εἰ μέλλοι τις ἀπὸ πινυθ' ἀνα-
 κείως ἀφελήσασθαι, διωαμένου τοῦτο δρᾶσαι, καὶ ὡς πρὸς
 πρὸς δέλοισι. ὡς δὲ οἱ λόγοι καὶ πειθοῦς, καὶ τὸ δόξιας ἐξ ἑ-
 γασθῆ ἀγαθὸν ὑποήκουον πρὸς ἀγαθῶν ἀρχόντων, αὐτοὶ σα-
 φῶς ἀναπέφασιν: καὶ εἶεν ἀνθρώπου, καὶ πολυχειρίας, καὶ
 μνηστῆρος, ἀπὸ δὲ πρὸς οὐκ ἴσῃσι ἡμῖν τοκταρχαῖς παρε-
 τέθει, ἀμεινὸς πρὸς ἀφέλειαν ἀρχουσί, καὶ ὁ νῦν ἡμῖν δια-
 ζωγραφουμένη ἀρχων, εἰς τὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς πλεονεκτή-
 ματα τὰς ἀγαθῶν ἐλπίδας ἔχων ἀνθρωπίνως, κρείττων
 που πάντως ἀνέστη ὅτι τῆς ἐξ ὡς διωαμῶν ἐφορῶμενον,
 ὅσῃ ἔξ ἀρχῆς ἡμῖν εἶρη). καλὸν σοι τοίνυν, ὦ φίλτατε,
 ἀφ' ἧς ὅτι μακροχρόνιον, μὴ δὲ ὅπως οὐκ ἀμελεῖν ἴσῃ λόγων,
 ὄντων τῶν ἀπὸ χριστῶν, καὶ πρὸς τὸ χριστῶν σωφροσύ-
 των, ὡς οὐδὲ ἀνέστη ἡμῖν πάντων. οὐ μὲν οὐκ εἶπε
 σοι τὰ εἰρημένα καλῶς γὰρ ἔχειν ἴσως δοκεῖ, ἔχει ἴσῃ καλῶν
 δεδοσμένων, μὴ δὲ ἀπὸ μάλισιν, ἀπὸ δὲ δαυμάζεις. ὁ γὰρ ἐπι-
 νῶν τῆς χριστῆς, εἴτ' ἀμύληως πρὸς αὐτὸ διακείμῃ, καὶ μὴ δι-
 εδῶν ἐδέλω τοῦτο αὐτοῦ δὲ τῆς πάσης, καὶ πᾶσι ἔ-
 πογραφῶν ἀνοίας ἀποίστηται, καὶ ὀφλή-
 σαι, γέλωτα πᾶσι διημέφ
 ρουὲ ἔχουσίμ.

ΛΟΓΟΣ

præstet, etiam præceptis eloquentiæ rectè instructus esse
 debet: ut suos impellere persuadendo possit ad ea, quæ ac-
 cere præstabit: ne bonus quidem ipse sit, & bonus impe-
 ret, at nibilo minus contumaces experiatur, nec impe-
 rium detrectantibus in ijs, quæ ipsorum commodis servit-
 ura prospicit, quidquam utilitatis adferat. Nam et me-
 dici, licet arte præstantes sint, nisi sit etiam quædam in
 eis dexteritas, artemque norint, quæ persuadeant, ut ab
 eis exhibita medicamenta sumantur: ex omnibus fortasse
 se nemini proderunt. Arbitror enim, ante bonam opinio-
 nem præcedere debere persuasionem: hanc verò facultatē
 eloquentiæ præcedere: si quidem aliquis ab aliquo com-
 modi quidpiam necessariò percipere debeat, qui eius imper-
 tiendi tam facultatē, quam voluntatē habeat. Quamob-
 rem clarè patet, ab eloquentiæ virtutis persuasionē, tum op-
 inionē bonam honorū subditorum de bonis principibus
 proficisci: atq; hanc et auro, et magno exercitū & navi-
 bus, quæ à nobis instituentæ causa cōperationis in modū
 ab initio sunt adlata, principibus usu suo longè præcellere.
 Itidem qui nunc à nobis pictura quasi quædam expressus
 est princeps, quæ ipsius bonæ spes ab egregijs in eo actibus
 animi pendeant: omnino præstantior ipse erit, qui facultas
 tibus extrahijs innituntur, quod ab initio dicimus. Itaq;
 rectè facies, carissime fili, si ita virtuti studeas, ut eloquen-
 tiæ studia nullo modo negligas: quæ & simpliciter utilia
 sunt, et ad res utiles atq; bonas plus adiumentū, quam ul-
 lares alia, mea quidem opinione, adferunt. Nec non si,
 quæ dicta sunt, rectè tibi dicta videntur amplectere de-
 creta præclara, nec quæ admiraris negligito. Nam qui
 rem aliquā laudat, ac deinde negligentor eam curat, nec
 omni studio atq; ratione persequitur: mentis notam
 auferet, & à mente præditis optimo
 iure ridebitur.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΟΤΙ ΤΟ ΜΕΝ ΑΓΑΘΟΝ ΠΑΣΙ ΦΙ-
 λούμενον ἐστὶ φυσικῶς· ὃ δὲ κακὸς καὶ ἐαυτοῦ
 μισητός. φιλοῦμεν δὲ καὶ τὸ κακὸν ἐστὶν ὅτι, ἀ-
 ροῖ δὸν καὶ κείνο νομίζοντες, καὶ πρὸς αὐτὸ δάμνα-
 νίας, ἢ ἀρετῆς.

ἢ γὰρ νομίζω, καὶ πάντα ὅμοια τῆ δόξῃ τῆ
 σωδεδῶς, μὴ μόνον τὸν σωδεδῶν καὶ ἀγαθῶν,
 ἀλλὰ καὶ τὸν φαῦλον καὶ πονηρὸν ἀνθρώπου,
 μισοπόνηρον καὶ φιλόκαλον ἔτι ἀλλή τῆ φύσει.
 καὶ πρὸς εἰς ποσοῦτον κακίας ἔξουθεσίη, ὡς μὴ περαιτέρω
 περὶ βλάσφημίας, ἀπερὶ δὲ πρὸς τοῦ ἀγαθοῦ ἀλλή
 μιν, καὶ ἐαυτὸν τὴ πονηρίας βδελύσσοντα τὸν τοιοῦτον
 μάλλον δὲ καὶ τοῖς ἀλόγοις καὶ ἀνοήτοις ἀγαθῶν ἔτι τῆ
 φύσει, ἔξ ἀγαθοῦ τὸ ἔτι λαβοῦσαν, καὶ τὸ ἔτι τὸ ἀπυλλοῦ-
 μενον, ὡς ἀπὸ πάντων ἐφίε) τὸ ἀγαθὸν τε καὶ συγχοῦς,
 εἴη εἰ ἀπὸ τῶ γὰ, ἢ πάντων μὲ ἀρετῆς, καὶ ἀρετῆς φύ-
 σις, πάντων δὲ δημιουργός, καὶ σωζέουσα, καὶ ὅτι ποιεῖσά
 δάμναμις, ὅλην πνιγνισιότη, καὶ ἀρετῆς, καὶ ἀγαθῶν.
 σωμῆς πρὸς ἐαυτῶν ὀφεισσομένη τὸ πᾶν· ἐδέξασθαι τὸ πᾶ-
 φυκότῃ, κινούμενον τὸ δημιουργηθέν τε καὶ ποιηθέν, μὴ μω-
 κραν δεικνύσασθαι δὲ δημιουργὸν τε καὶ ποιητῆ. τὸ γὰρ ὀφεισσοῦν,
 ὅτι τῶ πρῶτον αἰτῶν αἰσπρέχειν φιλοῦν· καὶ τὸ πρῶτον
 οὐμένου καὶ σωζέουσι) κηδαμῶς ἀφίεσασθαι, τὸ χρεῖς
 αὐτῶ μὴ δυνάμενον περῖσιναι· καὶ τὸ ἢ πῶς, ἔτι πρὸς τὸ
 κρείττονι, ἢ ἢ μὸς καὶ τάξεως μείζον) τ δέξασθαι πρὸς ὀφει-
 σσῶν

ORATIO SECUNDA

QUOD BONVM EST AB OM-
 nibus naturaliter diligi. hominem ma-
 lum etiā ipsi sibi odio esse. Nonnum-
 quam verò & id, quod malum est, dili-
 gimus; quia bonū esse putamus. item-
 que de felicitate, deque virtute.

Ita equidem sentio, et opinioni meae neminem
 non ad sensurū arbitror; nō virtute modò predi-
 tum et bonum, sed etiam vitiosum ac improbi-
 hominē, ipsa natura tum improbitatem odisse,
 tum honesti studio teneri: ac licet aliquis ad eam vitiofi-
 tatiē abreptus fuerit, ut ulterius progredi nequeat, quasi
 qui ad metam eius extremā pervenerit; tamen hominē
 eiusmodi seipsum ob improbitatem abominari: immò vel
 brutis, ac sensus expertibus naturam bonam esse, quae
 substantiam suam à bono sit consequuta. Atque hoc illud
 est vulgò celebratum, omnia boni cognatiq; desiderio duc-
 a. quod sanè bonum, universorum illud principium fue-
 rit, & postea supra principium omne natura, potestas il-
 la creatrix omnium, omnia continens, benefica: & quae
 omnia quadam illecebra cognationis, eminentiæ, boni-
 tatis ad se rapit. Nam sic natura cōparatum est, ut quod
 creatum est & factum, motu suo non longè abesse ab or-
 pifice conditoreq; velit. Etenim quae vis res, unde unde sit,
 ad causam primā recurrere gaudet: nec ullo modo à pro-
 spiciente sibi, seq; cōstistente vult abesse, quod absq; illo sal-
 vum esse nequit: et quod inferius est, esse cū præstantiori
 cupit, à quo gradum & locum ampliorem se consequuta-

κων·και κοινωνειν τῷ δειοτέρου, τὸ ὑλιώτερον·ὅπως αὐτῇ
ματουσίᾳ λαμψυύοιτο, και ὄλωσ το τοῖς ὄλοις· ἡ δὲ
ρον, οἰκοδομῆν εἰσεῖν) τρέχειν ὡς τὸ πρῶτον και πε-
λίσει διαμάχων, ὡς γὰρ δὴ τῷ πρῶτῳ τὸν ἐγγύτησιν τε και ὀ-
κώσεσιν, τὸ ἀπεινεῖν και σὺλξαδὲ γίνεσθαι, και μετῴχειν ἀγα-
δοσ· τὸν ἴσον ἔσπον τῷ διασάσει και τοῖς χειροσιν, τὸ
διαφάδασθαι, και μινετῷ ἔσθαι. τὸ ἴσῳσιν, θαυμασὴ τῶσ ἀφ-
μονία ἴσθαι αἰτίᾳσθαι τε και χειροσιν, πρῶσ τὸν αἴτιον και
πεποικότα, ἀρητῶ τῷ ἔσπον τῷ κοινωνίας, και τῷ τῷ
ἀγαθωσώσῳσ ἀκχούσει, ἀρητῶ τῷ, διὰ τὸν σωδῶσῳσ, και
τὸ πολὺ τῷ ἐνώσῳσ· ὀλίγον αἴτιον γινωσπομένη, τὸ ἴσῳσ
πρῶσισαμένου πρῶσ θεωροῦσιν πνεύμασιν· φανησμένη ἴσῳσ
δαρώτερον ἀπαδακαπιδεῖσιν διὰ τῷ ἀνασάσεισ. φιλητῶν
ζωῦ ἔσθαι φημι, ὅσ μόνον γὰρ τὸ ἀπῆρον ἀγαθόν, και πῶσ ἀ-
σραπῶσ τῷ κῆλλοις, και τῷ ὄρωσ, και τῷ κῆλλοι, ἢ τῷ δαί-
νοσ ἔσῳσπυκων· ὀλλῶσ κῆσ πῶσ, ἢ μέτεσιν κῆλλοσ τε και ἀ-
γαθόσ, διὰ αὐτὸ τὸ ἔσῳσ ἀγαθόν και ἔσῳσ κῆλλοσ, και τὸ πρῶσ
αὐτὸ τῷ φῶσῳσ ἢ μῶσ (συγγενῶσ. διὰ γὰρ πῶσ κοινῶσ ἀναφ-
εσῶσ τε και ἴσῳσ, ὡσ αὐτῷ εἴπαι, πῶσ πρῶσ τὸ πρῶτον και
ἔσῳσ τῶσ ἀγαθόν, πῶσ ἀγαθῶσ) και φιλεῖται, ἔσῳσ-
τα πρῶσ ἀλλῆλα γῆπῶσ. τὰ γὰρ ἀπῶσ τῷ συγγῶσ, και ἀλ-
λήλοισ αὐτῷσ. τὸ ἴσῳσ τῷ συγγῶσ, ὅσ δὲ λόγουσ δῆτυ
δεικνυύσῳσ. πῶσ τῷ σῶσ τῷσ ἀγαθῶσ, και ἔσῳσ ἀγαθόσ,
και ἐπῷ ἀγαθῶσ δῆτυσ ἢ δῆτυσ, εἰσ ἔσῳσ λέγωσ τῶσ σῶσ-
πῶσ (ἢ δῆτυσ ἐπῶσ) τὸ φιλεῖν τὸ ἀγαθόν, και μῶσ τὸ μῶσ
τῶσ δῆτυσ και δῆτυσ τὸ κῆλλοσ, και τὸ ἀλλῶσ ἔσῳσ φῶσ
συμβαῖνῳσ ἢ και τῶσ ἀγῶσ πολλῶσ. και γὰρ φιλοσμεν τῷ
κῆλλοσ ἔσῳσ, και τὸ ἀγαθόν ὡσ πρῶσ φῶσ μῶσ σῶσ πῶσ τῷ
ἀγαθόν ἐγνωκῶσ δῆτυσ ἀγαθόν, ἢ ἀγαθόν σῶσ πρῶσ) ἢ φιλεῖ τὸ
πονηρόσ, ἢ πονηρόσ, τῶσ δῆτυσ αὐτὸ ὀπῶσ πῶσ. πῶσ τῶσ πολ-
λοσ γὰρ

sum sperat: & particeps esse diviniore, quod est crassiore
materia constat: ut eius fruitione splendidius evadat. ad
summam, quidquid omnino tenuius est, ex sese currere stus
det ad id, quod adijciendi & perficiendi facultate habet.
Ut enim ex propiore ad deum accessu & familiaritate salu-
tatem & incolumitatem, cum boni participatione, cōse-
quimur: eodem modo per seiunctionem ac diremtum in-
terimus, et in nihilū redigimur. Eius rei causa est, admis-
rabilis quedam harmonia rerum à causa profectariū, &
conditariū, cum ipso auctore et conditore: ineffabilis, ratio-
ne cōmunicationis, et effusione bonitatis, numquā rum-
penda, propter auctorem vinculi, & unionis magnitudi-
nem. Eadē iam paulū intelligitur, dum spiritui contem-
planti lutū obstat: sed purius immortalitate per resurre-
ctionem donatis patefiet. Quapropter amorē mereri dico,
non modò bonū illud infinitum, & fulgur illud pulchri-
tudinis, elegantie, gratie, quod ipsi natura inest: verū
etiam quidquid pulchritudinis est ac boni particeps, pro-
pter supremū illud bonum, supremamq; pulchritudinē, ac
nostræ cum ea naturæ cognationē. Nam propter commu-
nem relationem & adfectionem, ut ita dicam, ad primū
illud, omnemq; supra perfectionem positū bonum: omnia
et bona sunt, et diliguntur, mutua quadā adfectione sibi
devincta. Quæ exim aliqui rei simplici cognata sunt, eorū
& invicem quedam est cognatio. Cognata verò diligi, ne
verbis quidē opus est, ut probetur. Omnes ergo bonos, &
à bono, et ad bonū conditos, unum ad scopū tendere dico.
(nunc enim ad institutū revertor) qui est, amare bonū, et
quidquid tale nō est, odisse: bonestū sectari, quodq; adfe-
ctū est aliter, fugere. Sæpe verò contrariū quoq; cōtingit.
quippe nonnumquam et malū diligimus, quodq; bonū est,
quasi fugimus, non quod aliquis adgnitū bonum, quod bo-
num sit, quatenus est bonū, aversetur: aut malū diligit,

λοσ γὰ καὶ δεῖ. ἀλλ' ὅτι τὸ χαλὸν ἀγαθὸν ἠγείται. ἢ φύσις γὰρ ἡμῶν ἀποδέδεικται, ἢ ἔξ ἀγαθοῦ τε καὶ ἀγαθῆ, καὶ τὸ συγγνώμης ζητοῦσα, καὶ τὰ πολλότερον ἄσπον φείδουσα. πλὴν καὶ οὕτως ἐχρήσθη τῷ ἀληθείας, ἴδιος αὖ τὸς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων, τὰ χεῖρω τῶν κρείσσων περιουρούμενοις, καὶ ῥᾶρον ἀπὸ τοῦτων εἰς τὰ κακά μὴ ἐάλλοιενται, ἢ ἔξ ἀκείνων εἰς τὰ κακὰ κείνοισι μὴ ζηλοῦνται, καὶ μακαρίζονται: τοῦτοις ὅτι παλαιζονται, τὰ μὴ χαλῶς γὰρ δὲξ τῶν ἀληθῶς ἀγαθῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν κακῶν γαρυήδων, καὶ τῆ σιωπῆ τούτων μέθην μὴ ὅτι νῦν καθευδῶς δυνάσθη: ἀλλ' ἐπὶ δὲν καὶ ταυτησὶ τῷ μέθης ἀπ' ἀναγκῆς, περὶ σκοπῆν αὐτίς ἐταίμοις ἔβη, διὰ τὴν ὅτι κρατοῦσαν ἔπ' κρατοῦσαν, καὶ τοὺς ἐπ' ἐπιλοκρασίας ἰλίχθους. οὗτοι καὶ τοὺς φαύλοισι ἀνθρώποις, ἀγαθῶς νομίζουσιν ἔβη. καὶ τοὺς ἀδελφοῖς, δὲ δεικνύουσιν. (Ὁ ἀλλοτρωτὴ μὴ γὰρ περὶ τὴν ψῆρον, οὐ σιωπῆ ὅτι κρείσσων ὁ σκοπὸς, τὰ τῶν ὁρθῶς ποιουμένων τὰς ἀποφάσεις, περὶ τὴν χαλῶς τε καὶ ἀγαθοῦ κρίσιν. ὅτι γὰρ τοῖς χαλουμένοις κηφῆσι, λέγω δὴ τοῖς τῶν ἐκείνων πειθεμένοις δεικνύουσιν, οἷδε τῶν πάντων δεικνύουσιν κρῖνονται, καὶ πάντων ἀνθρώπων ἀριστοί, οἷς αὖ τοιοῦτοις δὲ περὶ τῶν, δὲ μὴ τὰ τῆδε φέροισι πέντα ἢ ἔσθ' ἀπὸ ἀπὸ ἀλλοτρωτῶν φρονήδων, ἐπιδοῦσαν τὰς ψυχὰς, σὴ τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν, ἐπὶ τοῦτοῦτου συγγνωμῶν σιωπῆς ἔσθ' ἢ περὶ μάλ' ἢ πῶς, ἀπὸ κινῆσι δυνάμενων καὶ νοῦν, καὶ σῶμα, καὶ τὸ πρὸ ποιεῖν, ἀγαθοῖς ὁ βίβη ὅτι ἀντοῖς, σφύρη, καὶ πλέον οὐδέ. μέγα ὅτι κρείσσων νομίζουσιν, ὅτι θυματοποιούς, καὶ μίμοις, καὶ δερχιστῶν, σμῆνι τὴν κολάκων, καὶ ὑβριστῶν ἔσθ' ἢ, καὶ ὁρῶσιν ἐσθ' ἢ, καὶ τοὺς ἄλλοις τοῖς τοιοῦτοις, δὲ ποιεῖν δυνάμει) οἱ παρ' ἀνθρώπων θυματοζόμενοι, ἀπὸ τῆ πλουτεῖν τὸ δυνάμει κερτημένοι, αὐτὰ μὴ οὐ αἰ κρίσεις τῶν φαιλοτέρων, περὶ τὸν ἀνθρώπων

quatenus malum est, quum malum esse sciat: (quoniam id peius minime sane) sed quia quod malum est, bonum esse putat. Naturam namque probavimus, ex bono, & bonam esse, quodque cognatum est, quereat quicquid alienum, fugere. Licet autem verè sic comparata res sit, tamen homines plerumque videas deteriora præ melioribus eligere: ac facilius à bonis ad mala, quam à malis ad bona transeuntes: quique illos & admirantur, & beatos prædicant: horum sortem misferantur, qui reapse bona non rectè degustarint, sed habitum malorum adquisierint, & ex eorum inebriatione continua ne quidem ad sobrietatem redire sincerè possint: immò hac ipsa quoque liberati emulencia, rursus ad offendendum parati sunt, ob eam, qua adhuc detineantur, crapulam, & profectas ex gravedine vertigines. Item & pravos homines, bonos esse putant: et miseros, felices. quippe iudicio falluntur, nec eorum scopus cum scopo rectam ferentium sententiam, in iudicio de honesto et bono cõsentit. Apud illos enim, qui fuci dicuntur, (eos autem intelligo, qui res secundas profelicitate ducunt) omnium hi felicissimi, ceterorumque mortalium præstantissimi iudicantur esse: quibus prosperitate fruuntibus, universæ res huius vitæ commodè succedunt: quique liberi sunt & immunes à curis, non minus animos depascentibus, quam tinctæ soleant, se frequenter eis adhereant: immunes à negocijs, que mentem & corpus cruciare possunt: expertes laborum, eaque fruente vita, que nihil sit aliud, quam meræ delicie. Magnum & illud quidpiam esse putant, quod præstigiatores, & mimos, & saltatores, & adulatorum examina, & flagitiosorum nationes, & paristorum gregem, & alios tales asficere beneficijs possint, qui eis admirationi sunt: quum id præstare queant, quia divitijs abundant. Hæc eorum, qui ceteris sunt praviiores, de vita humana

πνον εἶον, καὶ οὕτω τὴν δειδαμονίαν οὐκ ἔχοντι. ἔλεει-
 νός ἔστιν ἄνθρωπος, καὶ ταλανίζεσθαι δέκεται του τοιοῦ τοῖς
 μορθηταῖς συζῶσιν ἔσθαι δοκεῖ, ἢ μὴ περὶ τὴν ἕξέσιν, οἷς ἂν
 ἡθεῖν διαπαντός, ἢ πενίας οὐ συλχωρούσης, ἢ τὴν ἕξιν πα-
 ρακμασάσης, ἢ πινός ἢ ἄλλου συμπτώματων ἀπέ-
 ροντο. ἔστι δὲ τοῖς ἡμιφάλοις, ὡς ἂν τις ἐπιποι, καὶ πῖν-
 φιλοπρίας μετέχουσι, ἢ τὴν τρυφήν καὶ βαθυμίαν περσι-
 λωμένον μακρῶτερον δὴ που φαίνεται, ὃ διὰ καρδίας
 ἀνδραπόδων, καὶ οἰκείῃ πληθῆ, καὶ τὴν ἄλλω ἢ περ-
 μάτων ἀφάντων, καὶ πολὺ ἀργύριον ἀφιδῶς ἀναλισκόμε-
 νον, ἢ ἐχθρῶν ἀνώτερον γινόμενον, καὶ τὴν δυνάμει του πω-
 κητορχοῦ μὴ, καὶ ῥοῦ ἀντὶ χωροῦ των ἢ βουλομάτων,
 δὲ λύπιδου φορεῖται καὶ πύχην, ἢ τὸ μὴ ἔχοντων ἴσως
 ἔχειν ἀπὸ πάλον. οὐ γὰρ ἐν τῇ γνώμῃ ἢ βουλοῦτων, καὶ τῷ
 ἔχοντων φρονήματι. οὐδὲ ἐν τῇ πολλῆς ἀφείας,
 καὶ τῆς τοσαύτης φρονήσεως, καὶ τῆς περὶ τὰ περὶ κτε-
 αουδῆς τε καὶ ἔχοντων, καὶ συλλήβδων τῶν λοιπῶν
 ἀετῆς ἔχοντων οὐδὲ ἀπὸ τῶν περὶ ζέων, καὶ τῶν ἔχοντων οὐδὲ ἀπὸ
 τῆς ὕλης ἢ ἀνὰ χεῖρας περὶ μάτων οὐδὲ ἐν τῷ τὸν ἀν-
 ταγωνιστῶν βασιλεύειν, ὅπως ἀρετῆς τε καὶ ὀπισθήμης, ἢ
 φαυλότητος καὶ ἀπαιδουσίας μετέχει· ἀλλ' ἐν τῷ ἐπιβί-
 στως μόνως του τοιοῦ τὰ περὶ κτετα κρινεῖ, τὴν ἀρετῶν με-
 ἔχοντων τοῖς ἀτυχήμασιν, ἀκροῖς (ὃ φασι) δακτύλοις ἢ
 περὶ μάτων ἐφαπτομένοις. καὶ οὕτω τὴν συντὸν ἄνυχθῶ-
 σύμμετον ἀποφύλις, ὡς ἐστὶν ἢ τὴν ἕξιν καὶ βουλοῦτων
 φρονιμώτερον, ἢ τὴν ἀγγλίως καὶ βουλοῦτων ἀνδραπό-
 ρων, γέμουσιν τῷ ἀρετῶν, ὅν ἢ ἔχοντων ἐκείνη κορησῶν τῷ κλη-
 μένον· καὶ οὕτω τὰ περὶ κτετα διεκρήνης, ὡς φερεῖται ἢ ἐναν-
 τῶν, ἀφείας ἢ φίλων, βουλοῦτων ἢ πάντας ἐπιποι τῷ πύχης
 ἀντιπλήσεως, ἢ πενίας περὶ βίης, ἢ τῷ ἀφείας ἐπιποι
 δόξης,

judicia sunt; atque ita felicitatem definiunt. *Isdem*
in omni nequitia vitam exigentibus, homo miser &
miserabilis esse videtur, qui ea peragendi facultatem
non habet, ex quibus semper voluptatem caperet, vel in-
opia non permittente, vel aetatis amisso flore, vel extra-
ris casu quodam impediente. At vero semipravis, uti quis
eos adpellaverit, quique glorie quadam cupiditate du-
cuntur, is esse voluptarijs & ignavia deditis beator ex-
istimatur, qui mancipiorum gregibus, & copijs servo-
rum, & cetera rerum abundantia, multoque argento
largiter expenso, suis superior hostibus evadit, & po-
testatem eorum proterit, consilij prospere cedentibus
casu quopiam, vel forte fortuna, vel quod adversarium
fortasse parum strenuum habeat. Non enim ex in-
dole strenuitateque prosperis utentium successibus,
nec magna fortitudine, nec prudentia, nec in agendis re-
bis vel studio, vel industria, nec reliquis (ut summa-
tim dicam) virtutibus: non etiam ex factis, atque mo-
ribus; nec de materie negotiorum, quæ in manibus sunt;
nec de adversarij exploratione, quam is virtute ac scie-
ntia, vel secordia & inscitia sit præditus: sed ex even-
tu solo de rebus statuunt, dum virtutem ex successi-
bis metiuntur, & extremis (quod aiunt) digitis res
attingunt. Licet animum tuum adeo positum om-
nem extra comparationem probes, ut animo Nestoris
atque Solomonis prudentior sit, & Achillis ac Samso-
nis animo fortior, ijsque refertus virtutibus, quarum
quælibet ornando possessori suo sufficeret: licet agenda
superficias, ut adversario terrorem incutias, volupta-
tem parias amico, omnes in admirationem tui rapias:
sed mutata deinde fortuna, vel in paupertatem incide-
ris, vel partam gloriam amiseris, vel victus ab aliquo

ἀδξῆς, ἢ πνὸς ἢ πῶν ὀφθῆς, (πολλὰ δ' αὖ γέμοιτο τοιοῦτα
 αὐτὸν τὸν δὲ βίον, καὶ γέρονέ τις πολλάκις κρείτ-
 των ἀνδρὸς σπουδαίου καὶ νοῦ ἔχοντι, μὴ δ' ἀνδραίων
 ἐοικὸς ἀπαξεσμένους εἰς εἶδ' ἀνδρὸς ἡνωαίου) ὁ δ' ἡδῆς, ὁ
 δεῖλός, ὁ μίαιρός, ἀκήκωας ἀδξῆς τ' ὡς ἀληθῶς τοιούτων ἀν-
 δρώπων, οἱ δ' ἡ πνεύμαζοντες κροτοῦνται, καὶ τ' ἡμ-
 ναοῖσι ἀγάμενοι σφόδρα, καὶ ἐκώμα μακρὰ καὶ αὐτῶ
 φημίνερωῦτες, ὁρμῆκ (φασί) μὲ πείσονται, μὲ καλόντες,
 καμῖζουσι καὶ ὑπερβολῆς ὅν μὲ βεβλημένον τῶν ἀρετῶν, ὅν
 μικρὸν πρὸς ἐπιήνοω, καὶ ὅτι μὴ καὶ οὐρανίους αὐτῶ π-
 μάς ἀπονήμην ἔξῃν ἡ αὐτοῖς, ἐδυσχερῆνον. πένδοις δ' ἄ-
 ξιον τῶτον κρίνεσιν, ὅς αὖ ἀδξῆς ἔρημι. ἡμοῖτο, ὅν τ' ἄ-
 ληθευαῖς δὴ, καὶ μονίμου, καὶ σωματῶ χρομένης οὐδὲν δὲ
 πρὸ πνέματι: ταυτησὶ δ' τ' κρηῆς, τ' μάλλον γὰ δοκούσης ἢ
 ὑπερχύσης, καὶ συλλυομένης τῶ σώματι, ὅπόταν γὰ καὶ
 δ' διαρκέσι, ἢ καὶ περαφιλμένης αὐτῶ πολλάκις, τοῖς ἀπ-
 ὅρῳ πρὸς μῶμασι: μάλλον δὲ που καὶ βεπυμι-
 νης εἰς τῶμαπτόν, μυεῖοις ὅποιος οἶον) μὲ οὐδ' ἀρετῶν με-
 γέρχου, τῶ φιλοπιεῖας. ἢ δὲν τῶν πύχλω ἔδαμῶς, τῶ δ'
 ἀρετῶν αἰπῶν) πρὸς ἡνωαῖότητα, φαίνον) ἢ οἷς πρὸς πνε-
 σῖν, ἡκιστα μὲν π νέμοντες ἀρετῶ πρὸς πρὸς μῶνων χρεσθῶς
 ἀνδρασῶ: τῆ τύχῃ δ' τὸ πᾶν λογιζόμενοι, καὶ ἄπλῶς ἀπλο-
 εῖντα, ἀέλαν ἡγούμενοι, ἔχου τ' στω δ' πρὸς ἡμῶν τὸ σάφος ἄγνο-
 ντα, ἢ τῶ πλῶν) ἀλλ' οἶδε μὲ, ὅδε, εἰκότως ἄτε μὴ ἡμ-
 ναοῖς, μὴ δ' ἡνωαῖως τὰ γὰ πν, ὅποι ἔχει, διακρίνον οἶοι τε
 ὄντες, πρὸ μὴ πρᾶιτέρω τ' ὄφως τῶν ζῶν διάνοιαν δι-
 κνεῖας δὲ μῶμας, καὶ τῶν ἀληθῆρων φαῖναι, μὴ δ' γέν ἀπλο-
 τὰ φαυόμενα θεωρεῖν περὶ γέροντ' καὶ κροτοῦντων. οἱ δ'
 ἀναδῶ καὶ νευρέσοι πρὸ ἀνδρῶν, τῶ ὅλων τῶ καὶ πρὸ πρῶσι, ἢ
 πρὸς αἰετῶ καὶ ἢ πρὸ δ' αἰετῶ τῶ δ' ἀμμονίαν λογιζόν). τὸ δ'
 ἀπο-

fueris: (qualia multa in hac volubili vita evenire possunt, in qua saepius accidit, ut hominem tum virtute, tum mente praeditum vincat aliquis, ne statuis quidem sculptis ad formam strenui viri respondens) & stultum, & timidum, & impurum illi te adpellabunt homines, qui reapse tales sunt: quique res praeclaras gerentem aliquem admirantes, & strenuitatem valde suspicientes, prolixasque laudes homini condentes, testa (quod aiunt) conversa mutati, supra modum male tractant minime mutatum virtute virum, quem paullo ante laudabant, & quod honores ei caelestes deferre non possent, moleste ferebant. eisdem lugendum censent eum, qui gloriam amittit, non illam verissimam, & durabilem, & una cum spiritu hinc migrantem: sed hanc vanam, quaeque potius esse gloria videtur, quam sit; & cum corpore dissolvitur, si bene duret; aut etiam non raro ante hominem ipsum, sic ferentibus eventis rerum, avolats vel potius infinitis modis in contrarium cadit. Arbitrantur sane virtutem sese colere, dum eam adfectant ambitiosius. ideoque nullo modo fortunae, sed virtuti strenuitatem adtribuunt. Verum factis ipsis ostendunt, minime se bonis a viris gesta virtuti accepta ferre; sed fortunae totum imputare. adeoque dum simpliciter prospero cursu navigationis utentem, magnam ducunt, non eum, qui perite navim moderatur; in errore versantur. Sed enim hunc in modum hi sentiunt, ac non abs re quidem; ut qui nec egregij viri sint, nec egregie bonirationem intelligere queant propterea, quod eorum mens ulterius, quam oculi, penetrare non possit: immodò verius ut loquar, ne quidem adparentia sincerius atque purius inspiciant. At vero boni & cordatiores, in univrsam electioni voluntatis, & institutioni recte felicitatem adtribuunt. Nam prosperis vel uti, vel

εὐροῖεν ἢ καὶ μὴ, ἢ παρηγορούμενη φρονίσι πρὸς τὴν ἀληθῆ
 εὐδαιμονίαν ἢ τοῖς νομίξῃ. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ πολὺ τῶν ἀφαιρέσεων
 καὶ αὐτὸν ἢ καλοκαρδίᾳ καρποῖται, ὃ δὲ ἀφαιρέσειν διὰ
 τὴν ψυχὴν τῶν ἀφαιρέσεων. ἢ δὲ ψυχῆ, διὰ τὴν ἀφαιρέσειν ἐν τῇ
 καρδίᾳ τὴν μὴν, ἢ ἐπαφῆρξῃ. ἢ δὲ ἀφαιρέσειν, ἢ ἐφ' ἡμῶν, καὶ τῶν
 παρηγορέσεων. καὶ δὲ οὐκ ὁ βουλόμενος κακὸς εἶναι, ἀλλὰ
 καὶ ἄλλως γίνεσθαι. (ἀντὶ τὸ τὴν ἀφαιρέσειν, ἀφαιρέσειν γίνεσθαι) ὡς ἐν
 τῷ ἐφ' ἡμῶν λόγῳ ῥηθῆσεται καθαρώτερον) ὅστω καὶ ὁ ἀ-
 γαστὸς βουλόμῃ εἶναι, (τῷ γὰρ ἀληθῶς θέλει, ἐπιταί καὶ τὸ ἐ-
 ρεῖν) οὐκ ἐστὶ ὅπως οὐ γινώσκῃ. ὡς εἶπον αὐτὸν, δεῖσάντων
 μοι δοκεῖν) περὶ τῶν τε καὶ ἀφαιρέσειν γινώσκων δοῦναι τοῖς
 ἀγαθοῦς ἀνδράσιν, ὡς εἶπε μὴ τὴν ἀφαιρέσειν γινώσκων τὸν ἀνδρα-
 πον, ὅστω μὴ μέτεσιν ἀφαιρέσειν. ὃ δὲ ἀγαστὸς βουλόμενος εἶναι,
 πάσας ἀφαιρέσεις γινώσκῃται, καὶ οὐκ ἀμεινωδὸς πρὸς τὴν ἀ-
 πύχτισ, παρηγορούμενος οἱ πανταχῆ, καὶ τοῖς ἐξαιρέσιμασι τὴν
 γὰρ ἀγαστὸν, οὐ πύχτισ, οὐδὲ τινος Συμπλώμασι, ἢ κερδοῦ,
 καὶ τῶν ποιούτων, καρπὸς ὅστιν ἀλλ' ἀφαιρέσειν τε καὶ ἀντεξ-
 σιόπι, ἢ γινώσκων εἶργον τῶν, τῶν πάντων οὐδὲν ὅστιν. οὐδὲ
 γὰρ ἀντὶ τῶν παρηγορέσεων, οὐδὲ ἀντεξοῦσιον, ὅσα γὰρ εἰς
 τὴν ψυχὴν φέρει, ὅντ' ἢ γὰρ τὸ κωλύσονται. οὐ μὲν, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ἀγαστοῖς ἀνδράσι, τὸ τὴν παροῦσαν δόξαν ἐξαι-
 μῶσθαι, ἐν τῇ τῶν φαιρέσειν εἶναι δοκεῖ. λυπηθῆσαι γὰρ διωκόμενον
 καὶ θακκῆν τοῖς Συμπλεμέτοις τῶνδε τῶν βίω. ὅστω γὰρ
 σιμνότερον, ἀφορμὰ δὲ κληῖαν φέρουσαι. δόξαν ἢ καὶ δ-
 κληῖαν λέγει, τὴν ἀλλοτρίαν, τὴν κέρου, τὴν τῶν ποιού-
 των, ὅν οὐκ ἐν λήθῃ γέρονε τῶμομαι, πάλαι τῶν σωμα-
 των λυθῆντων. ἐκείνη γὰρ ἢ δόξα ἢ διαρκέσασα μέγχι διδ-
 ρο, καρπὸς πρὸς ἀγωνισμάτων, καὶ πόνον, καὶ πολλοῦ
 φρονήματι, ἐφ' οἷς ἐξαιρέσειν δεικνύει τὸν ἀνδρα, μὴ τε φι-
 λισόματων ὄντα, μὴ τε χεῖμασιν ἐπισημένον, μὴ τε ἠδ-
 νῶς

non uti successibus, nequaquam princeps quasi cogitatio,
 veram tendens ad beatitatem, ab eis esse putatur: quādo
 maiore prosperitatis parte vitiosi potius, quam praestan-
 tes & egregij viri fruuntur. Nimirum beatus, animi res-
 pectu beatus est. animus vero per virtutem in statu suo
 permanet, vel ad eum redit. Virtus autem, nostra in po-
 testate, nostra electione sita est. Quemadmodū ergo qui
 malus esse vult, necessario fit malus: (nam per ipsum vel-
 le, statim fit: velut in oratione proximē sequente clarius
 explicabitur) sic etiam qui bonus esse vult, (verum enim
 velle, comitatur et ipsum opus) nō poterit nō fieri bonus.
 Quapropter si boni viri, mea quidem opinione, de vita &
 virtute sententiam ferre deberent, prorsus illū hominem
 ne quidem existere debere dicerent, qui virtutis est ex-
 pers. Qui autem bonus esse vult, necessario bonus evadet:
 tametsi fortunam minimē propiciam experiatur, ubiq;
 tam ipsi, quā conatibus eius obstantē. Nam quod bonū
 est, non fortunae, nō casus, aut temporis, aliorumve taliū
 fructus est: sed virtutis, & arbitrij liberi, quod impedi-
 ri nulla potest. Non enim haberet electionem, nec liber-
 tatē suam, quod animū adinet, si praepedi ab aliqua re
 posset. Sed tamē bonis quoq; viris, gloriam acquisitā amit-
 tere, videtur esse: de rerum earū numero, quibus à rebus
 abhorremus. Quippe dolorem adferre, quasiq; morderē po-
 test eos, qui huic adhuc vitae copulati sunt: cuius praeci-
 pua dignitas in occasionibus quaerendi honesti nominis
 est sita. Gloriam verò, & honestum nomen intelligo, ut
 alexandri, ut Cyri, ut his similibus: quorū nomen, iam o-
 lim extinctis corporibus, oblivioni nō est traditum. Etes-
 nim illa gloria, quae duravit haecenus, fructus quidē erat
 certaminū, et laborū, & magnanimitatis in ijs declaratē
 rebus, in quibus necesse erat, ut sese praestarent viros, qui
 neq; corporibus parcerēt, nec opes admirarentur, nec vo-

ναὶς καὶ χλωρότε, μὴ τε μὴν αὐτὸ τὸ ζῶν διδοξίαις περι-
 θέντα. ταῦτα ἢ κλάδοι τ' ἀρετῆς, ἢ τοῖς μετ' ἄρδον αὐτῶν
 γρησώσας, εἰκότως αὐτῶν τήρησας τῶν ἰσώρων τοῦς καρποῦς ἀ-
 φανέτωις, αὐτῶν γὰρ ἄρωτον ὄντα ποιῶντι. ἡγεῖται γὰρ ἀδύ-
 νατον. ἀφ' ἑαυτοῦ τείνω ἀγαθοῖς, οἷς γὰρ ἡ ὀπίσθια τὸ ζῶν
 εἶ, περιούσιος γὰρ ἱσφίαις καὶ γνώσεως, τῶν ὀπίσθια αὐ-
 τοῖς χαλῶς περῆναι δυναμένων, ἀγέρως τὸ σφύδρῶν καὶ
 τὸ μὴ ποιοῦτον γινώσκουσι. τοῖς ἢ μὴ μετέχουσιν ἀγαθῶν,
 καὶ ἢ τῶνδε γινώσκουσιν οὐκ ἀκριβῶς. ἔδον ὅν αὐτοῖς μακαρί-
 σιν, ἀλλίον ἐκείνοι ἡρώων: καὶ ὁ ζῆλον ἐκείνοι, φέρου-
 σιν εἶδε. ἔστι. πολλῶν ἢ ἄρδων ἀξίον τούτοις φαίνεται
 ἐκείνῳ μάλιστα πάντων, ὁ μὴ τ' ὄν ἀγαθῶς αὐτοῖς, καὶ πῶς
 πολλοῖς λυμάνῳ, καὶ δι' ἐντελέχειαν ἀρετῶν μακαρί-
 ρων, μὴ τ' ἐδέων ἡγεῖται ἡμέδω, μὴ τε δυνάμῳ ὁ μὴ ἴσῳ
 πῶς δὲ πῶς ἔξιν ἀρετῆς τῶν ἐπινοουμένων τε καὶ χαλῶν.
 ἔστι κομῆν ἡγεῖται ζῶν ἔσθ' ὄν, ἀρετῶν τῶν, ἐλεεινῶν.
 ἡρώων, τῶν οὐκ ἐλέοις ἀξίον, ἀλλ' ἐλκωμένων. ἀρετῶν τῶν,
 μισήται. τῶν μισήται διαπεριμένον, καὶ μισώτων ἰ-
 αὐτοῖς, εἰ καὶ ἀρετῶν εἰπέιν. ὁ γὰρ ἀρετῶν ποιεῖται
 ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀρετῶν τοῖς εἰ δόσιν αὐτὸν μισήται καὶ δια-
 κάλλεω, καὶ ἐαυτῶν μισήται ὅτι, τῶν ὄν ἡ πῶς μισή-
 σάντι τῶν σωφροσύνη βδελυγείαν. ἀπας γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ
 τὸ ποιεῖται, ὡς ἀλλότριον, (ἢ γὰρ ἀρετῶν εἰπέιν) ὅν δυνα-
 ται μὴ μισήν. ὡς, καὶ πῶς ἀρετῶν, ἐπεὶ δὲ αὐτῶν ἡγε-
 λῶς ἀρετῶν ἀρετῶν, καὶ οἱ γρησῶν, ὅν δυνατῶν μὴ οἴ-
 λειν. ὁ ποιεῖται ἀρετῶν συζῶν, αὐτὸ πῶς ἀρετῶν ἀρετῶν,
 ἢ γινώσκουσιν ἀρετῶν ἀρετῶν. καὶ κινδυνεύει τὸ ἀρετῶν,
 ἀνίματι ἐκείναι, φιλεῖ τῶν ἀρετῶν αὐτὸν, τῶν μὴ πῶς οἴσιν
 ἀρετῶν ἀρετῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ὄν ἐπεὶ μισή, δια τῶν φά-
 λω ἀρετῶν, καὶ ζῶν μετὰ μάλον ἐκείνῳ ἀρετῶν ἀρετῶν
 ἔστι

* ἀπόπας

laptatibus inhiarent, nec vitam ipsam honeste fame ans-
 teponerent. Ea vero virtutis rami quidam sunt, quæ ger-
 mane se potitis non abs re sudorem fructus immortales
 conservaverit, quum ipsa prius sit eiusmodi. Virtus enim
 res immortalis est. A bonis ergo viris, qui bene vivere
 cupiunt, accedente sapientia & doctrina, quæ rectè hoc
 ipsorum desiderium ad finem optatum perducere possunt,
 facile quod cognatum est, aut secus, agnoscitur. At qui
 participes boni non sunt, quæ hæc agnitio parum facilis est
 et expedita, quo sit, ut quem ipsi beatum prædicant, hunc
 illi miserum putent: & quod illi admirantur, hi fugiant.
 ac sit ita sanè. Multis autem lacrimis dignus his om-
 nium maxime videtur esse, qui nec ipse bonus est, et mul-
 tos corrumpit, ac propter facinorū vitiosorum adsiduita-
 tem, neq; fieri vult bonus, neq; mutare hunc habitum in
 laudabilem ac præclarum potest. Hic vitiositati prorsus
 innutritus, ab his commiserationem impetrat: (de
 illis loquer, qui non miseratione, sed laudibus digni sunt)
 illis in odio est, qui odio nimirum digna peragunt, ac se-
 ipsos oderunt, licet hoc dictu quiddam novum sit, et inso-
 lens. Homo namq; prorsus improbus, præterquam quòd
 ipse, quibus est notus, in odio est, & reprehenditur, etiam
 ipse se modo quodam odit, quum eius conscientia sceleritatis
 tem odio persequatur. Omnis enim homo quod improbiū
 est, velut alienū quiddā, (nam extranea vitiositas est) nō
 potest non odisse: sicut et virtute, postea quā rectè cognos-
 verit eam esse bonū quiddam, sibiq; cognatū, nō potest nō
 amore prosequi. Qui ergo vitiositatis est velut in cotuber-
 nio, miro quodā et absurdo adfectus est modo, quū sententijs
 animi bifariā scindatur, adeoq; parū abest, quod ipsū ad
 timet, quin ænigmati similis sit. Nā simul seipsū et diligit,
 quū naturā in ficiari nequeat, et alio modo quodā odit, vor-
 litatis prave causas vitiositatis perpetuo pœnitentiā ei parientiē

ἑλκὸς διλωκεῖται. τὸ γὰρ μὴ κτλ κερδὸν χάριον, λυπεῖν ἀντὶ
 μετέπειτα. λήξω περὶ τὸ ἀκολουθεῖ τὴν ἀντιπῶν, κτλ πλάτα
 να. καὶ τὸ δὲ ἴδιον τὸ λυπηρὸν διαρκέσθω. ἐκείνο γὰρ τὸ
 εἶναι τοῦτο σωτηριώδες, ἵνα ὅτι μὴ κίσειν ἑλκὸς χρόνον. τὸ δὲ
 λυπηρὸν, ἵνα μὴ κίσειν τὴν ψυχὴν. οὕτως ἀσύνφορον τὸ κερ
 κὸν, ἵνα εἴη τὸ τοῖς κερκοῖς ἡμῶν ἀποδοῦναι. εἰ μὴ
 γὰρ ἐμὲ τὸν ἐκδοῦναι τοῖς οὐκ ὀνήσουσιν, οὐκ ἀντὶ ἐκείνου ἀ
 ναπο βλάπτειν. ὁ μὲν τοι χρεῖστος ἀνθρώπων, φιλεῖ γὰρ κερ
 σαφῶς αὐτὸν, τὸ καὶ τὰ πλεονεκτήματα γνῶναι, ἡ δὲ μὴ δὲ δια
 τελῆ ἡδονῶν σωτὴρ κερκῶν, τοῖς τὸ εὐδύτητον ἔσται. οὐ
 διακρίνει τὰ τοῦ λογισμοῦ, ὡς περὶ ὁ φασὶν ἔχειν ἄλλ
 ἕστιν ὁ ἀποδοῦναι, καὶ ἑαυτῶν, καὶ τοῖς εἰδόσι σύμφωνον ἔ
 οῖς γὰρ θαυμάζουσι τοῦτον, πῶς δόξαν ἀποδοῦναι. καὶ
 μὴ ὁ πᾶν ἀγαθὸν, φθόρον γὰρ ἀνώτερον ἔσθαι, μί
 σους δὲ ἐκπῶς ἔχει, καὶ οἰαοῦμαι ἀπερὶ θείων παρ' οὐδέσι κέρη
 ται ἴσως ἡρωονοῦντων ἀνθρώπων: ἀλλ' ἔχει πάντας ἕξ ἑ
 κείνοις καὶ βουλομένοις καὶ ἐυχόμενοις ἀποδοῦναι τὰ κερκῶ
 σα τε καὶ πμῶν τε, διὰ πῶς τὸ ἀφεισθῆναι τὴν ἰσότητα, ἡ πε
 τοῦτο γίγνεται κόσμου, καὶ ὅφ' οὐ τὸ ἴσον αὐτῆ λαμβάνει
 καὶ τὸ δὲ μέγιστον καὶ κερκῶν, φιλοῦμενος ἔστιν ὅτι οὐκ
 ἑαυτῶν μόνον, καὶ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς, ἀλλὰ δὲ καὶ
 τοῖς κερκοῖς. καὶ τὸ δὲ οὐ θαυμάζον. καὶ δὲ γὰρ ὁ πονη
 ρὸς ἀνθρώπων καὶ ἐμῶν μισήσας ὅτι διὰ πῶς κερκῶν, που
 τοντὸν τὸν ἔσται ὁ ἀγαθὸς καὶ ἑσθὸν φάτων φιλεῖται, φανεῖς
 ἐκείνοις οἱ ἔστιν. ἀδύνατον δὲ κερκῶν πόλιν, ἔπειτα ὁ
 ροῖς κερκῶν. ὁ γὰρ θεὸς πῶς ἀφεισθῆναι οὐκ ἀπερὶ θείων συ
 χωρεῖ μόνον. ἀντὶ τὸ οἶμαι πμῶν, καὶ τὸν ἀποδοῦναι ἔστι
 μόνον, καὶ πλεονεκτήματα εἰς τὸ ἀγαθὸν ἀποδοῦναι.
 ἀνακρίσει γὰρ πάντα ἔσται, ἵνα ἐμπλήσει δειτυμόνων ἀποδο
 τῶν οἶκον: ὡς μὴ δὲ εἴη εἰρηθῆναι τὸ κερκῶν δόξης. καὶ μὴ
 εἰ ἀν-

exigit. nam quod bonum non est, quo tempore peragitur
 id deinceps dolorem gignat, necesse est. postquam enim des
 sit, diversum sequitur, ut ait Plato. Et dolor voluptate
 durabilior est. Haec enim cum hac vita desinit, si maxime
 diuturnum tempus adtingat. at vero dolor, cum ipso du
 rat animo. // sed adeo noxium est quod malum hoc est, vitij
 nosmet addicere. quippe nisi meipsum addicerem non
 profuturus, illa me ledere nullo modo possent. Bonus au
 tem vir & diligit sincerè scipsum, propter id de rebus iu
 dicio, quo praeditus est: & voluptate perpetua fruitur
 cum honesto, nec sine recti ratione. non illius improbi mo
 re, cogitationibus dividitur: sed semper idem est, at que
 tam secum ipse, quam cum ijs, quibus est notus, cõsentit.
 quippe dum hominem illi admirantur, opinionem eius
 confirmant. Quinetiam omnino bonus ille: supra omni
 nem positus est invidiam, & odio caret, nec inimicitias
 ullius probi ac modesti hominis experitur: sed omnes bo
 nos erga se sic adfectos habet, ut ei tum optima, tum ho
 nestissima quaeque velint & optent, ob perfectionem vir
 tutis: quae ut illi ornamento est, sic & ipsa vicissim ab
 eo par ornamentum accipit. Quod denique maximum
 & insigne quiddam est, non hic à se ipso tantum dili
 gitur, & bonis viris verum etiam malis. nec id sanè mi
 rum. Quemadmodum enim homo pravus etiam ipse sibi
 est odio, propter vitiositatem: eodem modo bonus ab im
 probis quoque diligitur, quam ab eis talis esse conspicitur,
 qualis est. Nequit autem fieri, ut situm supra montem
 oppidum abscondatur. Non enim permittit Deus, ut in
 occulto virtus patefacta nemini maneat: quum ut ipsam
 honore adsciat, ut equidem arbitror, & alumnorum eius:
 tum ut omnes ad bonum excitet. Cogit enim modis o
 mnibus, ut domum suam convivis repleat: ne ab illo exis
 mio quisquam epulo exclusus absit. Atqui si virtus as

ει ἀνεπίδεικτος ἢ ἀφελής, ὅστις ἀνὸς ἐφιλείτο, ὅστις ἀνὸς ἐθαυμάζετο παρ' οὐνοσσω τῶν ἀπάντων. ὡς αὖτε καὶ χρυσός ἐλαμπετός, τῆ γῆ φουρύμας ἐπι, καὶ διαφανής πηλιδός, ἐν σκοτῆ κείμενος. μᾶλλον ὅ δὲ ἀνὸς εἶχεν ὡς ἐκείνης τοῦ φέρειν κερδάναι πῆ μνηδαμῶς ὁπιδεδείμηνος, ἀφελῆ γὰρ ἀνὸς ἐργῆς, ἀμωσγίππος ἀκοσμος. ὅτι καὶ χαλῶς ἠρμοσμένης λύρας ὁ φελός, τοῦ τὰς χορδὰς μετ' ὁπιδέμης κινήσῃς μνηδαμῶς ὄντος. χαλὸν γὰρ ἢ ἀφελῆ, χαλὸν ὅ δὲ τῶν τῆς ἐργάτης. δεῖται ὅ δὲ ἀλλήλων ἐκπέρεξαι, καὶ πῶς τὸ ἀξίονος τὸ καὶ χερὸς εἰκόνα, τοῦτο δὲ ὅτι κωείας ἢ ἀφελῆ, τὸ διενεργούμιον ἀγαθόν, καὶ τῆ γῆ γῆσῃ, καὶ πῶς δεῖται, καὶ ἔξιν, καὶ ἐνάρετος ἀνήρ, ὁ τῶν ἀφελῶν νομίζων πάντων ἀφελῶν, καὶ φιλῶν τὸ ἀφελῶν, καὶ πῶς ὁ φελός, καὶ ἠδῶς τοῦτο πῶς ἔξιν, ὅτι ἀφελῶν ὡς ἀληθῶς. ὅτι ζήλωτος δὲ φρονόσι. τοῦτο ἀνήρ, τοῦτο τελειότης ἢ παρ' ἡμῶν, ἢ μακροειότης τῆ τῆς εἰς, ὅτι σμῦνδον, ὅτι μέγα. καὶ εἰ τῶν τῆ ἀληθῆ, πῶς οὐ μέγα ἀφελῶν, καὶ πῶς χρῶν, ἀγαθῶς ἐργῆς χαίρων; καὶ πῶς ἀντίων φῶλον πῆ, ὁ τῶν κελῶν ποιοῦμενος ἐσωτῶ βίον, ὦν γὰρ ἀπεχθάνομενος καὶ βδύκτος τοῖς εἰδῶσιν ἀπὸν ἀπασίν, ὦν δὲ καὶ τοῦς λογιμάς κελῶν ὡς αὖτε ἐλῆς, καὶ τὸ σωφδὸς διέξον ἀφελῶς τε καὶ ἀφελῆς. ὅτε τοίνυν τῶν δὲ οὕτως ἐχῆ, δηλονότι πέφυκον ἀπας ἀνδρῶν ἢ μὲν μισοπόνηρος, ἢ δὲ φιλόκωλ. καὶ ζυμῶνος ἐχρῶσιν ἀπῶντες, ὅτι χαλὸν ἢ ἀφελῆ, καὶ κελῶν ἢ πονεία. περὶ ὅ τὰς κρίσεις διαμῆτῆσι, καὶ διαρωῶνται τοῦς βίους, ἐλῶν ἠρῶμένων τὸ κελῶν ἀγαθόν εἶναι, τῶ τῶς κελῶς τῶς ἀφελῶς ἀφελῶν, καὶ τῶ τῶ φηλότατα μετέχειν ἀγαθῶν, ὡς δεῖται ὡς ἐργῆς. ὅτι ἀπῶ τῶ τοῦς πολλοῦς, καὶ τοῦς μὴ πῶς ἐργῆς δέλας,

lis non patefieret, nec diligeretur à quoquam, nec admirationi esset: in star splendenti is auri, quod adhuc terræ permistum est, et gemmæ pellucidæ, in tenebris sitæ. Immodò potius ex ea, nequaquam in medium producta, nemo profusum lucri quidquam capere posset. quippe virtus inefficax, omni caret ornamento. quando ne lyre quidem rectè instructæ ullus est usus, si nemo sit, qui chordas peritè pulset. Nam egregia res, virtus est; egregium quiddam, virtutis cultor: sed alterum alterius indiget, ad manum atq; dolabræ similitudinem. Est autem propriè virtus, bonum, quod à sciente ac prudente, ex animi proposito, et habitu perficitur. itidemque vir præditus virtute, qui virtutem existimat esse rem omnium præstantissimam; quodque præstantissimum est, diligit: et quod diligit, facit: ac lubenter quidem facit. Hic revera beatus est. hic rectè iudicantibus admirabilis. hoc est esse virum. hoc nostra est perfectio, hoc huiusce vite beatitas: quoniam augustum quiddam, quoniam magnum. Quæ si vera sunt, quo pacto non eximium quiddam est homo, sacrarum ut litterarum verbis utar, qui bonis se factis oblectat: ac vicissim, pravum quiddam, qui vitiositatem pro ipsa ducit vitæ quæ in vilis sit, et abominabilis omnibus, qui eum noverat: et suasmet cogitationes habeat, velut indices: ipsamq; conscientiam, incorruptè se vereq; iudicantem? Hæc quæ ita sunt, vix vix à natura sic omnis homo comparatus est: ut improbitatem oderit, et bonestè studio teneatur: omnesque consentiunt, virtutem esse rem bonam: et improbitatem, malam. In iudicando verò falluntur, diversaque vivendi genera constituunt: dum aliqui quod malum est, bonum esse propterea putant, quod vitia virtutibus adhæcant, ac pessimæ quoque res boni participes sint, velut à deo conditæ, quæ sanè complures decipit, animamque non advertentes

δέλξει, και προς τω άνωττω άπολωλαν έλκον, τω ασούρη και λωβώται, κχ. δά τω ήμιν ειρη) κχ. Ιαρχαίς διδύς.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΑΙΡΕΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΕΚΟΤ. σίου. κχ) ότι σον εκ φύσεως, ουδ'ε εξωθεν ό κακός, αυτός άλλ' έαυτω αίτιο (γινέ).

Δείκ) μί, ός ήροδμου, το παρ κείμενον ήμιν ήνωσ, και πέρας ό λόγ) έλληφε παρσηκον άνωτ, έστ) λοιπόν φαίαι, διατί οι μί τώτο, οι) ό κείνο γι νόμιθα, μιās πμής και φύσεως ήξιωμένοι, και φαίει, διά τω παρ αίρεσην μά νλω. τω γδ άρα δά εδέλοντι ε) και πα γαδον διάκοντι, ουδέν τι τή) παύτων κάλυμα έσαι, ως μί ε) άρα δά, άλλ' ου δικαία τω ε) τίσις τω μη απουδένω γι γρημένω. έκων γδ ε) ου γίγηε). ει γδ και πολλα ήμιν έπι φύεται τή) δεινών, ώ παρ αυτόματα και αυτόματα: άλλ' ουδέν αυτ) α) έη έυτω βιαότατον και τυραννικότατον, ως και τ' δελήσεως ήμ) α) ξα. ειη γδ α) τω) τη γε δη παρ α) ηρ ήμιν και το αυ) ε) ουσίον, ως και τω παρ) τω) δε ήμιν ειρηται λόγω. τ' ε) παρ) α) ε) σεως μη νοσούσις, κ) ε) δουλωδέσις κχ. δά παξ, και ε) τί) πώ)δοι κεικον το σάμα, ουδέν ήμιν έμποδών έσαι, ώσε άρα θόις ε). και δικοι τω) τή) ε) γίω)ν σάμαματα νενικηοτι πών βίαιον. ζω) ισω) δέ μ) τών λόγ)ν, και τώμα τ)ον. το γδ ε) κουσίως κελδ)ν ποιέν, ου σεφανόι τούς έργαζομένους. το τ)ίνω) α) κ)οντα ποιέν, η) π) χειν τ) μη βουλόμενον, ου τε άρα θόις ήμ)ς, άλλ' ουδ'ε φα) λ)οις έργαζέ), τή) δ' εκουσίω ε) γ) ήματι, ε) πέρ, ε) τ) τή) ε) φ) ή μιν,

de mulcet; ac pelliciens ad ipsorum interitum transverfos rapit, & depravat; quemadmodum ab initio statim a nobis est indicatum.

ORATIO TERTIA.

DE ELECTIONE DE QUO VOLUNTARIO. tum quod malus non natura, nec extrinsecus; sed suamet ipse culpa fit malus.

Satis, opinor, ostensum est, quod propositum nobis erat; finemque sibi conveniendi enim adsequuta oratio. Restat, ut exponamus, quamobrem de quibusdam a nobis hoc fiat, illud ex alijs: qui tamen unius dignitatis et naturae sumus. ac dicimus hoc fieri, solius electionis ratione. Nam qui bonus esse vult, quodque bonum est, se statim illi nihil omnino esse in se impedire potest, quod minus se bonus. Nec ei, qui non evasit in vinum bonum, ista superat excusatio. Nam hoc volenti contingit. Quamquam enim multis dira graviaque, velut ex se, vitioque venientia, nos adurimus: tamen nullum ex eis adeo violentum atque tyrannicum fuerit, ut etiam in voluntate nostram imperium exercent. nam ceteroqui nobis ipsa libertas voluntatis everteretur, sicut in oratione hanc praecedente dictum est. Quod si animi electio nullo labore vitio, nec prorsus in servitute reddenda fit: quodcumque tandem malum acciderit corpori, minime nobis erit impedimento, quod minus boni sumus. Argumento sunt virorum sanctorum scammata, quae omnem violentiam superarunt. Idem quod dico, confirmat et id, quod et ei contra-rium est. qui prope non sponte, quod bonum est, faceret: nulla facientes corona donat. itaque vel invitum facere, vel volentem aliquid patiturque nos bonos, neque malos efficit. Nimirum vo

μῖν, καὶ ἐκ ἡρξάμενον ἐξωθεῖν, ἐὰν ἐπαρμένον ὁδονοῦν, αἰμα-
 τὸς καὶ μὴ τοιοῦτ' ἔγκυς ᾖ γίνεσθαι, ὡς τὸ πᾶν ἐν τ' ἡρω-
 εμρέσιως, πάλιν, ὁ φασὶν ἔδελων ἔϊναι, γέροντα δὲ τὸς τῆ
 λήσει, καὶ μὴ δὲν ἐργασίῃ ἔϊναι κικλῶν, ἀρκέσεια γὰρ αὐτῶν ἔϊναι κικ-
 λῶν, πρὸ δέλεον ἀπείνομα τῶ ἀγαθῶν, καὶ τῶτο δὲλορον εἶμαι,
 καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ κικλῶν, τῆ ἀποσύμ, τῶ κικλοῦ, ἡσάρχειν πᾶν-
 τως δοκεῖ, καὶ αἰνοῖ (ὡς ἰσχυρῶς σερίσει μόνῃ, ὁυχ' ἔξει, ὁ
 ἢ ἀγαθὸς αἰὴρ, ἢ πρὸ τῶ ἀγαθῶν τέλεον, ἀγαθὸς γὰρ ὁ θεὸς,
 ἐν ᾧ μὴ δὲν ἀτελεῖς) ὁυ σήσει τῶ μέγιστ' ἔδελων, ἀλλὰ καὶ
 περαιτέρω προεθήσειται, καὶ δειξί τὸν ἀνδρα ἀλοῖς ἔρ-
 ροῖς, συνίτων τῶς προεθίμασιν, ὡς τὸ δέλεον ἀλοῖς ἐν αὐ-
 τῶ, μηδεμίαν κικλοῦπιτα κικταμῖνοῦ, ἀλλως γὰρ αὐτῶ
 ξίον ἀγαθὸς, οὐκ ἔστι ἢ πᾶντος, δει δὴ τοῦς ἀγαθῶν ἔϊναι
 σπουδαζόντας, μηδαμῶς πρὸς τῶ γέρον ἐλλίπῶς ἔχειν ἀλ-
 λ' ἔϊναι μὴ ἀκμάζουσαν ἐν αὐτοῖς καὶ ὁρμῶν τῶ πρὸς αὐ-
 τῶ, καὶ προθυμίαν, καὶ βούλησιν, ἔϊναι ἢ καὶ ἔσπον δεικνυῖ-
 ται αὐτοῖς τοῖς ἔργοις ἀδελφῶν τῆ προεμρέσει, ἵνα μὴ πρὸ
 κρείττονι χαλδῶσιν ἄμεγ, ὡς τὸ βούλησιν μόνον, ὁυχ' ἔμ-
 νῶν, ἀγαθῶν σποφίωσι. ἀλλ' εἰ μὴ ἀληθῆς τε καὶ κικτα-
 ρὸν εἶναι, ἀρκέσεια αὐτῶν ἀφρονόσιν ἀγαθῶν ἐργασίωσιν, καὶ ἢ
 ἀγαθῶν βουλόμενον ἔϊναι, τῶτον ἢ μὴ ἔϊναι, ἀδωάτων, ἔφει γὰρ
 καὶ τὸ ἐνεργεῖν. ὁ ἢ κικλῶς βουλόμῃ ἔϊναι, (ὁ λόγος ἢ ἡμῖν,
 ὁυ πρὸ μελαγχολῶντων ἢ τετυφωμένων ἀνθρώπων) αὐτῶ
 πρὸ βεβουλεδῶσιν τῶ καὶ δειλήσει, αὐτῶ καὶ γέροντα ἀτεγῶς
 ἐν τῆ κικρῶσιν αὐτῶ, φησὶν ὁ σωτήρ. εἶναι γὰρ αὐτῶ τῶ γῆ, ὡς περ
 αὐτῶ τὰ κικλῶ. ἔϊναι αὐτῶς πρὸς ἡλεῖτο; καὶ πρὸς σεργασί-
 νοῖς ἡσάρχειν, καὶ γὰρ ἡσάρχειν ἡσάρχειν, τὸ γὰρ ἐμβλέ-
 ναι πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, τῶτό ἔστιν ἀπικρῶς τὸ δέλεον ἔϊναι
 κικλῶν. ἀλλ' οὐδὲ ἐκ ἡμῶν ἀνέκκλητον, ἔχειν μὴ ἐν τῶ ἀγα-
 θῶν, ἔϊναι ἢ ὁ ὑποσάφρον, ὡς τῶς ὁπικρῶσισιν αὐτῶ τὸν
 λογ-

litate spontanea, quae nostra est in potestate, nec pro-
 venit extrinsecus, nec undeunde ingeritur, quisq; bonus
 et non bonus efficitur: adeoq; res ab electione tota pendet.
 Sed tamen qui malus esse vult, statim voluntas est ma-
 lus, etiamsi nihil mali peragat quippe satis fuerit ad hoc,
 ut sit malus, quod a bono remotus esse velit. atq; hoc raz-
 ioni consentaneum puto. nam malum ipsum, ex absen-
 tia boni, omnino videtur existere: quaeq; constat privan-
 tione tantum modo, non habitu. At vero vir bonus quum
 quod bonum est, perfectum sit: (Deus enim bonus est, in
 quo nihil imperfecti) non velle modò debet, sed ulterius
 quoq; progredietur, & virum factis ostendet rebus ipsis
 improbens, esse verum in eo velle, minimeq; fucatum:
 nam ceteroqui bonus videbitur, quum omnino non sit
 bonus. Nequaquam certè, qui boni esse student, quod
 bonum est, imperfectè debent amplecti: sed vegetum in
 eis et acrem ad bonum esse oportet impetum, et alacritas-
 tem et voluntatem: simulq; factis ipsis mores instituto a-
 nimi germanos probare debent, ne parte potiori claudu-
 cent. Unde colligitur, solū velle non sufficere ad hoc, ut bo-
 ni efficiamur: sed si verum sincerumq; velle sit, satis ha-
 bebunt efficacitatis, ut homines sanos ac prudentes, bonos
 efficiat. & hoc modo qui bonus esse vult, fieri non potest,
 quin bonus evadat. nam & ipsa facta subsequuntur. Qui
 autem vult esse malus (loquimur autem non de homini-
 bus infantis & imbecillis) ipsa consultatione ac volunta-
 te malus statim factus est dubio procul in corde suo, què
 admodum ipse servator ait. Etenim hoc perinde fuerit,
 atq; si mala ipsemet arcesseret, & accendentibus occurre-
 ret, manibusq; supinis ea susciperet. Nam in hoc adspecte
 re, ut concupiscas, id verò profus est, malū esse velle. Nec il-
 lud quoq; reprehensione caret, habere quidè in animo bonū,
 sed adeo fragile esse: ut hanc boni cogitationē subvertere

λογισμὸν ἀπειθέμεν, ὃ κολοῦν ἀντοῖς ἀνδραγαθῶν. ἢ πῶς
 ναυτίον, μὴ εἶδ' ἐτοιμον ἀπὸ πύλων ἡρωαίως τῶ βλάττοντι,
 καὶ δεῖξαι τοῖς ἔργοις, ὡς ἰσχυρότερον τὰ ἐφ' ἡμῖν καὶ τ' αἰσ-
 αρέστεως, τ' ἔξωθεν ἐπαρομμένων ἑστῆς ἀπαύτων. εἰ γὰρ
 εἰδὲς τὸ ἀγαθὸν οὐπωσὶν ἐπ' αὐτῶν, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἀπὸ πύλων, ἢ
 ἀ' ὀλιγώρως δεικνύει, καὶ ἡμηνύμενος, πολὺ τ' ἐξυβρίσθη
 ὑστερῶν, οὐκέτ' ἔστιν ἐν τῶ ἀγαθῶν, ὅτι τέλειον. ἀλλὰ πῶς αὖ
 ταῦτα βραδύως διαφύρομαι; φησὶ. τοῖς γὰρ διὰ τῶν ἡδονῶν
 ἔξω πατασὶ καὶ ὑποσπίνουσι πειρασμοῖσιν οὐκ ἀγνοῦσι
 πᾶσιτος ἰσχύς, ὡς ἐπὶ τῶν πειρασμῶν ἔρχομαι γινώσκαι. ἀλ-
 λ' ὅτι ἀλλοῖς ἀλλοῖς, καὶ ὅπουσιν ἐλέη φιλοσοφῆν. καὶ
 οὐδεὶς τῶν ὀλων ἀνώτερος. οὐδὲ ἐγὼ βραδύως φημί, ἀλλὰ
 αὐτοῦ καὶ κατὰ μέτρον τὰ κακὰ διαφύρομαι διὰ τῶν
 ὅσον αὐτῶν πῶς διωκτῶν. καὶ τοσοῦτον, ὅσοι εἰ ποῦ καὶ ἀ-
 λοίη παδῶν, μὴ διὰ τῶν κακῶν εἶδ'. ἀλλ' τὰ μὲν πολεῖται, φη-
 σὶ, τ' φρονεῖται ζόντων τῶ καλῶντων, διολιθισμῶν ἀνίσως,
 ἔμαυτὸν δεδωκὼς εἰσπνεύσιν ἀγῶσι. κομῆν τ' πειρασμοῖσιν
 διακινεῖται, βιασὶ ταῦτα μὲν ἐς ἀκρον, ἔπειτα ὅτι φῶσι φεβρα, ὡς καὶ
 δορεῖν τὰς ψυχὰς ἀντὶ καὶ ἐάνη τῆ μνήμη, δι' ἂν γυναι-
 κας, παιδας, τὰ πικρὰ ταῦτα, ἀντὶ τὸ ζῆλον ἡμιούμθα, εἰ μὴ
 φεβραῖς κομῶσιτε ῥύμης, πῶς αὖ ὑποσπίνουσι ἀγῶσι, ποτε
 ἀλλὰ μὴ πᾶσι πᾶσι εἰδῶμεν, καὶ οὐ πῶς αὖ ἔργα, δεδε-
 μένοις πειρασμοῖσιν ἐφ' ἑαυτοῖσιν; ἐρεῖ τις ἴσως ταῦτα ἀ-
 δυποφύρων. ἀκούσεται ὅτι παρ' ἀνδρῶν ἐν λόγῳ ζώντων καὶ
 ἡνωσθησὶ. οὐδὲν οὐτε φρονεῖς, οὐτε λόγους, ὃ μὴ καὶ ὁ-
 ναρ ἰδὼν ἀπὸ μετέχων λόγου καὶ ἡνωσθησὶ, ἡρωα-
 θη τε παῖσι δικαίως, καὶ δὲ κλυ γὰ πᾶσι γινόμενῳ ἔξω-
 γινόμενῳ παρ' αὐτῶν ἀπὸ εἰληφῆ. τοῖς γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀ-
 δρῶσιν οὐδὲν τι διωκτῶν τε καὶ φεβραῶν τε καὶ φεβραῶν τε καὶ φεβραῶν
 ὅτι γὰρ οὐδὲν τι διωκτῶν τε καὶ φεβραῶν τε καὶ φεβραῶν τε καὶ φεβραῶν
 ὅτι γὰρ οὐδὲν τι διωκτῶν τε καὶ φεβραῶν τε καὶ φεβραῶν τε καὶ φεβραῶν

ὡφρο

conaturis, id ipsum facile factu ostendatur: vel è contra-
 rio non esse paratū ad resistendum fortiter rei nocituræ
 nec factus ostendere, quæ nostra in potestate sint, et ele-
 ctione, plus habere viriū, quàm omnia, quæ extrinsecus
 intenduntur. Nam si quis bonum simpliciter ita velit,
 quantumq; deinde factis præstandū est, se griter ac negligens-
 ter adfectus sit: is verò longè remotus à perfectione non
 amplius est in bono, quod sanè perfectū est. Sedenim quo-
 nam hæc pacto facile possim effugere? licet aliquis. Nam
 res eæ, quæ per voluptates nobis imponūt et blandiuntur,
 omnino nō mediocre robur habēt, uti de rebus ipsis cognos-
 scere licet. Alius enim alijs capitur, quantumq; animi
 cōtentione utatur: nec quisquā omnibus est superior. Ne
 quidē ipse dico, posse mala facile vitari: sed non nisi maxis-
 mo tam studio, quàm tolerantia: quantum homini fas est.
 idq; adeo verū est, ut licet ei mali quid aliquādo acciderit,
 non propterea sit malus. Atenim, dicit aliquis, complura
 quasi quodā fūco nobis imponentiā, nosq; demulcendo fal-
 lentia, fortassis evitavero, si perpetuis me certaminibus
 addixero: verū si res admodum morlaces, et extremū in-
 modum violent, tamq; natura formidabiles, ut animos et-
 iam sola sui recordatione cōcutiant: per quas uxores, li-
 bergs, carissima quæq;, vitā ipsam amittimus: hæc res igitur
 si vebelemente cū impetu irruant, quonā eas pacto sem-
 per sustinero, nec omnino cessero, quocumq; duxerint,
 victorum in morē subsequens? Huiusmodi deniq; nobis
 obiciens quispiam, fortasse protulerit. At hæc vicissim à
 viris, ex præscripto rationis et fortitudinis viriū, au-
 diet. Neq; tu quidquā sentis, neq; dicis, cuius vel per som-
 num oblatis viriū ratione præditū, et animo forti, nō meriti-
 tū pducerit: et cuius causa nō panas experiretū ipse de
 seipso sumserit. Nam qui reapse viri sunt, nihil neq; pot en-
 tius, neq; formidabilis existimāt eo, qui revera potēs est,

(ωφρόνως ἑρασιμώτερόν τε καὶ ποθεινότερον, τοῦ δι' ἡμᾶς
 γε κελού τῆ καὶ ἀγαθοῦ. Δεινὰ γὰρ καὶ πέρα δεινῶν τι
 ποιῶντα. ἔσων ὅ καὶ καταπλήξαι καὶ καταστῆσαι Φρόδρα
 δυνάμειν τοὺς πολλοὺς, καὶ ζυμῶσαι πανθ' ἑξῆς μὲν
 τοῦ ζῆου τὰ παρόντα τοὺς αὐτοῖς ἀνδισαμένοις, ἵνα συ
 ἤν' ἑσθ' ἑσθλῶν μηδεμίαν ἀφελῶμιθ'· ὅ μὴ τοιαῦτα γένη
 νται, (ἔσων ὅ καὶ πλείων, εἰ βούλη) ἀνταξίαι δὴ ποῦθεν φυ
 γῆς καὶ δόξης ἀληθεσάτης, δι' ἃ γε καὶ τὸ ζῆου αὐτὸ δέη
 ντες αὐτῶν δὴ φρονῶν μὲν πολλῆς πρεσβυμίας. αὐτῆ γὰρ ἡ ξυ
 νοεις τοῦ παντός ἑσθ' κρείται μὲν μακρᾶς τῆς ἑσθ' ἑσθλῆς,
 ἐκείνη δὲ τὰ θυχερῆ, ἀσύνε λόντων ἐδόκει φείπειν, καὶ
 ἀξία δέη τις εἰσκαμάσαι μετὰ θριμύτητ' ἀκρας, ὅ
 τε βλάπτει πῶν φυλῶν, εἰ μὴ καὶ Φρόδρα δύνησιν, ὅ
 τ' ἀδελφίαν παρῆεν, εἰ μὴ καὶ λαμπαρῶς σφραγῶσι. ἔλας ὅ
 τὰ λυπηρὰ εἰς ἑαυτὸ σφραγόμενα, ὅς τὰ πολυφλοίσβοιο
 θαλάσσης κύματα, διαλύεται. εἰ δὲ κενὰ φαιτο καὶ μα
 κρὸν, μὴ ὅσης αὐτῆς εἰποι Φροδότητ' καὶ παρονε
 ξίας, ἀλλὰ πᾶσα ἡ παροσσα ζυμία τῆς ἡδὴ τρεχού
 σης ὄξιν ἡμέρας· εἰ δὲ βούλει γε, σῆμίης καὶ ἐν ἀκρ
 ρεῖ γίνεται, μὴ ἀκριβῶς τῆς σιοπίση τὰ πᾶν τῶνδε. καὶ
 Συλλυμῶνται μοι ταυτησί τῆς ἐνοίας, οἷτε σοφοὶ
 ἑσθ' παλαιότερων, καὶ ἑσθ' καὶ ἡμᾶς ἑσθ' ἑσθ' πνεύς ἀ
 δρας. ἀκρίκος δὲ τῆ καὶ παρ' ἡμῶν πᾶν τούτων σαφέστε
 ρον εἰρηκότων ἐν τῷ ἑσθ' ἑσθ' δ' ἀπέρω ἑσθ' πᾶν σὲ μοι
 κεφαλαίων. ἡ δὲ τούτων δὴ ἑσθ' λυπηρῶν δυνάμεις, ἡ πὶ
 φρεσῆσαι παρῆεν δὴ ἑσθ' ἡ, ἡ τὸ παρῆεντα δακρῆν· καὶ τὸ
 μέγιστον κελόν, ἀφελῶσαι καὶ τὸ ζῆου. καὶ ὅταν τοῦτο γέ
 νη, τότε πλέον οὐδὲν τῆ δέδρακον, ἡ ὁ παρῆεντος ἑσθ' ἀ
 νόματόν τε καὶ ἀφελῶσαι τήν. Δὲ γὰρ ζυμῶντος ζυμῶντος
 αἰς, ζυμῶντος καὶ ἀπέναι, κατὰ πῶν ἑσθ' ἐκείνου εσθ'
 ρῶ, πῶν

*ac formidabilis: sicuti nec amantibus pudicè, quidquam
 amabilius et desiderabilius revera pulchro et bono. Quippe
 dira quidem eiusmodi sunt, & plus quàm dira. Quine
 etiam demus, ut territare, ac vulgus hominum percellere
 vehementer possint, & omnia planè bona presentia cum
 ipsa vita resistantibus adimere, tuas ut tibi superlationes
 illas omnes concedamus: non tamen, etiamsi talia sint,
 (quamquàm plura quoque, si voles, demus) equiparanda cum
 animo verissimaque gloria veniunt: quoniam causa vel ipsam
 vitam, qui sapit, multa cum alacritate profuderit. Par
 enim istud, res alias universas nimium quantum ex
 cellit & superat. At illa gravis, quæ tu commemorans
 extorrescere videbaris, etiamsi quis irruere confertim
 extrema cum acerbitate concesserit: tamen nec animo de
 trimentum adferunt, si quidem ei non etiam vehementer
 conducunt: nec infamiam conciliant, si quidem non splen
 dida potius corona domant. Ipsa verò tristitia, planè in sei
 ipsa conversa, instar fluctuum turbulenti maris, dissipantur.
 Quòd si diu pungendo mordeant, tanta cum ingentis
 impetus vehementia, quàm a verbis à quoquàm expuni potest:
 tamen illa tota calamitas presentis, diei modo curvatus est:
 vel si mavis, puncti temporis: adeoque momento accidit, si
 quis accuratè res ipsas consideraverit. Atque hanc senten
 tiam meam comprobant tum illi prisce sapientes, tum de
 nostris sancti quidam viri. Præterea de his aliquid audi
 visti clarius expositum à nobis quoque sexagesimo secundo
 illorum capitulum, quæ ad te perscripsimus. Vis autem horum
 tristitiam in eo sita est, vel ut expectatione terreant, vel
 ut presentia mordeant: maximumque malum est, si vitam
 adimant. quod quidem tibi factum est, nihil rei maioris
 effecere, quàm quæ tui sponte sua, tui inexorabiliter omni
 no tandem supervenire solet, quippe nudas in lucem editos,
 etiam nudas migrare necesse est, secundum illud Iobi verbum,*

νῦν, πῶς ἀρχεῖ νῦν ὑμνουμένῳ. μάλλον ὃ οὐδὲ ἕλπομαι
 περὶ πέρας τὸ σῶμα δὴ ἀμείβεται, ἐνθένδε κτίζαντες· ἀλλὰ καὶ
 τοῦτο λοιπὸν ἀνάγκη, ἀρχεῖς οὐ κερδὸς ἐπαναλαβείν, ἀπο-
 δουῖαι γὰρ τῆ μητρὶ. οἷς οὐδὲ ὁ δρόμος· ὧν τὸν ἐπιβ-
 μιν εἰς φθορᾶν, καὶ πῶς πῶς ἴσως ἀντίκα μάλα ἤμισο-
 μένῳ, τοῦτοίς τῆ μόνιμον, τῆ σαθρὸν, τῆ πάριον· πῶς αἰ-
 πὶ τῆ λυπηρῶν, εἰ φρονοῦσι μέγα δόξασιν, ἢ τῆ ἡδέων
 παρρηχαιότερον ψυχῆς καὶ δόξης, ἀδένατα διαμενοῦ-
 σις· εἰ ἀγαθῶν ἔργων· καὶ τοίῳ κτίζαν ἀνθρώπων αἰεί-
 νων, οἷς πῶς γινώσκεις καὶ φρόνημα, παιδαγωγίαις καὶ παρρη-
 χίαις, (τοῖς σὺν ἀντιλεγοντων δι' ἐντελέθειν ἡγήσομαι λόγους) οὐκ
 ἀβυσθίνης τις πάντως ἰσχύς, ὡς ἀπὸ τῆν παρρηχαιῶν ἔργων
 γινώσκεις, ἀλλ'· γὰρ, ἀλλοίς ἀλίσκε· ὡς δὲ τὰ τοιαῦτα λέ-
 γων, ἔχει με ζωάδου τὰ τε καὶ ζυμφωνοῦντα, ὅσα γὰ
 παρὸς τοὺς τοιοῦτοίς ἀνθρώποις· οὐ μὲν καὶ παρὸς τοὺς βε-
 λομένους ἀγαθῶν εἶναι, τοῖς γὰρ μὴ ῥαίσιως ἀλίσκεσθαι παρρη-
 χαιῶν, μὴ δι' ἀρετῆς ἐδέλουσι κατὰ πῆλιν, μὴ δὲ τὸ
 κρείττον· ψυχῆς καὶ ὑψηλότερον μέρος· τῆ συζυγία τῆ
 κατωτέρω κατὰ δουλοῦσθαι, (τὸ ὁππῶς μνηκῶν τε λέγω, καὶ
 θυμικῶν, ἀ παρρηχαιῶν ὑποκειόμενα καὶ ἡνιοχέουσα τῆ λόγῳ)
 παιδία τις ἀντιπρὶς καὶ γέλωτος ἔχουσι· ὅλοις, ἀπὸν δεινὸν δε-
 διπόμενον, καὶ ὅτι παρρηχαιῶν μορμολυθόμενον ὁδοῦ καὶ
 ψήφου τῆ ἀλιδοῦς. τοῖς γὰρ δὴ καὶ ἀνδρας εἰμύνας βου-
 λομένους, καὶ πάντων ἀρχῶν οἰομένους, μὴ τοὺς κατὰ τὸ
 κελοῦ καὶ ἀρετῆς ἰδρωτῆς τε καὶ πόνοις ὑφίστασθαι, ὡς
 μὴ παρρηχαιῶν κατὰ πῆλιν πῶς τῆ ψυχῆς εἰσὶν εἰσὶν, εἰκό-
 ν· οὐσης τὸ πλάσσειν, πῶς οὐκ ἔσαι πάντων παρρη-
 χαιῶν, τὸν θεὸν συλλήπῳ κατὰ κτημένους· ἀλλὰ τοῦτων ἢ ἀ-
 λεις φησὶ. Ζυμφερέανθη γὰρ, ὡς ἐχέτω οἶμα. τὸ δὲ καὶ ἀ-
 γνοῖαν κατὰ πῆλιν, ἢ ἀπῆλιν ἰδρωτῆς ὁππῶς γινόμενῳ, ἢ τὸ
 βία·

quod hactenus celebratur. Immò verò ne corpus quidem
 ipsum, quò hinc discendum, unà nobiscù abducere possu-
 mus: sed illud quoque necesse est terræ matri tradamus,
 usq; dum resumendi tempus adpetat. itaq; qui contento
 cursu ad interitù properant, eumq; confestim fortasse se-
 quiturum: quid habet durabile quæso, quid stabilis, quid
 solide rei? quo pacto vel triste quidpiam mente præditis
 magnù videri possit, vel incundum aliquid videri prius
 atq; potius animo et gloria bonis ex factis eternù duran-
 te? Igitur adversus illos homines, qui tali sunt intelligen-
 tia præditi et animo, qualis puerulorù est, (utar autem
 verbis eorù, qui nobis contradicunt) nò omnino debile ro-
 bur bonù est, ut ipsis ex rebus cognoscere licet. Alius enim
 alijs capitur. Qui hæc dicit, me sibi planè consentientem
 habet, quod eiusmodi quidem homines adinet: verù non
 illorum quoq; respectu, qui boni esse volunt. Nam qui
 nolle se facile capi, suis cum animis constituunt, nec ad
 labendum proclives esse volunt, neq; partem animi præ-
 stantiorè et sublimiorè geminis illis inferioribus in ser-
 vilitatem addicere: (de vi tum còcupiscendi, tum irascendi
 loquor: quas esse rationi subiectas, et ab eadem gubernari
 cõvenit) òs extremus planè ludus atq; iocus est, quidquid
 rei diræ terrorem infert, quasiq; larva quadam formidiz-
 nem incutiens, ab itinere iudicioq; vero abducit. Etenim
 qui virilem in modum se propugnare volunt, omniumq;
 turpissimum ducunt, non honesti virtutisque caussa sus-
 dores atque labores susfinere, ne culpa sua proteri pedi-
 bus animi nobilitatem patiantur, qui cõditoris ipsius est
 simulacrum: quo pacto non illi superiores omnibus evas-
 serint, quò deum auxiliatorem habeant? Sed de his iam
 satis, dixerit aliquis. Est enim ita cõclusum, quem admo-
 dum oportebat, opinor. At verò quod ex ignorantia me-
 ra fit, aut per accedentem extrinsecus fraudem: vel si

βιαθέντα εἶναι πολλῆ καὶ ἀχρημαχίτη δυνάμει, εἴη αὖ
 ἀκούσιν ἀτεχνῶς, καὶ ποιεί το ἀμάρτημα παντελῶς ἀ-
 ἐκκλητον, τοῦτ' αὖ ἴσως εἴποι τις πρὸς τὰ ἐρημένα. καὶ ἀ-
 κολουθῶς οἴμαι ρηθέν, ἀναίτηται πάντως ἡμῖν τὸν λόγον
 διελείν, καὶ πρὸς δουαί σαφέςρον, οὐ πρὸς τ' αἰσρέσεως
 μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆ ποί' ὅτιν ἐμείνο το κερδαρῶς ἐκούσιον,
 καὶ τὸ ἐναυτίον, καὶ πῶν αὐθις ὀπίμικτον καὶ ἀμφοιρε-
 πῆς, καὶ πῶς τῶντι γίγνεται ἔσποισ, καὶ π τούτων πα-
 οῦτες, τίνων ἐσμὲν ἀξιοί, καὶ πῶς ἴσασμαζόμεθα, καὶ πῶ
 μισυόμεθα, καὶ πῶς ἐλεομεθα, ἥν' ὁ πωσδῆπο τε παρ' ἡ-
 μῶν γινομένων. πλὴν εἰ τοῦτο ποιήσαιμι, εἰς ἀπέρρον ὁ λό-
 γος ἔξενεχθεῖς, ἀ' οἷα' ὅτι πλὴν νεότητι σκοινάσας, ἡ-
 λιγῆαὶ αὐ αἰσρέσησι. τὸ γὰρ κτ' ἡμέρ' ἔπειθετα φερέειν,
 ὅσα πρὸ ἐνδὲχεται Συμπιεσῆν πρὸ πολυμέρφου καὶ σκλι-
 κῶ τῶδε βίῳ, καὶ ὅσα πρὸ ἡμῖν ἀντὸς δεικνυσί, πικρὰ
 τὸ αἰσρέσειον ἑσθιῶν, καὶ μονονουχὶ δραματοπι-
 ῶν, ἀλλοτε ἄλλων παρεμπιπῆτων, διαφορῶν ἀφορμῶν
 καὶ αἰσρέσειων ἕνεκα, καὶ αἰσρέσει π' ἡμῶν παντοδα-
 πῶς μὲν ἐσθιόμενων, ὥστε μὴ ὅσον ἔχρησῆν τῶντι νοεῖν δι-
 νεκῶς πρὸ τὰ αὐτὰ αἰσρέματα, παντελῶς αὖ εἴη ἔξω τοῦ
 αἰσρέσειου, οἴμαι. δόξομεν γὰρ φιλοσοφεῖν φιλοπῆ-
 δαι μᾶλλον, ἢ σὲ αἰσρέσει π' πωσδῆειν ἢ μὲν γὰρ ἀκλου-
 θία τοῦ λόγου κερταραζόμενοι διαίρεσις τὲ πολλὰς καὶ
 ἑσθιῶν αἰσρέσεις δεικνύσαι, καὶ βαδμοὺς πολλὰς ποιεῖν,
 καὶ οἷον εἶναι τοῦτων κλίμακα σκοφίαι. φοβεί ὅ μάλιστα
 τὸ πᾶσι, καὶ τὸ πλὴν ἡμῶν ἀναίτητων εἰς ἡμῶν πλάσθ.
 ὅσον εἴη τὸ αἰσρέσειον λέγειν πρὸς τοῦτων εἰς μῆκος,
 ἀριστέλους, καὶ πᾶσι πᾶσι, καὶ ἡμῶν ἄλλων ἡμῶν τοῦτων
 ἡ) νομίσας, τοῦτων αὖ πᾶσι ἐκείνῳ τῶν τοῦτων φιλο-
 σοφεῖν, ὅτ' οὐδὲν ὅτιν εἰσρέσει ὄντιον ἐκείνων ἀμῶν.
 ἡμῶς

quis vi coactus magnæ ac inexpugnabili potestati ces-
 serit: id sane dubio procul involuntarium fuerit, ipsum-
 que delictum omni culpa liberaverit. Hoc fortasse quispi-
 am dixerit ad ea, quæ indicata sunt. quumque mea sane
 opinione convenienter dictum sit, omnino nos cogit,
 ut orationem partiamur, et magis perspicue differamus,
 non de electione tantum: verum etiam quid tandem illud
 pure voluntarium sit, quidve huic contrarium: et rursus
 quodam mixtum. ac in utramque partem propendens: et qui-
 bus hæc modis fiant, et quodnam horum agentes, quid me-
 reamur: quibus rebus admiratione, quibus odio nobis con-
 ciliemus: quæ commiserationem impetret, à nobis quoquo
 modo facta. Verum si hoc instituamus, in infinitum prove-
 sta oratio faciet, ut adfecta (satis scio) molestia quadam in-
 ventus, hæreat. Nam particulatim exponere velle, quæ-
 cumque multiformi scenicæque huic vitæ contingere pos-
 sunt, et quæcumque nobis eadem ostendit: dum larvam
 frequenter immutat, tantumque non fabulam quasi quamdam
 exhibet, aliàs alijs incidentibus, diversarum occasio-
 num et personarum causas quum ipsorum quoque tem-
 porum adeo varice sint vicissitudines, ut eadem perpetuo
 nos de rebus istis cogitare nullo modo permittant: id
 verò, mea quidem sententia, profusus huc non quadraverit.
 Etenim ambitiosè potius philosophari velle videbi-
 mur, quam te ad virtutem instruere. Nam ipsa quidem
 orationis series multas ostendere divisiones et subdivisio-
 nes cogit, gradusque plures facere, quasi que scalam quamdam
 horum exhibere: sed deterret copia, magnamque pelagus
 vorum, quæ necessario dicenda venturunt. Quamobrem de his
 prolixè differere, quidquid est opere pretium Aristotelis, et
 Platonis, et aliarum talium esse statuens: eos ipsos de re-
 bus huiusmodi philosophari sinam, quando fieri nequit,
 ut quisquam de his rectius atque melius eis differat.

ἡ μείσις ἢ μόνον ὡς ἐνεργεῖν ἀφοσιωσάμενοι τὰ περὶ τῆς δεξιᾶς
ἐπιτὰ πρὸς τὸ χωρῆσθαι. καὶ γὰρ καὶ τὸ ἄξιωμα τῆς ἀμ-
λίας, καὶ ἡ τῆς λύρου κεντρικῆς ὁρμῆς, εἰρηεῖ τοσοῦτον ἕξου-
εκλείψασθαι, πάσις ἐπόμενον ἢ παρεκδρομῆς, καὶ αἰσῶ-
κῶμαι τὸ κεντῶ αὐτὰς λέγασθαι. ἀπτερον δὲ, καὶ πειρατῶν, ὡς
ὄσπερ, διὰ θεατρῶν ἀποδοῦμαι τὸν λόγον. τῆς ἀμύθημα-
των, τὰ μὲν ἐστὶ κατ' ἀνοιαν παντελῆ, καὶ εἶτε ἂν ἐλαδῶ-
ερα δίκης ἢ φθινοσποῦ καὶ μέμψεως. τὰ δ' ἐν γνάσει γνό-
μενα καὶ κατ' ἐβόλησιν ἀκριβῆ, ἀπνα δὲ δεῖται δεκνωσῶν
κετασκαδῆς, ὡς ἀρ' ἐκούσια πωλύσας, ἄτε θεωρεῖσθαι ἀ-
κραφνοὺς ὄντα. τὰ γὰρ δὴ τοιαῦτα, σαφῶς ἐκούσιον καὶ ἴ-
δειν καλῶς, τὸ μὴ καὶ τὸ ἐμπαλιν εἶναι. λέγω, τὸ, καὶ πᾶσι
κούσιον ἢ θεωρεῖσθαι γίνεσθαι. ὅμ γὰρ πᾶντα χρὸ τὸ ἀπ-
ερέφον ἀπμῆτερον. τὰ γὰρ δὴ πᾶντ' ἀπτερον, καὶ ἑωθεωρεῖται καὶ
(Ζωσφορῆ) πρὸ σφῶν ἀμύθη μέρη. τὰ μέρη δ' οὐκ ἔστι τὰ κ-
βολικωτέρω. τοιοῦτον ἢ τὸ ἐκούσιον καὶ ἢ θεωρεῖσθαι ἐ-
ξουσιῶν περὶ τὰ πεισῶν τὰ ἐρελακῶσιν, ἀνδρῶσι πᾶντα ἀγα-
πτῆς καὶ ἀπουδελοῖς. εἶναι γὰρ τῶν θεωρεῖσθαι ὅμ τῶν πᾶν
πρὸ ἐκούσιον, ἐκείνου δὲ τῆς μέρους. ἀλλ' ἀκριβῶς μὲν ἀκού-
σίαν νομῶσι, ὅσα δὴ τῆς ὄυχ ἢ γύπτεται δύνηται τοσοῦτον
εἶναι τοῖς δὲ φρονόσι. ἢ διὰ τὸ εἶπε, ὅποτε φιλεῖ, ὅποτε θεωρεῖ-
την ἀμτὰ βούλει. ἀλλὰ καὶ πολὺ τῆς κέρδους νομῶν, τὸ
μὴ ἢ συγχερόναι τουτοῖσὶ μνδραμῶς μνδέποτ', μὴ ἢ ἑ-
δ' ἢ νῆναοῦ φαντασίαν, ἢ γούμ ἐπίνοιαν λογισμῶν. ἢ
δέ τῆς θεωρεῖσθαι ἀνὰ κατ' ἢ μνδρῶν ὄλων βουλόμην, πολλῆς δει-
ουσίαν δωάμεως, (ὁδοῖρα βιαζομένη) του θεωρεῖσθαι
ἢ θεωροῦσθαι, λυπείται μὲν, χωρεῖται τῶ δεινοδ. Ζητή
ἢ ἑσπῶν ἀπαντα, λύσιν τῆς χαλεποῦ καὶ πᾶντα λίδων (φα-
ατ) μινεῖ, καὶ μηχανὰς ἐπιμηχαναῖς, καὶ ἀνὰ ται μνδρῶν
αὐτῶν. καὶ δὲ ἑσπῶσιν λαβόντ' ἢ τὸ τερσανοῦ τῶ ἢ δὴ
κ-

Nos verò dumtaxat obiter, prout fieri licebit, bis quasi
delibatis ad ulteriora deinde progrediemur. Nam et ipsa
haec docendi ratio, et princeps orationis institutum, tametsi
pere nos evagari non sinit; ut omnibus obliquis veluti ex-
cursionibus insistantur, quāvis ipsae per se necessariae sint
explicitae. Incipiendum igitur, operaque danda pro viribus,
ut res tota brevibus exponatur. Delicta partim ex igno-
ratione perfecta proficiuntur, eaquē sanè fuerint à quavis
tunt pœna, tum reprehensione immunita: partim à scienti-
bus prudentibus admittuntur, et accurata voluntate, quae
probationis haud eget, quae ostendatur, esse prorsus ea vo-
luntaria, quā à pura electione animi proficiuntur. nam
eiusmodi, manifesto voluntaria sunt. nec quidquam prohibet,
quo minus et vice versa dicatur: quidquid voluntarium
est, ad electionem pertinere. nō enim ubique requirendum est id
quod ex altera parte respōdet. nam quae latius patet, unā
cū partibus suis et ipsa tum considerantur, tū sese offerunt:
at in partibus non ita idem, quod universalius est. Tale verò
quiddam esse tam voluntarium, quam electionem, visum est
exercitatus in hoc genere viris, ipsū tū plane bonis, tū viri-
tute praeditis. aiunt enim, electionem non esse idem, quod vol-
luntarium sed partē eius. At involuntaria subtiliter existi-
mabuntur, quaecūquē putat aliquis neminem sanum prorsus
debere velle. quā quidem ob causam nec amat ea, nec fa-
cere accipit immò verò pro insigni lucro ducit, quod à nihil
sibi cum eis umquam ullo modo commercij fuerit, ne per im-
aginationem quidem quaecumquē, vel cogitationem mentisquē,
conceptionem. Quod si quid omnino nō volens facere coac-
tus fuerit, nimia vi potestatis adductus, vel re, vel perso-
na quapiam acriter cogente: dolore quidem adficitur ob malū
progressum, sed quovis modo rei molestiae finē querit, om-
nemquē lapidē (quod aiunt) movet, ac molitiones moliti-
onibus cumulat, seque nihil proficere docet: postquam denique

κακοῖς, πῶς οἷς, πόσον ἡδὲ; πόσον χαίρει; συμφορὰ φαιδρὰ
 τῶν παρῶν πῶς, καὶ σαφῶς τοῖς ὅλοις αὐτῶν δεικνύς, ὡς ὅτι μὴ
 καὶ δὴ πῶν ἀπὸ πᾶσιν, δουλοκρατίας, καὶ τῶν πᾶσιν ἀπὸ τῶν
 μὴ, πῶς γὰρ παρῶν τῶν φέρουσαν ταχὺ τῆτα. ὡς αὖ τῶν πᾶ-
 ῶν ἀπὸ, οὐκ ἐστὶν ἀμέμητος ἀφανιστὴς, ὅ μιν οὐκ ἀπὸ καὶ
 εἰ τι παρῶν ἀλλοιοῦτο, ἀλλ' ὡν οὐκ ἀπὸ παρῶν αὐτῶν τῶν παρῶ-
 ῶν κῆρον γήγηρῶν. καὶ ταύτην μὲν, καὶ τῶν ἀκουσίτου. καὶ ὅ τῶν ἐκου-
 σίου φερέμεν, ὡς ὅ μιν ἀποιοῦμεν ἀφαιρέμενοι, ἐκού-
 σία: ἀλλ' ἡ, ἐκείνη παρῶν, ἀδὺν θέλομεν ποιεῖν, δι' ὅ-
 ῶν ὅ ἡδονῶν ἡμῶν αὐτοῖς ἐπέρομεν, καὶ γὰρ τῶν παρῶν πᾶ-
 νὰς ἐκείνη, ἐστὶν ὅ βία μερίση καὶ τυραννίδι, ἀπὸ αὐ-
 τῆς ἀποῦσης οὐκ αὐτῶν παρῶν, οὐκ ἐστὶν ὅ μιν ἀκοντίας παρῶ-
 τῆν, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ ἐκόντας ἀφανῶς, εἴτε ἐκόντας ἐ-
 αὐτοῖς εἰς ταῦτα πῶς βία εἰσήραρον, πῶς ἀπὸ τῶν
 βιαδῶν οἰκοῦται αὐτοῖς παρῶν ἀπὸ τῶν. καὶ γένοιτο αὐ-
 τῶν ἐκείνη καταφανῆς, ὅ γὰρ τυραννίδι μιν δουλοῦ, ἐ-
 δὴ ὡς ἐστὶν ἀπὸ τῶν παρῶν τῶν τῶν δόξαν, ἡ μετ' ἀ-
 χωῶν καὶ πηγῶν ἀφαιρέμεθα τῶν ζῶν. ἐπειτ' ἀπὸ τῶν ἀ-
 δῶν, λαποδυτεῖν, ἰεροσυλεῖν, παρῶν ἀπόσιον ποιεῖν, καὶ ἐ-
 κείνου βιάζομεν τῶν, ὡς καὶ τῶν ἐξ ὅ τῶν ἀπὸ τῶν
 μιν αὐτῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν, ἡ τῶν τῶν χαρῶν ἀπὸ
 τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν παρῶν μιν ἀπὸ τῶν, καὶ πᾶ-
 τα παρῶν τῶν ἀπὸ τῶν, ἡ τῶν τῶν ἀπὸ τῶν μολυβδῶν
 τῶν ἐξ ὅ τῶν ἀπὸ τῶν, μιν μὲν μάλα τῶν φόνου, (δεδοῦ-
 γὰ) παρῶν εἰ οὐκ ὅ μιν τῶν φόνου, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν τῶν χα-
 ρῶν ἀπὸ τῶν, πῶς οὐκ ἐκὼν γὰρ εἰμί τῶν ὅ τοῖς τῶν γέροντες
 καὶ μὴ καὶ ἔτερον ἔρω γὰρ ἡ κηρῶν, ὅ γὰρ μὴ πᾶν δέξομαι τῶν
 ῶν ἡμῶν εἰρημένον, εἰ μὴ τῶν πολλῶν χαίρον ἐστὶν ἐκείνου.
 καὶ δέξει μὲν, ἀπὸ οἶδα, καὶ ὅ μιν τῶν παρῶν, ἀπὸ τῶν δὲ ἡ
 φερέμεν ἐστὶν ὅ τῶν τῶν. ἔλεγε γὰρ, ἐκείνου μὴ σὺ πᾶν

nialum illud vim adferens iam emendatum est, quan-
 tum putas voluptatis percipit? quantum letitiae? dum fron-
 te hilari exultat, et planè rebus omnibus declarat, per-
 molestum sibi accidere, quod citius non liberatus sit: ma-
 gnoq; supra res omnes in pretio celeritate eò perducentem
 habet. quippe si horū aliquid absit, reprehensione carere
 nequeunt homines, etiamsi causas proferant, ob quas of-
 ficiū perfectè nō faciunt: et hæc quidè de involuntario.
 De voluntario verò dicimus, non ea modo, quæ cum leti-
 tia facimus esse voluntaria: sed omnino & illa, quæ face-
 re non volumus, sed alterius voluptatis causa nobis ipsi
 arcessimus. Etenim aliquos ea facere, coactos (ut id sanè
 demus) vi tyrannideq; maxima, quæ si vis abesse, non
 faceret: non id profectò invito est facere, sed vice versa
 volentes haud dubiè: si quidè volentes in hanc se vim præ-
 cipitarunt, quum ipsi met ex sese principio coactionis oc-
 casionem præberent. quod quidem vel hinc apertissimè pa-
 vuerit. Qui tyranno mercedis causa servit, quū novit ne-
 cessario sibi faciendum, quod ipsi visum fuerit, vel cum i-
 gnominia et verberibus amittendā vitam: si deinde in-
 nocentes occidere, grassari, sacrilegia cōmitere, nihil non
 impij peragere tyranni iussu usq; ad eò cogatur, ut etiā gla-
 dium ob vibrari sibi duas ob causas videat; vel ut iniuste
 tyranno ex osus suis ipse manibus ingulet, omniaq; ni fa-
 via faciat, vel ut ipsius met sanguine gladius inquinetur:
 interim ipse vehementer à cæde (cōccidatur enim hoc sanè)
 abhorreat, ac nihilo minus cædem cōmittat, & manibus
 suis piaculū tale peragat: quo pacto non is sponte sua car-
 nis factus est? Equidem & aliud exemplū audire me-
 mini, quod ab expposito non multum distat, extraquam
 quod illo longè peius est. ac res quidem ipsa, sat scio, nova
 et insolens esse videbitur; sed qui eam narrabat, verā esse
 constanter aiebat. Quemad̄ enim cōmemorabat, exorfunt

ἄπο θυμοῦ το φῶτον ἀρξάμενον· εἰς τὸν ἀπὸ μείζονα ἔξυ
 βελοῦ. καὶ δεδιὼς τὸ ὑπερέχον τῶν ἄλλων, οὐκ ἐτόλμα. ἔξυ-
 ρε δ' ὅπως ἔξοίσει εἰς ἀφροσύνην ἑαυτὸν καὶ διασύνητα
 αἰεὶ δεκτον. ἐμφορηθεὶς γὰρ ἀκράτου πολλοῦ, ὅτι τῶν πῶς
 φρένας διαφθαρῶμαι, καὶ ταύτην ἐπὶ τὴν ἀλάθειαν καὶ τὸν
 μὴ ὑπερέχοντα πᾶσι τὸ ὑπερέχοντα ἑαυτῶν, ἔχρειν ὅ ἀνα-
 γώρησιν, ἢ τὸ εἶναι ἀναδυσίαν, εἴτε βακχεῖαν φῖλον πῶς
 λέγειν, περὶ τῆς μὴ τὸ δόξαν ἀδεῶς, παρὴν εἶναι ὅ πολλῶν παύ-
 τα ἐμπερόνητον καὶ τετυφωμένον. δίκας δ' εἰσπερὶ
 μὲν τὸ εἰσπερὶ μὲν τὸ εἰσπερὶ μὲν τὸ εἰσπερὶ μὲν τὸ εἰσπερὶ
 κλαίων καὶ οἰμώων ἢ θάνατο, κακῶς μὴ ὄντως βεβουλό-
 μέν τ' ἔχων, κακῶς ὅ μάλιστ' ἀπολήσας· ὁ γὰρ τοιοῦτ' ἀ-
 δροπ' οὐκ ἀσπίδι δόξαν παρὸν τ' εἶναι, τὸ εἶναι τὸ βουλό-
 και γνῶμη γένηται μὲν τ' παύσει μοι δοκῶ, καὶ πᾶν οἶμα
 ζωσθεὶς τῆ δόξαν τῶν δ' οὐχ εἶναι ὅ μόνον οἶμα, ὁ περὶ
 γὰρ τὸ ἀφροσύνησιν ποιησάμεν τ' εἶναι, εἴτ' ὅτι τῶν δ' ἐμπε-
 ρῶμαι δελήσας· ἀλλ' ὁ καὶ μὴ τὸ βουλόμεν τ' πολλὰ
 κίς δ' οὐ μὴ μεθύσει, καὶ μὴ τὸ μὲν ὑβείας, εἴτε
 πάλιν γράμην τ' τῆ μὲν καὶ δεῖσθαι περὶ τῶν παρὸν τ' εἶναι
 εἶναι, καὶ ὑβείας. εἰ γὰρ καὶ καὶ μὴ τὸ ἀφροσύνησιν ὄφρα
 μικροῦ εἶναι ἔξω φρενῶν ὑπερέχον, κατὰ κλυδέν τ' τε καὶ
 ὑπερέχον γένηται γένηται μὲν τ' νοῦ τῶν οἶνῶν· ἀλλὰ τῶν πε-
 ρῶσαι τ' ὑβείας, ἐκὼν περὶ σέδρα μὲ πᾶν τῶν, καὶ τὸν κῶ-
 τῆσιν καὶ τῶν φιλῶν ἀπὸς ἐνέπλησεν, καὶ τῶν σῶματι περ-
 σηνήσιν τῶν χερσῶν, καὶ ἔπειτα, ὅ μάλιστ' εἰνῶν, ὅ δ' ὅ-
 σον κορεθέντα παύσει τῶν δ' ἑαυτῶν ἀλλ' ὅσον εἰς μανίαν τῆ
 καὶ ἀφροσύνην, ἰκανὸν ἔδοξεν. ὡς τὸ πᾶν εἰργάσαι τὸ γνῶ-
 μη, καὶ ὁ τὸ ἀφροσύνην ἀφροσύνην ἀπὸς τῶν φῶτων ἀπὸ τῶν
 πᾶν τῶν γὰρ ὁμοῦ τῶν τελεῶν, καὶ τῶν ἐκείσων ἀπὸ τῶν, καὶ
 ἀπὸ τῶν τῶν ὄλων περὶ τῶν, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ὑπερέχον
 ἀπὸ

ab ira, cupivisse contumelia maiorem se virum adficere.
 quumq; viri formidaret eminentiam, non id ausum fa-
 cere. tandem invenisse rationem, qua raperetur ad insa-
 niam, & indomitam quamdam ferociam. Multo enim
 vero repletus, ut mentis vim perderet, atq; hoc modo sibi
 conciliaret audaciam, quo tum eminenti honore viro con-
 tumelias adspiceret, tum effugij loco haberet, suum il-
 lum sive stuporem, sive bacchationē quis dicere mavult;
 perēgit intrepidē, quod decreverat, quum quidem longē
 quemvis insanū atq; limfaticum superaret. Post illam tea-
 mulentiam & crapulam, quā penās impudentie lucreti
 plorans & ululans sentiebat, malum se revera consiliū
 misse, nec minus improbē ferocissē. Talis igitur homo nō
 in vino tibi videbitur immodestus esse, quū volens ac scia-
 ens id factus sit. Mibi quidē prorsus ita videtur, et huic
 opinionioni mee neminem non ad sensurum arbitror. Neq;
 tantū hic, mea quidem sententia, qui studio voluit iniu-
 riam inferre alteri, atq; hoc animi proposito sibi met ebris-
 etatem sua sponte arcescit: verum etiam qui hoc quidem
 non vult; sæpius tamen inebriatus, atq; post ebrietatem
 illatis iniurijs, mox rursus, itidem ut antē, semet inebria-
 tus & immodestē vinolentus est, & insolens. Quamvis
 enim ea hora, qua iniuriā intulit, propē de potestate exci-
 erat, mente vini diluvio quasi quodā obruta, submersaq;
 tamen per occasionē iniurie, volens ad vinū adcurrat,
 & craterem atq; pateram implevit ipse, manibusq; admō-
 vit ori, ac bibit, non valde sitiens, nec quantū satiatio se-
 dandæ siti sufficeret; sed quantū ad insaniam & mentis
 alienationem satis esse videretur. de quo colligitur, ex a-
 nimi sententia rem peractam. Sic qui semen suppeditat,
 auctor est rerum nascentium. Nam causæ finium paria-
 ter omnium, & omnium eventū, omniumq; simpliciter
 extremitatum, ad principia & occasiones sunt referētia

αἰπατέον αὐτῶν εἴη· εἰ γοῦν ὅπῃ τῆς ἀπαμύτων ὁ λόγος πολλῶν γὰρ μᾶλλον ὅπῃ τῆς λόγῳ τεπιμημένων· καὶ ταῦτα ἴσως τῆς σαφῶς ἐκουσίῳν καὶ ἀκουσίῳν· ὡς δὲ τῆς ἀνυγκουσίῳν, (ἀριστοτέλους ὁ τοῦτο φωνή· ὅτι γὰρ ἐμάλασε πρὸς ἀμφίρεσιν καὶ μὴ παντελῶς κενεαδόντα τὰ τε ἐκουσίῳν καὶ ἀκουσίῳν) ἐκείνο λέγω, μνησθήσομαι δὲ τῶν τῆς ἀνυγκουσίῳν, εἰς ἑσθόδεσιν τῆς ῥηθισμένων, ἐπεὶ γὰρ ἐφ' ἑαυτῶν εἰπόντων, ὡς καὶ γινώσκον καὶ βούλησιν ἀκριβῆς πινάκῃ ἢ μὴ γίνεται, καὶ ἕτερος πάντως ἀνυγκουσίῳν, δεῖ καὶ ταῦτα εἰλεῖν· ταῦτα γὰρ συμμίσθεται κενεαδότερον εἰπεῖν· ἐστὶ πάντως οὐκ ὀλίγα τῆς ἀνυγκουσίῳν ἀνυγκουσίῳν, καὶ βούλησιν πρὸς περὶ ἀμύτων, ὅποια δὲ ὄντα τῶν γινώσκων, μὴ γινώσκων, ἕτερος δὲ, γινώσκων πρὸς ἐν γινώσκων, ὅτι μὴ καὶ ἀνυγκουσίῳν ἀνυγκουσίῳν εἰποι τις αὐτῶν· καὶ ταῦτα πάλιν τέμνεται διχα· ἢ γὰρ παρ' ἢ μὴ ἀνυγκουσίῳν γίνεται, κυρίως ὄντων ταῦτα ποιῆσαι, καὶ μὴ, ὡς δὲ ὄντων ἀνυγκουσίῳν λέγειν: (ἀποδέδοται γὰρ ἰκανῶς οἱμα) ἢ εἰς ἑσθόδεσιν ἐπάγειται ἕφ' ὅτι οὐκ ἔστι, πρὸς ἑαυτῶν ἑχοντῶν τῆς βουλήσιν, εἴτα παρ' ἢ μὴ ἀνυγκουσίῳν, οὐκ ἀνυγκουσίῳν, οὐκ ὄντων βίαις μεγίσταις, ταῦτα δὲ αὐτῶν εἴη μίσησιν, εἰ δὲ δὴ πρὸς τῶν κενεαδόντων, ποῖον εἴη, εἰ δὲ βούλησιν γὰρ, κενεαδόντων τῶν συμμίσθων διωδῆσαι ὡς ταῦτα ὄνόματα ταῦτα, ὅσα γὰρ ἀνυγκουσίῳν ἢ μὴ ἐπάγειται, εἴτα παρ' ἢ μὴ ἀνυγκουσίῳν, μικτὰ αὐτῶν εἴη καὶ ἀνυγκουσίῳν, ὡς περὶ εἴρηται, μὴ ἀνυγκουσίῳν ὀλοχρῶς τῆς μερῶν, ἀλλὰ ἀνυγκουσίῳν ἐκείτερον πρὸς ἑαυτῶν ἑχοντα, ὅσοι πάντως ἀνυγκουσίῳν εἰσὶν ἐκείναι πρὸς ἑαυτῶν ἀνυγκουσίῳν, ὅσοι πάντως ἀνυγκουσίῳν ἐκείναι πρὸς ἑαυτῶν ἀνυγκουσίῳν, ἢ ἀνυγκουσίῳν ἀνυγκουσίῳν, ἐπεὶ ἀνυγκουσίῳν τῶν δεινῶν ἐπέλδοι, βιαιότατον ὄλοχρῶς ὄν καὶ περὶ ἀνυγκουσίῳν, συμφορὰν τε ἀνυγκουσίῳν ἀνυγκουσίῳν ἀνυγκουσίῳν, ἢ βίον, ὄλοχρῶς οὐκ ὄλοχρῶς, τὸ δὲ

de. Quamobrem si omnibus in rebus haec obtinet ratio, multo magis in ornatis ratione locū habet. Et haec quidem dicta sunt de ijs, quae manifestō voluntaria sunt, et involuntaria. Ceterū de non voluntarijs (ita loquitur Aristoteles, qui sic appellavit in utramque propendentia partē, & quae non omnino purē vel voluntaria, vel involuntaria sunt) hoc dico. Ad attentionē verō faciam rei cuiusdam prius exposita, ad fundamentū eorum, quae dicuntur. Nam quia prius dixi, quaedam à nobis ex animi sententia voluntateque accurata fieri, quaedam planè nō ita distinctè de his quoque differendum est. Hoc enim modo clarior erit oratio. Sunt ergo nō pauca, nec honesta, nec bona, quae voluntaria quidem sunt, sed quae qualia essent, nō intelligeretur. Alia verō sunt illa quidem nō sciente prudente, nō tamen ex animi perse moti, ut ita dicā, proposito. atque rursus haec bifariam dividuntur. Aut enim à nobis ipsis sunt, liberā potestatem ea vel peragēdi, vel nō peragēdi habētib; de quibus dici non convenit: quod iam antè declarata satis arbitrer: aut extrinsecus imponuntur à quocumque, par voluntati robur habentes: ac deinde perpetrantur à nobis, haud perpetraturis, si vis maxima nō adhiberetur. Haec verō sint sanè mixta voluntaria, si quis nobis quoque licentiā fingendi vocabula permittit, vel potius paulū quid in hisce vocabulis innovandi. Nam quae vi nobis imponuntur, & à nobis deinde peraguntur: mixta sanè fuerint, ac non voluntaria, sicut est dictum: quum non in alterutram omnino partem, sed in utramque propendeant. Quotquot ergo nequaquam ex se aliquid adtulere, de quo necessitas vel ad patiendum, vel faciendum aliquod malum cogens, se queretur: si deinde malum ultro quodpiam irruerit, idque violentissimum prorsus, omnemque tyrannidem superans, & quod calamitatem non contemnendam minetur, ac vitam, planè non permittentem, ut

Ζῆλον δὲ κτεῖον ἢ γένοιτο, ἔχοντες καὶ περὶ φασιν περὶ βαλόντες
 διόρθωσιν οὐκ ἔχουσαν, συγγνώμης γὰρ τὴν γινωσκόμενης ὅτι
 τὸ δόξονται, ἐστὶ δὲ ὅτε καὶ ἐλέους ἀξιοῦσθε δίκαιοι· λέγει,
 ἐπεφθάνον τὸ ἄσπρον τούτων ἄσπρον τούτων, μέγα ἦ, καὶ μνο-
 νου γὰρ κοινῶς ἀπάντων ἔξῃς κρητῆ. τὸ γὰρ ἔνα που, καὶ
 δύο, ἄσπρον ἀπάντας φανώμεθα, ὃν ποιεῖ τούτοις μεμπτέους, ὃν
 γὰρ ὁ φυχῶν μολοῖς ἴσθι πολέμιον, δεῖλδὸς δὲ οὗτος κρητῆσι-
 ται, εἴ τις δὴ τεθνήσκαι κέρριε περὶ τῶν φυχῆν γρητῆσι-
 δεῖκνυσθὶ ἢ κλέϊνο. τοῖς γὰρ πενίᾳ περὶ ζομένοις, ἢ πνὶ νόσῳ
 τετραχόμενοις, ὡς κηδεμῶς δωμάειται τὰς γουῖ ἐφηνί-
 ροις ἔσθας ποίειται, ἄτε τὸν βίον μὴ δωμαμένους ἀπὸ
 ἴσθι γρητῶν ποίειται, ἀλλ' ἢ λιμὸν τινα ὄλιγρον δεῖν ἀφί-
 ρητον ἐπαίειν ὅτι γρητῶσι, νεμεσῆσαι ἢ ὁ οὐδὲς ἴσθι σωφρο-
 νουῶτων ἀνθρώπων, Ἐωαλήσει ἢ καὶ πᾶς τις, ὅς γε πῶ
 φύσιν ὁπίσθαι καὶ τῶν πύχων κοινῶν ὄυσαν ἀνθρώποις,
 μὴ ἢ ἐκείνο ἀγνοῶν, ὡς ἐστὶ γὰρ τὸ μέλλον ἀτέκμητον, κῆ-
 το μῶνον ἀπὸ σαφῆς, τὸ πάντα μέλλῃν ἀντὶ κηκῶν, καὶ
 σφέφῃν αἴω καὶ κῆτω, ἔσθας πινὸς δίκαιον. ὃν μὲν ἀλλὰ
 καὶ τὸν ἐν νυκτομαχίᾳ τὸν ἴδον ἄσπρον κείνῳ, ὃν ὅπως
 ἀπὸ τις μισήσεν δὲ φρονῶν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐλέους ἀ-
 ξιον ἢ γρητῆσι ἀπὸ δίκαιον. καὶ εἰ δὲ Ἐωαλήσει εἰπῆν περὶ
 πουτων ἢ ἀμφισβητήσιμων ἀμύθητων, ὡς περὶ αἰ-
 γυῶν καὶ μέμψας ἐλδὲ φροῦν πέφουκε τὰ ἔνα γὰρ ἢ
 μὴν εἰρημένα περὶ τοῦ ἀκουσίου, ὅπως καὶ τὰ ἐναντία τὸ
 ἐναντίον ποιῆν εἴωθε, καὶ τὸν ἐργαζέμενον ταῦτα πολλῶν
 κηκῶν ἄσπρον ἀποφάνει, ὃν μὲν, ἀλλ' ἐπεφθάνον κη-
 κῆνον συμπεῖν, ἀπείναι πὶ ἴσθι ἀδωοῦν πεφουκότων, ὄλιγρον
 δεῖν τὸ βίον ὡς περὶ ἐλελήσεως νομιδήσεται. τοσοῦτον
 γὰρ τὸ πλάσθαι περὶ τὸ ἐκούσιον δίκαιον ῥεπούσης, ὁπόσον
 πὶ τὸ γνῶσεως ἢ τὸ ἀσπρον ῥεπούσης μίξομεν τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἀσπ-
 ροῖν.

optabilis videri vita possit: atque ipsi causam adferre ha-
 beant, cur nulla sit emendatio: veniam sane convenien-
 tem impetrabunt, & nonnumquam commiseratione quoque
 digni censentur. tum inquam, quum quod eos excusat,
 magnū quiddam est, tantumque non universos superat. nam
 unum forte, vel alterum quempiam, ceteros omnes ante-
 celluisse: id verò non facit, ut hi reprehensionē mereantur.
 non enim is, qui hostes infinitos propè fugit, iccirco mox
 timidus habebitur, quod alius quis mori maluerit, quam
 fuga sibi cōsulare. Probat idē hoc quoque. Paupertate pres-
 sus, aut morbo quopiam sic adficiētis, ut alimenta cottidia-
 na nullo modo consequi possint, veluti qui victū manibus
 suis parare nequeant, si post famem propemodū intolerabi-
 lem mendicare cōtētur: succensēbit nemo, qui molestus
 esse volet, sed nemo non potius cōdolebit, cui quidem ipsa
 natura cognita sit, & cōmunis illa fors mortalium: quique
 nec illud ignoret, esse futurorum eventus obscuros, idque
 solum in eis perspicuum & manifestum, futurum, ut o-
 mnia misceantur, & instar rotæ sursum deorsum volvan-
 tur. Quinetiam si quis in prælio nocturno filium suū in-
 terfecerit, eum tantum abest, ut odio persequatur homo
 mente præditus: ut etiam, mea quidē sententia, dignum
 magna cōmiseratione censeat. Quòd si brevit er aliquid de
 ambiguis hisce delictis est dicendū, sicut ab ignominia &
 reprehensione liberare solent, quæ paullo antè de involun-
 tario dicta sunt a nobis: ita contraria quoque contrarium
 facere consueverunt, & perpetranti ea multis malis
 obnoxium reddere. Nec non si & illud usu venerit, ut ali-
 quid eorum absit, quæ hominem culpa liberare solent:
 propemodum id, quod vi factum est, quasi voluntati tribu-
 etur: tantumdem lance, ut arbitror, ad voluntarium
 inclinante: quantum sane tum scientiæ, cum electio-
 nis animi rebus in nostrâ potestate positæ admiscebitur.

μασίν. ἔφ' ὅσον γὰρ αὐτὸ δέλην καὶ τὸ γινῶναι ἡμῶν παρέη, ὅτι τοσοῦτον παρέσαι τὸ σπολύον αἰτίας. συμβαίνου δὴ, (καλὸν γὰρ οἶμαι συναγαγεῖν) τὸ μὲν ἐν γνώμῃ, καὶ βουλῇ, καὶ θεωρεῖται γινόμενον, ὅθεν καὶ ἡ ἀρχὴ παρ' ἡμῶν ὅτι, καὶ τὸ ἡμετέρας διωμάτως τε καὶ ἔξουσιαι, τοσοῦτον ἔστι τὸ παρ' ἡμῶν ἔκουσιον ἀκριβῶς: τὸ δὲ κατ' ἀγνοίαν παντελῆ, τοσοῦτον ἔκουσιον ἀκριβῶς, καὶ τὸ μὲν καλὸν τε καὶ ἀκαλὸν ἔκουσιως γινόμενον, τοσοῦτον ἔστι πᾶσι ἀρετῶν: τὸ δὲ ἐναντίον παντὶ πᾶσι τῶν καλῶν ἔκουσιως γινόμενον, τὸτο ἔστι πᾶσι κακῶν. καὶ κατ' ὅσον μὲν τὸ γνώμης τὸ θεωρεῖται οὐκ ἔστι, τοσοῦτον μὴ δὲ ἔστι ἀμερτημῶν ὅποσον δὲ γινώσκουσι ὅτι, τοσοῦτον καὶ κολάσεως ἔστιον. τὸ γὰρ δὴ σμικρὸν κακὸν, γνώμῃ διαθεσπόμενον, μέγα αὖ, δικαίως παρενήκεται τῇ κατὰ τὸ ποιότητι, καὶ τὰ πολλὰ μελέθει τὸ παρενήκετον. ἐπεὶ δὲ αἰκούσια τῶν ἐπέλθουσιν. καὶ γίνονται πᾶσι εἰς μέμνησιν λόβον, τὸ βραχὺ τῇ θεωρεῖται γινόμενον κακὸν, μείζον μὲν ὅσης κατὰ βολῆς, τὸ ἀκούσιως ἡμῶν συμβαίνοντι, καὶ ὅτι μείζον ἔστι τὸτο δοκῆ. ὥστε τὸ πᾶν ἐκ τῆς θεωρεῖται, κατὰ τὴν ἔξουσίαν ἡμῶν εἶρη. καὶ ὁ κακός, ἔτερον φύσεως, ἔτερον ἔξουσιαν, ἀλλ' ἐαυτῶν αἰτιᾶται. ὅσον γὰρ δὴ τῶν ἀναγκῶν, ἢ οἰκῶν, ἢ ἀσπρῶν φημι, ἢ μηδενὶ ἔστι κακὸν, μὴ δὲ αὐτῶν ἀνάγκων, καὶ πῶς ἐν ὄψει, φησὶν, αἰτίας ἐαυτῶν τῶν κακῶν, δοκῶν γὰρ δὴ πῶς σφραγισθῆναι ἀνθρώπων: τὸ μὴ φιλεῖν τὸ ἀγαθόν, ὅσον ἔστιον, ἀλλὰ τοῖς κακοῖς χαίρειν, καὶ τὸ μηδὲν θαυμάζειν. ἢ γὰρ τῶν ἀρετῶν τὸ κακὸν ἢ κακὸν κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν ἀνθρώπων, ἢ κατὰ τὴν ἀνάγκην τὸ ἀναγκῶν ἢ ἀσπρῶν ἀναγκῶν, καὶ μὲν τὸ βλάπτον κατὰ τὴν σωματικόν, ἢ ἀναγκῶν γινόμενα τὸ ἀναγκῶν. πῶς γὰρ μοι δοκοῦσιν ἢ δὲ οἱ πᾶσι τῶν ἀνθρώπων τὸ πᾶσι γινόμενον ἀνθρώπων, τὸ μὴ νοσησθῆναι τὸ νόσημα. ἀλλ' ἔξαπάτη τε καὶ διαμῆθη

του.

mus. Quatenus enim voluntas & animi sententia nobis adfuerit, eatenus & liberatio à culpa aderit. Sequitur ergo, (nam rectè facturos nos arbitror, si tandem quasi col ligamus) quod ex animi sententia, & voluntate, & electione fit, cuius etiam principium in nobis est, nostræque tum facultatis, tum potestatis: id uti sit nostrum illud ac curate voluntarium: quod autem per ignorantione profusus, id uti pure sit involuntarium. Idem quidquid honesti et boni sponte fiat, id uti virtus sit: quod autem sponte fiat honesto modis omnibus contrarium, id uti sit vitium. Quatenus etiam id, quod peccatum est, ab animi sententia profectum non sit: ut eatenus ne pro delicto quiddam habeatur. Quatenus autem inde profectum, ut eatenus, et pœna sit dignum. Quippe malum aliquod exiguum, quod ex animi sententia peragitur: satis magnum fuerit, ut qualitate sua superet etiam multo se maiora delicta, quæ præter voluntatem eveniunt. adeoque vituperij ratione, pusillum malum per electionem animi admissum, insigniter maius efficitur eo, quod præter voluntatem nobis accidit, etiamsi hoc ipsum esse maximum videatur. Quamobrem tota res ab electione ac instituto animi pendet, velut à nobis ab initio dictum est: quicquid malus est, nec natura, nec extrinsecus est malus: sed culpa sua. Nam è duobus alterutrum necessarium est, vel ut ex se, seu diximus, vel nequaquam quisquam omnium sit malus. Et quoniam pacto, dicit aliquis, ipse sibi malorum auctor exstiterit homo, qui sapere videtur: quia bonum tanto pere non diligit, quanto opere diligi meretur: sed malis gaudet. atque hoc nemini mirum esto. Non enim homines eligendo malum, quatenus malum, præ bono, vel præ pulcherrimo turpissimum, quatenus turpissimum: vel etiam noxium, præ cõducibile, de bonis mali efficitur. quo. n. id pacto? Nequaquam stultissimos omnium, qui nunquam exstiterit, mortali carbor ea laborasse cœcitate. Nimirum ex impostura et errore

o 4

τουτη τὸ κακὸν φύει). ῥίζαν δὲ καὶ ἀρθεῖαν ἔχον τὴν ἀπυ-
 δόσιαν καὶ ραθυμίαν, τὴν χρονον δὲ που βρεθόμενον, καὶ ἐ-
 πειρηθόμενον, καὶ πηγυόμενον παρὰ τὴν πύαν τὴν κρείτ-
 τον Θ, δυσπαλλακτον τὴν λοιποδὲ γίνεται τοῖς ἡδὴ κεκρα-
 τημένοις, τὴν γὰρ παρὰ τὴν φθασίαν ψυχῆς, καὶ μάλιστα τὰς νέων,
 ἡσὸ τοῦ πάθος, οὐδὲν ἀπὸ γυνοῖτο χεῖρον, οὐδὲ χαλεπώτε-
 ρον εἰς διάρρωσιν. ἐμμένειν γὰρ τὸ τοῖς κακοῖς τοῖς παρὰ
 λημμένοις, ἡδὴ τε καὶ ἀχρεῖς· τὸ ἀπαρθεῖν ἄρτι κακῶν
 καὶ μὴ βαλεῖν, ἐπιπόνον τε καὶ ἀχρεῖς, καὶ μάλιστα ἀπὸ γυ-
 νοῖτο γυνοῖτο τῆς ψυχῆς ἔργον. καὶ τοῦτον οἶμαι τὸν ἔ-
 πον ἄρτι ἀμνησθῶν τὰ χεῖρα παρὰ τὴν εἶναι, καὶ τὸν ἀπὸ ἀφῆς
 ἀγαθόν, οὐκ ἀεὶ τοιοῦτον εἰσελάττει, ἀλλὰ καὶ εἰς κακὸν
 μὴ βάλλειν, διαμενούσης ἀεὶ τὸ φύσεως ἐν ταῦτο. καὶ εἰ
 ταῦτο δὲ οὐ πως ἔχει, παρὰ τὸν ὡς ἀπὸ τὸ ἄρτι κακῶν ἔκαστος
 ἔστω τὸ γίνεται. σκοπώμεν δὲ ὅτι γὰρ ἔξισιν εἰδέναι τὸ γὰρ ὡς
 εἰ οὐ βούλεται ἢ βούλεται γὰρ, οὐχ ὅσον δὲ ἰκωνδὸν ἢ γινά-
 σκας γὰρ αὐτὸ, ἔστω δὲ πᾶν χαλῶς, οὐ φέρει δὲ τὸ κακὸν ἢ
 φέρει γὰρ δὲ τοῖων, οὐ μὲν δὲ καὶ οὐστὶ ποσὶν δὲ φεσὶν, οὐ-
 δὲ ζυμεχῶς, ἀλλὰ ἄλλοτε γὰρ ὁρᾶται κρατῆρ, ἄλλοτε δὲ κρα-
 τοῦμεν Θ: καὶ ποτὲ γὰρ κρείττων ἄρτι καὶ φορέων παρὰ τὸν,
 ποτὲ δὲ ἡπλιων. (παρὰ τὸ ἄρτι ἐμβειδιστέρον καὶ ἐπιπερτετέ-
 ρον κακῶν, ἴσως οὐδὲ γὰρ λέγειν) πῶς οὐχ ἡσὸ δὲ τὸν Θ
 εἰσὶ ἔστω τὸ ἄρτι κακῶν ἀτεχνῶς γίνεται, βέβαιον τὴν παρὰ ἔστω
 τοῦ διὰ δέσει παρὰ τὰ διωάμενα βλάπτειν, καὶ πᾶσι ἔστω
 πῶς ἔστω τὸν δὲ αὐτῶν ἐκείνοις παρὰ τὸν δὲ αὐτῶν, καὶ παρὰ τὸν
 διαφυγεῖν, ὅ δὲ τὸ μὴ σπουδαῖον εἰς ἀλλοῖς, ἀχρεῖς καὶ κο-
 φον ἡγυόμεν Θ καὶ φέρειν τὴν χαλῶς, καὶ παρὰ τὸν δὲ αὐτῶν
 παρὰ τὸν δὲ αὐτῶν εἰς ἀλλοῖς; ἀλλὰ ἀρθεῖ δὲ μοι καὶ τῆδε. ἔστω πῶς τὸ
 κορυφώτονον κακὸν ἔστω νομιζόμενον, ἡσὸ ὡς κατὰ τὴν
 εἰσπαράσσειν εἰς τὴν ψυχῆν δέξεται, ἀτε καλὸν φαινόμε-
 νον,

malum hoc originem suam trahit quumq̄ loco radice &
 irrigationis, inscitiam et decordiam habeat; postquā diu-
 turnitate temporis alitur, & longius porrigitur, itaq̄ so-
 lidatur, ut refundere quod melius est, possit: tum deinde
 difficulter ab ijs, qui semel occupati sunt, profligari pos-
 test. Nihil enim neq̄, deterius, neq̄, difficilius emendatu,
 quam si ab aliquo vitio invenum præsertim animi sint
 preoccupati. Nam ut occupati persistant in malis, iucun-
 dum est, ac facile: sed ut eadem exuant, ac mutantur, id
 verò laboriosum ac difficile, vixque opus animi genero-
 sistimi fuerit. atque hoc modo fieri equidem arbitror, ut
 maior peiorum, quam bonorum vis sit: & qui ab initio
 bonus, nõ semper eiusmodi reperiatur, sed ad malũ trans-
 eat: ipsa natura semper in eodem statu permanente. Quæ
 quum ita sint, manifestò patet, quemq̄, sibi met auctorem
 malorum esse. quod quidem ita consideremus. Qui scire
 quod bonũ est, potest: verum scire non vult: aut vult il-
 le quidem, sed non tantum, quantum sufficeret: aut ad-
 gnoscit bonum, & præclare quidem, sed malum non fu-
 git: aut rectè faciens, fugit; at non duobus (quod aiunt)
 pedibus, nec continuò; sed interdum victor, interdum vi-
 ctus conspicitur: modò levioribus vitijs superior, modò
 inferior: (quippe ne vehementioribus & potentioribus
 malis, fortasse ne dicendum quidem erit) quo pacto non
 hic ipse proculdubio reum se malorum facit, dum adfe-
 ctione sua propendet ad ea, quæ nocere possunt, omnibus-
 que modis se captu facilem eis præbet; quumque in prom-
 tu esset, ut ea vitaret, nullum adhibendo studium capis-
 tur; existimans esse facile quiddam ac leve, bono se subs-
 trahere, pravisque rebus adherere? Quinetiam hoc
 quodam modo mihi rem inspicito. Si quis malum, quod
 levissimum esse putetur, in animum subdolè primam
 irrepens, admisit ob speciem boni, quam præsert, tan-

νον, καὶ μονονουχὶ φωνῶν ἀφ' ἑνὸς, ὑποχρούμενοι ὡς ἀπηνό-
 ξηται βαδίσας ὁ τοῦτου πείραν λαβεῖν ἐδελήσας, ἔπει-
 ἔπειτ' ἀνδρωπῶ φρακιδεῖς, ὁδῶ βαδίζων ἑαυτὸν ἐμῶ
 τοῖς χειρίσιν, πῶν ἐγγεγραφέται; ὁ τοῖς μὲν περὶ αἰ-
 σίως κηκοῖς γερρόσιν; ὁ ἄνω μοι δοκεῖ παρέπειν. ἄλλως δ'
 πάντα ποιῶντες τὰ κηκῶ, πάντες αὖ ἡμῖν ἀιδύσωσι. ἔ-
 πειτ' οὐδεὶς ἐργάζεται τὸ κηκὸν, ἀρπὸν ἔξαρχῆς· ἀλλ' ἐπὶ
 σμικρῶν καὶ φούλων ἀρχόμεθα, σμικρὰ καὶ φούλων ζυ-
 μίαν νομίζοντες ἰσοσῆσεως, καὶ καρπώσεσθαι ἠδονῶν, καὶ
 ἐπανήξιν ταχέως εἰς πῶν περὶ τέραι κηκῶσιν. εἴτα ἄ-
 λισκόμῃα, εἰς περὶ ἠόν, ὡς εἰπῆν, κίνδυνον ἡμῶν ἀντις
 ἐκιδόντες, ἐκείνα δὴ ποῦθεν περὶ ἠόντες, ἄνω εἰ ἡμῶν ἐ-
 λδύδεραι ἦν ἠδὴ κρατούτων κηκῶν, ἡ γαυόμεθα αὖ ἄ-
 κούσαι. τὰ γὰρ κούφωτα δοκούτω ἦν φούλων ἔργων,
 δι' ἡρώς περὶ ἠόντες, ἔξω πατώσης πινὸς ἐλπίδ' ὅ, δεικνύ-
 σης πῶν διόρθωσιν ἐν χερσὶν ἔδ', κηκῶσιν ἠδὴ περὶ ἠόν-
 ται. οὐκ ἔστι ἡ ποῦτω, οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ τὸ ἠωναντίον ἀπαιδῆ,
 μὲν γὰρ τὸ σμικρὸν ὑποκινῶσαι, ὀλιγορήσαντες τὸ κη-
 κῶσιν ὅ, ὑπο ἦν δὲ ἦν δεικνῶν κηκῶσιν τε καὶ περὶ ἠ-
 νούμενοι σμικρῶς, ἦν σωζόντων λογισμῶν ἐκτραπέμῃα,
 οὐδὲ γαυὸν ἦν ἀμρως ὑπο βολῶν φειδόμενοι: ἴνα δὲ καὶ
 πῶν ὑπο βολῶν ἦν κηκῶν εἴπω, τῶν τοῖς ἀνθρώποις κηκῶσιν
 φιλοπομούμῃα, καὶ ἐφ' οἷς ἐκλεῖν ἀγαυέσθαι, ἡμεῖς δὲ
 πάντως καὶ σμικρῶσιν, κηκῶ τὸν μεγαλοχολία κηκῶ-
 πημέροις. εἰκότως. τὸν γὰρ τὸ περὶ ἠόντες ἐκτραπέ-
 τα, καὶ περὶ ἠόντες λυμαινομένοις ὀφείδρα τὸν νοῦν, κη-
 κῶσιν ἑαυτὸν ἐκιδονότα, οὐκ ἀπεικός τε περὶ ἠόντες
 ἔργοντα τοῖς λογισμῶν περὶ ἠόντες, ὅπου ἄνω περὶ ἠ-
 ἠόντες καὶ βαδίζοι. ἄρ' οὐτως ἔχοντες ἀνδρωπῶ λίαν ὀλιγο-
 ρως περὶ τὰ δέοντα, εἴ τι πῶντες ἢ ποιῶντες, ὅπου ἐν
 μῶσιν

tam non emissa voce promittens, facile futurum, ut qui
 periculum eius facere voluerit, rursus illo liberetur: deinde
 semel deceptus hic homo quasi fucō quodam, paulatim
 progrediens seipsum rebus pessimis dederit, quorum in
 numerum obsecro referetur: nō eorum, qui ex animi in-
 stituto mali fiunt: ita sentire convenit, opinor. nam alio-
 quin omnes omnia mala perpetrantes, ab omni culpa im-
 munes essentus. quippe nemo malum facit, quod ab initio
 perfectū sit et integrum: sed ab exiguis, et quæ parvi mo-
 menti sunt, ordimur: exiguum ac leve damnum facturos
 nos existimantes, voluptatemque percepturos, et celeriter
 ad pristinam conditionem reversuros. Deinde capimus, in-
 prævisum (ut ita dicam) periculum nosmet ipsos dantes,
 eaque committentes: quæ, si à vitijs illis essemus immunes,
 quæ iam verū in nobis potiuntur, vel audire pudori nobis
 esset. nam vitiosa facta, quæ leviora videntur, facile per-
 petramus: decipiente nos spe quadā, quæ correctionē esse
 in manibus ostendit, quemadmodum iam ante dictum
 est. Verum minimè res ita comparata est, sed planè con-
 trarium in modum. Posteaquam enim pusillum remis-
 mus, neglecto officio: malis illis continuò nos demulcen-
 tibus, et in potestatem ac servitutem redigentibus, à cog-
 itationibus salutis cōsulentibus ita defletemus: ut ne ab
 his quidē, quæ extremè nimia sunt, abstinēamus. Atque uti
 malorum exsuperantiam indicem, usum scelestorum in
 laude ponimus: et ab ea, quorum nos pudere debebat, plas-
 nè gloriabundi nosmet ostēdamus, eorū more, qui melan-
 cholia laborant. nec abs re. nam qui ab officia deflexit, re-
 busque mentem valde corrupetibus, seipsum semel addi-
 xitum cōscentaneum est in illa cæcitate cogitationum,
 quocumque tandem pergat, iterque dirigat, à recta via de-
 flectere. Num ergo nos homines usque ad eam negligentes
 in omni officio, si quid deinde vel patiamur, vel facia-

μύρια ἄλλ' οὐ καλῶν, ἀκοντὲς σοὶ δόξομεν ἄπο δὲ θύρας ἔξῃ
 οὐδαμῶς. οὐδὲ γὰρ Συμβάλων τῆ φρονήσει, καὶ οὐ παρὰ
 εἰς ἀνδρῶν τελευτῆς. εἰ γὰρ δὴ κῆ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς τὰ πάθη,
 μὴ πολλῆς, ὡς αἴ τις εἴποι, τ' οὐκ ἔστι καὶ τ' ἄπο κρισεως,
 ἀλλ' αὐτὸ γὰρ ποδὶ ἡμᾶς οὐ κέληθε πάντως, ὡς ἄπο οὐλας
 ἔρχεται, καὶ εἰς τὰς ψυχὰς καταμικρὸν ἄπεισθῆναι. καὶ
 πτωρχῶν εἰσδύτω δὲ λοπρὸς πρὸς, ἔπειτα κατάρχει δεσπο-
 πικῶς. κῆ ὁ τὸ τέλος εἰδὼς, κῆ πτωρχῶν οὐκ ἄπο σσῶν, δι-
 κμῶς ἀν' ἐπιθυμῶσσι κῆ πρὸς τὸ τέλος. ἀληθῆς οὐδ' οἱ μὲν φα-
 νεῖται πᾶσιν ἀνθρώποις, ὡς τὰ δοκοῦντα κακὰ, εἰ μὴ ἔστιν
 ἀληθῶς, ἐκ τ' ἀπειρέσειας πτωρχῶν ἔχει. εἰ δ' οὐκ ἔστιν
 ἐκ ἀπειρέσειας, οὐδὲ ἄπειρεσι ποσῶλον. ἀλλὰ μὲν τὰ
 κακὰ τ' ἐπιθυμῶν ἀπειροποῦντα φαίνεται κόσμον, κῆ τ' πᾶ-
 τανα. ὡς ἀναγκαῖον εἰς ταῦτα ἀπὸ πάντων πτωρχῶν
 σιν μόνων, οὐ πρὸς αἰρεῖσιν τὸ κακὸν ἀπὸ τοῦ ἐξ ἀποδο-
 ἀνθρώποις, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς καὶ διαμῶντις, ὡς εἰ δὴ διὰ πᾶ-
 ὄνων ἐν τοῖς ἀπὸ ἀνθρώπων ἔρηται παρ' ἡμῶν, καὶ νῦν αὖτις εἰ-
 ρήσῃ. ἀγνοία δὴ τίς, ἀγνοία τὸ κακὸν, εἰ δὲ Συμῶν εἰ-
 πῆν. καὶ τὸ πρὸς τὸ κατ' ἀγνοίαν, σφίσερον ἀποδοῦναι
 μὴ ποτὲ δόξομεν τίσιν, ἢ μὲν αὐτοῖς ἀπὸ πάντων, αὐτὸ δὲ
 ἀπὸ πᾶσιν ἀπὸ τῶν κακῶν ἀπὸ ἀπειρέσειας μόνως ἔξῃ, ἔπειτα
 αὐτὸς λέγομεν, ἀγνοία τὸ κακὸν. οὐκ ἔστι τὸ ποδὶ πᾶσι
 οὐκ ἔστιν ἐν ταῦτοισι, καὶ ἀν' ἀπὸ, εἰ μὴ πάντῃ πασιν ἀπὸ
 ἐξῶ. καὶ δὴ Συμβάλων ὡς τὸν λόγον, οὐδὲ ἀπὸ ἀσύμ-
 βαιον ὄντα τοῖς γὰρ καλῶς ἀπὸ ἡσῶσι. φημὶ γὰρ, τὸ κατ'
 ἀγνοίαν ἀμῶν, διπλὸν γὰρ δὴ ποδὲν ἔξῃ. καὶ δῶτερον
 μὲν συμβάλων, τὸ ἀπὸ ἀπὸ τῶν ἀπὸ ἀπὸ τῶν ἢ κοινῆ πτω-
 ἀνθρώπων φῶσιν, καὶ ἀπὸ ἀπὸ τῶν, καὶ δῶτερον ἢ τὸ
 πῶν ποδὲν ἀπὸ μὲν, ἀπὸ τὸ ποδὶ ἢ ἐμῶν μα-
 ἔστιν ἢ γῶναι. ὡς ὁμοῦ μὲν πάντες οὐκ ἴσμεν οὐδὲ ποδὲν
 φῶσιν

mus alienum ab honesto, inviti culpam sustinere tibi vi-
 debimur? nequaquam. non enim apud prudentē hoc habere
 locū potest, etiam si virilem necdū at atē attigeris. Nam
 quamquā accedunt ad nos mala multo, ut sic loquar, cum
 apparatus scenico et simulatione: tamen ipsi nequaquam
 ignoramus, ea subdolē ac fraudulentē accedere, paulatim
 nostrōs in animos irrepere. quumq; servilē in modū
 initio irrepere, deinceps heriliter imperiū exercent. Iam
 qui finē perspectum habens principium nō arcet: is etiam
 meritō culpam finis præstiterit. Itaq; manifestō verū esse
 parer, opinor, hominibus universis, quæ mala putantur,
 si verē mala sint: ab animi electione primam originem
 ducere. Sin ab electione non proficiantur, prorsus ea, ne
 quidē existere. At verō mala mortalem hunc obire mun-
 dum palā est, quemadmodum Plato scripsit. Quapropter
 necessarium est, ut eorū causam ad animi solam electio-
 nem referamus: non quod malum præ bono mortales eli-
 gant, sed quod impostura et error interveniant, quemad-
 modum pluribus antebac à nobis est indicatū, iamq; rur-
 sus exponetur. Ignorantia sanē malum, ignorantia que-
 dam est: si parvus explicari res debet. atq; hoc verbum de
 ignorantia nostrum dilucidius declarandum est, ne quis
 bus ipsi nos evertere videamur: quasi pro eo, quod mala
 solius animi electionis esse pronuncia vimus: nunc dica-
 mus, malū esse ignorantiam. Non est autem hoc vitium,
 non est heic, tametsi videatur: nisi prorsus ego rudis ac
 imperitus sum. Et concilianda sanē oratio est hoc quodam
 modo, nec antē sibi repugnans, si qui rectē rem consideraz-
 rint. Atō igitur peccatū ex ignorantia duplex esse, quorū
 utrumq; contingit ex eo, quod res ignoratē superet vel com-
 muniter humanā naturam, et scientiam, et dexteritatē:
 vel particulatim facultatem alicuius, qui hoc illud de di-
 dicit aut cognoverit. Verbi gratia, ignoramus pariter os

φύσιν καὶ μέγεθος, τί τε ὑποτὸν δε, καὶ ὑποτὸν γλυ. ὁ δὲ ἴδιος
 ὅ, ὅν πέφικεν ἔβ) ῥητορικὸς, ἢ ὀρθοῦσιν ἐπὶ οὐραίου τετα-
 μένης, ἐξούνη δεδεδειμένον τούς ὀφθαλμοίς, ὡς πινος ὀφθαλμοῦ
 ποιουῦται. καὶ ὅσα μὲ ὑποτὸν ἡμῶν, ἀλλ' ὅσα δὲ λέγειν ἄλλο
 τούτων ἀνάμνη. καὶ τυφλῶ γὰρ δῆλον, φασὶν, ὡς ὅυτ' ἐβ)
 ἡμῶν ἐφ' ἡμῶν, ὅυτε λόγον τ' ἀγνοοῦσιν ὀφθαλμοῦ. ὅσα δὲ ὑπο
 ἡμῶν ἀγνοοῦται, καὶ ὑποτὸν ἡμῶν γινώσκουται, δῆλον ὡς ἐστὶ ἡμῶν
 ἐφ' ἡμῶν. εἰς αὐτὴν πάντα τῶν κοινῶν φύσιν, καὶ γινώσκουται,
 καὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ δεδεδειμένον, ὅσα δὲ ὀφθαλμοῦ μοι δοκῶ
 τῶν ὅ πινος ἀπὸ τῶν δόξαν καὶ καταφρόνησιν ἄλλο τῶν ἐκ
 λόν τε καὶ ἀγνοοῦσιν ἀπὸ τῶν ἡμῶν ἐβ). τὸ γὰρ μὴ τε πεπι-
 δεδειμένον ἔβ), μὴ τε ἀπὸ δόξαν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν τῶν σωσίον.
 ἡ, λέγω δὲ τὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκ ἀγνοοῦσιν, ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ
 γινώσκουσιν ἄλλο τῶν ἡμῶν, καὶ τὰ τῶν γινώ-
 σκουσιν ἄλλο, ὡς ὅσα τῶν γινώσκουται. βουλή τε λέγω, καὶ
 μάθησιν, ὡφθαλμοῦ δὲ δὲ δὲ δὲ τῶν κοινῶν, καὶ δὲ
 ἡ πηλικῶν τῶν ἀπὸ τῶν, ὅποσοι τῶν ψυχῶν ἡμῶν πέφυκα
 βέλπῶ ποιῶν, συλλέγουσιν τὰ βέλπῶ πανταχόθεν. καὶ
 εἰ ἐκ τοῦ μὴ μανθάνειν τε καὶ συλλέγειν τὰ γινώσκουσιν, τὸ
 ἀγνοοῦσιν τὰ βέλπῶ γίγνεται. τὸ δὲ τῶν ἀγνοοῦσιν, τὸ γινώ-
 ρον ἐλέδου συμβαίνῃ. ἢ ὅ κρισίς, ὡφθαλμοῦ τῶν ὡφθαλμοῦ
 ῥησίου, τὸ ἑκούσιον δεδεικται μέγ. τὸ κακόν, ἐστὶ μὲ δὲ
 ἀγνοοῦσιν, ἐστὶ δὲ ἀπὸ δόξαν τε καὶ δόξαν, ἐστὶ δὲ
 ἀκούσιον τε καὶ ὡφθαλμοῦ, ἐστὶ δὲ ἑκούσιον. εἰ γὰρ ὅσα τῶν
 καλῶν ἐλδοῦσιν, ἐκ τῶν ἀγνοοῦσιν ἀρξάμενοι, ὅσα ἢ κα-
 ροφῆ, διὰ τῶν μέσων ὀφθαλμοῦ, εἰς τῶν ὡφθαλμοῦ σα-
 φῶς, καὶ τὸ ἑκούσιον καταντήσομεν. αὐτὴν, ῥίζα ἡμῶν κα-
 κῶν ἐστὶν ἀπερχῶς. ὁ λόγ. δὲ ἡμῶν ἀρχῆς, ὅσα ἄλλο
 ὡφθαλμοῦ ἀγνοοῦσιν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἄλλο ἡμῶν δὲ
 οἷς τὸ ὡφθαλμοῦ ἐν ὑγείᾳ, ἀλωβήτου τῶν φρο-
 νῶν μᾶ

innes celi naturam, & magnitudinem, & quæ supra cælum sunt, et quæ sub terra. Rursus quidā sic cōparatus nō est, ut orator esse possit, vel in extenso fune saltare, oculis obligatis linteo, quemadmodū facere nonnullos videmus. Ex his, quæcumq; supra nos posita sunt, de his ut dicamus, minime necesse est. Quippe vel cæco manifestum est, uti pro verbio fertur, ea nec esse nostra in potestate, nec ignorantie nomine nos teneri. Quæcumq; verò ab aliquibus ignoratur, aliquibus nota sunt; ea paret esse nostra in potestate. In quibus omnibus baud equidē arbitror communem naturā, et noticiam, & scientiā, & dexteritatē ullo modo culpandā: sed quorūdam infirmitiam, & contentū eius, quod præ clarū et bonū est. Quippe nec instructū esse doctrinā, nec verū egregiarum studiosum: sed profutura ignorantia, illa in quā, quæ nostri similibus ignota non sunt: in verò plerūq; facit, ut quis in excolendis bonis moribus, et causis cognitionis, negligens sit. de cōsilio loquor, et doctrina, quæ prodesse se præditis potest: itemq; de tali studio, quale sat idoneū sit ad efficiendū meliorem animū nostrum, dum rebus ex omnibus optima colligit. Iam si de imperitia, neglectūq; collectionis eorū, quæ potiora sunt, optimorū ignorantia provenit: ex hac autem ignoratione, deterioris electio: ipsum verò iudicium, si animi electionis est: si electionē deniq; probatū est, partem esse voluntarij: sequitur id, quod malū est, oriri ex ignoracione, oriri ex infirmitate negligentiaq;, oriri ex incōsulta quadā amentia, & institutio animi, atq; esse voluntarium. quippe si excorsi ab ignoracione, quæ verticis instar est, ad resolutionē accedamus, per intermedia quasi progrediendo: ad animi dubiō procul electionē, atq; voluntarium pervenimus: quæ verè sunt radix malorum. Nos autem ab initio non de hominibus mente alienatis instituimus dicere, sed de his dumtaxat, quibus animi salva est electio, et incorrupta

νέν μένοντος, ου μιλῶ, ὅς αὐ μὴ πάντα γινῶ, εἰ καὶ σοφρονίῃ
 ἔσο ἀίτιαν καὶ μέμνην ἔσται, καὶ τοῖς γε δίκλων ὀφλοισιν ἑ-
 γερέει ψεται, καὶ μὴ πάντ' ἀκείνοις ἢ τῶν ἰσχυρῶ ἐφάμιλλ-
 λῶ. οὐκοῦν οὐδ' ὁ μὴ γινώσκων ἐν ἴσῃ τοῖς θαυμαστο-
 μένοις ἐν γινώσκει. ὁ γὰρ μὴ διωάμενος ἔφικέσθαι καὶ εἰς ἐμ-
 πύρειας ἀκρότητα, ἢ πρὸς ἀπ' ἐξηρημένοις ἀνδράσι γυνοίτο, μέ-
 νοις ἀνὴρ μένοις εἰς τῶν ἑκαλῶν κόρυφῶν παύσει ἑσπίσι, οὐκ
 εἰς ἐνοχλῶν κατασπίσει. Ἐκλιμα γὰρ ἡμῖν, ἢ χ' ὁ πρὸς ἑσπίσι
 τὸ πεφυκὸς τὸ ἡμέτερον, εἰδ' ὅσα γε μὴ δέδωκεν ἡμῖν ὁ βίβ-
 μαθεῖν, οὐδ' ἂν πρὸ οὐκ ἐπέβρεψε κερὰς, ἢ σύμπλωμά τι καὶ
 πύργη: ἀλλὰ δι' ἀπεινά μόνον ἀποδώσομεν δι' ἑαυτῶν ἑξῆς
 ἀπαντες, ὅσα πρὸς ἐξῆν ἡμῖν εἰδέναι ἢ μαθεῖν, τῆτε οἴκο-
 δον ἀποδοῖ, καὶ τῆ παρ' ἐτέρων διδασκαλίᾳ, ἢ μῶς ὅ μὴ τε
 εἰδέναι ἀποδώσομεν πόνοις ἡματέροις, μὴ τε μαθεῖν ἐ-
 νδησομεν ἑσπίσι εἰδότην. τοῦς γὰρ τοιούτοις οὐ καὶ ἑσπί-
 τήσεται τὸ ἀμύρτειν καὶ ἀγνοίαν. ἐστὶ γὰρ οὐ φύσεως, οὐ-
 δὲ πνὸς ἑσπίσι πύργηδεν (Ὑμπλωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπειρίας
 ἑκλιμα, ἢ γὰρ φύσις ἐν ὄροις μένει, καὶ καὶ τῆσεται καὶ
 δεδὸν καὶ τοῦς ἀνθρώποις, καὶ τῶν ἐκείνου συμεῖδησῖν, καὶ
 μὴ ἐνὶ ποιεῖν τὰ, καὶ τὰ ἢ ὅ ἀπειρίας, διωάμ' αὐ μὴ ἑσπί-
 βλήσται καὶ πεποικιλῆσαι. διὸ τοῦς γὰρ ἀγγέλοις, τοῦς ὅ δὲ
 μοσιν ἀποτὸς ἐγγερέει φθῆσαι ποιεῖ. καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἀπο-
 καὶ μὴ ἑσπίσι, ἐν γὰρ γαίται. καὶ ὅ σπῆ, οὐδὲ μῶς. καὶ εἰ καὶ
 καὶ ἑσπίσι ἀποτὸς, το τὸ μὴ ἀγαν θαυμάζει, το τὸ ὅ τῶν ἀν-
 πόν. καὶ τῶν τ' ἀνδρείας οἶμαι ψυχῆς, ἢ γυναικῶδους καὶ
 μαλακῆς, μὴ πόνειν ἀπειροῦμένης, ἐφ' οἷς ἀπειρήκων, ἢ
 φύσις ὅ, πᾶσι κοινῇ, καὶ τὰ τῶν ἡμῖν κοινῶ καὶ ἑσπίσι ἀ-
 τῆς οὐδεὶς ὅτε σεφάσσει, ὅτε φάσεται πνὰ δίκλων,
 λέγω ὅ φύσιν νῦν, τῶν ἐν τῶν καὶ δόλων εἰδὲν δεῶρου μένων,
 τὸν καὶ δόλου ἀνθρώπων, τῶν ἀνθρώπων τῶν πᾶσιν. αἰ γὰρ ἐν ἐ-
 κείνοις

prudentie vis restat. Neq; verò culpæ ac reprehensionī
 subiectus erit, qui nō omnia novit, tamen si sapit, nec pæ-
 na dignis adscribetur, si nō alijs omnino viribus par sit:
 uti nec is, qui parem cū ijs cognitionē non habet, qui cog-
 nitionis causa sunt admirationi. Nam qui peritiam ne-
 quit extremā adsequi, quæ viris eximjs dūtaxat obtige-
 rit, quot quot honorū ad verticem modis omnibus soli con-
 scendant; nullius iccirco criminis reus erit. Quippe crimis
 ni nobis datur, nō quòd naturam nostrā excedit, nec quæ
 cumq; per vitæ nostræ rationē discere nobis haud licuit,
 aut quæ temporis opportunitas haud cōcessit, vel casus et
 fors aliqua: sed omnes prorsus de ijs tantummodo rationē
 reddituri sumus, quæ quū scire vel discere licet, tam stu-
 dio proprio, quam aliorū instructione, nos neq; laboribus
 nostris cognoscere studuerimus, neq; discere voluerimus
 ab ijs, qui ea norunt. Tales namq; nullā ex eo sunt habi-
 turi excusationem, quòd per ignorantiam deliquerint. Est
 enim hoc non naturæ, nec alicuius extrinsecus accidētis
 reus, sed electiois animi crimen. Quippe natura quidē suos
 intra limites manet, ac ad eos erga deum, et homines, et suā
 cuiusq; conscientiam purgabit: si hæc, vel illa, facere non
 poterimus: animi verò electio mutari, variariq; possit.
 Eam ob causam facit, ut alij cæcibus angelorū, alij malis
 genijs adyegenitur, eadem de causa res eadem ab his ef-
 ficuntur, ab illis nō efficiuntur. Quinetiam eisdem modo
 sunt admirationi, modò secus. et q; hæc vel ab animo fors
 ti, vel à muliebri et molli proficisci putos qui labrē in ijs,
 in quibus debebat, suscipere recusat. Natura verò cōmunis
 est universis, et quæ illius sunt, itidē nobis communia:
 nec eius nomine quisquā vel coronā adipiscetur, vel tam-
 quam reus accusabitur. Et naturam nunc adpello, quæ in
 universa specie consideratur, hominem universalem, tot-
 tum genus humanū. nam quæ discrimina sunt in singu-

κρείσσις διαφοραὶ, οὐ πρὸς τὴν φύσιν αἰαφέρουται, ἀλλὰ
 γνώμῃ γίνονται πάθως, πολλοῖσι τε καὶ πολυειδέσιν αἰ-
 πταις. ὡς ὦν κρὶ κύει· ἔχεις· κελῶς τε, καὶ μὴ, δια-
 δέναι: πρὸς τούτων δὴ καὶ μόνον, ὀφλήσει δὲ κιν δίκαιως
 οἶμαι, μὴ διατεθείς τυχόν, ὡς περ ἐχέω τε καὶ ἔδειξον.
 δέ· ὅ οἶμαι τὸ πᾶν εἰπόντας σωτεταίμωνος τὲ καὶ σω-
 τήμωνος, ἐν ταῦτα σῆσαι τὸν λόγον· καὶ φασμάν, δι' ἀγροίαν
 μὲ τὸ κελὸν γίνεσθαι, ἐκούσιον δ' ὁμῶς ἔδ', καὶ πρὸς αἰρετι-
 κῆς πιν· γνώμης, καὶ οἰκείας διαθέσεως, ὡς δὴ κελῶ γέ-
 ρονότι γνώμῃ, τὸ ἴδιον κελουμένων πειρασίων ἀπαν ἀδρα-
 σμα, καὶ πάσα τούτω πρὸς φασίς, καὶ πρὸς ἀπίστῃς, καὶ πᾶσι
 τὰ ποιᾶτα, μιλῆ τις σκῆψις· καὶ οὐδὲν ἑσόν, οὐδὲ ὕγις,
 οὐδὲ κείδοις ἀξίον. μόγις γὰρ τὸ μαινομένῳ καὶ πρὸς
 παύοντι συγχωρητέον, τὸ κελῶς ἀκούσιον ἀμύρτανον.
 καὶ εἰ μὴ ἐκὴν δοκοῦσιν λογίζεσθαι καὶ κελῶσιν ἀξίον,
 τῆς ἀληθείας ὁ λόγος ἔχεται, καὶ οὐδ' ἑαυτῶ πρὸς ἀπί-
 στῶν, ταῦτα ὅ ἡμῖν ἔδει δειχθῆναι, καὶ
 γέρονε κτ' τὴν ἡμετέραν
 ἰσχυρῶν.

ΛΟΓΟΣ

*lis, ea non ad naturam referuntur; sed omnino de animi
 sententia proficiuntur, & multis ac multiformibus
 causis. Quapropter in quibus libera cuique facultas
 est, rectè, vel secus sese gerendis eorum duntaxat nomi-
 ne, mea quidem opinione meritò damnabitur, si fortè
 non adfectus ita fuerit, uti par erat, ac sit ita sanè. Cete-
 rum quum res tota compositè, viaque compendiarìa sit
 exposita; imbibendum heic cursum orationis arbitror.
 adeoq; dicimus, per ignorantiam quidem fieri quod ma-
 lum est; sed nihilo minus esse voluntarium, & ab electio-
 nem habentè animi sententia, propriaq; adfectione pro-
 fisci. Quo fit, ut qui de animi sui sententia malus factus
 est, heic circumstantiarum, quas vocant, congeries omnis,
 omnis tum occasio, tum excusatio, cum omnibus alijs ta-
 libus, nudus modò prætextus sit; nec quidquam sacri, nec
 sani, nec cui fides adhiberi debeat. Vix enim furioso
 ac deliranti est ignoscendum, qui purè præter animi vol-
 untatem delinquit. Ac si quidem non frustra ratiocin-
 nari & argumentari videmur, veritati consentanea est
 oratio, nec ipsa semet evertit. Erant autem hæc
 nobis demonstranda, resq; pro viribus à
 nobis est confecta.*

P 2

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ,

ΠΕΡΙ ΗΔΟΝΗΣ, ΟΤΙ ΚΡΕΙΤ-

ΤΟΝ ΑΝ ΛΩ ΜΗ Ή ΠΛΩΑΡΧΩ ΣΥΜΠΑΡΕΙΝΑΙ

ΤΩ ΒΙΩ ΤΟΥΤΩ.

Αλλὰ γὰρ γινόμενον ἔστι καὶ πρῶτον, μὴ ὅτι πῶ
 ἐνίων πρὸς τὴν ἡδονῆς δόξαν οὕτως ὡς ἀφραμίην
 ἐδέξασαι, νομίζω γὰρ τοῦτοισι τὴν ἐξ αὐτῶν τῶν
 γὰρ ἄριστον λογισμοῦ, καὶ ἡμῶν ἀνάγκη ἐστὶ, τὰ γὰρ δοκῶντα
 πρὸς ταῦτα λέγειν, σὺ γὰρ ἄριστος ἐστὶς ἐν ἀνθρώποις
 τῶν ἐξομένων ἴσως τῶν λόγων. δοκοῦσι τοίνυν ἐνίοι ὅτι ἀνθρώ-
 πων, οἱ μὲν αἱ ὅτι καὶ τῶν μοίρας ὅτι δοκῶντων οὐ φαύλων
 ἐστὶ, οὕτως γὰρ τυραννικῶς καὶ βασιλευσάντων ἐστὶ πῶς ἡδονῆς
 ὡς ἕως ἐκείνης ἀπανταστέως, ἀχμαλώτων οὐδὲν
 ἀμείνων. εἴτα διῶρον ζῶνται, οὐκ ἀγαθόν, οὐδὲ ἀφελίμων
 τῶν πῶς ἐστὶ τῶν πρὸς βίῳ. τὸ μὲν γὰρ οὐδὲν ἄλλο
 λῆς κακόν τι μέγα, καὶ λυμαινόμενον ἔστις ἀπασί, καὶ εἰ
 πινες αὐτοὺς ἐροῖντο, διατίς ὅτι, φήσασιν εὐδύς, τὰ τε ἡδονῆς
 διαφθεῖρη, καὶ πολλοὺς δαυμαζομένοις ἐπ' ἀρετῆς, ἐξ ἀ-
 γαστῶν εἰς φαύλους μεταλλάξαι, μᾶλλον ὅτι πρῶτον ἡδονῆς
 διὰ τῶν ἐνίων ἐξ ἀρετῆς τὴν κατ' ἀμείνων λεγόμενα, πολλοὺς τοί-
 νυν εἰπεῖν, ὅ καὶ εἰς θεὸν ἀναβῆται, ὡς ἂν κρείττον μὴ
 δόξας ἐστὶ, μὴ ὅτι παρὰ τὴν πρὸς βίῳ, μὴ ὅτι πῶς ἀρχῶν ὅ-
 φεσάναι πῶς ἡδονῆς. τὸν γὰρ ἀνθρώπινον βίον παραχρῆς καὶ
 ἀδύμους πολλῆς ἐμπόνησι, καὶ πολλῶν πῶς ἀνείδων ὅτι
 ἰσχυρῶν ἡμῶν καὶ χεῖρ. διὰ γὰρ πῶς ἡδονῆς, πολλῶν γὰρ καὶ
 μεγάλων ἐπιθυμῶν τυχῶν. ἀπὸ τῆς ὅτι μάλιστ' ἐλπίσομεν
 αὐτῶν τῶν ἐξοῶν. ἔπειτα γὰρ τῶν φερόμεν ἐδέξασαι, ἐν χερσίν ἐστὶ
 νομί-

ORATIO QVARTA,

DE VOLVPTATE, QVOD

eam præstaret ab hac vita profus

abesse.

SEd enim æquum ac rationi consentaneum est, nec op-
 spinionem quorundã de voluptate silentio præteriri.
 Nam equiã arbitror, & hos à recta sententia aber-
 rare, et à nobis necessariò requiri, ut quid nobis de hac vi-
 deatur, quum tua curiosa, tum utilitatis eorũ, qui fortassis
 banc orationem pellecturi sunt, exponamus. Opinantur
 ergo quidam homines, & eorũ quidem è numero, qui mi-
 nimè viles & contemnendi videntur, usq; aded tyrannica-
 cam et imperiosam esse voluptatẽ: ut ab ea captivorum in-
 morem universi trahantur. Deinde constanter adserunt,
 eam vitæ mortalium nec bonam, nec utilẽ esse: sed è con-
 trario malum quoddam, nimium quantum, quodq; pro-
 fus universis nocumento sit. ac si qui eos interrogent,
 quamobrem istuc? quoniam, inquit statim, & mores
 corrumpit, & multos ob virtutem admirabiles, de bonis
 interveniente mutatione malos efficit. Quamquam con-
 venire potius arbitror, ut quæ adversus eam proferuntur,
 pluribus exponamus. Audent ergo dicere, quod ad is-
 psam quoq; deum se porrigit, melius res habituras, si vos-
 luptas planè nulla foret, nec huic adesset vitæ, nec profus
 existeret. Quippe vitam humanam, inquit, pertur-
 batione doloreque non exiguo replet, magnamq; no-
 stris animis acerbiter offundit, nam voluptatis causa, mul-
 tarum magnarumq; rerum consequendarũ libidine du-
 cimur, & que nos confestim potituros speramus. Etenim
 ex cupiditatis vehementia, nobis in manibus esse putar-

ρομάζεται τὸ ἐκ διαμέτρου πολλάκις ὄν, καὶ τούτων ἕνε-
 σον εἰς μεγάλῳ ἐπαρτίσειν ὑπολαμβανέται τέλει. ἀλ-
 γον δὲ, καὶ σμικρῶν, καὶ μόλις ἔπιτυγχάνομεν· καὶ τού-
 των αὖ πάλιν, ἀφραγές τι καὶ προσυλίγον ἡμῶς ἀφραι-
 γόντων. οὐχ ἡκιστα δὲ γλυπτῆ, καὶ τὸ φανῶναι τοιαύτη
 εἰκότως δὲ ταῦτα πάντα. τὸ γὰρ ἐφίεδαι, τοῦ τυχεῖν ὄχι
 εἰς ἕτερον ὅτι τῆς ἀπάντων· καὶ τῆς ἐλπίδων, αὐτὰ τὰ προσ-
 ματὰ ἐλάττω καὶ φουλότερα ὄφρα γυόμενα φαίνεται. καὶ
 τὸ, πολὺ δὲ ἀμύρτην τῆς ἐλπίδος, ἀγίαν, καὶ ταῦτα δι-
 πάροντες, οὐδαμῶς ἀπδηλοῦνται· ἀλλὰ ζητοῦντες ἡδέ-
 ραι, ὁπόση τις ἀγέποι σουδῆ, ὅσημέραι, ὅση ὥραι, π-
 σεις μηχαναῖς, πᾶσι ἔσποισ· ἔπειτα πάλιν τοῦ σκοποῦ πι-
 πλείσειν διαμύρτανοντες, πάσους ἀγᾶλκους ἀθάλλομεν, καὶ
 Ἰωεχῶς ἡμῶν τούτου τοῦ θειοῦ γιγνομένου, ὁ δουλείαν
 πῆς εἰπῶν, ὁρῶν γὰρ πάντως ἔρεϊ, ἄρον ὃν ἐλευθερίας ἐφί-
 εδαι, καὶ ἀπδηλοῦντας εἶδ· ἡμεῖς δὲ τῆς ζητήσεως τοῦ π-
 τε δέληοντες κατεχόμεθα, καὶ τῆς προστέρας σουδῆ ἐπι-
 εαν θερμότεραν αἰεὶ προστίθεμεν. δοκεῖ μὲν οὖν θειὸν τὸ
 πᾶσι καὶ κακῶς τὸν ῥάδουμον πάντες λέγομεν βίου, καὶ
 Ἰαφῆ μανίαν ἀποκαλοῦμεν, τὸ ἦ ἡδοναῖς ἀνδεδόδα· οὐκ
 ἀλλ' ἀκόλως σφρονηθεῖμεν, οὐδ' ἀέκοντες παυσαί-
 μεθα ταυτησὶ τῆς ἐκουσίου μανίας δικταῖος ἀν κακηνί-
 νης. πῶς γὰρ οὐ μανία Ἰαφῆς, ὅταν σεμνωσόμεθα τῶ κα-
 κῶ, καὶ τῶ κατόπιν αὐτῆς ἵνα φιλοπαιδεία, σφίπιν
 ὃν ἐρυθρίωνται καλύπτειται καὶ ὑποχωρεῖν· τὸ δὲ πᾶσι
 χαλκίωτατον, ὃ δὲ γοῦ παδόντες γινώσκομεν, ὃ καὶ νη-
 ποῖς δέδωκεν ἡσίοδος. παδῶν γὰρ τε νήπιος ἔγνω· καὶ τὸ
 ἔπ' ὕγιος δόξαν, καὶ σωεχῶς κερύμενον, ἔπειτα χροῖον
 παρῶν, ὁδῶ βαδίζον, εἰς παρομίαν ἔξῃ ἡλυθε· καὶ τοι πα-
 ρῶν ἀγῆνυτα ποροῦμεν, ἥτοι τιῶ ὁπτιμίαν ζυτωῦ-

τες.

tar, quod ex diametro sæpenumero consistit. Et quodlibet
 bonū ad voluptatem maximā suffecturum existimatur.
 Interim paucis, et exiguis, et vix quidē potimur; que ipse
 quoq; languidē nos, & pusillo spacio temporis exhilarat.
 Nec minima nos adscit molestia, quod talia se nobis ex-
 bibeant, que quidē omnia meritō sic eveniunt. nam cōcu-
 piscere, facilius est omnib. in rebus, quā adipisci: et ipse
 res, quā iam adsunt, spes inferiores atq; viliores adpa-
 rent. itidem multū spe sua frustrari atq; decipi, molestum
 est. que sanē quamquā nobis accidat, non tamen nos ex-
 tricamus: sed voluptatē querētes studio quanto dici mas-
 ximo potest, cotidie, singulis horis, quibusvis molitionis
 bus, modis omnibus; mox ubi plurimū à scopo aberramus,
 ringi nos omnino necesse est. atq; hoc malū, quū continuō
 nobis accidat, quod si quis servitutē adpellaverit, rectē sa-
 nē loquetur: licet optanda libertas sit, & expetenda stu-
 diosē immunitas: nos tamen rei demulcētis investigatio-
 ne detinemur, et priori studio studiū aliud ardentius sem-
 per adiungimus. Ac videtur quidē certē dirum hoc nobis
 esse malū, igna vātamq; vitam omnes vituperamus, ac volu-
 ptatibus esse deditā, meram vocamus insaniam: sed inte-
 rim nō facile sanam ad mentē redimus, nec sponte nostra
 desistimus ab hac insaniam, que voluntaria iure nuncupatur.
 Quo enim pacto nō illec manifesta fuerit insaniam, si
 mali nomine nosmet iactemus, eiusq; vestigijs insistentē
 nobismet placeamus; quū potius erubescētes vultu quasi
 tecto retrocedere deceret? lam quod maximē omnium res
 prehēdi meretur, ne damno quidē adfecti sapimus, quod
 tamen & stultis Hesiodus adtribuit: quū ait, stultū ali-
 quid perpeῖ, sapere. quod sanē verbū quum prudēter esse
 prolātū visum fuisset, ac sæpius usurparetur: tamē confir-
 matū, paullatimq; progrediendū in proverbū abiit. At qui
 rem planē nō perficiendū molimur, si libidinē et cupiditatē

P 4

τες. και τοσδο σιμαι μηδενα λεληθεναι ηβ παντων. ας
 ηδ ε πν σ ωμοδ τε α σδ σμιτητου δεσποτου, ξιφ σδπ
 φειοντ σ, και τα, και τα σπι τα σιοντ σ, ουκ ενεσιν απη
 δειν. ουτως εικειν παυ τις ανδ κη και τρεχειν, σποι αν η η
 δονη νδσειεν. εφεςωτ σ γαρ τς πδσος, και διακαλω
 μενου πρ υφορμω π τς παρ ημιν πεφουκοτ σ, ως π.
 χ σδπλουσιν τε και μετρωχλω σδπ δοκωτων εφεςωτ εη,
 και ως εστω τδ ριθ γκοντων, επ σ ως σα πδσλουωτ σ λυ
 πησειν, ει μη χεταρδσειν εδελοιμεν, ουδεν αν ειη λοιπον
 διαωρεξιαδς, η εφεπεδω τε και α γκαδς, χ σ τος σπο τς ρει
 λους δεδεμενοις σδπ ισππων, και σρεσκου μενοις πνι ξυλω.
 ως γαρ δη δακνον ηδη παρον, (δακνετω γαρ ο σπι σδπ μω
 αυτδ) πρ σπι σδπ μω) και ως εσ α πδγλω χε κων, (α πδει
 ρδ το ποδου μενον σπο πνι ξειν, ει δη παντελωσ σποσση) και
 ως βιαν ηδονης, (π γαρ τωμ τισ βιαδτερον) και ως
 σδσ αλησιν χαλων φαινομενων, (ωσπερ γαρ αυτωματε
 παντα ει κδ τδ σδπ χαλων δεφ) και στω υοντα ει πειν, ως
 ορμω τ φ υσως σπο τοσδτων εφ γκο μενλω, τς ουτω σι
 σηροδς τς αδωμιας, ως μελλειν εδραυ σ φανησεδς, αλλ
 μη χεταρδσειδς, και διαπαντος κειδαι βουλησεδς, πω
 διορδωσιν παντα πασιν σπο γουδς, αλλ ο δη χαλεπωτερον
 και σδσ μω σιασ ανωτερον, και ανιατον χακον, τι μη λερω
 επιδαν γδ χε πωχωμεν σ ηδων, χε πω εραδτω νομισωμεν
 πωχλω ημας σπη δεδημηκεια, μογισ σ, χε δια χρονη, σαχως
 εραμ εφ ισπ ατω, χε λυ πει πρ εφεςδναι πολλα γε μελλον,
 η σφραμ πρ παρειναι. ει δη σπι μη κισον διαρκεσφ χρονον,
 λυ πει πρ κωρω. πλησμονη γαρ, εφ η τς, σδπ γε τιοι ο των ε
 πατων, ει κδς δη αν ειη, σδδ εης μδσ τρω πεισισ εις το ωα
 προν, σπο σ πειρας, μερτω πω λυ πω εη) σδσ φροσωνης
 και σ φδσασις ηδονης, τον σπι γε γουδτα κρατησαι μετα
 μωον

animi cohibere cogitemus. quod sanè nemini omnium i-
 gnorū esse arbitror. Nimirū ut crudelis alicuius et inex-
 orabilis heri, qui gladiū vibrat, et hæc atq; illa facere ius-
 bet, imperium recusare nō licet: ita cedere cunctos, et cura-
 vere necesse est, quocumq; voluptas innuerit. quippe quā
 malum ipsū nos urget, et adpetentē nature nosstra par-
 tem exhortatur ad frui ionē ac participatioem alicuius
 eorū, quæ videntur expetenda, et ad se pertrahunt ac in-
 vitant: et præterea dolorē adlaturum se minatur, ni veli-
 mus adnuere: nihil quod agamus, aliud restat: quā ut
 sequamur, et ducamur illorū equorū more, qui labro con-
 fringūtur, et ligno quodā torquentur. Nam ad id, quod
 iam præsens mordet, (quippe morsum quemdā sentit is,
 qui adpetit, eo ipso, quod adpetit) et ad ipsas malorū mi-
 nas, (nam enecaturū se minatur id, quod expetitur, se om-
 nino nō impetretur) et ad voluptatis vim, (quid enim il-
 la violentius) et ad invitationē eorum, quæ specie bonorum
 habet, (omnia namq; sponte sua cedūt his, quæ pulchra vi-
 dentur) ut summam deniq; dicā, ad impetū nature, quæ
 tot res impellit, quis adeo ferrens furcū: quisve tam ada-
 mantinus: ut stabile se declaraturus sit, ac non cellabi pos-
 tius, et perpetuò iacere velit, omni profus emēdatione des-
 perata: lam quod etiā gravius, et omnē extra correctio-
 nem positū, malumq; profus insanabile, cur non proferat:
 nam quū rebus iucundis potiti sumus, iamq; putamus bo-
 nam ad nos accessisse fortunā, vix id quidē, et longo tem-
 poris intervallo, celeriter admodum avolat, et discessu suo
 longē maiori nos dolore adfcit, q̄ præsens exhiberet. Quod
 si longissimo temporis spacio daret, ipsa sui satietate mo-
 lesta est. Nam uti quidā dixit, buismodi vevū omninī sa-
 tietas est. Cōsentaneum autē fuerit, opinione diversam in
 partē mutata, ex ipsa quidē experientia, dolorē leicicia ma-
 iore esse: ac voluptate, quæ præcesit, subsequentiā paritens

μῆλον, καὶ παροικηθῆναι καὶ ἠπιδύωαι τούτων δαί-
 νου. τὸ γὰρ ἦδύ, μὲν τὸν κόρον, αἰμαρὸν, ὡς εἰρήκαμεν καὶ
 ἀλγῶν μᾶλλον τὸ ἕως ἑλλάδων τὴν πλησμονήν, ἢ ἄστυ-
 δεῖται τὸ μέγιστον τὴν τρυφῆν· καὶ λυπεῖ τὸ διαρκέστερον τῆς
 ἀπουσίας, ἢ χαρίζεται ἢ παρούσῃ, ὡς τὰ χυρὰ ἡμῶς ἄστυ-
 στέρχουσα. ὡσεὶ τὸ τέρπον, ἐνὶ τῷ μέρει χαρίζομενον τῷ
 παρούσῃ, διττῶς ἡμῶς ἀγία, τῷ μὴ ἄστυζομένῃ παρ-
 ὄσῃ, καὶ τῷ κόρον ἐμποιεῖν, ἐπειδὴν ἐλθὼν ἐπιμένῃ, εἰ δὲ
 μὴ, καὶ τὰ χέως ἀπὸ ἀστυζῶν καὶ ἀφασάναι. καὶ ἐν ἐπι-
 σω δὲ τούτων, πλεον. τὸ δάκνον, ἢ ἐκ τῶν τέρπεν τὸ χαρι-
 ζόμενον. καὶ τούτα μὲν ἄστυ ἐπιζομένων ἡμῶν ἠέ-
 ῶν, ἢ ἄστυ μὴ παύτη βαβαίων, εἰ καὶ παρῆεν, ἄστυ δὲ ἠέ-
 ῃ παρόντων συχρόν γὰρ δὴ ποῦθεν χρονον, καὶ διὰ τὸ
 το νομιζομένων μηδέποτε μεταβήσεσθαι, ἀλλ' ἐσεῖδαι γὰρ
 ἐφραίων τῇ παρεκτάσει πικρὸς βίβ, τί αὐτὸς εἴποι, εἰ γὰρ ἢ
 τούτων ἀποβαλεῖν τοὺς κερτιμένους. Συμβαίει, (Συμ-
 βαίνει δὲ σιωχῶς) βαβαὶ ὅσον ἀφόρητον, καὶ σῆδον
 πῶς ζημίαν μὴ φέροντας, διαφθερῶναι τῇ λίσσῃ, ὡσεὶ τὸ
 τῆς ἠδονῆς χεῖμα, εἰς τὸ πικρὸν ἡμῶν ἀφίσταται, καὶ
 δι' αὐτὴν ὡστα πολλὰ τὸ λελυπεῖσθαι Συμβαίει, ὅτι μὴ
 ἀλλὰ καὶ τὸ φρονεῖν ἢ δικηκόσιν οὐδὲν, πῶς ὅτι μᾶλλον ἢ
 μὴ τρυφᾷ δυνάμει, εἰγε βούλοιντο, τοῖς ἰδίῳις ἀγα-
 θοῖς κερτα χρώμενοι, Ἐφῶς ἀειθερ ἡμῶν ἐπιγίγνεται.
 Φόδρα γὰρ ζηλότυπον τὸ φιλήδονον, καὶ νομίζει ζημιού-
 δει τὸ ἕτερον ἀπολαύσει. τούτῳ τὸ πάθος σφόδρα γὰρ λυ-
 ποῦν ἔστιν, ὃν αὐτὸν ἀχέλιον ἔλοι. οἰμώθειν γὰρ διττῶν ἀστυ-
 νει, τὰς τε ἄλλων ἐπιχρῶν οὐ φέροντα, καὶ τὰς οἰκείας
 ὀδυρόμενον δυσχρῶν. πολλοὶ καὶ ἄστυ αἰμάτων τῶν ἄστυ
 ἄστυ φρονουμένων, ἠδέως αὐτοῖς, ὅτι τὸς τῆς φύσεως
 ἀστυ μὴ βίβ, ὅτι τὸς ἀπαιτῶν χροῦ τῆς κερτιμένους,
 ἐν π

tiam esse superiores: & ab hac illius longo ex intervallo
 vinci. Quod enim est volupe, post satietatē, seu diuturnitas,
 molestū ac tædiosum esse solet: maioremq; dolorem adfert il-
 lia nimia saturitas, quam voluptas modica detinet: absen-
 tia deniq; diuturnitas plus tristitiæ nobis ingerit, quam
 boni præsentia largiatur, celerrimè nos prætervecta. Quo
 fit, ut quod delectat, unica tantum re grati quid nobis fa-
 ciens, dum adest, molestia vicissim duplici adficiat: tum
 quod citius non accesserit, tum quod sui satietatē gignat,
 ubi delatum ad nos, diutius durat. Sin autē, citius saltem
 abscedo, atq; in quolibet horum, plus est quod mordeat,
 quam in delectatione, quod gratum sit. Et hæc quidē de ijs
 rebus incundis, quæ in expectatione posita sunt: vel de
 nō omnino certis, licet adsint. at verò de ijs, quæ longo iam
 tempore nobis adsunt, ideoq; numquam abscessura putan-
 tur, sed stabilia futura, quò usq; se vita porrexerit, quid-
 nam aliquis dicat? quippe si contingat, ut horum aliquid
 amittant, qui possident: (& contingit hoc sanè frequen-
 ter) habet quàm ea res ipsis intolerabilis accidit, quàmq;
 graviter hortatur, ut eam iacturam non ferentes, interit-
 tum sibi dolendo arcessant. Quo fit, ut voluptas in contrar-
 ium nobis cadat: & per eam plerumq; contingit, ut tri-
 stitiâ experiamur. Quinetiam ipsum invidere mortali-
 bus, qui nulla re nos læserūt, nisi quod maiore, quàm nos,
 à licijs utendi facultatem habent, si velint, bonis suis ab-
 utendo: manifestò nobis ex eodē fonte proficiscitur. Nam
 gravi laborant invidia, qui voluptarij sunt: aliorumq; de-
 licias pro detrimento suo ducunt. Hoc autem vitium vehe-
 mētī adficere dolore solet, si quē miserum hominē occupa-
 verit. Efficit enim, dupliciter ut ploret: nec res aliorū se-
 cundas equo animo ferens: et suas deflens erumnas. Multi
 etiā sanguinem illorū libenter hauserint, quibus invidet:
 nec ipsas naturæ leges reveriti, nec ubiq; gentium latas

ἐν πικρῶς ὀπιτῆσιν, τὴν δὲ πλησίον ἀγάπην, καὶ
 πολλὰς πικρῶς ἑτέρας πρὸς ἀλλήλους διαφέρωνται, καὶ μὴ
 εἰ τις φίλῳ κινούμενῳ, ἐμποδὼν ἡμῶν ἴσως τοῦ ὀπιτῆ-
 μίας, οὐ παύσει τοὺς ἀλλοτρίους, δέον αὐτοῦ μετρίως εἰδέναι
 τὴν χάριν ἡμῶς ὅτι τὸν κακίζομεν, καὶ διαρῆξαι ἡμέ-
 μων, μικρὸν καὶ κατεπίειν ὀπιτῆσιν τὸν ὄψιν ἀλλοτρίους
 φιλοῦμεν, καὶ διὰ τὸ χρώμενον πολλὰ τῶν πρὸς ἡμῶς
 παρησία, τὴν αὐτὴν ἢ ἀρῶμεν ἡμῶν ποιούμετες, ὅς τις
 μὴ ὁμοίως καὶ τῶν παρησία, πολλὰ τῶν φίλῳ, καὶ τῶ
 μὴ ὑποσολῆς ὀπιτῆσιν ἴσως τῶν μὴ δὲ χρωσῶν τὸν ὀπιτῆ-
 μίας ἡμῶς ἠδέως, καὶ μὴ εἰ μόνον ὑποσολῆς ἀρῶμεν
 ὅτι τῶν πρὸς ἡμῶν ὀπιτῆσιν ἡμῶν, ἢ οὐκ αὐτὸ ὀπιτῆ-
 μίας παρ' ἡμῶν παῖδοι, εἰδὼν ἡμῶν τὸ πρὸς ἡμῶν, καὶ κρι-
 μῶν κακῶς αὐτὸν καὶ τὸ αὐτὸ διαδεῖναι, ὅς τις ὀπιτῆ-
 μίας ἀρῶμεν καὶ ὁ μὴ μὴ ὄψιν τὸν ὀπιτῆ-
 τῶν τὸ πρὸς ἡμῶν, ὀπιτῆσιν τὸ ἠδονῆς ὑποσολῆς, αὐτὸν ἡμῶν δια-
 βάλλει, τῶν πρὸς ἡμῶν κακῶς τῶν, ἀδίατολῶν καὶ
 φίλῳ, καὶ εἰ τις παύσει ἀγαθῶς ἀκρίβως νομίζοιτο, πρὸς
 ὅς μάλιστα τὸ πρὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ εἴς τὸν λογισμὸν ἀρῶμεν
 ὀπιτῆσιν ἡμῶν. καὶ μὴ δὲ καὶ χρωσῶν ἀρῶμεν καὶ ἀρῶ-
 μῶν, ἀδίατος τῶν καὶ ἀρῶμεν εἰς τὸ πρὸς ἡμῶν, ὅς τις
 ὀπιτῆσιν τὸ πρὸς ἡμῶν ὀπιτῆσιν, ὅς τις ὀπιτῆσιν ὀπιτῆ-
 μῶν ἀγαθῶς ἀρῶμεν χρωσῶν, καὶ ὁ τὸ χρωσῶν ὀπιτῆ-
 μῶν ἀρῶμεν, παύσει ἀρῶμεν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν
 ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆ-
 μῶν ἀρῶμεν τὸ πρὸς ἡμῶν, πρὸς τὸ δούλοισιν ἀρῶμεν τὸ πρὸς
 τῶν, καὶ ἀρῶμεν τὰ πρὸς ἀρῶμεν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν, καὶ ἀρῶ-
 μῶν τῶν πρὸς ἡμῶν, εἰς ὅς οὐδ' ἀγαθῶς ἀρῶμεν, ἀρῶ-
 μῶν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆ-
 μῶν, οὐδ' αὖ ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆσιν ὀπιτῆ-
 μῶν, καὶ μὴ πρὸς τὸν δούλον, τὸν δούλον ὀπιτῆσιν ὀπιτῆ-
 μῶν

*que communiter unicum quiddam præcipiunt, amorem
 scilicet proximorum: licet alijs quibusdam non paucis rebus
 inter se discrepet. Quinetiam si quis amore motus, cupiditas
 et ac libidini nostræ non admodum honestæ obstiterit: et quæ
 maxime sunt habendæ gratiæ, nos maledictis molestis fac-
 mus, et hominẽ disceptare volumus, adeoq; parum abest,
 quin devorare cupiamus verè diligentẽ, et eam ob causã
 multa erga nos libertate utentẽ diversum, quã par erat,
 agẽtes. Consimiliter et illi, qui liberè nos admonet, amore
 impulsus; et qui timidiusculè hoc idem facit, irascimur:
 quod admonitiones fortasse non libenter admittamus. Im-
 mo si quis nobis dũtaxat suspectus sit, quasi libidini nostræ
 resistat: quid non ille miser a nobis mali feret, modo id per-
 ficere possimus, maximũq; tam ipsi, quàm rebus eius das-
 mnum dare? Perfacile verò suspectus habetur talis, qui
 nequaquã talis est, nec eiusmodi rei sibi conscius, ob quem
 voluptas illa suspicax apud nos eã criminatur et traduc-
 cit. Nam qui voluptatũ invidat, apud eũ putari debet et
 amicam, et optimũ plane virũ peccatoribus facile posse.
 quippe morbus hic hominẽ magnopere exacerat, neq; per-
 mittit, ut ratio rectã sententiã ferat. Præterea non in-
 quã nobis minimò gravis est, cum et in iustis, et cetera vir-
 tutis præscripi nõ colligores: quo parare voluptati accommo-
 data possimus. Nam qui voluptatũ mancipium est, neces-
 sariò pecunijs indiget: et cui collectio pecuniarũ in primis
 est curæ, omnia cupiditati discedã postponit: quod equi-
 dem infinitorũ malorum originẽ esse arbitror. Quin et il-
 lud malũ nobis accidit. Pleraq; mancipijs convenientia
 facimus eorũ obtinendorum causa, quæ invida sunt: et
 itidemq; mordacia quæcũq; perferimus. Sæpius et impuden-
 ter adversus eos agimus, quos ne quidẽ intueri convenie-
 bat, nec unquã id ausi fuisset facere prius, quàm iste
 nos morbus in servitutẽ redegitset. Nam et illud omnino*

ἢ δὲ ὀπιθυμιῶν φύσει. καὶ ἵνα μὴ ποῖ δῶμεν ὕλλω φίλων
 νηκεῖν, ἀρκῶ τοσοῦτον ἐπιέν, ὡς ἢ τὸ πᾶν τῶ δὲ θυμοῦ, ἢ τὸ
 πλεόν, διὰ τὰς ἡδονὰς γίνεσθαι, καὶ ταυτὶ μὲν ἄπειτα, ἀσυν-
 πορῶ πάντες ἴσμεν. ἀκόλουθα δ' οὐδὲ τὰς ἡγνησιμύων, οὐ
 οὐ γὰρ δὴ τὸ τέλει, ἢ ἡδονῆ, ἢ ἡδονῆς γε τοῦ τοῦ παρ' αὐτοῦ, παρὰ
 πολλοῦ τὰς ἀποπα, πᾶν ταυτὶ τὰς θυμοῦ φέρειν, καὶ ὡς ἂν
 αὐτὸς ἐπιβλασθῆ, καὶ δόξῃ οὐκ ἀγαθῆς φέρειν. καὶ μὴ μὲν ἢ
 ἐκ μόνον ἐπὶ πανταχοῦ τὰ ληθῆς κρατεῖν, ἢ δὲ ἐκείνο σῶ-
 σπῆτον, τὸ γούμῃ δὴ τὴν καὶ χαίρειν, ἐν τῇ ἐκλήσιν ἐχρημοῖ-
 το γὰρ ὡς τὰ πολλὰ γίνεσθαι. τὰς δὲ διὰ τὰς ἡδονὰς λυπαί,
 αὐτῶς καρπούμεθα τοῖς πρῶτοις. Συμβαίνει δ' καὶ τὸ
 το πλάμας. μᾶλλον γὰρ ἀφραϊνόμεθα ταῖς ἐλπίσιν, ἢ
 ἐπὶ τῶν πρῶτων ἀντιβῆναι ἐλθόντες, ὡς εἰ τις εἴποι, μα-
 ταύτητα καὶ λογίμων ἐπιποσιν εἶναι, τὸ δὲ τὸ παρ' ἡ-
 μῶν διακόμμενον, ὅν πᾶν τὰ πᾶσι τῆς ἀκρίβειας ἐπιπέθα-
 κα. τὸ δὲ ἐναντίον, οὐχ ἄνω. τὸ μὲν γὰρ ἡδὴ ποῦ ἄγα-
 θόμενον, ὅθεν καὶ χρόνον μήκεσθαι, καὶ πειθόδοις ἐκτετα-
 μέναις, μονοῦ πρῶτον ἰδέσθαι ὡσπερ, ἀπέστη. καὶ τὸ
 πρῶτον δὲ κωμῆμενον σβέννυται, πρὸς τὸ φανῶμαι τέλει, ὅ-
 πω ταχὺ πρὸς ἀπομαχίμ, καὶ οὐδὲν ἰερόν, φασί, τὸ δὲ ἀλ-
 γιμύον τὸ ἐλπιούμ, νιφάδων μὲν ὅθεν δὴ κλυ, σπυρῆσι δὲ δια-
 κέσμερον, εἰς δὴν τῶν δὲ βαρύτερον, πρῶτον γὰρ δὲ ἀκρίβει-
 ρον, καὶ τοσοῦτον ἐπειτα μὲν ἀριμύτητ' ὅθεν τὸ εἰσὸς δὲ
 δεικνύται, καὶ τὸ εἰσὸς ποιῆ, ὅποσον οὐδε πώποτε τὸ πᾶν
 τῶν ἡδονῶν ἐχαρίσατο, ὅν μὴ μὲν, ἀλλ' εἰ μὴ πρῶτον δὲ ὅθεν
 γαῖν, καὶ ἀντιβῆναι τῶν ἡδονῶν, αὐτῶς γὰρ πάλιν ἐνεκα τοῦ ἡδονῶν,
 αὐτῶς ὅσους μετέχμεν, μὲν ἀκρίβως θεωρήσμεν; ὅ-
 δὲ γὰρ ὅσους μετέχμεν, μὲν ἀκρίβως θεωρήσμεν; ὅ-
 πᾶν ἀναγκῶς ἀκόλουθεῖ, καὶ τὸν ἀρίτων ὅθεν πᾶν
 τῶν αὐτῶν. ὅπω τὸις ὅλοις πλεονεκτεῖ τῶν τῆς ἡδονῆς τὸ
 ἔλ-

constat, iracundiam ex frustratione cupiditatum nasci.
 Atque uti rixandi materiem nemini præbeamus, hoc tan-
 tum dicere sufficit; vel iracundiam in universon, vel ma-
 iori ex parte propter voluptates existere. Et hæc quidem
 omnia perniciose esse scimus omnes, illisq̄ consentanea, quæ
 præcesserunt. Et enim quibus voluptas pro sine ducitur,
 is illa facile persuadet, ut absurda quævis audentes, om-
 nia molesta graviaq̄ perseverant; tametsi valde noxia sint;
 & opinionem famamq̄ non bonam concilient. Quod si
 æquum est, potiorẽ ubiq̄ vim veritatis esse; ne id qui-
 dem silentio prætereundũ venit. Quidquid iucundum &
 gratum est, in spe tantũ habemus. nam hoc plerumq̄ so-
 let usu venire. Dolores autem, quos voluptatũ causa tol-
 leramus, re ipsa percipimus. Sæpenumerò & illud accidit.
 Plus enim ex spe gaudij capimus, quàm quũ ad ipsas res
 pervenimus. Quamobrem si quis dixerit, & vanitatem,
 & nudam hoc modo cogitationem esse, quod tantopere
 persequimur; non omnino ab accurata rei discussione ab-
 erraverit. Quod autem huic è contrario respondet, ita
 non habet. Nam quod volupe est, quũ serò tandem, et post
 longa temporis spacia, quosdamq̄ diu protractos ambitus,
 accessit; nobis tantũ non quasi cõpellatũ, a volat. Et quod
 expectatur, prius extinguitur, quàm perfectè conspiciat-
 ur. Tanta eius in abscedendo celeritas, adeò nihil est fa-
 cri, quod aiunt. At quidquid dolorẽ adfert atq̄ molestiam,
 & nimborum instar pluit, & adest diuturnius, & gra-
 vius penetrat, & adhaeret accuratius, tantaq̄ deinceps
 cũ acerbitate vim suam declarat, & officium facit; quan-
 tum ne iucundissima quidem res umquam delectationis
 obtulit. Immo, si quidẽ non hoc insolens est prolatu, in ipsa
 delectatione quantã rursus ipsius iuunde rei causa mole-
 stia percipimus, si accurata cõsideratione utamur. Nec e-
 nim, opinor, ignotũ est animo, necessariò voluptatis comi-
 tẽ esse dolorẽ, secundũ Platonẽ, Aristonũ filij. Vnde adde nos

τὰ τ' ἄλλης. ἢ φρονιζόμενοι πάντες οἱ βαθυώτερον ζῆσι
 αἰρούμενοι, ἢ ἀλλὰ μὲν δὴ ἀκόμω, ἄλλοις δ' ἄλις ἀκόμω. ἢ
 ποθ' ὁρώμενοι πάροντας τυὺς ἔργα λέγους ἢ δ' ἀρδομένων
 ἰχθύων. Ὀφθαλμοὶ γὰρ ἐδέουσι τῆ βυφῆ το σῶμα καὶ τὸν
 λαμῶν, ἀπ' τὸ τούτου ἀπειροισιν ἀντὰ τῆ σιδήρῳ. π.
 σοστόν ἢ μὴ ἀεισατω πρὸς τὸ ἠαντίον ἢ ἠδονῆ. ὕπτις
 διαὶ πᾶτων ἢ μὴ λυμῶν, τὸ πρὸς τὴν βυφῆ καλῶν.
 ναί. καὶ ἵνα τὸ πᾶν εἴποιμι, ἢ σὺ σὺ γῆς ἠδονῆς καὶ πᾶσι
 πᾶν ὅποιῳ, καὶ πᾶσι δ' ὁμοῦ διαπρῶξάσθ' ἀπ' οὐμοὶ πᾶ.
 τες ἐσμέν, μὴ δ' τὸ τυγῶν ἢ δ' ἀντων κατὰ δ' ἰχθυῶν
 φέρειν. καὶ τέλ' ὅ, εἰ δια τὸ σὺ τῶν ἀντιῶν καὶ τιλικού.
 των κακῶν γῆνῳ καὶ μέγισ ἀντὶ κησιμῶν, λαμῶν
 γὰρ δὴ τὰς ἀμοιῶς ἀπὸς ἢ μὴ ἀπὸ δ' ὁμοῦ. γῆνῳ γὰρ
 ἀπὸ δ' ἰχθυῶν καὶ φάνον ἀπὸ δ' ἢ ἄλλων, καὶ νοσημάτων ἢ
 μὴ πολλὰ κῆς, ἢ τὰ μὲν ἠδονῆ. ὁ γὰρ πρὸς τὸ βέλπερ
 ἀποφθ' ἢ μὴ σιωθεῖ, ἄλλὰ πρὸς τὸ δ' ἠδονῆ ἀπὸ δ' . π.
 σαῦ τὰ τ' καὶ πᾶσι τυγῶν ἀπὸ δ' ἢ πολλοῖς πᾶσι βέλπερ β.
 ἠλμῶν ὅ φ' ἠδονῆς, διαπρῶξάσθ' ἀντὶ ἐστὶν ἀκούη
 οἱ τοὺς ἀμῶν ἀκούοντες λόγους, πᾶσι δ' ἀπὸ δ' ἠδονῆ
 σὺ ἀπὸ δ' ἀπὸ δ' πᾶσι, τῶν ἀμῶν ἀπὸ δ' ἠδονῆ
 καὶ πᾶσι δ' ἀπὸ δ' ἀπὸ δ' ἠδονῆ, ὡς ὁμοῦ ἀπὸ δ' ἠδονῆ
 ἀπὸ δ' ἠδονῆ. ἀλλοις γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ, ἐν οἷς καὶ μᾶλλον πᾶσι λυ.
 μῶν) ὡς ἀπὸ δ' γὰρ διαπρῶξάσθ' ἀπὸ δ' ἠδονῆ
 (φασὶ) τὸ πρὸς ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 σὺ) ὅ. καὶ πᾶσι ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 ἢ δ' ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 γῆνῳ γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 γῆνῳ γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 γῆνῳ γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 γῆνῳ γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 γῆνῳ γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.
 γῆνῳ γὰρ ἀπὸ δ' ἠδονῆ πᾶσι πᾶσι τῶν καλῶν τε ἢ οἰοῦ.

luptatem rebus omnibus superat dolor. Necnon univ=

si, qui molliorem vitam eligimus, impostura quadam lu=

sificati, alia quãlẽ persequimur, at alijs capimur: id quod

accidere videmus in piscatione gulosis et avidis quibusstã

piscibus. etenim cibo delicato Ἔ ὅς ἔσ' gulã oblectare vol=

lunt, sed vice versa gulã adfigunt hamo. Tantopere nobis

diversam in partẽ voluptas recidit. Sic per omnia noxiã

nobis est, delicijs inbiare. Atq; uti rem totã aperiã, ple=

rarumq; causa voluptatum ad perpetiendũ quidvis, om=

niãq; suscipienda, promti et alacres sumus omnes: quã pro

ijs, que recta ἔσ' aqua sunt, ne tantillã quidem perjerre

sustineamus. Deniq; si tantis molestijs, tantiq; malis

tamã, ἔσ' vix quidem eam adquisiverimus: præclaras scilicet

vices cõfestim nobis reddit. Nam et invidiam nobis

aliorũ conciliat, et morbos quoq; nonnumquã et in partã a

quẽdam mala. Non enim ad id, quod optimũ est, respicere

nos cõpellit: sed simpliciter ad id, quod delectat. Tam malã

ta sanã, atq; etiã plura licet ab ijs audire, qui multis à

voluptate petiti læsãq; telis, eam criminantur. Idemã

frustiones contrarias audiant, varias vicissim obiectio=

nes inferunt, dum eam violentissimũ morbum adpel=

lant, variãq; belluã, et ita subdolã, ut aliarũ omnium

nulla. Nam semper fraudibus ἔσ' imposturis gaudet, quibus

in primis esse noxia cunctis solet. Etenim eam p̄ctura

quasi quãdã experimentes: Frequenter admodũ, in qui=

unt, honesti atq; utilis larvam induit. et quid primũ: quid

ultimũ: quid medium proferemus ex ijs, que nobis ab ea

proveniunt: quoniam aliquis p̄ctõ, totus in linguã mu=

tatus, ἔσ' artes eius, ἔσ' molitiones, ἔσ' dolos, ἔσ' versutias

expofuerit: Modis omnibus infesta bellua sollicitat. (Lubet enim illam velut animatã in medium proferre)

eademque quibus non p̄ctigijs utitur? Malitia quãdam extrema inescat. Fit omnibus omnia, mores ut

q

γίνεται πάντα, πρὸς ἀναξίτων ἤδη χρειοτέρων ἡδῶν.
 Συμβουλῆ αὐτοκλήτῃ ἐπέσει, καὶ τῶν βασιάνων δου-
 μαζουσα, κακίξει πᾶσι ἃ δίδωσιν ἀγῶνα σώμασι καὶ ψυ-
 χείας, νοσοποιᾶ τῶν ἰ καλοῦσα. τῆ τε γὰρ σαρκί, τῆ τε
 πνεύματι, συχλυῖναι ζᾶλλον καὶ παραχλῦν ἐμποιοῖεν ἀν-
 τὰ λέγει, καὶ μὲν αὖτε κρυμῖαν ἐπάγειν, κῆ διηγεκῆ μῦθα-
 σμὸν ἐργάζεσθαι. δοκεῖ δὲ πᾶν πῖθων, ἀπὸ τοῦ τῶν διχ-
 ρῆ ἡδῶν εἰν τῶν ἰσχυρῶν ἔχουσα. κολακῶν μάλαι δουλο-
 φρεπῶς. Διακαλῶν τε φιλικῶς. δέσποτικῶς ἐπιτάττειν
 οὐκ ἐπιχωμῶν. οὐδὲν ἀντὶ κῶλυμα, οὐκ εἴργον, οὐ πρῶ-
 ἰσάμενον, ὡς μὴ βασιλῆος ἐς τὰ ἐναντιώτατα μὲν πρῶτον, οὐκ
 οἶδεν ἐρυθρῶν. ἀειχμῶν δὲ μέμνηται. τί γὰρ ἀειχμῶν
 πρὸς ἀειχμῶν κοινόν; ἀστρεμῶν οὐχ οἶα τε. οὐδὲ γὰρ πέρου-
 κεν. ἡρεμῶν, ἡσυρῶν, χαλκῶν, εἴ τι τοιοῦτον, οὐδὲ μὲν
 ἐπιτάττει. οὐδὲν γὰρ ὅπως μεμαθήκε. κροκοδείλοις, λέοντες,
 πᾶσι δὲ κρυμῶν κρατούμενον, ἡ κῦπην καταχόμενον, πᾶσι ἀμ-
 βόρον, ἀπαν κεν εἴστυπον, ἰοβόλον, δέκνον ἀνίσταται, τῆ δι-
 ελωδία παρῶν ἔκειν. ἀπὸ τῶν ὄσθι, καὶ ἀνὴμερον, καὶ κα-
 τὰ μαζὰς ἀποστέεται. οὐ γὰρ ἀγαπᾶ τὸ ἴσυν ἔχουσα σπείου-
 σθαι. ἀντὶ ὧν βιαζομένη κτῆται τὸ καὶ εἴσα παῖσα, παλ-
 λὰς εἶναι πρὸ κοινῆς μάζας εἰς ἡγῶνά τῃ, καὶ ἡδῶν πᾶ-
 των δαυμαζομένοις ἐπὶ ἀρετῆ, κατῶν ἔκειν ἀντὶ πρῶτον
 λῆ, καὶ εἴσῃλεγε. καὶ οὐ κατασπῆν τῆ πρῶτῃ πᾶσαι,
 καὶ ἡδῶν σύρη χειμῶν δόκω, ἀλλ' ἀντὶ καὶ καρτε-
 αν πολλῶν ἐνδείκνυται, καὶ τῶν ποικίλων ἀγῶν τέρεται. καὶ ὁ-
 λως γὰρ δοκεῖ τις εἶναι ἀκρίματῃ εἰς τὰ κατὰ ἡμῶν. πρὸ γὰρ
 δὴ φρόσῃ εἰδέναι, οὐ δίδωσι ἡμῶν πόνων ἀιδένεσθαι. μῆ-
 γιστου καὶ διὰ χρέονος τῶν ἡγῶναι τῶν ἡμῶν ἀιδένεσθαι ἡ-
 πρὸ δίδωσιν. εἰδένεσθαι τῶν ἀντῶν, πρῶτον ἀντῶν πᾶσι
 ἡδῶν χωρήσασαν. πῦκτως ἐκείνοις, οἷς ἰδρῶτες τῆ καὶ
 πῶν

bonos evertat. Sponte sua, vocante nemine, se consilia-
 riam offert; admirataq; molliciem, probis incesit om-
 nia, que corporibus et animis certamen aliquod imponit.
 dū ea morbifera nūcupat. At enim illa tam carni, quam
 spiritui crebram quamdam tempestatem ac perturbationem
 nem suscitare, peneq; vim infinitam fluctuum inferre;
 perpetueq; tabis causam esse. Simul ad persuadendū esse
 aptissima videtur, quū ex eo robur habeat, quod ad faci-
 lia factu cohortetur. Admodum servilem in modum adu-
 latur. monet amico. quo minus heriliter imperet, pudore
 nullo præpeditur. Nihil est impedimenti, nihil quod ar-
 ceat, nihil quod obstet, quod minus ad diversissima facile
 transiliat. Erubescere non novit. Verecundia ne quidem
 meminit. Quid enim impudentiae cōmune cum verecun-
 dia? Quiescere nequit. nec enim hoc eius natura fert. Nul-
 lam nec quietē, nec ocium, nec tranquillitatem, nec aliud
 tale adgnoscit. nihil enim omnino didicit. Crocodilos, leo-
 nes, quidquid iræ non moderatur, vel furore detinetur, om-
 nē sanguinariam belluam, stimulo pungentem, vene-
 nosam, insanabili morfu lædentem, feritate superat. Nec
 mansuescere, nec cicurari potest, et recōciliationes aversa-
 tur. Non enim pacisci conditionibus æquis amat. Quis
 propter dum simul et vi, et fraudibus utitur multos, qui
 magni esse propter animi generositatē videtur, & ob vir-
 tutē omnibus admirationi sunt, impetu primo deiecit ac
 vicit. Quod si nō evertit conatu primo, nec in movē tor-
 rentis abripuerit: magnā ipsa tolerantiam præstat, et sin-
 gulari diligentiae nisu plurimū delectatur. adeoq; in is,
 que cōtra nos molitur, indefessā se gerere videtur. Nam
 ipsum illud vehemēter velle, nō permittit, ullos uti labo-
 res sentiat. Vix tamē, & elapso multo tempore, fortissi-
 mis athletis cedit. Vidit aliquādo quis eam primas cōces-
 sisse pugilibus, & illis quidem pugilibus, qui sudores &

τόνοι παρ' οὐδέν νομίζονται διηγωνισμένοις· οὐ γὰρ πάλ-
 τῶν, ἀλλ' ἐδιδῶν τῶν ἀνδράων ἑῷ κρητιστῶντων, (πὶ γὰρ δὴ
 κοινὸν αἰδοῖ παρὲς ἀπυροδριακός τι καὶ ἀνείρων τοις) τῆ
 δὲ ᾧδραεῖν κερὸν ἐν τοῖς ραθυμίαις, ὅσον ἀμελέστερον
 τὰ κατ' αὐτοὺς διαδεῖναι ᾧδρασευδάσασα, ὅτε δὴ ἑῷ ἐνο-
 χλοῦντων ἠφανισμένων, ὅθεν ταῦτι διαπερατῆομένη, ἔπει-
 ὅξ ἀφανοὺς εἰσβάλλουσα, ῥῶον αὐτῆς τὰ κτ' νεῦν, εἴηον
 ὅ ἀπο τῆς πείρας. μὲν γὰρ τῶν ἀνικωχῶν τοῦ πολέμου,
 (ἀν' ἐξομαὶ ὅ τῆς εἰκόν' ἐπ) δὲ ξαν' ὁ κερὸν α. ε. σ. σ. α.
 λείν καὶ ἀποπειρασάσας, ἀπερὸ πῶως ἀδύς ἐφίσηται καὶ
 ἐπειπεσεσῶσα δριμύτερόν πως καὶ μανικώτερον, πῶς
 εἰς ἀκύνῳ ἠκον, πᾶντ' ἐργάζεται τὰ δεινὰ· ἀκύνῳ γὰρ ὅς
 ἔοικεν, οὐ δέδοικε τοὺς πολλὰ κίς ἀλῆς κρητιστῶντων. οὐκ
 ἀρρωθεῖ τοὺς νενικηκότας, οὐ τοὺς μακροῖν πνα δίκῳ
 τῶν τῶν εἰσπράξαστας, ὅ εἰς ἀκύνῳ τῶν τῶν μακίας ἀλλ'
 τὸ πῆπειν σινεργῶς πνυδιαν λογιζομένη, ὁρδῆ τῶ γῶως ἀ-
 εισκομένη, τοῖς αὐτοῖς καὶ πάλιν ὁππρεῖς, ὡσπερ μνη-
 μῶς ἠπῆθεῖσα. καὶ καθεῶσα ὅπ' ἑῷ ἀδύρημάτων οἱ πῶδεις,
 εἰ ἀδύρημῶ ἑῷ (αὐαδύρημῶντων κερταβληθεῖσα, παρὲς πᾶλλον
 αὐδῆς ἀνίσαν), καὶ ἐτόμως ἐργασί συμπλακύναι τοῖς κρη-
 νελοδοσὶ ποδῶκίς, καὶ ἠδε οὐδὲν κορῆν νυται κερταβληθε-
 μένη, ἀλλ' αἰεὶ ἑῷ συμπλοκῶς ἐπεργάζεται ἑῷ σινεργῶς
 κερταβληθέντων. ὅς ἐφ' ἰσῶς καὶ ἠμῆς ὅ ἴσῳ ἑσπον ἠνῶ-
 μαι τοὺς παρὲς ἀκύνῳ ἀργῶνας. οὐ γὰρ φιλονεικεῖ παρὲς
 τὰ κερδ' ἠμῶν, ὅς μὴ ὅ βιωτῶν ἠγῶσας, ἐὰν μὴ ὅξῆ καὶ τῶς
 κρητίσις ἀγειν ἀπειφῶως ὡσπερ ἀνδράποδα. καὶ κερταβ-
 πῆς μικρόν, παρὲς τὰς ἀκύνῳς ἀργῶνας, ἠ νυδοσῶ τῶ παρὲς κερ-
 ταβληθῶς ὅξῆ, τοῦτ' τὸ μικρόν ἀρπῶσασα, τῶ πᾶν ἀδύς ὁ-
 νειροπολεῖ, καὶ μεγῶς πνα δόλον παρὲς τῶν ἑῷ ἠμῶν κῶ-
 των κερταβληθῶν, καὶ ἑῷ ἐν ἀσπῶδῶς γερῶνῶτων κρητιστῶ
 δέκῃ

labores in certaminibus susceptos nibili penderent : non
 quod ipsa fortitudinem victoria potitorū reverentia quaz-
 dam prosequeretur, (quid enim cōmune pudori cum eo,
 quod raboris et pudoris expers est?) sed ut eis occasionem
 ignaviae praeberet, ad reddendū negligentiores in consti-
 tuendis rebus suis; quasi iam illae prius molestae res essent
 e medio sublatae. Quibus ita peractis, mox de improvīso
 irruens, mentis suae cogitata facilius perficit. Id ex ipsa
 manifestū est experientia. quippe post illas inducias bel-
 li, (libet autem imagini semel institutae adhuc inherere)
 frivisum ei sit opportunum esse tempus ad faciendū im-
 petum, remq; tentandam; statim ex improvīso advenit,
 & acrius ac furiosus irruendo, quod ipsam attinet, om-
 nia dira perpetrat. Non enim illa metuit eos, uti quidem
 videtur, qui sepius eam superarunt. Non victores refor-
 midat, nō eos, qui de ipsa diuturnū sumere supplicium fu-
 roris in se prius exerciti : sed ipsum illud cōtinuū succum-
 bere, pro ludo ducens, statim erecta rursus costae adoritur,
 quasi si nequaquam victa fuisset. Ac velut in ludicris pueri,
 si colludentiū impulsu prosterantur humi, rursus ad lu-
 ctam resurgunt, paratīq; sunt cum ijs manuum conferere,
 qui sepius eos quoq; prostrarunt : sic & ista minime pro-
 strata satiat, sed eorum congressibus, qui eam continua
 colluctatione superant, semper oblectatur. Utinam quidē
 nos quoq; consimilē in modū adversus ipsam suscepta cer-
 tamina perficeremus. Nam ea cōtentione contra nos uti-
 tur, ut ne vivendū quidē sibi statuatur, si nō etiam prestan-
 tiores alijs mancipiorū in morē trahere palā possit. Quod
 si quis ad eius adsultus vel paulūm cesserit, aut nonnihil
 adnuere visus sit pacificationi; hoc ipso pusillo arrepto, sta-
 tim summam rei somniat, & fraudem aliquā meditatur
 ad eversionem negligenter se gerentium; quib; cum ea pa-
 cti sunt inducias, eos ipsos in potestatem redigere cogi-

δέλει. καὶ περὶ τῆς πῶς, ὁ λόγος αὐτῆς ἐρεχθῆς, ὁ δὲν παύσει
 δὴ χεῖλων, ἀπαντα λίδον. καὶ τοιαύτῳ ἀπασαν παρομιάν
 εἶποι τις ἀν' οἶμαι δικαίως περὶ τῆς ἐκείνης μηχανημάτων.
 παρήνεγκε γὰρ ἀτεχνῶς, ὅτου ἀν' τις ἔχει μνησθῆναι διερί-
 πτε τῆς καὶ ἀμηχανοῦ περὶς κακουργίαν. ἀκήρυκτον γὰρ ἡμῶν
 ἐπαίρει τὸν πόλεμον, τρώσει βουλευμένη περὶ τῆς φανῶσαι.
 νυκτομαχίαν ἢ φιλεῖ, ὡς καταφασγάνοισιν ὀπίσσω, ὡς
 φάσκει ἢ πολέμιον περὶ τοῦ γυμνώσει τὸ ξίφος. πῶς γὰρ
 ἀν' ἐμείνῳ δέλαζε, πόσου τίμα ἄξιον τὸ καταλαβείναι
 φινιδίως, καὶ γὰρ ὅτι τὸ δὲν καὶ χυμνοτάτων ἡμέρας
 κλονῆσαι. καὶ ἢ πὶ κοσφον τὸ πρῶτον, μάλλον ἀν' ἰχθῆ-
 σαι εἰρησται, καὶ τοῖς οὐκ ἀν' ἔραδῶς τὰς τὸ παύοντας, ἢ τὶ
 γινωσκόμενον τοῖς ἀγγυεστέροις. τὸ γὰρ ὄρα περὶ σφοκίαν
 κερὸν, ἐμπληκτικώτερον μεγάλου περὶ σφοκίαν ἐξέ πο-
 σότοε, νυκτὸς αὐτῆς ἀσελεύου. ὁ μάλλον χεῖρ πειρήσῃ, ἀ-
 ὄρα τὸν ὄρασεσὶ τὸ ὄρα τὸν γε ποιούση. Συμῶδῳ οἶμαι τῶν
 τῶν ἀγάλλεσθαι τε τῶν ἢ λαμπερῶν τῶν ἀσέρον, ὡς τῶν
 τῆς γὰρ τὸ σώμα ἢ τὸ σῆμα, ἢ ὁ φασματῶν καὶ τῆς ἡλίας με-
 σολαβοῦτος, μὴ δυνάσθαι τὸ ἴδιον τὰς ἀκτῖνας περὶ ἡμῶν
 ἐράζεσθαι. Συλλήβδῳ, ὁ φασ αἶπον τῆς ἀγγυεστέρας δυνάσθαι
 βλάσθῳ ἡμῶν ἐμποῖσται τῶν ἡδονῶν, φίλον αὐτῆς. εἰσδῆς
 γὰρ μάλα καὶ Συμῶδῳ, ἀφείναι γὰρ λάδρα βέλῳ, ἀφείναι
 ἢ πᾶν τὸ πᾶν ἔσον ἀφείναι ἢ, ὁ δὲ δῶσιν ἐλπίζῃν μάλα δυνά-
 σαισθαι κερῶν βῶσαι πηλῶν. καὶ ὅπως πᾶν τὸ ἐράζεσθαι κρύ-
 φα τὰ καὶ ἢ ἢ, ἐπειδὴν ἔξῃ ποιεῖν, καὶ οὐδὲν περὶ σῆμα,
 ἀν' ἢ φωρεσθῆ περὶ τῶν περὶ σῆμα, περὶ τὸν ἀντιπῶν ἀπὶ καὶ βῆπ-
 ται, καὶ ἀν' ἀδῶν πᾶντα ποιεῖ, καὶ ἀν' ἀσῶν τῆς φανῶς, καὶ
 ἀν' ἀσῶν τὸσα παρρησιάζῃ, ἢ εἶ τις ἐπὶ περὶ σῆμα σὶ πη-
 λῶν ἔχεισθαι φιλοπμίαν. καὶ λοιπὸν κινεῖ τὸ δῶν περὶ σῆμα πᾶν τῶν
 ὄρα μῆναι, καὶ κινεῖ τὸν ὄρα σῆμα, καὶ λίδοις τῶν

χερσίν

tat. Nec magni putat referre, quo id pacto fiat. unde nul-
 lum non rudentē, nullum non lapidem movet. cuius qui-
 dem generis omnia proverbialia rectē quis, opinor, de moliti-
 onibus ipsius protulerit. Superat enim proculdubio,
 quidquid in mentē alicui venire perversum possit, & ad
 malitiam ingeniosum. Sine denunciatione bellum nobis
 infert, vulnerare prius volens, quā cōspiciatur. Prælitū
 nocturnū amat, ut sopitos adgrediat, ut hostem prius,
 quā gladius nudatus sit, aut evertat. Quo enim illa pa-
 cē ignoraverit, quanti æstimari debeat anticipatio rep-
 pentē facta? Nā eius admiranda vis est in percellēdis etiā
 fortissimorū animis. Tameſi leve quiddam accidat, plus
 tamen habebit virium ad illos quoq; terrendos, qui nō fa-
 cile terrentur; q̄ quod prævisum est, vecordes turbet.
 Nam parvum quiddam præter expectationem, formi-
 dabilius est magno, quod expectatur. Tenebras amat, il-
 lunemq; noctem. Caligine crassa delectatur, quæ oculis
 inadspēctabile reddit, quod adspēctabile est. Equidē illam
 delectari cōgressibus siderum clarissimorum arbitror, ut
 hoc modo corpore lunæ inter oculos & solem semet in-
 terijciente, radij vim suam erga nos exercere nequeant.
 Ad summam, carum est voluptati, quidquid in causa est,
 ut clam nos adficere detrimento possit. Admodum enim
 ei familiare est, quasiq; cum illa hoc adolevit, ut clam tes-
 lum emittat, ac quidquid sauciaturum sit: & id quidem
 emittat, quo letale se vulnus infligere posse speret. Clam
 deniq; contra nos omnino facit omnia, quā facere potest,
 nec aliquid impedimentū est. At in facinore si deprehēda-
 tur antē, quā rem peregerit; mox in contrariū sese vertit,
 & palā impudenter ac improbē facit omnia, qua quidem
 impudētia maiore sibi licentiā libertatēq; sumit, quā alius
 in rebus honestissimis faceret. atq; ita deinde in omnium
 conspectu hastā quatit, et in os iaculū dirigit, angustibusq;

9 4

χερσὶν ἀμφοτέρωθεν, καὶ τὴν ἠρακλέους ὀπισθεὶς κορυβίω,
 ἐστὶ δ' ὅπου ταύτην καὶ χειτὰ φέρεται κεφαλῆς πωτῆ παση
 ἀφ' οὐλάτου. ἔτι τοῦ καὶ τὰς ἡνίας ἐφέεσα, θεοσέως ἄρα
 ὀπιπυλῶ, καὶ περὶ τὴν φθέσση τὴν συμπλοκῶ, καὶ ἔλεον
 ἀποτορεῖ, ὅπου γὰρ ἐξέπων οὐκ ἔσπορεῖ, πρὸς τὴν σκοπὸν ἀντιῆς
 σωλινόντων, καὶ τὸ δὴ φοβρῶτερον πάντων, καὶ μονοου
 τὴν ψυχῆς ἀπάγησιν ἐμποιοῦν, νότα γὰρ δουδσα ποτῆ, ἀ-
 πορεκτων τῶν ἐξαιρεμῶτων ἀντιφάντων ἄξιῆς ἀπαί-
 τω, (μόνου γδ' ἀν' εἴη θεοδ' τὸ πωτελῶς ἀήθητον) ὅυ χε-
 τυπίπῃει, οὐκ ἀμύξει, οὐκ ἀπαρροδῆει, ὅυ δὲ μακρῶν ἀφί-
 σαται, ἀλλὰ ἀμενοσεῖ, καὶ ὀπιβουλάει, πῶς οἷς πόση σπου-
 δῆ; ὅυ δὴ λήγῃ ῥά πῃου σα δόλοισ, ὅυ δὲ λήξῃ γέπατε, ὅυ μιν-
 οω ὅυ δ' ὀπωσιωῶ. ὅυ δὲ γὰρ ἀπογνώσκει, καὶ ὅ, πὶ πῆδου.
 ὅυ δ' ἰλιγγῶ τὴν ἀποτυχῆσαι, καὶ ἀπίθμοδ' κρείττοισ ἡμίον-
 το. ἀπορεθεῖ τὸ τὸς κερῶισ, καὶ ὅταν δύρα δέν πὶ δεινῶν ἐ-
 πέλθοι, τὸ τε καὶ ἡδὲ κινεῖται, ἐρμαιον ἡγνησμένη τὸ συμ-
 πεσον. ἐπεὶ κ' ἡ μῶες, καὶ αἰλουροι, καὶ πᾶν τοιοῦτον κλεπί-
 σατον, ἡύκοι τὲ καὶ ἀπεικ ἀπαικτικὸν, ταραχῆ καὶ ζῆλον χεί-
 ρη, καὶ ῥωγδαίσις ὑετοῖς, καὶ ἀσεραπῆς, καὶ βρονταῖς ἀξου-
 σίσις, καὶ ὅσα τεκκυμῆσαν ψυχῆς ἐντῆκῆ, ὡς τῶν κωπῶτα ῥα-
 δῶς δουάμενα κακουργεῖν, ἀτε δὴ βλεπόντων εἰς ἔπειρα
 τῶν τὰ ἀντῶν φυλαπῆντων. ἰταμόπῃς ἐν τῶ ἀρκτοῖς καὶ πῆς
 τοιοῦτοῖς. πὶ τὴν ἔποφραῖς αἰπῆ; ὅξυθυμία ἀποτῶ τῶν γῆ-
 ρῆ, καὶ εἶ πὶ τοῦτοῖς ἐφάμιλλον. ἐν ταύτῃ τὴν πῆς πορεπῆς
 ὑπουλα πῆ ἀ θηρία. ταυτῆ τὴν λέγω τὰ δὲ τελέσερα, κερῶν,
 καὶ πῆθηκοι, καὶ τὰ τοιαῦτα. πολλῶν γὰρ ταῦτα ὑπερηκόνη-
 σεν ἡ ἡδοιῆ ἀποτῶ τὸ ὑφαλον. χαμαιλέων γίνετα, πο-
 τῶς ἀλλῶ. ζῆλοῖ πᾶν τὸ κερῶνδες καὶ κτ' ἐάλην ὑ-
 πῆ κα δουάμενον. κατὰ γὰρ ἀποτῶ τὸ ἀπαταῖν τῶν σοφο-
 τέρων εἰς τοῦτο, ἐναλίαν δ' ἄμα, καὶ πῆλωδῶν, καὶ τε-
 λεα-

manibus saxa projicit, & clavam Herculis vibrat. Non-
 nunquam hanc etiam in caput omnino non munitum de-
 mittit. Secundum haec laxatis habenis, audacter admo-
 dum insilit, & ante vertere congressum nititur, hostemque
 primo impetu capere. Usque adeo non desunt ei rationes,
 ad destinatum ipsi finem scopumque pertinentes. Quod de-
 nihilo praeter ceteris formidabilis est, animosque modo non ad
 desperationem adigit: interdum licet terga dederit, om-
 nesque conatus eius irriti fuisse visi fuerint: (quippe solius
 dei fuerit, prorsus invictum esse) non tamen corrui, non
 curam abijcit, non animum despondet, non procul absee-
 dit: sed obambulat, & insidiatur, quo putas pactos quo
 studiosos fraudes necitare non desinit, nec unquam, nec ulla
 ratione desinet. Non enim desperat, quicquid ei tandem
 accidat. Nec ob repulsas & spei frustrationes haeret, tametsi
 etsi eveniant prope innumerabiles. Momenta temporum
 observat, & quum extrinsecus dirum aliquid acceperit,
 tunc & ipsa sese commovet, eumque casum pro insperato
 lucro ducit. Nam & mures, & feles, & quidquid eius
 est generis furacissimum, itemque lupi, et quodvis rapax ani-
 mal, perturbatione tempestateque gaudet, et vehementibus
 pluvijs, et fulguribus atque tonitruis immanibus, & alijs,
 quibus animi fluctuat; quod id temporis exercere maleficia
 sua facilius possit, ad alia respicientibus illis, qui cetero-
 quin ab eis sibi cauet. Truculentia quae da in urfis est, alijsque
 talibus, at quid de ista detestabili dicemus? Acris est in
 tigribus, et si quid his par, iracundia. at in hac quae est
 mansuetudo vesliae quaedam subdole sunt, de vilioribus istis
 loquor, ut vulpes sunt, ut simiae, ut aliae tales. Quod fallacia
 as adinet, longe quidem has voluptas superat. Chamaleo-
 ntem induit, alius quidem Proteus est. Quidquid perver-
 sum est, subitoque formam aliam adsciscere potest, emulatur.
 Quidquid in fallendo nasrum est inter animalia marina

τρεπόδων ἀπαιτών . εἴ τι σῆς ὅλως ἀιδνητικῶν ἐπὶ τῷ ἴ-
 φήλιον ἐξύμνηται εἰς ποιηεῖαν καὶ κεκοήθειαν , λήρη
 ἐκείνη νομίζεσθαι εἰς εἶναι τῷ ἀποβλεπούσῃ . μόνον γὰρ ποῖη
 θαυμάσιον ὃ δὴ λογικῶς ψυχῶν ἀπατήσῃ διώσεται τῷ πα-
 χύσω . τὸν ὄφιν ἴσως ἀρχαίως ὡς πάσαι τοῦτο δεδιω-
 μένον . πλὴν καὶ τοῦτου μοι δοκεῖ ἰουροτέρον ἢ ἡδονῆν . δι-
 οὖν γὰρ ὄντοιν , δι' αὐτὴν πεπρωμένον οἱ παρὰ πατέρας , τὸ ὄφιν λέγειν ,
 καὶ τὸ καρπὸν ὡρώτων τὸ ἀπὸν ὃ καρπὸς καὶ μείζον , ὡς γὰρ μοι
 φαίνεται . τὸ καρποδὸν γὰρ μὴ παρὸν τῷ , μὴ δὲ τὰς ὄψεις ἐ-
 φθρημένον παρὰ τῷ ἑαυτῷ δεῖναι καὶ κατανοήσῃν , τί ποτ'
 αὐτὸν εἶχεν ὃ ὄφιν εἶρα ; τί καὶ ἀφθρημένον ; τί καὶ συμβουλεύειν ;
 ἴετόν τ' ἀποσάπτῃ , ἀχρηῶς αὐτὸν εἶχον κλαπύων τῇ ὄρατι-
 τητὶ τοῦ καρποῦ , οἱ παρὰ θηρίων παρὰ δὲ σαύρας , σαύρας πα-
 ραφθρημένον . ὅποτε γὰρ φθρημένον εἰκὸς ἐστὶν τὸν πεποιηκότα τῷ
 πλάσματι , καὶ τὸ δεῖν ἰστέον τὸν ἐκ πηλοῦ , καρποδὸν πνυ-
 μῆναι . παντελῶς ἀπίθανον . ὡραὶ τῷ ἴω καρπὸς καὶ γη-
 τῶν μάλιστ' ἀπὸ δυνάμεων , καὶ χριστῶς ἐπαγγέλιος παρὰ ἡ-
 νων τοῖς αὐτῷ μὴ ληφόμενοις . ὡς γὰρ ἀφθρημένον τῷ σίματι
 παρὰ φερόμενον , καὶ ὅλως ἔσται σῆς ὡραίων πάντων ἡδονῶν . καὶ
 ἐδὲν ὑπέσχετο ξένον , ἐδὲν κερὸν , ἐδὲν ἀπίθανον , ἀλλ' οὐκ ἔστιν
 ἔργον τῆς σῆς καὶ ἡ γὰρ ἐστὶν ἡ γὰρ ὄφιν . τὸ γὰρ δὴ καὶ λὸν εἰς ὄ-
 φιν , ἐθαυμάσων εἰς ἀποληφθεῖν φανήσεσθαι ἐλέπον τ' ἄλλα
 εἰς δεδῶν . ὡς παρὰ τὸ πεπρωμένον τὸς ἐξ ἀρχῆς , ἐκ ὄρα-
 σματι καὶ τῷ ἴω τῷ ἡδονῶν , καὶ πόση ἢ τῷ τῆς ἰστέον καὶ
 ἡμῶν ὄφιν εἰς τὸ ἀπατῶν , εἰς τὸ πείθειν , εἰς τὸ βιάσασθαι
 πολλῶν γὰρ ἐστὶν χαλεπώτερον φημὶ παρὰ ἡμῶς ἢ δὴ , ἢ παρὰ
 τοῖς πατέρας πάσαι . ἢ γὰρ ποσὸν τὸν ἐργασίον παρὰ
 τοῖς μηδεμιᾶς μηδεπώποτε ὡς ἐκείνης κεκτημένον ; ὡς
 δὴ καὶ ὄφιν ἢ τῆς δέντας ἑαυτοῦ ; ὡς παρὰ ἡμῶς τὸ ἀφθρη-
 μένον .

pariter, et volucris, quadrupedibus, univcrsa, irridet. Quid-
 quid omnino sensus particeps in orbe soli subiecto pravitatis
 et malitiae nomine nobilitati est, ab ipsa seipsa respici-
 ente pro re nauci ducitur. Hoc enim solum admiratur, quod
 animam ratione praeditam celerissime fallere potest. Serpen-
 tem fortasse reveretur, quae olim hoc potuit. Immo vel hoc
 ipso valetior mihi voluptas esse videtur. nam quam dum res
 sunt, quas ob res parentes illi primi fuere lapsus serpens, in-
 quam, et fructus: meo quidem iudicio princeps maiorum causa
 lapsus in fructu fuit. quippe si fructus non adfuisset, nec o-
 culos ad se spectandum invitasset: quidnam obsecro serpens effi-
 cere potuisset? ad quid hortari? quid consulere? vicissim
 tamen si serpens nullus fuisset, facile tamen venustate fru-
 ctus illecti fuissent, qui usque tam imbecilli cohortatione bel-
 luae crediderunt. Nec enim vero consentaneum erat, opificem
 figmento suo invidere: et formatum esse luto, percepto fructu
 quodam deum evasurum, plane fidem non merebatur. At fru-
 ctus ille venustus erat, ac valde blandiri poterat, et exi-
 mia quaedam illis polliceri, qui eum percepturi essent. puta,
 si admoveretur ori, futurum ut voluptate adferret, planeque
 venusta cuncta dulcedine superaret. Neque quiddam alienum,
 aut insolens aut abhorrens a vero; sed id praestitutum se
 pollicebatur, quod sibi proprium esset, et facile, et consentaneum.
 Quod enim ad spectum pulchrum est, id supra res ceteras
 si gustatum quoque placiturum quis opinetur, minimè
 mirum. Quapropter ad lapsum primorum parentum non parum
 momenti de fructu quoque sperata voluptas attulit. Verum
 hoc etiam modo voluptatem mihi considera, quodque sit huius
 adversum nos in decipiendo, persuadendo, cogeno ro-
 bur. Quippe nobis illam esse infestiores aeo, quam olim
 maioribus illis nostris. Nam quae tantum efficere potuit
 adversus eos, qui ab ipsa necdum unquam victi fuerant, ut
 nos itidem in potestate redactos haberet, uti nostras nos man-

ποδα, τί ποί' αὐ καὶ θράσεις παρὲς ἡμῶς, τοὺς ὑπὸ τῆς αὐ-
 τῆς, ὡς εἶπεῖν, ἀρχιμαλώτων φώτας, καὶ παρὲς τὸ χεῖρισον
 ἑλληλοτάτας, τῆ δὲ αὐτῆς φυσῶντων διαδοχῆς ὡς ἢ ἡ τῶν-
 τῆς δυνάμεις, καὶ ἢ τῆς παιδῶν, ἔξαρχῆς κρατήσου τῆ
 παρῶτως γερονότων ἀνδρόπων, ἐπειτα διὰ τῆς μίσου κα-
 οῦσι παρὲς τοὺς ἐχθροὺς, ῥῆθον ἔχει τοῦτοῖς ἐμπύζειν, ἢ τοὺς
 παρὲς αὐτῆς γερονόσι. τὰ δὲ ἀνδρόπγα πᾶσι, πολέμιον πᾶ-
 ζοῖσι ἄνθρωποι, οἷς τὸ κρατήσου κελάρχας τῆ ἀνδρισμῶν,
 μὲ μείζων γίνεται τῆς κινδύων. εἰ δὲ οὐκ ἀπαξ ἦναι-
 το τῆς ἀνπάλων παρῶτως, οὐκέτι φαίνεται χαλεπὸν,
 τοὺς αὐτοὺς φοβῆν, καὶ τρέπειν, καὶ δεινυῶναι νῶτα διδόν-
 τας, καὶ τῶν δειλίαν τῶν τῶν, μὲ παρῶτως τῆς παρῶ-
 πεδῶς τοῖς ἐχθροῖς. ὡς ἢ ἡ τῶν τῆς καὶ ἢ ἡ μὲ δυνάμεις, μεί-
 ζων ἐστὶ καὶ δραστηώτερα, ἢ παρὲς τοὺς ἡμετέροισ παρῶ-
 νοῖς, καὶ ἐπὶ παρὲς τοὺς ἐχθροῖς, ἕως αὐτῶν τοὺς παρῶ-
 ρας ἐπανέλθοις. ἀλλὰ μὲν ἐκείνη γε παρὲς τοῖς εἰρημῶν,
 λέγω ἢ τῶν ἡδονῶν, (καὶ ἐπὶ γὰρ ἀντέχουμαι τῆς εἰρήνης)
 τοὺς τῆς ἰατρῶν ὑποκρίνεται πᾶσι. παρῶτως τῆς ὑ-
 γίαν, ἵνα δὴ τῶν σώματι φρενῶν, ἢ τῶν τῆς ψυχῆς παρῶ-
 ση τὸνον, καὶ ἀποσοβῆδῆ, καὶ ἀποκρῶδῆ, καὶ ῥάβδον δέξῃ
 καὶ κορυφῆς, καὶ τῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λῆσῃ αὐτῆ καὶ δια-
 πῆσης αὐτῶν, καὶ τοῦτο μείζων, συρῶς πᾶσι πάσης
 ῥάβδοις. ὅλας ὁ σῆκας ὑβείδῃ, τοσῶν τῶν αὐτῆ παρῶ-
 λει. φιλοπυμῆται τῶν ὑδραν παρενεγκέν. καὶ τοῦτο γε αὐ-
 ὄσης ὑπερβολῆς; αὐτῆ τῶν καφαλλῶν, πολυκέφαλον
 δῆτος ἀναφαίνε). καὶ ἢ ἢ τῆς κατὰ κέρτῃ, καὶ ἢ τῶν
 πᾶσι ἔξουτῆς ἐρεῖρη μάλα λαμπαρῶν, (εἰς ἡδὴ γὰρ μοι καὶ
 τῶν τοῦ ὑπερβολῶν) ἐκείνη ἢ τὸ καὶ αὐτῶν χαλεπα-
 τέρα πειραται φαίνεσθ. καὶ ἀλήθης ἦναι τῶν καὶ φυχῆς,
 καὶ παρὲς αὐτοῖς πορῶδῆ τῶν, πάλιν ἐπανέρχεται

cipia: quid non designet in nos, qui ex ipsius (ut ita dixe-
 rim) captivis nati sumus, & pessimam ad condicionem,
 ex eorum, qui nos progenuerunt, successionem redacti? Quo
 sit, ut tam ipsius, quam vitiorum vis, ab initio superatis
 hominibus illis primū conditis, deinde per interme-
 dios ad extremos descendendo progressa, facilius bis illu-
 dere possit, quam ipsorum maioribus. Humana namque vitia
 speciem quamdam hostium praeferunt, quorum de adversa-
 rii victoria, non nisi maximis periculis constat. Verum si
 semel usveniat, ut superiores inimicis evadant: non iam
 difficile videtur amplius, eosdem & territare, & advertere,
 & cogere terga dare, atque banc formidinem ad poste-
 ros etiam cum accessione quadam transmittere. Quam-
 obrem vis illius adversus nos maior est et efficacior, quam
 adversus nostros praevos, & illorum videm maiores, donec
 ad ipsos generis primos auctores descendendo perveniat.
 Eumverò praeter ea, quae dicta sunt, medicos illa, valus-
 ptas inquam, (ad huc enim imagini nostrae inhaere) imi-
 tatur. Operam valetudini dandam monet, ut corpori occa-
 sionem lasivendi praebet, animi contentionem relaxet.
 Quamvis abigatur, quamvis repellatur, quamvis
 in caput fustis impingatur: tamen & haec, & alia talia
 nibili facit. Quamvis eam conspuas, & millies quidem;
 nihil agit aliud, quam quod a rosas in eam crebras spargis.
 Quotiens contumelijs adfecta fuerit, totiens impetum in
 nos ipsa facit. Hydram ipsam vincere nititur, at quanta
 quae cum exsuperantia? Si caput ei praecidatur, con-
 fessim multiceps conspicitur. Si maxima vi superata
 fuerit, ac tropaeum de ea valde splendidum statuitur:
 licet enim hoc quoque mihi per superlatiōnem effici
 tamen quod ipsam adinet, infestiorē se declarare co-
 natur. Licet vagabunda fiat, & fugitiva; licet ad in-
 quosā loca pergat: tamen ita revertitur, ut se ipsam nu-

εὐλιγῆς πολλαπλάσιον, καὶ τὴν εἰκόνα ἐκείνῳ τῷ ἀκαθάρτου
 του πνέματι. ὅπου γὰρ διαλιμπάνη τῶν τῆ ποιούσας
 καὶ ἐπ' ἡρέω. ὅπως ἀνὰ δὲς, καὶ ἀνὰ γέντων, καὶ μνη-
 κὸν, καὶ κληρονομή. πάντα πρὸς τὴν ἰταμότητι. κωδὲ
 ὀμματ' ἔχει, κραδίῳ δ' οὐκ ἐλάφιο· ἀλλ' οἷς πολλὸς ὁ κα-
 τ' ὡς εἰς σήδεσσι πέλι. πρὸς ἔν τι βλάπτῃ, πρὸς ἔν ἄρ', τὸ
 κατὰ παλαιῶσι τοῖς τῶν τοῖσι φανέντας ἀμείνοισι. φιλονη-
 κεί τὴν ἠπὶαν ἀνακαλέσασθαι, καὶ πολλὰ τῶν πρὸς ἑλπίων πρὸς
 ἀξ, κρείττων ἐκείνων, οἷ γὰρ κρείσσοις τῶν τῆς ἐγένοντο. πού-
 των δ' αὖτε παύτα τίθησι, καὶ εἰ κατὰ τὸς ἑμὸν, δου-
 δὲν ἑσπολογίζετα ἡβ' δεινῶν, ὅου ἡβ' φοβεροῶν, ὅου ἡβ' λυ-
 πηρῶν, ὅου ἡβ' ἀγρίων πάντων ὁμοῦ. καὶ τοῖ τί λέγω ἀ-
 γρίων; ὅπου καὶ τούτοις ἐκδηλωπίζετα, καὶ μὲλλον γὰρ
 ἔβ' δ' ἄου ἡβ', ἢ τούτων ἀπὸ κρατῆσαι. ἀξιοῦ δ' ἐκείνου
 λεχθῆναι. τῶν κατὰ τὴν λυπῶν ἐν τῆσσι τῶν ψυχῶν, ὅπου
 νίκα γὰρ ἐχθρῶν ἐστὶ φανωμένους ἡμῶς χρῶσθαι. ἢ τῆσσι
 γὰρ αὐτῆς, πῶν ἄνδ' εἰν πρὸς τῆσσι, καὶ σικριτῶν μὲν φαι-
 ἐρότη. ἡμῶς δ' ἐπὶ λυπῶν μὲν, καὶ ἀποπὸν πὶ πύρ-
 μεν πᾶσι, λυπῶν ἀπὸ νίκα κερτοῦμενοι. μὲλλον ὅου
 ἀποπὸν πύρμεν. εἰ γὰρ διωρῶσασθαι τὸ ἑμὸν, ὅου γὰρ διὰ τὸ
 νικῆσαι λυπῶν μὲν, (ὡς γὰρ ἀν' τῶν τῆ τὸ πᾶσι) πρὸς φανῶν
 ἀλλ' οὐκ ὁμοῦ) ἀλλ' εἰς τὴν τῶν τῆσσι λυπῶν τὴν κατὰ ἡμῶν, καὶ
 ἀνέιχον ἑμὸν, καὶ τὴν ἀπὸ ἀμὲλλον ἑμὸν ὅου ἑμὸν τῶν
 πᾶσι ἀν' ἡβ' ἴσοι, καὶ πᾶσι πᾶσι ἑμὸν, πρὸς τὴν ἡμ-
 τέραν κατὰ ἑμὸν ἀφορῶσα, ἢ μὲλλον ἀφορῶν μὲν, ἢ διὰ
 ἑμὸν ἀλλομεν. ἴσοι γὰρ, ἴσοι ἀν' τὴν μὲν ἀμὲν γὰρ ἡμῶν
 μᾶλλον τ' πρὸς ἡμῶν. ἀπὸ γὰρ δὴ πᾶσι ἐπολεμήσας, καὶ (ὡς πᾶσι
 κησῆ) φανῶν μὲν τὴν ἠπὶαν δεινότρον. ἀλλ' ἡμῶν ἰοῖν ἡμῶν
 δὲ τ' ὅφωρ ὡμένων πρὸς μᾶτων, ἀπὸ τῶν τῶν ἑμὸν πᾶσι
 ἐξομένῳ δὴν ἑμὸν, ἢ γὰρ ἡμῶν τῶν νενικηκέναι, πᾶσι τῶν

ἀνέιχον

τοῖς

inero vincat, secundum illam immundi spiritus imagi-
 nem. Neque tamen & hæc, & deteriora quoque facere
 desinit. Aded quiddam inuerecundum, & impudens, &
 furiosum, & malignum est. Insolenter omnia facit. Cas-
 ninos quidem oculos habet, at cor non cervinum; sed eos
 rum, quibus iræ vis ingens est in pectore. Num hoc in-
 tuetur, unum hoc respicit, ut se fortiores ac superiores
 prosterнат. Damnum acceptum redintegrare contendit,
 & illis longè superior evadere, qui prius eam device-
 runt. His omnia postponit, quæ si dumtaxat feliciter ob-
 tineat, nihil omnino dirum reputat, nihil formidabile,
 nihil triste, nihil vel fœdissimum veretur. Et quid ego de
 fœdissimis loquor? quando in eis ipsa sibi placet, magis
 per ea, quàm absque eis potiri victoria gaudet. Illud et-
 iam meretur indicari. Tunc animis dolorem indit,
 quum nos coronatos tripudiare par erat. Quum enim ip-
 sa superata, & odare nos æquum sit, & cum leticia ex-
 sultare: nos è diverso tristes sumus, adeoque novum &
 insolens quiddam nobis usūvenit, qui mœrorem ceu fru-
 ctum quemdam victoriæ reportemus. vel potius novi
 nihil nobis accidit. Corrigendum est enim, quod dixi-
 mus. Quippe non propterea dolemus, quòd victoria potiti
 simus (nam hoc modo nobis planè monstruosum quiddam
 contingeret) sed furorem huius contra nos, & atrocem
 iram, & incomparabilem simultatem intuentes, quod
 que fieri de se quidvis, quidvis faciliè pati vellet, dum nos
 strum spectat interitum: non tam leti sumus, quàm ius-
 re ringimur. Scimus enim, scimus eam finem pugne
 contra nos minimè facturam. Nimirum semper illa bel-
 lo nos petet, & aperte atque acrius manum victa con-
 seret. Itaque præ formidine suspectarum rerum, quas nos
 bis illam perpetuò scimus exhibituram, in dolore maiori
 versamur: quàm leticia sit, ex victoria parta. Nam nemo

τοῖς φάσαι τὸ μέλλον γε δικίως τεκμαίρομαι). ἔως ἄρα πὶ
 ἀεὶ τῆ ἡδονῆς ἔσται, ἐπεὶ μὴ δεῖ περαιτέρω. οὐτε γὰρ ἐς πα-
 κριβῆς ἔλθειν μοι δοκεῖ ῥῆθιον εἶναι τὸν ἀεὶ τῶν τῆς κέρωνται,
 ἔτε τὸ μῆκρο δέλοντα φάσκειν, τὰ κατὰ ἄνω γὰρ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ εἰ-
 σπεῖν δυνάσθαι. πλὴν ἐκεῖνο γὰρ μόνον ὀπιλεκτέον. πολὺ
 μορφὸν τὴ γίγνεται τέρας, παντοδαπῆς ἰδέας ἀφ᾽ ἑαυτοῦ,
 καὶ λημματομένη πόσον δικεῖς; καὶ ἵνα τὰ ἐλασσὼ παρῶ,
 ἀλλοιοῖς αὐτὸ ἡδονῶν, τὸ κατὰ ἄνω γὰρ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἔξετασας, ἀ-
 πωλείας ἔνεκεν παντοδαπῶν γερουσιῶν. αὐτὴ τὴς νικηθῆς
 τοῦ πυρὸς ὅσο ποτὲ σοδομίταις. ἀέουσις γῆς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ
 ἄνω τὸν οὐρανὸν, ὡς κατακλυδίαι καὶ φύσιν ἄλο-
 γον, οὐκ ἐνεχόμενον, ἄσπερ ἢ ἡμετέρας, σὺ δὲ μοι λογίζου
 τοῖς ἐν ἐρήμῳ πεσύνταις ἡδὺ ἰουδαίων. τὴ τῶν τῆς πανταχοῦ
 καταρδῶματα, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς διατείσωμεν κατακλῆρον-
 τες. τὸ δὲ τῶν τῆς χεῖρες, ὅτι τῶν τῆς γινώσκοντες οἱ ἀ-
 θρωποι, οὐκ ἀπὸ μαγνῶσι δυνάμει, ἀφ᾽ ἑαυτοῦ δέλοντες, ἢ
 τῶν ἀπὸ ἰσως δυνάμει, ὅτι βυλόμει. εἰ δὲ ἐκατέρωθεν
 κακὸν, καὶ ἀπαράτητον βλαβρῶν ἢ ἡδονῆς πέφυκεν εἶναι, λέ-
 γω δὲ πάντως ἐκείνοις, τοῖς μὴ βεβηκόσ τε καὶ πέρμον κα-
 κλημένοις φρόνημα, καὶ πείραν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ παντοδαπῶν,
 καὶ παιδείαν ἐκείνων, καὶ νοῦν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πείρασι, καὶ ἑ-
 πὸν δόξης ἐρῶντα, καὶ ὅλος γὰρ δέλησιν ἀποκίνητον, καὶ
 αἰεὶ τῶν ῥοπῶν κεντημένῳ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, τὴ καλλίστην τε καὶ βέλ-
 τιστον, εἰ μὴ δυνάμει ἔχουσαν γινῶναι, ὅσοι αἰτιώματα
 ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντα τυγχάνει: εἰ δὲ βουλήστος,
 μένειν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῖς ἔγνωσαν οὐσὶ. πίνες αὐτῶν
 ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ποσὸν, ὡς διαφύγειν τῆ ἡδονῆς τὴς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
 δυνάσθαι τῆ γιγνομένη γε τῶν τῆς χεῖρες ὀλίγοι μοι δο-
 κοῦσιν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ οὐτοι γὰρ παρορκοῦντες τοὺς ἄλ-
 λους πολλῶν πᾶσι μίσθῳ, ὅτε γὰρ τὴν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τῆ χεῖρες τυ-
 φλοῖ,

non iure de ijs, quæ prius evendèret, quod futurum est, con-
 jicit. Hactenus de voluptate dictū est, quandoquidē ul-
 terius progredi nō oportet. Nam mihi quidē videtur, nec
 eum, qui de hac verba faciat, facile hoc adsequi posse, ut
 accuratè rem perficiat; nec prolixitatē vitare volentem,
 quæ de hac dicenda veniunt, explicare dilucidè posse. Saltē
 hoc unum ceteris adyiciendū est. Multiforme quoddā sit
 monstrum, varijs vultibus nimitū quantum fallēs ac no-
 cens. atq; uti minora prætermittā, invenias voluptatē, si
 ab origine naturā eius exploraveris, interitus procurādī
 causa variè transformata. Hæc nimbis igneis olim Sodo-
 mitis pluit. Hæc telluris abyssos aperuit, ipsumq; cælum:
 ut etiam natura rationis expeps inundaretur aquarū di-
 ludio, quamvis ut natura nostra, rea non esset. Expende
 mihi quæso Iudæos illos, qui in solitudine prostrati occu-
 buerunt: ubiq; facinorū eius vestigia videre licet, ne rursus
 his recensendis immoremur. Hoc autē in ea pessimū,
 quod quū hæc nota nobis sint, tamen eam relinquere nō
 possimus, licet id valde velimus: vel è contrario, quū fors-
 tasse possimus, nolumus. Quapropter ea natura voluptatis
 est, ut in utraq; partē malum sit, et detrimentū cer-
 tissimū: illis inquam, qui nō præditi sunt animo firmo ac
 stabili, et variarū rerum experientia, et institutione præ-
 clara, et mente vitijs haud inquinata et indole gloriæ cus-
 pida, et volūtate seipsam excitatē, ac semper ad pulcherrī-
 ma quævis et optima proclivi, quæq; satis omnino viriū
 habeat ad intelligendū, quæcumq; divinā ad virtutē ceterū
 principes causse nos deducunt; nec minus cupiditatē, ad
 perseverandū in ijs, quæ pulcherrima esse atq; optima cog-
 novērūt. Quinam ergo tanti viri fuerint, ut quæ nimia
 sunt, recto voluptatis usu vitare potuerint? per paucos hu-
 iusmodi nos in veteros arbitror, qui quidē ipsi ceteros longe
 post se inter vallo reliquerūt. Nam quū illecebra volu-
 r

φλοῖ, καὶ μαλακίσει τὸν τῶν τῆς τόνου ἢ τῆς ἠδονῆς ἰούρη,
 πῶς οὐ τὸ τῶν τῆς ἐπαγωγῶν τε καὶ δέλρον. μονονοῦ καὶ
 φύσεως ἰχυρώτερον; καὶ εἰ τῆς ἑσθλοαῖς ἤνδρῶν ἡδύων ἡ-
 κισοὶ γινόμεθα πάντες ἀνθρώποι, (ὅ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἀν-
 τῆς ἡρώμενοις, ἀγαθούς ἔτι) τὸ ὅ μάλιστα ἀφίσειον ἢ πα-
 ταροῦ, τοσοῦτον ὅ χαλεπὸν, καὶ μάλιστα ἐν ταῦτα, ὅ πο-
 σον ἀπὸ δειδήλων ἡμῶν ὁ λόγος: πῶς οὐκ ἀπικρῆς ἡ-
 κὰν τῶν εἰφ ἢ ἠδονῆ, δι' ἡν ἡδονῆ καλοῦ μὲν τε καὶ εἰσ-
 μὲν ἀφῆς τὰς ἐκείνης ἑσθλοαῖς, δι' ἄσκα δὴ που ἡδύ-
 λῶν καὶ ἡδύων ἀγαθῶν, ἡδύ τε νῦν, ἡδύ τε μελλόντων ἐπι-
 ἡσσομεν ἀπαντες; ἡδύ ἀφῆς κρείττον τοιαύτων οὐσαί τῶν ἠ-
 δονῶν, ὅ ποῖαν γὰ ἡμῶν διαγαράφας ὁ λόγος ἔδειξεν, οὐκ
 ἀκριβῶς ἢ οἶμαι πάντα πασίν, ὡς ἀ' οὐκ ὅτι τε ἑσθ-
 ἔσεν ἐκείνῳ διαπυπόσαδαι, μηδὲ μὲν ταῦ τῶν ἔτι, μὴ ὅ
 παρεῖναι πρὸς τῶν εἰφ, μὴ ὅ τῶν ἀρχῶν ὑφῆσάναι, καὶ ἑσθ-
 εἰ καὶ ἀρχῶς εἶρη). ὅ ὑπο πινὲς ἡδύ σοβαρῶν ἢ ἄλλως, καὶ
 ἑσθλοῦτων, ἀφῆς ὅ τῶν ἀκοσμον βυφῶν πάντων ἑσθῆς ἐπι-
 λαμβανόμενοι, ἑσθ τοῦς γὰ κρύπτῃν ἑσθελοντες, μὴ ὅ κρύπ-
 ἑσθλαμένοι προεπὸντως οἶμαι τὰ προεπὸν ἡδύ, τῶν ἠδονῶν δια-
 βάλλασι: λόγος τε προεπὸντες, καὶ εἰκόνας πλάθοντες, τῶν
 λα ἢ ἴσως οὐκ ἀγῆμων, ἀφῆς ἐν τῷ βλαβῶς, ὡς ἀ' ἔργα
 φαίλω. ἡδύ σφῶν ἀνῆδύ κρείως ἀπῆσων τῶν ἀντοῦς οὐδε-
 μῶς, ἢ μὴ κρόν π, σφῶν ποιοῦντες: τῶν ὅ ἠδονῶν κῆ πῆ-
 τα, μὴ ὅ θεοῦ φηδύμενοι, ὡς προεπὸν ὁ λόγος δηλώσει, τῶ-
 τῶ μοι δοκεῖ κρείσων ἔτι ἡδύ ἀντοῖς εἶρη μένων. ὅ ὑπο πα-
 τῆς ἢ σφῶν ἀφῆς τῶν ἡμετέραν ἀντ' ἀ πῶλφαι, ὅσοι δὴ τῶν
 ῥαδύμειαν, ὅσοι τῶν ῥαδύων ἀντῶν ἡδύ καὶ ἑσθλοῦτων,
 καὶ τῶ ἀντῶν ἀλυπον τῶ ἐσθῆσον μεγίστων ἀγαθῶν ἑσθλο-
 μεν. οἱ ὅ πολλοὶ ἡδύ τοῖσιν ἡδύ περὶ δειν ἑσθλοῦς δεινῶν, ὡς
 ὡφδύ γὰ τῆς ἀνθρώπων, κρείστων ἡδύ ἠδονῶν. ἀπὸ γδ ἡδύ ἡμ-

τῆσιν

pratis oculum animi excēcat, eiusq; contentione molliendo
 frangit: qui fieri potest, ut insignis eius in pelliciendo
 demulcendog; vis, nō ipsa propē natura sit fortior: ac si pes-
 smi evadimus universi mortales per ea, quę invidissimis
 in rebus nimia sunt, (nequit enim, nequit omnino fieri
 ut qui hęc sectantur, boni sint) et si quod mediū est, opti-
 mū id quidem est ubiq;, sed tanta cū difficultate coniun-
 ctum, præsertim in re proposita, quāta nō ita pride à no-
 bis est indicata: quo pacto nō verē noxia vitę voluptas est,
 per quā et in vitamur, et cogimur ad ea, quę in hac nimia
 sunt: ob quę quidē ipsa tam præsentis, quā futurę vitę
 bona omnes amittimus? Nimirū voluptatē, quę talis sit,
 quālē nobis eam quasi pictura quadam hęc exhibuit ora-
 tio, nō omnino quidē accuratē, arbitror, quatenus tamen
 illam exprimere licuit: planē nō esse præstabat, nec huic
 adesse vitę, nec profusū existere, quemadmodū ab initio
 dicitū fuit. Hoc modo nonnulli se veri quidē aliās, et infla-
 ti, sed quā ad inhonestam voluptatē ventum est, omnium
 obliviscentes: dum occultare sese cupiunt, nec rectū ferrē
 iudiciū norunt, voluptatem criminantur: et rationes
 prætexēdo, et imagines quasi quasdam fingendo: idq; cetēra
 roqui fortasse non instrenue, verū unius rei respectu no-
 ceter, ut equidē sentio, quippe se ipsos vitiositatis suę nomi-
 ne nequaquā, vel paullū saltem culpēt, astute id quidem:
 ad voluptatē verō referūt omnia, ne deo quidē parcentes,
 uti progressa ulterius oratio docebit. Hoc mihi pessimū ef-
 se videtur ex omnibus, quę ab ipsis prolata sunt. In hunc
 modū omnes nostrā ad perniciē arguti sumus, quotquot
 ignaviam, quotquot ipsam desidā honesto anteponimus,
 et momentaneā doloris vacuitatē potiozem, quā sequutu-
 ra deinceps maxima bona ducimus. Ex eorumdē numero
 cōplures ne persuadere quidē sibi possūt, ullum unquā bo-
 minē cōspectū fuisse, qui voluptatū vim pervicerit. Nā de-

τ τ

τέρων ὡς ὅπιτοπολύ τάλλότειον κρίνομεν, καὶ τὸ ἄσπ' τῶν
ἡμῶν ἀνδρίαν ἀναφανέν, ἄσπ' τῶν ἡμῶν ὄλων ἔτι νομίζομεν.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ,

ΠΕΡΙ ἩΔΟΝῆΣ, ἈΝΤΙΘΕΣΙΣ
εἰς τὸ πρὸ ἑνὸς λόγον.

ΤΑΥΤῆ μ' οὐδ' τὰ ἄσπ' ἡμῶν μεμφομένων τῶν ἡδονῶν.
ἔγω δ' τῶν περὶ σωμασιν ἑσθ' εἶναι, δίκαια νομίζων
ποιεῖν, καὶ ὅπως, ἡδὴ φανέτω. ἐπεὶ δὲ γὰρ καὶ τῆ ἡδονῆς
οἱ μὲν ὅπως ἔχουσιν ἡδονῆς, οἱ δ' ἄλλων, καὶ πρὸς τὴν ἡδονῆς
ὡς ἐκρέπονται τὸ ὄρθως ὅπι τάλληδες φερύσης, καὶ κόνη
καὶ ἀσύμφορον τῶν τῶν ἡμῶν νομίζοντες ὅσοι δ' ἡπάτην,
ὡς ἔγωγ' ἀπ' ἰσχυροσύμῳ πάνυ διαρροῦ τῶς: πῶς οὐκ εἰπα-
κτέον ἀλλοῖς βοήθειαν, ὅση δὴ ἀλλοῖς; εἰ γὰρ τὸ πλαναμένον
καὶ κόνη, τὸ δ' πλαναμένοις ὄρθως περὶ ἑσθ' εἶναι, βοηθεῖν ἀλλοῖς
ὅτι, καὶ τὸ βοηθεῖν τοῖς ὁμογυέσιν εἰς δὴ ἀλλοῖς, ἀπασί
χρῆσθαι κοινόν: καὶ καὶ δίκαια ποιεῖ, ὅ τὰ ἐκόντα ἀμύνων
τῆ ἡδονῆς, καὶ ὅγε μέρεσθαι οὐκ ἔδει πολεμουμένη. ὁ γὰρ τῶν
τῆ βοηθεῖν, βοηθεῖ τοῖς πλαναμένοις, καὶ ἄπο δὲ ἀλλοῖς χρῆσθαι
πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ὁφειλόμενον. ὡς ἔμοι τοῦτο περὶ
κει, ὅ μόνον ὡσπερ τοῖς ἀλλοῖς, ἀλλὰ καὶ μὲν διπλῆς τὸ
περὶ ἀλλοῖς. τοῦτο μὲν, διὰ τὸ χῆμα τὸ τοῦ δ' καὶ διὰ τὸ, δι' ὅ
γε εἴη ποθεν ἐμαυτὸν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα καὶ τῆ καὶ, μὲν
δὲ τὸ χαμροῦ πάντ' ἀπασίν ὅπι σέπονται. εἰ μὴ τις ἀπ' ὅσο
φαίνη, ὡς οὐδεὶς ἀπ' εἰρήνης καὶ ἰσχύος δικαίως τοῦς ἐπ' ὡφείδη
σὴ γῆνομένοις ἡμῶν ἀγῶνας. βούλομαι δὲ πινεῖ πλάνης
ἐλπίσσομαι ὅσοις, ἡδὴ περὶ τῶν περὶ ἀλλοῖς ἀλλοῖς
κροσ-

nostris aliena plerumq; iudicamus, quodq; supra fortitudinem nostram existit, omnium superare fortitudinem putamus.

ORATIO QVINTA, DE VOLVPTATE, QVA præcedens oratio refellitur.

Hæc ergo sunt, quæ in medium à voluptatem visuperatibus adferuntur. Ego verò opem ei ferre conabor, quòd iure me id facere putè; cuius quidè instituti ratio, mox adparebit. Quñ enim de voluptate horum sit hæc sententia, illorū alias quàm de recto ad veritatem itinere nonnulli planè deflectant, dum eam esse malum quoddam, et rem noxiam arbitrantur, quos equidem in errore versari confidenter admodum affirmaverim: cur nõ eis succurramus, quantis sanè viribus licebit? Nam si valde malum est, alucinari: & alucinantiū correctione moliri, opem eis est ferre: proq; viribus opem ferre generis coniunctioe devinctis: si debitum quoddam est, præstandum communiter universis: nimirum honestè ac iustè facit, qui consensaneis rationibus eatenus voluptatè defendit, quatenus oppugnari non debebat. Nam qui huic fert opem, alucinantibus succurrit: et æs alienum mortalibus universis debitum dissolvit. Quapropter hoc me æ personæ convenit, nõ ita dumtaxat, ut alijs: verum etiã duplici cum occasione: partim ratione dignitatis, partim tua quoq; causa: propter quæ in hoc certamen descendi, licet ipsa temporis ratio profusus id mihi non concederet: nisi quis dicere velit, nullum nos tempus à suscipiendis utilitatis tuæ causa laboribus arcere merito posse. Lubet autè nonnullis errore quodam ita liberare, ut iam quasi præmuni-

κροατῆς, ὡς μὴ περαθεῖται ἐτέρας πλάνης, ἐκ τε ἧσ' ἄ-
 τι λεχθέντων, καὶ κ' ἧσ' ἠδὴ ρηθισμένων. ἴσως γὰρ αὖτις
 ὁυ κελεύει μὲν, ἐνθυμηθεῖται ἂν οὐδ' ὁμῶς, ὡς ἔσθ' ἐμείνῃ
 δεξιᾷ βουλόμην ἔμαυ τὸν, καὶ κεικλήσῃς ἀλαζονεί-
 σαδῆ, τουτοῦ τὸν λόγον ἐνεσησάμην. καὶ εἰ τὰ παρ' ἡμῶν
 ἀπλῶς λεγόμενα, μὴ ἔσποψίμας ἀδίκου λάβοιεν, δεξιά πε-
 να ὁυκ ἐρδῶν ἐφ' ἐτέραν δεξιᾷ μὲν οἰμῶς ἔμ' ὁυδὲν ἄλλο
 ἐλάφοισι, (τί γὰρ;) (Φῶς δὲ αὐτοῦς οἰμῶς ὁυδὲν ἀνέροιεν
 ὁ, τι μείζον ἀδικήσαιεν. ὁυτε γὰρ ἰαθῆσονται, ἀλλὰ καὶ
 πῶς γνοήσοισι ἀτεχνῶς, ὁ δὴ χαλατὸν εἰς διόρθωσιν, πῶς
 πῆν οὐδ' ἀφῶτων ὠήθῃ, τίω ὁδὸν ἡμῖν κεικλήσαι, ἔπειτ'
 ἄπ' ἐμείνης βαδίσει. ἴσω τοῖνυν ἔκαστος, καὶ πάντες ὁμῶς,
 ὅσοι τοῖς λόγοις ἐντὸς ἔσονται, ὡς ὁυ κελεύει δεξιᾷ
 ὁυδὲν ἡμῶς ἀμτοῦς ἡναιόμας ἔσποψίμας βουλόμην, κ' πῶ
 ἠδὲν διαπύοντας, τικτωνὶ ἧσ' λόγων ἡμῶν ἀμτοῦς
 μὴ κ' τὰς φρένας ἀπωλωλέκη, καὶ ἔμαυ τὸ παντὶ πασι λή-
 θῃω ἐλαβον. ὁυδὲν γὰρ οἰμῶς μᾶλλον ἐμῶ ἧσ' ἀνερασίμας πε-
 πείρηται βῆων, ὁυδὲν βραμμάτιας ὡς ἐγὼ, ἐκείθεν ἀπ' ἡ-
 λυθεν. ἔργα κελεύει ἔμαυ τὸν ὁπίσταν, ὡς ὁυδὲν ὁπίσταν
 γὰ κελεύει, ὅσον ἐνδέω τοῦ πῶν ἐν ἀπασὶ τίω Συμμετρί-
 αν. ὡς ὁυ κελεύει ἔμαυ τὸν, ἀλλ' ὅπως αὖτις διωάμῶς ἐρχομῶ,
 ἔσθ' ὁφελείας ἀπλῶς ἐρῶ. φημὶ οὐδ' ἔτι τίω ἠδὲν ἄρα
 δὲν, τοῖς ἀγαθοῖς ἐδέλοισιν ἔτι, καὶ τοῖς κελεύει τε καὶ συμ-
 κῶς χρωμένοις ἀμτῆ, κελεύει πῶ καὶ σεμνὸν ἀνπικρῶ, τῶ τε
 βίω συσεπικὸν ἡμῖν, καὶ μηδὲν ὅσον πῶς ἔσθ' ἔμαυ τὸν
 εἶγε ἡμῶς βουλόμην. καὶ ἐμείνη ἀμτῶ ὁφελείας καὶ πε-
 ρείνη τῶ βίω τούτῳ, καὶ συμπαρεκταθῆναι τῆ ἧσ' ἐμῶν
 χρομῶ. τὰ γὰρ ἐναντία φημὶ τῶ πῶς τοῦδε κελεύει ἀμτῆς ἐ-
 ρημένῳ λόγῳ. καὶ εἰ τὰυτὰ ἀληθῆ, (ἔστι δὲ ὡς ἡμῖν ὁ
 λόγος διὰ βεβαίων ἀμτῆς δεξιᾷ, εἰ τῆς θείας ροπῆς

ἡσ' ἐμείνης

ἔσθ' ἔμαυ

auditores studeamus ne alium in errorem incidant, quā
 ex ijs, quae paullo antè protulimus tum quae dicturi mos-
 do sumus. Nam fortasse quidā, non rectè quidè illi, sed cogi-
 taverint tamen; quasi voluptate superiorem ostentare
 me ipsum volens, ac nequiter insolescere, tractandū hoc ar-
 gumentum susceperim. Itidem si, quae simpliciter à nobis
 dicuntur, iniqua cum suspitione acceperint, una opinione
 nō recta super aliam cumulat; nobis illi quidè nihil dam-
 ni dabit (quid enim?) at ipsi magis nocere sibi, nullo mo-
 do poterūt, quippe non modo nō sanabuntur, verum etiam
 morbo graviore proculdubio corripientur; quod ipsum ex
 medatu difficile fuerit. Itaq; rationè ipsius decori hoc pri-
 mū à nobis poscere putavi, viam uti nobis repurgaremus
 ipsi, quae deinceps incederemus. Singulos igitur, et univ-
 sos, qui orationes hasce lecturi sunt, scire volumus, non os-
 tendendi causā nos haec proferre; nec studio declarādi, nos
 esse strenuos, et voluptatis cōtēptores, has orationes insti-
 tuisse. cur enim istuc? nisi fortè mens mihi perierit, et ipse
 mei profus oblitus sim. Nemo. a. me magis, opinor, ex-
 pertus est intemperatiae tela; nec adeo vulneribus, ut ego, con-
 fectus ab ea discessit. Rectè è me ipsū quidè novi, sicut è di-
 versis rectè nō teneo, quāt opere à cultu moderationis om-
 nib. in rebus absim. Quare non mea, sed pro ratione viriū
 mearū, simpliciter utilitatis causā differā. Aio igitur, vo-
 luptatè esse bonum quiddā ijs, qui boni esse velint; et res
 ite ac honestè ea utentibus, rem planè bonā ac honestam,
 vitaeq; conservatricè, nec ullius conciliatricè mali, si qui-
 de nos ita velimus. Ac oportebat illā profectò et existere,
 et vitae mortalium adesse, et cum animatorū vitae spacio
 virgiri. Nam orationi proximè hanc praecedenti, quae con-
 tra voluptatem est habita, planè iam contraria pronun-
 tiat: quae si vera sunt, et sunt sanè vera, quae admodum
 vix nobis haec cōpendio quodam ostēdet oratio, si divinū

r 4

Ἰσπλαυοί) τὸ πᾶν τ' ὑποθέσεως εἴρασμα, καὶ κελὸν καὶ
 βέλτερον τὸ τ' ἠδονῆς ἡμῖν ὑποδέσκειται χεῖμα. ἐν δὲ τῇ
 πᾶν βραχύτατον ἀρκέσειεν αὐ οἶμαι, εἰ γὰρ δὴ τῆτο σιωπῆ-
 σαμιον, ὡς ὁ τῶντι ἀγαθός, τῆ ἡδ' ἐμ-λύχων φύσει ταύτῃ
 ἐνέσπειρε, καὶ ὄντ' ἐκείν' αἰτιῶ, οὐκ αὖ ποτ' εἶν τῆτο
 κελόν, ὄνδ' ἀπόβλητον, ἀλλὰ τῶν αὐτίον Ἐαφῶς, κελόν τε
 Ἐφῶρα, καὶ αἰρετὸν: φανείτω πᾶν τῶς ἡ ἠδονῆ, ἀγαθὸν τῆ
 καὶ κελόν κελ' αὐτῷ ὄντα, καὶ τῷ ἐπαγγέλιον τοῦ λό-
 γου, ὅτι ἡ δέονδεν ἡ ἠδονῆ, ὄνδενός οἶμαι δεήσειδ' λόγου. ἐ-
 πείδῃ γὰρ τὰ πᾶντα ἡμῖν ἐκ θεοῦ, ὡς ἡ καὶ πᾶσι τοῖς ὄν-
 σι, καὶ τῆτο γὰρ δόγμα κοινόν: κοινὸν καὶ τῆτο ἡμῖν αὐ οἶμαι
 δόγμα, ὡς ἡ ἠδονῆ κελόν, καὶ δὴλον ὡν τῶνδεν. ἡ γὰρ ἐκ τῆ
 τ' ἠδονῆς χεῖμα, ἡ παρ' ὄν τὰ πᾶντα, καὶ κείνη. ἀλλ' ἐστὶ γὰρ
 πᾶντων ἡ ἠδονῆ. θεοῦδεν αἶρα, καὶ τὰ κείδεν, ἀγαθὰ. ἀγαθὴ
 αἶρα, ὄν τοῖντω σοὶ πλότων οἶμαι δεήσει, πρὸς τῷ τ' ὑπο-
 θέσεως ἐκπαιν. ὄν γὰρ ὄντι, οὐκ ἐστὶν ἀνδρα πῶν διαρε-
 σῶμα τομῆσαι πρὸς τῶν αὐτίον. οἶμαι ὅ, μὴδ' ἀπαιν, ἐ-
 χοντὰ γὰρ νῦν διακρίνειν, καὶ λογιζόμενον, τὰς ὑποβόλας καὶ
 τὰς ὑποχρήσεις τῶς ὄν κελῶς χρωμένους εἶν. τ' ἡ ἠδονῆς
 τῷ ὄντασιν αὐτῶς εἶν, τῆ συμμετέτα τ' μὴ λήψεως, ὡς ἐ-
 ξεστὴν εἰπεῖν, πρὸ τῆ βαδίσαι ἐφ' ἑαυτῶς ὄντι ἡδ' ὄντων αἰ-
 ρῶν εἴρηται, ὑποβόλω εἰς ταχυτήτα δέλοντι δεῖξαι, οἶ-
 μαι δὲ τῶν τῆ παρόντων Ἐαφῆσερον ἐδέλειν ἀκοῦσαι,
 καὶ χεῖναι τούτοις ὑποβόλω δὴ σῶμαδ' μοι δοκεῖ, ὄντι ἡ-
 γῶν. ὄνδεν δὲ διὰ πλείονων ἐνδέμεν' ὄν τὸν λόγον, ὄν-
 τῶς γὰρ ἔχον δεῖξαι τὸ δόγμα, ἀνάγκης οἶμαι πρὸς τῶν
 καὶ τοὶ δοκῶ μοι λίαν σφῆς κατασκάδ' ἔχον ὄντ' εἴρηται.
 κελόν δὲ ὄμως εἰπεῖν, καὶ τὸ κελ' αὐτὸ συμπεριλαμβανὸν ὑπὸ
 τῆ ἠδονῆ φηδέντων, διὰ κοινῆς (ὡς εἰπεῖν) ἐν οἴας καὶ ἀ-
 ξιώματ' ὄν. ἐπὶ καὶ μᾶλλον συστήσαι καὶ τῆ ἡδ' λόγων ἀ-
 κολοῦ-

multa favorem fuerit) argumentum omne confectum
 erit, probatumq, voluptatē esse rem honestam et optimā.
 Atq, adeo vel unū quiddam brevissimū, mea quidem sen-
 tentia, suffecerit. Quippe si cōsideraverimus, eum, qui re-
 esse bonus est, hanc animatorū naturae in se visses quodq,
 cuius auctor ipse est, id neq, malū, neq, rejculū esse queat,
 sed potius ē contrario valde sit bonū, et expetendū: pare-
 bit omnino, voluptatē per se rem bonā et honestam esse,
 quod quidē de hac nostra pollicebatur oratio. Esse verò vo-
 luptatem à deo, nullius egere probationis arbitror. Nam
 quum omnia nobis, sicut et rebus universis, à deo tributa
 sint, quod quidē communi receptū est sententiā: sequitur et
 hoc commune quasi quoddā esse placitū, voluptatē esse rem
 bonā, idq, vel hinc perspicuū est. Vel enim nulla voluptas
 est, vel à quo cuncta sunt, ab eodē et ipsa. At verò voluptas
 est omniū. A deo igitur. Que autē à deo, bona sunt. Bona i-
 gitur. Non ergo tibi pluribus, opinor, opus erit ad persolu-
 tionē rei promissae. Nō enim licet, nō licet homini fideli, di-
 versam ut in partē audeat os aperire. Imò nec infideli, mea
 quidē opinione: modè mētē, quae iudiciū ferre possit, predi-
 tus sit: et cogitet, quae nimia sint, unā cū abusibus, ad eos es-
 se referēda, qui nō rectē utātur: voluptatis autē ipsius qua-
 si fūdamētū, in perceptionis moderamine cūstere. Quo
 sit, ut dicere mihi liceat: Ante q, iter occiperes, pervenisti:
 quod divinus quidā vir dixit, nimia quamdam celeritatē
 volens ostēdere. Arbitror autē quosdam heic presentes, dili-
 cidius hec audire cupere: quibus equidē gratificandū, dum
 satis eis fiat, puto. Quamobrē pluribus omnē rationē expli-
 cans, rectē comparatā esse sententiā, necessarijs et cōveni-
 entibus, ut arbitror, argumentis probabo. quamquā rem
 valde perspicuā adstruere mihi velle videor. Nihilomi-
 nus bonū est hec explicare, quodq, per se cōsistit ex ijs, quae
 iam dicta sunt, per cōmunem (ut si dixerim) notionem
 atq, sententiā, magis etiā consentaneis rationibus pro-

καλουσίαι, ἐν διαφόροις ὀπχειρήμασι. τὸ γὰρ δύοιν ἑνι-
 νισάμενον, δύο δὴ πινυς (ὡς εἰπέν) ἔχον πόδας, ἐθραιό-
 τερόν που τοῦ δι' ἐνὸς ὡς ἕξ ἡμισείας πως βεβηκότου,
 ὡσπερ ἐφ' ἐνὶ ποδί. εἰ δὲ καὶ πλείοσιν ἐπερέειδεται, πολύ-
 γε τοῦτ' αἰμενον. καὶ δὴ σκοπούμεν ὡδί. ἀρξομένη δὲ αἰ-
 σίς ἐκ τῆς περτέρων. δεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύνα-
 ται δεῖναι ἄλλοι τὸν κείμενον, ἐφ' ἡ παύλῃ. καὶ ὁ δὲ βυ-
 δίζων ὁ λόγῃ, θεοῦ σωαρομένου, σωτήριως τὸ γινώ-
 μενον ἀποδώσει, ἀποδείξας μὲν ἐκείνα, ὧν μὴ δευθέντων,
 οὐκ αὖ ἀρκούτως ἔχειν τὰ ρηθισόμενα δεῖσαι. σωπίσας
 δὲ πολλὰ, αὐτὰ καὶ μὴ λευθέντα φυγῆ τοῦ κόρου, οὐκ αὖ ἐ-
 νέκμα ζημίαν οἶμαι τῷ περκειμένῳ σκοπῷ. εἰ γοῦν ἡ φ-
 σίς τῆς ὄντων ἄλλοι θεοῦ, καὶ ἡ ὀπθυμία πᾶσι πῶς ἴδι-
 οῖς ἐνέσπαρται, χεῖρα περ καὶ περέρηται, καὶ οὐκ ἔστιν ἕξ-
 ὠθεν τὸ ὀπθυμείν, οὐδὲ ὑπεροχὴς, οὐδὲ ὀπκτητον, ἀλ-
 λ' ἔμφυτος πῶς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, καὶ ἀχάρις, καὶ
 μέρῃ γέ τι πωπῆς, (εἰ βούλει λέγειν) τῆς τεμερούς
 τε καὶ ἀμερούς, (λέγω δὲ νῦν πᾶσι τῆς λογικῆς τε καὶ ἡ-
 μετέρας) δηλονότι ἀγαθὸν ἡ ὀπθυμία, αἴτε δὴ ἄλλοι
 θεοῦ τῆ ψυχῆ δεδωμένη οὐχ ἡ πῶν, ἢ τὰ ἀδελφὰ αὐτῆς
 μέρη, τὸ λογικὸν τε καὶ θυμικόν. καὶ εἰ τοῦτο δοίη τις,
 ἀγαθὸν εἶδ' ἢ πῶν ὀπθυμίων, (δώσει δὲ γὰρ πᾶς τις οἶμαι,
 οὐκ ὧν ἀνδρείως τε καὶ ἀλλόκοτῃ) ἀγαθὸν καὶ ἡ ἡθ-
 νῆ φαίνεται, δι' ἡ τὸ ἔστιν ὀπθυμείν, καὶ ἡς χάρις οὐδὲ
 πῶν ὀπθυμίων αὐτῶν εἰκὸς ἡ δὴ πῶν τῆ ψυχῆ ἕξυμπεφυ-
 κέναι πῶν πῶν. μάτῳ γὰρ αὐτῶν πῶν πῶν τὸ ὀπθυ-
 μείν ἐγαρήνῃ, οὐκ ὄντ' ἐκείνου, ἐν ᾧ πῶν αὐτῶν ἡ ψυχῆ
 καὶ κτ' τῶν τὸ μέρῃ ἐνεργὸς ἡ μὴ εἶδ'. μάτῳ δὲ τῶν
 εἰ θεοῦ γερνέμεν, βλάσφημον εἰπείν ἡ νοήσαι. Συμβαίνει
 δὲ, ἢ μὴ δὲ πῶν ψυχῶν ἐκ θεοῦ γερνέμεναι, (ὁ πῶν αὐτῶν
 ψυχῶν

habe, diversa per argumenta. Nam quod rebus duab. con-
 stat, duos quosdā (ut ita dicā) pedes habens; quodammo-
 do stabilius est eo, quod per unū aliquid, velut ex semisse,
 quasiq; pede dumtaxat uno cōsistit. Quòd si etiam pluri-
 bus fulcitur, longè id quoq; melius est. Et cōsideratio sanè
 nostra hoc quodā modo instituat. Ordiamur autē rur-
 sus ex antecedētibus. quippe fundamentū aliud poni ne-
 quit, quān quod iactū est, ut Pauli verbis utar. Et ipsa or-
 ratio via quadam ratione q; progrediens, opitulante Deo,
 compendiarie quod rectū erit, exponet demonstratis illis,
 quibus nō probatis, haud satis bene cōstituta, quæ dicen-
 tur, videri queant; multisq; silētio præteritis, quæ tametsi
 vitandi tædij causa prolata nō fuerint, nullū tamen pro-
 positō scopo detrimentū, opinor, adtulerint. Si ergo natu-
 ra rerū a deo est, et adpetitus cunctis animātibus institus,
 sicut et antè dictū est, nec adpetendi vis aut extrinsecus
 alicundè provenit, aut orta posterius est, aut adscitias sed
 innata quædā et inseparabilis animi facultas, et pars quæ-
 dā eius, siquidē ita loqui voles, q; tripartita pariter, et par-
 tiū expers est: (loquor autē modo de anima rationis parti-
 cipe ac nostra) sequitur, adpetitū esse rem bonā, veluti qui
 a deo non minus animo tributus sit, ac partes ipsius ger-
 manæ, ratiocinatrix et irascēs. At siquidē aliquis dederit,
 adpetitum esse rem bonā: (dabit autem quilibet, opinor,
 qui neq; contumax, neq; insolens erit) parebit & volu-
 ptatem esse rem bonam, propter quam adpetimus, & abs-
 que qua ne ipsum quidem adpetitum ab initio naturam
 animo indituram fuisse, consentaneum est. Frustrā enim
 ab initio tributus nobis fuisset adpetitus, si non & il-
 lud exstitisset, in quo animus hac etiam in parte pos-
 set in nobis efficax esse. At frustrā factum aliquid esse a
 deo, tam dictū, quān cogitatu nefarium fuerit. Sequi-
 tur ergo, vel animum a Deo non esse factum, (quis

ψυχῷ τὸ ἔχων, καὶ νοῦς μετέχων;) ἢ καὶ πῶς ἠδούλω τῆ
 ψυχῇ δούδεν (ἔ) πῶς δέν. ἐπειδὴ γὰρ δένεικται, ὡς οὐδὲ
 πῶς δένεικται ἐχλῶ (ἔ), οὐδένος πινθ ὄλωσ ὄντθ, ἔ-
 φ, ὡς αὐτὸ ἐχλῶς ἐπεδείκνυτο ἀντόγε τοῦτο οὐσα δένει-
 μία, δῆλον αὐτὸ εἶη πᾶσιν ἔξῆς, ὡς καὶ τῆς ἠδούλης μιδ-
 μῶς οὐσις, οὐδὲ πῶς δένεικται γὰρ εἶδει τοῦ ἐχλῶ πινθ
 ἐν κέναι. ἀπὸ δῆλον γὰρ ὡς ἡ δένεικται δι' ἀφροσύλω καὶ
 ἠδούλω ἔχει πῶς κίνησιν. οὐ γὰρ ἔστιν ἕτερόν τι τῆς πα-
 των, ἔσθ' οὐ δένεικται ἀπὸ τῆς κίνησιν. οὐ πῶς δὲ τῆς δέν-
 δεικται ἀφροσύλης, καὶ παντελῶς ἐκ μέσου γαλμημένης, οὐ-
 δὲ τὸ τῆς ψυχῆς χῆμα παρμένειν αὐτῆ. οὐ γὰρ ἔστι πῶς
 ψυχῷ ἀφροσύλης πῶς τῆς αὐτῆς, ἐν ἡ γέρονε χετασῶσι
 μέναι. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου. οὐδὲ γὰρ εἶκος, οὐδὲ
 ἐνδερόμνον, ἀφροσύλης πῶς δένεικται πῶς ψυχῷ, ὡς καὶ
 μᾶλλον ψυχῷ γυέδαι. οὐκοῦν οὐδὲ δάτερον δω-
 τὸν ἔστι, τὸ ἀποβαλεῖν φημί. ὁμοίως γὰρ ἐκτέτερον, ἀποπιν-
 αὐτὸ γὰρ ψυχῷ, καὶ ἀφροσύλης ἀλλήλας, καὶ ἀφροσύλης ἰσως δ-
 εἰδήποτε καὶ ὡσῶς τῶς ἐχλῶσιν, ὅσα κτ' πῶς οὐ σῶσι ἀ-
 πῶς, καὶ τὸ ἐχλῶσιν (ἔ), οὐκοῦν γὰρ ψυχῆς ἢ χεῖρων, ἢ ἐν-
 τῶν, οὐδὲ ἐναντίον ποτε, κτ' πῶς φύσιν γυέδαι οἶός τε.
 ἐν τῶν οὐδὲ δένεικται πῶς τῆς δένεικται, οὐδὲ ἀποβαλεῖν
 τῆς οἰκείων. εἰ γὰρ ὡσῶς ἔξῆς γὰρ τὸ ἐχλῶ αὐτῶ ἢ ψυχῆ,
 ἢ ἀποβαλεῖν πῶς τῆς ἀντῆς, ἢ καὶ ἔξωθεν ἀφροσύλης
 σε: δῆλον, ὡς οὐχ ὡσῶς ἀντῆς, ἐν τῶς κεντ' αὐτῶ μέ-
 σουσα. ἀλλὰ νῦν γὰρ μένουσα ἐφ' ὡς πῶς πῶς ἐχλῶ
 πε, ἐν τῶς ἀφροσύλης κεντ' μένει. ὡς πῶς φανερόν, ὡς τῶ-
 τε μᾶλλον κεντ' ἔξῆς, (ἔξ ἄποδείξεως δὲ λέγω) ὅταν
 πῶς τῆς δένεικται δένεικται, ἢ τῆς ἰδίων ἀποβαλεῖν . πῶς
 γὰρ ἀφροσύλης, ἔσθ' βαλεῖ . τῆ δὲ ἐλλείψει, ὡς περὶ πινθ
 ἀφροσύλης ἀφροσύλης, καὶ μῶς, εἰ πῶς πῶς ἀφροσύλης
 καὶ

autem & animi præcitus, & mentis particeps, hoc dis-
 xerit?) vel esse credendum, voluptatem animo divinitus
 tribuitur. Quum enim probatum sit, ne adpetitum quidem
 esse debuisse, si planè nihil existeret, in quo adpetitus se
 id esse, quod est, rectè declarare posset: perspicuum prorsus
 est omnibus, nulla si voluptas esset, nec adpetitum om-
 nino existere debuisse, quippe manifestum est, adpetitum
 lætitiæ voluptatisq; causa moveri. Nec enim est aliud
 quiddam, cuius hic causa moveri possit. Quapropter ad-
 petitu in hunc modum abolito, deq; medio sublato; nec a-
 nimus ipse remanserit. Etenim fieri nequit, ut animus
 aliqua re sua spoliatus, in eo permanere statu, quo con-
 ditus fuit, possit. quod sanè de contrario paret. Nam neq;
 consentaneum est, neq; fieri potest, ut animus aliquid
 extrinsecus adsumat, quo magis sit animus. Ideoque nec
 alterum fieri potest, ut aliquid scilicet amittat. Nam us-
 trumque consimiliter absurdum est. Etenim animi er-
 ga se invicem, quod ipsam attinet substantiam, & or-
 tum primum, æqualiter & eodem adfecti sunt modo.
 Nequit igitur animus animo, vel etiam se ipso, naturam
 quod attinet, aut deterior, aut melior fieri. ideoque nec
 assumere quiddam extrinsecus, nec suum aliquid amit-
 tere potest. Nam si rectè adfectus erit per se animus,
 ubi vel suum aliquid amiserit, vel quiddam extrinsecus
 adsumerit: perspicuum est, eum rectè adfectum non es-
 se, si suo in statu maneat. At verò dum in eo manet,
 in quo conditus ab initio fuit, in summo bono manet.
 Ergo manifestum est omnibus, futurum, ut tunc ma-
 gis malè sit adfectus, (loquor autem ex hypotthesi) quam
 aliquid extrinsecus adsumerit, aut suum amiserit. Nam
 absumendo, nimius evadet: deficiendo, quamdam quasi
 mutilationem sustinebit. Atqui si animus integer ac

καὶ χαλῶν διρεθιῶναι, τῆς ὀπιθυμίας αὐτοῦ, καὶ τῆς παρὰ
καὶ ἀλλοῦ ἡρώσι' αὐτῆς τῆς ὀπιθυμίας πρὸς τὴν ἡμέραν. εἰ δὲ νῦν
ἐν τῷ χαλῶ καὶ ὀλόκληρον ὀρώμεν, ὁ δὲ διπλοῦν αὐτῆς ἐπι-
φῶς, ὡς ἡ δὲ ἀίρεσι καὶ ἐλλιπῆς τῆ τοῦ μέρους ἀφαιρέσει,
τὰ γὰρ ἐναντία, τῶν ἐναντίων ἀποδείξει ὅτι ἢ ἴσον, ἢ τὰ ὅμοια
τῶν ὁμοίων, ποιοῦν τῶν ἐναντίων ὁμοιότερον τῶν χαλῶ συμ-
βήσῃ. τὴν ἀποβολὴν φησὶ, καὶ τὴν ἀφαιρέσει. μάλιστα
εἰ ἀνακαθῶν σαφῶς ὅτι, καὶ πολυμίας ἔχειν ἐκείνους τῆς ψυ-
χῆς, δηλαδὴ καὶ τὴν ἀφαιρέσει, καὶ τὴν ἀφαιρέσει: ἵνα μὴ
πρὸς τὸν πᾶσι σαφῶς, μὴ τῆς πρὸς τὸν ὀλόκληρον, ἐκαστὸν ὡς
τὸ το γέρονε δὴλον, μὴ ὅτι τῆς τῆς τῆς ψυχῆς διαμένειν ὀπιθυ-
μίας χρεῖς, τὸν ἴσον οἱ μὲν δεδεικνύει, ὅτι μὴ τῆς τῆς ὀπιθυ-
μίας συνίσταται δύνατον ἔστι, τῆς ἡδονῆς μὲν αὐτῶς ὅτι, ὡς
ἐπὶ τῆς τῆς ἀποφύσεως ὅτι τῆς διασώζεσθαι τὸ τῆς ψυχῆς χρεῖ-
μα, εἴ τῆς τῆς ἡδονῆς τῆς ὀπιθυμίας, τὴν τῆς τῆς ψυχῆς ὁ-
λόγηται ἢ ἡμῖν ἐδειξε συναρκεμένω. ταῦτ' ἢ εἴρηται μοι καὶ
κατεσκεύασται, ἵνα ἢ τοῦτ' ἴσως, ὡς ἔμπεφυκε τῆς ψυ-
χῆς διὰ τῆς ὀπιθυμίας μέρους ἢ ἡδονῆς, ὅτι γὰρ τῆς διωμίας
αὐτῆς ὁ σίωθης καὶ ἀχρεῖος παντελῶς, ὡς ὁ τῆς ἰσότητος
δείξειν, ἀγαθὸν εἰληφῆ τέλει, θεοῦ συναρκεμένα, βεβαιῶσθαι
λόγοις, εἰ τῆς πλείονων ἡ χρεῖα, ἔξω γὰρ δὴ πᾶσι καὶ τῶν μὴ
πολλῆς τῆς βραδύνης ἡμῶν. πέφυκε γὰρ τὰληθῆς οἰκοδεν πι-
ράζειν τὰς ἀφορμὰς τῆς ἑωστέ συστάσεως, ἐπεὶ τῆς ἀλλοῦ τῆς
περὶ τῆς, καὶ δεδεικνύει ἢ ἡδονῆς ἔμπεφυκε καὶ τῆς τῆς ψυχῆς
θεοδεν τῆς αὐτῆς δεδουμένη, ἀγαθῆ τῆς ἀνακαθῶς: (τὰ γὰρ ἐκ
θεοῦ ποιοῦται) φέρε, καὶ ἡ δὲ αὐτῆς ἀποδείξομεν καὶ ἀπὸ τῆς
πρὸς τῆς ἀποφύσεως ἀπὸ τῆς λογισμῶν, ἡ δὲ οἱ τε ἡμῶν τῆς
το ποιήσου. πολλὰ γὰρ δὲν ἡμῶν ἔσται κατὰ φανῆς, ὡς διωμ-
ται ἢ ἡδονῆς κατὰ φανῆς καὶ ἡμῶν διρεθιῶναι, εἰ τῆς γὰρ ἐπι-
νη χρεῖς, ὡς δὲ ὅτι μὲν ἐφίεσθαι καὶ ὀπιθυμῆν

ἢ

bonus inveniri posset, adpetitu destitutus: superfluous &
turpis esset ex adpetitus accessione. Sin illū nunc pulchrū
& integrum videmus, perspicue manifestum erit, turpifi-
simum et imperfectū fore, partis ademptione facta. Quip-
pe contraria contrarijs non minus demonstrantur, quam
similia similibus. Neutrū igitur horum contrariorum
cum bono congruet, de amissione loquor, & adsumptione.
Immo potius perspicue necessarium est, utrumq; animo
infectum esse, tam accessionē scilicet, quam detractionē:
ut neq; superfluum aliquid adsumat, neq; mutiletur, quod
integrum est. Quamobrem hoc explicato, fieri scilicet
haud posse, ut animus incolumis sit absq; adpetitu: eadem
ratione probatum arbitror, nec adpetitum consistere pos-
se, si nulla voluptas sit. Ideoq; si ea nulla sit, nec animus
ipse salvus esse poterit: quandoquidem adpetitum cum
voluptate, cum adpetitu animum quoq; tolli ē medio pro-
bavimus. Hæc autem à me dicta sunt, & constituta, ut
manifestum sit, innatam esse voluptatem, animo, per
eius partem adpetentem; quæ substantialis & inseparabi-
lis omnino facultas illius sit. Adeoque bonum ad finem
perductum est, adiuvante deo, paucis sanè verbis, quod
ostensuros nos pollicebamur. Quod si pluribus opus esset,
etiam id perquam facile præstare possemus. Ea namque
veritatis est natura, ut occasiones & causas stabiliens
di seipsam, ex se quasi fonte quodam profundat. Sed quia
res satis est explicata, probatumq; voluptatem animo
à natura inditam, ac divinitus nobis concessam, adeoque
necessariò bonam esse: (sunt enim eiusmodi, quæ à deo
proficiuntur) age, de ipsis etiam rebus eam bonam de-
monstremus, non sine ratiocinationibus; siquidem id fa-
cere poterimus. De multis ergo parebit, posse voluptatem
inveniri, quæ immunis sit à vitijs; si quis ea sic utatur,
quemadmodū uti oportet. Nam ut equidem arbitror, ea

ἡμῶν ὡς ἀληθῶς ἐφεστῆναι καὶ ὀπιθουμένην διηκίαν, καὶ τῆς
 ἀπὸ τούτων ἀπίστευτον ἠδοναίαν ἐπαλάττειν, οὐδέ μιν γὰρ δι-
 κείαν δέξασθαι ἀπὸ μέμψιν, ὁποῦρα καὶ τὸ ὑπερῆρον πολλοῖς
 ἐπαίνοισι. ὅφ' ἡμῶν γὰρ ζητουμένη ἢ ὀπιθουμένη οὐκ ἐστὶν
 ζητουμένη, ἀλλ' ἐκείνη γὰρ καὶ μόνον, ὅτι τῆς φύσεως δέδοται
 ζητεῖν Ἐξαρχῆς δ' ἡδονῶν, διηκίαν δ' ἡδονῶν, πῶς ἀρετῶν, πῶς
 ἐσωτῆς σύσσωτον, πῶς οὐκ ἀπὸ τῆς δικαίας ἢ ἠδονῆς ἀγαθῆς νο-
 μίζεσθαι, καὶ καλοῖς ἐραζομένη τοῖς ἀληθῶς ζωφρόνας με-
 τέχοντα; ἀπὸ τῆς γὰρ ἐπιπεραίας διωόμεσιν, ἐν ἡσ-
 τῶν οὐκ ἐν δὲ χεῖρα τῆς οὐκ ἀγαθῶν εἶναι; ἀπὸ τοῖς ἀμφο-
 τεραῖς καὶ τῶν ὀπιθουμένων φημι, καὶ τῶν ἠδονῶν, εἰς ἃ ὀπι-
 θουμένοι, φησὶν ἀγγελοῖς Ἐξαρχῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων, καὶ
 ἀλλήλων καὶ καλεῖται ἢ ἠδονῆς, ἢ τοῖς ἀσωμάτοις αἰεὶ σύνεστιν.
 ἀπὸ τῆς ἡδονῆς ἀγαθῶν καὶ βουφῆς, καὶ ἀφροσύνης
 ἀπὸ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀγαθῶν, ἐν τῇ ἡδονῇ καὶ ἀφροσύνης ἢ
 χαρῆς συνέσται διωόμεσιν, ἐν τῇ ἡδονῇ καὶ ἀφροσύνης ἢ
 καὶ τῆς ἀρετῆς ἀγαθῶν. εἰ δὲ τῆς μέγας νομίζεις, τὸ πῶς ἀ-
 πὸ τῶν ἀσωμάτοις τευφῶν ἡμῶς ἔχειν, καὶ ἀπολαύειν
 ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἀσωμάτων μὲν πῶς ἐν δὲ δὲ ζῶντων, ἀκούσασθαι
 γὰρ καὶ κείνο, ὡς καὶ ἐν ταῦτο ἡμῶν ἔχειν τούτου μετέχειν
 τοῦ ἀγαθοῦ. τοῖς γὰρ εἰσαπαξ καὶ ἀγαθῶν, ἢ καὶ ἀγαθῶν, ἢ
 χαρῆς ἐκείνου ὀπιθουμένη, ἢ γὰρ μέλλοσι συνεῖναι τὸν πα-
 τῆρα ἡδονῶν, εἰ καὶ ἀδρανῆς ἐρὸν πῶς καὶ ἀμυδρότερον ἐν-
 ταυθῶν τῶν γίνεται. διὰ γὰρ τὸ ὀπιθουμένου ἢ δὲ σῶμα τῆ
 τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦδε πάθου, καὶ τῶν ἀπὸ
 ταῦτα φρονήσας, οὐδὲν ἀπὸ τῆς καὶ ἀγαθῶν ἡμῶν ἀγαθῶν
 ἀγαθῶν, ἢ ἡμῶν ἐφεστῆναι ἀπολαύσασθαι. τοῖς γὰρ μὴ ἀ-
 δίοις μηδενὸς τοιούτου παρενοχλοῦνται, καὶ ἀγαθῶν
 ἐφεστῆναι ὀπιθουμένη καὶ ἀφροσύνης τῆς ὀπιθουμένη τῆ καὶ
 ἀφροσύνης, ταῦτο δ' εἰπεῖν τὰ ἠδονῶν αἰεὶ μὲν ἀγαθῶν.

οὐκ

tum adpetere, tum concupiscere, quae verè sunt optabi-
 lia, meritoque concupiscenda; quaeque de his voluptates
 existunt, his delectari: nullam id quidem iustam repre-
 bensionem meretur, si non è diverso multas potius laus-
 des. quippe si voluptas à nobis ea quaeratur, quae rebus
 investigandis ultrò accedit, & propter hoc solum, quod
 statim ab initio naturæ datum est, ut quaeratur: puta
 deum, virtutem, suimet conservationem: quoniam pas-
 sto non istæc iure bona ducatur esse voluptas, quæque
 bonos efficiat, quotquot eam ritè percipiunt. Primum in
 ipsis copijs cœlestibus, in quibus fieri nequit ut aliquid
 non bonum existat, utraq; licet invenires tam concupi-
 scentiam dico, quam voluptatem. nam perscriptum legis
 mus: Quæ inspectare angeli cupiunt. Idem finis ex-
 peditur ea voluptas, quæ istis corporum expertibus sem-
 per adest. Huic sancti viri & deliciarum, & leticiæ, as-
 liaq; nomina tribuunt. Hæc & iustorum animis æternâ
 adest, quum in altera vita præclarum voluptatis cœlestis
 arrabonem acceperint. At si quis magnum aliquid esse
 ducit, quod eadem cum incorporeis delicias habituri nos
 sumus, & post hanc vitam his fruituri, quibus illi fruun-
 tur: velim de nobis audiat, in hac quoque vita nos eius
 boni participes esse posse. Nam semel puris, aut repurga-
 tis, ea contingit gratia, qua omni sunt ævo fruituri,
 quamvis hoc & imbecillius quodam modo, & imperfe-
 ctius in hac vita fiat. Etenim propter corpus illud nos-
 strum, quod iam in contemplatione animi quasi lumina-
 bus obscurat, & propter ortos inde morbos, sequentesque
 deinde sollicitudines, nec res contemplandas purè con-
 templari, nec expetendis frui possumus. Eternis autem
 quum nihil tale molestum sit, purius & expetenda ex-
 petere, & leticiam parientibus, hoc est incundis, ob-
 lectari permittitur. Ideoque semper regiam illam ve-

5

σιν ὡς ἐνεστὶ τὸ βασιλικὸν χάλλος, καὶ τῆς ἐκείθεν ἀρε-
πῆς κοινωνοὶ γίνονται, καὶ τῆς θαυμαστῆς ὑπολαύσειν ἄ-
ρας. κόρον δὲ οὐτε ἔλασον, οὐτε λήψονται. μακρίων οὖν
ἀν' εἴη τῶν τῶν ἡμῶς ἐθέλειν καρποδοῦναι τῶν ἡδονῶν, καὶ
διώκειν ὁπόση δυνάμεις, ἔσται παρὸς ἐκείνων μόνων ἐνάγει.
καὶ εἴ τις δ' ἀν' ἐτέρω σφόδρον φανεῖν, μὲν κτὴν ἀν' εἴη τοῖς
σφόδρον. Σωφρόνας γὰρ τοῖς σφόδρον ἢ σφόδρον μετα-
ληφθῆσται, καὶ ὁ σφόδρον ἔχει ποιεῖν τῶν οὐκ εἰς διδύ-
κας ἡμῶς ἀγόντων, ἀλλ' εἴεν μὲν, ἀφρόσυτα, εἰς δὲ ἀ-
φῆλαιμα, καὶ οὐδὲν ἀνοίσειται τῶν ἐν αἰτία καὶ
μέμψει, χαλάτε δὲ ποῦ, καὶ ἀγαθῶ, καὶ ἐπιμενέτω τοῖς γε-
νοῦν ἔχρησι. ποιοῦτον γὰρ τὸ χρεῖμα τῆς ἡδονῆς, οἷς ἀν' με-
μεπειμένος συλῆοιτο, καὶ Σωφρόνας, παρὸς τῶν μηδε-
μῶς ἐκείνοις λυπῆσαι, ἢ κατὰ τὴν ζημιῶσαι; ἐχαριστοῦν τε
καὶ ἀνησιν ἢ ἐνταῦθα, ἢ ἐκεῖ, ἢ καὶ ἐν ἀμφοτέρων
πάντων ζῶειν. ὡς καλὴ ἢ ἡδονὴ, ὡς ἰσχυρὸς ἡδονὴ δέξιν.
εἰ δὲ κακὴ τῆν ἡδονῶν, τῆ ἐκείνου ἀν' ἡδονῶν ὡς χρεῖ-
σει, καὶ τῶν μὴ πᾶν τὸ μέτρον, ἢ μὴ βούλεσθαι. εἴ γὰρ
τοῦς λόγῳ ζῶν ἀιρουμένοις, πᾶσαν ὡς χρεῖσιν διαπύσω-
ται, τοσοῦτον καρποδοῦναι ἢ ἡδονῆς διὰ πᾶσων ἢ αἰδέσθων,
ὅσον τὸ ἐνδεὸν ἀναπληροῦν, καὶ μὴ ὡς χρεῖσιν χρεῖν, ἐπὶ
εἰ χρεῖσιν τῆς κακῶς, (κακὸν ἢ ἢ ὑπερβολὴ) οὐχὶ τοῦ καλῶς
παρὸς χρεῖσιν ἡμῶν δεδουμένου, ἢ δ' ἀκρεσίας καὶ τοῦ χρωμέ-
νου γίνονται σαφῶς τοῦ ἡδονῶν. κηδῆς οὖν τὰ οἰκεία κακῶ,
ἐμοὶ συμβούλῳ χρωμένος, ἀναπιδέτω τῆ ἡδονῆν, κηραίμην
ἢ ἐρωγε πολλοῦ, τὸ μὴ μέλειν δ' ἡδονῶν τῆς ἡδονῆς ἐνε-
κα. ἐμοὶ ἢ μακρὸν τῶν πάντων σιωπῶν ἡδονῶν ἀν' ἡδονῶν, οὐχὶ
ἢ ἡδονῶν οὐκ ἐστίν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡδονῶν ἡδονῶν. εἰ γὰρ τῶν τῶν ἡδονῶν
ἀπὸ τῶν, ὅταν ἀμφοτέρων, καὶ τῶν τῶν, ὡς χρεῖσιν
ἡμῶς ἀπὸ τῶν, οὐδ' ἀν' εἰς διπλῶν εἰσεπείθετο τῶν
εἰσεπείθετο

hustatē pro viribus intuentur, ac profecti indidem ful-
guris participes efficiuntur, admirandaque pulchritudine
fruentur. Eosdem nec ulla cepit unquam, ne capiet
satietas. Itaque beati erimus, si voluptatis huius fructum
percipere velimus: totisque viribus ea persequi, quæ cum
que nos ad illam solam ducunt. Quod si alia quoque volup-
tas esse moderata visa fuerit, ea moderatis itidem frui
licebit. Nam quum moderata sit, à moderatis moderatē
percipietur. Ac quæcumque sic facere licet, ut nulla
nos obligent culpa, sed læticiam adferant, & utilitas
tem, nec impedimentum aliquod vituperio dignum hab-
beant; ea verò & honesta, & bona & laudabilia mente
præditi ducunt. Nam eiusmodi quiddam voluptas est.
Quotquot ea moderatē sobriè quoque usi fuerint, præter
quam quòd illos nulla molestia, nullo detrimento adsi-
cituriam aliquid gratæ atque utilis rei vel in hac, vel in
altera, vel in utraque vita præstat. Quamobrem volup-
tas, uti nos probaturos adfirmabamus, bona res est. Quòd
si alicui noxia fuerit, ad ipsius hoc abusum referatur, qui
modum non servet, aut servare nolit. Debent enim illi, qui
ex præscripto rationis vivere cupiunt, omni abusu repu-
diato, tantū voluptatis per sensus omnes percipere, quan-
tum implende necessitati satis est, nec ulterius progredi.
Quippe si malè quis utatur, (malum autem, quidquid ni-
miū) non quod rectè nobis utendū datū est; sed intem-
perantia pariter, & is, qui malè utitur, culpandus venit.
Itaque si me quis uti consiliario velit, vitia sibi propria vol-
uptati adtribuat nemo. Nam equidē magno redimerē, si
voluptatis causa nulla mihi sustinēda culpa foret. quippe
mibi præ ceteris omnibus hoc expediret. Nunc ita minime
res habet, sed contrarium potius in modum. Etenim si
voluptati culpam adscribere liceret, quoties peccamus,
atque ita nos omni liberari negotio: ut unus quidem ex

εἰσπραξινομένων γε πάντως. οὐ μὲν γάρ, ἀλλ' εἰ καὶ τοῦ
 τό γε μὴν, ἡδισταί τε ἔτι γε δικαίως τοὺς δι' ἀκροσίου ἀ-
 μύχανοντας, μὴ γὰρ αὖ οὐδ' οὐτω κοροφον τὸ δουροῦν. πῶ
 γὰρ ἐργαζομένων τὸ πονηρὸν, αὐτὸ γὰρ τοῦτο κακόν, καὶ μὴ
 εἰς τίνα δίκην, καὶ οὐ καταστῆσθαι πρὸς δίκην ὡς μὴ
 ζῶντες ἔμενον αὖ, τὸ μὴ πρὸ βήματι τοῦ κρίτου ἡδισταί τε
 ὡς τε δίκην ἔσονται ἢ οὐ καλῶς πεπραγμένων, ὅτε γὰρ ἔ-
 σιν ἀκούειν ἅπτε δακίδη, τὸν κριτὴν ἡδισταί τε, ὡς αὖ
 μὴ πρὸς δίκην ἐκείνην ἤσονται: τίς οὐτω τολμηρὸς ἔστιν,
 ὡς μὴ καὶ τῆ μνήμη τ' εἴης μόνη κλονεῖσθαι ἔρμενον αὖ μὴ
 τοῖς τ' ἡδονῆς δουλοῖς, (ὁ λόγος τ' πρὸς ἀντιλέγοντα) εἰπέ
 ταύτης, ὡς σὺ γὰρ φησὶ, εἶχε. λέγω δὲ τὸ δῶα μὴ ἔχειν ποι-
 αῖ τῶν τῶν ἡδονῶν, ὡς καὶ τοὺς βουλομένους διαφυγεῖν
 τὰς ἐκείνης ἡδονῶν, ἀποδεικνύειν ἀληθειῶν. ἢ ποῦ τ'
 μέγα δέδοικα, μὴ οὐχ ὡς πρὸ νομίζω, τὰ ἀληθῆ ἔστι. ἀνα-
 λαξ γὰρ ἔχειν τὸ πρὸ ταύτης ἐγὼ φημί. τὸ γὰρ περὶ ταύτης
 αὐτῆς, λήξω, εἰ βούλοιστο τίς, καὶ τοῦτο ἔστι τὸ ποιῶν τὸν
 δίκην κριτὴν εἰς ἀρχὴν γὰρ ἡμῶν δίκην, ἐπὶ δὲ ἐκείνην
 ἔωμεν πρὸ τ' ἅπτε πρὸς αὐτῶν. ἐπεὶ, εἰ μὴ τὸ ταύτης ἡδονῶν
 αὐτῆς ἡδονῶν, εἰς τὰς ἡδονῶν εἰσκαμίσαν, ἢ τ' αὖ δίκην ἀφ'
 ἡμῶν ἐλάμβανεν ὁ κρίνων θεός, εἰ δὲ ἡδονῶν παραδοκι-
 μεῖτο τὸ ἐκείνου θέλημα, ὅτ' αὖ πτωρχῶν ἡμῶν κατ'
 ἐκείνης ὁπλιζέσθαι δαμνασῆς τε ἐντολαῖς καὶ ἡδονῶν
 σέσι. Σύμφημι δὲ γὰρ λόγῳ πρὸ καταρχῆς, ὡς ἄρ' ἔστιν
 ἢ ἡδονῶν τυραννικώτατον πᾶσι, καὶ τῶν πρὸ ταύτης εἰ-
 ναι οὐδαμῶς μέφομαι. οὐδὲ γὰρ ἀπείδει τοῦ ταύτης ἡδονῶν
 οὐ μὲν γὰρ κατ' ἀνάγκη τῶν ἀνθρώπων τοσαύτην κί-
 κηται δῶα μὴ, ὁποῖος ὁ λέγων ἐβούλετο· μόνον τ' ἔστιν
 οὐ γυναικῶς ἀνδραγαθῶν τῶν αὐτῆς ἐφόδους καὶ πρὸς βί-
 λαις. εἴλοντο γὰρ ἀνδραγαθῶν πρὸς ἀνδραγαθῶν, καὶ

his, qui punientur omnino, plecteretur. Immo verò si vel
 hoc locum haberet, ut ij meritò excusarentur, qui per in-
 temperantiam peccant: tamen ne sic quidem malum hoc
 leve foret. Nam malum aliquod designant, hoc ipsum
 malum est, tametsi nullas det pœnas, nec eo nomine te-
 neat. Enim verò mihi conduxerit, ad tribunal iudicis
 haud fisti, ut causam male gestorum dicam. Quum enim
 Davidem ipsum audiamus obsecrare iudicem illū, ne se-
 cum experiri iudicio velit: quis quæso tam audax est, ut
 nō ad ipsam dumtaxat iudicij mentionem contremiscat?
 Optandum esset illis voluptatis mancipijs, (adversarium
 modò meum compello) ut ita res esset adfecta, quemad-
 modum tu dicebas. nimirum ut ea vis voluptatis foret,
 ut illos omnino deliros esse probaret, qui eius excessus
 vitare cupiant. Sed admodum vereor, ne alia veritatis
 sit ratio, quam quidam arbitrantur. Nam esse rem plas-
 nè diversa ratione comparatam aio. quippe vis eius illa
 tyrannica, merum est delirium, modò quis ita velit. At-
 que hoc illud est, quamobrem iustus ille iudex poenas
 à nobis exigat, quotiens illam mandatis ipsius anteponi-
 mus. Etenim si vis eius invicta foret, quum in animos
 irrupit: nec supplicium de nobis Deus ille iudex nos-
 ter sumeret, voluntatem ipsius voluptatis causa repro-
 bantibus: nec ab initio nos adversus illam admirabiliz-
 bus mandatis & admonitionibus armasset. Adfen-
 tor equidem priori orationis parti, voluptatem esse vi-
 tium longè violentissimum: nec expressam illius imagi-
 nem reprehendo. Non enim abhorret ab illius ratione
 ac more. Verùm non adversus omnes pariter homines
 tantam illa vim obtinet, quantam orator iste statuit:
 sed dumtaxat in eos, qui fortiter eius impressionibus
 haud resistunt. quod sanè vel hinc paret. Quotiens enim
 acci cum impetu viros adoritur, instar fluctus alicuius

κούμα τῆ παρολοῦν ἐπιμασε μεγίστοις λίδοις εἰς ἕν τῆ καθεμ-
 μοσμένον ἀφίση τέχνη, καὶ διελεύθη, μηδὲν ἰσχύσαν ἐκεί-
 νων δὲ τὰς ψυχὰς τῆ ποικιλία τῆς ὄρεσας καὶ δάπαξ ἀγ-
 ρημένη, ὅς μηδὲν ἔδ' λοιπὸν, ἢ τίω μὲ ὅτι τάστιν, πὰς
 δ' εἴκειν, εἰς ὅτῃ χεῖρισον ὡ τὰς ὄρεσας πέμποι, καὶ οἰονεῖ
 παρὲς τὸ πέλαγ. τὸ ἀτλαντικόν, τὸ πέλαγ γαλιεραν, τὸ ἀ-
 πλετον, καὶ γὰρ τοι ταύτας τὰς ψυχὰς καὶ ὄρεσας, καὶ
 ἀποπύρει, χεῖμαρρον δίκλιω, ὅς ὕπερ καταφερομέναν πύ-
 νυ ραβδαίν, σφοδρᾶ πνι ρύμη καὶ φοβερά, δοῦπα καὶ μάνη
 πιουώτων φείπειν. δῆλον γὰρ εἰς ὅτῃ ἐμπύπουμεν βρά-
 ζρον, ὅταν τὰς ἡνίας ὄλας ἀφώμεν τοῦ ὀπίστου μηκοῦ τῆς
 ψυχῆς μέρους. πάλω ἀλλὰ τῆς ἀρετῆ καὶ λόγῳ καὶ πρῶτοι σπύ-
 νων, ὡ δ' αὐ ὄυδενά βῶσειε, τὸ ἐκείνης ὅπως σαῦ ἔλα. ὡς
 οἱ γὰρ ἀνδρες, δ' ἴδοι, τίω σῶφρονα καὶ ἀγαθῶν ἡδονῶν σαῦ
 τῶ καρῶ καρπούμενοι, ταυτησὶ τ' ἀκολάσῃ, τ' ἄλλῳ χεῖραν,
 καταγαλώσῃ. ὡς ὄυδεν ἰερὸν ὄουσης, ἐπειδὴν πυνπιδάπῃ
 μὲν γήνηται, παροτείνη δὲ σαῦ μνηρῆ τε καὶ ποικιλία
 πῶν ὀποῦ κέλλισόν τε καὶ ἡδισον τῆς τοῦ σῶματ' ὄ-
 αιδήσεσ', δ' ἂν ἰσχύει καὶ παρῆγνεται, εἰ μὴ κοσμῶς αἰ-
 εδῆνοιντο τουτωνὶ τῆς αἰδῆσῆς, καὶ τοῖς ἡδίστοις ἡδῶοινη
 μὲ λογισμοῦ. ὡσε τὸ πῶν, τ' ἄλλῳ βολῆς, καὶ τοῦ ποικλοῦ,
 καὶ τῆς ἀμετείας. καὶ ταῦτ' ἡμέτερον ἔκκλημα, καὶ δά-
 παρ καὶ παροείρηται, ὄυχ ὡς ὡ τῶ σοὶ δοκεῖ. σὺ μὲ γὰρ ὄ-
 ταν ὡς εἰοικε, σαυτὸν αἰπίας ἐλαδῆροῖς, καὶ τίω ἀκερσῶν
 ὄυδεν λογιζῆ, καὶ τίω ἐτελεύσοσιν κίνησιν παρ' ὄυδεν ἡδῶ-
 μόλιω δὲ τίω ἡδονῶν ἀῶ καὶ κατῶ σρέφεις, αἰπῶμει ὄ-
 ἀπῶσ παρ' ὄυτ' ἂν ποτὲ σοὶ παραχθείη οἷς ἀυδαίειαν καὶ
 τέρψιν. καὶ παρῶ σοὶ φείδεσ' τῆς τοιούτων κείσων,
 καὶ μακρῶν ἀπέχεσ' τουτωνὶ τῆς λογισμῶν, πόρρω που καὶ
 πύτων ὄντων τῆς ἀληθείας. παρῆν γὰρ παρῶ πῶσιν,
 ὡσιν

obiectam molem, de maximis lapidibus arte singulari
 compactam, feris; irritoque conatu, dissipatur. Alterorum
 vero animos ubi semel expetendarum rerum varietate
 cepit, nihil restat aliud, quam ut ipsa imperet, illi purez
 ant, ad quodcumq; vel turpissimum ablegaverit, quasi
 quoddam ad pelagus Atlanticum, ultra Gades situm, plas
 neque immensum. Nam illos animos & trahit, & suffo-
 cat, torrentium in morem, qui vehemente pluvia quum
 impelluntur, ob acrem & formidabilem impetum vel
 solo strepitu horrorem incutiunt. Satis enim manifestum
 est, in quale barathrum incidamus; quotiens illi animi
 parti, qua vis adpetens continetur, frena planè laxamus.
 At illorum, qui virtutis & rationis armis muniti sunt,
 neminem ullo pacto telum ipsius vulneraverit. nam qui
 viri sunt, eos scire debes moderatam ac necessariam vo-
 luptatem opportunè percipientes, istam effrenem et non
 necessariam videre; quòd nihil in ea sacri sit, quotiens &
 varietatem induit, & arte quadam versutiaque corporis
 sensibus quidquid & pulcherrimum, & iucundissimum
 est, obijcit; at que horum adiumento corroboratur, & su-
 perior evadit, nisi res istas sensiles ritè percipiant, & iu-
 cundissimis cum ratione semet oblectent. Quo fit, ut
 tota res in nimio posita sit, & copia, modique negle-
 ctu. que sanè nostrum sunt crimen, uti supra quoque
 dictum est, non uti tibi videtur. Nam tu quidem, ὁ βο-
 ne vir, te ipsum culpa liberare videris, & intemperan-
 tiam extenuas, ac motum voluntarium pro nibilo ducis:
 voluptatē verò solam sursum deorsum volutans, simplici-
 ter ad eam refers, quæcumq; contumacie ac libidinis ex-
 plèdè causa umquã abs te gesta sunt. quibus à iudicijs ut
 abstineas, longèq; cogitationes huiusmodi repellas, moneo:
 quãdo et ipse longè à veritate absunt. Nam perinde facis

ὡσπερ αὐτὸ φάρμακον ἔδει σε πεπωκέναι, ὑπὸ ἰατρῶν ἀφί-
 ζων ἐκδικασμένον, εἴτ' ἀκέρως αὐτὸς χρῆσάμην τῷ φαρ-
 μάκῳ, ὡς τοῦ αὐτοῦ ἐκβάλλει σοι τοῦ βουλήματός, ὡς
 φεῖς σωτὸν ὅτι πλὴν ἴδεν, αὐτὸ διαβάλλει τὸ φάρμακον, καὶ
 τοὺς ἐκείνο σοφῶς κέραισαντες. οὐ μόνον δὲ τὰ φάρμακα
 ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ πικρὰ οἷς χρώματα, εἰ χρωτὸς οὐ κελεύει,
 οὐδὲ μὲν τὰ πικρὰ οἷα μέδου, βλαβερὰ αὐτῶν γίνονται πᾶν-
 τα ἔσπον, ἢ ὑπὸ πικρῶν, ἢ μετέπειτα, ἢ καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἀρχὴ
 τέλει. τὰ τοῦ οὐκ ἔστιν, ἐφ' ὅτῳ οὐκ ἔστιν. οὐκ ἄρ' ἢ ἡδονὴ
 τὸ κεκόν, ἀλλ' ἢ φάρμακα χρῆσις ὅτι ἴσθ' ἀπάντων. ἐπεὶ καὶ πικρὰ
 τῆ φάρμακα χρῆσις κεκόν, καὶ ἅπαν χρῆσις. ἀπὸ τῶν ταῦτα
 τὰ ἀνακίσει, καὶ ὧν χρωεῖς οὐδὲ αὐτὸ οὐδεὶς διασώζοιτο, ὡς
 τὰ φύσει βλάπτοντα διαφείρει, ἢ ὑπὸ τὸ δέον σω-
 πρῶσι μὲν πολλῆς τ' ὑπερβολῆς. τί μὲν, εἰπέ μοι, φωτῆς
 τί δὲ ἀέρος βέλτων; ἀλλ' αὐτὸ καὶ τοῖς δὲ φάρμακα χρῆσις
 μέγα τι γίνεται κεκόν, καὶ ταῦτα τοῖς μετέχουσι τοῦτων
 πάσσομεν. ἀφ' ὅρου τῶν ἀμφοῖν τὸ δεινόν, ἢ μὴν τε κακίνοισι,
 καὶ πῶς; ἐγὼ λέγω. ἀκτίς, ὃ πᾶντων ἡδιστον, παρέχει μὲν
 τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐνεργεῖα τὸ ὄραϊν ἔχειν, παρέχει δὲ τοῖς ὄρα-
 τοῖς αὐτὸ τῶν ἔξω καὶ φαίνεσθαι, μόνη γὰρ αὐτῶν δυνάμει πᾶ-
 κελεύει καὶ ὀφθαλμῶς, αὐτὸ τῶν ὀφθαλμοῖς, κελεύει καὶ ὀφ-
 θαλμῶς, μηδαμῶς που τ' ἀκτίς τὸ ἑαυτῆς χρῆσις.
 ἀλλ' εἴ τις ταῦτα ἀμέσως ὄλλω τοῖς ὀφθαλμοῖς δέξαι-
 το, ῥα εἴως αὐτῶν ὀφθαλμῶν ἀπολέσει δυνάμειν. καὶ τοῖς συ-
 χροῦσιν χρόνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μὴ φαίνοισι, οὐδὲν αὐ-
 τούτοις βλάπτον ἐπερχέται. ὑπὸ δὲ τὸ μέδον συγγερονίαι,
 ἢ πικρὰ καὶ γίνεται φάρμακον, εἰ τὸ ἡδιστον ἢ μὴν, τελευ-
 τήσῃσιν εἰς λύπην, καὶ δι' ἢ ὄραϊν ἔξω, δι' αὐτῶν καὶ τὸ ὄ-
 ραϊν ἀπολέσσομεν. ἀέρος μὲν τοῖς χρωεῖς, οὐδὲ γὰρ βλα-
 βῆται χρόνον ἐνεσιν ἢ μᾶς διακίσει. ἐδὲ γὰρ τῶς εἰπέιν,
 ὡς

οἷς οὐ μετέ-
 χουσι.

ac si, quum hauriendum tibi pharmacum esset, optimis à
 medicis paratum; tu intempestivè pharmaco usus, even-
 tu voluntati tuæ cōtrario subsequente, obiurgatione tui-
 met ipsius ommissa, pharmacū accuses, et eos, qui doctè id
 miscuerant. Neq; tantū pharmaca medicorū, sed etiam om-
 nia, quibus utimur, si quis haud rectè utatur, neq; cum
 modo cōveniente, quin noxia futura sint, vel statim, vel
 in posterum, vel etiam à principio usq; ad finem, fieri nul-
 la ratione potest. Nec ulla est res, in qua non idem hoc us-
 su veniat. Non ergo voluptas malū quid est, sed abusus in
 rebus universis. Quandoquidè et ignis abusu malus est, et
 aqua, et res omnino quælibet. Hæc enim ipsa ceteroqui
 necessaria, et absq; quibus nemo salvus et incolumis fue-
 rit, perinde ac noxiæ natura res, interimūt; si ultra, quàm
 par sit, affluant magna cū abundantia. Dic obsecro mihi,
 quid luce? quid aere melius? si tamen et his abutamur,
 magnū quoddam fit malū, itemq; nobis accidit, quod ijs,
 qui horū minime participes sunt. Nam utrisq; calamitas
 intoleranda contingit, tam nobis, quàm illis, et quomā id
 pacto, dicā. Radius, res omnium iucundissima, præbet o-
 culis, ut actu videndi vim habeant, et rebus ad spectabilis-
 bus præbet, ut conspiciantur id esse, quod sunt. Nam quæ
 que pulchra sunt, et ipse oculus, potest atè dumtaxat id ef-
 sent, quod natura sunt, pulchra nimirū, et oculus, si bene-
 ficium suum radius ipse nō præstaret. Sed si quis hunc to-
 tum oculis immediatè exceperit, facile vivendi faculta-
 tem amittet. Atqui si longo tempore radius oculis nul-
 lus illuxerit, nihil inde detrimenti eis acciderit. Verū si
 supra modum in eos irruerit, mox inopinatum quiddam
 accidit; quando quod iucundissimum nobis est, in dolore
 desinit: et per quem videre possumus, per eundem vi-
 dedī usum amittimus. Iam absq; aeris usu, ne brevissimo
 quidem tempore durare possumus. ut interim nō dicam,

ὡς καὶ πάντα ἐν δὲ βίῳ ἀπόλωλε, μὴ περιχρυσέντω ἑσέ-
 νου, ἀλλ' ἀνὴρ καὶ ἄλλ' ἄλλ' φορηκώτερον ἡμῖν ὀπιπιδύσει, καὶ μὴ
 ῥύμης ὅτι πολλῆς ὄπῃ διαδράμη τῶνδον, διαὶ ἡμῶν ὄτων, διαὶ
 ἡμῶν μυκτηρίων, διαὶ τοῦ στόματος, ὡς μὴ διωηδύωαι τε-
 σωόλον ἐκπέμφου μὴ ὄντι, ἡμῶν ζῆσαν τε τῆ φουσιὰ τ' ἀποδῆ
 χριαν θερμότητι, ἀποδοῖ καὶ ἀντιστασιαν νεαρώτερον,
 ἡμῶν τῶν ἐμφυτον δέρμιν, δι' ἡμῶν ἀν' ἀπαντες ἡμ-
 λάλαμον. ὅτω πάντα ἀγαθὰ, μὴ κερσοῦ πεπεσμένα,
 καὶ ὄντιν ἀνὰ τοῦτου. καὶ μέλη γὰρ τοῦ σώματος, καὶ ὄ-
 σεις ἡμῶν ταῦτι, ἀγαθὰ τὸ καὶ αὐτὰ, καὶ ἐπ' ἀγαθῶν ἡμ-
 γόρε. καὶ μὲντοι καὶ σάξιν τῶν τῆσιν τῆσιν μμῆβία, μόνῃ δὲ
 πλεονεξία ἢ ἐνδεία τῆ καὶ ἡμῶν, τὰ ἐνδρῶντα μέλη,
 καὶ τὰ δι' αὐτῶν ἐνδρῶντα, νομίζου καὶ ἡμῶν, μὴδᾶμὴ
 μὴδᾶμὴ ὄντα. τὸ δὲ πλεονεξίον, καὶ τὸ ἐλλείπον, τοῦ ἡμῶν
 βλάπτον ἑπανταχρῶ, ὡς ἐρεθιστὸν ῥηδέν. ταῦτα δὲ ἐστὶ
 μὴ, διαὶ ἡμῶν ὄργων τῶν ἐνίοτε γινόμενα, ἐστὶ δὲ τῶν
 ἡμῶν, ἢ παρῆρι τοῖς ὄργων, τετέστι τοῖς μέλεσιν, ἐνδρῶν
 ἐστὶ δὲ διαὶ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενα. ὁ μὲν ἐκείνοις μέλεσιν.
 ἂν τις οἶμαι δικαίως, ἐπ' ἐδενὶ ἡμῶν ἀπάντων. ἔτε δὲ τῶν
 ἡμῶν ἀψύχων ἔσιν, ὅτε τὰ μέλη, ἀλλὰ τῶν κινῶσαν ταῦτα
 ψυχῶν ἢ κινῶσαν περὶ αὐτοῖς, ὅπῃ τὰ βλάπτον μὴ, λόγῳ κυβερ-
 νωμένη ὄπῃ τὰ χεῖρα ἢ, περὶ τὸ ἀλογώτερον τῶν ὄργων.
 χρῶσαι. ὡς δὲ ὄντιν ἀπῆρι, ἢ μὴ ἢ τῶν ἡμῶν διαβλητικῶν
 ἀν' εἶν, παρ' ἡμῶν ἀπῆρι τῶν ἡμῶν, ὡς περὶ αὐτοῖς ὄντι
 γινόμενα περὶ ἐκείνων, ἢ καὶ πᾶσι ἡμῶν τῶν κῆσιν τῶν
 ἡμῶν ὄπῃ. μᾶλλον ἢ ταῦτα τῶν ἀπῆρι, τ' ποιητῶν διασῆρι
 μων. ὄντι δὲ βλαπτικῶν ἡμῶν, αὐτοῖς ἀπῆρι τ' ἡμῶν,
 ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι
 βλάπτοντα ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι
 δι' αὐτὰ τὰ βλαπτικῶν ἡμῶν ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι ἀπῆρι
 ἀπῆρι

ὄσων ἀπῆρι
 τῶν

mox interitura univēsa, ni circumfusufus aer esset. Ve-
 rum si & ille gravius nos adflaverit, & ingenie cum
 impetu sic interna penetraverit per aures, per naves, per
 os : ut eum omnino nec emittere , naturali viscerum cal-
 lore servē factum; nec recentem, qui calorem insitum re-
 frigeret, attrahere atque intrmittere possimus: facile om-
 nnes perierimus. Sic omnia bona sunt, quæ ritè fiunt;
 nec absque hoc quidquam. Nam & membra corporis,
 & quæcumque usibus horum serviunt, per se bona sunt,
 & ad bonum facta. Quinetiam conditionem suam mo-
 deratione servant. Nam solo excessu, vel defectu illius,
 quod fieri par erat, tam ipsa membra, quæ agunt; quàm
 quæ per ea efficiuntur, esse mala putantur; quum nes-
 quaquam sint. Etenim quod nimium est, quodq; parum
 ubiq; nocet; uti iam antè dictū est. At illa per istec insu-
 menta nonnumquam fiunt, nonnumquam ratione ma-
 teria, quæ instrumentis, hoc est membris, agendū vim
 suppeditat; nonnumquam ex ipsis animi semētia. Non
 tamen illa quis iure vituperaverit, opinor, in ulla re. Nec
 enim materies, quæ expers est animi, culpanda venit; nec
 membra: sed movens istæc animus, qui arbitratu suo
 movetur, ad meliora quidem, quum à ratione guberna-
 tur; ad deteriora verò, quum brutas ad partes magis
 propendet. Quamobrem de duobus alterum seque-
 ter, vel ut minimè sit accusanda voluptas, quotiens mos-
 dus à nobis negligitur, progressis ulterius, quàm par fue-
 rat: vel ut idem eodem modo de creatis univēsis fiat.
 Immo potius creatis omisiss, creatorem ipsum caville-
 mur. Nam qui noxiorum conditor est, haud dubiè ma-
 lorum est auctor, quæ necessariò scilicet ab illis fiunt.
 Atqui si eum propter noxia culpabimus, plenissimè ius-
 tum est, eundem & laforum nomine culpari; quæ

αὐτῶν γαρνοῦτα, ὡς μὴ τὸ βλάπτον τὸ κῆλον οἶα τε εἶ) ἐκ-
 κροῦσαι. εἰ τὸ αὐτὸν σοὶ δοκεῖ, καὶ οὐκ αὐτὸ δέξαι
 λέγειν, (καλὰ γὰρ ἅπαντα φήσεις τὰ ἐκ θεοῦ) ἀποποιεῖται καὶ τὸ
 τίμω ἠδονῶν διασῶσαι, ὑπὲρ ἀγαθῶν σαφῶς ἡμῖν δεδομέ-
 νων. οὐδὲν γὰρ ταύτης ἀποῦσης εἶχεν αὐτὸν σωίσαι. ἢ ἐν
 αἰδῆσει τε καὶ ζωῆ. πάντα γὰρ ἐπιπονεῖ, τὰ τῆ ζωῆ βοηθῶν
 τα. καὶ ἀφέλῃς τὸ ἠδον, οὐδὲν ἐμείνων ἐφέλῃ) οὐ πινου-
 σὼν, πόνον ἔχοντες. (Ζωίσι δὲ μου τὸν λόγον, τὰ κῆ-
 ἡμᾶς ἀφῆλματα. ἡμεῖς γὰρ οὐτ' ἐπίνομοι, οὐτε πίνου-
 μεν, ἢ ἠδονῆς μὴ ἀφῆλμεν. καὶ τὸ φαρμάκον εἰχόμεν, ἐ-
 πειδὼν ὑπὲρ κορέσει ἢ ὑφῶν γυμνάσια, καὶ τὰ ἠδοναπα-
 τα ἀποσφραδίζουσα, καὶ μᾶλλον αὐτὸ ἐλοιπῆσα πληγὰς τῶν ἀ-
 μαρτιῶν δέξασθαι, ἢ τῶν νόμων ὑφῶν, εἰ τὸ καὶ τὸ παρ' ἡμῖν ὀ-
 ρεκτικὸν τε καὶ ἐλκτικὸν, τοῦ πεφυκότος παρεκτραπή-
 σεται, ὑπερβαίνοντων ἢ ἰατρῶν, ὑπερβαίνοντων ἢ φι-
 λων, πάντα ποιῶντων ἢ συγγυῶν, οὐδεμία μηχανῆ
 γυνοῖται αὐτὸ ἰκενῆ, οὐδὲ φόβος, ὡς ἀναπέσαι διωκτικῶν
 ταῖς ἢ κηδονέων ὑπερβαίνουσιν εἶξαι. ἀλλ' εἰδότες ὡς
 τετυχεῖσθαι, εἰ μὴ λάβοιμεν ὑφῶν, ἡμεῖς τὸ ἐπίνομοι
 μὴ λαβόντες, ὅταν ποίνω οὐτως ἔχῃ τὰ ἢ λογικῶν ἀφῆ-
 λματα, ὁ ἰσθῦς, καὶ τὸ πῆλον, καὶ ὁ ἴππος πῶς αὐτὸν
 δρακε μοχθηρὸν ἢ ἐργάδες, μὴ τῆς ἠδονῆς εἰς τοῦτο ὑπερ-
 βαλοῦσιν; εἰδότες γὰρ τὸ ἀλογον, οὐχὶ τὸ ζῶν ἔνεκα. (πόθεν
 πολλοὶ γε καὶ εἶ.) ἀλλ' ὅτι ὑπερβαίνοντες ἠδονῆς, ἠδονῆς
 οὐκ αὐτὸν τὸ λαμμοῦ φουσκῆ πινε διαδέσει, τὸ δὲ αὐτὸ κῆ-
 τίμω γαστέρα καταπεμπόμενον. ἐπινομοῦται ἢ αὐτὸν τὸ
 ζῶν, ἀπὸ τῆ ζωῆς. καὶ τὸν ἴσον πάλιν μίγνυται ὑπον. ὃν
 γὰρ ἴνα μὴ τὸ γένος ἐκλείη, ἀλλ' ὡς κηλούμενον ὑπὸ τῆ
 ἠδονῆς, ἐπειδὴν ἠγῆσται ἢ ἐνδεῖα, ὃν φασίη τὸ πλησμο-
 νῆ. ὡς τὸ ὑπερβαίνοντες, ἢ) τίμω τὸ ἠδονῆς συσταῖν, ἐν τῶ
 μί-

talia condiderit, ut quidquid noxium atq; malum est, re-
 pellere nequeant. Sin istud absurdū tibi videtur, qui tale
 quid proferre non sustineas: (nam omnia facta divinitus,
 bona esse fateberis) etiam absurdū est, voluptatem crimi-
 nari, planè boni causa nobis concessam. Etenim absq; hac
 foret, nihil sensu, nihi vita præditū constare posset. Sunt
 enim omnia laboriosa, quæ vitæ opitulantur: ac siquidem
 voluptatē abstuleris, laboriosum omnino nihil adtinget.
 Atq; hanc orationem meam res ipsæ mortalium confir-
 mant. Nos enim neq; comedimus, neq; bibimus, nisi vol-
 uptas incitet. Et quod admirationem meretur, quū cibo-
 rum nos ceperit satietas, etiam incundissima quælibet ar-
 versamur, ac verbera corpore malleimus excipere, quàm
 ore nutrimentum. Quod si etiam vis in nobis adpetens
 adtrahens, a nativo statu deflexerit: monitionibus me-
 dicis, hortantibus amicis, cognatis omnia facientibus, ta-
 men nec ars suffecerit ulla, nec metus, ut ægro persuade-
 ri possit, monitionibus illorū, qui curam eius gerant, ce-
 dendum esse. Immo tametsi nobis moriendum norimus,
 nisi cibum sumserimus; tamen eo repudiato potius mori-
 tem oppetimus. Quum igitur ratione præditorum res
 ita comparatæ sint, quoniam pacto piscis, & avis, & es
 quis, laboriosum vel operosum aliquid fecerit, non inci-
 tante ad hoc voluptate? Comedit enim, quod rationis
 expers est, non ut vivat; (undenam istuc minimè qui-
 dem certè) sed quia de nutrimento voluptatem percipit,
 dū gula naturali quadā adfectione suave reddit id, quod
 per eam in alvum demittitur. Simul ex eodē hoc nutri-
 mento id quoq; consequitur, ut vivat. Consimili modo &
 Venere utitur. Non enim hoc eò facit, ne genus ipsum de-
 ficiat; sed quia voluptate demulcetetur, quotiens inopia
 quidem præcesserit, ad satietatem verò necdum pervena-
 tum fuerit. Quamobrem dicere licet, in omnibus omnino

μέτρη ἐνδείας ἢ πλησμονῆς χρόνῳ ὅπῃ παντὸς ἐφελξῆς ἀφεί-
 ματ' ὅ· καὶ μὲν οὐ μόνον διὰ τὴν ἐμὴν ἠδονὴν ἀφεί-
 ψῆ ἡμῖν· ἀλλὰ ἢ διὰ τὴν ἐν ὑπάρχουσαν τοῖς ἀλλήροις·
 ἔπει γὰρ ταῦτα δι' ἡμᾶς γέροντες, διὰ δ' ἢ τὴν ἠδονὴν αὐτὰ δια-
 σῶσαι, φαίνεταί σαφῶς καὶ ἢ τῆς ἀλόγων εἰς ἀγαθὸν ἐπι-
 σκεπῆα τῆς ἡμετέρας βίῃ. τὰ γὰρ ἔξωθεν ἡμῖν στυγρῶνται, ἐ-
 κείθεν ἐξέλκισται, πρὸς ἀφ' ἑαυτοῦ παρ' ἐκείνων ἡμῖν ἔσθλη
 τὰς ἀφαιρέσεις· τὰ δὲ ὅσ' ὁ μέστος ἐκείνοις χροῖσθαι, ἐγὼ
 μὲν ἢ τε μακρὸς ὁδοῦ, καὶ ἐμποροδύμοιοι, πολεμοῦνται,
 καὶ θηροφύλακες, καὶ γαστρονόμοι, καὶ τὰ ἐκ τῆς γαστρίας συ-
 λέρνυται, τὰ τε ἄλλα, καὶ ὧν χροῖς οὐκ ἐστὶ καλῶς ἡμῶς
 ἀφαιρῆσαι οὐκ ἔστι καλῶς ἡμῶς, νεῶς, λιμένας, πόλεις αὐτὰς, ὅτε κα-
 λῶς ἡμῖν εἶρηται καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἠδονῆς τῆς ἐν τοῖς ἀλό-
 γοις, ἔπειθ' ἢ γὰρ αὐτάρκη καὶ ἀπέριπτον ζωὴν ἀπολασ-
 μοι, καὶ διὰ τούτων πολλῶν δεόμεθα, τούτων δὲ τὸ πλείον
 μέγ' ὅ· ἀφαιρῆται τὸ καὶ εἰδωσιν ἡμῖν παρ' ἑαυτῶν τὰ ζῶα,
 αὐτὰ δὲ ταῦτα τῆς ἠδονῆς διασώζονται· κομῶδῆς σαφὲς γίνε-
 ται, ὡς καὶ τῆς τούτων ἠδονῆς ὁ βίος ἡμῖν σωρίζεται καὶ κα-
 σμῆται. ἢς ἀναρεθείσης καὶ δέπαξ, ἀναρεθείτω μὲν σαφῶς
 τὸ τῆς ἀλόγων γένος, σωμακαρεῖται δὲ αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν
 λογικὸν βίον ἡμῖν ὀπιτήδεια· καὶ ὁ λοιπὸν, ἐπιμοχθόνη-
 να βίον, καὶ φραζερὸν ἔλκει τὸ γένος ἡμῖν. καὶ τοι, πῆ λή-
 ρως τὰ τῆς ἀλόγων ἀπικρὸς βίῃ ὁ καὶ δ' ἡμᾶς ἀφ' ἑαυτοῦ,
 αὐτῶν ἐκ μέσου γαστρονόμων ἐὰν ἢ ἔξω μὲν καὶ ποτ' εἰ-
 πῆν, πολλὰ κερκείνων ἐλεεινότερον ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν ἀφ' ἑ-
 κείνων, ὅτι τὸ μὲν ἐκείνων ἀφ' ἑαυτοῦ, ποτ' ἔστι, τὸ ζῶν ὡς νῦν,
 ἡμῖν δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ κακῶς ὁ βίος, θηελὸς ἐοικὸς τῆς πλι-
 τεῖα τε καὶ τῆς διαγωγῆς, ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν δι' ἡμᾶς γαστρονό-
 μων ἢ φαυλομένων. ἀλλὰ μὲν οὐδὲ ἐκείνο σῶπῆς ἀξιοῖ, δι-
 κλῆς γὰρ οὐσίας τῆς ἠδονῆς, ἐστὶ ἢ παρ' ἐκείνους ὠφελήσθαι,
 ἢ γὰρ

rebus, consistere voluptatem in eo tempore, quod inter
 inopiam & satietatem velut intermedium est. Neque
 tantum voluptatis nostrae causa recte adfectum est ge-
 nus humanum, verum etiam illius causa voluptatis, quae
 brutis animantibus inest. Quoniam enim illa propter nos
 facta sunt, et propter voluptatem conservantur: adparet ma-
 nifesto, brutorum quoque voluptatem vitae nostrae bono esse.
 Nam quae extrinsecus nobis opem ferunt et conducunt,
 ex voluptate quam optime sunt adfecta. Quis explicare
 dicendo possit, quae ab illis alimetur: quos amicum habeas
 minus aliamque, in quibus eis, immmediate utimur, dum ite-
 nera longa facimus. & mercaturas exercemus, & bella
 gerimus, & venamus, & agros colimus, & fructus agris
 cultura colligimus cum ceteris, absque quibus bene nobis
 esse nequit. domos dico, templa, portus, ipsa opida. Quam-
 obrem hoc quoque de voluptate, quae brutis inest, recte
 a nobis est pronunciatum. Nam quia vitam illam copiosam
 sibi ipsi sufficientem, & simplicem, amissimus: ideoque
 quae pluribus indigemus, quorum maximam partem ex
 sese nobis suppeditant animalia, quae ipsa quoque voluptas
 te conservantur: sanequam perspicuum efficitur, et iam
 ipsorum voluptate vitam nostram conservari atque ornari:
 qua prorsus abolita, nihil dubium est, aboleri quae brutis
 sunt necessaria. nec aliud superat, nisi ut arumnosam lu-
 bricamque vitam agamus. Et quid ego dico? Brutorum om-
 nino vitae, vita nostra similis esset, si ea de medio sublata
 foret. Immo si dicere liceat, multo miserius, quam ipsa, sine
 ipsis viveremus. nam ipsorum bene vivere, nihil est aliud,
 quam ita vivere, sicuti nunc vivunt. et vita nostra male
 adfecta foret, si vivendi ratio nostra belluinae responderet:
 sublatis e medio scilicet, quae nostra causa facta sunt. Nec id
 tacendum. Quia duplex voluptas, ab utraque commodum aliquod

ἢ γὰρ καὶ αὐτὴ ἡ ἡδονὴ, (λέγω ὅτι νῦν πῶς ἄσμενον, πῶς ἀ-
 χέσω, ἢ ἄλλοι ἢ ἢ ἡσυχαστέρον κακῶς ἀκούει, ὡς ὅτι ὡς κα-
 φάλακρον ἐστὶ τῶ κακῶν) εἴγε ἡμεῖς βουλοῦμεθα, ἡμεῖς αὖ ἡ-
 μῖν παρ᾽ ἑνὸς αἰώνιων καὶ σωφρόνων μὲν δόξης ἀπολαύ-
 σεων. ὡς καὶ ἐκότερον μέρους ἡ ἡδονὴ λυσιτελεῖ τοῖς βε-
 λομένοις. εἰ μὲν ἀγαθὴ ἴδεν, ἀντιγὰρ τοῦτο· εἰ δὲ κακὴ καὶ
 ὅτι βουλοῦται, ὅτι οὐ σα γὰρ τοιαύτη, οὐδὲν λῦσεν. εἰ γὰρ ἐ-
 κείνη καὶ ἡμεῖς ἀκοντίσθαι τὸ δόρυ, ἄλλοι δὲ ἡμεῖς τὸ δόρυ, ἀ-
 κριβῶς τε καὶ κακῶς πεφραμένοις παροσχῆ καὶ καρτερίᾳ
 τῆ γιγνομένη, παρὰ μὲν μῶς μὴδὲν ἀντιβλάσκει, ἢ δὲ
 καὶ ἀνησεν ἐς τὰ μάλιστα, οἷς γὰρ ἐπεθύλασκον. ὅταν γὰρ τὸ
 πῶς ὅπου ἀφ᾽ ἑνὸς ἀντικρουθῆ ἑρρότητι τε δώρα καὶ ἢ
 ἀσπίδος, ὡς ἐστὶ τερψίτης ἢ ἀρετῆ, καὶ τῆ ἐσωτοδ φρεσὶ ἀν-
 τεπίσσει παρὰ πῶς ἐκπέμψασαν, ἐκείνῳ μὲν ἐργάζεται
 βουματίαν, πληγὴν καμείφ᾽ ἡμῖν ὅτι ἀκουσα χρῆσι, ἀγρήφ
 σεφάνῳ κακοσημένους, ἀγρήφ βουφῆς ἀπολαύειν. εἰκότως,
 εἰ γὰρ τὸ κέρως ἐρηκεν ἡ ἡδονὴ καὶ ἡμῖν, καὶ θανάτου παρὰ
 ἐκείνῳ σατο κέντρων, διὰ τὸ λιγυρῶδες τὸ παρ᾽ ἡμῖν, ἐκείνῳ
 ἀρχὴν δὲν ἀκροσίας κληροδοχῶμενον: οἱ δὲ ἐσκερταίαι ἐ-
 λαδῶροι τῆς ἀπλησίας ἀναφανέντες, δικαίως σεφάωσαν.
 τῶ, καὶ ζωῆς μὴ ἐξοισιν ἀθανάτου, καὶ βουφῆς οὐκ ἀπαθῶ-
 σης τῆ ζωῆς. διὰ καὶ αὐτὴν δεδῶκε τὸ τοῦ παρ᾽ ἑαυτοῦ. εἰ γὰρ δι-
 κῶς γὰρ εἰσπαρῆται τοὺς ἀκροσίας συζήσωτας, πολλῶ γὰρ
 μᾶλλον αὐτῶ παρ᾽ ἑαυτοῦ τοὺς γιγνομένοις μισθὸς διδόναι
 τοῖς ἀγαθοῖς, εἰ δὲ σὶ μέτερε δέναι τῶ χρείαις, καὶ παντὸς
 τοῦ παρ᾽ ἑαυτοῦ τῶ τῶ ἀποπιδῶσιν. ὡς οἱ δὲ οὐκ ἐπὶ δῶται παρ᾽
 πῶς τρυφῶν, διακαχυμένως ἐχόντες, παρὰ ὅτι αὐτῶ ἢ
 παρ᾽ ἑαυτοῦ τῶ χρείαν καλῶν φανείη. καὶ δὲ τοῖς ἡδονῶ ἢ ἡδονῶν
 λόγους, παρ᾽ ἑαυτοῦ νομίζεῖν, πῶς ἡδονῶ τοῖς μὲν, ἀγαθῶν
 εἶη. τοῖς δὲ, τῶ ἀγαθῶν, τοῖς μὲν γὰρ κακῶς φερομένοις καὶ τῶ
 ἀγαθῶ

percipere licet. Nam & illa voluptas, (loquor autem de
 inbonesta, et turpissima, que a bonis male audit, quasi cas-
 pat quoddam vitiorum) siquidem nos velimus, delicias nobis
 æternas et sobrias cum gloria conciliaverit. Quo fit, ut in
 utramque partem voluptas ijs, qui volunt, emolumentum sit.
 Si bona est, hoc ipso prodest: sin mala, et insidiatrix, quod
 quæ talis sit, nihil profecerit. Nam si hastam in nos illa
 contorserit, quæ nos accuratè recteque munitos adtentione
 tolerantiaque cõveniente reperiat: præterquæ quod nihil ul-
 lo modo nocuerit, etiã maximè profuerit ijs, quibus insi-
 dias struebat. Quippe quæ emissum ab ea telum, in solidum as-
 tem thoracis et scuti, quorû artifex virtus est, impactum
 fuerit, impetumque suo reflexum ad eam, quæ emiserat: vul-
 nus ipsa quidem accipit letali verberè, nobis autem invita
 suppeditat, ut marcescente numquam corona exornati, de-
 licijs nullum finem habituris fruamur. & meritò id quidem.
 Nam si cornu contra nos voluptas extulit, et stimulum
 mortis adquisivit, propter gulostatem nostram, quam ex
 illa prima intemperantia velut hereditate cõsequuti su-
 imus: sequitur eos, qui per continentiam semet immunes
 ab insatiabili libidine declaraverint, meritò coronandos,
 ut si fructuosos immortalibus, cum delicijs tali vitæ congruen-
 tibus. Nec abs re deus hoc faciet. nam si pœnas ab ijs exci-
 git, qui vixerunt intemperanter, multò magis ei condes-
 nit, iusta bonis præmia dare, qui necessitatibus modum con-
 situere norunt, & à re quavis has superante semet ab-
 stinent: quum delicias hi nullas admirentur, haud adsea-
 etli erga quidvis promiscuè, quod ultra necessitatem boni
 speciem habet. Denique secundum expostas hæctenus ratio-
 nes, existimare convenit, voluptatem his bonam esse: il-
 lis è contrario, malam. Nam qui malo feruntur impetu,
 navium in morem, instrumento suo carentium, ut cumque
 libidinem adpetitus adflare contigerit: ijs haud dubie

ἀνὰ μάψα πλοῖα, ὡς αὖ ποτε τύχη πνεύσου πλὴν ἔφεοιν,
 ἀπ' ἡμεῶν πολέμιός ἐστι φοβερὸς, θρασὺς τε ἄμα καὶ ὑφα-
 λῶ, μείμναι τε πειρώμεν ὅ μιν μηχαναῖς οἷς συμπλέκ-
 ται, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείνων παύτων διασώζων τὸν τυπον, ἔ-
 σαφὲς ἢ τῆς εἰκῶν ἔσθ' ἵδ' ἡμεῶν αὐτῶν ἡμῶν ἔ-
 δεῖξεν. ὁ δὲ ὧν δὴ πάντων σωμάτῳ, ὡς τὸ νικῆσαι περὶ
 διπλὸν ἔχει ἢ τῆς εἰκῶν ὅ μιν ἔρωτότυπῳ, αὐτὸ ὄντα πρὸς
 αὐτὸ πάλιν ἔσθ' ἵδ' ἡμεῶν ἀπεπείρητον καὶ νωθρὸν: τοῖς δὲ λό-
 γον ποιημένοις τὸ ὡς ἀληθῶς ζῶντες, καὶ μόνως πρῶτον οὐκ
 ἀνδρώτοις, ζῶσι τε πρῶτον οὐκ ἡμῶν, καὶ λογισμῶν τῶν
 κατ' αὐτῆς ἰδιωτικῶν πρῶτον, ἀγαθῶν ἢ ἔτι καὶ αὐτῶν,
 καὶ αὐτοῖς πρῶτον ἀγαθῶν μαρτυρῶν, τὸν τῆδε εἶον ἀμεί-
 ψασί, πρῶτον ἢ καὶ ἡδονῆς ἀληθινῆς τε καὶ μονίμου
 μὲν δόξης μαρτυρῶν τῶν τότε εἶσθ' ὡς τὰ μετὰ τὰ ἀγα-
 θῶν, ἢ ἡ λαμ. πρῶτον αἰτίας, ἢ ἡδονῆς, καὶ ἡ δόξα, ἢ ἀδύ-
 νου μιν πᾶσι καὶ μικρῶν, καὶ μόλις ποῦ τῆ ἡμεῶν συμφορῶν
 μένοντα, καὶ πᾶσι τῶν ἐκείνων, ὅσα ζητήσια ἡμῶν ἔστιν, ὅ μιν
 λον γὰρ αὐτῶν ἔνεκα, ἢ ἑτέρων, τοιαῦτα αὐτῶν εἶη, οἷς γὰρ οὐκ ἔστι
 ἔτι καὶ τὸ ἢ ἡδονῆς ἡμεῶν, νομίζομεν ἢ καλὸν ἔτι ἐν ταῦ-
 τα τὸν λόγον κεφαλαιώσαντας, ὡς πρῶτον ἐν συμφορῶν
 ἀποδοῦναι. ἔτι μὲν οὐκ ἔστι πλὴν ψυχῶν, καὶ πᾶσι τὰ αὐτῶν
 μέλη, ὡς αὐτῶν εἶποι, καὶ τὰς διωμάμεις, πρῶτον θεοῦ. πᾶσι γὰρ
 ἔτι ἔτι ἢ καὶ ἀγαθῶν, ὡς ἀπὸ θεοῦ, τῶν γὰρ πάσης ἀνεί-
 κησι. καὶ πλὴν ὅτι πρῶτον αὐτῶν πάλιν, ἄτε πλὴν ψυχῶν τῆς ἡ-
 σων τῶν παρ' ἑαυτῆς μέρι, καὶ κατὰ τοῦτο ἀγαθῶν, τὸ γὰρ ἀ-
 τελέδες, ὅ μιν καλὸν. ὡς ἢ καὶ πλὴν ἡδονῶν ἔχειν, ἢ τε τὸν εἶον ἡ-
 μῶν σωίσης, καὶ δι' αὐτῶν τὸ ὅτι πρῶτον ἡμεῶν ἐνεργῶν ἔστιν ἐν ἡ-
 μῶν, καὶ ἔτι ὡς νεκρὸν ἢ πρῶτον κείμενον, διωμάμεις μόνον τὸ ἑαυτῶν
 κελίη μόνον. καὶ ἐπὶ τῶν ταῦθ' ἢ πρῶτον ἔχει, καὶ τὰ τῶν ζητήσιων
 τέλος ἔχει, καὶ ἀγαθὸν τὸ ἢ ἡδονῆς ἡμῶν ἀποδέξασθαι ἡμεῶν,
 ἡμεῶν

formidabilis hostis est, & audax pariter; atque subdo-
 lus, & infinitis artibus eos tentans, quibuscum pedem
 conferit: adeoque simpliciter illorum omnium formam
 retinens, quaecumque simulacrum illud voluptatis illo-
 rum opera nobis ostendit, quibus pictura quasi quadam ex-
 primebatur. Ex quibus omnibus sane colligitur, ipsam
 voluptatem, cuius imago representabatur, manifeste vi-
 ditur esse propterea, quod cum adversario superatu faci-
 li & ignavo in certamen descendat: quum alijs, qui verae
 vitae, quae hominibus sola competit, rationem habent,
 & convenienti cum dignitate vivunt, resque suas ratio-
 ne moderantur, bona per se sit, et maxima bona conciliet,
 ubi de hac vita migrarunt: praeterea voluptatem ve-
 rissimam ac durabilem, cum gloria vitae sequatur & con-
 venienti pariat. Nimirum praesentia bona, splendor unius
 versus voluptas, gloria, vana quaedam nomina sunt, et res
 exiles, quae vix ad usum necessitatemque durant omnia
 hae adeo, quaecumque nobis querenda sunt: non tam sua caus-
 sa, quam aliorum, alta sunt: quorum serie voluptas quoque
 continetur. Recte vero nos facturos arbitror, si capitibus
 orationis ad summam hoc loco revocatis, velut in conclu-
 sione rem explicemus. Nunc igitur, & animum, & omnes
 eius partes, uti quis eas adpellaverit, omnesque facultates,
 a deo esse. cur enim non sint? Itidem quum a deo sint, esse
 se res egregias & bonas. nam hoc omnino necessarium
 est. Rursus adpetitum quoque, quum adiectione partis suae
 perfectum constituat animum, hac ipsa de causa bonum
 esse. nam quod imperfectum, bonum esse nequit.
 Eandem esse rationem voluptatis, quae vitam nostram
 fulcit, & per quam vis adpetens in nobis est efficax, nec
 quasi si mortua iaceret, potestate dumtaxat vim suam
 obtinet. Quae quum ita sint, & ad finem perducta quae-
 stione iam sit demonstratum, voluptatem esse rem bon-

ἤν τε ἄλλων ἕνεκα, καὶ ὡς ἀπὸ θεοῦ δεδομένον τῇ τε λο-
 γικῇ, καὶ αἰδητικῇ φύσει : τί δὴ φῆς, ὁ τίμῃ ἠδονῶν ἀπὸ
 διαβάλλων ; εἰ γὰρ σὺ πάντας, ὡς τοὺς ἐρωῶ σοὶ τελευταίων ἐρωῶ,
 ὁ ἄνθρωπος ἠδὲ ἄλλοις ἀκούσας οἶμαι . ἐγὼ σοὺ τοὺς λόγους ὀπι-
 ρώσας, εἰ ἂν σὺ τίμῃ εἰκόνα τῆς ἠδονῆς μικροῦ σωματώδους ἀ-
 νεξωχράσασας, ἐν γὰρ τί μόνον ἀποκυρῶ, τὸ κατὰ πάντων το-
 σοῦτον νομίζεω ὡς τὴν δύναδός, ὡς μικροῦ μέρους ἐπι-
 πᾶσαν ἀνδραπίνην ἀποδίδωμι, ἐξελόντων πρὸς ἐκείνῳ ἀ-
 γωνίζεσθαι . εἰ γὰρ καὶ ἀντιπρὸς σοὶ ταῦτα δοκεῖ, καὶ τίμῃ ἠ-
 δονῶν νομίζεις τίμῃ ἄσχετον, τίμῃ ἀκοσμον, τίμῃ πάντα
 ὀπλολαβῆναι, θυμαπῶν μὲν ἀδενόσσι τίμῃ πρὸς αἰεσίαν, ἀδενῶν
 ἢ θυμαμένους ὀρεῖται λογίζεσθαι, καὶ ποιεῖν ἐξέλοισιν, ἀ λογί-
 ζονται κατὰ ἀγῶμον οἶμαι ποιήσεις, ἐν ἧς ἐκ μέρους ὀπι-
 ρῆς, ἐμὲ πρὸς τοῦτο μὴ μόνον . ὅτε πάντα σοὶ τὸν λόγον
 ἐπιμανοῦνται, καὶ ὅτι πρὸς πάντα μεμφομένον . καὶ μὲν, εἰ
 ἐρωγὰ τοῖς σοῖς συμφάλλω ἐξημισείας, καὶ σὺ ταυτὸν πρὸς ἀ-
 ξίας πρὸς τὰ μὲν, ἑωχρόντες ἀλλήλοισι δὲ βεθισίμῳ : κατὰ
 λίσσω μὲν, καὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀφελίμων, τίμῃ ἀναίσθητον καὶ
 κοσμίαν ἠδονῶν ἀνακρηύσιντες τε καὶ ἀποφάνοντες τίμῃ
 ἢ πλεονάζουσαν τε καὶ ἀκοσμον, τὸν ἀντίον δὲ κατὰ
 ὅτι ἀγαθῶν, ὅτι ἀφελίμων : καὶ τοὺς ἀντιπρὸς γὰρ ἡρώμε-
 νοὺς οὐκ ἐν κερῶν, ὅτι ἐν μέτρῳ μὴ παρ' ἀντιπρὸς, ἀλλ' οἰ-
 κοθεν τίμῃ βλάβῳ δεχομένοις, ὡς σφᾶς ἀντιπρὸς ἐκδεδωκό-
 ντας, ταῖς ἀφελίμοισιν . ἐπεὶ καὶ πάντα τοῦ βίου τὰ ἀγα-
 θῶν, εἰς κερῶν ἀν, ὡς εἰπείν, μὲν βάλου : εἰ γὰρ πρὸς τίμῃ
 ἡρώμεν ἀντιπρὸς ἡρώπο . ἀγαθῶν, εἰ σοὶ δοκεῖ, συμπεῖσαι ἀμα-
 τοῖς λόγοις . τοὺς γὰρ λογισμοὺς ἡμῶν, εἰς ταυτὸν ἐπινομίζω,
 ἀ γὰρ σὺ φῆς τῆς ἠδονῆς ἐπι, τίμῃ ἄσχετον καὶ τίμῃ πλεονε-
 ξίαν, ἐπιπρὸς ἀπολαύσων πάντων : ταῦτ' ἐγὼ φημι ἡμέτε-
 ρα ἐπι . ὡς ἐν λόγοις ἡμῶν ἢ διαφορᾶν, ὅτι τοῖς λογισμοῖς, ἀλ-
 λ' ἐπι

nam, quum alias ob causas, tum quòd à Deo tam ratio-
 nis, quam sensus participi naturæ sit cõcessa: quid tu tam-
 dem ais, qui voluptatem simpliciter criminaris? Nam sic
 quidem ipse files, dicam ego tibi postremũ, quod lubenter,
 audies. Confirmatis equidem suffragio meo rationibus
 tuis, quibus imaginem voluptatis breviter expressisti: u-
 num hoc dumtaxat abrogo, quòd adversus omnes eam
 tantum posse arbitraris, ut vanum propè sit omne sta-
 dium mortalium, qui certamen adversus eam suscipere
 velint. Saltem si hæc tibi quoq; videntur, & si putas vo-
 luptatem superfluam, inhonestam, omnino noxiam, va-
 lentem quidem esse in ijs, quorum in eligendo vis animi
 debilis est: at invalidam in illis, qui rectè res æstimare
 possunt, & quæ ducunt esse bona, facere volunt æquum
 te geres, opinor, ut ex parte scilicet moderatus sis, ex em-
 plum meum imitatus: qui nec omnem orationem tuam
 laudo, nec in omnibus reprehẽdo. Atqui si tuis ego adjen-
 tiar ex semisse, tuq; vicissim in meis idem feceris, alter al-
 teri cõsentire deprehẽdemur; qui pulcherrimam, et bonã,
 & utilem prædicemus ac pronuntiemus eam voluptatẽ,
 quæ necessaria, quæ decens ac honesta sit: viceq; versa nõ
 honestam, nec bonam, nec utilem, quæ modum excedat,
 & expers sit decori: qui deniq; voluptate non opportunè
 nec moderatè utantur, eos non à voluptate, sed seipfos dez-
 trimentũ accipere, quum seipfos abusibus dedant. quan-
 doquidem omnia quoq; vitæ bona in malum, ut ita dixe-
 rim, mutata transeunt: si quis illis præter necessitatem
 utatur. Age igitur, si quidem ita tibi videtur, verbis tam-
 dem in unum coeamus: quando rationes nostras eodem
 tendere arbitror. Nam quæ voluptati tu tribuis, exsu-
 perantiam scilicet, excessumque rebus in omnibus, quo-
 rum fruitio expetitur: ea vicissim ego nostra esse aio.
 Quamobrem verbis, non sententijs dissidemus. Ti

λ' εἰ πὶ σοὶ κελὸν δουλεῖ, τὸτο κελεῖν ἠδονῶν, τίω δ' ἂν τῶν
 ἐξήγησιν, οὐ διοίσομαι. μόνον δὲς μοι καὶ ἂν τὸς, ἀγα-
 πὸν τίω σύμμεθον ἠδονῶν λέγειν.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ,

Οὔτι ἡ μὲν ἀμαρτία, τὸ πάν-
 των χέριςον. δεῖ ἣ μὴδ' εὐα σκοπινώσκειν,
 μὴ τε ἑαυτὸν, μὴ τε ἕτερον· κρίνειν ἣ ἑαυτὸν ἔ-
 ουχ ἕτερον· καὶ τοὺς ἡμαρτηκότας οὐ μισεῖν,
 ἀλλ' ἐλεεῖν· καὶ περὶ μετανόιας, καὶ τ' τοῦ θεοῦ
 προνοίας, καὶ ἀγάπης, ἔ Φιλανθρωπίας.

ΠΕΡΙ ἠδονῶν· περιδιαλεχθέντες, ὡς οἶοί τ' ἦμεν,
 ἀποδεδώκαμεν τὸν περὶ ταυτησὶ λόγον. καὶ εἴηγε
 μὴ παντελῶς τοῦ ἀρέπου τ' ἀποπεπιωκέναι, ἀλ-
 λά μετρίως γουὶ κελῶς τὸν περὶ τῆς ἐξήγησως πλου-
 δόξαι τοῖς ἀκούσασιν ἠνυκέναι. δεῖν ἣ ἡμῶς εἶμαι, περὶ
 ἐκείνης διδασκόντος, καὶ περὶ ἀπογνώσεως διαλέξεσως, εἰ
 μέλλομεν ποιεῖν τὸ προσήκον. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς ἠδονῶν
 ἀφρασίας τὰ ἀμάρτηματα εἰς τὰς ἡμετέρας ψυχὰς κε-
 τασκήπει. ἐν δὲ συχηῖς ἀμάρτίας, ἀπογνώσως· καὶ εἰς ἐ-
 κείνης, ἐπέρεθ' μερίζων. καὶ οὕτω γὰρ προσβαῖνον τὸ κελὸν, ἐ-
 νταξίον εἰς ἀπειρον ἐκταδίωαι, καὶ τίω τελευτάων πλη-
 γῶν τὰς ψυχὰς δέξασθαι, χωρούσης γὰρ ἀεὶ τῆς λύμης εἰς
 τὸ δεινότερον τε καὶ δυσσημακτότερον. ἠ ἠδονῶν πολλὰς
 μὲν πάνυ κετλιώσθαι, πολλὰς δ' αὖ εἰργάσασθαι βουματίας.

bi quidem si quod bonum est, adpellare v' voluptatem placet, & eandem ab usum dicere: non dissentiam. Saitem & ipse mihi concedito, moderatam ut voluptatem esse rem bonam profitear.

ORATIO SEXTA,

PECCATVM ESSE QUID-
 dam longè pessimum. neminem verò
 desperare debere nec de seipso, nec de
 altero: sed iudicare seipsum; & non al-
 terum: nec eos odisse, qui deliquerūt,
 sed miserari. deq; paenitentia, & pro-
 videntia dei, & dilectione, & in homi-
 nes clementia.

Hætenus de voluptate differuimus, uti quidem li-
 cuit, institutamq; de hac orationem exhibuimus.
 Ac sit sanè, non profus ut à decori ratione recesser-
 rimus, sed visa salitè simus auditoribus nostris mediocriter
 prosperè navigationè suscepta tractationis absolvisse. Ce-
 terū debere nos arbitror, ratione buius omni explicata,
 siquidem officium facere velimus, etiam de desperatione
 differere. Nam ex intemperantia voluptatibus abuten-
 te, peccata nostris in animis emergunt: de frequenti pec-
 cato, desperatio exiit: quam deinde maior alia comitatur.
 atque ita dum malum ipsum progreditur, necesse
 tandem est in infinitum porrigi, extremumque vulnus
 animis infligi; dum lues semper in deterius tendit, mi-
 nus ut ea liberari liceat. Adultos admodum voluptas
 prostratos sub egit, multos etiam vulneribus adfecit.

καὶ ἐνιοὶ τῶ μὴ κατ' ἀνδρας ἀγωνίζεσθαι παρηρησῆς, οὐδὲ
 τῶ παρὰ τὴν εἰσβολὴν ἐκείνης ἔπεισσαι, ἀλλ' αἰχμάλωτοι
 καὶ ἀπαξ γερονότες, ὡς εἶπ' ἡμῶν ὁρώντων ἐσειήθησαν. ἔπει-
 τα θελήσαντες, οὐ μόνον τῶ ἀπὸ τ' ἡτῆς αἰσχρῶς ἀπε-
 σείλαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ τ' νίκης φερούσους ἀνεδήσαντο.
 ἡμῶν δ' ἐβελημένων τῶ ξίφει τ' ἀπογνώσεως, οὐκ ἔστιν οὐ-
 δένα δεσπεύειν. καὶ εἰς γὰρ ἡ πλῆρη καὶ οὐδ' αὐτῶς ἰά-
 σιμ' ἔστι. ὡς δ' ὁ θεὸς εἶπεν, ἀνακτῶν ἐμοὶ γίνεται, ὡς ἡ δό-
 νης παρὰ δαίμονα χθόνι, καὶ ὡς ἀπογνώσεως νῦν εἰπεῖν καὶ
 βουθῆσαι, ὁποῖα δυνάμεις, εἰ μὴ δυνάσται τίνες ἀπογνώσαι.
 εἰ γὰρ τοὺς ὡς τ' ἡδονῆς οὐ τῶ γιγνομένου ἔχοντες δόξαν,
 οὐκ ἔστι παρὰ δαίμονα εἶναι, οὐκοῦν οὐδὲ γέροντες, ὅλην γὰρ αἰ-
 μα, τοὺς κινδυνόουσι τὴν χεῖρον παθεῖν, οὐ συνληπτοῖς αὐ-
 τοῦ δόξαι. πολλοὶ γὰρ ἀπὸ μακρῶς πνέουσι ἀλλης πλάης, οὐ-
 δεις δ' ἀπὸ συγῆς ἀπογνώσεως ἐπανήκα. δοκοῦμεν δ' ἡμῶν
 εἰκὴ βούλεσθαι, μὴ δ' μετέχειν τῶ τῶν ἐλπίσιν ὅ-
 κου πνέουσι, ἢ ἀρασῆται: εἴ γὰρ γιγνομένου, μὴ σὺν
 παρὰ δαίμονα εἶναι ἐμὴν τῶ νόσον, ἢ τίς οἷς συγγένοιτ' αὐ-
 τῶν γέροντες, τοῦτο ἄτεχνῶς διαφείρει. εἰ δ' ὅπως
 ναὶ τῶ ἀρώματι κατάλληλον οἶμαι φάρμακον, εἰ μέλλο-
 μεν αὐτὸ καταεἶλθαι τὴν καὶ ἰατρῶν: ἀλλὰ μὴ παρὰ δαί-
 μονα τοὺς ἐναντίους, οἰκοῦντες ὁρώντες καὶ φλεγμαῖνον, καὶ ἀ-
 πλῶς δ' παρὰ δαίμονα ὅπως οὐτω γὰρ βοηθητέον, ἢ γνησίους βο-
 θεύαις, καὶ οὐκ ἀπαδούσαις τῶ χεῖρον τ' παρ' ἡμῶν
 συμμαχίας. ἄλλως γὰρ αὐτῶν εἶη, μὴ δ' ἐλπίσειν, ἀμεινον, βλα-
 ψα γὰρ αὐτῶν, οὐκ ὀνήσαι τοὺς ὅπως ἢ μὴ γὰρ δὴ δειν βοηθουμέ-
 νους. οὐ χαλεπὸν δ' οἶμαι εἶναι τὸ κατάλληλον τῶ φάρ-
 μακον. χρῆται γὰρ οἰκοῦντες αὐτὸ ἢ τῶ σωτήρη φιλανθρω-
 πία, ἢ μόνον πάντων ἰατρῶν ἡμῶν γὰρ τοῖσιν ἀρρωσθημάτων ἢς
 τὰ ἀμάρτυματα ἡμῶν ἀνθρώπων τοσοῦτον ἐλαττον ἔχει, ὅ-
 σπε

Ac nonnulli, quod in animum suum viriliter certare non
 inuixissent, ne prima in quidem eius adgressionem sustinuer-
 re: sed captivi plane facti, spectatorum subilis explosi sunt.
 Deinde quum voluissent, non modo cladis acceptae labem
 abolere: verum etiam debitis victoriae coronis redimiti
 fuerunt. At verò quotquot ense desperationis lesi sunt, eo-
 rum nemo curari potest. Letalis enim ista plaga est, nec
 ulla ratione sanabilis. Quamobrem ipsa postulat necessitas,
 quod diebam modò, ut quum hactenus de voluptate dis-
 seruerim: nunc de desperatione verba faciam, proque viris
 opem illis feram, qui desperationis in periculo versan-
 tur. Quippe si de voluptate non recte sentientes, haud
 quaquam silentio transeundi erant. uti nec à nobis est fa-
 ctum: multò minus arbitror existimaturum aliquem, non
 illis opem ferendam, qui eo sunt periculo constituti, deterius
 ut quiddam ipsis accidat. Nam ex alio quodam errore diu-
 turno plures, ex assidua desperatione revocatus est nes-
 mo. Nec vanè aliquid moliri nos arbitramur, nec in hoc
 conatu nostro quidquam esse vel tumoris vel audaciae.
 Nam æquum esse censemus, ut minimè silentio morbum
 illum prætereamus: qui proculdubio perniciem illis adfert,
 quibus ad aliquid tempus adhaeserit. Imponendum autem
 vulneri convenientis medicamentum puto, siquidem id sedare
 velimus ac sanare: non per se tumens et aestuans, magis
 etiam contrariis exacerbare. Simpliciter autem cunctis
 hoc modo succurrendum nativis remedijs, et à quibus ille
 non abhorreat, auxilio qui nostro indiget. Nam cetero-
 qui preslitterit, nihil nos omnino moliri. quippe detrimen-
 tum, non emolumentum acciperent, quibus adhibere reme-
 dia vellemus. Nec inventu difficile convenientis illud me-
 dicamentum arbitror. Etenim id ex se se suppeditat in se ser-
 vatoris erga nos clementia, quae sola cunctis huiusmodi mor-
 bis medetur: et quae tanto sunt inferiora mortali delicta,

σον οὐδ' ἔστι ἐνδομηδύων. ὡς δὲ βαλείδῳ, φασὶ, πρὸ
 ζητούμενον ἡμῶν εἴρηται. ἀλλ' ὁ δὲνα γὰρ φασὶν, ἡμῶν ἀ-
 περέργη, καὶ κατ' ἐλπίδα, καὶ γέροντες πᾶσι μαθόντων ἀπα-
 σι τοῖς τοῖτον ὁρῶσι, καὶ πᾶσι τῶν πρὸς τὸ ἀπογῶνας ἐου-
 ληθῆναι δεῖ μόνον, καὶ πρὸς τῶν ἀπογῶνας τὰ κατὰ καὶ
 πηλῶν αἰ τὰ χροῖον ἐπ' αὐτῶν τῶν ἡμῶν καλῶν ἀνέλδοι κορυ-
 φῶν, λέγω ὅτι βούλησιν ἡμῶν, τῶν διὰ τῶν ἔργων μὲν τυρομέ-
 νων, οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὡς ἀληθῶς, διήγησεν τὰς ἀποπυρῶν
 τοῦ σκοποῦ. ἐκ γὰρ τῆς μὴ βούλησιν ἡμῶν, τὰ τ' ἡμῶν
 παιδεία ματὰ ἐπιμένειν εἰσώδεν ἡμῶν, ὡς αὐτὸς πρὸς ἡμῶν
 ὡς, οὐδὲ τῶν ἀρχῶν εἰσκαμῶζει. τὸ, τε γὰρ γέροντες, τε
 διαμαρτυρῶν κακοῦς, καὶ αὐτὸ τὸ ἀγαθῶν ἔστι, καὶ δια-
 κέσαι, ὅτι κοθεν σαφῶς τοῖς ἀνθρώποις. οὐ γὰρ ἔστι καλοῦς ἐ-
 δέλοντας ἔστι, πνὴ τῶν ἀνθρώπων βιασθῆναι, κακοῦς ἡμῶν
 εἰσὺ εὐλοῖας γέροντες διὰ κακίαν πρὸς αἴρεσιν, εἰπα
 μὴ διορθωθῆναι, τοῦτο δὲ λέγειται. καὶ εἰ τῶν γὰρ ἀλη-
 θῶν, εἴρηται τὸ φάρμακον, καὶ ἡ τ' ἀπογῶσεως ἡμῶν ἡμῶν
 σε νόσῳ. ναί φασιν. ἀλλ' ἔστι γὰρ ὁ γέροντες, βλαμῶν
 γέροντες πάντων ἔστι πρὸς παιδῶν καὶ πολλὰς ἡμῶν, πολ-
 λάκις πάλιν τῶν τῶν. καὶ πῶς αὐτὸς ἔχει διορθωθῆναι, μὴ
 ἀπογῶμεν τὸν ἀνθρώπον. αὐτὸ γὰρ ἡ κακία μὴ ἡμῶν ἡμῶν
 τῶν ἀπογῶσιν λέγω, ἡμῶν γὰρ τὸ πᾶσι τοῖς βουλη-
 μένοις τῶν ἡμῶν ἀσμένως δέξασθαι. εἰ γὰρ μὴ τοῖτον
 τὸν ἔσπον εἴη τὰ κατὰ ἡμῶν, οὐδ' αὐτὸς πάντως εἰσώδεν
 ὡς γὰρ οὐδεὶς ἀγαθῶν, καὶ τὸν δεῖον χρησιμῶν, οὐδ' ἀμ-
 πίας ὄντως ἐλδέσθαι, καὶ ἡμῶν βλάβη πολλῶν τῶν ἡμῶν
 ἡμῶν εἰς ἀρετῶν. δεήσει τοῖνυν ἀπασι τοῦ φαρμάκου τῶν
 τοῦ, τῆς μετανοίας φημι. καὶ τούτου κατὰ μῆλου πε-
 τυχηκόσι, τὸ δεκτικὸν δίδως ἔπεισι. καὶ πρὸς ἀνθρώπων
 ἡμῶν ἡμῶν πολλῶν τῶν ἡμῶν ὁμοῦ τῶν ὄντων καὶ γε-
 ρονῶν

quantum ne cogitando quidē concipi potest. Quapropter
 ab ipso limine, quod aiunt, inventū nobis est, quod quere-
 bamus. Atenim ille, dicet aliquis, avulsus est de sublimi,
 deorsumq; lapsus, ac ruinæ spectaculum triste factus uni-
 versis. Quid istec ad desperationē? Voluntate dicitur axat
 opus est animi, qua fiet, ut ablutus à vitijs, etiā supra vo-
 luntati celeritatē ad ipsum bonorū culmen ascēdat. Volun-
 tatem verò nunc eam dico, quæ testimonia factorū habet.
 quippe fieri nequit, nequit omnino fieri; ut qui voluerint,
 fieri non adingāt. Nam quia sanari nolumus, iccirco in
 nobis animi vitia durare consueverunt. quippe si resistas
 mus fortiter, prorsus in animos ea nō pervadunt. Etenim
 ut fiant, & maneant mali; itidemq; ut boni sint, ac perse-
 verent in bono; dubio procul ex sese mortales habēt. Nam
 fieri nequit, ut qui boni esse volūt, ab extranea re quapiā
 cogantur evadere mali: nec ut ij, qui electione animi pes-
 sima mali facti sunt, deinde non emendentur, siquidē id
 voluerint. Atq; hoc sanē si verum est, inventum est medi-
 camentum; iamq; morbus ille desperationis victus, abs-
 cessit. Sanē verò, inquiet aliquis. at miser iste factus est
 omnibus planē vitijs obnoxius, sapiusq; sanatus, multo-
 toties eadem expertus est vulnera. Quoniam igitur cōfieri
 pacto possit, ut emendetur? Nequaquam de homine des-
 peremus. Quippe si letale vulnus haud adsit, (desperatio-
 nem autē intelligo) sanabilis morbus est in ijs, qui medi-
 cinā lubenter admittere volūt. Quippe si nō in hunc mo-
 dum comparatæ res nostræ forent, nec unus omnino sal-
 vus evasisset. Vt enim nemo bonus est, secundū illud di-
 vini oraculi, ita nec reapse quis immunis à peccato, tam-
 etsi logē ceteris virtute præset. Quapropter universis hoc
 medicamēto, paenitentia in quā, opus erit: quod si qui tale
 nacti fuerint, quale debet esse, mox recta valetudo recu-
 peratur. Etiam si quis multis modis et eos, qui nūc sunt, et

γεροντος ὅππῃ κακῆς βεβημένοις, θρῦλων μὲν ὅτι πολλῶν
 ὁ ποιοῦσι τὸ ἄξιον ὡς ἀληθῶς γέροντες, ὅτι καλὸς καὶ ἐπ'
 ἀγαθοῖς δημιουργηθεὶς, ὁ δὲ πολλῶν ἐκῶν κακῶν τῶν ἑα-
 ποδ' ἑυχῶν ἐνέπλησεν, ὡς οὐδεὶς ἔτερο. πλὴν καὶ ὅσα
 γε αὐτὸς, αὐτὸς ἐβροχῆς μανικώτατος ἢ ἰδίας διορθώσεως
 ἤβηται, εἰ μὲν ἀπογῶ, δὲ ἡθῆς, μᾶλλον δὲ ἀνόητος, πλὴν
 φιλανθρωπίαν τῶν ἀπειρον, ἀμύρτίας πέρους ἐχούσης, ἤ-
 τω νομίμας. εἰ δὲ θεῶν παρηΐσας οὐτοσὶ, ἤβη μὲν κακῶν
 ἀποσείη, ἀνδρέξεται δὲ ἤβη καλῶν, ὅση δυνάμεις, οὐδὲν κα-
 λῦσει τοῦτον ἐπαιόντω, πλὴν παρτέραν κατὰ σῶσιν ἐπαια-
 λαῖσιν, ἢ καὶ πολλῶν παρῆθεν. εἰ δὲ καὶ ἑσπερῶν πῶς ὁ-
 ξει τὸ εἰρημένον. αὐτὸς ἀμύρτίας ἀποσείησιν, τίς ἕσπερῶν;
 φησὶ, καὶ ἀμύρτίας τίς σωήσῃ; καὶ, εἰ ποῦν, ὅτι
 οὐχ ἢ μύρτιον καμῶν, ἀλλ' ἐπὶ ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ οὐδεὶς ἀ-
 γαθὸς, εἰ μὴ εἰς ὁ θεός, καὶ ἀνά πᾶσαν τῶν ἡραφῶν δέροις
 αὐτὸν πολλὰ τοιαῦτα ζητήσας. ἀλλ' ἦλθεν, ἵνα ζῶν ἔχο-
 μεν, ἢ ἀποκρίν ἔχομεν. καὶ, εἰ μὴ ὁμολογῶμεν τὰς ἀμύ-
 ρτίας ἡμῶν, πῶς ὁ θεὸς καὶ δικαιοσύνη, ἵνα ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀμύ-
 ρτίας. δέδωκε γὰρ αὐτὸν ὁ πατὴρ εἰς ἕβην τὴν καὶ πᾶσιν,
 καὶ δύναντον, αὐτὸν ἡμῶν ἕβων τῶν παρῆθεν, ἵνα πᾶσι
 πᾶσιν εἰς αὐτὸν, μὴ ἀποληται. καὶ, τὸ ἄμα αὐτὸ καὶ δ-
 εἴξει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀμύρτίας, ὡς ὅταν εἰς ἡμᾶς αὐτοῖς
 καὶ τὰ κατὰ ἡμᾶς βλέπωμεν, δικαιοσύνην πάντας ἀπογῶ-
 σκῶν: (μὴ γὰρ εἰσέλθῃς εἰς κείσιν μὴ τῶν δούλου σου, ὅτι ἔ-
 δικαιοσύνησέτω ἐνώπιόν σου πᾶσι ζῶν) ὅταν ἢ εἰς τὸν θεόν
 καὶ τῶν ἐκείνου φιλανθρωπίαν, μηδὲν ἀλέγῃ, ἢ δὲ δὲ δ-
 πων σαθῶσαι. φησὶ τε γὰρ ὁ ἐπὶ πᾶσι χριστὸν ἰδίας ἀπὸ π-
 λου, παρῶσῃσας καὶ τοῦτον ἕβου δυνότος, καὶ πάντας δ-
 λει σαθῶσαι δι' οἰκείαν ἀγαθότητα ἐφ' ἣν γέροντες ἀπο-
 ποσ, ἢ πέπονθεν ἕβη ἡμῶν, ὁ κατὰ ἡμᾶς τε, ἢ ἀπαθῆς, καὶ

qui fuerunt ex vitiositate celebres, superaverit: multis il-
 le quidem lacrimis revera dignus, quod quum & bonus
 & ad bona conditus, sponte sua pluribus animum vitijs,
 quam alius quisquam, impleverit: sed nihilominus idem,
 modo studio quodam insano correctionem suam sitiverit,
 si quidem desperet, stolidus est, vel amens potius, qui divi-
 nam illam benignitatem infinitam, peccato sine habente, pu-
 tet inferiorem: si collocata in deum fiducia resilierit à ma-
 lis, et bonis adhaerit omnibus viribus, nihil erit impedi-
 mento, quin reversus, pristinum statum recuperet, vel etiã
 longo superet intervallo: ut ut hoc prolatum à nobis, non-
 nulli nimium putabunt. Si delicta observaveris, quis sus-
 tinebit? inquit ille. Item, Peccata quis intelliget. Item,
 Si nos peccasse negaverimus, ipsum mendacem facimus.
 Item, Nemo bonus, nisi solus Deus. Et per universas lit-
 teras sacras, si quaesieris, eiusmodi multa reperies. Venit,
 ut vitam habeamus, & superfluum habeamus. Item, Si
 consteatur peccata nostra, fidus & iustus est, ut pecca-
 ta nobis remittat. Nam dedit eum pater ad ignominiam,
 & cruciatum, & mortem, pro ijs, qui obnoxij perpetien-
 dis illis erant: ut quisquis in eum credit, non peccat. Item,
 Sanguis ipsius expiat nos ab omni peccato. Quamobrem
 quotiens nos ipsos, & quae nostra sunt, adspicimus: ius-
 tum est, omnes desperare: (quando per scriptum legis
 mus: Ne intres in iudiciũ cum servo tuo, quoniam iustus
 conspectu tuo non deprehendetur eorum quisquam, qui
 vivunt) at quum deum, eiusque clementiam intuemur;
 nemini desperandum aio, qui salvus fieri saltim velit. Nam
 deus & diligit eum, quem manibus proprijs de luto fin-
 xit: quod ipsum quoque prius è nihilo produxerat: & om-
 nes salvos fieri vult propter bonitatem suam, quam ob-
 causam & homo factus est, & pro nobis passus, quum
 pariter & nostri similis esset, & passionis expertus. Et

τοι τοιαῦτα τὰ πάθη, διὰ καὶ μνημονόμοισιν μόνον, ἐπι-
 σασίν καὶ φείλιω μυσίαν τῆς ἑξῆς ἀπάντων ἡμετέ-
 ρηκεν: εἰ τοίνυν θέλει πάντας σωθῆναι μετανοήσαντας,
 διώμεται δι' ὅσα φθὸν θέλει· οὐδὲν γὰρ ἐν πόντῳ λείπεται τοῖς ἐν
 ἐμῶν πῆλαις ὡς τὸ σωθῆναι, ἢ τὸ θελήσει μετανοήσει, καὶ
 ἔργα δεῖξαι ἡμετεροῖς, πῶς οὐκ οὐκ ἔξω φρενῶν ὄντι·
 τίτω σωθῆναι ἀπογνώσκων, ἢ ἂν ἀπεγνωσμένων ἢ δι' ἑαυ-
 τοὺς καὶ τὰς περὶ αὐτοὺς, ἡμετέρας δὲ οὐκ ὁμῶς ζῶντων ἐλπί-
 σι δι' αὐτῶν γὰρ τὸν σωθῆναι, καὶ ἂν φθὸν ὄντι πῆλαιον ἢ
 μῆτιν τωροθεῖς; μηδεὶς οὐκ εἰς ἐκείνων ἐλπίζων, ἀπογνώ-
 τίτω ἑαυτῶν σωθῆναι. οὐδὲ γὰρ ὁμοίως ἡμῶν ἐκείνῳ κρινεῖ
 τὰ ἡμετέρας, οὐδὲ ἀνθρώπων ἀδικησάντων τὴν καὶ φιλανθρω-
 πῆ: ἀλλὰ τῆ ἰδίᾳ κρινεῖ, μηδὲν τι παρ' ἡμῶν ἀπαιτῆσαι οὐκ,
 ἢ τίτω γιγνομένων μετάνοιαν, ὡς τὸ ἡμῶν λυσιτέρας ἀφο-
 ρῶν· οὐ δι' ἑαυτῶν καὶ ταῦτίτω ὀφείλει. οὐδὲ γὰρ τὰ ἑξῆς ἀ-
 ρείων γένοιτο ἀνὰ τῆς χριστιανίας. ἡμεῖς ὅτι πάντες ὄντι
 φροῦδοι ἀνὰ τῆς ἐξουσίας, εἰ τις ἀνὰ ἀφείλετο τίτω παρ' ἀλ-
 λήλων βόηθαι, ὡς εἰ τι ἀκριβῶς θεωρήσειε τίτω ἡμετέρας
 δικαιοσύνην τὴν καὶ φιλανθρωπῆ, καὶ ὡς ἔδειξεν ἢ τὸ σωθῆ-
 ρος, μὴ εἰ ἀνὰ ἡμῶν ὄντων ἐδέξην δικαιοσύνην τὴν καὶ φιλανθρω-
 πῆ, ταῦτίτω δὲ ἡμετέρας ἀποκρίσει. σιωπῶμεν ὅτι, ἡμῶν πῆ
 νόμος φιλανθρωπῆ μερίτη καὶ μῆ, τοῖς ἀποδεδοκόσι τὰ δι-
 κῆμα συγγνωσκῆν καὶ μὴ δυνήθῃ τις ἀκρίβως, πῆ ἡμῶν καὶ πῆ
 δου, καὶ δεσποσύνῃ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα καὶ πῆ καὶ δόξα.
 τὸς ἐπέσει, τῶν τὰ δεινῶς πῆζοντι τίτω πῆζομένων νῆκων
 δουαμῶν, καὶ σιωπῶ τῶς ὕβρις, τῶς λοιδορίας, πῆν ὅτι, πῆ φέρου
 εἰς σχῆμα, πολλὰ πῆρισσα θυμῶν γιγνομένων· ἀ τοῖς ταλαι-
 πύροις ἐκείνοις πολλὴ πῆ δακνηρότητα φαίνεται σφραγῆς ἀν-
 τῆς καὶ δυνάτου, εἰ μὴ πῆνες εἶεν ἐκείνων ἢ καὶ τῶν κῆκων
 μεμαθηκότων, ἐπέσει καὶ ῥάπισμα καὶ κόρησις δεῖξαι τα.

δύτο

quidem eiusmodi fuere cruciatus, ut vel sola recordatione
 sui cunctorum in animis nimium quantum pavoris et hor-
 roris excitare queant. Itaque si vult omnes fieri salvos, qui
 penitentiam egerint; quaecumque verò vult, potest: nihil
 ergo deest is, qui confituti sunt in peccatis, ad hoc, ut sal-
 vi fiant; quàm ut respiscere velint, et penitentiam fa-
 ctis ostendere. Quoniam igitur pacto non mente desti-
 tutus est, qui de illorum salute desperat, qui propter se
 quidem facta sua desperarunt, at nihilominus in bona
 spe vivunt propter ipsum servatorem, et eos cruciatus, quos
 ille perpeffus est, in crucem pro nobis actus: Quamobrem
 nemo, qui sperat in ipsum, sua de salute desperet. Non e-
 nim ipse nostro more facta nostra iudicabit, nec in iudi-
 cio suo humanæ iusticiæ benignitatis, sed propriæ ratio-
 nis habebit; nihil nunc aliud à nobis postulans, nisi rectam
 penitentiam; quam ipsam respiciendo nostram utilita-
 tem non propter se requirit. nam quæ proficiuntur ab
 inutilibus, ipsi minime fuerint utilia. Nos verò prorsus
 in nihilum statim redigeremur omnes, si quis opem mutuum
 è medio tolleret. Quo fit, ut si quis accuratè iusticiam et
 clementiam nostram consideraverit, et cum iusticia clemen-
 tiæ servatoris comparaverit; equidè arbitret, illum nostris
 ne iusticiæ quidem et clementiæ nomen concessurum, quod
 sanè in hunc modum contemplerur. Nobis hæc amplissimè
 clementiæ lex est, ut eis, qui satisfecerint, iniuriam condo-
 nemus. Quod si quis persolvere nequiverit, adsunt verbera,
 ra, còpedes, carcer, omniaque huiusmodi alia, nonnumquam
 et mors sequitur, quæ quæ diriter premunt, oppressorū vi-
 res superent. Taceo contumelias, convicia, quidquid igno-
 miniam adfert, multa cum iracundia vehementia fac-
 etum: quæ res miseris illis ipsa cæde ac morte longè mor-
 daciores videntur. nisi de numero sint eorum, qui vultum
 demittere didicerunt, etiam quum alapas acceperint.

οὐτω τὰ ἡμέτερα φιλανθρώπων καὶ δίκαια, οὐδὲν οὐ μέγα
 οὐ κενότατον ἀλλὰ μικρὰ πρᾶξα, καὶ συγκεχυμένα, καὶ πρὸς
 τὸ ἡμῶν ἀνθρώπων συνοῖσον ἀφορῶντα μᾶλλον, ἢ τὸ πρὸς τοῖς
 γίγνεται. θεοὶ δ' ἤρῳσιτ' ἀν' οἷμα δίκαιοσύνη τε καὶ φιλα-
 νθρωπία, τὸ μὲν μελομένοις ἡμᾶς ὡς δεῖ, ἐφ' οἷς γὰρ ἐξυβεί-
 σιμαν εἰς τὸν ἀπὸ νόμον τῆς ἀδικίας ἐστὶν ἐπιτολῶν, διδόντες
 αὐτὸν ἀχρεῶς, καὶ μὴ ζητεῖν τιμωρήσασθαι, εἰ μὴ τὴν ἰσθ-
 ροποῦν ἐκείνων πᾶσι ἀντιστενέμεν δυνήσασθαι, ἐπεὶ καὶ
 ἄλλως τοῦτο ἀδύατον. τὸ μὲν γὰρ εἰς θεὸν ὑβρίσαι, διχ-
 ρές· πῆψαι δὲ γὰρ τὸν, ἀμήχανον. διαπί; ὅτι καὶ τὸ πᾶ-
 σιμα τὸν, ἐκείθεν ἡμῶν. ὡς καὶ τὸ δυνήσασθαι ποιῆ-
 σάτι τῶν δόξαν θεῶν νομιζομένων προσφέρειν, ἤρῳσιτ' ἀ-
 ἐκότως ἡμῶν, οὐκ ἐκκοπή πινθ' ἡρῳσι, ἀλλὰ προσδοκῶν
 ἕλκος ἢ τὰ τῶν ἐλαχίστων πρὸς τοὺς μεγίστους, εἰ μὲν ἀπῆμ
 εἰσφέρει, ἔσω ἢ μικρὰ τίς αὐτῆ καὶ φαυλοτάτη, δόξειεν
 ἀν' ἐκείνη καὶ ἀειφανείη. ἢ ἢ καὶ πᾶσιν εἰσενέμοι πᾶ-
 μῶν μὲν ὅστις ἀν' πρὸς βούλοιο τῆς ἀποβολῆς, οὐ δυνάμει
 τῆς ἀποδοῦναι δόξης. ὁ δ' ἢ θεὸς ὡν ἀγαθός, δέχεται τὸ πρὸς
 συμείδω τὰ πᾶσι εἰσφέρειν, ὡς πρὸς ἀν' εἰς ἐδωόμῃα τοῦ-
 το προσέξω. ἀποδομύμενων γὰρ ἡμῶν τὸ χρεῖσθαι ἄπαν ἐκ-
 τῆσαι, εἰ ἀπορῳκῶν τὸ ἀφαιλούμενον πᾶσι ἡμᾶς ἰσῶν, οὐ-
 δὲν τοῦτο λογίζετα. οὐδὲ γὰρ δέεται παρ' ἡμῶν οὐδὲν, ἢ
 ὡν ἐσμέν κώριοι. πᾶς οὖν εἰκὸς κολαδίσεσθαι τοὺς σφᾶς
 αὐτοὺς ὅτι πρὸς ἀν' εἰς τὴν φιλανθρώπων, διὰ
 κενότατος μὲν νοίας, καὶ τοὶ παρῆκον εἰπεῖν, κενότατος μετᾶ-
 νοίας. οὐ γὰρ ὅτι μετάνοιαν εἶναι, πᾶσι μὴ παντῶσι κενό-
 ταν οὖσαν. ὅτι δὲ ἀπῆς κενότατος, καὶ πᾶσι εἰν κενό-
 ταν οὖσαν, τὸ μὲν κενότατος; ἐστὶ μὲν οὖν μετάνοια, τὸ μὲν γόν-
 τας, ὅτι τοὺς περὶ μέγιστος, καὶ δεικνύουσιν πᾶσι μετάνοιαν
 ἔργοις, ἀπῆς τὸν δυνάμενον σάξαι βέχαι, ἐξ ὅλων τῆς

κερ-

Sic nimirum clementia iusticiaq; nostra nihil neq; ma-
 gnum, neq; purum est; sed ex ille quiddam, & confusum,
 potiusq; nostrum ad commodum spectans, quam illorum,
 quibus exhibetur. At Dei iusticia clementiaq; fuerit, or-
 pinor, eiusmodi; mox uti nos respicentes, ceu decet, ob de-
 signata nequiter in ipsius legem, per ipsam mandatorum
 violationem, recipiat; minimeq; poenis adficere velit, si
 parum ac respondentē ipsi honorem vicissim exhibere nō
 possimus. quippe ceteroquin etiam hoc fieri nullo modo
 potest. nam facile quidē est, deum offenderes; sed eundem
 honore adficere nullo modo possumus. quamobrem quod ab
 ipsomet nobis concedatur, ut eum honore adficiamus, quo
 sit, ut ipsum illud posse quid facere, quod ad dei gloriam
 cedere putetur, haud abs re non pro dissolutione debiti;
 sed accessione sit habendū. In universum verō, quae à mi-
 nimis erga maximos fiunt, siquidē infamiam adferūt sa-
 nequā pusillam et minimi momenti, pro maxima splen-
 didissimaq; haberi solet; siq; omnis oblatus fuerit hono-
 riam cum qua libet exsuperātia, nihil hoc adicere gloriae
 potest. Deus verō, qui bonus est, etiam cupiditatem exhibe-
 rēdi honoris ita probat et admittit, atq; si rem ipsam pre-
 stare possemus. Quippe quū nos aēs alienū omne dissolvere
 cupimus, si maxime quod debetur, facultates nostras supe-
 ret; pro re momenti nullius id ipse ducit. Nec enim à nobis
 quidquā desiderat, nisi quod nostra sit in potestate positū.
 Quinā ergo consentaneū sit, illos poenas daturōs, qui se
 ipsos per puram penitentiam totos in eum reiecerint; atq;
 qui supervacaneum est, purā dicere penitentiam. Nam
 fieri nequit, ut sit penitentia, quae omnino pura non sit.
 per hanc enim purificamur. & quo pacto fieri purificatio
 per rem non puram possit? Enim verō penitentia est, resip-
 iscentes de admisis, & factis penitentiam ostendens
 tes, ad eum currere, qui servare potest; idque toto corpore

κερ-

καρδίας σου, καὶ ἕξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἕξ ὅλης τῆς
 ἰσχύος σου, φησὶν ὁ παλαιὸς νόμος. ὁ δὲ θεὸς οὕτως ἐ-
 σὶν ἀγαθός, ὡς καὶ πῶς ὁ πωσοῦν μεταμέλειαι, ὅπως καὶ δέ-
 χεσθῆ. εἰς γὰρ τὸ θέλει ἀφορεῖ, καὶ τὸ δωματὸν, ὁ φιλή-
 θρωπος, ὡς περιέηται. ὡς εἰσεσθῆ δὲ καὶ κείνο τὸ ἀγαθόν.
 ἔπειθ' ἂν γὰρ ἡμεῖς ὀλίγον τι περιεσθῆσκωμεν τῆς ἀγαθῆς
 θελήσεως, ἀπὸ τῆς πωσῆς ἡμῶν ἀφ' ἧς γίνεται ἡ τοῦ θεοῦ ὁ-
 πη, καὶ τὸ τέλος θελήσει παρ' αὐτῆς δίδεται. καὶ τὸ λέ-
 γω, ἔπειθ' ἂν περιεσθῆσκωμεν; ὅπου γὰρ καὶ μὴ βουλομέ-
 νους ἐνάγει πωσῆς τῆς ἀγαθῆς ὁ δημιουργὸς ἀπασί ἔσποισ, ἀλλ'
 μέντοι τοῦ εἰσασθῆ, ὡς οὐ περιεσθῆσκον ταύτη ἡμέτερος, ἢ δὲ
 τῆς ψυχῆς θεοσπεία, ἰατροὶ μὲν εἶται μόνου θεοῦ. ἔ-
 σθῆ ἢ καὶ ἡμῶν ἐφ' ἡμῶν. εἶ γὰρ τῶς ἀδελφῶς τῆς ἀφ' ἧς εἶται,
 καὶ τὸν ἰατρὸν εἰδέναι, καὶ πωσῆς ἐκείνον ἐθέλεισαι θρα-
 μείν, τὸς γὰρ ὑγείας ἐφιεμένους. ὡς οἱ περιεσθῆσκωμενοι
 ἡμῶν κολάσεων, (ὁ λόγος ἢ νῦν οὐ πωσῆς ἡμῶν πωσῶν μόνου)
 ἀπὸ σοφίαν αὐτοῖς αὐτοῖς γὰρ πάντως, οὐχ ὁ θεός. συλ-
 ρεῖ ἢ τὸ τοῦ ἡμέτερος, οὐ διὰ τὸ δίκαιον μόνου, ἀλλ' ὅτι καὶ
 συμφέρον τι λαμβάνον, μίγνυται ταῖς κολάσεσιν. ἢ γὰρ δὴ
 πωσῆ ἡμῶς ἐκείνου χρησθῆς, πανταχόθεν ἀνακίχεται τα-
 πὶ πωσθῆ. εἰ οὐκ ἂν ταῦτα δοκῆ, (δὲξαι εἰ δὲ αὐτῶν πάντως)
 πωσθῆ μὲν ἔχον ὅτι, τὸν ἐν ταῦτο φωνολόγατον καὶ χεί-
 ρον ἀπογνῶναι, ἐν χερσὶν τὸ φάρμακον ἔχοντα, πῶς πωσθῆ-
 σαν μετάνοιαν, ὡς καὶ τοῖς περιεσθῆσκωμενοι ἡμῶν εἶρηται;
 ἔπειθ' ἂν καὶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν ὑπὸ χερσῶν, ὅπως κωλύ-
 νους ἀδύς παρέσθῆ, καὶ παρέσθῆ ἐν τοῦ εἰφανός, καὶ
 βοηθεῖ φανερώς πωσῆς τῶν σωτήριον ταύτῃ βουλήσιν,
 πῶς τοῖς αὐτῶν ἐκζητοῦσι. τῆς, εἰ μὴ σφόδρα μαίνοιο,
 δίκαιος αὐτῶν εἶναι ποτὲ, καὶ τοῖς ἐν αὐτῶν τῶν βυθῶν ἡμῶν κω-
 λῶν κειμένους ἀπογνῶσκον, ἐλέω μόνω φαρμακῶν,
 καὶ τῶ

de tuo, toto animo, totisque viribus tuis, uti lex prisca lo-
 quitur. Dei vero ea bonitas est, ut etiam qualemqualem
 penitentiam benignè recipiat. Nam quum clemens sit,
 ipsum velle respicit, & quod nostris est positum in viri-
 bus, seu diximus. Præterea bonum illud etiam accedit.
 nam quum nos primi vel paullū bonæ voluntatis adu-
 lerimus, confestim dei nobis adest impulsio, per quam
 perfectum velle nobis tribuitur. Et quid ego dico, Quum
 primi nos adtulerimus? quando etiam non volentes os-
 pifex ille rerum modis omnibus ad bonum impellit, abs-
 que coactione tamen & violentia, quod ita rem fieri mi-
 nimè conveniat. Animi namque sanatio, medico quidem
 indiget solo deo; sed interim rerum ex earum est nume-
 ro, quæ res à nostra voluntate pendent. Oportet enim pri-
 mum habere sensum imbecillitatis suæ, deinde nosse me-
 dicum, & ad eum currere velle. si qui valetudinem inte-
 gram desiderant. Quapropter illi, qui pœnis adficiendū
 sunt, (neque nunc de fidelibus tantum loquor) ipsimet
 omnino sibi pœnarum auctores sunt, non deus, qui sanè
 permittit hoc fieri, non iustitiæ suæ causâ tantum; sed
 etiam quòd aliquid tacitæ utilitatis admistum sit ipsi
 pœnis. Nam hoc uti credamus, omnino nos ipsius erga
 nos bonitas cogit. Quare si hæc ita se habere videntur
 (videntur autem omnino) quoniam pacto fas sit, ut
 de homine vel pravissimo atque pessimo in hac vita
 quis desperet; quum medelam is in manibus habeat,
 salutarem illam penitentiam, sicut & supra dictum à
 nobis est? Et quando servator ipse nobis promittit, se
 mox invocantibus adfuturum, adeoque inaccessibiliter
 adest, & manifestò ad salutarem hanc voluntatem
 invat omnes, qui hoc ab eo flagitant: quis obsecro, nisi ve-
 hementer insaniat, rectè vel de iacentibus in ipso malo-
 rum gurgite desperaverit unquam, se soli misericordiam

καὶ τῆ δυνάμει τοῦ πνεύματος ἰσχυροῦσθε· ὡς
 οὐδένας γὰρ ἔστι πάντων ἀπογινώσκον ἡμῶν αὐτὸ εἶναι, εἰ μὴ τοῦ
 Ἐλεοῦσθε γὰρ αὐτοὺς ἀπειρηκότας πολλῆ μωρίας. διὰ γὰρ σαφῶς
 ἀμύθημάτων πικροδαιμόνων, ὁμοῦ πάντων πασῶν ἀπογινώ-
 ναι, ἕως αὐτὸ μὴ πῶς παροῦσαν ζωὴν ἀποδώσει. Ἐγὼ οὖν ἡ-
 γὰρ τὸν θεὸν ἕπομαι ἐλεοῦσθε κινούμενον τῆ δυνάμει χριστοῦ
 αὐτὸν ἕπομαι ἅπασαν τὴν ἀποδοξασμένην, ὁμοῦ πάντων ἕπομαι
 αὐτὸν ἕπομαι. ἀπονησάμενος δὲ ποτε θελήσω τὰ τὴν διαπορεύσασθαι, πικρο-
 πασῶν ἀδωμάτων. οὐδὲν αὖτε λείπεται τοῖς ἐν ἀμύθησι
 πνεύματος τοῦ σωθῆναι, ἢ τὸ θελήσει γνησίως μετανοήσει. ὁ τοῦ-
 νυν καὶ τὸν ἰωνᾶν θηρὸς γαστρός ἀναρπάσας, καὶ θαλαπῆου
 βυθοῦ, δώσεται καὶ τοῦ τοῦ σὶν ἀναγκάσει τὸ γαστρός τοῦ
 ἐξ ἠεροῦ, καὶ τοῦ τῆς ἠερίας βυθοῦ. καὶ τοῖ τοῦ ἰωνᾶ, θα-
 μαῖα, καὶ οὐκ ἐν ἀνάγκῃ τοῦ τοῦ ποιῆσαι. οὐ γὰρ ἀπειρη-
 σμῶν αὐτὸν, ὅσα δὴ καὶ δώσεται, ταῦτα ποιεῖν ἄπαντα.
 τὸ δὲ τοῖς χριστοῦ ἐπιθεῖσιν ἕπομαι τῆς ἀμύθησι, ἕπειτα θε-
 λήσει ἐπιπορεύσασθαι; χριστὸς ὁρᾷ γὰρ, σαφῶς ἀνάγκῃ.
 πῶς; ὅτι τοῦτ' αὐτὸς ἐπιγγείλατο, ἐν οἷς αἰτεῖν τε, καὶ
 ζητεῖν, καὶ κρούειν ἀπὸ πάντων. οὐ γὰρ δὴ πνεύματος ταῦτα
 ἡ ἀποδοξασμένη, τὸ ὅτι τοῦ τῶν ἐκκλησιῶν ἐπιπορεύσασθαι,
 ἐν ἀδελφίᾳ τοῖς λογισμῶν ἀφείσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ἡμῶν ἐ-
 δεῖξαι, πνεύματος τῆ ἡμῶν αἰτήσας, πῶς δὲ οὖν τῆ ὅτι ζητήσας,
 πῶς δὲ οὖν. καὶ τὸ τῶν δύρας ἀνοιγίσεσθαι μέλλειν, πῶς
 ἡμῶν κοπήσων κρούσασθαι. χριστὸς οὖν τὸ ἐπιπορεύσασθαι,
 πάντων ὅτι ἡμῶν ἐν ἀνθρώποις ὁφλημάτων, ἀσφαλεστέρον
 πῶς ἀποδοσῶν ἔχει. ἐφ' ἡμῶν ἡμῶν γὰρ ἡμῶν πνεύματος ἡμῶν
 πολλοὺς πάσας, καὶ μεταμελομένων ἡμῶν οὐκ ὀλιγάκις, πνεύματος
 ὅτι δυνάμει ἐπιπορεύσασθαι πολλὰκις, εἰ κὸς ἔστι καὶ
 χριστὸς καὶ ὁφλημα μὴ ἀποδοθῆναι. ἐπει καὶ τοῦ τοῦ γίνε-
 ται τὸ θείον. δυνάμενοι γὰρ ἔστιν ὅτι τὸ πνεύματος ἐργα-
 σασθαι.

potestatiq; fidentes illius, qui gratis servat, respiciant;
 Quamobrem de nullis omnino desperandum, nisi qui ma-
 gna quadam insaniam de seipsis desperarunt. Nam propter
 acervum multiplicium peccatorum desperare, stultum
 omnino fuerit; donec vitam hanc presentem non depo-
 suerimus. Nam velle Deum misericordia motum uti po-
 testate sua pro ijs, qui eum invocant; satis, opinor, consen-
 taneum est. idem si quid facere voluerit, in eo perficiem-
 do viribus ut destituatur; fieri nullo modo potest. nihil is-
 gitur ijs, qui hærent in peccatis, ad hoc deest, ut salvi fi-
 ant: quam ut germanam agere penitentiam velint. quip-
 pe qui Ionam e ventre belluæ atq; imo maris eripuit, is-
 dem bos quoq; de ventre hostis, & imo vitiofstatis fun-
 do extrahere potest. Atqui Ionæ conservatio, prodigium
 quoddam erat; neq; necessario requirebatur, ut deus id fa-
 ceret. non enim certè flagitabimus ab eo, quæcumq; po-
 test, eadem ut omnia faciat: verum uti prostratis à pecca-
 to, qui deinde corrigi velint, manum ipse porrigat; haud
 dubie necessarium est. quam obrè s' quoniam ipse fac-
 turus se promisit, dum ad petendum, & querendum, &
 pulsandum hortatur universos. Non enim ut illa quidem
 faciamus, nos adhortatus est; at quid inde sit eventurus,
 tacuit; cogitationibus nostris in ambiguo relictis: sed il-
 lud ipsum quoq; nobis ostendit, quæ petitioni adjicit im-
 petrationem; questionem, inventionem; quodq; fores ape-
 riendæ sint ad illorū, qui pulsan, ietus. Itaq; promissum
 hoc, gratia est; cuius certior persolutio, quam omnium inter
 homines debitorū. Nam nos sanè quod adinect, qui mul-
 tis adfixi sumus vitijs, ac non raro quidem respicimus,
 verū plerumq; iustam ad persolutionem nimis imbecilles
 sumus, consentaneum est, neq; gratiam, neq; debiti exsol-
 vi, quando malum hoc etiam accedit. Quippe quum non-
 numquam id præstare possemus, quod decebat; præsta-

παύσει, οὐ βουλόμην, ἔπειθ' Ἰεσοῦ, τὰ τοιαῦτα χάριαν οὐκ ἔ-
 χει. ὅπου γὰρ θεὸς ὁ ἐπαγγελλόμενος, οὐκ ἔσθ' ὁ πως οὐκ ἐπιτε-
 λήσει, καὶ εἰδὲν ἵκανοῦσιν τέλει ἵκανον ὡς ὁ δουδεις ἐν ἀπο-
 γνώσει, εἰ μὴ ὁ ἀπογινώσκων νομίζων ἄξιον εἶναι. μηδεὶς οὖν
 ταῦτα γνώσκων καὶ σωφρονῶν, ἐμοὶ περὶ τοῦ ἀπογινώσκοντος ἄλλ' ἢ
 βουλόμην ἵκανοῦσιν ἐλπίσει ζῶν ἐν ἀγαθῶν αἰετῶν ἐξέσθιν,
 ἢ περὶ τῶν ἐνδεχόμενων ἐλπίων εἰς τὸν καλὸν ἀμπελοποιοντα, οὐκ ἐ-
 χέσθω παρὶν λαβεῖν, ὅσον δικαίως δεῖδεν τοῖς βασιλευσίν
 τὸ βῆμα ἡμέρας, καὶ τὴν κηλοῦσα ἐγὼ τὰς πάντας ἡμε-
 λίας οὐκ ἔμαυ τὸν ἀπογινώσκουμαι καὶ διὰ τὸ τοῦ
 δουδὲ ὄντιον ἡμῶν ἀπαύτων. ὡς ὁ φρόνως καὶ σὲ τὴν ἀπίστον,
 ἴνα μὴ κρίνων τοὺς ἄλλοις, ἀντὶς κριθῆς, καὶ καταδικάζων
 ἀποβλέπει τὸ ἀντὶς τὸ πᾶσι πᾶσι ἡμῶν θεοῦ, καὶ τὸν ἐκείνου
 ἡμεροῦ. εἰ γὰρ ἔμαυ τὸν οὐκ ἔμαυ ἀπογινώσκουμαι, ἔμαυ ἐν δουδὲ
 να ἡμῶν πάντων, δουδὲ ἀπὸ πάντων ἀπογινώσκουμαι: πᾶσι ἄ-
 πτις δικαίως τὰς ἄλλας, μὴ τὴν τὰ ἐκείνων πλημμελήματα ἀ-
 κριβῶς εἰδῶς, ὡς τὰ οἰκεία καὶ μὴ τὴν τῶν τότε διδασκῶν τὴν
 ἐν ἐκείνῳ ἡμεροῦ, ἢ τῶν ἄλλων, ἢ τὰς ἐκείνων ἀντις ἐπιση-
 βάνοντα παρὶν ἡμῶν; καὶ διαπαύεται οἱ ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἡμε-
 ρῶν ἀπογινώσκουμαι τοὺς οὐκ ἀπογινώσκουμαι, οὐκ ἀχρῶς κατα-
 κρίνουσι. ἄντι γὰρ κερκίκασι δόλορον εἶναι, σφῶν μὲν ἀντις
 κατακρίνουμαι, ἐπεὶ εἶναι που τὸ παρὶν ἐλπίσει, μακρὰν ἐλαυνομένην ἀπὸ τῶν ἡμε-
 ρῶν ἀπογινώσκουμαι. τοὺς δὲ ἑτέροις κρίνουν ἐὰν τὸν ἀμπελοποιοντα,
 ἢ μηδὲν τῆς κηλοῦσιν ἀβῶτον. κριτικὸς γὰρ ἐν δουδὲ μῆστον
 καὶ ἐννοίων καρδίας, ὁ μακρὰν ἔφη παύσει. μὴ κρίνε-
 τε, φησὶν ὁ σωτήρ, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε. μὴ καταδικάζετε,
 καὶ οὐ μὴ καταδικάζετε. τοῦτων τοίνυν ἡμῶν φωνῶν δια-
 σπῶντος μεμνημένοι, δουδὲ ὄντιον κατακρίνουμαι, δουδὲ
 μισοῦσιν. ἄπειρα, δουδὲ γὰρ τοσοῦτον ὁμοῦσε χωρήσουμαι καὶ

τὴν κηλοῦσα

re non volumus. At ista locum in Deo non habent. Nam ubi Deus est, qui promittit; fieri non potest, quin idem perficiat, & ad finem promissa perducat. itaque de nemine desperandum, nisi se dignum arbitretur, de quo desperetur. eaque de causa nemo, qui novit haec, & sapit, mihi si parere velit, desperet: sed vel bona spe fretus gestiat, bonis in operibus vitam semper exigit; vel in egragiam illam vineam veniens ad undecimam horam, gratis expectet accipere, quantum iure datum est ijs, qui & onus, & aestum diei tulerunt. Ego qui vitijis omnes antegressus sum, de me ipse non desperabo: & eandem ob causam, nec de quoquam omnium. quod uti nam tu quoque, qui lapsus es expers, facias: ne iudicans alios, ipse iudicaris; & inexorabiliter damnans, quod est in oraculo, itidem a Deo damneris. nam si de seipso quemquam desperare haud par est, nec etiam de quoquam omnino, non si maxime de eo desperent universi: quos nam pacto de alijs iure quis desperaverit, quorum nec accuratè delicta sic novit, ut mala propria; nec eius temporis animi affectionem in quolibet, aut res vel inustus, vel extrinsecus eis accidentes: ideoque viri praestantissimi nec desperant de ijs, qui non desperarunt; nec facile condemnant. nam hoc rationi consentaneum esse se iudicant, seipos quidem uti damnent, sicubi praeter officium fecerint, longè interim remota modis omnibus furente contra nos desperatione: at verò iudicium de alijs ut opifici rerum permittant, cui nihil in rebus creatis est incognitum. quippe facultatem iudicandi de cogitationibus & conceptis cordis habet, ut beatus ille Paulus inquit. Non iudicate, ait servator, & non iudicabimini. Quapropter horum dictorum semper memores, neminem condemnant, nec odio prosequuntur. absit, ut hoc faciant. non enim tantopere contra

u 4

ἢ κοινήσ φύσεως, καὶ ὁ, π πάλῃ διὰ περσείρασιν: ἀλλὰ τίμ
 μὲν μοχθηεῖαν βδελύζονται, τοὺς ὃ ἀμάρτανοντες δε-
 κρῦσοσιν· ὁ ποιεῖν εἰώδαμεν, μέλοισ ἡμῖν σιπτομένου πο-
 νήρω ἔλκει, ἢ ἠνίχε τίς νοσεῖ ἤβδ μάλιστα σωηέτων καὶ
 συρξιδῶν. εἰδότες ὃ καὶ τὸν χριστὸν καὶ ἡβδ σωρωσάτων
 διζάμενον, καὶ διὰ πάντων ἐν ἄροντα πωρὸς μετάνοιαν τὸν
 ὀλίγοις ἀργείοις αὐτὸν πεπεσκότα, τὸν πωρὸς δεδωκότα,
 τὸν φιλήματι πωρὸς δεδωκότα, τὸν, καὶ ὅτι ἤβηται, διαμε-
 νοῦτα κερκὸν· ταῦτα δὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα πωρὸς ὁ φδουλμῶβ
 ἔχοντες, καὶ κήδοντα ἡβδ ἢ μῶβρηκότων, καὶ πῆρωνται δερε-
 πῶειν τὸ λυπῆν, καὶ γίνονται, καὶ πωρὸς πλοσιν ἀπαντα, πωρὸς
 ἡβδ πῶ κερκῆ λῦσιν, καὶ χείροισιν ἀνύοντες, καὶ ἀνιῶνται μη-
 δὲν περσάνοντες. εἰκότως, εἰ γὰρ μῆ· τίμ πολλὰ δὴ πῶ-
 λειαν, καὶ τὰ λῶξιτήεια φάρμακα, τὸ διανοχλοῦ χωρεῖ,
 δέθ· ἐστὶν ὄν μικρὸν, μὴ ὑβδνικῆσων τὰ χεδῶν, εἰς τοὺς ὃ
 ἀπογῶσως βυδοῖς, τὸς ἡβδ ἔαλωκότων ψυχὰς πωρὸς ἀπέ-
 φη, πωρὸς ὄς ὄθεῖς πο κερκελδῶν ἔπανῆκαν. ὄσως οἱ ἀ-
 κίβδηλον τίμ ἀρετῶν κερκημένοι. ἀλλ' οἷς γε τῶν τῆς μί-
 τεσῖ μὲν, νενοδδμάνης δὲ οὐδ' ὄμως, τοὺς ἐν ἀμάρτίασ κερ-
 τειλημένοις, ὄνχ ὄς χερκλίοις δεκρῦοσιν, ὄν· ὄς νο-
 σοδῖ τούτοις ἀμῶοισιν, ὄνδὲ παφερχόμοκοι τὰ σιωῖ-
 σοντα διδῶκοσι, καὶ πεινοσρωῦτες ζητοσιν ὄθενοῦ βε-
 ἠθειαν τούτοις εἰσχαγεῖν· ἀλλ' ὄς ὄνχε γὰν τι μέλθ· τῶ
 ἡλου σῶματθ, καὶ νειρὸν, καὶ ἔωλον γε γημῆνον, ἀπα-
 γορδῶοισῖ τε καὶ ἀπορεῖπῶοισῖ, ἀσάρεμα κωσῖ τὲ καὶ ὄχε-
 ζῖν ἢ τῶγε οἰκνότερον φανῶι, βερωῶμα δαίμοσιν·

— αὐτοὺς ὃ ἔλωεῖα τερχ κῶεσιν,
 οἰωνοῖσῖ τε πῶσιν —
 εἶπεν αὐ ὁ ποιητής, καὶ ταῦτα, πῆνας ὄς καὶ ἐχθρὸς ἠλέη-
 σεν ἀνδρωπθ, καὶ χείρε γε κερκῆμοις ὄρδζεν αὐ. καὶ τῶ
 καὶ

naturam communem quasi pede collato pugnabunt, licet
 ei quidvis accidit ex ipsius animi proposito: sed vitium qui-
 de ipsam abominabuntur, peccantes vero deflebunt. quale
 quiddam facere consuevimus, quū bulcere malo membrū
 aliquod nostrum putrescit, vel quis maxime familiaris
 aut propinquus aegrotat. lidem quū norint Christum es-
 tiam pro ijs deprecātū, qui eum in crucem egerunt, ὅ
 tiam illū modis ad respiciendū invitantem, qui paucis
 ipsum numis argenteis vendiderat, qui prodiderat, qui or-
 sculo tradiderat, qui deniq, quicquid tamdē fieret, malus
 tamen permanfurus erat: hæc igitur, et huiusmodi quum
 ante oculos habeant, et solliciti sunt de ijs, qui deliquerūt
 et aegritudinē sanare conantur, omniā, fiunt ὅ agunt,
 mali levandi causa; atq, uti re succedente gaudent, ita si
 nihil perficiant, dolent. ac merito quidē. nam si post adhi-
 bitam curam diuturnam, salubriaq, remedia, malū alte-
 rius serpat: non parū verendum est, ne quum paulatim
 prævaluerit, in desperationis vortices correptorum ani-
 mos deturbet, in quos præcipitatus nemo unquā emerfit.
 Ita se gerunt illi, qui germanam minimeq, vitiatam vir-
 tutem possident. at qui participes quidem illius sunt, sed
 adulteratæ corruptæq, deprænsos in peccatis non ut mi-
 seros deflent, nec ut ægris subveniunt, nec prætereuntes
 profutura docent, aut obvagantes opem undecumq, con-
 quirunt, quam eis ferant: sed veluti membram quoddam
 a corpore toto avulsam, ὅ emortuum marcidumq, iam
 factum, abdicant atq, rejciunt, canibus ὅ corvis dila-
 cerandum: vel uti magis proprie loquar, malis geijs de-
 vorandum. poeta quidem diceret,

— ipsos autem canibusque avibusque
 cunctis obtulit in prædam.
 at quos homines obsecro? quorū vel hostis misertus fue-
 rit, humiq, iacentibus manū porrexit. immodò mortuos

ἡ νεκρὸς ἀνθρώπων ἐστὶ πῦρ, ἡ πολλὰ τὰ νομιζόμενα
 ἐστὶ ἀλίτῃ ἀνάγκῃ τελεῖν, καὶ μίλα. Δὲ ἀπὸ τῶν τριῶν, καὶ
 ἀποθανόντων καὶ οἰονόμητων ἔσονται, καὶ ἐλέους, καὶ ταφῆς,
 καὶ παρ' ἐκείνων ἀπὸ τῶν ἐστὶν ὅτι τῶν ἀποτελούντων ἀπὸ τῆς
 χάριτος. καὶ ἔδει γε μεμνήσθαι τῶν νόμων τούτων, πολλοὶ γὰρ
 μᾶλλον ὄντι τῶν ζώντων τὴν καὶ νοσοῦντων, ἢ τῶν μηδενὸς
 αἰδουμένων ἢ σπυροσῶν βοηθείας. οἱ δὲ, ἐν ταῦτα τῶν ἡ-
 λῶν ὀπιλανθάνονται νόμων, ἔνθα πάντων μάλιστα ἐχθρῶν
 μεμνήσθαι, καὶ ἐν εἰ πάντων ὁμοῦ τῶν ἄλλων ὀπιλανθάνου-
 ποῦ ὁ μόνον ὅτι ζώντων ὀπιμνήσονται καὶ ἰασίμων ὡς τα-
 πολλα, ἀλλ' ὀπιμνήσονται καὶ νόσον ὅσοι νοσοῦσιν, ἀπειλοῦσαν
 ὅτι τῶν σώματι θάνατον, ὅς καὶ ἀνάγκη ἡμῖν ὄσιν, καὶ ἐ-
 πεισιν ἀπὸ ματῶν, καὶ ποτὲ λυθίσηται τῆ ἀνάστασις ἀ-
 λὰ τῆ ψυχῆ, ἢς ἀθάνατος ὁ θάνατος ὄσιν. ἀνάγκη γὰρ
 ψυχῆς γὰρ θάνατον δεῖ νοεῖν, τὸ κεχρησθῆαι θεοῦ. καὶ εἰ ὁ
 θεός ὄσιν ἢ ἀληθινὴν ζωὴν, αἰ τὸν θεὸν κεχρησθῆαι ζῆμιωθε-
 σαι ψυχῆ, πῶ ἀληθινὴν ζωὴν ἀπέβαλον εἰς λύγῃ πάλιν
 ἐπανθῆσθαι, ἀμνήσανον παρῆσθαι, χωρὶς ἢ τῶν ἀποθανόν-
 τῶν τῶν σώματι, οὐκ ἐνεστὶ συναποθανεῖν ἀπὸ τῶν ψυ-
 χῶν. τῆ ψυχῆς τεθνηκυίας ἢ οἰκτισον ἐκείνον θάνατον, ἡ
 τὸ σώμα μὲν τὸ ἀνάσσει, ὡς περὶ τεθνεὸς καὶ ἀθλιον πε-
 τῶσιν ἐσθαι. πῶς γὰρ ὅσοι τῶν ζωογονοῦντων ἀπὸ τῶν κυ-
 είας ζῶν, λέγω δὴ τὸν θεὸν, ἀπολωλεκότῶν. ὅσοι τῶν ὀπι-
 μωνες, πῶ γὰρ ἀληθινὴν ζωὴν ἀπολέσαντας, ἐκ ἐνεστὶ ἐπαρ-
 θῆναι εἰς ἀπὸ τῶν μὲν γόντας. ὡς εἰ ἡ τῶν σφαιρῶν, ἡ ἀπὸ ὀπι-
 μωνος διορθωθέντας, ἡ τῆ ζωῆς ἐκείνης τετυχημένα. ὁ τῆ ψυ-
 χῆς ἀπὸ θάνατος, τὸ φοβερῶτατον ὄσιν ἀπάντων, ἡ οἱ νόσον
 γὰρ νοσοῦντες εἰς τῶν φέρουσαν τὸ θεινόν, ὅσοι μισήτοι νοῶν
 ἐχθρῶν, ἀλλ' ἐλέους ἄξιοι. ἡ μὲν ἐν οἰμα περσῆκον ὀπιμῶν,
 τῶν κακῶν μένους μὲν ἀπὸ τῶν κακῶν, κακῶν μένους ἢ κακῶν, ἡ ὅσοι ἀνα-
 μῆ

etiam homines honoribus adficere consuevimus, et multa eis iusta necessario persolvimus. ab eisdem membrum quoque abscissum, ac quocumque modo mortuum, nonnumquam ab illis ipsis, qui rescuerunt, et commiserationem, et sepulturam consequitur. quarum sane legum meminisse multo magis oportebat in his, qui et vivi sunt, et aegri: quam in illis, qui omnis operis sensu carent. At isti praeclearum in hac parte legum obliviscuntur, ubi multo maxime illarum meminisse debebant, etiamsi ceterarum omnium obliviscerentur: non eo dumtaxat, quod ita ratione habituri vivorum essent, ac plerumque sanabilium: verum etiam propterea, quod hi morbo laborent minante non corpori mortem, quam obire necessario cogimur, accedentem sponte sua, perque resurrectionem obolendam: sed animo, cuius aeterna mors est, quum et ipse sit aeternus. animi namque mortem intelligere debemus, esse divinum a deo. quod si deus vera vita est, qui prorsus deo spoliati sunt animi, veram vitam amiserunt, ad quam reditus omnino nullus esse potest. Cetero qui vero corpus ubi mortuum fuerit, ut cum eo moriatur animus, fieri non potest. At ubi tristissimam illam mortem oppetierit animus, etiam corpus ipsum post resurrectionem quasi mortuum et miserum modis omnibus erit. nam quo pacto res aliter habere se possit: quum id, quod ipsum corpus vivificat, veram vitam, qui deus est, amiserit. Eadem est et daemonum ratio. nam eos, qui veram vitam amiserunt, non fas est mutatis animis ad eam redire. Quod quidem illis si superesset, consimiliter fieri posset, ut emendati vita illa quoque potirentur. Quamobrem mors animi, res est omnium maxime formidabilis: et qui morbo laborant ad malum hoc tendente, non mente praeditis esse odio debent, sed misericordiam potius mereri. Ac par quidem erat dubio procul, ut qui et virtutem, et vitiositatem, quasi et ambo istae promissa

μὴ ἀμφοῖ, μὴ ἑστὶ ἀλλων κατεπαύρεταις, διὰ τὸ χεῖνότερον
 μέρῳ· ἢ κακίας ἐνεκα κάτω κύπτειν. οἱ δὲ ἐνδημῶντες ἐργά-
 ζονται τὸ προσήκον. διὰ γὰρ τὸ μέρῳ· ἢ ἀρετῆς, μονοῦ
 τὸν οὐρανὸν ἀνειροπολοῦντες, βαρεῖς εἰσὶ καὶ ἀφόρητοι,
 μηδὲν τοὺς ἄλλοις ἔτι νομίζοντες: ἀντὶ τὸ ἢ τὴν κακίαν
 τὴν ἐν αὐτοῖς, οὐτε χαλῶς γινώσκουσιν, ὡς ἐκείνης γὰρ τῆς
 φρένας βεβλαμμένοι, καὶ ὡραφάλλον ἄριστον ἐρωσμέ-
 νων. καὶ οὐδὲ αἰδανόνται ταῦτα πάροντες. λέω ἢ τοῖς ἀν-
 τοῖς ἐκείνης ἀλώ πρὸς ἕτερον πάθει, καὶ αὐτοῖς ἢ αὐτῶς
 ἀρετῆς φωνῆ καχευμένῳ; αἰ μὲν ἀρετῶν, ἐν λήθῃ· ἢ ἢ
 δὲ πρὸς αὐτῶν ἀρετῶν πικρομμάτων ἐξενώκεται. καὶ τοῖς
 πῖ πολλὰ φημι πάθει; αἰ γὰρ ἐλεγχθῆναι τῆς δουλείου ἐν τῷ
 πάθει καὶ μόνω, καὶ τούτῳ γὰρ ἑστὶν κούφοτέρων ἔτι δουλεί-
 των, διὸς ἀκήκοε παρ' αὐτῶν, ὁ γέλιος, ὁ τέλος, πολλὰ
 ἔτερε. καὶ ὅ σὺ, ποίαις κολάσεσιν ὦν ὡς αὐτοῦ, ὅ κα-
 ταποντίσεις σεαυτὸν; ὅ τῶν ἀπαμείβων, ὡς τοῦ τῶν
 ἀνθρώπων δεῖξαι μυρίων ὄντα κολάσεων ἄξιον, ῥητορῆα
 διαμασῆ ὡς τὸ τῶν χεῖνῶν. εἴτε γὰρ νόθεα πρὸς τὸ
 διαβλητόμενον, εἴτε ὀλιγωρία πρὸς τῶν ἀνθρώπων, ἢ ὅτι ὡς αὐ-
 τῶν ὅπως οὐκ ἔστιν ἀλλοῖς, ὡς αὐτοῖς ἀντὶ τῶν ἀλλοῖς.
 τῆς δὲ ἐν ὑπαρχούσας ἀντὶ ἀρετῆς, καὶ ἑστὶ ἀγὰρ ἀσπε-
 ςτων, καὶ δυσκατορθῶτων ὡς ἀνθρώποις, νοσηδαιμέναις
 οἱ δὲ κελόσσι, διὰ τὴν ἢ κακίας ὀπίμειξαν. εἴτα, πῶς ἐ-
 κείνῳ μὲν κακός, ὁ ἀμφοτεροπῆς, σὺ δὲ ἐκείνῳ πάντα ὦν
 καὶ τὴν ἀρετῶν, καὶ τὴν πονηρίαν ἐφάμιλλῳ, βέλπῳ
 ἀντὶ τῆς, καὶ ἀγαθός; ἢ γὰρ ἀκείνῳ ἀγαθός, ὁμοίος σοὶ ἢ
 καὶ σὺ πάντως κακός, ἢ ὡς ὦν ἐκείνῳ πρὸς ἑστὶ σοὶ κα-
 τίων. καὶ μὲν, καὶ τούτῳ πλεονεκτεῖς εἰς τὸ πονηρὸν, ἢ
 πρὸς ὅτι οὐκ ἔστιν, καὶ κατωκρίνεις ἐκείνοις, ὡς ὦν ὅτι
 ἀγαθὸς ἀντὶ τῆς. ἀλλ' ὡς ἔοικεν, ἀγαθότερον πρὸς τῶν
 κακῶν

scite possident, adversus ceteros sese non efferrent, ob unam
 illam partem meliorem; nec vitiositatis causa vultum in
 terram defigebant. At isti contrario, quam par erat, modo se-
 gerunt. Nam propter virtutis portionem, tantum non ipsum
 celum somniantes, graves ac intolerabiles sunt, ceteros pro-
 nibilo ducentes: ipsam vero vitiositatem, quae in eis est,
 nec recte agnoscunt, quia ab ea mens ipsorum corrupta sit;
 et agnitam pro re levi ducunt. immo ne quid sentiant,
 haec sibi accidere. Sin alius quisquam in eadem inciderit vitia,
 & vicissim virtutibus isdem semet exercuerit: ipse
 virtutes oblivioni traduntur, & adversus eos sententia
 plena cavillis profertur. Et quid ego plura dico vitias; nam
 si quis convictus fuerit uti tantummodo servire vitio,
 quodque levius etiam esse videatur: statim ab illis audit, Mis-
 ser ille, infelix ille, aliaque plura talia. Item, O tu, qualium
 reus suppliciorum, non te ipsum demergis: itaque non des-
 nunt prius, quam ostenderit, hominem sexcenta meri-
 tum supplicia: quam ad rem admirabili fecundia quadam
 utuntur. nam sive ignavia est, quae criminibus datur, sive se-
 gnitias ad bonum, vel quidvis aliud quocumque modo non bo-
 num, nimium quantum rem illam extollunt & ampli-
 fiant: quae vero sunt in eis virtutes, quamvis admodum
 sunt adquisitu difficiles, quamvis eas homines adsequi vix
 possint, tamen vitiatas huius vocant, propter vitiositatis
 admixtionem. Et quoniam ille pacto malus est, in utram-
 que quasi partem propendens: tu, qui ei per omnia par
 es, sive virtutem, sive pravitatem spectemus, egregius
 sis atque bonus? Aut enim & ipse bonus, qui tui simi-
 lis: aut tu quoque malus omnimodo, qui abs te conde-
 mnato par es. Quinetiam in hac parte superas illum
 alterum pravitatem, quod odio prosequaris, quum ipse non
 sis illi odio: quodque damnes eos, qui tibi par pro pari
 non referunt. Sed uti videtur, facilius ad mala, quam

καὶ ῥέπομεν, ἢ πῶς τὰναντία τέτοις. τὰ μὲν γὰρ τῆς ἄλλων, ὁξέως ὀρώμεν· πῶς ἴνα οἱ κεία κακὰ ἔσθ' ὀφθαλμῶν ἐχρῶμεν, ἔσθ' ἔσθ' γινώσκῃν· ἔμω ἐδέλομεν ἔχειν. ἔμω, ἀλλὰ ἕξτερόν κἔστιν ἰδεῖν ἐν ἡμῖν γινόμενον, ἔδεν ἄμνηρον τῶ πῶς τέρεν, εἰ μὴ καὶ πολλὰ χεῖρόν. τὰ μὲν γὰρ τῆς ἄλλων πλεονεκτήματα, ὡς ὅπτι πολλοῖσιν ἔδεν γινώσκουμεν. πολλὰ δ' ὄν ἀφελήκαμεν, ὅσων καὶ τῆς ἡρακλείων σιληῶν τὰ ἕσθ' ἔορθε μέρη, ἡμῖν ἀντοῖς ἀπατίθεμεν· καὶ τὴν ὀφρω ὡς μάλιστ' ἀνασπῶντες, κρατεῖν δοκῶμεν. καὶ οὐδὲ μὲν τῆς ἀνδραπέπων ἐπινομάζουμεν· ἀλλ' ἐν ἑρανῦ τῆνι μοίεσθ'· καὶ ὁ δὴ χεῖρισον παύτων, ἂν τὴν δὴ τὴν κακίαν, τὴν ἐν ἡμῖν, ἕσθ' τὰς τῆς ἄλλων ἴσως ἕσθ' ἔχουσαν, ἀρετὴν πῶς σαφὲς δόουμεν· καὶ που καὶ πρῶτα μὲν ταύτῃ ἕσθ' τὰς τῆς πάντων ἀποδεικνύωμεν. οὐ μὴν γε μέχει τοῦτου ἰσότηδα, ἀλλὰ καὶ φθονοῦμεν τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδραπέσσι, καὶ τὸς ἐκείνων ἀρεταῖς, κακίας ἀποκαλύμεν. πῶς ἔστι δὲ καὶ βδελυκτὸν, τὸ μὴ ἴ' ἐρυθριάν, ἀλλὰ καὶ ἀναίετῃ ἕσθ' χεῖρεν, ἐφ' οἷς ἐχρῶμεν ἐκκαλύπτει, ὡς πῶς αὐτὸς εἴ τις ἀνὴρ ποιῶν ἐκείνα παρησιάζοιτο, δι' ὧν ἀνέμελλε στεφανώθῃσθε· καὶ εἰοικαμεν σοφοῖς, εἰς τὸ κατακρίνειν τοὺς ἄλλους· τὰ ἴ' καθ' ἡμῶν ἀντὶ δὲ τιμῶς πῶς πονητες, ἔδαμῶς αἰδανόμεθα· οὐ τί ποτ' ἀν' χεῖρισον φανείη; ὅπου γὰρ ἀσύμφορόν τε καὶ βλαβερόν, ἐν ἴσῳ τὰ ἡμῶν ἀντὶ, καὶ πῶς τῆς ἄλλων ἀμύρτηματα κρίνειν, (οὐδεὶς γὰρ οἶδε τὰ τοῦ ἑτέρου. καὶ, ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βασιάζει) ὅταν τοῖς μὲν ἄλλοις βαρέως ὀπικώμεθα, καὶ ὡμῶν ἀποδείκνυται δικαστὰ μὲν τοῦ γνησμένου παρ' ἐξελθούσσι, τὰ δ' ἡμέτερα κακὰ, οὐδὲ φορητὰ τυχεῖν ὄντα, μετεκινεῖζόμεν εἰς πλεονεκτήματα, πῶς οὐχ ὡς πῶς ἕσθ' ἐπίθετες τὰ κατ' ἡμῶν ἀντὶ πῶς πονημεν; δοκοῦσι δὴ μὴ πῶς ἀνδραπέπων δεινόν τῆ πῶς, νοσοῦντες ζῆλον, οὐ κατ'

bona, proclives sumus. Nam acutè aliorum vitia cernimus, in nostris nec oculum habemus, nec aurem, nec ullam intelligentiam, ac ne quidem habere volumus. Immo videre est & aliud quiddam nobis accidere, nihil melius illo priore, si non multò quoque deterius est. Nam que in alijs eximia sunt, plerumque non adgnosimus: at multa, longius à quibus absumus, quàm à partibus Hyperboreis Herculeæ columnæ, nobis ipsi vindicamus: elatoque maxime supercilio, nos alijs superiores esse putamus: ac ne quidem inter homines esse nos arbitramur, sed quadam in parte cæli: quodq; omnium pessimum est, ipsam vitiositatem, quæ in nobis est, vincentem aliorum fortasse vitia, virtutem adpellamus: ac nonnumquam probare conamur, hanc supra virtutes omnium positam esse. Ne heic quidem insistimus, sed bonis etiam vis invidemus, eorumque virtutibus nomina vitiorum indimus. Simul abominabile quiddam admixtum est, quod ne quidem erubescamus, sed impudenter adeo progrediamur in ijs, quorum nos pudere debebat, quasi si quisquam sese licentius gerat, ea designans, ob que coram nam sit promeriturus. adeoq; similes sapientibus sumus, in condemnandis alijs: at interim non persentiscimus, à nobis ea studiosè fieri, quæ contra nos ipsos sint. quo sane quid videri deterius possit? nam quum malum sit atque noxium, nostra & aliorum peccata paria facere, (nam aliena nemo novit. item, Onus quisque suum portabit) quotiens alijs graves sumus, & inexorabiles nosmet indices in eos gerimus, qui paullum ab officio deflexerunt; nostra verò vitia, fortasse ne toleranda quidem, factis eximijs inserimus: qui non data velut opera facimus ea, quæ contra nos ipsos sunt? Nimirum nonnullis mortalibus accidere mihi triste quiddam videtur, qui zeli vitio laborent, non secundum scia-

ου κατ' ἐπιγνώσιν. καὶ γὰρ ὁ μὴ τὴν κενὴν ἠδὲ, καὶ ἀπανδρῶ-
 πία γαμουμένη μίσησι, ἐν οἷς μισοῦσιν τοὺς φαύλους ὄντας, ἢ
 ἀποτρέφουσι, δεῖον αὐτοὺς ἐλεεῖν, καὶ διορθοῦσθαι περὶ ἐξου-
 σίας γὰρ χωλεῖν αὐτοὺς τῶν κρείττωνι μέρει, εἰ τὸ μὴ εἶ-
 μισοτόνηροί, καὶ ὡς τε καὶ δὲ ποιοῦσιν τῶν ἢ μισεῖν τε καὶ
 παραστῆναι τὸ ὁμοφυεῖς, τὰναντία. καὶ τοὶ κατ' ἐξουσίαν αὐτοὺς
 ἢ ἰδίῳν μαμνημένοις ἀποφασισμάτων, (εἰς δὲ αὐτῶν
 πολλὰ καὶ μεγάλα) εἴτα καὶ εἰς τὴν κοινὴν οὐσίαν ὁρώντας
 τουτουῖα κατὰ κράτος, μὴ τὴν ξένον νομίζεω, εἰ πέπλη-
 κέ τις, μὴ τε ὡσπερ ἠδὲ δεῖται τῶν δεινῶν τὴν πεπονθέναι τὸ μά-
 λα γνήσιον. τὸ γὰρ μὴ δὲ ὁπωσποῦν δὴ καὶ μὴ ἐξουσίαν ἀδελφί-
 γαρονόσιν ὁμοφυεῖσι, μὴ οὐκ ἀρετῆς ἢ. ταῦτ' ἐγὼ τὴν
 ἕως κοινῶν οὐ δυνάμει καὶ ὡς συνηθῆναι, εἰ θεοφιλῆς τις
 οὐσα τυχερῶν, ἀλλὰ μὴ πᾶν τὸ μωρόν. μάλλον ἢ οἷον κα-
 λῶς, ὡς οὐ θεοφιλῆς τις βῦσα τυχερῶν, ἀλλὰ καὶ σαφῶς
 τὸ μωρόν. ἀλλὰ καὶ μὴ γὰρ ἕως ἢ ἂν ἐμὲ τῶν ὄντων, γιγνόμε-
 νόν ἐστὶ καὶ παροῦσιν: καὶ γιγνόμενα πως σωφρονεστέροις,
 τοῖς ἀμείνων ἀποφασισμάτων παιδιδουμένοις: οὐ σαρτῶν, οὐ
 παλαιῶν, οὐ γὰρ ἠδὲ δεῖται, ὡσπερ ἀλλήθ' ὅπως οὐσιν τὴν
 πηλοκίς, ἀλλ' οἱ μὲν τούτοις τὸ μωρόν ἢ παροῦσιν ποιοῦ-
 νται, καὶ τῶν πύργων τὸ ἀποπον. λογίζεσθαι γὰρ ἢ ἂν ἄλλων ἐκ-
 πύργων, ἀλλὰ μὴ μωρόν, δεινὰ παρόντων, ἀμείνους δὲ
 ξὺν καὶ λαμπεροτέροις ἀποφασισμάτων τε καὶ κριτικῶν νομῶν
 χροσῶν. καὶ τοὶ τὰναντίον ἀπανδρῶν καὶ ἀπανδρῶν λογισ-
 αὶ γιγνόμενα γὰρ καὶ ἐμὲ τῶν πολλῶν χείροις τοὺς γὰρ ποιοῦσιν.
 φθόνου γὰρ ἐκκαθήμενου τὴν ψυχῆς, οὐ ζήλου τὸ ποιοῦ-
 τον κακόν. καὶ ὅτι βαρυνθῶν ἐστὶ τὸ φθονεῖν, τοῖς εἰς ἐμὲ
 κατενεχθεῖσι, παντὶ που δῆλον ἀνείη. ἐξουσίαν μὴ οὐδ' αὐ-
 τοὺς συγγνώσιν ἐκ τῶν ἰδίῳν κακῶν, ὀλισηθῶν πολλῶν καὶ
 φουεματῶν ἔχοντι τὴν ὑπαρξίν σωματικῶν τε, καὶ διὰ μὲν γὰρ

entiam. Nam crudelitate commoveri videntur, & in
 humanitate odij plena, dum vitijs obnoxios oderunt &
 aversantur, quos & miserari debebant, & uti corrige-
 rentur, operam dare. quippe meo quidem iudicio, potiore
 in parte claudicat, qui dum odere malos, rectè faciunt: at
 dum odere negligunt, quod eiusdem est naturæ, contra-
 riam in partem peccant. Atqui oportebat eos, propriorum
 delictorum memores, (quæ fortasse multa magnâq; fue-
 rint) prætereaq; temperamenti huius essentiam commu-
 nem intuentes, neq; novum quid ducere, si quis lapsus sit
 neque voluptatem quasi quamdam capere de malo, quod
 cognato acciderit. Nam nullo modo se præbere mitem
 in eos, qui quum eiusdem naturæ sint, miseri facti sunt
 virtutis esse nequit. atq; equidem scire nequeo, sit ne du-
 rities ista nimia religiosum aliquid, ac non contrarium
 potius. Immo potius rectè novi, non esse in hac religiose
 quidquam, sed planè contrarium potius. Quippe morsum
 aliquem sentire delinquentium causa, iustum est, et con-
 sentaneum: quodamq; modo delictis eorum cruditos, mor-
 destiores effici: non exsultare, non odare, nō gaudere, quæ
 si alia natura foret, quæ lapsa sit. Enim verò arbitror e-
 quidem his contrâ, quàm par erat, agentibus: hoc etiam
 absurdi accidere. Cogitare nimirum eos, alijs labentibus,
 pudore suffusis, dira quædam incurventibus, se meliores
 ac splendidiore habitos iri, tam apud Deum, quàm men-
 te præditos iudices. Atqui planè contrarium quidvis
 heic de eis est existimandum. Fieri scilicet tales mul-
 ti se ipsis deteriores. Quippe quum infidet animo invidia,
 nō admirationem eiusmodi vitium meretur. immo quæ
 le sit hęc varatum invidia, qui sunt in hoc vitium præ-
 cipitati, cuius perispicuum est. Nimirum oportebat eos
 suis edoctos malis, ignoscere prono ad lapsum luto atque
 massæ: quæ quidem existit ex compositione, pugnaque

σοιχείων τετάρων, ἀντιπυμένων ἀθάνατα. διὸ καὶ παύ-
 λός μοι δοκεῖ μονοῦ ἢ ταῦτ' ἐργασθῆναι, ταλαίπωρον γή-
 σασ σοιχεία. οἱ ὅτι τοσοῦτον εἶσι κήθαροι, ὡς καὶ τὸν κελὸν ἡ-
 λιοῦ ζῆλον, κελῶ πινι φιλοπιμείδης παρνελέκεν, ὡς ἐκ ἐνὸν
 ἐν βελπίονι. ἀλλ' οὗτοι μὲν, ὡς αὐ ποτε βούλωντο, διακεῖ-
 ὄντων, ἡμῆς ὅτι αὐτοὺς οὐκ αὐ ποτε κρίνοιμεν. οὐ γὰρ ἡρε-
 σοῦ κήθαρ πάσομεν βῆμα. εἰ δὲ ἀξιώσασεν δέξασθαι τὴν ἡ-
 μετέραν εἰς τὸ το γνώμην, μηδέν γε τῶν πάντων κηταρι-
 νέτωσαν, ὅπου τὰν γὰρ μὴ βούλωντι συγγινώσκειν. μὴ γὰρ ἔρα-
 σωμένωσαν ἐς τοσοῦτον, ὡς νομίζουσιν ἑαυτοὺς ἐλάδιστοις
 παιδῶν ἐκείνων, οἷς δουλεύοντας ὁρῶσι τοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 πηλοῦ τε καὶ κρῆματι. ὅτι εἶπεν αὐ πρὸς θεῖον αἰὲρ, ἀλλὰ γὰρ
 καὶ τὸ το δειδῶσθαι, καὶ εἴησαν μηδοποῦν πεπλημημηκότες,
 μήτε μερίζον, μήτε ἐλάχσον. πίνι καὶ θαρρήσουσιν, ὡς ἄρα
 κῆρ πὶ τῶ μέλλοσι. φουλαξοῖσι τε τὰ ἡθῆ, καὶ δὲ ἀμενοδοσῶν
 ἐν τοῖς κελῶσι; τίς μὴ τῶν; τίς παρφήτης συμπαροῦμα-
 νέν αὐτοῖς ἀρετῆς τέλους τὴν ἀρίστην πολλίεαν ἐμύωσας;
 καὶ μὴ οἱ θαυμαζόμενοι δι' ἀρετῶν χερδῶν ἀπαντες, ὅτι
 ἀπαντα διέφυγον, ἀφυγεῖν ἔδει. οἱ μὲν γὰρ, τοῦ τοῦ οἱ ὅτι, δει-
 νῆ· ὁμοῦ ὅτι πάντες, πάντων ἐπὶ φεῖδῶσαν ἐν μέρῃ, ὡς γνοῖεν
 ἀπαντες σφῶς αὐτοὺς, ἀνθρωποὶ πινες ὄντες. ὡς πωδῆς
 ὄβη καὶ ὄβη φρονοῦντων, δι' ἰσχυροῦς εἰδῶσι τίνα ἐκείνα δια-
 φυγεῖν, ὅν οἱ πάντες ἐάλωσαν, εἰ γὰρ ὅτι οἱ τὰ πάλιν
 οὐδὲν μὲν ἑαυτῶν συνηθεῖ, ἐδεῖται ὅτι τὴν ἄγνοια, καὶ ἔλεγον
 οὐκ ἐν τῷ τῶν δεδιγμένωμαι: πῶς οὐ βέβαιον ἀπαντας χεῖρ,
 δεδιότως, μὴ τῆ καὶ λαλήδωσι σφῶς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ ὅτι
 κοδοσιν ἐσάται, κῆρ πιν; τίς γὰρ αὐτῶ πάλιν χεῖρ σωμα, ἐπὶ
 ὅτι εἰς τῆτον μὲν ὄντων ἀνάβεβηκεν. ἡ δὲ οὐδὲ ὄμως
 ἔσωπάτων αὐτῶ τὸ σῶμα, καὶ δουλαργῶν, ἢ φησὶ, μὴ-
 πως ἄλλοις κηρύξας, ἀντὸς ἀδοκίμη γῆνηται. τίς οὐδὲ
 εὐτυ

quatuor elementorum, quæ in vicem sibi æternum repu-
 gnant. ideoq; Paulus etiam ea mihi tantum non tragicè
 descripsisse videtur, quum elementa dixit ærumnosa. Hi
 verò tam furii sunt, ut etiam præclarū Eliæ zelum malo
 quodam studio vincere gestiant, quum meliore nō liceat.
 Sedenim uti sanè voluerint, adfecti sunt. nos eos haud
 quaquam iudicemus. Non enim grassando Christi tribu-
 nal invademus. Quod si nostrā in hac parte sententiā ad-
 mittere dignabuntur, saltem neminè omnium condema-
 nent, quandoquidē veniam dare nolunt. Non enim usq;
 adde ferociant, ut ab illis se vitijs immunes putet, quibus
 servire vident eodem ortos luto atq; temperamento, divi-
 ni ut hominis cuiusdam verbis utar. Sed enim hoc etiam
 eis concedatur. Sint expertes omnis omnino delicti, tam
 maioris, quàm minimi. Quamam re freti putabunt, se in
 posterum quoque mores eosdem conservaturos, & in bo-
 nis perseveraturos? quis haruspex? quis vates perdura-
 turam cum eis optimam illam vivendi rationem ad finē
 usq; significavit? At qui propemodum universi, qui pro-
 pter virtutem in admiratione sunt, non abstinnerunt ab
 omnibus, quæ vitare debebant. His enim hoc, istis illud;
 omnibus autem omnino aliquid accidit: ut universi ad-
 noscerent, sese homines esse. Quare pueri est, atq; deliri
 hominis, adfirmare quemquam, ea se vitaturū, quibus ob-
 noxij fuerūt omnes. Nam si divinisissimus ille Paulus nul-
 lius quidē rei sibi conscius erat, sed nihilominus ignoran-
 tia suæ metuebat, ideoq; dicebat, Non in hoc sum iustifi-
 catus: quo pacto nō contremiscendum universis, veritatis,
 ne quid ipsis ignotum sit, & in eo iaceant, in quo se stare
 putant: rursus enim Paulinis verbis utar. In tertium ille
 celum ascenderat. nibilo minus corpus suum suigila-
 bat, inque servitutem redigebat, ut ipsemet loquitur,
 ne qui alijs prædicasset, ipse renunculis fieret. Quis igitur

οὐτω θρασύς ἐστὶ; τίς δὴδής; ὡς περὶ τῆς ἀδήλων ἀλαζο-
 νίας, καὶ θαρρήσει πάσι ὅτι μὲνεν παντὶ κερῶ, καὶ
 συμπηώματι; ὁ βίος δὲ, ὁδός ἐστι· καὶ ἔχει μὲν ὀλίγους ὅτι
 πολλούς, ἔχει ὅτι προσκόμματα· καὶ πᾶναι τοῦτο φέρονται
 συγχῶν, πολλὰ τὰ προσκόμματα κεκμημένα, καὶ εἴη αὖ σοι
 κελὸν οἶμαι, τὸ μὲν σου τῶν σιωπῶν, μὲν τοῦ παύλου
 φερέξαστος· οὐκ ἐν τούτῳ διεδικώμαται· καὶ τῆς μὲν ὀπι-
 δην ὀπλανδάνεως, τοῖς δὲ ἔμπεδον ἐπεκρίνεως· καὶ
 χεῖρ τῆς ἀδύφρων μὴ θρασυέως, μὴ ὅτι κερταπύρεως, μὴ δὲ
 ἀπογινώσκων αὐτούς· ἀλλ' ἐὰν καὶ τὰ σου τοῦ, καὶ τὰ ἐτέ-
 ρων κρίνειν ἐκείνων, ὅτι τῶν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν ὁ πατήρ,
 ἢ γὰρ ἐναντία τούτοις ὁδός, μὴ ὄυχ αὐτῆ ἢ ὀρθῆ πρὸς ἀε-
 τῶν, εἴπειν αὖ πᾶτων· ἀλλὰ τῆ ταῦτα φημι; ὅπου καὶ εἴ-
 κη τοῖς ἀδελφοῖς ὀργισθῆναι πολλὰς, καὶ ὀδυμῶς ἀ-
 ποτῖσθαι πρὸς ἐμὴν κῆρτα κειμένοις, καὶ δεομένοις
 τῆς παρ' ἡμῶν βοήθειας φοβέσθαι ὁ λόγος δὲ τῶν ὀπι-
 ματός σου κρίνω σε πονηρὸν ὀδός. ἐπειδὴν γὰρ κηκῆνοι
 γῆωνται ἐκείνων τῶν κηκῶν ἢ τοῖς, ἀδὴ τοῖς ἄλλοις πρὸς
 φέροισι, (γῆρησονται δὲ ἴσως, σάρκα περικείμενοι, καὶ τὸν
 κόσμον τοῦτον οἰκοῦντες) τῆ αὖ πρὸς ἑαυτῶν; ἢ τῆ αὖ φάσιν
 λόγον ἐπιπροσέτιοι τῆς ἑαυτῶν πονηρίας; νῆ τὸν σωτή-
 ρα, συγγνώμην αἰτήσονται). ὀκῆνι τῶν, οὐκ ἔνι; ἀλλ'
 ὄν τοῖς ἄλλοις ἐπίμνησιν, τούτων καὶ αὐτῶν πειρασθήσονται.
 εἰ δὲ μὴ, ποῦ τίς αὖ δεῖν τὸ δὲ κηκῶν μίτρον ἐκείνο, τὸ
 πεπεσμένον τῆ, καὶ σεσαλωμένον, καὶ ὀδρὸν κηκῶν, ὀπρὸ
 ἀποδώσουσιν εἰς τὸν κόσμον ἡμῶν; πᾶς τις ἀκριβῶς γι-
 νωσκέτω. αὐτὸς γὰρ ὁ κηκῶν ἀπεφύλατο, ὡς ἐὰν μὴ ὀπρὸ
 τίς, οὐκ ἀφῆδησεται αὐτῶν καὶ τῶν δικαίων δικῶν ὀφθ-
 ξῆ, καὶ τοῖς τῆ μὲν μνηματῶν δικαίων ἐνταῦθα δικῶν; αὐτὸς γὰρ
 ἐαυτῶν κηκῶν κηκῶν, ὁ τοῖς ὀμοίοις ὀμῶσε κηκῶν, ἢ γὰρ σωεί-
 δικῶν

*audax adeo? quis adeo stolidus? ut gloriari de incertis
 velit, atque fiducia concepta putare, stabilem se mansu-
 rum quovis tempore atque casu? Haec vita quoddam est
 iter, in quo complures & lubrici lapsus, & offendicula
 sunt: itidemque frequentes in eo existunt errores, qui multa
 continent impedimenta. Atque adeo bonum tibi fue-
 rit, opinor, ut ipse tibi nullius rei conscius, cum Paulo di-
 cas, Non in hoc sum iustificatus: utque praeteritorum
 oblitus, in ijs, quae ante pedes sunt, enitaris: & adversus
 fratres neque ferocias, neque temet efferas, neque de ijs
 desperes: sed tam de tuis, quam alienis illum ferre iudi-
 cium sinas, cui pater omne iudicium dedit. Nam si quod
 est iter, his contrarium; id videndum, ne non rectum
 sit ad virtutem, uti Plato sane loqueretur. At enim
 quid istaec ego profero? quando etiam temere fratribus
 saepenumero irascimur, nec humi iacentibus, operamque
 nostram requirentibus, ullo modo dextram porrigimus.
 Terribile verbum istuc: Ex ore tuo iudico te serve im-
 probe. Nam quum aliqui malis etiam illis succumbunt,
 quae alijs obijciunt, (& succumbent sane, quum carne
 vestiti sint, atque hoc in mundo degant) quid agent ob-
 scuro? quid dicent, improbitatis propriae rationem red-
 dere iussi? Per ipsum servatorem, veniam pascent. Non
 poterit autem hoc fieri, non poterit: sed prout aestimave-
 runt alios, itidem & ipsis accidet. nam absque eo sit, quo-
 nam referenda iusta istaec censura, depressa, quassata,
 superinfundendo abundans, quam nobis in sinum
 reddent? Quilibet animum accuratè advertat. Nam
 iudex ipse pronuntiavit, nisi quis remisit, futurum,
 ut ei non remittatur; utque iustam poenam non effu-
 giat. Et quid ego iustae poenae mentionem heic facio?
 nam ipse seipsum condemnabit, qui sui similes oppu-
 gnat. etenim animos ipsa coarguit conscientia, nec fa-*

φησὶς ἐλεῖς ἡμᾶς ὅτι ψυχῆς, καὶ οὐδὲ βραδείας οἰμοπα-
 ραμτῆδος ταυ ταῖσι συγχωρεῖ, ἐπεὶ καὶ πάσαι ἐφθισαι παρ-
 φασὶν ἀποβεληκῆσαι, πλὴν ἡσθεῖσθων ἀφ᾽ αἰτισησμένω. αἰ
 γδ κτὶ ὅμοίω ἀποφάσεις, ὧν ἐδὲ κριταὶ καταστῆσιν, ἀμόπη-
 τος ἔπει πᾶν ἄρως, πλὴν ὅπῃ τὰς παρὰ φάσεις ἀναίρεσι καταφυ-
 γῶν καὶ ἡ παρ' ἀντὶν γὰρ ἡσθεῖσθων κτὶ ἡσθεῖσθων ἐκφρομένη,
 ἐμφορῆς τῆς τοῖς τὸ σῶμα. ἐν ᾧ γδ κρινῆς τὸν ἔτρον, στεωπῶν
 (φησὶ) κατακρίνῆς. τὰ γδ ἅμ τὰ παρὰ φάσεις ὁ κρινῶν, τὸν γωῶν
 ἀλλόπειον οὐκ ἐπὶ τὸ ἐκείνον μηδὲ μὴς μηδὲ ποτὶ κρινῆν, εἰ σα-
 φρονόις, εἰ μὴ παρὰ φάσεις ἀποφάσεις ἔχουσαι, ἀφ' ὧν παρὰ φά-
 σεις, δηλονότι τὰ παρὰ φάσεις, καὶ τὸ ἐκκλησίως. πόθεν ὅ και στεωπῶν
 παρὰ φάσεις, ὡς ἐκ ἀνασθήσεως ποτὶ πεπρωκῶς ὁ ἁγίλιος ἐπὶ τοῖς τῆ
 γδ τὸ πῶστος ἀντὸν ἀνασθῶναι, τὸ τε μηκέτι πεπεῖν, ἐπὶ τὸ δὲ
 πᾶ μωσὶ τὸ σῶμα, καὶ τὸ ἔχουσαι τὸ τῶ πάντων δημιουργῶν, καὶ τὸ
 παρὰ φάσεις τὸ κειμένον. οὐκ ἀπὸ φάσεις ὅ τῶ τὸν καὶ ἀνασθῶν
 σῶσθων, καὶ μηκέτι παρὰ φάσεις τὸ δεινῶν, τὸ πεπονημένον με-
 μαθηκότα, ἀπὸ φάσεις καὶ μὴ πείθει μοι κακίνο σοι
 λέγοντι, τὸ τὸν ἄλλος διχρῶς κατακρίνοντι. ἐδὲ τὰ σαυτῶν
 γινώσκων οἷός τ' εἶ, μὴ τοῖγα τὰ πάντων ἀνθρώπων. ὡς βέλ-
 τιον ἀντὶν, εἰ τοῖς ἰδίωις μᾶλλον παρὰ φάσεις, ἢ τοῖς ἡσθεῖσθων
 λας κακοῖς. ὁπόταν γδ καὶ γινώσκων ἀκρίτως ἢ καλὸν π παρὰ
 φάσεις, ἢ τὸν ἀντὶν, ἀλλ' ἔτε πλὴν τῶ ἔργου ποιότητι, οὐκ
 πῶς ἔδῃ, πᾶν τὰ παρὰ φάσεις, ἔτε τὸ μέγεθος. ὡς ἐκ μέρους γι-
 νώσκων. ὅταν ὅ ἐλθῃ τὸ τέλος, τότε τὸ ἐκ μέρους κατα-
 γνησθῶν, εἰπεν ἀντὶν δὲ ἰδέα κεφαλή, πᾶν ἡσθεῖσθων. οὐ μὲν, ἀλλ'
 ἐδὲ πλὴν ἡσθεῖσθων ἀντὶν δὲ ἰδέα ἀντὶν ὅπως ἀντὶν πᾶν ἡσθεῖσθων
 ἔτερος καλῶς δὲ ἰδέα ἀντὶν ἡσθεῖσθων. γδ τὸ ἰδὸν παρὰ
 φάσεις βεβαίως, τὸν ἀντὶν ἀποστολὸν ἴσμεν λέγοντι. τὸ τὸ δὲ ἐ-
 σθῶ δεικνύτω, ὅπῃ κτὶ πλὴν ἡσθεῖσθων πᾶν ἡσθεῖσθων, καὶ φρόνη-
 σιν, καὶ βίον, καὶ ὅπῃ τῆς δὲ ἡσθεῖσθων, καὶ τὰς τῶ κακοῖς φάσεις καὶ τὸ
 κακοῖς

eile, meo quidem iudicio, ullam his excusationem conce-
 dit, quando prius omnem pretextū amisere, qui ipsos pur-
 gare possent. quippe pronuntiatae adversus pares sententiae,
 quorum iudices ipsi non sunt, crudelitatis (ut opinor) ple-
 nae, omne perfrugium ad pretextus eis adimunt: prola-
 tumque decretū ab ipsis adversus alios, os eis obstruit. Nam
 dum iudicas alium, teipsum (inquit apostolus) condem-
 nas. Admittis enim eadem ipse, qui iudicas. Atqui servum
 illum alienum nullo umquam modo iudicare debebas, si
 scires; extraquam in his, in quibus potestatem ab ipsis, qui
 tuis conveniebant, accepisti; nimirum a deo, & ecclesia. Quis sit
 autem, ut ipse tibi persuadeas, non resurrecturū aliquan-
 do miserum illum, qui lapsus est? Nam et uti resurgat a
 lapsu, et uti non amplius cadat, non tuae facultatis est, ac
 potestatis: sed omnium rerum opificis, & eius, qui iacet,
 arbitrij. Neque verò non consentaneum est, illū et resurre-
 xurum, et immunem a malis futurum: quum perpetuus
 do didicerit, quae fugienda, quae non. Hoc etiam mihi cre-
 de, tibi dicenti, qui alios temere condemnas. Ne tua quis
 dem ipsius scire potes, nedum ea, quae universonum sunt
 hominum. Quamobrem praestaret, in nostra nos mala po-
 tius, quam proximorū, intentas esse. Quamvis enim de-
 tur, scire nos accitate, boni malive quippiam a nobis faz-
 etum: tamen nec ipsius facti qualitate, cuiusmodi sit, nec
 magnitudinem omnino perspicimus. unde fit, ut ex parte
 iam cognoscamus. Quum autem adpetierit ipsa perfectio,
 tunc particulare illud abolebitur: uti Paulus, divinū il-
 lud caput, loquutus est. Immo ne nostra quidem nobis nota
 facultas est, & quoniam pacto alienam recte cognitari
 habere possimus? Nam quisque suum portabit onus, ut e-
 undem apostolum dixisse scimus. Hoc autem est osten-
 dentis, quod secundum cuiusque doctrinam, & prudentiam,
 & vitam, & institutum, & ipsius temporis cuius atque cas

χας, καὶ μὲν δὴ καὶ τὰ εὐχόμενα ὀπίσμου βαίνοντα πάντα, ὅτι
 διήσει τὸ φορτίον ὁ δημιουργὸς καὶ δεσπότης, καὶ κρινεῖ, καὶ
 ἀπαιτήσει ἑαυτῶν τὰ βλάπων, ἧς βεβιωμένων τὴν ἀκρι-
 βειαν, ὅ γὰρ ἐδόθη πολὺ, πολὺ καὶ ζητηθήσεται, φησὶν ὁ ἴσως
 τε λόγος καὶ ἐν ῥήσι, καὶ το μῶτερ ἔσθ' ἅπασιν μᾶζον
 εἰς ἴσημον, καὶ δι' ἰσοῦ μὲν ἄξι μεισιμοῦ ψυχῆς τε καὶ
 πλούτου, ἀφ' ἧς τε καὶ μὴδ' ὄν, κριτικὸς γὰρ ἐνδουμή-
 σεων καὶ ἐνοιῶν καρδίας, ὅ μὴδ' ἐν ἑκτίσεως ἀσατον, ἀλ-
 λά γυμνὰ καὶ τετραχλισμένα τὰ πάντα, καὶ τὴν γα-
 φλὴν φανῆσαι. Ἐπὶ δὴ τούτων ἐναρμόμῳ, ἐμαυτὸν περὶ δῶ, ὡς εἶ
 καὶ πάντες οἱ εἰς ἀδάμ ἄξι τέλους, τοῖς ἀντοῖς εἶ τ' ἀγα-
 δοῖς, εἶ τ' φάλοις χηρήσωντο, ὅν ἧς ἂν ἧς ὄξει τ' ὄξει. ἀλ-
 λ' ἐλάσσω καὶ τὸ γέρας, καὶ τὴν ἀντήν, τοι ὅσον δὴ που-
 δειν ἔσται, ὡς μὴδ' ἐν ἧς ἄλλων ἀρμόσειν. καὶ τὸ τὸ ἔστιν αἰ-
 πολλαῖ μοναί, ἄς ὁ σωτὴρ εἴρηκεν, ὡς ἀγαπῆτον αὐ εἶη, τὴ
 ἧς ἀδύφῳν ἀφέντας πολὺ πρᾶξιμονεῖν ἀμύρηματα, ὡς
 ἔσθ' ἀνδρῶν πίνω κατέληψιν, τὰ οἰκεία βασανίζειν κακῶ,
 καὶ ἡμῖν ἀντοῖς τὰ ἡμέτερα φέρειν, ὅ γὰρ τοῖς ἡμέτε-
 ροῖς τὰ ἧς ἔτέρων, καὶ εἶη γὰρ τοιοῦται, μὴ πολὺ τ'
 ἀληθείας διαμύρταν. ἀλλ' ἡμεῖς γὰρ τὴν ἀντήν. ὅτι γὰρ
 ἧς ἀλλοτεῶν ὄξει δοκούμεν, ὅτι τ' ἧς ἡμετέρων κακῶν
 ἀμειλιώπομεν. οἱ γὰρ πολλοὶ ἧς ἀνθρώπων, φησὶν ἡ χου-
 σὴ γλώττια, ἧς μὲν ἰδίῳ ἀμύρημάτων συνηροροί γίνον-
 ται ἧς δὲ ἀλλοτεῶν, κατ' ἡροροί. καὶ διὰ τὸ τὸ ἐν ἡμῖν πολ-
 λοὶ ἀδυνεῖς, καὶ ἀφροσοί, καὶ κοιμῶνται ἰκνοί, ὡς ἡ τὸ
 παύλου φωνή. ὅς δὴ καὶ τὸ τὸ φησὶν ὁ φιλόσοφον π κατ' ἡ-
 σιδάξων. εἰ ἑαυτοῦς διεκρίνομεν, ὅνεκ ἀν ἐκρινόμεθα. κρι-
 νόμενοι τ' ἔσθ' ὅ κρείου, πρὸς δὲ ὄξει, ἵνα μὴ σὺ τὰ κέ-
 σμφο κατ' ἡροροί. ὄξει, ὅ ποσον ἀγαθόν ἔστιν ἡ ἀυτομε-
 ρίας τὸν κατ' ἡροροίς ἀξίον, αἰτίας ἐλαδ' ὄξει. ὅν γὰρ ἀν ἐκρι-
 νόμεθα,

sus, omniaq; pariter ea, quæ extrinsecus accidunt, verum
 opifex atque dominus singulis imponet onus, & iudica-
 bit, & ad ista respiciens vitæ rationem accuratam exi-
 get. Nam cui multum datum est, ab eo multum etiam
 exigetur, inquit vidus ille sermo, et efficax, & omni acu-
 tior ancipiti gladio, & penetrans usq; ad divisionem animi
 & spiritus, commissurarum et medullarum. Nam iudex
 est cogitationum, mentisq; conceptorum, cui nulla crea-
 torum pars est ignota, sed omnia nuda supinaq; sacris uti
 cum litteris loquamur. His adductus equidem mihi per-
 suadeo, licet universi mortales orti ab Adamo, ad mundi
 usque finem, in hisdem sive bonis, sive malis versentur,
 non tamen eadem consequuturos; sed cuique tam præ-
 mium, quam supplicium tale continget, ut aliorum nul-
 li respondeat. Atque hoc scilicet plures istæ mansiones
 sunt, de quibus servator loquutus est. Quapropter hoc
 amplectendum potius, ut dimissa curiositate inquiren-
 di in delicta fratrum, veluti quæ supra perceptionem huius
 manam posita sint, propria examinemus mala, nostraque
 cum nobis ipsis comparemus, non cum nostris aliena.
 quod sanè se faceremus, à veritate non procul aberrare-
 mus. Nos verò contrarium sequimur. Nam in alienis ac-
 cutum cernimus, ad nostra vitia cæcutimus. Etenim
 plerique mortales, inquit * aurea istæc lingua, suos
 peccatorum patroni, alienorum accusatores fiunt. eaque
 propter multi sunt inter nos infirmi, & ægroti,
 pluresq; consopiti dormiunt, uti Paulus ait: qui quidem
 & hoc adiecit, sublimius quiddam adstruens: Si nos ipsos
 djudicavimus, non iudicabemur. Quum autem iudica-
 mur à domino, castigamur in eum finem, ne cum mundo
 condemnemur. Viden' quantum bonū sit, sui ipsius accu-
 satio? Condemnationis reum, culpa liberat. Non enim

* hoc est
 Chryso-
 stomus.

νόμῳ, φησὶ. μὴ τοίνυν ὀφίλιτα τε, (περὶ σὲ γὰρ αὐτὸς ἐπι-
 παναστρέφω) εἴ τω πὶ πέρασκαται ἤβη καὶ ἠὲ πολυπράγμων
 νῶμεν, ὡσπερ αἱ τὰ θηρία ῥινηλατοῦσαι λάκκουαι κινῶνται·
 (δύεινας πᾶντας εἶπεν αὐτὸς (σοφοκλῆς) μὴ θ' ἡμῖς αὐτοῦς δι-
 κῆται, ὁρθῶς δοκοῦντες βεβωκίναται: ἵνα μὴ σὺ τῆς πό-
 σμῳ κατακρίθῃς, ἢ τ' ῥά βουδο πφραθῶμεν τῶ θεοῦ, ὅπο-
 ταν δὴ καὶ τύχῳμεν εὐμενεστάτης τ' δείας δίκης. τότε γὰρ
 ὡσπερ ἕβειν ὁ θεὸς τοῖς ἀμύρτανόσι χεῖνται, ὅταν πει-
 δάλλῃς αὐτὸς τοιούτοις γίγῃ). καλὸν μὲ οὐδὲ πεπλημυ-
 ληκότας τῶ τ' πειδείας τυχεῖν φαρμάκου. ἀφισον δὲ μὴ πᾶσι-
 σωντας, δεῖν μὴ δεηθῆναι. καὶ διαταῦτα καλὸν, ἡμῶς ἡ-
 μῖν αὐτοῖς καὶ μόνοις περὶ σέχιν, ὡς ἡ γρηφὴ ὡρεῖται, καὶ
 μὴ πλημμυροῦτων ἤβη ἀδύφρων κατεπαρεδῶς μὴ δὴ κατ-
 φος ὁρῶμεν ἐν τοῖς ἤβη πέλας ὀφθαλμοῖς, φέρωντες τῶ δο-
 κῶν ἐν τοῖς ἡμετέροις, μᾶλλον δὲ, ἔδὲ τὸ χεῖρ φ' ὅς τε βλε-
 πῆν, ὅτι περὶ ὁσάν ἔχοντες τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶ δοκῶν, χε-
 εἰς δὲ τῶ πῶν, κρῖνῃς ὁ πλάσας, ἔχῃ ἡμῖς: καὶ χεῖρ δὲ τ' κρῖ-
 σεις, ἔχῃ ὁ παρῶν, ἀλλ' ὁ μέλλων, μὴ γοῦν τὰλλῶν ἀπῶ-
 ζωμεν, μᾶλλον δὲ τὸ τῶ θεοῦ, εἰ δελομέν' ἔχον τὸ ἴδιον: μὴ δὲ
 περὶ τῶ τέλους τῶς δοκοῦντας εἶ) κακοῦς τυλανίζωμεν, ἡ-
 μῶς δὲ αὐτοῖς μακαρίζωμεν, καὶ ὡμεν ἐφ' οἷς οἱ μακαρεῖται,
 ἔως γὰρ αὐτὸς ζῶν, ἐν οἷσιν ὅτι λήξῃ) τὰ κατ' αὐτῶν, ὅτι μα-
 καρεῖται αὐτῶν, ἐν οἷσιν τ' ἀρχῆς, οὐδ' ἀπὸ τ' μέσων: ἀλλ' ἀπὸ τῶ
 τῶ ὅδον καλῶς διαγῶσαι κατῆσται). πολυπλασάσω τὸν λό-
 γον, πολλὸ τὸ πᾶν κρατοῦν ὁρῶν. δεῖ γὰρ καρτερώτερον
 διαμάχεσθαι τοῖς ἔχθιστων ἰσχυρότεροις. οἱ γὰρ πᾶ οἱ κῆρα
 οὐκ ἴσμεν, καὶ πολλῶν γε μᾶλλον τὰ ἤβη ἑτέρων, ἡμῖς καὶ
 κατακρίνομεν, καὶ ἀπογνώσκομεν, καὶ ἔχρῶς μισθ-
 μὲν τοῦς ἀδελφοῦς, ἐπειδὴν ἀμάρτωσι, χεῖρον αὐτῶν παρ-
 λάμεις διακρίμενοι. ὁ δὲ θεὸς αὐτοῖς ἐν μισθῶ, καὶ πᾶ-
 σων τῶ

indicaremur, ait. Non ergo, mi carissime, (nam ad te mo-
 do revertor) curiosè pervestigemus, an quid ab aliquo
 mali factum sit, Laconicarum canum instar, quæ narium
 odoratu feras indagat, & sagacis iccirco naris à Sophocle
 adpellantur: neq; nos ipsos pro iustis habeamus, quos res
 esse dixisse putemus: ne cū mundo condemnemur, aut dei
 virgam experiamur, si maximè mite supplicium divinitus
 impetremus. Tunc enim Deus erga peccantes, veluti fis-
 lios sese gerit, quū ipsemet castigatoris in eos munere fun-
 gitur. itaq; bonum est illos, qui deliquerunt, castigationis
 medicinam consequi: sed optimū, non lapsos, illa nõ indige-
 re. Eaq; propter expedit, in nosmet ipsos dūtaxat adtentos
 nos esse, quem admodū litteræ sacræ hortatur, nec ad vera-
 sus fratres delinquentes efferrī: ne festucā in oculis proxi-
 morū cernamus, quū trabem in nostris ipsi gestemus. vel
 potius ne festucam quidē cernere possumus, dum trabem
 luminibus oculorū officientem gerimus. Præter hæc ve-
 rō, index est is, qui codidit, non nos: et iudicij tempus, non
 hoc præsens, sed futurum. Alienum ergo ne rapiamus, vel
 quod ipsius Dei potius est, si quidē obtinere quod nostrum
 est, volumus: nec eos, qui esse mali vidētur, ante finē vitæ
 pro miseris habeamus, nos ipsos interim beatos ducentes:
 licet beatorum loco res nostræ sitæ sint. Quam enim diu
 quis vivit, quæ res ipsius exitum sint habituræ, nescit. Vi-
 rum verò beatum non ex principio, nec de medijs: sed ex
 itinere toto rectè confecto & absoluto, constituimus. Lu-
 bet uti oratione prolixiore, quum ipsius morbi magnas
 esse vires videamus. Acrius enim pugnaudum adversus
 eos, qui robustiores sunt inter hostes. Nos enim, qui ne
 propria quidē novimus, multoq; minus aliena, et eodem-
 namus fratres, & de iisdem desperamus, & odijs eos fa-
 cile prosequimur, ubi peccant: quum sæpius ipsi peius ad-
 facti simus. At Deus illos nequaquam odit. Etiam si quis

σαν τῆς τῶν ἀμάρτιαν ὑπερβῆσθαι τῆν πώποτ' ἐγγυμέναν ἀνθρώπων, προσδῆσω ἅ' ὅτι καὶ πάντων τῶν ἀρχῶν τέλειος ἡγουμένων, οὐκ ἔστι ὅπως μισοῦμι ἐκείνων ἡγούτων, ἐν γὰρ τῶν ὄλων θεῶν, πόρρω που πασῶν ἐσηκόπι πάντων ἕξῆς, πῶς ἀν μὴ σὺ δέροι τῆς, ὅ δὲ κερύπτον ἐστὶν ἐν τοῖς τῶν πασῶν χείροσι; σκοπῶμεν ἢ καὶ φυσικῶς πνι τὸ το λόγῳ. ἐπειδὴ γὰρ ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ τὸ φίλον ἀπόστολον, τί ποτ' ἀν ἡγούτο καινὸν τῶν θεῶν πρὸς τὸ μῖσθαι; καὶ μή μοι τὰ σοφὰ ταῦτα, ὅ π τὸν ἴσον ἕξαρχῆς φάλοις, καὶ πῶς ἐλεήσεται τῶν ἀνθρώπων τούτων δι' ἀρετῆν συζήσαντας, εἴτα τοῖς κακοῖς προσεραμάντας, οὐδ' ὁ θεὸς. ἐστὶ γὰρ ἀληθεὺς, ὡς οὗτοι χείροισ ἐκείνων. ἐκείνοι γὰρ οὐδ' ἴσασιν ἀκριβῶς τὴν ἐπιτὸν βέλπτον φέρουσαν, οὐδὲ ἐγδύσαντο τὴν κακῶν, ὡς καὶ διαφθόρως τούτων ἐρεῖν. καὶ ταῦτα τούτοις γίνεται, οὐ πατελῶς πῶς φάλλη καὶ ἐπίτησις, οἱ δ' ἐν πῶδων ἐπειράσασιν τῶν ἀγαθῶν ἔργων, καὶ μέγχι γήϊως σὺν ἀρετῆν τὸν εἶον διήνουσαν, ἐπέτα τὰ ἀγαθὰ, οἷς συμπεριώκεισαν, οἷς ἐστῶφων, ὡσπερ τῆν ῥίψαυτες ἀπὸ τῶν παρὰ δὲν μὴ δέμενοι τὴν ἀχαιῶν, παρὰ δὲν ἢ τὸ κακὸν, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν δευτέρων βλάβην, τὴν πρὸς τὰς ἡδονὰς δουλείαν τὴν τῶν θεῶν χαριτῶν ἡλλὰξαντο. καὶ διαταῦτα πολὺ τῆν χείροισ γὰρ νόμοι τὴν οὐκ ἀγαθῶν ἕξαρχῆς γὰρ νότων, οὐ μὲν γὰρ τούτων ἕνεκα, καὶ τῶν φιλικῶν ἀνθρώπων θεῶν μιστοὶ καὶ δεσπῶσιν. ἀλλ' οὐ καίδομαι, φησὶ, μὴ εἶναι τούτοις βδυσκλῶδισ τῶν μισοπότηρων θεῶν, ἕξ ἀγαθῶν εἰς πονηρῶς μὴ βλεβημένοις κακίση γνάμνη. ὅπῳ ταν γὰρ οἱ κακοδαίμονες οὗτοι, μιστοὶ καὶ βδελυκτοὶ γίνονται καὶ συζητήσι, καὶ φίλοις, οἱ μὲν δ' ὅτι καὶ γυνεῶσι, καὶ πτωσὶ, καὶ πᾶσιν ἕξῆς ἀνθρώποις, διὰ μόνων τὴν φασιλότητα, καὶ τὴν πονηρίαν: πολλῶν γὰρ δικηῶν ἄπειροι, μισοῦσιν τῶν θεῶν, πάντων ἕνεκα. τῶν γὰρ βερεβερῶν

καλιν-

omne peccatum superaverit, hominum, qui unquam existiterunt, addam etiam omnium, qui ad finem usque mundi futuri sunt; fieri tamen nequit, illius ut odium incurerat. Nam in universitatis huiusmodi Deo, qui prorsus ab omnibus immunis est animi morbis et affectibus, quo pacto quis odium inveniret, quod inter peiores animi morbos excellit? Atque hoc sane naturali etiam modo quodam consideremus. Quippe quum Deus sit dilectio, secundum eorum illud apostolum: quid esse deo commune cum odio possit? Neque verò mihi arguta velim istæ obijcias, quod scilicet ab initio malos vel hominem miserari consentaneum sit: at eos, qui virtutis ex præscripto vixerint, deinde verò ad vitia cursu quasi quodam se contulerint, ne ipsum quidem deum. Etenim verum est, hos illis deteriores esse, nam illi ne norunt quidem accuratè viam ducentem ad id, quod optinunt; nec bonorum aliquem gustum perceperunt, quo ad ducti ea magnopere adpetant. quæ sanè non contemnuenda eis excusationem pariunt. at hi bonis in operibus à pueris exerciti sunt, et ad senectam usque virtutis in exercitijs vitam exegerunt. deinde bonis, quibus sanctum vixerant, quæ pro delictis habuerant, instar alicuius piaculi reiectis; nihil turpitudinis facientes, nibili vitium, quodque damnum ex eo provenit, servitutem erga voluptates divina cum gratia commutaverunt. ideoque multo peiores illis facti sunt, qui ab initio boni non fuerunt. Verum non ob hæc causas benigno quoque deo sunt in odio. Sed enim persuaderi mihi non potior, inquiet adversarius, non hos abominabiles esse deo, qui mala odit; quum pessimo consilio de bonis in malos mutati sint. Quamdoquidem enim hi miseri non odio tantum, sed abominationi quoque sunt et cognatis, et amicis, et parvibus (opinor) ijs et liberis, et hominibus deinceps universis, propter vitiositatem solum et pravitalē: multo sanè magis meretur, ut inijsi deo sint, omnium causa. nam ei, qui in luto volvitur,

καλινδουμένω, τίς αὖ εἴη μετοχὴ ἢ κοινωνία πρὸς θεόν; τῶν γὰρ μὴ καθαρώ, φησὶ τίς μάλα ἀνὴρ, ἐφορῆσθε τὸ καθαρόν, μὴ οὐ δεμῶν εἴη, οὐ μίω, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸνδε τὸν ἔσπον, ἔηλον αὖ εἴη τὸ εἰρημένον. ὁ γὰρ ἐχθρῶς διακίβη τῶν πνι διαφερόντως φιλουμένω, καὶ τῶν φιλοῦντι πάντως αὖ εἴη· καὶ ἔηλον ἐκ τοῦ ἐναντίου. ὁ γὰρ φίλων σοι τὸν φίλον, καὶ αὐτὸ σοι φίλος (σὺ φησὶς θεοῦ γίνεσθαι). καὶ οὐ τοίνυν μισοῦντες πλὴν ἀρετῶν, φίλων οὖσαν τῶν θεῶν, καὶ τῶν ἡλικῶν πρὸς δεδραμμένους εἰόντας, οὐκέτι φίλοι τῶν θεῶν, ἀλλὰ σαφῶς ἐχθροί, οὐχ ὕμῶς ὡ βέλπτε σωμαπέριστα, αἱ γὰρ πρὸς τὰς αἰθεῖρας, τὸ ὅτι συμπέριστα ταῖς πρὸς τὰς οὐρανὸν ὅτι φησὶ τοῦ θεοῦ πρὸς ἐμάτων οὐ σωφρονδὸν ἀρετῆς εἶναι. εἰς μὲν γὰρ τὰ κατὰ ἡμᾶς πρὸς ἐμάτα, ὁρθῶς αὖ ἐχρὶ τοίνυν τα λέγειν. ὅσα δὲ εἰς τὸν θεόν ἤκει, ἀξίως δὴ πονοῦν αὐτῶ καὶ λεκτέον ἡμῖν αὖ εἴη, καὶ νοητέον. ἀξίον δὲ αὖ εἴη θεῶν, τὸ μὴδέποτε μισεῖν, οὐ κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ ταῖς ἰδίαις χερσὶν ἐπλάσεν. οὐ γὰρ δὴ μὲν βαλὼν πλὴν πρὸς αἰρεσίν, καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι μετέβαλον, ὡς μάλα ἡμῶν ἡλικῶς, οὐ μίω, ἀλλὰ καὶ οἱ μισοπόνηροι φησὶ ἀνθρώπων, οὐπω μοι δεκοδοσὶ ποιεῖν. ὅσοι δὲ πλὴν ἐναντίαν ἐχρὶσὶ γλώσσῃ, καὶ πλὴν καλῶν μὲν οὐδαμῶς, τοῖς δὲ ἑσπὸς ταύτης κερρατῆ μάνης σφόδρα μισοῦσι, θεόν γὰρ αὐτοῖς ἐλεεῖν ἕως τοῖς ἄλλοις ἀπεικασ, μὴ μάλλον μισεῖσθαι δίκαιοι, ἢ οἱς ἀδικῶς οἶδε μισοῦσιν; ἀπὸ γὰρ τοῦ πλὴν αὐτῶν μισεῖν τῆς ἐκείνων ἐκτροπῆς, καὶ ζητεῖν ὅπμιελῶς, πλὴν μὲν πρὸς φασιν φησὶ κακῶν ἀλεεῖν, πλὴν δὲ ῥίζαν ἀνασπῶσαι φησὶ ποιῶτων περὶ μαμάτων, καὶ τοῦ νοσοῦντι φησὶ φειδέσθαι; ὁπωσὶν ποτε νερόσκηεν, οἱ ὅτι πρὸς τὴν ἀντίαν ὡς ταπολλὰ ῥέποισι. τούτων μὲν γὰρ οὐδὲν ἀλόγῳ, ἢ σμικρὸν ἴσως ποιῶν. καὶ θεῶν τὰ τουτοισὶν εἰρησμέναι, τὴν δὲ φησὶ ὕβρισι πλῶνοισι, καὶ

quodnam consortium, quæve societas cum deo fuerit? Etenim non puro, ceu vir quidam eximius ait, purum adtingere, nequaquam fas fuerit. Immo vel hoc etiam modo perspicuum est, quod dictum fuit: nam qui hostiliter adfectus est adversus aliquem summopere dilectum, itidem & erga diligentem adfectus erit. quod ipsum & contrario patet. qui enim amicum tuum amat, etiam tibi sit amicus necesse est. Sic igitur & isti virtutem odio prosequentes, acceptam Deo, sponteque sua cursu ad malum delati; non iam amplius grati sunt deo, sed dusbio procul in vici. Non recte, vir optime, conclusisti. nam propositiones quidem ipse, veræ; sed conclusio, divinis in rebus, ad propositiones minime quadrare deprehenditur. Nostris enim de rebus recte talia dicuntur. Quæ verò Deum spectant, de ijs sanè nobis & loquendum, & cogitandum ex ipsius dignitate. Fuerit autem ex Dei dignitate, nullum ut unquam oderit, quem ipse suam ad imaginem manibus proprijs formavit. Non enim in studio animi mutato, naturam quoque suam mutavit, ut maxime lapsus sit. Quin & illi homines, qui pravitatem oderunt, eodem modo mihi se gerere videntur. At quorum diversa sententia est, quique non vitium, sed infectos vitio vehementer odere, quum eorum supra ceteros omnes misereri deberent: an non magis hi digni sunt odio, quam quos iniuste ipsi oderunt? nam pro eo, quod carissam exorbitationis illorum odisse debebant, & diligenter operam dare, malorum ut occasionem tollerent, & morborum huiusmodi radicem evellerent, laborantique parcerent, quicumque tandem morbus esset in contrarium hi plerumque tendunt. Nam nullam quidem horum rationem, vel exiguam forsassis habent, quod ipsorum sanè facta declarant: at hominem ipsum quibus obsecro contumelijs adficiunt, & infectam

καὶ κωμωδοῦσι, πῶς οἱ εἰς δὴ καὶ χέτλιοι γίνονται, οἱ τοῦτοι
 γὰρ μισοῦν κρίναντες δι' ἠντινοῦ αἰπῶν ἢ πρὸς φρασιν, τοσοῦ-
 τον γὰρ οἱ μὲν ἐμθεῖν τὰ πρὸς σὺ εἰρημένα τούτοις ἀποφῆ-
 ναί δικαίως μισοῦσιν, ὅσον καὶ δεικνύειν σαφῶς, τὸ ἐλεεῖσθαι
 ἀξίως ὄντας. εἰ γὰρ ἐκόντες, ὡς σὺ φῆς, τίω δὲ τ' ἀρετῆς ἀ-
 δουλωνίαν δέησιν, καὶ τοῖς πεπτωμένοις τῆς πονηροῦ
 βέλεσιν ἑαυτοὺς πρὸς ἐπείρασιν, δι' ὧν ὁ τ' Ἰουχίης ἐπεισέσθαι
 δαίμων, πῶς οὐ πάντων πάντων ἐλεεῖν ἄξιον, καὶ δὲ καὶ
 τῶν ἄλλων φρονεῖντων οἱ ἀντόχειρες; καὶ τοῦτων αἰδῆς,
 οἱ δὲ δὲν σφύροντες; τὸ μὲν δὴ τοιαῦτα πάθειν, ἀκίως δυ-
 χεῖν ὄντι. τοὺς δὲ τοῦτοις, διακρούομεν. ἀξία γὰρ τὰ τοῦτων
 κεικῶ, ὄντα δυσχερῆς μετὰ, ὅν μόνον γὰρ ὅν μισητέους ἀ-
 τοὺς δεικνύει, ἀλλὰ καὶ πρὸς γνῶσιν μίση λύνει, εἰ δὲ
 καὶ πολλά πνευ πρὸς αὐτοὺς ποτε ταῦτα ἴω. εἰ δὲ καὶ ὑπὸ
 ἐνίων μισοῦντο οἱ τὸν βίον ἀναλίσκοντες ἐν ὅν ἀγαθοῖς ἐρ-
 γοῖς, (εἰδὼν γὰρ ἐγὼ πνῶς καὶ γνοῦσθαι μισοῦμεναι, ὡς φά-
 λους ἔντας) μὴ διατῶ κεικῶς νομίσης, ὡς ἀρετῆς καὶ τὸν
 θεὸν πολλῶ γὰρ μάλλον αὐτοὺς μισοῦν, ἢ τε μισοῦντων
 ὄντα. ὁ γὰρ θεὸς τίω πονηρίαν μισῶν, ἀρετῆς δὲ οὐσαν τῆς π-
 νηροῦ, εἰ δὲ βούλει, βδελυθῶν καὶ τίω ἀρετῆς φιλῶν, οἰ-
 κείαν οὐσαν αὐτῶ: τὸ μὲν ἐν ἀρετῆς φιλεῖ, τὸν δὲ πρὸς αὐ-
 τὸν πεπηκότα τὸν τ' κεικῶς βυθῶν, ὅν μισοῦ, ἀλλ' ἐλεεῖ:
 καὶ ὅν ἀποσφύρεται, ἀλλὰ τίω αὐτῶ πρὸς ματῶνεται σο-
 φησίαι, ἀπασὶ ἔσοποις. τοσοῦτῶ δὲ ὅν πρὸς ἡ νομίξεν,
 ὡς καὶ τῶ θεῶ μισοῦν τὸν κεικῶσιν, ὅσιν διὰ τίω ἐν ἰοί-
 σι κεικῶν, ἐν ἀνθρώποις ἐχρῶσθαι μῖσθαι: ὅσιν πρὸς καὶ τῶ ἀ-
 πόν ἀλορον εἶναι. λέγω δὲ, τὸ τῶ γνῶσθαι αὐτοὺς ἐλεεῖν, τὸ γὰρ
 δὲ σφόδρα τούτοις μισοῦσθαι παρ' ὧν ἡμῶς ἐχρῶσθαι, πρὸς ὅν
 τὸ τὸν θεὸν πρὸς ἀδύλον πρὸς αὐτοὺς δεικνύειν βλε-
 πειν. ὡς ἢ τῶ γνῶσθαι ἀποφῆναι, ἐλεεῖν τοῦτοις πρὸς ἑσθαι
 γίνε.

tur: quapropter & ipsi culpabiles fiunt, qui quacumque
 de causa, vel praetextu, illos odio sibi persequendos sta-
 tuerint. Tantum enim abesse puto, ut quae abs te proia-
 ta sunt, hos odio dignos esse demonstrarint; ut etiam per-
 spicue probent, eos commiserationem mereri. Nam si
 volentes, ut tu quidem ais, proveniente ex virtute felici-
 tatem respuerunt; ac semet igitur illius maligni telis
 transfixerunt, per quae animi mors ingreditur: quo pacto
 non omnino miseres sunt omnibus, sicut & alio quo-
 dam modo necatis is, qui manus ipsi sibi adferunt: & rur-
 sus his, qui mente sani sic percunt? Nimirum talia pati,
 extrema infelicitas est. Et huiusmodi sane lacrimis des-
 flemus. Nam mala ipsorum, plena miseriae, non modo esse
 fieri possunt, nullis ut odijs persequendi censeantur; ve-
 rum etiam odia priora, & multa quidem, olim in eos sus-
 cepta, quae extingui. Quid si maxime quibusdam
 odio sunt, qui vitam in operibus non bonis exigunt:
 (nam vidi quosdam ego, quos ipsi parentes odissent, tam-
 quam malos) non propterea parum recte putaveris, multo
 id magis esse necesse, Deus ut ipsos oderit, qui pravitatem
 odit. quippe Deus dum pravitatem odit, quae maligni
 illius inventum est, vel potius abominatur; & virtute
 diligit, quae ipsi peculiaris est: virtute quidem praeci-
 ditum amat, sed interim eum, qui ad imum vitiositati
 gurgitem decidit, non odit, sed miseratur: non adve-
 satatur, sed in eius salute procuranda modis omnibus oc-
 cupatur. Usque adeo verum putandum non est, Deo quo-
 que illos odio esse, quicumque propter vitiositatem suam
 hominum odia experiantur: ut etiam contrarium ra-
 tioni sit consentaneum, misericordiam videlicet eos im-
 petrare. nam quia vehementer exosi sunt his, quibus miti-
 nimè debebant: hoc ipsum est, quod deum provocat, ut cle-
 mentius eos respiciat. Quapropter cognatorum odium et az

ρίνη) τῷ ᾧ θεοῦ, ἀντιγὰρ τούτω, τῷ μὴ δοκεῖν δικαίως
 τέτι πυρεῖν, ὁ γὰρ ποσὸν ἀφρησικῶς τ' ἀντὶ τῶν περὶ σπουδαίων,
 ὁ ἐλεῖν ὁ καὶ μηδὲ μὴ εἰλεοῦ μὴ, ἀλλὰ τὸ μὴ ἀπὸν μισοῦ-
 μένος τ' καὶ ἀπομνωσὸ μὴ, ὡς μὴ τ' ἀνὰ τὰ φιλανθρω-
 πίας ἀξίον κρίνει παρ' αὐτῶν, πῶς οὐκ ἔστι δίχον ὅτι ἐλεῖ
 πυρεῖν ᾧ θεῷ κριτῆς, ὡς φησιν ὁ θεὸς διὰ ἡσάις τῶν περ-
 φήτες πρὸς ἱερουσαλήμ: ὅτι διὰ τὸ εἶ) σε ἐξέταλχει μὴ-
 νλω, καὶ μεμισημένω, καὶ οὐκ ἔστι ὁ βοηθῶν σοι, εἰ τ' ἂν καὶ
 δίχων ἀντὶ τὸν ἀποπνύωμαι περὶ σπῆκε, μάλα γὰρ πολλῶν οἴδε
 ἔπισαν τουτοῖς τοῖς ἐπαρθίσι κριταῖς, καὶ τὸ ποιῶν τῶν ὁ-
 κρῶσιν, ὅτι καὶ οἱ παρ' αὐτῶν λαμβάνοντες τῶν τῶν, ἀδι-
 κοδόντες λαμβάνουσιν, ὁ δὲ ἀμείδων ὄν ἀντοῖς περὶ σπῆκεν ἀν-
 τὸν κατὰ κρίνειν. θεοῦ γὰρ μόνου τῷ τογε, μᾶλλον δ' εἰ πῆ-
 ἀ κριτῶς ἐδέξασκοπῆν, ἢ σφῶν ἀντὶ σωείδησις καὶ τότε
 σφῶς γὰρ κρινεῖ. ὁ μὲν γὰρ ἰσὸς παύτων ἔξῆς μία τούτοις
 ἔξῆς ἡνικ) ψῆφ) οἱ γὰρ τῶν ὁρθῶν βαδίζοντες πρὸς τὸν
 διδάμονα βίον, τούτοις δὴ τὸν ᾧ πολλῶν μισο-
 μένοις διὰ τῶν οὐκ ἀγαθῶν πολλοίαν, ἐλεοῦσὶ τε, πῶς οἴδε
 καὶ μερίστως ἀξιοῦσὶ κηδεμονίας, πρὸς τῶν ἀντὶ διόρθε-
 σιν ἀποκρίνοντες βαδύτερον τε ἀμῶν καὶ ὑψηλότερον πολὺ
 ἢ ἄλλων διανοόμενοι, ὡς, ὅτι πρὸς ἐφ' ἑαυτοῖς φησὶν τῶν
 καὶ κηδεμονίας ᾧ θεῷ κρίνοντι, ὁ μὴ γὰρ διὰ τὸν
 ὡμότεροις ἐκείνοις, τοὺς ὄντι ἐν δὴ κηδεμονίας, ἀλλὰ
 καὶ διὰ τὸν τῆς φιλανθρωπίας χρωμένοις: ὡς ὁ περὶ σπῆκεν
 παρὸν τῶν ἀντὶ χηρῶν, τῶν ἐπέκεινα πάντων πῆ-
 ρετ) καὶ πρὸς τὸ τό γὰρ, ὁ δὲ εἰς ἀντὶ εἰ. εἰ γὰρ οἱ βέλπ-
 σοι ἢ ἀνθρώπων, πάντα ἀνθρώπων ἰσσοῦσιν τὰ θεῶν, ἢ
 γὰρ ἔξῆς ἐκείνοις ἐπαρθῶσιν: ἢ ἀπειρ) χηρῶν τῶν
 καὶ φιλανθρωπία τῶν σοι δοκεῖ πρὸς τουτωνὶ διαγῶναι τῶν
 καὶ θελήσει; ἢ που γὰρ ὁ κηδεμονίας τῶν καὶ ἀγαμῶν τῶν,
 ὁ δὲ

verfatio, Dei misericordiam ipsis conciliat, & eo quidem
 ipso, quod indigni videantur, qui eam impetrent. Nam
 qui ab officio tantoperè discessit, miser pariter, ac nulli
 miserabilis; sed è contrario potius exosus, & pro deplora-
 to habitus; ut ne suprema quidem illa clementia dignus
 ab eis iudicetur: cum quo pacto non æquum est apud
 Deum iudicem misericordiam consequi? quemadmodum
 Deus ipse per Esaiam vatem Hierosolymam alloquitur:
 Propterea quod deserta sis, & exosa; nec habeas, qui tibi
 optuletur. Quod si etiam poenam eos luere par erat, sanè
 quàm amplam gravibus hisce iudicibus luerunt. quodq;
 nimium quantum rem auget, qui pœnas ab eis exigunt,
 per iniuriam exigunt; quum nequaquam ipsis conveni-
 at, ut eos condemnent. Nam id soli Deo competit. Vel
 potius, si quis accuratè rem spectare velit, ipsorum homi-
 num conscientia iudicij quoque tempore de ipsis senten-
 tiam feret. Neq; verò ab omnibus una prorsus in hos sen-
 tentia lata dici potest. nam qui beatam ad vitam recta
 gradiuntur via, illi erga hos multis exosos propter ratio-
 nem vitæ non bonam, et insigni miseratione tanguntur,
 & maximam eis curam impendant; dum eorū ad emenda-
 tionem respiciunt, & altius sublimiusq; longè, quàm
 alij, rem considerant. Quare ceu dictum à nobis, digni
 sunt, qui favorem atque curam Dei iudicis impetrent,
 non modò propter illos immaniores, qui non iustè ius-
 dicant; verum etiam propter eos, qui hac humanita-
 te atque clementia utuntur: quando non par est, ab is-
 psorum bonitate superari positam illam extra finem om-
 nem bonitatem. atque huic rationi contradicet ne-
 mo. Quippe si optimi homines omnia gravia facile
 fererunt, modò istos emendare liceat: quid illam in-
 finitam bonitatem atque clementiam de his statuas-
 re ac velle putas? An homo purus & labis expers,

οὐδέ γουὲν ἐν ἴσῳ ἤβ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν διαπερθεῖσα δὲ πῶ-
 τῶν δίδως; ἴσως γὰρ πῶν τῶν ἐδέλεις, πῶν πῶν μιμησάμε-
 νῶν φουλοθήσῃ, (εἴ γ' ἄλλω πῶν σῶν) ὁμοίη τὴν χρεῖσ-
 ας καὶ τοῦ ἀντίον ἢ κέκλιη), ἄλλ' οὐκ ἐκείνη γὰρ ἀλλὰ πολλὰ χροῖται, δὲ ἴσῳ καὶ βουδῆσει
 τοῦ τοιοῦτοῦ, καὶ παρέξῃ συμδρομῶν ἀπασαν, τότε εἰς ἐκείνῳ
 ἦκον ὑποπληροῦσαι. καὶ ὅπμμένωσιν ἐκείνοι τοῖς χροῖταις,
 πολλῶν γὰρ μᾶλλον ὁ θεὸς ἐν τῷ χροῖταις εἶδ'. ἀρῆνίσιας γὰρ ἐ-
 αὐτὸν, οὐ δυνάμει. ὁ γουὲν ἀληθῶς κηδεμῶν τε καὶ ἀγαθῶς,
 οὐ περὶ τοὺς μὲν, καὶ ποτὲ περὶ τοὺς, οὐ δὲ ποτὲ: ἀλλ' ἀ-
 εἰ, καὶ περὶ τοὺς πάντας, τὰ αὐτῶν διατελέσει ποιῶν καὶ
 ἔσται διὰ πάντων ἐξῆς ἀντόγῃ τοῦ δ', ὁ πέφυκεν εἶδ', ἀγα-
 θῶς καὶ κηδεμῶν ἀπασι. καὶ τὸ ἐκείνου μέγεθος, ἀπαντας
 σώζει, διὰ πάντων ἀντὶς ἐνάργων ὅπμ τὸ μετανοήσῃ τε καὶ
 σωθῆναι, ἀλλ' ἂν μὲν τοῖς τῶ βιάζεσθαι, ὁ μοι καὶ περὶ τὸν εἶ-
 ρη). ὡς νῦν γὰρ ἦκεν, οὐ χίνα κρίνει, ἀλλ' ἵνα σώσῃ τὸν κό-
 σμον. εἴ γ' ἐκεῖν' οὐκέτι κρίνει, ἀλλὰ τὸν χροῖται ἀναμέ-
 νη, πάντα τὰ ἡμέτερα μᾶλλον ἢ μὲν ὅπμ σῶν: σὺ καὶ τὸν
 χροῖται περὶ πάντων, καὶ τῶ κριτοῦ σφαιτερεῖς ὁ μὲν χροῖται,
 μή τ' τὰ σῶν τῶ χροῖταις ὅπμ γινώσκων χροῖται, μή τ' τὰ κείνων,
 οἷς χροῖται κρίνεις, πῶς οὐκ ἔργον θεομοσῶς ἐκπληροῖς; πῶν
 ἢ καὶ εἴσῃ σέ πῆς μὲν εἶδ'; οὐ ἤβ' παντάπασιν ἀνοήτων;
 εἴ γ' καὶ ἄλλ' θεοῦ τὸ κρίνειν εἰληφῶς, ἀντὶς ὁμοσῶς ἐχρό-
 ρεις τοῖς κρινομένοις, οὐδ' ὅστω πάντως ἐπερθεῖς ἀν', δι-
 ὦν ἀν' εἴσῃ δαυμάζεσθαι ἄλλ' τῶ δόντ' τὸ κρίνειν, ἐκεῖ-
 ν' γ' ἄλλ' χροῖταις ὅπμ τὸν τοὺς ἀγαθῶς καὶ πονηροῦς. ἐπεὶ
 ἢ καὶ ἄλλ' σῶν τῶ τὸ εἰληφῶς, εἴ μὲν ἐκείνων τούτῳ φι-
 λανθρωπίαν, ἢ μὲν ἢ οὐδ' ὅστω ὅστω, οὐδ' ἀγαθῶν σοὶ τὸ
 τὸ λημμα. πόθεν; πολλοὶ γὰρ καὶ δεῖ. οὐ γὰρ δεῖ ληξέσθαι τὰ
 τῶ θεοῦ τοὺς ἀνθρώπους, ἐπ' οὐδεμῶς περὶ ἀσφ' φιλανθρω-
 πίας,

eam ne bonis quidem viris paria facere concedis? Ni-
 mirum vis eam fortassis, imitantem quorundam pra-
 vitatatem, (non enim tuam dico) crudelitate quadam
 uti: & contra quam adpellatur, id agere, quod ei minimè
 convenit. At enim hoc in ipsam non cadit, sed noris eam
 bis opem undecumque laturam, omneque praestaturam
 adiumentum: implentem id, quod ad ipsam spectat. Quid
 si perseverabunt ipsi in malis, multò magis deus in bonis
 tate clementiaque sua persistet. Inficiari namque sei-
 ipsum non potest. Quapropter is, qui verè curam nostri
 gerit, & verè bonus est, non erga hos, & aliquando erga
 illos verò, numquam: sed semper, & erga omnes, quod
 suum est, facere non desinet: eritque per omnia profusus
 hoc ipsum, quod à natura est, bonus & curam gerens o-
 mnium. Servat omnes, quod in ipso est, eo perducens o-
 mnibus modis, ut respiciant & serventur: absque vio-
 lentia tamen & coactione, quod & supra dictum est. quippe
 nunc quidem venit, non ut iudicet, sed ut servet mun-
 dum. Quid si non iam ipse iudicat, sed iudicij tempus ex-
 spectat, quum omnia nostra magis, quam nos ipsi, norit:
 tu, qui & tempus anticipas, & officium iudicis usurpas,
 quum nec tua rectè adgnoscas mala, nec illorum, quos
 damnas, quo pacto nò facinus in visum deo perficis? quo-
 rum te quis in numerum referet? non omnino stolido-
 rum? quippe si iudicandi facultatem navetis à deo, iudi-
 candos ipse oppugnare: ne sic quidem ea faceres, ob quæ
 admirationi esses illi, qui iudicandi potestatem fecisset.
 Is enim benignus & propitius est, erga ingratos & ma-
 los. At quum abs te ipso potestatem hanc sumferis: si qui-
 dem ei nonnihil admisceres humanitatis atque clementiæ,
 tamen nec ita facinus aliquod pium, aut bonum faceres.
 quo enim pacto? multum quidem abest, non enim homi-
 nibus ea rapere fas est, quæ dei sunt, ullo cū prætextu cle-

πίας. εἴχες δ' οὐδ' ἢ ᾤκησεν ἄλλοις πρὸς τὸν οἰκτιρέμονα καὶ
 φιλανθρώπου, ἂν δὴ ποιῶν ἐλείπει. οἷς ἀντὶς εἶωθε χαίρειν.
 νῦν δ' ἢ μὴ τὸ ᾤκησεν θεοῦ τὸ κρῖνειν λαλῶν, καὶ ὁμοσε ῥω-
 ρῶν καὶ ἄμφορ πάντων φάειν ποιῶν. εἴτα σὺ μὲν τὸ δούσιος
 διαρπαγείσης, ἢ καὶ πολλοῦ πινθῶ τῶν τῆς μέρες, ἕσω δ' ἢ ἢ
 ἕως ἡμεῶν φιλοτάτων ἀνθρώπων, οὐκ ἀν' ἐξέλιγας, ἀλλ' ἐβύησας δι-
 δῶς, τὸ πικραλοῖαν, τὸ ἄσποντον: ὅτι δ' ἡμεῶν τὸ θεοῦ, ἐδέξωμαι τὸ
 ἴσα δίδως, ἀλλὰ κακῶς διακείμην καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ
 πρὸς ἀνθρώπους, πῖνα ἀλλοιοψήφον ᾤκησεν τὸ θεοῦ ἐξέλι-
 γας, ἢ καὶ ᾤκησεν τὸ ἀνθρώπων ἀνθρώπων; οὐ τίλω συμπαθῆναι τίλω
 ἡμῶν; οὐ τίλω πολλῶν οἰκτιρῶν γέμουσιν; ἀλλὰ σὺ μὲν ἰ-
 σως, καὶ σευ τὸν μιήσεις: ᾤκησεν δ' ἢ τὸ φιλανθρώπου θεοῦ,
 οὐκ ἐνὶ σε τὸ τοῦ παθεῖν, οὐκ οὐκ, οὐ δ' ᾤκησεν τὸ ὁπτιμασεῖρων
 ἀνθρώπων. θεινὸν γὰρ ὄντως, θεινὸν, εἰ ἂν σοὶ νῦν πρὸς φέρ-
 σιν ἔτρωι, πανταχῇ τὸ ἀωτηρὸν ἐπαινεῖν, ἀντάγα ταῦτα πᾶ-
 σοι ἐλείπει, ὅτι τὸ σοὶ δικάζειν ἐλθόντες. ὁ τοῖνυν ἐν ἀν-
 θρώποις ὄρων φιλανθρώπιος ἰχθῶν τὸ βροχύτατον, ἐπὶ
 εἰκότα φρονήσας πρὸς τὸ ἀνθρώπων μεγαλότιμον, εἰ μὴ
 ᾤκησεν πᾶσι πᾶσι εἴη, καὶ τὸ πᾶσι φέρνας ἐπολωλεκότων; ἀλλ' ἢ
 μῆτις ὁ φίλτατος, πᾶσι τοῖς τοῖσι χαίρειν εἰπόντες, τὸ πρὸς κεί-
 μενον ἡμῶν ἐξέλιγας ἰσοῦν: εἰ δὲ ἀπὸ ἑλλήνων τῶν θημι-
 κρῶν, εἰ δὲ ἐν λήθῃ τὸ πρὸς νοῦντος πάντων ἐξῆς. εἰ δὲ ἐν
 μῆτις τὸ ἀπὸ πᾶσι, ἐκ ἐν ἀμυγεία πῖνι, ἐκ ἐν ἡδονῇ τὸ τοῖσι
 πᾶσι ἐν φρονήσας τὸ κηδεμόνος. πᾶσι ἐν ἀγάπῃ τὸ τὸ ἀντὶ
 χαλαμένους, δὲ πρὸς δεικίος πᾶσι ὁ σῖσιν, μὲν μὲν θεῖς πᾶσι τὸ κα-
 κῶν, εἰ δ' ἢ ἢ τὰς πάντας παρῆνεκίος πᾶσι ὁπτι κακοῖς, τὸ δὴ τοῖσι
 τον εἰκότως ῥησιμῶν ὑλλῶν εἰ σοὶ πᾶσι ἀνθρώπων τῆν τὸ πᾶσι
 ῥησιμῶν τῆν φιλανθρώπιος, πρὸς εἰσοῦν ὁπτι δέξιν, ἢ τῶν ἢ πᾶσι
 δεῖς ἰατρῶν, καὶ πάντες οἷς ὁπτισημῶν, δυνάμει μὲν ἀγαδοῖσι
 ἢ καὶ ἢ ὑλη παρῆν, τὸ τε λοιπὸν καὶ ἐνεργεία πᾶσι ὁπτισημῶν
 Δικηνῶν.

mentia. Nihilominus aliquid erga misericordem illum
 & clementem Deum excusationis haberes, velut ea fac-
 ciens, quibus ipse delectari consuevit. Nunc quum nec à
 deo iudicium acceperis, & alios oppugnes: utrorumq; ra-
 tione, contraria te facere declaras. Deinde tu quidem, dis-
 reptis facultatibus tuis, aut earū exigua parte, atq; adeò
 vel ab amicissimis tibi, nequaquam id tuleris, sed confe-
 ssum parricidam & perditum hominem clamas: at in ijs,
 ad deum quæ pertinent, ne paria quidē concedis: sed malè
 tam erga ipsum, quàm homines temet gerens, quàm nani
 obsecro ferre sententiam à deo, vel ipsis hominibus velis?
 non humanam? non mitem? non misericordiæ plenam?
 Enim verò tu quidem fortassis ipsi tibi eris odio, verum à
 benigno, et clementi Deo nequit hoc tibi contingere: atq;
 adeò nec ab hominibus paulò modestioribus. Nefarium
 namq;, nefarium reapse foret, si quæ tibi nunc obijciunt
 alijs, severitatē in omnibus laudanti, ea vicissim et ipsis acce-
 ciderent, tecū disceptantibus. Qui ergo vel minutissimū
 clementiæ vestigiū in hominibus perspicit, an nō consen-
 tanea ratione de illa inscrutabili maiestate sentiet, nisi
 vesanus sit, et eorū è numero, qui mentē amiserunt? Sed
 enim nos, ô carissime, omnib; huiusmodi valere iussis, ora-
 tionē institutam perficiamus. Neminem rerū opifex ille
 reqcit, neminis obliviscitur, qui omnibus prospicit, nemo
 exosus est animi perturbationū experti, nec ab eo negligi-
 tur, nec aliud quid eiusmodi experitur. nemo nō eius cura
 cōtinetur, qui curam omniū gerit. nemo nō eius dilectio-
 ne cōtinetur, qui hoc ipsum nomen habet. acceptabilis illi
 quivis, à vitijs aliquādo qui respuerit. Quòd si quis omnes
 etiā vitijs superarit, eum nō ab re factū quis dixerit ido-
 nea materia bonitati clemētiæq; divinæ, ut in eo sese de-
 clarat. Sic etiā medici, et omnes scientia præditi, boni qui-
 de esse possūt: verū si et materies adsit, actu quoq; scientiā

δεικνύωτες, τὸ δ' ὅτι εἰσὶν ἀγαθοὶ πάντες φάνοι) ἢ ἡ ἕσπε-
 ρολὴ τῆς θαυμάσιας παρ' ἡμῶν, οἱ διορθοῦνται τὸ χαλε-
 πώτερον. τὸ τ' ἄρ' ἢ μείζων ὀπίδειξις τ' ἀνθρώπου φιλα-
 θρωπίας, τὸ τὴν σκεδῶν χρηματίσωνται τ' τῶς θεοῦ χάριτος,
 εἴ τα σκεδῶν γερονότα τ' ἐνδραχίας τῶς πονηροῦ δια χειρὶς
 παραίρεισιν, ἀλλ' ἄρα πληρὴς ἀναδείξις τ' φιλανθρωπίας ἐπιεί-
 νης, ἢ ἢ πρὸς πάντας ἐκχυσίς, πῶς ὠκεανοῦ ὄψιν ἔχει,
 ὅσον ὄχι ἢ δε χερματίσων. πολμήσειε δὲ ἂν τις οἶμαι τῶτον
 εἰπεῖν, καὶ ἐκλογίης ἔτι σκεδῶν, χαλῶς γε διασέλλων ἐπὶ
 τῶς παύλι. ἐκείνῳ μὲν γὰρ τῶς ἐκλήθη, δι' ἡμῶν ἐδέξατο χά-
 ριν ἕσπερ' τῆς τ' πίστεως κηρύσματ' ὅτι γὰρ βασιλεῦσαι, φησὶ τὸ
 ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βασιλέων, ἢ ἢ τῶν τε ἰσραήλ.
 ἕσπερ' ἢ πῶς κληθῶν τῶς τῶν δικαίων ἂν εἴη κληθῶμαι, ὡς ἡ-
 θεοῦ ὄντ' ἕτέρου ὀπίηδαιότερου, τὸν ἔλεον δέξαται τῶ
 θεοῦ. πολλὰ μὲν γὰρ τὰ σκεδῶν ἐν τῆς μεγάλης οἰκίᾳ, φησὶ τὸ
 σκεδῶν τ' ἐκλογίης, ὅτι πάντα ἢ πρὸς πῶς ἂν πῶς, ἀλλ' ἔ-
 τερά γε πρὸς ἄλλας χρείας ἢ τοίμασόν τε καὶ κατασκεδάσει
 καὶ πρὸς μὲν μύρου δοχλῶν, ἀλάβαστρα τε καὶ τὰ τοιαῦτα,
 καὶ ἐκ τουτωνῶν τῶν φειμαχίτων μετάλλων, ἕτερα. πρὸς
 ἢ τῶς χρείας τῶς κατώτερω, τὰ τῶν τῶσι καταλλήλα τε
 καὶ συμβησόμενα, ἐστὶ ἢ καὶ ἄλλα σκεδῶν πρὸς ἀπμίαν, ὅτι
 δὲν κτ' πῶς ἕλλω ἐλάττω τῶν πμωτέρων ἐκείνων, καὶ τῶ-
 νη γίνεται πάντα, κρίσει δικαίᾳ τῶς κεκτημένου τὰ σκεδῶν.
 εἴη δὲ ἂν ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ, ἐκκλησίου μὲν τῶς θεῶν, ὡσπερ' τῆ
 σκεδῶν ἢ μίμον πρὸς τὸ πῶς αὐτῶς χάριν δέξαται. ὁ ἢ κηρὸς
 γηρόμῳ, εἴτ' ἐπωχθῶν δια μετωρίας ἐφ' ὅτι ἕσπερ' ἢ ἄλ-
 λων πάντων χωρητικώτ' ὅτι τ' φιλανθρωπίας ἐλέου.
 τὰ ἢ ἀπμώτερα σκεδῶν, εἴεν ἂν οἶμαι ἐκείνοι, οἱ τε τὸν βίον
 διλιύσων ἐν ἀπίστῳ καὶ δόγμασιν ὄχι χαλῶς, καὶ οἱς τὸ
 ζῶν ἐν τοῖς κηρὸς ἔργον ἡμῶν διλιυκῶς. τὸ ἢ μὲν μὴ ἡλιώσαι,
 οὐκ

probantes, id quod sunt, omnibus esse boni videntur. Et
 admirationem illi longè maximam merentur, qui diffi-
 cilius aliquid egregie perficiunt. Atque hæc sanè ma-
 xima declaratio inæstimabilis est & infinitæ illius cle-
 mentia, quod eum, qui divinæ instrumentum esse debe-
 bat gratiæ, posteaque instrumentum efficacitatis mali-
 gi illius institui pessimo factus est, vas plenū eius cle-
 mentia declarat, cuius in omnes effusio maiore vincit
 copia fluxum oceani, quàm huius undæ torrentes super-
 vant. Et quidem huiusmodi hominem rectè quis opinor,
 ausit dicere, vas etiam electionis esse, si eum à Paulo re-
 ctè distinguat. Paulus enim hoc nomine vocatus est,
 ob eam gratiam, quam prædicandæ causæ fidei acceper-
 rat. Ut gestes, inquit Deus, nomen meum coram gen-
 tibus, & regibus, & filiis Israelis. Hic verò adpella-
 tionem hanc meritò consequitur, quum nemo sit alius
 magis idoneus ad excipiendam dei misericordiam. Nam
 vasa quidem multa sunt in ampla domo, inquit vas
 illud electionis, non omnia verò ad eundem, sed ad alios
 usus alia parata sunt atque confecta. Unguenti pro re-
 ceptaculo, alabastra, & huius generis alia, de quæ mez-
 tallis eximijis alia facta. Rursus ad usus inferiores, vas-
 sa illis ipsis congruentia. Sunt autem & alia vasa que æ-
 dam ad ignominiam, nibilo materie inferiora dignior-
 ribus illis. Atque hæc omnia fiunt illius iusto iudicio,
 qui vasa possidet. Et sit sanè vir bonus, electus à deo, qua-
 si pretiosum quoddam vas, ad excipiendam ipsius gratiam.
 Qui verò malus factus est, ac deinde per resipiscentiam
 eo reversus, quo debebat; alijs omnibus est capacior illius
 misericordiae, quæ à clementia provenit. Ignominiosæ de-
 nique vasa, fuerint (opinor) illi, qui & vitam in infir-
 mitate, malisque doctrinibus excegerunt, & quibus uz-
 num hoc perpetuò cordi erat, ut vitiosè viverent; non e-

δουκ' ἐπὶ : ὡς οἱ τὰ χεῖρῶν μὲν διαπερξάμενοι, εἴτα μὲν αἰσθάνονται, ἔκ ἐν ἀπείρῳ ᾧ δὲ ἀλλὰ ἔν ἐν χεῖρῶν μεγίστην ἄνα φωνῆ, φησὶ παύλα, ἢ ἀρχαῖς καὶ ἢ ἔξυσιαις ἢ πολυπρόμιλλῳ σοφία τῶ θεοῦ. εἶπε δ' αὖ πάντως, καὶ ἢ φιλανθρωπία, δεῖσιν εἰπεῖν. καὶ ταῦτα μὲν, τῆδε, ἡμῶν ἢ ἀφα βέλπον, μὴ δ' αὐτέρως δεηθῶμαι καὶ ἀρσως, ἀλλὰ εἴναι μέρη τ' ἑωφώτης, καὶ τῶ τῶ θεολόγου φωνῶν. εἴ δὲ καὶ κείνο βέλπον, μένειν ἐν ὑγίαι διανοητικῶς, ἢ ἰαθῶμαι νοσήσωνται, καὶ γὰρ καὶ κείνο πᾶν δεινόν, ὡς ὁ αὐτὸς ἀπεφῆνατο, ἀπ' ἡμετέρων ἀμύρπῃ διόρθωσιν. δεῖ μὲν οὖν * δεικνύειν δειρμῶς, καὶ τίτῳ τ' κακίας ἐργονίξιδυ νόσον, ὅση δὲ αἰμα, ἔσο δὲ οὐσαδῶ. ὡς ὄνη πάντως ἀδηλον, εἰ μὲν εἴ τῶ δευπρίαν τὸ τέλῳ. πλὴν ἐν ἀγαθῶς ἐλπισί, καὶ οἱ δεινόν τῆ νοσοῦντες, ὁπόσον βούλη, δεῖ τῶ πάντων ἰατρῶ σφῶς γὰ αὐτοῦς ἐπηρεΐσαντες, καὶ τὸ περὶ μετῶς θραπείδων εἰσπνεγκόντες. καὶ ταῦτα λέγω θαρρούτως, εἰς τίτῳ ἀνυπέρβλητον ὄρων ἀγαθότητα, εἰς τίτῳ περὶ ἡμῶς ἐκείνης ἀγάπῃ, ἔσπεκπλήτισσα καὶ νοῦ καὶ λόγον, καὶ πᾶσαν ἐννοίαν, εἰς τὸ τ' δεῖαις βουλής καὶ φύσεως ἀμετάστρεπτον, ὅτι γὰρ ἐκ τούτου περὶ ἐμείνο ὁ τ' ἀκινίτου φύσεως ἔρωσ μῦτε δεῖσεται, καὶ πᾶσοι δύο τῶν τῶ δεῖος, μετὰ μὲν ὄν τε καὶ κίνησιν. τὸ δεῖον γὰρ ἀκίνητον, καὶ τὸ ἀντόθεν, ἀμεταμέλητα. ὅτι τοῖνυν ἢ ἀνταρξιδότης τε, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ἀνταρξιδότης, μισήσῃ γέ ποτε καὶ ἀποσραφήσεται τὸν ἀντιπὸσόντον πεφιλημένον, ὅσον οὐδ' ἐν θυμῷ δὲ αὐτῶ ὄσ' τε. ὅτι περὶ ἀθῆσεται πνῶ πᾶσοις ὁ ἀπαθῆς, περὶ ὅ δὲ οὐκ ἐνὶ ᾧ ἀλλοτρή, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα, καὶ τὸν δεῖον ἰακωβον, ὅς δὲ ἡ του καὶ τοῦτο φησιν : ὁ δεῖος ἀπειρεσῶς ἐστὶ κακῶν. περὶ ἀθῆσεται ὁ αὐτὸς οὐδὲνα ἀνθρώπων του τῶ τὸ κακῶν μὲν ἐβλήσεται τε καὶ μισεῖν τοὺς περὶ τοῦ πεφιλημένους, οἱ γὰρ

* (γράφε) ἔ, δ' ἀπερῶν ἑρμῶν

etiam, ut respicerent. quando qui pessima peregerunt, ac deinde cū penitentia de hac vita migrarunt: nō in ignorantia sunt apud deum, sed maximo, etiam in pretio: ut adpareat, ait Paulus, principatibus atq; potestatibus mul tipliciter varia dei sapientia. Et adiecit omnino clementiam quoq; si opus id factō fuisset. Atq; hæc quidē in hunc modū exposita sunt. Nobis autem sanē præstat, aliterius lustrationis nō egere: sed intra primam consistere, quemadmodum Gregorius ille Theologus ait: quando et perpetuō sanos manere præstat, quam morbo correptos sanari. Nam et hoc valde malū est, ut idē ille pronuntiat, pro peccato emēdationē remetri. Enim verō fervidis opus est lacrumis, et totis enitendū viribus, ut morbus vitiositatis exuatur: quū incertum omnino sit, an finis emēdationē sit laturus. Bona tamen in spe sint, etiā qui quantumvis gravi quodā morbo laborant, se ipsos in deum, qui omnium medicus est, reiectis, et allata sanationis cupiditate. Atq; hæc cōfidenter aio, respiciens ad in exsuperabile illam bonitatē, ad eius erga nos dilectionē, quæ supra modū et mentem, et rationē, et omnem cogitationē stupore complet, ad divinæ deniq; voluntatis atq; nature immutabilitatē. nam fieri nequit, ut ex hoc in illud immobilis nature mutetur amor, ut q; due res accidant deo, penitentia et motus. quippe divini illud numen immobile est, et quæ ab eo sunt, omnis expertia sunt penitentiæ. Non igitur ipsa illa bonitas, et clemētia, et ipsa caritas, odio profectur unquam, et aversabitur sibi tanto dilectū opere, quantum ne cogitari quidem potest. Non adfectionem aliquā experietur, qui adfectionis omnis expertus est, et apud quem nulla mutatio, vel mutationis adumbratio est, uti dicit ille Iacobus loquitur, cuius et illa vox est: Deus malorum expertus est, et ipse neminem tentat. Humanum hoc malum est, immutari scilicet, et odisse prius dilectos.

οἱ γὰρ πολλοὶ ἤδη ἀνθρώπων, ἀσράκου (φασὶ) μὲν πεσόντες, ἀδύς κινουμένη: καὶ δι' οὗτος ῥαδίως ἀν' ἐτερονήκειμεν, οὐδ' ὀβολὸν ὑπὸ ἀνθρώπων χρεῖας κελούσης καταβηθόμεθα. ἐὼ γὰρ λήγειν κελύμενο, ὡς καὶ τὰ ἀματ' ἀνθρώπων ἡδέως ἀνθρώπων πίνον. καὶ τὸ ἀπὸν, πάντων σιφές, ἐγὼ δὲ ἀπὸ τούτων ἐκείνων, ἐστὶ φιλοδύμων, οὐδὲ διὰ τὸν χριστὸν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτῶν, καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς τὸ δοκοῦν λυσιτελεῖς ἀφορῶντες, καὶ τὸ ἡδὺ, πάντα πορεύομεν. ὅθεν δὴ καὶ τὰ ἀγάπης, ὡς εἰκοιαν, οὐκ ἐληθιδούσης, εἰ καὶ πλὴν τῶν παρ' ἡμῶν οἱ δεόμενοι ἤδη φίλων, ἢ ποσῶν ἕνεκα διαρεῶν τῶν τῶν γίνεσθαι, ἢ ἐπιζομένων ἐτέρων. ταῦτα δὴ τὰ τῶν φίλων ἢ μὴ σιωπῶντες, εἴγε καὶ φίλων τῶν τῶν καλεῖν χριστὸν, ἀλλὰ μὴ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθῶν ἐμποροῦν. τὸ γοῦν καὶ τὸ ἡμῶν, καὶ ἡμέτερον, τοιαῦτα καὶ οὕτως ἔχοντα. ὁ δὲ γὰρ πλάσας ἡμῶν θεός, χαίρει τῶν διδόναι μᾶλλον, ἢ ἡμεῖς λαμβάνοντες. καὶ ἐδὲ λήψεται ποσὸν κέρρον διδόντων, ἀγαθὸν τὸ κινεῖσθαι, οὐ γὰρ, ἢν ἐκείνων ποσὸν ἀγαθῶν τῶν τῶν ἀλλὰ διμίουργημάτων, οὐδὲ ὡς ἀγαθῶν ἐκείνων ἢ σπιννοσῶν χρεῖται. πῶς γὰρ; διὰ δὴ ταῦτα, οὐδὲ τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων τῶν ποσῶν ἡμῶν, ἢν ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων. ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὸ ἀγαθὸν τε καὶ δὲ ποιεῖν τὸ κινεῖσθαι οὐδὲν ἔστιν ἕτερον, ἢ ἢ ἀπειροσῶν ἐκείνων χριστοῦ τῶν τῶν ἀγαθῶν σῶν. ταῦτα τῶν τῶν ἀγαθῶν ἀγαθῶν ὡσὺ τῶν ἔχον, καὶ τῶν ἡμῶν τῶν φανερὸν ἀπασὶ γίνεσθαι, ὡς ἔστι καὶ τὰ ποσῶν ἡμῶν ἐκείνων, ὁ ποῖον τῶν ἐκείνων κελύμενο τὸ κινεῖσθαι. καὶ τῶν τῶν πᾶσι πᾶσι δὴ λον. ἐκ ἀπειροσῶν τῶν νῦν ἐστὶν, ὅταν γὰρ τὰ τῶν ἀγαθῶν ἡμῶν κινουῦνται, μὴ ἢ ὁποσοῦν κινεῖσθαι, τὸ τε καὶ ἡμῶν δὴ κινεῖσθαι πᾶσι πᾶσι παρῶς ἐστὶ μὲθα ἐν τῶν ἀγαθῶν. καὶ εἰ ἐστὶ ἢ μὴ τῶν τῶν γίνεσθαι, πολλῶν γὰρ μᾶλλον ὅτι θεός. ἐπειδὴ ἢ τῶν θεός ποσῶν ἡμῶν ἀγαθῶν, οὐκ ἐξωθέν ποσὸν ἐκείνων παρῶς ἀλλ' ὅφ'

Etenim plerique homines testa (quod aiunt) in verba, confestim movemur: & quorum causa facile vel mortem appetivissimus, pro ijs poscente necessitate nec obolum solvimus. Nam mitto dicere, quosdam esse, qui vel sanz guinem eorum lubenter haurirent. Causa quidem ipsa, valde perspicua est. Non enim propter illos ipsos, quos diligimus, neq; propter Christum, & eius mandata, neque ipsius boni causas; sed id, quod expedire videtur, & voluntatem intruentes, omnia facimus. Quapropter & ipsa caritas, uti videtur, quum vera non sit; etiam si quid a nobis egentes amici accipiant, tamen hoc vel præcedenti, vel posteriorum in spe munerum causa fit. Hæc sunt illa scilicet, amicitiam quæ nostram stabiliumt; si quidem adpelanda est hæc amicitia, ac nõ potius decens caupones quæstus. In hunc modum res nostræ comparatæ sunt. At ipse, qui nos finxit, deus, largiendo magis delectatur; quàm nos accipiendo. Nec umquam benefaciendi satietas eum capiet, qui ad hoc bonitate sua impellitur. Non enim hoc ideo facit, ut ei suis à creatis aliquid accedat; nec quòd illa prius aliquid in eum beneficium contulerint. quo enim id pacto? quibus sanè de causis, nec ipsius erga nos amor ut loco moveatur aut mutetur, confieri potest. Nam quum nulla res alia sit, quæ ipsum ad amandum & benefaciendum impellat, quàm infinita benignitas eius, atq; bonitatem verò planè necesse sit, eodem adfectam modo, & eandem esse; manifestò patet omnibus, et illa, quæ in nos ab ipso proficiuntur, talia fore, quale quiddam est id, quod eum impellit. atq; hoc perspicuum cuiusvis est. Dicam autem aliquid ex supervacuo. Quippe cum ea, quæ amorem in nobis excitant, planè non amplius impulsa motaque fuerint: tunc etiam nos scilicet in amore velut immoti substitimus. quod quidem in nobis si usurvenit, multò magis in deo. Verum quoniam dei erga nos amor, non ex-

λ' ὕφ' ἐαυτῆ κενεῖ· ἀνάγκη τῶν πῶν ὁσῶν τῶν ἐρχοῦ ἢ παύσε
 χροῖνον, καὶ τὸ πρὸς ἡμᾶς ἔξ ἐκεῖνης τῆς τῶν τῆς ἡμᾶς μάλ-
 λον συμβαίνου, ἢ τῆ ἡμετέρας φωνή τῆς. Διαίτητο καὶ πρὸς
 τείνῃ πῶτον ἔξ ἡς πρὸς τοῖς ἀλλοῖς ἀγαθοῖς ὁ σὸς ἡρ κακείνῃ
 ἀφ' οὗ τῶν ἡμετέρας, ὃν ἐκεῖνος ἀφίκετο φέρων ἔξ ἑαυτοῦ,
 καὶ τὸ εἰς ἐκεῖνον ἦκον, ἐδείξ πῶ τῆ ἀνθρώπων ἐξέρῃ) τῆ πηλ-
 κῆς τῆς ἀργίας· ἀλλὰ εἴ τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐκείν) πᾶντα καὶ
 οἰκουμενῆς ἀπέσῃς, καὶ ἔξ ἑστὶ τὸς πᾶν τῶν πρὸς ἡμᾶς πλεῖν,
 καὶ ἀκονίτ) τῆ ἀγαθῶν ἐμφορεῖσθ) ἔδωκε γὰρ ἡμῶς, φησὶν,
 ἔξ ἑστῆν τένα δεῖ ἡμῶς εἰ ἢ τῶν ἀγαθῶν τῶν ὁρῶν ἐπ' αὐτῶν
 ὡσπρ' αὐτομολοῦν, εἰ τα διαπύξ) τῆ καὶ ἔποσφ) εἰ, ἢ λογι-
 ζόντ) ἀκλήμα πρὸ γὰρ διδόντι τῶν χροῖν, ἀλλὰ τοῖς μὴ ἢ
 πῶν ἀρχῆ) δ' ἔξαμένοις, ἢ καὶ μὴ τὸ λαθεῖν ἀπ' ἀμασῆ) καὶ
 πρῶν συμμένων, ἢ τῶ μὴ ὃν ἀγαθόν, ἢ τῶ ἢ μέγα, καὶ πρὸς ἡ-
 μῶν μόνιμον, καὶ ἐκείν) ὅπ) διδόν, εἰ πῶ τῶν βέλοιτο, καὶ πῶ-
 νῶν ὁ τοῖς τ) δεσπότης, καὶ τῆ τῆ μεγάλῃ δυνάμ) ἐκείνον, καὶ
 τὸ καφ) ἐρχοντα τὸ μικρὸν, (τῆ γὰρ ἔξ ἀρχῆς μνησῆσο-
 μα) λόγων) ἐπερίφεται ποτ), ἀλλὰ πᾶντα πρὸς ἔξ καὶ πρὸς
 ματ) ἑστ) ἢ ἀπ' ἡμῶν σωτηρίας, γίνε) γὰρ πᾶν το δῶπος ἐ-
 πίκερ) ἡμῶν, καὶ νῦν μὴ τῶ τὸ φάρμακον, νῦν ἢ ἐκείνο
 πρὸς ἔξ, καὶ τοῖς μὴ φλεγμαίνουσι τῆ τῶν τραυμάτων, τὰ
 τῆς πρὸς ἀμῶν πρὸς ἔξ, τὸς ἢ σιπεδῶνας ἐκκόπτει, πῶ
 ὅπ) τὰ χροῖν νομῶν συστέλλων, ὃν μὴ, ἀλλὰ καὶ μέμ) ἐπί
 γὰρ πολλῶν τοῖς ἀφροσῶσι, καὶ ὅπ) πηλῆζει τῶ τῶν δεῖσῶν,
 καὶ πῶν καὶ τοῖς ἀσθενέτεροις βοηθῆμασ) χροῖσεται, μὴ
 τῆ σιωπῆσῶν ἀπὸ χροῖσῶν τ) καὶ φιλανθρώπιος, ὃν δὴ
 δελήσει κακῶς ἐχρῆν, ὃς ἔξ οὐκ ὄντων παρήγαγε, καὶ τῶς
 ἑαυτοῦ χροῖσῶν ἐπλασῶν· ἀλλ' ἂ) ποιήσει τούτοις διλω-
 κῶς, διὰ πᾶν τῶν, ὅπ) τε δ' ἔξ ἰῶν φημί καὶ ἀεισερῶν, καὶ
 τῶν δεῖσῶν ἀπ' ἄλλοις, ὁρῶς βιωῶντας καὶ μὴ· ὡσπρ' ἀμ-
 λει καὶ

*trinfecus alicundē proficiscitur, sed à seipso movetur: nec
 cesse est eum semper eodem adfectum esse modo, & quae
 in nos ab eo proficiscuntur, magis ipsius convenire sub-
 limitati, quam vilitati nostrae. Ideoque servator ille nos-
 ter præter alia bona, cunctis & illum thesaurum inu-
 giter offert, quem ipse de caelo descendens secum adue-
 lit. Et quidem quod ipsum adinet, nulli hominum um-
 quam tantum beneficium denegatum fuit: sed fluit hoc
 bonum, & ubique terrarum effunditur, omnibusque
 gratis ditescere licet, ac absque labore bonis satiari. De-
 dit enim eis, inquit, potestatem evadendi in filios Dei.
 Jam si quis bonum ipsum cernens ad se sponte quasi sua
 venire, mox illud respuat & aversetur: non imputan-
 da illi culpa, qui beneficium dedit: sed ijs, qui prorsus
 id non acceperunt, aut postquam acceperunt, cum igno-
 minia repulerunt, rem adeo bonam, adeo magnam, &
 præterea durabilem, & auferentem facile, si quis hoc
 velit. Talis ergo dominus nec illum magna cum tra-
 be, nec alterum exili cum festuca (libet enim antè di-
 cta repetere) aspernabitur unquam: sed omnia pro i-
 psorum salute faciet atque molietur. Varijs enim mo-
 dis ac rationibus nobis opitulatur, ac modò quidem hoc
 medicamentum, modò illud adbibet. Si quae vulne-
 ra suppurantia tument, ea mitigat: putredines exciun-
 dit, ut quò minus in peius serpant, impediatur. Quine-
 tiam sæpius obiurgabit ægrotos, & castigatione, si sit or-
 pus, coercebit. Nonnumquam & severioribus reme-
 dijs utetur, cum bonitate clementiaque sibi familia-
 ri. Non volet illis esse malè, quos de nihilo condidit, ma-
 nibusque proprijs formavit: sed eis perpetuò benefa-
 ciet, ac per omnia, dextra inquam & sinistra, ut dix-
 us ille Apostolus loquitur, sive rectè vivant, sive se-
 cus, quemadmodum scilicet & pluviam, & solem eis*

λει, καὶ ἕτερον, καὶ ἥλιον τοῦτοις παρέχει. καὶ αὐτὸς γέ-
 ωρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ ὄρων, ὅτι κερδαίνει τὰ ταῦτα ἐπι-
 χει. καὶ ὄλων, ὃν διὰ μᾶς ὀδοῦ, ἀλλὰ πολλῶν τε καὶ δια-
 φόρων, καὶ πραγμάτων ἐναντίων ἐστίν ὃν, ὡρὸς ἐν τῷ τέλος
 ἡμᾶς ἐνάγει, τὸ ζῆν ὀρθῶς διωκηθῆναι. καὶ πῶς ἀν' ἄλλω εἰ-
 κὸς ἴω' ὡρὸς ἦν, ὃς ὡρὸς παρὰ τὸν ἀπὸ παντός, συμφορὰν μὴ ὡρ-
 μένους καὶ γυμνωσιν, ὡρὸς ἡμαρτία καὶ κέρχους διωρισμένον, αἰ-
 γρῶν ἐπὶ πάντα πασὶν ἀλογήσας, καὶ μὲν ὡρὸς ἡμαρτία ὡ-
 ποσὰς ὡρὸς ὕβριν ἡμεῶν ἐξδρημένα, μόνους ἐκείνους
 ὡρὸς πόντα τοῖς ἐξυφείσασιν εἰς αὐτὸν; ταῦτ' οὐκ ἠνω-
 σκόντες, ὡ' παρόντες, πάντων δὴ ἑτέρων τῶν κρινόμεν,
 τὸ δὲ χυρὸς κατὰ κρίνοντα, ὅτι πλεονάζοντες τὸ ἀνώτατον φι-
 λανθρωπίας, τὸ ἀνέγκαις ἀγαθωσύνης, τὸ αὐτὸ βλαβήτης χη-
 σότητ' ὡρὸς ἀναιρέτης τὸ ἀμύρτους ἀπίσης, καὶ τὸ δὲ δι' ἡ-
 μᾶς ἐκείνου θανάτου, ὡρὸς ὀρθῶν, τὸ παθημάτων, ὡρὸς ὕβριν
 ὡρὸς, καὶ ὅσα τότε παρεκλόουθησε τὸ ὡρὸς ἀλόγῳ θυμῷ ὡρὸς
 φονῶντων ἐκ τῶ φθόνου καὶ θαρμύτων, σκώμματα, ὡρὸς πη-
 λαμισοὶ, βλασφημίαι, ἐμπίημοι, βλαπόμενα, ὡρὸς ἐμ-
 παθῆναι εἰς ὡρὸς καὶ ἐπὶ καὶ ἑτέραν ὡρὸς ὕβριν, καὶ ἡλαμῶς
 καὶ κορυφῆς πύων. ἡ ποὺ κατὰ ἐξουσίαν τὸ μακαίον τότε ὡρὸς
 σῶπου τὸ τὸ θεῖον καὶ φιλῆς αἵμα, τρωδείσης οἱ μὲν καὶ τὸ
 καλῶς, καὶ τὸ ἀκαίους, αἵς ὁ σὸς ἡμῶν χυρὸς ὡρὸς ἀ-
 λαιστέρων ἐπὶ ἀκὴν ἑτέρας. βαβαί, ὅσ' ὡρὸς ὡρὸς ὡρὸς ὡρὸς
 ὡρὸς ἐχθρῶν, ὡρὸς κατὰ κρίτων ἀνθρώπων. δι' οἷς καὶ γέ-
 νων ἀνθρώπων, ἐκ γυναικὸς ἡννοητοῖς, σάρκα καὶ πνίαν
 πνί ἡμετέρων κατὰ ἐξουσίαν ὡρὸς, ὡρὸς τὸ παθεῖν διω-
 κῆναι: ἐν ἡμῶς ἐλάττωσιν πύων, καὶ θείων ἀθα-
 ναίων ὡρὸς ψυχῆς τε καὶ σώματ' ὡρὸς, ὡρὸς τὸ γέ-
 ὡρὸς ὡρὸς ἡμῶν, ἀπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμύρτων ὡρὸς.
 ταῦτα ὡρὸς πάντα δεικνύσιν τὴν εἰς ἡμᾶς ἀγάπην αὐτῶν, ὡρὸς-
 τί

suppeditat. Rursus etiam ipsorum utilitatem spectans,
 ad tempus aliquod eadem inhibet. Ad summam, non
 una via, sed multis ac diversis, perque res contrarias
 nonnumquam, ad unum nos finem perducit, ut rectè vi-
 vere possimus. Et quo pacto consentaneum esset, aliter
 eum agere, qui pro universis est mortuus, crucem sustinuit
 ac nuditatem, rem maleficis destinatum, qui que
 dedecus & ignominiam omnino non curavit, infinitas
 que sustinuit, ad infinitam inventa contumeliam, illis
 solis competentem, qui ea ipsum adfecerunt? Hæc ergo
 quum cognoscamus, auditores, quotquot adestis, illum
 omnium stolidissimum iudicemus, qui facile condemnat,
 oblitus supremæ illius clementiæ, bonitatis incomparabilis,
 inexcusablem benignitatis, & eius, qui peccatum omne
 sustulit, & mortis ab eo pro nobis obiit. pro
 brorum, cruciatuum, iniuriarum, & quæcumque tunc
 comitata sunt absurdam iracundiam sceleratorum, ex
 invidia cædem ipsius sitientium, ut cavilli, atroces in-
 iurie, maledicta, sputa, alapæ, nulla non illustrium
 species, atque etiam corona contumeliæ, caputque feris-
 ens calamus. Nimirum destillabat tunc è beata facie
 divini capitis, vulnerati mea quidem sententia, tam
 à calamo, quam à spinis, de quibus salutaris illa nobis co-
 rona manibus homicidarum contexta fuit. Babe, quanta
 fecit? quanta sustinuit? & quidem pro inimicis, pro
 condemnatis hominibus: propter quos & homo factus est,
 è muliere natus, & carnem ac paupertatem nostram suscepit,
 quo pati posset: ut nos liberaret à cruciatu, & malis æternis animi pariter atque corporis,
 quibus universum genus hominum obnoxii, multorum
 magnorumque causa delictorum eramus. Hæc autem
 omnia demonstrant ipsius erga nos amorem quemdā in-

τόν πινα και ἀκαταρόητον θυσαν. ἐδωάτο μὲν γδ, ἡ ὄρε-
 νόν τ' αἰκῶν, και μηδαμῶς ἀναλαβόμεν τὸ ἡμέτερον, και ἀλ-
 γη μόνον, κῆν δματι, ἡ δ διαβόλου δεσμοῦ, και τ' περ-
 νιδ ὅ, λυσιπυξ, τὸ ἡμῶν, και διὰ πάντων ἀδραγεῖν.
 παθεῖν ὅ οὐκ ἀνείχε, μη τ' ἀντ' ἡμῶν κοινοῦσας οὐσίας, τὸ
 ἀ' οὐκ εἰς ἡμᾶς ἐπιδεικνύμεν φιλῶν ὄσον; οὐκ ἠρκέσθη γα
 δευτέρω, λέγει δὴ τὸ ἀ' ποιεῖν, ἀλλὰ και δούτρων παροσέθη-
 κε, τὰ δ' ἡμᾶς ἐκείνου παθήματα, διὰ τ' σαρκὸς. τῆσδε τῶν
 γδ ὁ ἀληθῆς ἔρωσ. οὐκ ἀνείχε ὅσιν ποιεῖ τὸν ἔρωτα, εἰ μὴ διὰ
 τὸν ἔρωτα μαν παθεῖ. και τὸ τὸ μοι δοκεῖ τὸ κεφάλαιον εἶναι τ'
 παρὸς ἡμᾶς τὸ σωτήριον ὁ συλιστα βέσπας τ' και κοινοῦσας, εἰ
 γδ ἐν ἀνθρώποις ὄσιν δρεῖν τῶν ἔρωτα, κῆν ἔχ' ἑσθ' ὅ
 δεῖ μόνον, ἀλλὰ κῆν ἑσθ' ἀνθρώπων χεῖρον τίς τινες τεθῆ-
 σι πολλά παθόντες, πῶς ἐκ ἀν' ἀμύσσειε τὸ τὸ ἀκρὸς ἀ-
 γαδότη ὅ ἔρωτι; διὰ πολλῶν μὲν γδ και ἄλλων ἡδωάτο ὅ-
 πων ὄσσαι τ' ἀνθρώπων ὁ σωτήριον, ἔσωσε δ' ἔν σαρκωθεῖς, ἀφ'
 πον ὄν ἔτω ἡμέτερος, πολλῶν μὲν ἔρεκα και μαγάλων, μάλιστ' ὅ
 τ' παρὸς ἡμᾶς ἀγάπης ἀπὸ, ἑσθ' ὄσας. και ταῦτ' εἰδὸς
 πᾶς ὄσισεν ὅσιν παρὸς βέσπας ἐκείνων, ἀ δὴ τ' ἀυλῆς ὄσιν τ' δε-
 σσοπκῆς, σαρτάτω χεῖρον και φαιδρωόμεν. ἀν' μὲν γδ ἡ
 μανδρα σωματικῶν, και παρὸν τ' ἀριθμῶν τ' ἀρνητικῶν
 νης ἐκαστον τῶν ὅ, (ὅ γδ ποιῶν ὁ λόγος ἡμᾶς ἐν ἡμέτερον ὄσιν
 τῶν ὄσισεν ἡ δὴ τῶν τῶν) ἑσθ' ἑσθ' ὄσισεν ὄσισεν ὄσισεν
 σῆ), τὰ κεκοσ τ' και τὰ παρὸς βέσπας κησαμένα πολλῶν ἡμῶν
 ματι. και γδ ἀντὸς ἑσθ' ἀντὸς πῶν ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ'
 διαν ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ'
 ἡδ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ'
 δεσποῖαν; ἡ δὴ γδ πάντων δεσποῖαν ὄσισεν ὄσισεν ὄσισεν
 εἶναι κῆν δὴ μαρτυροῦν, τὸ παρὸς βέσπας τ' και δ' ποιεῖν, τὸ δὴ
 ὄσισεν κῆν δματι διαφθεῖραι. τὸ δ' μυστικῶν γέρονε τὸ φεικτῶν,
 ἡν ἡ

effabilem, & supra mentis intelligentiam positum. Pa-
 terat enim caelum incolens, nequaquam adsumta natu-
 ra nostra, verbo dumtaxat ac nutu liberare genus nos-
 trum è diaboli vinculis ac tyrannide, nosque per omnia
 beneficis adficere. Iidem pati non potuisset, non factus
 eiusdem nobiscum substantiae particeps. Verum ut amor
 rem erga nos, prob quantum, ostenderet; non conten-
 tus uno, nimirum ut nobis beneficeret; etiam alterum
 adiecit, cruciatus videlicet propter nos suos, quos carne
 passus est. Nam tale quiddam est verus amor. Facit, ut
 amans continere se non possit, quin propter dilectum pa-
 tiatur. Atque hoc mihi caput demissionis & societatis
 erga nos servatoris nostri videtur esse. Nam si huic amo-
 rem in hominibus etiam invenire licet, neq; dei tantum
 causa, sed hominum quoq; mortuos scimus aliquos cum
 voluptate, multa prius perpeffos: quo pacto non idem hoc
 illius supremæ bonitatis amori competierit? quippe mul-
 tis alijs etiam modis hominis saluti consulere servator pa-
 terat, & tamen eum servavit adsumta carne; quòd ita
 rem confiteri deceret, quum plures & magnas ob causas,
 tum imprimis ob ipsius erga nos amoris eximium. Atq; hoc
 quum norit quilibet, earum ex omnium numero, quæ huius ad-
 beri stabulum pertinent; lætus et hilaris exsultet. Nam si
 caula non relicta, notum illum centenarium numerum implet:
 (rectè iam enim ad eam similitudinè ipsa nos invitat or-
 ratio) ab ipso pastore ducetur, illo inquam pastore bono,
 qui magno suas oves precio comparavit. Etenim ipse pro
 eis animam suam posuit, et propriam sanguinem effudit, atq; hoc
 modo suas fecit, quæ ne prius quidem unquam erant alienæ.
 Quid. n. ipsius effugere dominum possit? Triplici namq; ra-
 tione dominus est omnium. Quòd in ortum produxerit et con-
 siderit, quòd curam gerat et benefaciat, quòd etiam nutu per-
 dere possit. Incarnationis verò tremendum mysterium cõtingit,
 2 2

ἴν' ἢ τὸ φύσει παρῶν ἀντὶ, καὶ γνάμη βασιλεύοντων εἰς
 τὸ τοῦ οἴμου φέρειν τὸ, ὃ κῦρος ἐβασίλευσε. τὸ γὰρ βασι-
 λεύοντων μὲν, ἄκουσ', δι' ἀγνοίαν τῆς θεοῦ αὐτοῦ, νωμὶ δ'
 ἐπιγνώσεως ἐπιλαμψέσης τῆς κόσμου, ἀπομολεῖ τε, καὶ
 ζητεῖ τὸ βασιλεύειν παρ' αὐτῶν. ὅστις μὲν οὐκ οὐκ τὸ ποιῶ-
 νος φανῶν οἶδε, καὶ ἀπολοῦται κατὰ τὴν ποροδομίαν,
 ἐν χλοῶν τῆς πόας κατασκυλώσει, καὶ ἐπὶ ὑδατῶν αἰατω-
 σεως ἐκέρχεται· καὶ ὁ φοβηθήσεται κατὰ, ὅτι αὐτὸς τῆς
 πυροδότης ἐν μέσῳ σπείρας θανάτου. ἐὰν δὲ πλάνης περὶ τῆς
 καὶ ἀπλωλός ποτ' ἤσῃ, (ἀνδρέξομαι γὰρ τῆς ἀβελήης) ἐν-
 δι' οὐτω τῶς ἀμνησθήσεται· ἀλλὰ ἀποσθῆναι ζητηθήσεται, καὶ
 διερεθῆναι ἐπὶ τῆς ἀμνησθήσεται, καὶ τοῖς μὴ πεπληνημένοις
 ὁμοπαγὰς ἔσεται. καὶ τοὶ καὶ μειζόνως χαίρει τῆς ἐν τούτῳ, ἢ
 τοῖς πολλοῖς ἐκείνοις, τοῖς ἐν τῆς μαθήσει, τοῖς ἀείσω ἀν-
 τὶ μένουσιν. ἀντὶς τὸ εἶρηκα. σωλίσῃσι δὲ τὸν λόγον καὶ
 ἀντὶς παρῶν. τοσοῦτον γὰρ ἐπεδείξατο φίλῶν παρῶν τὸ
 πλάσσειν, ὡς ἀφείναι μὲν ἐκείνα τὰ πολλὰ, ὅτι δὲ πῶς
 τὸ ἐνὸς ζήτησιν ἐξήδειν· οὐτω πῶς αὐτῶν σωτηρίαν, τὸ πα-
 τὸς ἡγέτηται ἀξίαν εἶναι. καὶ διηλοῖ, τὸ μνησθῆναι τὸ παρῶν τὸ
 τοῖς πῶς αὐτῶν. ὅ γὰρ πολλοὶς μισθωσάμενος ἐπεμψεν, οὐδὲ ἀν-
 θηκὴ πῶς τὸ ἐργον ἐπιτέλειαν, ὅτι δούλοισι, ὅτι φίλοισι, ὅτι
 τοῖς ἀγγέλοις ἀντοῖς, ἀλλ' ἐαυτῶν γὰρ μόνον τὸ πᾶν ἐδάρρη-
 σε· πειθεύων ἡμᾶς οἴμαι μόνον παρῶν εἶναι ἀχρηστίαν, ἀλλὰ καὶ
 τῶν βυζίου (ἐσπῆ) καὶ μήτε δόξαν πῶς φειρομένῳ, μήτε
 βυφῶν, μήτε ἀσφαλίαν, τὸ κελος καὶ παρῶν τὸ παρῶν
 πειθεύων. ὅ γὰρ μῶν, ἀλλὰ καὶ πῶς ἀβελήν τὸ ἀγάπης τῆς
 θεοῦ, ὡς παρῶν ἐχρῆσθαι ἢ μὴ δὲ εἶναι, πῶς εἰς ἀλλήλους
 φιλῶν ἀγάπης. τοσοῦτον γὰρ ἡμᾶς ἐν ἀντὶ τὸ τὸ ἐνὸς
 φίλῶν, ὡς ἀπασαν ὅρα, πᾶν ἀλλοτῶν, πᾶν ἀετον, βία-
 μον ἀντὶ φαίνεσθαι, καὶ μάλιστα κοδωνομίαν ἀχρηστίαν,
 ἴν' ἀν-

ut quod natura ipsius erat, sponte se regno eiusdē subijce-
 ret. Huc enim illa spectare verba puto: Dominus regnavit.
 Nam quod regno subiectū erat, invitē tamen, propter
 ignorantiam ipsius opificis; nunc postquā eius adgnitio to-
 ti mundo illuxit, sua sponte accedit, et regno eius cōtinē-
 ri cupit. Quisquis ergo vocē pastoris novit, et vestigijs præ-
 euntis inspicit; in viridi gramine commorabitur, et ad re-
 quietis aquam pascetur. Nullis à malis sibi metuet, ne
 quidē si eum in medio letalis umbræ cōtingat iter facere.
 Quod si aberrando deflexerit, ovisque perdita factus fuerit:
 (inhabere namq̃ similitudini proposite) ne sic quidē ne-
 gligetur, sed studiosè perquiretur, et humeris imposita
 perferetur, ac cæteris, quæ non aberraverint, adgregabitur.
 Immo maior em ex hac una voluptatem pastor percipi-
 pit, quā de pluribus illis in caula commorantibus, et sem-
 per apud eum manentibus. Hoc ipsemet dixit, et oratio-
 nem suam factis comprobat. Tantum enim amorem erga
 ovem, quæ erat perdita, demonstravit: ut illis pluri-
 bus amissis, ad hanc unam inquirendā exiret. adeò salutē
 huius, pretij quantivis ducit. estq̃ hoc ipsum in dicio, quod
 nemini rem hanc commiserit. Quippe non plures pretio
 conductos ablegavit, nec curā operis huius aliquibus im-
 posuit; non servis, non amicis, non angelis suis: sed sibi soli
 totam rem credidit, nos (ut equidem opinor) erudiens,
 nō tantum ut ea faciamus, quæ oportet; sed etiam melio-
 rem in modum: utq̃ nec evanescentem gloriam, nec volu-
 ptatem, nec securitatem, honesto atq̃ decoro antepo-
 namus. Præterea, quum hac ratione suum in nos singu-
 los amorem, nimium quantum, demonstrat: vehementer
 amorem erga nos mutuum accendit. Nam in ipso tan-
 tus unius erat ovis amor, ut omnem montem, saltum om-
 nem, et quidquid inaccessum, pro pervio duceret, ipsam-
 que gestationem oneris minimè gravem putaret; mo-

ἴν' αὐτὸ τὸ πλανηθὲν τοῖς πλείοσι σωμαριθμῶν. εἴποι περὶ
 αὐτῶν, θαυμάσιος τοῦτο τὸ ἔργον, ὡς ἢ μὴ ζήτησις ἀνα-
 κεία, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ χελεπία, ἀκολούθως ἔπεισι, καὶ δεῖ
 πως εἰρεῖν τὴν ζητοῦντα. τί ὃ μὲν τὸ χειτερόν, μὲν τὸ
 διρεθῶμαι τὸ πρὸς βατον, οὐκ ἀγαθὸν καὶ τὰ πολλά, ἀλλ' ὅτι
 ἔστι ὡμίον κομίζουσι, καὶ ὅτι τοσαῦτα παρεργὸς πρὸς μα-
 τα μόνον ἔστι ἄλλαν πρὸς βατων; καὶ δεκεί τὸ το δετηνῶμαι,
 ὅσον πρὸς πλείους ποιεῖται πῶς ἢ μετέστι ἀσφάλειαν. πρὸς
 ἐπὶ ὃ, καὶ κείνο μαθεῖν ὅτι ἐστὶν ἐπὶ τοῦτου, ὅτι τὸ πᾶν ὡμί-
 ον διρεθὲν, πολὺ τετελεχόμενον ὑπερχειν, ἐκ τῆς τ' πλάνης
 οἱμα κακῶν· καὶ μὲν, ὅτι μὴ δυνάμεθ βαδίως ἐπὶ ἐργασθῶν,
 ἀλλὰ τ' ἔργα θεοποιμῶν ὅτι δέμενον ὅτι κείας εἰς τὰ τοῖ-
 σως ἐπὶ πρὸς δυνάμειον μὲν τὸ πρὸς πῶς ἀφίσι μὲν ἐπὶ ἐπὶ δυν-
 ῆ ἢ δ' ἀφ' ἐργῆ τοῖσι ποσίν, ὅσον ὅτι τ' ἐπὶ ἐργῆ ὃ τὸ μανθάνο-
 μεν, ἐπὶ γὰρ συμφόνον τὴν βαδίαν, δεξίαν αὐτῶν εἰκότως, ἔπει πως
 ἴδεν λογισμὸς διχα τεμνόμενον ἔστι. ἢ ἢ δ' σωνήθηα τὸ κενόν
 πολλὰ κίς ἢ δὴ ποιεῖ, καὶ διαπαύεται ὁ δέλων τὸ το σωθῶμαι, ἐ-
 πὶ τῆς ὡμίον κομίζων, τοῖσι ποσίν ὑπερ ἐκείνης πρὸς δυνάμειος κέ-
 ρησι. καὶ ἀπλῶς πρὸς ἀπαντα, ἀπὸ ἐργῶν μὲν ἐκείνο, οὐκ
 μὲν ὃ δυνάμειος πῶς τὸ πρὸς ἔργον, οἰκοθεν αὐτὸς σωνεσθῆναι, πῶς
 πῶς ἐν τῇ μὲν γνώσει θυρήσις, πρὸς σῆτο μὲν λαμπερῶν ἔστι
 ἐλπίδων, τὸ κενὸν τὸ ποιμῆνι, τὸ καὶ πῶς ἀπολλυμένῳ
 δραχμῶν ζήτησαν, καὶ κομισθῆ μογήσαν πρὸς πῶς δ' ἔργ-
 ον ἐκείνης, καὶ χαρὰν ἐν δ' ἐξαιμένῳ τοσαῦτα, ἢ νίκα πῶς ἴδεν
 ἐπὶ κενήσαστο, ὅσην ἐπὶ οἱ θησαυρὸς ἐν τῷ δ' ἔργῳ δ' εἰκότων
 πῶς ὅτι ἀγαθὴς πινος τύχης, ὅπου τὰ ἢ καὶ τὸ χυσιόν ἀδρόν, καὶ
 οἷον τ' πνήτων μὲν, μακρὰν ὃ πᾶν φιλοργεῖαν νοσάντων
 πῶς μὴ οἱ ἀειμέναν π' ἄσωντον οἰκαδ' ἐλθεῖν, ἐπὶ ἐργῆ πρὸς ἔ-
 ργῳ τ' τον ἐρχόμενον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πῶς ἐκείνης δέαν τὸ καὶ
 (μυαίτησιν ὅτι ἔργῳ π' καὶ ὑποδ' ἐξαιμένῳ τ' τον πολλὰ πῶς,
 καὶ τ'

dō deperdita per errorem ovīs ad ceteras rediret. For-
 tasse quis (opinor) dixerit, factum hoc admiratus, ovem
 necessario quaesitam, & in quaerendo molestias non abs-
 re obitas, quodamque modo tolerandas quaerenti fuisse.
 Verum quae res urfit, ut inventa ovicula non more vul-
 gari duceretur, sed in humeris portaretur, quamquam so-
 la ceteras inter oves negotij tantum exhibuisset? Nimi-
 rum hoc ipso demonstrari videtur, pastorem hunc pluris
 mi securitate nostram facere. Praeterea licet hinc etiam
 illud aestimare, quod scilicet errabunda ovīs inventa, de
 ipsi obvagationis incommodis afflicta graviter fuerit,
 & eum in modū adfecta, non facile ut reverti posset, sed
 auxilio boni pastoris ad hoc indigeret. Fortasse nec ala-
 cris, uti debebat, optimam ad reditionem erat. nam cete-
 roqui pedibus usa pro virili fuisset. idcoq; quū cognosca-
 mus, eam ne paullum quidem progressam; non abs re vi-
 deri possit, cogitationes eius adhuc quasi bifariam fuisse
 divisas. nam consuetudo malū saepe iucundum reddit, ac
 propterea qui oviculam servare volebat, in humeris illam
 portans, pedibus ipse suis alacriter usus pro ea fuit. ad o-
 mnia deniq; simpliciter, quae illa quidē prestare debebat,
 sed minimē poterat, operā ipse suam confert. Quilibet er-
 go respicientia fretus, ampla cum spe bonū ad hunc pa-
 storem accedat, qui et drachmam illā perditam quaesivit,
 eiusq; reperiundae causa valde laboravit, & quum eam
 recuperasset, tanti dedit indicia gaudij, quantum ne il-
 li quidem percipiunt, qui bona quadam fortuna the-
 sauros inter sodiendum reperiunt, licet auri magna ca-
 pia sit, & pauperes hi quidem, at gravi avaritiae mor-
 bo laborantes: accedat, inquam, ad eum, qui ferre non
 potuit, ut filius ille prodigus domum veniret, quando
 adventantem acceperat; sed ad conspectum illius &
 occursum prodijt, eumq; cum bonore excepit.

ἢ τὴν συγγαίαν ἀποποιήσας, ἡμαρταν ἐνδειξαμένην τὸν πατέρα
 ἐκείνον ἔρωτά τε καὶ πόθον, καὶ κοινὴν πανήγυριν τῶν ἐκεί-
 νων σωτηρίαν ποιησαμένην· τῶν ὑπερβαλῶς βδυσσαμένων τῶν
 ὀνομασθῶν τότε πόρνον, ὁρῶσαν τὴν αὐτὴν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείνων
 ἑμπεδωμένην, καὶ τοὺς ἀρχαίους πόδας καταφιλοῦσαν, καὶ συγγῆ-
 τὸν δάκρυον ἀπὸ τῆς καταχθόνου, καὶ τὴν ἀριζὴν τῆς κεφαλῆς ἔξ
 ἀπὸ τῆς ἐκμαθήσουσας τοῦτο ἕκαστος πολλῆς διλαθείας. καὶ τοὶ
 διαπάτων ἐκείνων, οἷς τὸν σώφρονα ἐκείνον ἔρωτα κα-
 λῶς ἐπεδείκνυτο, ἀκαλαστάτουσιν αὐτὸν, τοὺς πολλοὺς ἀ-
 πώλεσαν, ἴσως εἰ ἀπὸ τῆς δοκῶντων εἶδ' ἢ πῖ· οὐκ ἀ-
 πεισίστατο ταῦτα, ὅτι δὲ ἀναιδῆ παρεστῆκε καὶ ἰταμὸν· ἀλ-
 λά καὶ τοῦ φαρισαίου ἀπεστῆκε, τὸ πολλοῦ νομιζομένου
 τῶν ἀρετῶν, καὶ κατ' αὐτὸ ἐκινώματινα εἴρηκεν. ὅσα ἢ καὶ
 τὸ τῆς γένου τῶν ταπεινωσῶν, εἴ γ' ἐχρῆσθ' οὐτω καλεῖν τῶν
 ἰδίων κακῶν· ἐπήγασιν, ἀντιπῆδεις τοῖς πολλοῖς ἐκείνου
 πλημμυγῆμασι, κατ' ἡγήσθη αὐτὸν ἐκ τῆς ἐροῦς δεδιχνομέ-
 νον, ἕως τὸν καλῶς μὴ βεβιωκῆτα, μετὰ δὲ τὴν φρονήσωντα
 τῶν καλῶς βιωκῶν. δὲ γὰρ τῶν ἐξέκτου τὰ δάκρυα, καὶ τὸ
 πειδὸς αὐτῆς τῶν ἐπιπροφῶν ὁμοίῳ ἔπρω γενημένῳ ὡς
 ἄλλων ἀριστείας ἠσμενίστατο. τῶν γὰρ ἰσότροπον ἐκπῆσιν ζη-
 τεῖ τῆς ἀμβροσιμάτων, ἐκ τῆς παρομοιωσεως τῆς μὴ νοήτων·
 τῆ ἢ ἔργα, καὶ δῶνα μιν ὡς καὶ τοῖς φειδύσασιν εἴρη· ὡς ἀπὸ
 μηδαιμῶς ἔξῃ συμεισενελέειν καὶ ταῦτα, ἀρκέσει πούτω
 καὶ γὰρ μὴ μόνη, οὐπω τοὶ καὶ τὸν λησῶν ἀνθημῶν ἐδέξα-
 το, μετὰ δὲ καὶ ἀνδρῶν, εἰ τὴν βούλησιν, καὶ ἐν ἀκαρῆ, ὁ-
 μολογία γόμα· ὁ μόνη, εἰ μὴ οὐδὲν ἕως ἡμερῶν, οὐδὲ
 μὴ εἰκὸς φεσηθῶναι. ἢ γὰρ καὶ πλεονῶν ἐπαρῶ, καὶ ἀντὶς
 τῆς ἀποφάσεως τῆς δυνάτου· ἀλλ' ἐπειδὴ φωνῆσθ' μὴ κείτω
 τῆς μόνης, ταῦτα πῶς εἰσενλωχῶς, ἀντὶς ἐμῆρδων τὸν
 φειδύσασιν, ἀλλοιον μακαρίους ἀφωεισμένον· ὄν γε οἱ παρ-
 πύτω.

& frequenti complexuum iteratione quemdam admi-
 rabilem in illum amorem ac desiderium declaravit, et ob
 eius salutem, celebri atem quandam communem insti-
 tuit: ad eum accedat, qui nequaquam abominatus est scor-
 tum illud nobile, quod ipsum & adspiciebat, & contrē-
 stabat, puerosq; pedes eius exosculabatur, & multis eorū
 dem rigabat lacrumis, ac vicissim magni pietatis studio
 capitis sui capillis eas abstergebat. Et tamen per ista cō-
 mnia, quibus tunc castum illum amorem rectē declarā-
 bat, quam prius libidine flagraret, multos perdiderat, &
 fortasse qui aliquid esse viderentur. Nihilominus hanc
 ipse non repulit, nec impudentem ac procacem adpella-
 vit: sed illi quoq; Phariseo praelulit, qui magna in opi-
 nione virtutis erat, ac laudes deniq; quasdam ei tribuit.
 Idem et publicani humilitatem, siquidem ita erat adpel-
 landa priorum malorum adgnitio, pluribus ipsius delictis
 opponens, magis eum iustificatum è templo dedu-
 xit, quam alterum, qui rectē quidem vixerat, sed actē
 praelarē vitæ caussa superbiebat. Ezechiae lacrimas ad-
 mittit, & conversionem filij eius, consimili modo factam,
 velut aliorum opera eximia libenter accepit. quippe lui-
 tionem delictorum velut æquilibrem requirit, ex insti-
 tuto animi resipiscentium: opera verò, pro viribus, uti sus-
 præ quoque dictum est; quæ sanè si nequaquam simul ad-
 ferre liceat, ipsa dumtaxat voluntas ei sufficit. Sic & las-
 tronem illum eodem die recepit, vel potius eadem hora,
 vel si mavis, in momento temporis, per solam confessio-
 nem oris, propter quam nihil perpessus est mali, nec for-
 midari quidquam par erat. Quid enim illis metuere
 maius poterat, quam quæ tunc perpetiebatur, & ipsa
 mortis sententiā? sed quia vocis tunc solius dominus es-
 rat; ea fideliter collata, paradysum ipsum lucratus est,
 præmium beatissimum: quem parentes illi pri-

πύτορες ἀπέλεσαν, ἐχ' ὅπως ἔζη μύθου εἰς τὸ δῶρον, ἀλλ' ὅπως ἀπέγνωσαν τὸ σφῶν ἀντιφύσων πειρίας. εἰ γὰρ μὴ τὸ τοῦ ἰού, οὐκ ἂν ἀδίδαμ ὅτι πῶ γυναικας, ἐκείνη δ' ὅτι τὸν ὄφιν, πῶ τὸ πρῶτα σέως αἰτίαν ἀνεπίθεσαν: ἀλλ' ὡμολόγησαν μὲν τὸ κακόν, προσήγαλλον δ' ἑαυτούς, καὶ ἀπίπτω πῶ δῶρον πῶ πᾶν τὸς σφῶτον. ἀλλ' ἵνα μὴ τῆ χρεῖα τῆ λόγων ὁ χροῖα οὐκ ἐξαρκῆσθαι, τὰς ἀείους τῆ τοιούτων ἐρωδῶν, τὰ μὲν πολλὰ τῆ ὅτι τοῦτο φερόντων παρῆμι· ὅτε καὶ τοῖς εἰρημένοις ἀν τοῖς ἀρκούτως οἶμαι δεδῆχθαι, ἃ μὲν σκοπὸς ἰού ἐξαρκῆσθαι. ἐκείνο δ' ἂν τοῖς ἀπασὶ ζυμβελῶσαι, καὶ πρὸς πάντων ἑμαυτῆς; προσδραμῆν ἐν μῆνῃ καὶ ἀκροῖ τῶ καλοῦ τῆ τοῖς ἀμύθων τοῖς εἰς μετάνοιαν· τοῖς δὲ ψῶντας, ὅτι τὸ ζῶν ὕδωρ· ὅτι τὸν χροῖα ζυγόν καὶ τὸ φορπὸν τὸ ἐλαφρόν, τοῖς κοπῶντας ἡ πεφορπισμένους πόνῳ καὶ ἀρχῆς τῆ ἀμύθιας· τῶ τῆ ἡμετέρας ψυχῆς παρεχόμενῳ τὰ λείπει τῆ κακῶν, ὅ μόνον ποῖκα καὶ ἀμύθια, ἀλλὰ καὶ χροῖα γινώσκοντι, εἰ πῶν ἀντὶ δεξάντο· ὅς οὐκ ἐξεδέχτο μένων οἶκοι τοῖς ἀφιζομένους εἰς αὐτὸν ἑσθ' ἀρεπείας, ἡ γοῦν τὸν καλέσονται καὶ μῆ πεμψόμενον χροῖα τοῖς τῆ ἰατρῶν νόμοις, του πῶν τῆ δυνάμειν ἁμύθια: ἀλλ' αὐτὸς ἀεὶ παρερχόμενος, τοῖς χροῖα ἔχοντας αὐτῆ ποῖ καλέσεται, παρεχόμενος, ματῆ δ' ὅου πᾶν τὸς ἀγαθῶν, καὶ δὲ ποῖων γε πάντας ἐξῆς, δὲ δὲ ἀντὶ ἀππλάττετο, ἵνα μὴ μύθων ἀκων λάβοι. πῶν δὲ τῶν τῶν ἐκείνων ἀφῆμιαν μῆ χροῖα γιγνομένην. χροῖα μὲν τοῖς ὁμοῖοι πάντες. τῆ γὰρ εἰς ἐκείνοις πεπρωδῶν ὅου λογιζέται τὰ ἀμύθια, ὅ ἀπόστολος πᾶν ἑῖπε, πᾶν τῶν δὲ δὲ πῶν τῶν χροῖα, δὲ δὲ οἱ μὲν ἀπαξ τὸ βαπτίσμα, δὲ δὲ οἱ δὲ ἡ μετάνοια, ἐκείνοις γε βοηθημένη τῆ λαβῶν, ὅσκις ἀπ' πῶν γνησίως ἐκείνῳ χροῖα. ὅς ἐκείνους ἀγαθῶν, καὶ τοῖς ἀγαθῶν, καὶ τοῖς μὴ τοιούτοις.

mi amisere, non quòd adversus benefactorem suum deliquissent: sed quòd de salute sua desperassent. Nam absque hoc fuisset, non Adamus in uxorem, illa rursus in serpente[m], transgressionis culpam contulissent: sed confessi delictum, seipsos reos fecissent, omniq[ue] modo commendationem flagitassent. Verum ne orationis usui tempus ipsum baud sufficiat, dum huiusmodi rerum abyssos investigo: complura, quæ huc spectant, omitto; quando per hæcenus indicata, satis ostensa puto, quæ ab initio proposita nobis erant. Hoc quidem universis consuluero, & inprimis mihimet ipsi, ut in respicientia & lacrimis ad eum curramus, qui peccatores ad respiscendum invitat; sitientes, ad aquam vivam; fessos & oneratos dolore pondereq[ue] peccati, ad commodum iugum, & onus leve: ad eum, qui animis nostris malorum remedia non modò gratis, & absq[ue] pretio suppeditat; verum etiam si qui ea recipiant, gratiam habet: qui non domi manens, exspectabat opis impetrandum & arcesiturum, eorum medicorum more, qui succurrere laborantibus possunt; sed ipsemet semper prodians, in transitu eos, qui ope ipsius indigerent, invitabat, hortabatur, participes omnis boni reddebat; & postquam omnibus benefecisset, mox ab eis discedebat, ne præmium invitus acciperet. Quodnam illud? ipsorum cum plausu faustam acclamationem. Itaque leti pariter omnes sumus. Nam illis, qui crederunt in eum, peccata non imputantur, inquit apostolus Paulus. Hanc verò gratiam semel quidem nobis ipse baptismus tribuit, sed tribuit & respicientia, succurrens illi lavacro, quotiens ea germandi quis usus fuerit. Itaque bonus est ipse, tam bonis, quam

τιούτους. καὶ πῶς ὁ πάντας χάριον δέει, τοιοῦτον ἔχοντα
 δεσπότην, ὃς ὁ λόγος ἡμῶν ἔδειξε; μᾶλλον ὃ ὃς ὁ δὲ αὐ
 εἰς ἔδειξε λόγος, ὁ δὲ αὐτῶν ἠλθον ὁμοῖ καὶ τῶν ἀγγέ
 λων, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀγαθῶν. ὁ μὲν, ἀλλ' ἔστιν ἐν π
 καὶ λυπεῖν ἄξιον τοῦς ἔξ ἑμῶν τῶν μενοειστων, καὶ τ
 ἀπείρου φιλανθρωπίας τετυχηκότας. τί τῶτος, τὸ μενοειστων
 εἰς ὃς ὄντα πρὸς αὐτοῦς, ἔξουβελισσι. καὶ τί αὐτῶν ἴσων, μὴ
 τῶτος πρὸς ἄνθρωπος; οἱ γὰρ ὄντες βεβιωκότων, ἔπειτα τῶ
 μενοειστων ἔργων, καὶ τῶ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἴσων, ἴσων τε
 πεπείρανται τῶ ἴσων ἀνθρώπων ἔβελιστων, καὶ τοσοῦτον δὲ
 πεπείρανται παρ' αὐτῶν, ὁποῦν αὐτῶν ἔξωνται, πῶτος αὐτῶν ἴσων.
 το πῶτος, μὴ μολυμένους τῶ πρὸς ἄνθρωπος; εἰ δὲ ἔνεστι καὶ κεί
 τῶς τούτων ψυχὰς λύπην λύπην ὅλως ἴσων, τῶτος αὐ
 ὅμοι τὸ πῶτος, ὅτι τὸν σφόδρα φιλήσαντα ἐλύπουν ἀ
 μῶν τῶν ὄντων, καὶ τοῖς κακοῖς μολυμένους ἑαυτῶς. καὶ ἴσων
 ταῦτα τοῖς πῶτος αὐτῶν ἔξωνται, καὶ πρὸς ἄνθρωπος τῶ
 ἑμαυτῶν ψυχῶν, μὴ ταῦτα πρὸς ἄνθρωπος ἡμῶς ἐδείκνυται, δὲ ἀδείκ
 σει πολλῶν δεικνύων καὶ γενναίων, ὅτι τῶν ἀπείρων ὁ δὲ ἐ
 πείρανται ἀλλ' ἐμῶν ἔργων, οἷς αὐτῶν καὶ τῶν ἴσων ἴσων
 τῶν καὶ τῶν βιωτῶν, τῶν τε ἐλπίζοντες τῶν ἔξωνται ἀνώνων
 ἔξωνται, ἀφ' ὅθεν οὐκ οἶδε, καὶ οὐκ οὐκ ἴσωνται,
 καὶ ὅτι καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀπέχει, καὶ τὸν δεικνύων ἔξων
 τον. ἐν ταῦτα δέ μοι τὸν λόγον ὀνομαζόμενον εἶναι καὶ ταῦτα, εἰ
 ρήσεταί τι πρὸς τὸ ἀνώνων φιλανθρωπίας, βραχὺ μὲν πῶ
 νου, καὶ ὅμως τὸ πῶν δεικνύων, ὡς ἐμοίγε παεί
 σαί, τῶ σκόπος. λέγω δὲ τῶ τῶ δεικνύων πρὸς τὸν ἴσων φιλαν
 θρωπίας, ἀπείρου γε πῶν τῶ πῶσι, μὴ δυνάμεται τῶ τῶ
 πάντων ἔξωνται, ἢ γοῦν ἐκείνην πρὸς βλαβήσαντα, μὴ
 τοῖς γὰρ τῶ πῶσι καὶ τῶ ἀνθρώπων, ὡν ὅτι πρὸς ἄνθρωπος τῶ
 πάντα. καὶ ὅτι τῶ τῶ ὅπως ἔχει, ὁ δὲ δυνάμεις ἀπέσει αὐ
 τῶ

non bonis. Et quo pacto non omnes laetos esse convenit,
 qui talem dominum habeamus, quale ostendit oratio? vel
 potius, qualem nulla possit ostendere oratio, ne quidem si
 coeant in unum omnes et angelorum, et hominum lingue.
 Sed tamen unum aliquid est, quod non abs re dolore illis
 adfert, qui ex peccato respuerunt, et illius infinitæ cle
 mētie participes facti sunt. Quid istuc? quod recordatur,
 in quale erga se, flagitiosè se gesserint. Et quid essent ob
 secro, si hoc non fecissent? Nam qui non pie vixerunt, ac
 deinde respiciunt ex istis facinoribus, ipsa propensione
 ad bonum, propitium experti sunt deum ab se laesum, tan
 tumque bonum ab eo esse quiviti, quam unum optarant, quem im
 petrasent honorem, obsecro, si plane polluti non fuissent?
 Quid si fieri potest, ut in altera quoque vita eorum animi do
 lorem ullum omnino sentiant; hoc eos mea quidem opinione
 punget, quod vehementer amanti molestiam peccando crea
 rint, seque vitis ipsi polluerint. Quapropter universos equi
 dem monuerim, et ante omnes mecum ipsius animum, ne
 committere velimus, propter que multas profusuri sumus
 lacrimas atque gemitus, ubi viam ad optimam reverfi sue
 rimus: sed ut illis inhaereamus, de quibus pura percipi vo
 luptas possit, pure nimirum vivendo, sperandoque nos potius
 tuos æternis illis voluptatibus: quæ scilicet oculus nemis
 nis adspexit, nec auris audivit, inque cor hominis non pene
 trarunt, ut divus ille Apostolus loquitur. Quum autem
 heic orationi nostræ finem imponendum censeam, diz
 cam aliquid de summa illa clementia, breve quidem illud
 admodum, sed rectè tamcu omnem rei scopum, mea sanè
 sententia, commonstraturum. Aio Dei nostram erga ge
 nus clementiæ, quæ profus est infinita, non posse quid
 quam æquiparari, vel cum ea comparari: nedum lapsus
 hominum, qui omnino fines suos habent. Quod quam
 ita sit, nequaquam divinæ clementiæ suffecerit, ad ac

ἀντὶ τῆς πλὴν ἐπιπέδου ἀκριβοστάτου ὁμοειδέου, τὸ πλὴν ἀεὶ
 πάντων ἀνθρώπων πάντων ἀνθρώπων, διλάθει ἡβὴ εἰς θεὸν ὡς
 ἑλληθῶς ἠλπιώτων· ὄυμενοὺν ὄυδαμῶς, ὄυδ' εἰ δὴ αὐτὸν
 ἰὼ ἀντὶ μὲν ἐκείνου ἐπιπέδου μείζων ἡμεῶν. ὄυ νοδὸς ἀνθρώ-
 πιν ὄυ εἰρηθεῖται πρὸς πᾶσι θεῶν νομιμένων, ὄυδ' ἐξ-
 ἡρῶς. πᾶς οὐδ' ὄυ μὲν τε καὶ σέμνον, εἴτε πρὸς τῶμα, εἴτε τ' ὄυ-
 νομα, ἢ ὄυ πᾶσι ἀντὶ καὶ εἴη, νοδ' καὶ ὄυ εἰσοῖα καὶ πεφύσιον
 πλάσσειναι τε καὶ νοηθῆναι δυνάμενον, εἴσω πᾶσι δὴ ἰσχυ-
 ραίται πρὸς ἀκριβῆ καὶ τέλει ἵν' ὄυ τοῦ σωτήρη ὄυ φιλανθρω-
 πίας. ἀντὶ ἢ ὄυ δὲ αὐτὸς πατὴρ, καὶ ἀγίω πνεύματι, εἰς
 τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ,
 ΠΕΡΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΣ, ΕΚ
 ΜΕΡΟΥΣ Ἰ, ΚΑΙ ΠΡὸς ἀγάπης.

Συμφερόμενος

Τὸν κεφαλαίων τὸ ὕστατον, ὄυ σοι παρ' ἡμῶν ὄυ πο-
 δεῖ εἰς ἡδῶν ἀποδοῶν ὄυ πμέλξαν, πρὸς ταπεινοφρο-
 συίας διελέξατο. εἰκότως ἀντὶ οὐ γένοιτο καὶ ὄυ τε-
 λάται ὄυ ἡμῶν λόγῳ ὄυδ' ἐκείνω συμφερόμενος, πρὸ
 πλὴν ἀντὶ ἐκείνω ἀρετῶν ὄυ εἰσμεν. ὄυ μὲν, ἀλλὰ καὶ
 ἐν τῶ πρὸς λόγῳ σε πρὸς τῶ πᾶσι λέγω, εἰπόν τι ὄυς ἐν πα-
 ρέρῳ πρὸς μετέωρον τῶ, βία τοῦ λόγου παρενεχθεῖς.
 ὄυ ἡ καὶ ὄυ οὐ ποιήσας μετέωρον πλὴν ἀκοῶν ὄυ πᾶ-
 ρόντων, ὄυ νομιζόντων ἀκούσεσθαι τί μακρότερον περὶ
 τουτουῖ τοῦ κελοῦ. ἐγὼ δὲ, τὸ τε μὲν ἀντοῖς ὄυκ ἐχρε-
 σάμην, ὄυς μὴ ἐκφεροῖ μὲν ὄυ ποῖ ἀντὶ πᾶσι: ἀλλ' ἐχάρῳ,
 ἐφ' ὄυ πρὸς εἶδει τοῦ πρὸς κειμένου μόνου ἐχόμενος, καὶ ὄυ τοῦ
 χροῦ μὲν εἶρη μὲν τοῦ κελοῦ, καὶ δὴ μοι τελευτῶν τῶ τοῦ
 ὄυ πρὸς

curatissimum sui specimen, aboluisse delicta universo-
 rum hominum, qui videlicet in deum revera spem suam
 collocarunt: nullo inquam modo, non si contingere posset,
 ut illa millies maiora seipsis fierent. Non pertingit hos-
 minis mens ad aliquid eorum, de deo quæ considerantur:
 nec propinquo ab illis intervallo abest. Quidquid ergo
 magnum est et augustum, si ve nomen, si ve res, aut quid-
 cumque tandem fuerit, quod mentis potestate natura
 formari et percipi possit: id ostensum est infra perceptio-
 nem accuratam clementiæ servatoris esse positum. Ipsi
 gloria, cum patre, sanctoque spiritu, in secula tribuatur.
 Amen.

ORATIO SEPTIMA,
 DE HUMILITATE, ATQVE
 etiam ex parte, de dilectione.

Postremum caput ex ijs, quæ tibi à nobis ad exco-
 leandum mores laudabiles tradita sunt, de humili-
 tate differebat. Itaque non abs re postrema quo-
 que sic à nobis instituat oratio, ut in eiusdem virtutis
 predicatione cum illo consentiat. Quinetiam illa in or-
 ratione, qua te ad eloquentiæ studia cohortabar, obiter
 quasi quiddam de moderatione differebam, ipso nos ora-
 tionis impetu secum abripiente. Intelligere verò po-
 tui, fuisse tunc arrectas illorum aures, qui aderant, vel-
 ut existimantium, se illo de bono prolixius aliquid au-
 dituros. At ego tunc quidem eis non gratificabar, ne te-
 merè quasi transversus agerer: sed pergebam, quo res ipsa
 vocabat, instituto nostro dumtaxat inherēs, ac promitte-
 tens, ea de re suo me tempore dicturum. Nunc absolutio

ποσὸν ἄνθρωπος, ὡς καὶ κείνοις χαρίζεσθαι, καὶ σοὶ τὸ θεοῦ
 εὐπορησῶν. τὸ δ' ὕστατον εἰπεῖν, ὅτι πάντα ἀγαθῆς τα-
 πεινοφροσύνης, ὃν καὶ πύχην γέροντα, ἀλλ' ὅτι τὸ δόξαν
 ἀκόλουθον ἔδωκεν, ἔπειθ' ἂν ἐν τοῖς κερφαλαίοις κείνοις, καὶ
 ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς δὲ λόγους ἐπλάττον μὲν σου τὴν φύσιν, ὡς
 ἂν πᾶς εἴποι, ἐπιλήθειον δ' ἴσως γινώσκω, ὡς τὰς ἐλαπίω,
 καὶ τὸν ἔρωτα ἴσως ἀγαθῶν ἔργων ἐνετύπων δια' πάντων
 ἐν τῷ δ' ἴσως φησὶ σου διωάμεσιν. ὃ δ' ἴσως καὶ κτησάμενοι
 πάντα, ὃν δὲν ἐαυτὸν ὠνήσεν, εἰ μὴ καὶ τὴν ταπεινοφρο-
 σύνην προσεκτήσατο, ὡς ὅσον γε ταύτην μόνω μάλιστα
 πασῶν ἀρετῶν λαμπρῆσα τῆς, καὶ φύλακα ἴσως ἀγαθῶν πα-
 τῶν. ὅτε τοίνυν ταῦτ' ὅπως ἔχει, ἔδει με δὴ πῶς ὡς ἴσως
 ἄλλων εἰπόντα, ὅτις ἂν ἡλύοιο ἀνὴρ τε καὶ βασιλεὺς ἀγαθῆς,
 τελευτῶν καὶ ὡς τὸ κληῖσις ἴσως ἀρετῶν ταυτησὶ διδύσειν.
 ἔπει τοι καὶ σαφῶς ἔστι καταπολύ χαλεπώτερον, τὸ γε φυ-
 λάξαι τὰγαθὰ καὶ διασωσάμεν μέχρι τέλους, τῶ τὴν ἀρχὴν
 ταῦτα κτήσασθαι. καὶ ταύτην τὴν γινώσκω εἶπε μὲν πᾶς ἴσως
 πάλαι θαυμαζομένων ὅτι σοφία. (δημοδένης δὲ ἔστιν, ὃν
 μὲν μνήμης ἀγαθῆς ὃ δὲ μέσου πᾶς ἔχοντα διατετήρη-
 κε τοῦτομα) ἐφαίνῃ δ' ὅτι ἴσως προσμάτων ἀληθεστάτη, καὶ
 ὃν δὲ ἂν εἰς ἔχει ὡς ἂν τὴν ἀντιφρονῶν. ὃν καὶ ἴσως οἶμαι θαυ-
 μάσειν, εἰ καὶ ἴσως ἐμεῖν τὸν εἰς ὃν ἐχέω εὐπορησῶν σκεῖν ἀ-
 γῶνας. ὃν γὰρ ἔστι εὐπορίας κατατεχνήεντες, τὰς φρένας εὐπο-
 λολεκότες ἐσμέν, ὡς καὶ τοῖς ἀδωάτους ὅτι χειρῶν, καὶ οἰ-
 εδῶν γε γλωττῶν χαμαὶ ἔχοντων διωάμεν τὴν ὡς κείνης προσ-
 ἦκον εἰπεῖν, τὸ ὅτι ἴσως πετομένης, ὅτι ἴσως ἐπιμαρούσης
 κείνοις, οἱ τὰγαθῶν ἐργαζόμενοι, ὃν κ' ἴσως ἐπαίρεσθαι, ὃν
 τοίνυν ἢ τὸ μέγα δ' ἴσως νῦν ἐχρηστέως, ἢ ἐμεῖν τὸν ἀγνο-
 ῶν, ἐν ταῦτα τόλμης ἔστι ἡλύω. ὃν δὲ γὰρ φασὶν ἀγνοῶν,
 εἰ μὴ καὶ ἐμεῖν τὸν ὅτι πλάττωμαι, καὶ τὸν ἀφίσοντα πλάττω-
 να, σί

priore curriculo, tempus ipsum flagitat, & illis uti gratia
 fier, et ex officio tibi quoque iustitiam. Quod autem de hu-
 militate, re prorsus optima, postremo loco dicamus, non for-
 titudo factum est, sed quod ita consentaneum vobis visum
 esset. Quam enim in istis capitibus, & in orationibus hanc
 precedentibus, naturam tuam finxerim; ut ita loquar, ac
 voluntatem ad meliora velut athletam ungens excitas
 verim, omnibusque modis in animi tui facultatibus amo-
 rem bonorum operum imprefferim; at ille bonis omnibus
 adquisitis, quum nihil sibi fructus adtulerit, si non et huius
 militatem comparavit; uti quae sola potissimum sit lumen
 virtutum univrsarum, bonorumque custos omnium: haec
 ergo quum ita sint, sane par erat; ut qui de ceteris disse-
 ruissem, per quae tam in virum, quam regem bonum es-
 videres; postremum etiam de hac pulcherrima virtute
 pertractarem. Quippe dubio procul difficilius est saepe-
 merò, custodisse bona, & ad finem usque conservasse, quam
 eadem ab initio adquisivisse. Quam sanè sententiam
 protulit quidam; qui olim sapientiae nomine in admira-
 tione erat: (Demosthenes inquam; cuius nomen honesta
 cum recordatione conservavit tempus id omne; quod in-
 ter ipsam aetatemque nostram intercessit) de quibus rebus his
 adparuit, eam esse verissimam, cui nemo contradicere
 possit. Neque verò mirandum, opinor, in id me descendisse
 se certamen, quod fugere debebam. Quippe non impulsu
 temeritate, mentem amisi, nisi ut ea conemur, quae praes-
 tari nequeant, humilemque linguam putemus aliquid
 illa virtute dignum proferre posse, quae in sublimi volat.
 & in altum adtollit eos, qui quod rectum est, quum per-
 agant animis tamen efferru nesciunt. Non, inquam, vel
 conatus ipsius magnitudinem, vel me ipsum ignoras, huc
 audaciae progressus sum. Nec enim ignoro Phaedrum, nisi
 meimet ipsius oblitus sim, secundum filium Aristoteli Plas-

λέγειν τὴν σωεισφάραν τὸ κατὰ δῶμα μιν τάχα πῶς καὶ ἀντὶ
 καὶ τὸ οὐκ εἰς λόγους διδομιάωντων, ἐρεῖ μὴ πέμπων ἀπὸ
 δον τῶς παύτης ὑψοῖς· καὶ ἄλλοι αὐτῶς ὁμοίως, καὶ πάλιν
 ἔτερον ἴσως, οὐ γὰρ ἀπεικός, τὸν δεῖνα ἐνί τῳ μέρῳ παύτῳ
 κοσμήσαι ὑπὸ τοῦς μέγροις, εἶδον τοῦτ' ἰγνόμενον ὅτι ἦν
 ἀπάντων, καὶ τετυχηκότα θεοῖς μὴ πάντων δαμαζόμενον
 ὅτι τοξικῆς, ἀμεινον οἶμα καὶ τὰ κρεῖνα, καὶ ἴδον τῶ παλαμοῦ,
 καὶ εἴ τις ἄλλοι ὅτι τοῖς τῶξοις μεγίστω κέκμη) δόξαν, ὡς
 τε δεῖ τοῦς ἀπάντας σωεισφάραν, ὅταν τὸ πᾶν ἐνδείξασθαι
 τὰ ἦν μεγρόνων οὐκ ἔξαρκῆ· καὶ ἐπεὶ δὲ ὅσον ἔχεις τὰ
 παρ' ἑαυτῶν, καὶ σωεισφάρα τὰ πάντων ὡς ἔξαρκῆ, καὶ ἐν-
 γε δόξῃ σόμα τὰ ἦν εἰπόντων, ἔλαθ' οἰεῖν αὐτὸν ἐργός, οἱ καὶ ἐπει-
 νης εἰπόντες, τὰ λέγειν ὅλους ἀξίον καὶ πάλιν ὅτι δόξαι, ὡς
 βάλει δὴ π' ἀποκτίν' ἀνιγμά, τὸ καὶ πάλιν γιγνόμενον, οὐ γὰρ
 τὰ ἀξίως θαυμάσαι, μεγίστω παύτῳ ὅσον ἐμφαίνουσιν, ἀλλ'
 λ' οἷς γε πάντες ὁμοῦ τῶς προσήκοις ἐπαίνους διαπέποισι, τὸ
 μηδὲνα δῶμα δὲ λάβον ἐφικέσθαι τὰ παύτης ὑψοῦς δ' ἐκινύουσιν,
 ὡς σαφῶς ἀνιγμά τὰ τὰ εἰκοθεν, εἰ δὴ τοῖς μὴ γιγνόμε-
 νοῖς ἐπαίνους, τὸν γιγνόμενον σέφρονον ἐοικῆ καὶ πείθει, καὶ
 τῶντων ὡς τὸ ὑμῶν τοῦς ἀπροαγὰς, μηδὲν ἀχρῆδες ἐντε-
 δυ μὴ δὲ καὶ ἡ μὴ, μὴ δὲ ἀποπετέας γραφῶν ἡ καὶ ἡ
 δὲ, ἡ ἀποδυσμῆθι μιν εἰπεῖν καὶ ποσούτου ἀπομάται, οἱ
 οἱ πάλιν ἰσχυρῶς ἀδρανῆ κακτῶνοι, ὡς ἀπὸ εἰ τι γὰρ καλῶς τὰ
 ἀποφρημένα, καὶ ἄλλως δὲ σὺ τὰ δὲ καὶ πάλιν νωτὶ ἀπομα-
 τῶσιν γὰρ ὑμῶν μοι φάνε), ἀποδόν τ' ἔγ' τὸ σὺν ὑμῶν ἡ-
 μάς εἰς τὸτ' ἀφέναι τὸ πάλιν, δεινόν π' εἰπεῖν τελα-
 μαῖ, καὶ πάλιν πόνον καὶ κίνδυνον, κοῦφον ἢ γέσθαι καὶ φα-
 ρητόν, πειδὲς γὰρ φιλῶν, καὶ ἀγαθοῦ, καὶ σκῆπτρον ἐ-
 χουτ' ἐν χροῖν, ἐπὶ τὰ καὶ τὸ δὲ σκοπεῖν δεῖ, οὐ γὰρ δὴ
 κατὰ ἐπίδειξιν ἀποδόν τὸν ἀθλον ἀπεδυσάμεθα, οὐ-
 δὲ τὸ

dium, quaecumq; proferri possunt. Fortasse quispiam non
 celebris orator de ea quid dixerit, ab eius eminentia non
 alienū: et alius rursus, similiter: iterumq; fortassis a
 lius. Nam à ratione non abhorret, aliquem una in parte
 magis illam ornatū, quàm alios illo præstantiores. Nidi
 equidē hoc rebus in omnibus evenire, nec nō eum feram
 nantem, qui non admodū arte sagittandi excelleret, ac
 felicitus quidē vel ipso Teucro, et Ida præfco, et si quis alius
 arcu maximam adeptus est gloriam. Quapropter omnes
 conferre debent, quā declarandæ rei toti maiorū oratio-
 nes non sufficiunt, ac si quidē sua quisq; adiecerit, et conge-
 sta fuerint omnium dicta, quasi per collectam quamdam,
 ipsorumq; oratorum ora visa fuerint os unum esse: fortas-
 se propius accefferint, de ea qui diserūt, ad hoc, ut omnino
 quiddā ea dignum dicere videantur. Et quidē usvenit,
 ut ænigmati cōsimile sit, hanc circa virtutē quod accidit.
 Non enim illam ex dignitate admirando, maximā esse
 declarant: sed dum pariter omnes eam convenienter lau-
 dare nequeunt, nullam orationē posse sublimitatē huius
 adsequi, ostendunt. Quo fit, ut omnino sint hæc ænigmati
 similia: si quidē per non convenientes laudes, convenienti
 corona se redimit. Ideoq; rogatos auditores volumus, ne
 quid acerbius de nobis cogitēt, ne de temeritatis nos accu-
 sent, qui tanta de re differendū cogitaverimus, quā vires
 in nobis sanē tennes sint. nam rectē nos excusant, quæ
 prius diximus. Et cetero qui iure factā à nobis hanc excu-
 sationē arbitror. Etenim primū id, quod cōpult nos, ut in
 hoc pelagus nosmet immitteremus, acres ad persuadendū
 vires habet, ut audacter rem adgredieremur, et omnē la-
 borē atq; periculū pro levi ac tolerabili duceremus. Fecit
 enim hoc, amor filij, tū virtute præstantis, tum sceptrū in
 manibus gerentis. Deinde considerandū hoc quoq; venit.
 Non enim ostentationis causa certamen hoc suscepimus,

δὲ τὸ θαυμάσιον τῶν ταπεινοφροσυνῶν, οὕτως ἀπὸ αὐτῶν ὁ σκοπὸς ἡμῶν ἔξαρχῆς ἰσῶ (οὐδὲ γὰρ δεῖται σῆμα παρ' ἡμῶν ἐπινοῦν καί τινε ἵε) ἀλλ' ὁπως αὐτῆ ἡρώοι το τῶ παρὰ φίλη, καθήσῃ τούτῳ φανείσα· καὶ ζητηθῆ, διὰ τὸ φιλεῖσθαι, καὶ δρεδῆ που πάντως αὐτῶ, σπουδαίως ταύτῳ ἰχθιδουπ· καὶ ἡ κλήσις γὰρ αὐτῆ χαρίεσσι γένηται καὶ ἡδίστη, διὰ τῶν μὲν σκεδῆς ζήτησιν· καὶ φυλαχθῆ φηλοπόνως, σῆμα εἰρημένων ἐνεκα πάντων. τοῦ γὰρ ὡς ἔτυχεν δρεδέντου, οὐδὲ πολὺ πὶ εὐλαρον ἢ λυπρόν, ἢ σέρησις κελίσσεται, εἰ καὶ ταχὺ μὲν σέση, ὅ γε καὶ συχρῶς φιλεῖ γίγνεσθαι. καὶ ἡ τὸ κλήμα πιδμαπκόν, πῆλυμοδ πνθ δίκων πολλὰ κίσι ἀφίπῃαται τ' ἡμῶν, καὶ οὐδὲ ἀιδάνετω ὁ μὴ σὼ πόσω κτησέμενθ, δευόν π πεπονδῶς, εἰ ἢ σοι τῶ φιλάτῳ κτ' τὰς ἐλπίδας ἐμβύωαι τὰ παρ' ἡμῶν εἰρημένα, καὶ εἰ δόξαμεν ἡμεῖς, μήτε τὰ δεοντα δρεκέναι καὶ τῶ τῶσι τ' ὕλης εἰπεῖν, μὴ τε μὲν τὰ δρεδέντα καλῶς ἀμύομαι πρὸς ἄλληλα: μή τ' εἰρηκέναι ταῦτα σὼ κόσμη, ὡς ἐρωμένως ἔχρην ἐφ' οἷς πολλ' ἐμύογησα, ὁμηκεῶς εἰπεῖν: ἢ μόνον πρὸς αὐτῶν οἷσμεν, ἀλλὰ καὶ χάειν ἀντίσμεν πρὸ τοιαύτῳ δεδωκόπι σοι χάειν, ὡς ἀφῆσθαι δυνάμει πάντα χόρην, καὶ οἷς ἐκ ἀν' ἔτρος, ἡμῶν δ' ἐν ταῦτα ἡμυμένοις τ' λόβη, ὅπως πὶς ἐπέρχεθ' θαυμάσιος, καὶ ἀποπιδέν πρὸς αἰεῖς πῶ ἡμῶν ἀν' ἔδωαμιν ἀφοράσι, καὶ τὸ τῶ πρὸς ἡμῶν μέγεθος. ἐν ταῦτα γὰρ τὸ δυχρῆς ἔπωνικῶν βεσι μὲν ἔσθ' ἑσολῆς, ὡς ἔδεν ἔτρον. λύγ τὲ γὰρ τόνον ἡμῶν, καὶ χωνοὶ τὸς λογιμῶς, καὶ πῶ δ' ἀνοίαν ἐκλύοι ἀποφαινῆ. τίς γὰρ οὕτω πῶς ἔστιν, ἢ πόρρω πῶ τ' δέοντος ἡσὸ δρεσσις ἀκαδέκτε πρὸς αἰεῖς, ὡς οἷσθαι ἰσῶπῃαν γήνιον εἰς ἡμῶν ἀναβήσθαι τ' ταπεινοφροσύνης; τί ὅ καὶ εἰπῶν καὶ ταύτης ἔτω μετὰ τοῦ πρὸς αἰεῖς, ἐλῆς πῶ πρὸς σῆμα ἰσὸς εἰρηκέναι δόξα; εἰ δὲν γὰρ οἷμαι σέμενδν, ἢ μέλαι, ἢ λαμπρόν, εἰδ' ὁ-

nec eò spectabamus ab initio, quòd admiratio ni nobis esset humilitas: (non enim ea nostris laudationibus indiget) sed ut filio cara fiat, visa ei pulcherrima; & quaeratur, quoniam cara sitis & omnino inveniatur ab eo, studiose hanc indagante; & adquisitio eius grata sit & iucundissima, propter indagationem studiosam; & diligenter custodiat, propter omnia nunc indicata. Nam eius, quòd inventum est fortuito, non admodum mordax est aut molesta privatio, tametsi celeriter amittatur, quòd sanè frequenter fieri solet. Ac siquidem res spiritualis fuerit, abis instar ex animo sepius avolat; quicquid nò eam cum desiderio comparavit, ne sentit quidem aliquid grave sibi accidisse. Opto autè, ut tibi longè mihi carissimo, ex animi voto eveniant, quæ à nobis dicta sunt. Nos quidè si nec invenisse videbimur. quæ de hac materia dici par erat, nec inventa rectè coagmentasse, nec ea cù dignitate concinnitateq; exposuisse, robor ut aliquid habeant scilicet, in quibus equidem multum laboravi, ut Homericò verbo utamur: nò solum id commodè feremus, verum etiam illi gratiam habebimus, qui talè tibi concessit gratiam, ut es molumentum rebus ex omnibus capere possis, et his quidè, unde nihil aliq; fructus accesserit. Ceterum progressis nobis ad hanc orationis partè, formido quædam admirabilis se offert, quasiq; resiliendum ab instituto monet, siquidè & vires nostras, et rei magnitudinè spectare velimus. Quippe tanta difficultas hinc nimio opere regnat, quanta vix alia fuerit. Nam et animi contentione laxat, et cogitationes frangit, et mentè languidam reddit. Quis enim adeò puer est, vel effreni quadam audacia tam procul extra decori limites abreptus, ut linguam terrenam ad humilitatis sublimitatè conscensuram putet? quidnà de hac in mediū proferes, quæ sanè tam magnifica est, ex dignitate dixisse videbitur? Nam nihil opinor, tam augustum, vel magnū, vel splendidū

ἴδ' ὅσως διώαται πρὸς ἑσθλῆς εἰπεῖν, ὃ μὴ ἀν' ὡς τοῦ
 ναυπον ποιεῖν τῷ βλομομένῳ τῷ τῶν κοσμοῦν, τῶν ἀέριον,
 τῶν αἰθέριον, τῶν οὐρανόιοι, τῶν ὑπερουρανόιοι, τῶν ἐν τοῖς
 κόλπτοις τῆ πατρὸς νῦν οἰκῶσαν, εἴ ποτε ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ὁ θεσω-
 ρὸς ἐκείνης ἀπάσης, ὑπερουρανόιοι ἀληθῶς, καὶ ἐν τοῖς τῆ
 πατρὸς ὄρεϊ κόλπτοις. ἐστὶ γὰρ πᾶσι ἀνάγκη, ὅπου ὡς ἀν' ὁ χριστὸς
 εἶη, ἐκεῖ καὶ τῶν τῶν εἶη ἡλιεκάως, καὶ ἡ ἀμέλι ἐν ἀντῷ
 ὃ τῶν τῆς ἐρώς ὑπερφῶς, καὶ ποτὶ τῷ κενῷ ἡμῶς ἐκείνον
 γυέδω. εἰ μὴ γὰρ τῶν ἀληθῶς, οὐκ ἀν' αὐτὸς ἡμῶν ἐπεδήμι-
 σε μὲν τὸ σαρκὸς, κλίνας μὲν τοὺς οὐρανόιοι, καὶ τὸν πορφύ-
 ρῶν, μηδὲ μῶς ὃ χειρῶν τῆ πατρὸς κόλπτοις: εἰ ἀν' ὁ
 πῆλυθεν ὑπερὶ ἡμῶν ἅπαντα, εἰ ἡ τοῖς δέλοιοι εἰ φορητὰ, ὡς
 ὃ ὡς εἶπον, ὑπερουρανόιοι ἀποδέδεικται τὸ χεῖμα τὸ ταπεινο-
 φροσύνης, δηλον ὃ καὶ κενῷ ἐκείνον τὸν ἔσπον. ὑπερὶ γὰρ τοὺς
 οὐρανόιοι ἀναβέβηκα, τὸν ὑπερουρανόιοι ὡς ἡμῶς κενῷ
 γαγ, μᾶλλον ὃ ἀντῷ συμπαρομῶν τοῖς, ὅπως ὡς ἐκείνοι,
 κενῶν. εἰ τῆ μὲν οὐκ σκοπήσειεν ἀκριβῶς, καὶ ἀπὸ τῆς πορ-
 οίμων ἀντῷ εἰρήσει τῶν τῶν ἢ πρὸς, καὶ εἰς οἰανῶν π-
 να τῶν ὑπεροχῶν ἀναβέβηκεν ἡμῶς ὃ μακρότερον ποιεῖ
 τῆς ἡδὴ λέγωμεν, ἵνα καὶ διὰ πλείονων ἀντῶν κοσμήσαι-
 μεν. τὸ γὰρ πλείοσι σωτῆρ μᾶλλον φιλεῖται διέκον, μᾶλ-
 λον καὶ φιλεῖ, τὸ θεῖον τοῖνυ καὶ πολυῦμνητον χεῖμα ἢ
 ταπεινοφροσύνη, πολλὰ γὰρ ἔσσι κοσμία, καὶ σὺν ἀμ-
 χάνω κένελοι ποιεῖσαι, ποτὸς ἐαυτῶν ἐφέλκεται παύται, καὶ
 ποιεῖ ὃ ἐαυτῶν ἐρεσας, μὲν μανίας σὸ φρονος, εἰ ἡ τῶν ὀνόματ
 τῶν, ὃ ἢ ἐναντίω κενῶν, ὅκεῖ μὴ διωμάδω σιωθῶν,
 καὶ τοῖς, οἶμαι ὃ χεῖν θαυμάζειν. πολλὰ γὰρ παύται ἐπ'
 ἀντῶν τῶν ἀντικένελοι δοκῶντα, (ὡς ἐρεχ) ὡς καὶ τῆ ποτὸς
 ἀντῶν ἐναντίως διακεκλήμενη κενῶν, τῶν ἐπαρσιν λέγω. ἢ δε μὲν
 γὰρ καὶ τῶν κλήσεως ὑψηλῆ. ἢς ὁ δὲν ἀντῶν γυοῖτο ταπεινότερον, εἰ
 ὃ κα-

ab quoquam dici potest, quod in contrarium non cadat
 ei, qui hanc ornare velit, aeriam, etheriam, caelestem,
 ultracaelestem, in sinu patris nunc habitantem: siqui-
 dem omnis humilitatis thesaurus, servator ille noster,
 revera ultracaelestis est, & in sinu patris commoratur.
 Quippe necesse est omnino, ut ubicumque Christus est,
 ibidem & haec perpetuo sit. Et erat dubio procul in ipso
 huius amor excimus, etiam prius, quam nostri similis
 fieret. Nam absque hoc fuisset, ad nos cum carne non ve-
 nisset, inclinatis quidem caelis, uti vates loquitur, at nullo
 modo patris a sinu avulsus: neque pro nobis omnia per-
 tulisset, nec mancipijs toleranda. Quo fit, ut humilitas
 tem, seu dictum est, rem caelestem esse, sit demonstratum.
 quod sane vel hoc etiam modo perspicuum est. Nam
 caelos ipsos supergressa: ultra caelestem illum ad nos de-
 duxit: Vel potius comitans eum, ubicumque scilicet ipse
 est, ibidem & ipsa. Quod si quis accurate rem spectaverit,
 de ipsis exordijs, quae nam haec sit, inveniet: & quae
 lem ad eminentiam adscenderit. Nos autem prolixius
 de ea nunc differamus, ut pluribus eam ornemus. Quod
 enim pluribus adparet merito diligendum. magis etiam
 diligitur. Humilitas ergo, divinum quiddam, multis
 que celebratum laudibus, nulla non parte venusta, &
 incomparabili cum pulchritudine circumiens, omnes
 ad se pertrahit, & in amorem sui pellicit prudente qua-
 dam cum insania; licet ista duo vocabula, prorsus in vi-
 cem sibi contraria, coire non posse videantur. quod equi-
 dem opinor minime mirum videri debere. Nam om-
 nino complura in hac, quae repugnare sibi videntur, co-
 eunt: sicut & in illo vitio, quod huic adversum est, nisi
 mirum in elatione. Quippe vocabulo quidem tenuis haec
 sublimis est, quum nihil ea sit humilius, nec magis ada-

Ἰ χαμρπέςρον, ὅπι καὶ οἶσαρ σμῆσι, καὶ ταβάρλλη τὰς ἴστων
 ψυχὰς, καὶ ὄσπερ ἐμπρὶ πρὸς τὸ κατῶτατον βίβαρδρον, καὶ
 ἀλλοὶ τὰ φερσιῶν ἐκείνου κατενακόντα βεραχά ρήματα,
 ὠχαρισίαν μὲ ἔχοντα πρὸς θεόν, δια τῶν αὐ τῶ σμῆσι αἰ-
 ρετῶν, ἔχοντα δὲ τὶ καὶ ἄσρη φανον, μεμψόμενον εἶποι πῆσ ἀ-
 λεληθότως ἢ γηρομέναις ὠχαρισίαις. τῆ ὃ μαξίότῆτι πρὸς
 σῆσι μὲ τὸ τὸ ταπνύσσεως ὄνομα, καὶ τῶν τῆσι τὸ κλίσεως τὶ
 καὶ ἄν ἰσίοι το κατῶτέρως, ἀλλ ὑψὲς τῶν οἰκισιν κακίη μένη, ἐ-
 λείρετ μὲ ἀπο γῆς ἢ πένιλα, ἀπο ὃ κοπρίαις ἀνίσησι ἢ πῶχοι, καὶ
 μῆρ πρῆσι μοι τὰ δόξα, τὸ ὄσπερ θεῶ πρὸς ἢ τῶν ἰστων τῶ γη-
 μίνον, ὠσε καὶ ἢ μανικώτατον ἔρωτα μὲ σωφροσύνης ἀκρο-
 τῆτης, ὅπῃ τῶν τῆσ σωφροσῆν, ὅπῃ ἀδύατον, δοκεῖ γδ εἶ) τὰ
 αὐτῶ, ὠσπερ εἶ ὄσπερ δόξα πᾶντα, καὶ μὲν καὶ τὸ τὸ γα κενὸν
 οἶμα. τῶν τῆσ γδ ὅπῃ δημῶσ τῶς φίλοις, ἀν ἐθέλωσιν, ἢ ὄσπερ
 ἐναντίας κακία μὴ βυλομένοις τοῖς τῶν τῶν ἔχουσι ἐπῆσ-
 ἐρχε). τοσοδὸν γδ ἀπέχουσι τῶν τῶν ἐθέλῃν ἡμῶν παρῆ-
 ναί, ὅσον καὶ τὰ ἔρατα πρὸς πηλακί ζῶσ νομίζουσι, εἰ ἄσρη
 φανία κενρατημένως ἡμῶς πῆσι εἶποι. βυλομένω δὲ μοι μα-
 κρότῆρον λέγειν καὶ πρὸς τὸ τῶν τῆσ ἰδιωμάτων, (εἰδοῦς γδ καὶ
 ὅπῃ το πρὸς σῆσιν τῶν πρὸς ταπνύσσεως ἀέοντι) ἐπῆσθεν
 ἔτῆρος λογιμῶς ἐν τῶ μὲ ξυ, καὶ ἔδοξεν ὅπῃ κρατέσῆσ εἶ). ὃ ὃ
 λογιμῶς, μὴ δῆν ἐπεκλίενησ πρὸς ἐκείνησ λέγοντας, παρῶν
 ζῶν εσαυμένως εἰπόντας, τὰ δῆν ὄπο πληρώσασ. δι τῶν γδ δῆ
 πῆσι ἢ ἄσρη τὸ ταπνύσσεως ἐξυφάνομεν ἔπεινον, ἔπῆσ
 τὸ ἐπῆσσεως ὄσπερ ζῶν ἐκείνησ φάσον. ἐπῆσθεν γδ αὐτῶ ἀντίκῆσ), ε-
 τὰ πρὸς αὐτῶ ἡερόμενα ἀηλονόπι. τὸ γδ τῶν ἐτέρων κοσμησασ,
 κατῶ γαῶμα τῶν ἐτέρων ὄσιν. ὡσαύτως ὃ καὶ τὸ ἔμπαλι, ὃ
 γδ ἢ ἔτέρως φάσον, ἢ ἔτέρω σαφῆς ἔπεινος γίνε). ἢ ἴστων ἡ-
 μῶν πρὸς κλίμενα κοσμησῆσ, τὰ μὲ κᾶθη, τῶ ψυχῶν ἐξυανῆσθαι
 μεμψῆσι ὃ κομῆσῆ πῆσ οἶσ ἀνδράσι σωφῶσ καὶ γίνε). τοῖς δῆ
 μοσίν

fixum humo : quandoquidem & illorum , quibus adest ,
 animos deijcit, & ad infimum usque barathrum ablegat.
 Indicio sunt ea, quæ Pharisæum illum deturbare, per
 pauca sanè verba, gratiarū quidem actionem erga deum
 continentia, propter eam virtutem, qua præditus esset;
 sed iidem et superbi quidpiam complectentia, quod tacita
 remissum (uti quis dixerit) gratiarum illis actionibus
 æquis & iustus esset. Modestiae verò inest quidem ipsum
 nomen humilitatis, qua adpellatione quid esse demissius
 potest: sed in sublimi habitans, suscitatur de terra inopem,
 deq; stercore pauperem erigit. Atq; huic orationi mee tes-
 timonio est, quod publicano divinitus contigit. Quare
 vel insanissimus amor in hac ut summa cum prudentia
 coeat, fieri potest. Nam quæ in ea sunt omnia, quasi nova
 & hominum ab opinione abhorrentia videntur. Quin et
 hoc novum quiddam esse arbitror. quum enim hæc in ijs,
 quibus cara est, siquid velint, existere soleat: contrariū
 illi vitium nolentes occupat, quotquot eo laborat. Quippe
 tantū abest, ut id nobis inesse velimus; ut etiam extrema
 nos adfici putemus iniuria, si quis superbiæ nos deditos
 dicat. Ceterū volenti mihi de proprietatibus huius etiam
 prolixius differere, quod istuc quoq; cōvenire dicenti de humi-
 litate videretur: interim alia quedā ad animū accidit
 cogitatio, quæ potior esse visa fuit. Quippe cogitabā, non
 instituentā esse de hoc vitio longiorē orationē, quā paucis
 officio satisfacere liceat. Etenim dum laudationē humili-
 tatis contexcimus, elationis quoq; vituperationem perficimus.
 Nam quū hæc sibi repugnent invicem, etiam repugn-
 antia sunt, de ijs quæ dicuntur. Vnam enim ornare, proz-
 bris est alteram adficere. Similiter & vice versa. vitu-
 perium unius, certa laus est alterius. Humilitas ergo,
 quam ornare decrevimus, animis excigit vitia, saneque
 mirabilia quedam efficit, quum fidelibus adest: & talis

μοσιν ὀλέθριόστις καὶ ἀποθνήσκει. τὰς αὖτις δὲ δυνάμεις
ἐν τῷ καθεσκότῳ τηρεῖ. ἔτι δ' αὖ διέμενον ἐν τῷ φωτὶ
ἀμὲν ἐκείνων διήταμένους. καὶ δεικνύσι, τὸ πεπρωμένον ἢ ἑω-
σφάρον, ἀπὸ τ' ἄγαν λαμπερῆτος, καὶ τὸ ἄγαν φρονήσιμα,
τοῦ τ' αὖ βέλῃ βωθεῖς ἀπὸς, καὶ κατ' ἢ μὲν ἀφίησιν ἀπὸ
(ῶσεως, νομίζων ἔσεσθ' οἱ κατ' παντὸς, ἐκ τῆς αὐτῆς κα-
κῶν τῶν δόξαν ταύτης λαμβάνων. καὶ μάλιστα, καὶ βλα-
πτον ὄσιν ὡς ἀπὸ τῆς ἑτέρας, ἐὰν μὴ τὸ μέτερον περιελθῆναι,
ἢ περιεχθῆναι ἀπὸ τῆς δειξῆς. ὡς ἢ μὲν ἔπαρσις καὶ τοῦς ἀγέλοις
ἀπόλλυσι, τὸ ἢ ταύτης ἐναντίον τὸ μέτερον ἀμαλκίως τάναν-
τία διαπερῆσαι, καὶ ἐπακασώσει τοὺς ἀνθρώπους τῶν πλά-
σμων, ὧν τοὺς περιόρους ἀπώλεσεν ἢ ἔξεναντίας τῆς τα-
πειοφροσύνης κακία. ἰσοδείαν γὰρ φανταθέντες, ἐκπέπρωσι
μὲν ἐκείνοι τῆς ἀφ' αὐτοῦ καὶ τῆς θεοῦ, τὸ δὲ γὰρ τοῦτοίς συμ-
βαλὸν, ἀκαλόπως καὶ τοῖς ἔξ ἀπὸ τῆς ὀπίσμου καὶ πωσῶν ἀλλ'
ὄπι νύσαν ἢ πῶλον. ἢ τὸν τῶν ταπεινοφροσύνης καὶ τ' ἀ-
πὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀμείνων περιελθῆναι, ἢν μὲν γὰρ κακίαν
ταύτην, βύρσαις ἐπὶ αὐτῆς κατεσκότασμένη, οἷα τὰ τῆς πολυ-
μίων βέλῃ, μηδὲν ὄντα δειξῆς. ὅτι μὲν κακίαν περιε-
λαβεῖν, ὡς ἄρ' ὅτι δὲν, ἔσται μηχανήματα, τὸ δυνισμένον πε-
τε ταύτης βλάψαι, ἢ τῆς ταπεινοφροσύνης, μονοφθῆς πρὸς δυ-
σα καὶ ἀπλῆ τῆς ψυχῆς δυνάμεις, εἴ τ' οὖν ἔστις, διασώζει
τοὺς ἀπὸ τῆς κακῆς, ἀφ' ὅσων αὐτῶν ἐνδυμδύμα
ὄσιν. ὅτι μόνον ἢ τοῖς εἰς αὐτῶν γὰρ ταπεινοφροσύνης πάντ' ἀ-
γύοιτο τὰ περιερισμένα, ἀλλὰ καὶ πάντες ἔστις οἱ καρποί,
ὅτις οἱ τ' ἀρετῆς φέροις πόνοι, εἴσω ἀπὸ τῆς, καὶ καλοὶ ἀπὸ τῆς
ταύτης, ὅτις ἐπὶ ὅτε καὶ λυμῆναδὺς δυνάμεις, τοῖς μὲν τ' ἢ
περὶ τοῦτο μετεωροφροσύνης ἀπὸ τῆς βυζῶσιν, ὅτι μὲν, ἀλλ'
ἔστι καὶ μοχλὸς αὐτῆς, παντῶν ἀπεπείρησιν ἢ κλέπτει,
τοὺς δ' ὄπι βουλόνας, πάντ' ἔσται ἀγαθὰ, σαρφο-

νεῖν

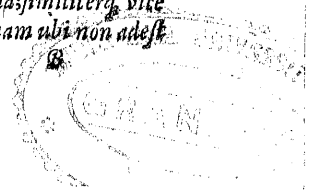
genis ut exitialis, sic eorumdem expultrix est. Copias il-
las celestes, quæ circa Deum sunt, in statu suo conservat.
Non enim in ista luce permansissent, si ab eis ipsa rece-
sisset. Argumento est, quod lapsus sit lucifer, ob splendo-
rem nimium animo supra dignitatis condicionem elato.
Hoc ipse telo vulneratus, idem adversus nos quoque conti-
nuo torquet, contra quosvis id serviturum sibi putans :
quam quidem opinionem suis ex malis haurit. Et est sane
telum hoc alio quovis nocentius, nisi obiecta huic mode-
stia, vim eius irritam reddat. Quamobrem elatio ipsos et-
tiam angelos perdit, at ei contraria modestia necessariò
diversum efficit, hominesq; salvos opifici suo restituet :
quorum primos parentes oppositum humilitati vitium per-
didit quippe quum apud animos suos æqualitatē cum deo
quamdam imaginati fuissent, ipsi quidem excidere tam
paradiso, quam deos, quod autē eis accidit, idem consimili
modo posteris etiam ipsorum usurvenit. Verū ad metā equus
agitor. Humilitas ergo telus istis obiecta, vel ipsum diacis
chryseum superat. Nam et ille de bonum tergoribus septem
ita confectus erat, ut hostium tela nullius esse momenti
declararet. Neque tamen eam præbere fiduciam poterat,
uti quis sibi polliceretur, se nullo unquam commento le-
di posse. Humilitas vero, quum uniformis sit ac simplex
animi sive facultas, sive habitus, se præditos à quibus-
vis formidabilibus, quæcumque mentis cogitatione con-
cipi possunt, servat. Neque tantùm hac fretis hæcenus
indicata contingunt omnia, sed omnes omnino fructus,
quos ex antlati virtutis labores ferunt, siquidem coniun-
cti cum hac fuerint, boni erunt : sin autem, non amplius
boni, quandoquidem et noxæ possunt illis esse, quot quot
eos non conveniente cum modestia decerpunt. Eadem
et repagulum quoddam est, quod omnino fures adten-
tare nequeunt. Insidiatōres verò modis omnibus cogit,

νειν και μη βελομενες; απορωσιν αυλοις εμποι:σαι. αρ παξι
 και λησταις, και πασι τοις τοις αιμαδεστοις, ου η η
 εαδης διδωσιν α φηδεαδης, το μη μεβιοφροσυνης. πνι κληδεν.
 ληρον αυπικρις σαφη και γλω τε αποφαινη, πασαν μηχουλω
 και αυτ εδρημενλω τον παντα χρονον. Ηημαν εν μ αυρι.
 ες ος, (φραγς η πανυ θαυμαση, ελκεκο λαμμενη καιως ες
 βαθθη. ολωσ η ηφ ειρημενων απαντων διασωζουσα πύποι,
 ασφαλις) τους θησωμερας τους εζ αγαδων συλλεγμενους
 ερωγν. αποσωσοσα τους κερκερειν ερωγν εχοντας απασι
 πταις και μλω, και κειως αυ πς ερωι θαυμασαι. εστι γδ ου μα
 νον τουτων, ος εζασφαλισαι αυ πς αυτον και τα εαυπο
 παντα, εικων πς μαλα εμφορεατη, ελκεα δη και ηφ αυθρα
 πων κεινων, οι φει τους τωρενδοντας ιστωται κωταπε.
 φεαλμενοι, απω οπλον εχοντες εν χροιν, ως αυ ηυνωλας α
 μωεαδης διωαυτο, ει πνις ποτ κωτ αυτην ελθουεν. και ηδη
 γδ τοις δαίμοσιν, επφδαν επελθωσι κωτ η μωφ, αυτε φη
 μενη: εκ εα τουτοις ληισαδης τα εζ απετης ημιν φειμω
 μεκα κερθη. λω καιως ερεθη των η συμπεφορημενα εν η
 καιως αποθηκας η μετειοτη. ληρος αι κεινων περε
 βολαι και μεδσοι. απεκρυψη μω εωαποσαις η τατηνοφρο
 σωνη, τους ακριβως τλω τηξιν διατηρησωμεας, εν κωρεως
 ου συγχωροδσιν εβειμας ισαδης. εφηκοντισε η ερωφορεας,
 ος πσι φιλοτιμια παρεκλειν ερματη η ψυχης, και συ
 χηη πειρεα πολεμου, εμλω λεβωντων και διωαμιν. αφηκε
 τε κωτοπιν το ταγμα, ος γα κωτ εδδειν ουκ εζεσιν, ερωσι
 χημα φυλακων. κω ει δει το παν σωμελοντα ειπειν, ελω φη
 και τω παντι εφηηλασεν, ατια αυ εφωμαχησειεν επνοσεν
 περταμαθη, σοφορα μω φειποδη του τοις κερτημενους,
 φειμαχη του η κομωη πασιν αλλοις. ου μλω, ελκε εγω εν
 εσι ψυχη φειεβληδω πορφορεαν, και τω τη βασιλδου

ut etiam nolentes modesti sint, dum in eis desperationem
 excitat. Raptoribus, latronibus, et universis talibus, lon-
 ge impudentissimis, ne id quidem concedit, ut auferre
 tentent, quod cum moderatione ab aliquo est adquisi-
 tum. Ad meras plane nugas, merumque risum redigit, quide
 quid adversus eam commenti quovis tempore excogita-
 tur. Signaculum accuratum est, sigillum admirabile,
 recte atque alte incisum. Denique formam indicatorum
 omnium retinens atq; conservans, thesauros, et bonis col-
 lectos operibus in tuto collocat: eos abigens, qui modis oz
 nibus hoc unum agunt, ut stellionum more damnanda
 dent. Quinetiam hac ratione quis illam admiretur. Non
 enim horum dumtaxat, quibus securitati suae, rerumque
 suarum omnium, prospicere quis possit, aptissima quae
 dam imago est: sed illorum etiam hominum, qui muniti
 rerum potentes circumstant, nullum non genus armo-
 rum manibus tenentes, ut fortiter vim propulsare que-
 ant, si qui hos invaserint. Nam haec quoque malis genijs
 nos adorientibus occurrens, non finit, ut illi nobis eripiant
 ea lucra, quae ex virtute consequuti sumus. quippe si haec
 recte congesta fuerint in egregias illas apothecas et bors
 rea modestiae, nil nisi nugae sunt ipsorum adgressiones et
 artes. Obscurat vel illos protectores humilitas, qui locum
 suum accuratè tuentur, et illis quidem temporibus, quibus
 intrepidè stare non permittitur: satellites superat, qui ar
 nimi calore bellandiq; usu adsiduo vincere leonum impe-
 tum atq; vires student: legionarios à tergo relinquit, qui-
 bus dormire non licet, excubitorum officio fungentibus. Si
 deniq; tota res explicanda brevibus est, in univèrsam prae-
 stat omnibus, quaecumq; propugnare quaecumq; rem pos-
 sunt, valde gratà acceptamq; possidentibus, et cuius apiscens
 de causa ceteri omnes strenuè pugnant. Quinetià si fieri
 posset, ut animus purpuram sumeret, atq; hoc modo advers

καὶ πατρῶν, μὴ αὖ ἐτέρως οἶμαι τὸτο γινῆσθαι, ἢ πῶς ταπεινῶς
 φροσινῶν ἀντιπῶ ἐν δὴ σαδῶ. ὡς ἐστὶν ἐξῆς ἐν εἰπῶν, καὶ ταπει-
 νος διαλαμβέμενος, ὡς ἐστὶν ἡ ἀτεχνοῦς πολὺ τι κρείσσον ἐκεί-
 νων ἢ τε. ἤδη εἰς ἀσφάλειαν ὁρμηθέντων ἀνθρώπων, ἔστι δὲ
 οἷς αὖ προσῆ, πῶς φῶς τοῦτο ἰκοσμοῦσα, καὶ τὸ ἤδη ἀφῆσθαι
 ἅπαν σώματιμα, μὴ πολλῆς σεμνότητι καὶ μεγαλοψυ-
 χίας φαιδρῶν, τῶν ἐαυτῆ ἰδιώματα καὶ τῶν πεφικτοῦ,
 εἰκότως αὖ οὐδὲ δεξαιτο ἢ νῦν ἢ μὴν ὑμνουμένη τὰς καὶ ἀν-
 τῆ εἰρημίας προσηρῶς ἀπείσας. ὅν μὴ, ἀλλ' εἰ καὶ κείνα
 διωκτῶν ἴν, ὅσας σεμνῶς, ὅσας ἀγαθῶς, ὅσας προσφιῆς,
 ὁρμηθέντων καὶ προσδιδόντων τῆ μαριότητι, ἴσως μὴ ὅτε
 το ποιήσας, κατόρθωκέ τι ἤδη ὅν ῥάδων τῆ δὲ τῶ σφῆσι-
 σω ὕψω, ἴν ἀντι πάντων τὰ τ' εἰποιμι, οὐδὲν προσώσω κα-
 μέτα, εἰ γὰρ τὸ μέγα τι, μέγα αὖ εἶναι πᾶσιν. ὅπως ἀπαντα
 νικᾷ τὸ κείνης ὑψος καὶ μέγεθος, ὅσα προσ ἀσφάλειαν, καὶ
 φαιδρότητα, καὶ χαλοκαγαθῶν προσηρῶμα ἢ ἐστιν, ἢ ἡμι-
 σε, ἢ νοηδῶναι οἷα τε. πῶς οὐδὲ ἀντι τῶν ἄνθρωπων, ἢ
 μὴ πᾶν κελῶς ἐμποροῦσιν; ἐί δὲ καὶ πᾶσιν πῶν φίλων τῶν τῶ
 προσδῆναι, ὅ τῶν τῶν δὲ ἀντι δὴ καὶ οἷμαι δεξαιτο μέ-
 νιν, ἐγὼ δὲ τῶν τῶν τῶν ἀφῆσθαι, μεῖζω μὴ ἄλλων ἕστα λα-
 βαῶν, ἐγὼ δὲ ὁμοῦ μόνον. εἰ ποῖ δὲ ἀντι τῶν οὐ καὶ πῶ-
 κότως ἐπὶ τῶν ἔχειν γησίως, ὡς μικροῦ τῶν τῶν ἐδὲ δεξαι,
 οἷσιν θεωρητικώτερον ὁ νοῦς ἐμβατὸς τοῖς ἤδη προσμά-
 των ὑψηλοτέροις. ἀρχὴ γὰρ δὴ πῶν δὲν ἢ ἀγάπη τὸ ἤδη ἀφῆσθαι
 ὅτι κύκλων. ἢ δὲ μαριότης, τὸ τέλει. καὶ τῶ κύκλων αἰ ἀρχαὶ,
 καὶ τὰ τέλη, τῶν τῶν. ὅν μὴ, ἀλλ' ἐπὶ δὴ πῶν ἀρχὴ καὶ τέ-
 λει, καὶ διαιτῶ τῶν προσ τῆ, εἶεν ἀντι καὶ δὲ ἄστων τῶν ἄ-
 γων παντῶν ἀχώρισσα, καὶ ἴνα ἢ ἀγάπη, καὶ τὸ μέριον, ὡς
 δὲ καὶ τὸ ἀγάπαλιν, ὡς κείναινο σαφές. ἴνα γὰρ οὐ παρῆσιν
 ἢ ἐτε-

sus vitia regnum obtineret: non hoc aliter futurum ar-
 bitror, quam ipsam humilitatem induendo. Quamobrem
 dicere fas est de hac disserenti, esse dubio procul longe me-
 liorem illis, quæ ad securitatem hominū inventa sunt, &
 eandem eximium in modum eos ornare, quibus adest or-
 mine virtutum agmen proprietate sua, viz nativa, sin-
 gulari cum maiestate ac magnificentia cobonestare. Ita
 que non abs re virtus hæc; quam prædicamus, indicatas
 hæcenus adpellationes omnes recipit. Immo si fieri pos-
 set, ut adpellationes, quæcumq; honestæ, quæcumq; bonæ,
 quæcumq; gratæ, excogitarentur, & modestiæ tribue-
 rentur: forte quidem is, qui hoc faceret, rem nō levem
 peregerit; at humilitati, quæ servatoris ipsius est quasi
 conlactanea, minimè magnum aliquid contulerit. non ea-
 nim quod alicui magnū, idem & vult versis magnū. Usq;
 adeo vincit omnia ipsius sublimitas & magnitudo, quæ
 cumq; vel securitatis; vel pulchritudinis, vel honestatis
 significationem habentia vocabula vel sunt; vel erunt,
 vel excogitari possunt. Quoniam igitur hanc pretio quis
 redimens, nō egregium quæstū fecerit: aut quam virtutē
 aliam quis ista dicere præstantiorem possit? Quod si quis
 etiam cunctis hanc antepondere velit, is mea sanè senten-
 tia iure non reprehendetur. Ego quidem hanc virtutē
 ut ceteris digniore, ita dilectioni parem arbitror. Nec abs-
 re dixerit aliquis, hæc adeo cognatas esse: ut propemodum
 idem quiddam ijs esse videri possint, quorū mens perspicacia
 us res sublimiores penetrat. Quippe dilectio, principium est
 ipsius virtutū circuli: modestia verò, finis. Circulo iū verò
 principia et fines, idem sunt. Quinetiam quū principium
 sint, et finis, ac propterea de relatorū ad aliquid numero:
 propter hanc quoq; rationē omnino separari nō potuerūt,
 atq; ubi dilectio, ibidem erit et modestia; similiterq; vice
 versa, quapropter hoc quoq; perspicuum, nam ubi non adest

ἢ ἑτέρας, καὶ τὴν ἑτέραν ἀπειναι τῶν ἀγαθῶν, οὐκ ἐστὶ τοῖ-
 νων διάφορον εἶναι, ἢ νοηθῆναι, καὶ ὅτι ἡσύχοιο, διαφέρει γὰρ μὴ
 ὄντος ἢ νοημένου, ἀλλ' ἐν ἀπῆ τοῦ ταπεινῶν, καὶ τὸ τῶν ἀλάπτως ἀπεσι-
 γρηῆμαι. ταύτης δ' ἡ ἕνωσις ἀπέσις, ἐστὶ ἀλλ' ἢ τῶν ἀρετῶν
 ἀπὸν σύστημα προσήγοιτο ποτ' ἐν τῶν ἀνθρώπων, τὸ γὰρ ἀ-
 χῆς καὶ τῶν τελῶν κηδεμῶς ὄντων, καὶ τὰ διὰ μέσου παύ-
 τα, τὸ γὰρ δοκεῖν εἶναι ἴσως ἔχουσιν, ἐπὶ ἀληθῶς εἶναι. Συμ-
 βαίνει δὲ, τὴν ἀγάπην ἀπείναι, ἀλλ' ἢ παρῆ καὶ τὸ μέ-
 βιον ταύτης δ' ἡ συζυγίας ἡμῶν ἐκ ἕσσης, κηδεμῶν ἀρετῶν
 ἀνθρώπων προσεῖναι. καὶ τῆ τοῦτων ἀπὸν σίμα, μὴ δ' ἀρετῶν
 μετέχειν τὸ γὰρ δοκοῦν προσήγοιτο καὶ ἀρετῶν. ὅτι μὴ οὐ
 ταῦτα τῆ δὲ δὴλον ἢ δὴ γέρονεν ἐκ τῶν εἰρημένων. εἶθ' ἢ ἡ-
 μῶς τὴν μοναχίαν ἀγάπην κρηπίδα καὶ θεμέλιον ἀσφα-
 λές εἶδέναι, ἐρηφισμένῳ ὅτι τῶν πέρας, ἀπὸ ἡσυχίας ἢ ἰσχύος τῶν
 ἀρετῶν ἢ ἕσσης ἀπῶντων, διίκνημένῳ ἐς βιάδος μέλα, καὶ
 ἢ ὄντως ἀνέξῃ δὴ νητον, εἶθ' ὅτι τῶν θεοῦ τοῖωνται ἢ
 δ' ἢ, τοῦτων ἐν τῶν θεῶν, ὅσον καὶ ἀποταραπην ἐκείνων λέγειται,
 καὶ εἶθ' ὅτι τὸ πᾶν εἰπεῖν, σπειρῆ μὴ εἰσκαι ἀπικρῆς τὸ τῶν ἀρετῶν
 ἀθροισμα, καὶ ἀλλήλων ἐχρῶν πᾶσαι, ταυτησὶ δ' ἡ μόνως ἕσσης
 τῶν ἀγάπης, ὅσοι παύται ἀφ' ἀμόσσης τὰ μέγιστα, καὶ βέλ-
 πια, καὶ κηδεμῶν, καὶ ἡμῶν, ἐπὶ τῶν ἀλείφας καὶ σωε-
 λῶν, ἀλλ' ἢ γὰρ ταῦτα προσοίσις, ἐπὶ δὲ οἰμα, ἐπὶ δὲ ἀλάπτως
 ἐξῆς πάντων, ὅσοι ἀπὸ πάδον εἶναι τῶν ἐκείνων γὰρ προσόντων ἰ-
 διωμάτων, ὡσπερ ἐστὶ τῶν ἀπῶντων, εἶθ' ὅτι μὴ ἰσχύος τῶν ἀλάπτως
 ἕσσης, ὅσοι μὴ πᾶν συμβήσσης ἢ τῶν ταπεινῶν προσοσῶν ἀκρότη
 τῶν ἕσσης ἐν ἐκείνης ὅτι ὅσοι κεφάλαιον τῶν κηδεμῶν, ἐπὶ δὲ πᾶν τα-
 πεινότηρον ὅσως τὸ τῶν μετρίτης ὡς κηδεμῶν, ὅσοι τῶν ἀλάπτως ἕσσης
 καὶ ἀξιώματι. καὶ γὰρ ἐστὶ καὶ κηδεμῶν ἀπῶντων ἢ ταπει-
 νοφροσῶν, καὶ ὅσως τῶν ἀλάπτως ἀπῶντων τῶν σωφλεμένων ἡμῶν
 κηδεμῶν, ἐπὶ τῶν ἀλάπτως ἀπῶντων ἢ ὅσως ἐξ ἀμφοῖν ἀπῶντων.

una, ibi & alteram abesse, necessario sequitur. ideoque ne-
 quit horum alterutrum vel esse, vel cogitatione compre-
 hendi, quidquid sanè fiat, si alterutrum vel nō sit, vel men-
 te non percipiatur. Quare si absit humilitas, etiā abest di-
 lectio. Si verò par istud absit, ne quidē universum corpus
 virtutū acquirere quis unquā potest. Nam si neq; principium,
 neq; finis existant: etiā intermedia cuncta fortassis
 hoc habere possunt, ut esse sibi videantur, non autē, ut res
 vera sint. Consequitur ergo, dilectionē abesse, si modestia
 nō adsit: eaq; conjunctione si caveamus, nullā homini vir-
 tutē reliquā esse: quæ sanè si absint, nec virtutis esse par-
 ticeps, quod secundū virtutem factū videatur. Et hæc quidē
 dem in hunc modū esse cōparata, de ijs constat, quæ dicta
 sunt. Scire verò debemus, beatā illam dilectionē esse crea-
 turinē et fundamentū certum, immixtū petræ, nimirū ipsi
 Christo: radicemq; bonorū omnium, pertingentē ad ma-
 gnā profunditatē, et altitudinē reapse nō perscrutabile,
 siquidē quæ dei sunt, talia sunt, et ipsa usq; ad eō in deo est,
 ut is ipsissima quoq; dilectio nūcupetur. Ad summā, cate-
 ne cōfamilis est virtutū cœtus, et ut omnes invicē coherēt.
 sic à sola dilectione pendent. Quamobrem huic omnia con-
 gruerint maxima, et optima, et pulcherrima, et veneranda,
 et augustas: si quis ea collecta cōgestaq;, huic attribue-
 rit. Nullum enim, opinor, nullū omnino bonū est, quod ijs
 à proprietatibus discrepet, quæ huic adsunt: sicuti nec om-
 nino quidquā est, modò bonorū à societate nō excluditur,
 quod nō insignitè humilitatis eminentiæ supremæ con-
 veniat. Quum igitur ipsa caput et vertex quasi quidā bo-
 norum sit, nō tamen humilior est modestiæ magnitudo,
 quam dilectionis eminentia sit atq; dignitas. Est enim et
 per se bonū quoddam humilitas, et ostensum est, hanc esse
 thesaurū bonorum à nobis de rectis dilectionis ramis colle-
 ctorum. quamobrem utraq; ratione præstantissima est.

εἶπε γδ ὡς τέλει ὁ ἀντὶ θεωρήσασθαι, ὁ δὲ ἀντὶ ἀμφοῖν
 εἶδ' ὡς πρὸς τὸ τέλει ὁ ἀντὶ ἁγιοσύνης, ὅτι ἐστὶν ἀπο-
 χρεῖν τὸ σκοποῦ. ἀγαθὴ γὰρ ὅτι καὶ ἀντὶ, ὡς εἰρηλικὴ τε
 καὶ περὶ αὐτῆς, ὁ δὲ θεοῦ ὅτι ἰδίον. ἀγαθὴ ὅτι αὐτῆς, καὶ ἄλλων
 ἔνεκα πλείων· καὶ διατὸ, ἡσυχαστὸς πάντων ὁ ἁγίου
 καλῶν καὶ εἰρη(ῶ), καὶ ἐστὶν ἐπειδὴ ταύτης χάρις, πάντως
 ἀδύνατον, ἢ διαρκέσαι χριστόν τινα ἀνθρώπον ὄντα, ἢ καὶ
 πτωχὸν γινώσκον. ἴσμεν ὅτι ἀντὶ καὶ τοῦτο χριστοῦ
 ἡμῶν τὸ καλόν. πρὸς γδ ὅτι εἰρηλικώτατον καὶ περὶ αὐτῶν
 κηδεμόνα τὸ καὶ δεσπότην, ἡμᾶς τὴν ταχέως ἀναβιβάσει.
 ταύτην γδ ἐκείνη ὁ ἁγίου διανύσας, ὅτι ἀγάπης ἀμη-
 χάνει κινήσεις, ἡμᾶς ἐκ τῆ βασιλείας τῆ γῆς ἀνήγαγον εἰς τὴν
 οὐρανὸν, ἐπιμένον ἀντὶ καὶ ἰχθῶ. εἰ γδ τὴν ἀντὶ ἐκεί-
 νη χριστῶς τίς ἀσφαλῶς, πῶς οὐ βασιλείας ἀντὶν κητελή-
 ψει; ἢ πῶς μακαριώτατον ἡμῶν ἀντὶ καὶ διαταῦτα, ἐκ τῆ
 δὴ τὸς σάρκας μὴ ἵνα κηθῶμαι, ἀγάπην ὅτι μὴ ἔχω, ὁ-
 δὲ ὡς φησὶ μου. καὶ γινώσκον τῆ σωτηρίας ὁ δὲ δὲ
 μου, τῆ ἔργου μὲ τὸ μέτερον μᾶλλον, ἢ λόγους διδάξει αὐτῶ,
 διόλον ἀχρεῖον ἐμαυτὸν, ὅταν ἄρετῶ πληρῶν καὶ πᾶσι
 τὰ ἐκείνη περὶ αὐτῶν. ὅτι ἡ οὐδ' οὐτως ἔχει τὰ τὸ ἀγάπης
 καὶ μετεότητι ὁ δὲ ἴδιον. εἰ δὲ ὁ καὶ τῶ χριστῶν ὅτι, Ἰου-
 λόντας ἡμᾶς εἰπεῖν ὡς περὶ κεφαλαίου δευτέρου, ἐκ τῆρας
 τοῦ ἔργου καὶ τὸ ἰδίον, ἐστὶν ἢ ἀγάπης, μὴ τῆ τὸ ἀμα, καὶ ὁ-
 φος, καὶ ῥίζα, καὶ κρηπίς ἀντὶ τῆς τῆ ἀρετῆς συστήματι, ἀ-
 χρίτε τοῖς ὁ δὲ ὄνοσι πρὸς ἀρετῶν ἀπασι, καὶ πλάσης, καὶ ἀεί-
 ητης, ὡς ἀντὶς εἰποι, καὶ ἀπαξ πᾶσι τῶν τοιοῦτων, ὁ χρι-
 στός οὐκ ἔνεστι ἡμῶν τῆ ἀρετῶν ὅτι ἡμετέρας ψυχῶν. ἐστὶ
 ὅτι ἡ πατριμορφωσῶν, οἰονεῖ τις ὁ δὲ, καὶ πέραν, καὶ ὅτι ὁ
 ἀντὶ ἡμῶν τὸ ἡ νοοῖτο ἔργου καὶ φυλακῆς ἐκείνων ἀκριβῶς πάν-
 των ὁ ἁγίου καλῶν, ἀντὶς τῆ ἀρετῆς, καὶ ἀνάπαυσις,
 καὶ

Nam sive illam ut finem consideraverimus, nihil ea me-
 lius sive tamquam ad finem ea fuerimus usi, aberrare
 a scopo non possumus. Est enim & per se bona, tamquam
 pacifica & mitissima, quod sanè Deo proprium est: &
 bona rursus, alias plurimas ob causas; ideoque thesau-
 rus bonorum omnium & adpellatur, & est: quando-
 quidem absque hac fieri nulla ratione potest, ut homo
 vel bonus esse perseveret, vel bonus omnino fiat. Eam-
 dem scimus hoc quoque boni nobis suppeditare. Nam ad
 summè pacificum mitissimumque curatorem ac domi-
 num nostrum quam celerrimè nos sustollit. Huius enim
 ille cursum quem mirificè complectet, amore motus im-
 mensò, nos è terræ barathro subduxit ad cælum, vestigijs
 eius inhaerentes. Nam si quis eodem cum illo securè per-
 gat itinere, quo pacto non ad eum facillè perveniet? quo
 sanè quid accidere beatius homini possit? ideoque si tradam
 carnes meas, ut comburam, dilectionem verò non habeam
 nihil inde consequor emolumentum. Et edoctus à servatore
 sum, qui modestiam factis potius, quàm verbis me docuit,
 ut metipsam agnoscam inutilem servum, etiam quum
 mandata ipsius omnia me impleisse constiterit. Enimve-
 rò hanc tum dilectionis, tum modestie rationem esse, ma-
 nifestò patet. Quòd si autem à nobis & hoc requiritur,
 ut breviter quasi summatim utriusque tam officium,
 quàm proprietatem exponamus: dilectio quidem ma-
 ter est pariter, & nutritrix, & radix, & crepido totius
 virtutum corporis, atque principium pergentibus ad
 virtutem universis, & formatrix, & unctrix, uti quis
 dixerit, & simpliciter nihil non eiusmodi, absque quo
 boni quidpiam nostris in animis existere nequit. Hu-
 militas verò quasi via quaedam est, & finis & quocum-
 que vel esse, vel cogitari possit fulcrum, accuratumque præ-
 sidium bonorum omnium, virtutumque terminus, & requies,
 B 3

καὶ σωτήριον ἑλπιῶν, καὶ χαριῶν ἀσφαλές, ἕ γε δεῖ μὴ φρα-
 γνῶν ἡμῶν, ἀλλ' ἐδραίως ἱσταμένους ἐν ταῦτα τοὺς ἀπίστας
 ἀφ' ἑαυτῶν ἐξελπίσθαι ἵπποκλήμενων ἀλλοῖς ἡδῶν, καὶ μὴ
 ἐκ τῶν ἐν ἑαυτοῖς ἔσθαι ἡμῶν. ὡς γὰρ τὸ ἀγάπης ἀ-
 πείρους, ἔδεν ἀπὸ τῆς ἀγάπης ἡμῶν τοῦ ἡμῶν καὶ τὰ πρὸς
 φροσύνης ἀφροσύνης, οὐδὲν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν τὸ ἀγάπης
 ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς οἰκότητος καὶ ἡμῶν τῶν ἡμῶν, καὶ
 τῶν ἡμῶν τῶν ἡμῶν, ὡς ἐκ εἰς μακρὸν ἢ λαμπερότης, καὶ
 τὸ δῶδες ἀφάνης. καὶ ὁ μὴ σωτὴρ καρπὸς εἶπε γὰρ καὶ ἡ-
 νοῖτο, καὶ τῆς φροσύνης; ὁ δὲ ἡμῶν τῆς καὶ ἀπὸ τῆς, καὶ δι-
 κῆν μὴ δυνάμει. ταῦτ' ἔν ἐν ἀμύσειον ἀν' οἶμα, τὸ ἐκείνων
 ἰδίωτησιν. ὁ δὲ κοινὸν ἔστιν ἀπὸ τῆς, εἴ γε ζῆτοίης μαθεῖν, ἐκείνο
 ἀπὸ τῆς μάλας πάντων, ὡς ἐμοὶ γε παρῆσα) καὶ τῆς δε. δοκῶσι
 μοι πῆρυνος εἶ) ἐκείνων τὸ καλῆς καὶ εἰς δῶδες, δηλαδὴ τῶ πῶ
 καὶ τῆς, ὡν ὁ δαδὶ δ' ἐπεθύμησεν, ὡς πεταδύωαι καὶ κα-
 πῶσαι. ἀλλ' ἴσως ἴε πνες ἡμῶν δ' ἀπὸ τῆς, ὡς μὴ τὸ ἀγάπης
 καὶ τῆς ἡμῶν τῶν ἡμῶν. ἐπὶ δὲ φασὶν οἱ δῶδες διδύκαλοι,
 ὡς οἱ δῶδες εἰς ἀφάνης ἀφάνης καὶ εἰς ἀφάνης ἀφάνης ἀπὸ
 τῆς τὸ καλῶσαι φάσκει, ὡς ἀπὸ βαλδίδος ὁρμῶν). εἶτο δὲ ἄλ-
 λων ὁ δὲ δῶδες λογισμῶν, καὶ τῶν τῶν εἰς θεοῦ μακρὸν πνεύ-
 ρωτα τὸ ἀποκλήμενων ἀπολαύσεων, καὶ ταῦτ' ἴε τὸ φάσκει ἀπο-
 δέμενοι, τὸ καὶ εἰς ἀφάνης ἀφάνης ἀφάνης). ἕ γὰρ ἔστιν ἀμ-
 φω παρῆσαι, ἀλλ' ἀνακῆμον ἡμῶν ἡμῶν τὸ ἔτρου, εἰ μέλλει
 ἡμῶν τῶν ἡμῶν. ταῦτ' ἔν ἐν ἐκείνοι, τὰ καὶ τῶν δε οἰ-
 λοσφῶντες, καὶ πλείω καὶ καλῶν πολλῶν τῶν καλῶν διδύκα-
 σίν. ἐγὼ δ' ἀπὸ τῆς ἐπιμι ταῦτα καὶ εἰς τὸ ἀπὸ τῆς ἡμῶν τῶν
 λῶν, ἀλλ' ὡ τῶν, σκοπεῖν καὶ ἐκείνο ἡμῶν. ὁ γὰρ ἐμοὶ σκοπὸς ὁ
 ἀφάνης, καὶ ἀφάνης καὶ εἰς ἀλλήλους ἡμῶν τῶν εἰπεῖν πῶ, καὶ
 ἀφάνης ἀφάνης, ὡς καὶ ταῦν λέγειν. καὶ ἐπὶ δὲ τῶν ἡμῶν τῶν
 θεὸς ἕκ ἐπιμῶν τῶν δε τὸ καὶ ἀπὸ τῆς, εἰ καὶ σαυδῆται καὶ τὰ ἐκ

πνευ

portus salutaris, & locus tutus, ultra quem progredi
 longius minimè fas est, sed victores hic firmiter insisten-
 tes, spe reconditorum sibi præmiorū semet oblectēt. Quin-
 etiā hac ratione velut in æquilibrio par istud est. Quem-
 admodum enim si dilectio non adsit, nihil boni fieri po-
 test: ita si absit humilitas, nulla dilectionis bona nobis
 salva manebunt, sed confestim quasi dilapsa peribunt, in-
 star hibernorum florum, quorum splendor diu nō durat,
 & fragrantia exilis est, & fructus intempestivus, si
 maxime proveniat ac maturescat, perexiguus est ac in-
 gratus, neque durare potest. Hæc, ut equidem opinor,
 proprietatibus harum congruerint. Quid autem eis com-
 mune sit, cognoscere si cupias: id mea sanè sententia hoc
 ipsum imprimis fuerit. Esse mihi videntur alæ illius e-
 gregiæ columbæ, nimirum spiritus, quas & Davides ex-
 ptauit, ut avolaret ac requiesceret. Sed reprehendēt for-
 tasse nos quidam, ut qui metum dilectioni non præposue-
 rimus. Aiunt enim divini doctores, pios viros incipientes
 ad virtutem tendere, à metu supplicij, tamquam à
 carceribus, progredi. Deinde per alias pergendo cogita-
 tiones, ad amorem quemdam admirabilem recondita-
 rum fruitionum pervenire. atque hunc in modum depo-
 sito metu, amorem erga Deum adprehendere. Quippe
 nequeunt ambo pariter adesse, sed ex eis alterum loco ces-
 dere necesse est, siquidem alterum adesse debeat. Hæc
 igitur illi, de hisce duobus differentes, adeoque longè plu-
 ra pulchrioraque traduat. Ego verò reprehensuros illos
 orationem fortasse nostram, verbis huiusmodi com-
 pellavero. Heus tu, bone vir, hoc etiam considerandum
 venit. Mihi propositum erat ab initio, de virtutibus, &
 earum inter se cognatione quiddam quasi perfunctoriè
 disserere, nō de affectibus loqui. Et quia metum scio non
 laudabilem adfectum esse per se, licet ad optima quæque

B 4

πισα κτ' ἰδεὼν γινόμενῶν, οὐκ ἐν τῷ χωρῶ ἑστὶ ἀρετῶν ἄριστον ἢ
 ζῶσαι πάσαι. εἰκότως οὖν σεσίγηται διαταύτα. θεοῦ σοι
 τοῖνυ σωμαρομένου, πρὸς τοὺς ἄλλοι ἀρετῶ ἀθλῆς, (δείγμα
 εὐκείνου μετέτιν εἶ) σοι ἑστὶ δὲ ἑστὶ πόνων, εἰ μέλλεις πῶ
 πορῶσεν) ἔχων τὰς ἄλλας ἀρετὰς, ἐν τῷ ἀγάπης ἀρχαῖς,
 ἀπορῖξ' ἔχου τῷ μετεόπητ' ὅ, δι' ἡμῶν ἄρχαῖς ὡς ἀληθῶς
 ἀγαθὸς γινόμεν' ὅ, ἐναπομείναι τοῖς ἀγαθοῖς. εἶ) τὸ τι-
 ούτ' ὅ και δὲ κείν, δι' ὅ ἀξιάδαι τῷ κεφαλή και τηρή-
 σαι τοὺς τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἀποκειμένοις σεφαίους, ἀ-
 φιδάρεται ὄντας. ἐν τῷ ἄλλω τῷ παρέχει τὸ τῷ ἀγάπης πο-
 λυδρῦλλητον γρηῖμα, αἰ τῷ ἄλλαι ἀρετῶ τούτοις πλέκοισι,
 τὸ δὲ γὰ μετέριον ὀπιπῖθῶσιν αἰς ἀν' ἀμύοσε κεφαλαῖς. ὡσε
 και μόνη ἑστὶ ἀρετῶ, σεφοδέτης δὲ δεικνυμῆ ἢ μετειοφροσύ-
 νη. λέγω τῷ μετειοφροσύλλω, τὸ ποιῆν τῷ τῷ ὑψοῦτα, φρο-
 νεῖν τῷ παύη μετεια. και μεγάλη πρὸς ποντα, μηδαμῶς ἐ-
 παρῖδξ' και τῷ εἰς ὑψος πορείαν ποιούμενον, δεικνῶ ἐ-
 σάναι μῆ, ἑστὶ κἄτω δὲ τῷ μηδὲν ἐαυτῷ σωμαιδέναι κελῶς
 ποιούμῃ, (πῶς γδ;) ἀλλὰ τῷ κελῶς εἰδέναι, ὑψηλοτέρας
 ὄυσας τὰς ἀρετὰς ἑστὶ ἢ μετέριον ἔργων, σῖς το γδ οἱ μαι ταπῆ-
 νοφρόνων, δὲ τὸ φαύλα πρὸς ποντας και πολλῶν ἀξία δρη-
 νων, κἄτω που κῆπῃν ἐδέλῃν, και μῆ τῷ ὀφρῶν αἰασσῶν,
 τὸ γδ δὴ μεγάλη φρονεῖν ὄντως ἔχοντα, δὲ δὲ νοῦ μετέριον-
 τὸς ἔστιν οἱ μαι. ἀλλ' ὄν τῷ εὐκείνο γὰ μετέριον, δὲ τῷ ἀγαθῶν, τὸ
 ποιῆν τὸ ἀγαθῶν ἢ μηδαμῶς ὀπιστάμενον, ἢ μῆ κελῶν
 πρὸς αἰρεσει. τὸ μῆ γαρ, πάντως ἀγνοια. τὸ δὲ, πῖς βία ποιῆ,
 τούτοις τῷ, δὲ δὲ τερέριον ἔστιν ἀγαθῶν, ὄνκου, δὲ δὲ μετέριον. ἐ-
 πει τὸ μετέριον, ἀγαθῶν. ἀλλ' ἐρεῖς ὄ φίλτατε πρὸς ἡμῶς,
 δίναιμῶ γαρ. ὡς τῷ ταπῆνοφροσύλλω πολὺ θαυμάσας,
 ὄ δὲ θαυμάζειν τε θαυμάσας. ὑψώσας δὲ τῷ τῷ ἄρ-
 φῶς, πολὺ τὸν πῶν τῷ φροτα και πρῖν ἐν τετηκότα μου
 τῷ

cooperetur, si secundum Deum sit; minimè referendum
 inter virtutes censui. quapropter non abs re silentio præ-
 teritus est. Itaq; deo te inuante in suscipiendis pro virtus
 te certaminibus, (nam illum venire tecum in partem
 laborum necesse est, si quid egregiè sis præstaturus) ceteris
 præditus virtutibus, & exorsus à dilectione, mordicus
 inhaereto modestiæ; quæ quidem hoc tibi tribuet, ut verè
 bonus factus, in bonis perseveres, talisq; sis ac videaris,
 qui capite suo recipere dignus sit et seruare coronas bonis
 viris repositas, & quidem expertes interitus; quarū ma-
 teriem laudatissima dilectio suppeditat, & quas ceteræ
 virtutes contextunt, modestiaq; capitibus illis, quibus con-
 veniant, imponit. Quo fit, ut solam inter virtutes omnes
 modestiam demonstratum sit eam esse, quæ corona nos
 redimit. Modestiam verò adpello, in sublime quidem ad-
 tollentia facere, sed interim valde modestè de se sentire;
 magnaq; præstantem, nequaquã efferrî animo; in subli-
 me deniq; pergentè, cum infimis stare videri: nō quod nul-
 lius operis boni nobis conscy sumus, à nobis peracti, (quo
 enim id pacto?) sed quòd rectè sciamus, virtutes ipsas nos-
 tris factis sublimiores esse. Hoc enim arbitror esse bumis-
 lium, non ut mala designantes, et multis digna lacrimis,
 oculos deiciant, & supercilia nō adtollant. nam eum, qui
 sic adfectus sit, magnificè de se sentire; ne mente quidem
 præditi fuerit, opinor. Nec item illud vel modestū fuerit,
 vel bonū, facere scilicet boni quiddiam vel nō intelligens
 tem, vel in stituto animi nō puro. nam alterū, ab ignoran-
 tione; alterū, à vi quadā proficiscitur. Horum verò neutriū
 bonum est. ideoq; nec modestū. quia bonū est, quod mode-
 stū. Sedenim fortasse nos, carissime fili, verbis huiusmodi
 copellabis, et meritò quidē: magnopere nos admiratos sci-
 licet humilitatē, id admiratos esse, quod admirationē me-
 reatur. eamdem eximie dum extulerimus, magnū eius az

ἀρεταίω με

τῆ ψυχῆ, πολλὰ γὰρ μάλλον νυν ἠύξησας. νῦν γὰρ διὰ τοῦ
 σωματικῶς λόγου, ἐργάσομαι (πὺς δοκείσιν) ἰαύτης μαυικώτατον
 ἐρασιώ. οὐ μίλλω γὰρ διατυῖ τά μοι φαίμη τὸ θεῶν ἄπων ἡμῖν
 ἐκπλήσας, χεῖρ γὰρ παροσιδέναι τοὺς ἑσποισ, δὲ ὦν ἀνῆροι πο
 σῆς δι' αὐτοῖς, τὸν πολὺτον ἡμῶς πολυπῆσται. δοκεῖ γὰρ
 μοι δυσπότες κομίδη, καὶ ταῖς μετ' σφοδρῶς τιν' ἑρωτος
 ἔχτον πνεύσαι σπείνοσιν, ἔ γὰρ τὸ ἐρεῖν τὴν καὶ ζητεῖν, ἀνα
 κείως ἐπιτὶ καὶ τὸν πλ' ἑρμῆν τ' ἐρωμένων. ἀλλὰ πολλὰ μὲν ἡμῶν
 παλαιμάτων, ἐκ χυδῶς δεισιπείᾳ τοῖς ζητοῦσιν ἐνίαι δὲ πᾶ
 ῥα ἐργασίαι, μὴ δὲ ὄντων ἀποσῶσι πόνον, ὅπῃ τὸ καὶ μά
 λιὰ ὄταν τῶν ἡμῶν κἀμῶσων, ὄντων φιλεῖ γίνεσθαι: ἀλλὰ ὅσα
 ζητητέα δοκεῖ, τοσούτω καὶ δυσπότες, χεῖρων ἐστὶ σοι πῶ
 νων ἀπολαμβάνω, ὅπως ἀν' ἡσπαίμω τῶν τῶν, φερεῖν ἀλ
 λά σοι μὲν ὁ δὲ τοιαῦτα λέγουντι, τὸ γινόμενον εἰρήσῃ
 καὶ ἀσπρῶν ἀν' ἀξία μὲν ἀπέσιν, ταῦτα ἀρεταίωσιν. τεπὶ τὸ γι
 γόμενον, χαλεπὸν ἐμοὶ λέγειν. καὶ εἴχων γὰρ δεικνύω τὸ δύσ
 κολον πολλοῖς πῶσιν οἱ μοι ἑσποισ. τὸ κέρον τὸ ἐκλόμῃ φάσθαι,
 ἐρωτὸσιν δὲ εἰπέ τις μέλας ἀνὴρ, ἰωάννης τῶν ὠσμο, (ὡν τὸ
 ζώντων τῶν θεῶν, καὶ ἔχουσιν) εἰς ὅλα ἐοικέναι τῶν ἑσπ
 ηφανίαν, καὶ δὴ παροσπερδῶσας ἀντὶ τῶν ταῦτη, εἴτα καὶ χε
 λῶς εἰπὼν, ἐδείξε, ἐφ' ἣν γὰρ, (ἐρεῖ τὸ ἐκείνην σιοπὸν, ἔ τὰ ῥή
 ματα) ἀν' ἀρεταίωσιν τῶν καλῶν, ἐκείνην παρ' ἡθῶσιν ἀρεταίωσιν, καὶ
 μετ' βόησ' ἀρεταίωσιν τῶν ἐκείνων. ὡν τὸ καὶ τὸ ἐρεταίωσιν ἀρεταίωσιν
 θεμμένον ἢ τὸ παροσπερδῶσιν, ἀνδρῶσιν με πάντας τίθησιν
 καὶ ἀποκρινθῆναι τῶν παρὸντων, ἔκ ἀφίσα) καὶ πολλὰ μὲν ἡμῶν
 ἀρεταίωσιν, ἐπὶ τῶν ἑσπῶν χεῖρων ἐμῶν τῶν, πῶσιν οἱ ἀρεταίωσιν ὑφαλον μὲν
 ἐμῶν ἑσπῶσιν. τὸ γὰρ ψυχῆσιν τῶν ἀρεταίωσιν ὑφαλον ἑσπῶσιν,
 εἴτα μὴ δὲ ὑφαλον ἑσπῶσιν ἀντὶ φαλασπῶσιν, ἀλλὰ μὴ δὲ ἑσπῶσιν
 ἐφ' ἣν ἀρεταίωσιν, ἀρεταίωσιν ἑσπῶσιν, καὶ ἡσπῶσιν τῶν ζῶσιν
 μὲν ἀποσπερδῶσιν, ἑσπῶσιν καὶ ἑσπῶσιν ἀντὶ ἐκ τῶν πολλοῖσιν
 καὶ

morem prius etiam insitum animo tuo, nunc insigniter
 auxisse. *Rationibus enim meis effectum, ut hanc insanif
 simo quodā amore depercas. Non tamen iccirco nos tibi
 videri satis omnino fecisse. Quippe necessario modos etiā
 adijciendos, quibus inodis confieri possit ex animi tui vo
 tis, ut opes hasce cōsequaris. nam videri tibi valde difficile
 harum acquirendarū rationem, etiam ijs, qui vehementer
 cū desiderio circumueunt, ut eas cōsequantur. quippe desi
 derium et inquisitionē, non necessario comitari rerū ex o
 pratarū adeptionem: sed res plerasq; difficulter a quærens
 tibus inveniri, nonnullas aliquibus cōtingere, nullū om
 nino laborem perferentibus. In illis autē, quæ præsertim
 pulcherrimæ sint, non sic evenire solere: sed quantō magis
 quærēde videantur, tantō esse adquisitu difficiliores. Quā
 obrem videri tibi necessarium, ut quo pacto hanc cōparare
 possis, exponam. Indicabitur tibi, strenue fili, qui hu
 iusmodi proferas, quod indicari cōveniet. tu quod in votis
 est mihi de te, facies. mihi quidē certē difficile dictū, quod
 dicendū venit. Et poterā sanē difficultatē hanc multis, opī
 nor, modis ostēdere: sed vitādī tædij studio, tantū proferā.
 Dixit quidā vir magnus, cui nomen Ioannes, (erat autē
 eorū ē numero, qui deo vivunt, nō sibi) tribulo similit esse
 superbiā, et quidē hac ei primū adpellatione indita, dein
 de rectē ab se verbū hoc prolātū ostēdit. Nam si quid, in
 quit, boni fecero, (scopū aut ipsius indicabo, nō verba) mox
 illa prodians adplaudit, et cū clamore factū extollit. quod
 sanē si præstitū difficile fuerit, omnes me supra mortales
 collocat. ac si quidē in itid fuerit reiecta, nō desistit: et sepi
 us quoq; victa, peior seipsa multis modis revertitur, nihil
 nō subdoli secū adferēs. nam animes illorū, qui bonis ex o
 perib; eminentes facti sūt, ac deinde nihil sublime de seipsis
 cōcipiunt, sed intra limites sese continent, clanculū subit,
 taciteq; lolīā in eis serit, fort asse dormitantibus ob nimis*

καὶ σωτόνου νήψως. λόγῳ δὲ ζιζανίου νῦν, τὸ ὑπολογί-
σαι αὐτὴν τὰ ληθῆς, ὡς ἄρ' οὐδὲν ἐν αὐταῖς ὑπερήφανον, ἐπι-
δὴ πῶν ὑπερηφανίαν ἀπεκρούσαντο. τουτὶ δ', ὑπερήφανον
μάλιστά γα: καὶ μικροῦ δεῖν, κρεῖττον οἰμαι, ἢ ἰαθῶμαι, (ὅτι
ἔστι). τοῦ γὰρ ταπεινοῦ δαίτη νομίζειν, τὸν ὑπερηφανίαν νο-
σοῦντα, πῆ χεῖρον; ἢ πῶς ζητήσῃ πῶν ἴασιν, ὁ μὴ δὲ πάσῃ
ὑπολαμβάλλον; ὡς ἔστιν ταπεινωθῶ, πάλιν ἀρομαι εἰδώς,
ὡς τεταπεινώμα. καὶ ὑπερφρονήσας, οὐδὲ ἀιδάρομαι.
ἐν γὰρ πῶν ὑπερηφανίαν δίδως, καὶ δευσοβήσω μάλα μι-
σησας, καὶ τὴν ὑπερηφανίαν ἐμαυτὸν μέμψαμαι: οὐ γὰρ ἀγνο-
ήσω πάλιν ταπεινωθεῖς, καὶ ἐπαυθῆσω ἐμαυτὸν κρη-
σούτω. ἀ δὴ παθῶν, ὡς μὴ ἄφελον, ὅθεν ἠρξάμην ὡσπερ
ἐν κύκλῳ κρηπύτηκα. ὡς περὶ βολός ἐστιν αὐτῇ, καὶ τὸ κέν-
τρον ὁρῶν ἔχει, καὶ χαλεπὸν διαφυγεῖν καὶ τοὺς πολὺν
βαρῶν νοδὸν κακτῆμενοις. καὶ πολλοὺς ἀν' εἶχον μαρτυρας
ἀναστῆσαι τοῦ δὲ τοῦ λόγου, αὐτοὺς ἐκείνοις τοὺς βεβλη-
μένους τὰ δὲ τὰ κέντρα, σαφῆς δ' ὅτι τὸ πᾶσι καὶ περὶ
λων, ἐκ ταπεινωθῆσαν ἔστι) δοκεῖ, ἀλλ' ὡς καὶ περὶ σὲ, δις-
πόμενον πνεῦμα πλοῦτον πῶν ταπεινοφροσύνῳν περὶ ἡρώ-
τα. ἀκτῆον δὴ τὸν λόγον ὅτι τὸν ὑπερον, ὃ ἂν τις περὶ ἑαυ-
τὸν ἀλατῶν, διαφυγεῖ τοῦ ἀπὸ αὐτῶν δόξασαι τὴν μέγα, καὶ τὸ μέγιστον
φρονήσας, μὴ ὑψαθῶμαι, ὃ καὶ χαλεπώτερον δεδεικται τῆ
περὶ τέρη, δοκῶ τὸ ἴνυ μοι, μίαν πινέ πῶν ὁδὸν ἔστι, πῶν δὴ
πῶν ταπεινοφροσύνῳν ἀγαθὸς ἐξέσται. τὸ περὶ τὸν δεῖν
διηλονότι τὸ καλῶς περὶ ἴδιον ἀναφῆρῃν, οὐ γὰρ δεῖν, ἐν-
ἔστιν ἐμαυτοῖς τῆ ἀναγνώσῃ τὰ περὶ ἡμένα, καὶ λογιμαῖς
κράτῃσιν τῶν πάλιν, τὸ γὰρ κρησούτω νομίσαι, γίνεσθαι
σαφῶς ἢ μὴν ὑπερηφανίας μεγίστην περὶ φασίς, ὡς ὁ λόγος ἡδὴ
διδάξας ἔφθην. τὸ τοῦ ἵππου τῶν κλητῶν, ὡς καὶ τὸν κρησού-
ρῆμον ἀπεκρούσαι, βέλπον σαφῶς ἔστι, μὴ περὶ αὐτῆ τῆ κρη-
σούτων,

ad suam vigiliantiam. Lolium autem nunc adpello, quod
seci ipsi reputant, nullā inesse sibi superbiam; quando quis
dem superbiā repulerint. Hoc autē, vel in primis superbiū
quiddam est: prope quā, gravius arbitror, quam ut sanari pos-
sit. Quid enim deterius, quam si humilem se putet, qui su-
perbiæ morbo laborat? aut quo pacto medicinā quaeret,
qui mali nihil se pati suspicatur? Quo fit, ut tametsi sim-
factus humilis, rursum tamen extollatur; quando quidem me
humilem factū novi. adeo quē, ne sentio quidē elato me an-
mo esse. Licet elationē statim adgnosca, eam quē valde peros-
sus abigam, ac me ipsum propter hanc reprehendā: tamen
rursum humiliatū me non ignorabo, me quē rectē agentē col-
laudabo. atque hæc mihi quā accidunt, (utinam quidē ne
fierent) unde fueram exorsus, velut in circulo revertor.
Quamobrem tribulus est superbia, stimulum quē sursum ex-
rectū habet, quē difficulter evitare possunt, etiā qui ma-
gno mentis pondere sunt preediti. cuius quidē orationis tes-
tes producere multos ex ijs ipsis possem, qui hunc stimulū
experti fuere. Sed quā res ipsa perspicua sit et manifesta,
nullius egere probationis videtur, præsertim apud te, qui
antea dicebas, humilitatē esse divitias adquisitu diffici-
les. Itaque traducēda erit ad modū oratio, quo quis efficiens
quod bonū est, evitare possit, ne magnā de se cōcipiat opi-
nionē: et ut modeste de se sentiens, nō offeratur, quod etiā
esse demonstratū est illo priore difficilius. Arbitror igitur,
unam quamdam hanc viam esse, quæ nos ad humilitatē ez-
vehat: ut rectē facta scilicet ad deum ipsū referamus. Ne-
quit enim, nequit oramino fieri, nobis ut ipsis, quæ facta
sunt, adscribentes cogitationibus hoc vitio superiores eva-
damus. Opinio namque de rectē factis, dubio procul in nobis
maxima superbiæ occasio est, uti iam antè docuimus.
Tantū verò malum hoc est, ut etiā Chrysostomus alicubi
docuerit, citra controversam melius esse, non facere boni

λων, και ὑπο δὲ κλω εἰαι τον μαρτυρω ὑπολαμβανειν, η̄ ἡ-
 πορδοῦ τα οἰεσθαι παντων εἰς τὴν ἁμαρτιαν. ὡς λογισθησθαι
 ἡ τις ἀγαθὸς πρὸς θεῶν, και οὐχ ἑαυτῶ, εἰ μὴ ἡ
 τις μετατρέψῃ. αὐτῆ ἡ δόξα καθαρότης ἡ πλάνης ἐπιστοῆς, ἡ
 χεταί τῆ ἀληθείας ἐς ἄκρον, κινδύων τῆ ἐπιτοῆς ἐσημα και
 βλαβῶν, ἀ χετῆ ἡ μὴ ἀφίσιν ἡ παλυμήχανον ἡ παρσις, οὐτ
 ρδ ἀπατηθῆναι, ὅυτε κινδύωσται οὐτ, τὸν ἐφ' ὅτρωου ἀ-
 ληθεῖ διαρρήσαντα. ἡ τῆ ἀληθείας ἐρον τὸ δόξα ἄσιν, ἡ τῆ πα-
 των ἡ μὴ ἀγαθῶν διαρρήσαντα, ἡ τῆ παύτας ἀνθρώπους
 ἐκείθεν δεχόμενος τὰ μαρτυρῶν και δηλοῖ, τὸ τῶ σωτηρῆ πρὸς
 τοὺς μαρτυρῶν εἰρημῶν, ἡ μὴ εἰμοσ, ὅυ διαμάστω ποιῶν ἐ-
 δέν. ἀπαρτῆ δὲ εἰπεῖν ἡ μὴ τὸ τὸν σωτηρῆ τῶ εἰρηκῆναι,
 πρὸς τὸ ἀληθείας τον λόγον ὑποδεικνύωμαι. ὅυ δὲ δέησι
 μοι λόγων, ὅυτ παλαιῶν, ὅυτ νέων, οἰς ἀν λῶ συσῆσαι τῶ
 τὸ δόγμα, ὡς ἀληθῆς. ἡ τῶ δόγμα δὲ εἰμοσ ἡ σιμοσ, ἡ συλλο-
 γισμοῖς ἐδέν ὅπρτῆ ἡ σῶ ἡ μὴ παντων, ὅ συμμετρησῶν αἰ μὴ
 πρὸς τῶ το, δὲ ἡ σῶν. ὅπα ρδ ἡ ἀυτοαλήθεια χηματῆς, ἀπ-
 κρις βλασφημαῖν βεῖν, ὅπρτῆ εἰρηκῆναι ἀμύνην τῶ κείνης λόγῶ,
 ἐκείνοις ρδ βοηθητέον ἡ μὴ ὅπρτῆ, ὅς ἀν ἡ σῶν δὲ οὐκ ἐκείνης
 τῆ παρ ἡ μὴ συμμετρησῶν, ἐλλοπῶς χετῆ ὅπρω ἡ σῶν,
 πρὸς ρδ τὸ σφίσιν ἀυτοῖς ἐπαρῆν. θεῶ τῆ τῆς ἀδένετα, ὡς
 δὲ εἰδοῖ πα τῆ παρ ἡ μὴ βοηθεῖ ἡ σῶν, ἀλλὰ ρδ και τῶ το παρῆ-
 κον οἰμα, τὸ και τοῖς ὀλίγοις τοῦ τοῖς ἐν ταῦτα χηματῆς
 λόγῶς. τῆς ρδ οὐκ οἰδεν, ὡς εἰ μὴ ἀνθρώπων, ὅυ κλωδῶν, εἰ
 τῆ θεοῦ, και κλωδῶν, ἡ τῆ ἀνθρώπων ἡ μὴ, τὸ τῆ τῆ θεοῦ ἡ σῶν
 πῶν πάσαι ψιλὸν ὅυ. θεοῦ τῆ, τῶ ἐκείνου πρὸς ἡ μὴ
 ἀδὲκῆναι. τὸ γὰρ ἐκταταλελεῖσθαι, και τῆ ὀργῆς ἀπῶ πε-
 ραθῆναι, ἡ μὴ ἡ σῶν. ὅυ δὲ γὰρ ἡ σῶν θεοῦ. ἐκείν τῆ γὰρ ἀ-
 περῆσθῶς ὅπρτῆ κλωδῶν, περῆσθῶς τῆ ὅυ δένετα, και τὸν ἀδελφῶ-
 θεον, ὡς τὸ κλωδῶν ποιῶν, ἀτῆ γῶς πρὸς θεοῦ τοῖς ἀνθρώ-
 ποῖς;

quidpiam, pœnæ se maximæ reum duceres, quàm opera
 præclara facientem putare, se supra omnes esse positum.
 Quamobrem actiones bonas imputet deo, nõ sibi, qui mo-
 destus esse cogitat. Hæc opinio immunis est ab omni ere-
 rore, ac veritati summè innititur, posita pariter extra pe-
 ricula et tela, quæ contra nos versuta torquet elatio. Nec
 enim decipi, nec in periculum venire potest, qui cuicum-
 que vero fretus est. Quid autem magis verum, quàm ex-
 istimare, deum esse largitorem bonorum omnium, & ab
 eodem universos mortales bona consequi? Argumento
 est, quod à servatore discipulis est dictum: Sine me nihil
 potestis facere. Quod sanè verbum ut esse verissimum de-
 monstratur, hoc unum dicere sufficit, à servatore prolax-
 tum esse. Non rationibus opus erit mihi, nec prætorum,
 nec recentium; quibus hanc sententiam, ceu veram, pro-
 bare liceret. Non exemplis utar, non syllogismis. Nihil o-
 mnino perquiram, quod hac in parte mihi patrocinaretur,
 si res ita posceret. Nam ubi veritas ipsa velut oraculo
 quid decernit, vera blasphemia est, orationem eius tueri
 velle. Nimirum illi nobis defendendi sunt, quos intelli-
 gimus indigere nostro auxilio, viribus aliqua parte defi-
 cientes, quò minus opem ipsi sibi ferre possint. At in deo
 quenam est imbecillitas nostræ ut opis indigeat? Enim-
 verò supervacaneum & illud arbitror, quod etiam per-
 paucis hisce verbis hoc loco simus usi. Quis enim ignorat,
 si quid humanum sit, non esse bonum? sin dei, bonum esse?
 Humanum autem id adpello, quod auxilio dei pla-
 nè destituitur: divinum verò, ipsius erga nos propensio-
 nem. Quippe deserui, atque iram ipsius experiri, nos-
 sum est. nequit enim Dei hoc opus esse. Nam Deus
 malorum expers est, & neminem tentat, quemad-
 modum frater ille Christi loquitur. Vnde colligitur,
 opera bona dubio procul in hominibus à Deo proficisci:

ποις: τὸ ὅ τι χαλῶς, ὁ ἕξ ἀνθρώπων, καὶ τὸ περιερέσθαι μὲν
 νης. καὶ εἰ κέλυσον βῆτι τὸ ὅτι τὸ ἀγαθὸν περιερέσει το πεινο-
 φρονεῖν, σαφῶς καὶ τῶς ἡμῖν πολλῶν γὰρ μάλλον, ὡς ὄν γε
 μὴ ἕως βολῆς ἀγαθόν. καὶ ἐπεὶ ταυτὶ ξυδοκεῖ (πῶς γὰρ
 οὐ;) ὁ ὁ δὲ τὸν χετορδωῶντα ἐπιμερῶς εἰ γὰρ ἐφ' ἡμῶν ἡμῶν
 ἀνθρώπων, οὐδεὶς ἀνὴρ ποτὲ φρονήσειεν ἀμὲν ὁσωντῶ
 ἑτέρου, (πῶς; πολλοὶ γὰρ καὶ δεῖ) πῶς ἀνὴρ εἶη δι' ἡμῶν ὕψι-
 λοφρονῆσαι, τῶς δεῖ δὲ χετορδωκότῳ δι' ἡμῶν τὸ ἕως ἡ-
 μῶν; ἀλλ' ἔρει πῶς ἴσως, ἀρ' ἴσως τὸ δι' ἡμῶν, ὡς ἀρα πῶς καὶ τὸ
 ἡμῶν τερον σωεισφάρι. Σωεισφάρι μὲν, ὡς τῶν, ὡς ἔχει
 φησὶν, ὁ οὐκ ἔλαβες, τὰ γὰρ πάντα ἐκ θεοῦ. καὶ ἀντὶς ὅτι οὐ
 ἐνεργῶν ἐν ἡμῶν καὶ τὸ δέξιν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ἕως τὸ δὲ δουλίας,
 καὶ ἐν αὐτῶν καὶ ζῶμεν, καὶ κινεῖμεθα, καὶ ἐσμὲν, καὶ ὄλωσ,
 αἰ τε ψυχῶν, τὰ τε σώματα, καὶ αἰ κτ' θεὸν περιερέεις, καὶ ὁ
 ἕως ἀνὴρ μετέρον εἶη χετορδωῶν, οὐδὲ μὲν ὁ ἀτεχῶς, ἡ
 ἕως θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις. ἄς καὶ τὸ σωεισφάρι μὲν,
 καὶ αὐτὸ τὸ σωεισφάρι μὲν περιερέειν, θεὸν ἡμῶν, καὶ
 δεῖ γε ἕως τούτων εἶδέναι χετορδωῶν, ὡς ἡμεῖς φρονεῖν, καὶ πῶς
 ταυτὰ λέγω; ὅπου καὶ τῆ δια μὲν τυλείου θανάτου, τὸν θεὸν
 αἰπατέον βῆτι, καὶ τῶν μετὰ τὸν αὐτῶν καὶ ἕως τῶν χετορδωῶν
 εἶδέναι ὁφείλομεν, εἰ πῶς ἀκριβῶς σκοπίσθαι, καὶ οὐκ οἰητέον
 τούτῳ χετορδωῶν, ὡς τὸν ὁφείλομεν ἡμῶν χετορδωῶν. τὰ γὰρ πῶς
 τα, ἐκ θεοῦ, καὶ ὡς οἱ περιερέειν ἡμῶν σαφῶς ἀπεδείξαν λό-
 γοι. εἰ γὰρ τῶν ῥήτοι εἰδοκεῖ ἕως ἡμῶν ταυτῶν αἰπῶν, τὸν ἕως
 ὄντα τὸ ἀπείρημα, καὶ ὁ λόγος μὲν ὁ ἕως θεοῦ, ἀλλὰ περὶ
 ἀνθρώπων: πῶς ὁ ὅτι ἡμῶν ἐν ἡμῶν ἀγαθῶν πάντων, τὸν θεὸν
 αἰπατέον; ὄντα μὲν δημιουργόν, ὄντα ὅτι κινεῖμεθα, καὶ πά-
 ριαν, καὶ ὁ δὲ ἕως πάντων ὁ ἕως ἡμῶν αἰετῶν γινόμενων.
 ὁ μὲν, ἀλλ' ἐν γὰρ ἐπιλέπεται βέλῳ, τοῖς ἕως φανταίαν
 φασοσί καὶ τῶν ὅτι, ὡς ταυτῶν μὲν, (καὶ ἐν ὡς τῶν ἡμῶν
 ἕως)

mala vero, ab hominibus, & animorum dumtaxat in-
 stituto. At si pulcherrimum quiddam est, in egregijs
 factis humiliter sese gerere: non dubium est, hoc ipsum
 quoque nobis à deo multò magis concedi, quum eximium
 bonū sit. Atq; his necessariò quum adfertiri cogamur, qui
 res præclaras agit, animo non debet efferri. Nam si nos
 inter homines nullus unquam propterea magnificè de se
 senserit, quòd alius egregiè se gessit: (quo enim iure? nul-
 lo certè) quinā fuerit equū sublimia nos de nobismet sen-
 tire, quum deus per nos utile nobis opus efficit? Sed dicet
 fortasse quispiam, rapto illo verbo nostro, Per nos hoc is-
 sum scilicet, etiam nostrū aliquid secū inferre. Sanè verò
 ita est, ὁ bone. Sed nil habes, inquit apostolus, quod nō ac-
 cepisti. Ex deo namq; omnia, deus est, qui efficit in nobis,
 et ut velimus, et ut perficiamus, pro sua in nos propensio-
 ne. Itē, In ipso et vivimus, et movemur, et sumus. Ad sum-
 mās et animos, et corpora, et actiones deo gratas, et quidā
 quid boni particeps est, nusquā aliunde mortales habent,
 quā à deo. Quapropter et quod à nobis confertur, et ipsa
 cupiditas cōferendi, divinitus nobis cōceditur. quorū sanè
 causa sunt habēde gratiæ, non superbiendū. et quid hæc
 proferos quādo etiā mortis obitæ in martyrio causa refer-
 ri ad deū debet, maximèq; illi habendæ propterea gratiæ,
 si quis accuratè rem cōsideret; nec iccirco putandū, nostro
 in ere deū esse. Nam à deo profiscūtur omnia, quemadmo-
 dū antehac clarè probavimus. quippe si oratori videtur eo-
 rū, quæ nata sint, ad illū referendā causa, qui semen suppe-
 ditavit, ubi quidē nō de deo, sed hominib; loquitur: quo pacto
 nō omnium bonorū in nobis deus auctor habēdus? qui
 et opifex noster est, et curā nostri gerit, suppeditat atq; lar-
 gitur omnia, quæcumq; perpetuò nobis obveniūt. Enim-
 verò telū adhuc unū restat superbiæ morbo laborantibus,
 et postremū id quidem, (nam exhausta ipsorum est pha-

ρέτρε) ὅς ἰσχυρὸν ἐλάττειν, ὡς ἄρα τρώσειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀπο-
 οῦν ἑμὲ τὸ τοῖς πορλαβοῦσιν ἀκολυθῶσιν, μηδὲν ἰσχυρὸν
 φανῆ, ἀλλ' ἄποκατον ἐξέχευθῆ τοῖς κατ' ἡμῶν ἀφ' ἑαυτοῦ,
 εἴη ἀνὸς λόγος ἑστὶ καλῶς ἡμῶν συμπεπερασμένον, καὶ δὴ
 τὸ βέλτε ἐκείνοις, τὸ φάσκειν οἶμαι τοιάδε, ὅτι τὰ μὲν ἀν-
 θρώποις ἐξήρασμένα, εἰ μὲν φέρουσι τὴν ἴσιν τὸ τοῦ θεοῦ
 χάριτον, οὐδὲν ὄντα δέρισται, ἀλλ' ὡς γὰρ, οὐκ ἀν' ἡσῶν, ὅρα κα-
 λουῦται, χεῖρες. εἰ δὲ τὰ μὲν, πρὸς τὰ θεῶν, καὶ τὰ
 κείνη πρὸς τὰ σὺν, καὶ ὅπως τὰ ἡμέτερα, πρὸς ἀλλήλα συλ-
 κριθεῖν, πολὺ πῖ τὸ διάφορον ἐν τυποῖσι θεωρήσμεν. ἐπι-
 τὰ μὲν εἰς γένεσιν, τὰ δὲ χεῖροσ τερα, πρὸς αὐτὸ ἀναβιβάζει
 τὸν γῶρον, ἐν δὲ φαιδρότης ἔστιν ἀληκί, καὶ μακρῶν
 χορὸς πρὸς τὸ σωτήρα. οὐ τίνυν ἡμῶν ἐνδεχόμενων ἔστιν, ὅτι-
 οὐ μὲν ἐρασαμένον, μὴ εἰ ὅπου μὲν πρὸς ἐκείνη παθεῖν, εἰ
 γὰρ κακόν, κῆρα πρὸς γῶν εἰ δὲ καλόν, ὑψωθήσομαι. ἐπιδὴ
 γὰρ πάντες ἐσμέν ἐξ ἐνὸς θυράματι, χεῖρὶ μὲν τῆς τῶν θεῶν
 πεπλασμένοι πρὸς ἕν πῖ εἶδ' ἑστ' οἱ μὲν εἰσὶ κατὰ τῆς οἰκίας,
 πολιτεῖαν ἀγαθὴν ἐπιδείνουν, οἱ δὲ μὲν τῶν ὀφειλῶν ἔρ-
 σῆ, καὶ ἄποκατον πῖ τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ἀνθρώπους μα-
 νίαν ὅταν τῶν τῶν ἑσῶν ἢ ἔσπον, καὶ οἱ μὲν ὡς κακοί, οἱ
 δὲ τῶν ἐναντίων ἐκείνοις βέχουσι, πῶς εἰκὸς ἴσα φροεῖν, τὸς
 ἐκ ἴσα πρὸς τὸν τῶν, ὡν γὰρ ὁ βίος δέσσηκεν, εἰ δὲ ἀν' αἰ γῶν
 συλλθῶν, ὡς ἡμῶν πρὸς τὰ κατὰ κακῶτες, καὶ οἱ τῶν κα-
 λῶν ἔρασα, σφάσγει ἀλλῶς ἐπιγνώσων, οἱ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἀ-
 θρώπων χεῖρες, οἱ δὲ γὰρ κρείττοις ἐκείνων ὄντας, ὑπὸ τῶν ἔργων.
 τυπὸν εἰ ἔστι, τὸς μὲν πεινοδοῦν, τοὺς εἰ ἀρεθῶν, πῶς γὰρ ἀλ-
 λως ἐργῶν τῶν πῶν, ἀ σὺ φῆς, ὁ δὲ ἀμαχόμενος με τῶν λόγων, ἀ-
 γμὴν ἢ πῶν τὰ πῶν ἐκ ἀπ' ἐπιτομῶν πῶν τῶν πῶν τῶν πῶν πῶν
 τὸ ζῆν ἔμενον ἀπῶν. ὅτι μὲν γὰρ διαφέρει πολλῶν τῶν μέσων τὰ
 τῶν δέσιν πῶν πῶν, πρὸς τὰ τοῖς ἀλλοῖς, ἡ δὲ ὅτι τὰ ἐξ ἡμῶν
 καλῶν

terra) quod tamen spem aliquam præbeat, quasi vulnus
 sit inflicturn, si emittatur. Itaq; si hoc etiam sequutu præ-
 cellentia, nullas habuisse vires paruerit, sed irritū ceciderit
 ijs, à quibus in nos torquetur: rectè scilicet oratio nostra per-
 ducta ad finē erit. Telum autē hoc ipsorū est, quod dicunt,
 si quis ab hominibus facta cum divinis gratijs cōferat; des-
 prehensurū, ea nihil esse. nam ceteroquin nō essent, quod
 appellatur, gratiæ scilicet. At si mea cū alterius, et quæ
 illius sunt, cū tuis adeoq; nostra inter se cōparata fuerint:
 magnum, inquit, discrimen in his perspicimus. Quas
 dam enim, ad Gebennā; uti quæ bona sunt, ad eum deduc-
 cunt locū; in quo læticia finis expers est, et circa servato-
 rem chorus ille beatorū. Itaq; fieri nequit, ut quidcumq;
 tandem fecero, nihil ex eo mihi cōtingat. Quippe si malū
 peregero, vultum ad terrā demittam: sin boni quidpiam,
 animo efferar. Quoniam enim ex una massa sumus om-
 nes, una dei manu ad unam speciem formati; deinde verò
 volucris aliqui similes, angelicam vitam exhibet, alijs
 inter angues bumi reptantibus, eorumq; furorem adver-
 sus homines superantibus: hæc ergo quum in hunc com-
 parata sint modum, et hi quidem sint mali, diversum a
 lijs iter sectantibus: qui nam cōsentaneum est, paria de
 sentire, non paria facientes? Quorum enim diversa via
 est, eorum nec animi sunt eodem adfecti modo. Quas
 propter et qui vitijs inhiant, et qui amant bona, se ipsos
 adgnoscent, illi quidem viris bonis inferiores, hi verò
 malis se meliores, idque de factis ipsis: Hoc autem nihil
 est aliud, quam illos animis deiectis, hos elatis esse. nam
 quomodo res aliter habere se possit? Ego verò hæc, quæ
 abs te proferuntur, oppugnante meam orationem, non o-
 mnino quidem nullius esse momenti dixerim: sed omnia
 non admodum ad id, quod queritur, quadrare. Nam
 magnopere huius facta differre à factis aliorum, et bona

κελόν τόνγε ποιουῦτα ἐργάζεσθαι, καὶ αὖ ὁμοίως κελόν, τὰ
 χεῖρα παλὴ που εἴηλον. καὶ τὸ τοῦ ὅ ἀληθῆς, ὡς ὀπηνώ-
 σκουσι σφᾶς ἀντοὺς οἱ ποιοῦτοι, καὶ ὅπ τὰς μὲ ἢ γέροντας, δὲ
 δὲ ὁ χορὸς ἐκδέχεται τῆ μακαρίων ἀνδρῶν. τὸ ὅ τοῦ τούτων
 συμπερασμα, ὡς τὸ τὸ ἐστὶν ἐπαίρειδαι καὶ ταπεινῶσαι τὴ ἀν-
 δρωπων, τὸ εἰδέναι ἑαυτὸν ὄντα ἀγαθὸν ἢ κελόν, οὐκ ἀναλ-
 κείων ἐστὶ φημί, καὶ ἐν πιν δέσεια, (Ὑψηλὴ πιν δελδοισί
 πλανῆ, εἰ γὰρ ἀναλκείων τοῦ τῆ, καὶ κελῶς σιωπερᾶνθαι σι-
 τὰ παρταμέναι, οὐδαμῶς μὲ ταπεινοφροσύνην δέρεν,
 ἐν οὐδενὶ ἔστι ἀνδρωπων. πάντες γὰρ ὀπηνώσκειται σφᾶς ἀν-
 τοὺς κελόν τῆ παρταμέναι, ἢ κελόν, καὶ εἰ τὸ τῆ μὲ ἐπαίρειδαι
 τὸς ἐν ἀρετῆ, ζῶνται, τὸ σφᾶς ἀν τοῖς ὀπηνώσκει, ἢ σὺ φησὶ: πάν-
 τες οἱ γὰρ σφᾶς ἀν τοῖς ὀπηνώσκει, πάντως αὖ μέγα
 ἐφρόνου, καὶ τὸ τῆ ταπεινοφροσύνης ὄξυπόλωε χεῖμα.
 ἀλλὰ μὲν, οὐ ὅ ἀν τοῖς ἀγνοεῖς, ὡς τὸ ταπεινὸν τε καὶ μέ-
 τειον ἐν ἐκ ὀπηνώσκει ἐστὶ ἐν τῆ τοῖς τοῖς σφᾶς, τῶ
 ἀσωμάτοις παρταμέναι πολίειαν ὀπηνώσκει δέειν ὀπηνώσκει
 ὡς σοῖ ἄνδρῶς τὸ συμπερασμα, καὶ παρταμέναι πιν τῆ πασῶν
 ἀντοπον. εἰ γὰρ τοὺς μὲ ἢ κόλασις διαδέχεται, τὸς ὄξυπόλωε φη-
 μι φάμας, τοὺς δὲ ἀρετῆ συζήσανται, εἰτὶ ὀπηνώσκει ἑαυ-
 τοὺς ἀνταμέναι, οὐκ ἐνεστὶ ταπεινοφροσύνην, τούτους δὲ αὖ πάλιν
 ἐργάζεται μὲ ἢ φάμας: οὐτὶ ταπεινοφροσύνην ἐστὶν δέ-
 ρειν ἐν τῶ βίω, ὅτ' ἐν ἀνδρωποις τὸν σωθησάμενον. ἐπειδὴ
 ταπεινοφροσύνης μὲν ἐστὶ ὄξυπόλωε, οὐδ' αὖ εἰς ἀνταμέναι ἔστι
 ἀνδρωπων ἐσώζετο, ὡς ὄξυπόλωε εἰδέναι σφᾶς ἀν τῶ ὀπηνώ-
 σκει ἀνταμέναι, ἀλλὰ μὲν οἱ ἐσώσμενοι καὶ τὸν ἔστι ἀνταμέναι ἀν-
 τῶν πᾶσι παρταμέναι. καὶ σὺ ἀν τοῖς ἀνταμέναι, ὡς τοὺς
 μὲ φάμας ἢ κόλασις, τοὺς δὲ ὁ χορὸς ἐκδέχεται τῆ μακαρίων
 ἀνδρῶν, ὡς σε καὶ τῆ δέσεια διαδέχεται, οἷς γὰρ δοκεῖς ἀν τῆ
 παμύνην. (Ὑψηλὴ) πάντοθεν σφᾶς, ὡς ἐστὶν ἀγαθὸν ποιεῖν,
 καὶ

facientem, bonum effici; similiterque malum, qui mala
 faciat; cuius est perspicuum. Etiam illud verum est,
 tales à seipsis agnoscere; quodque hos Gehenna, illos bea-
 torum hominum chorus excipiat. Sed quod ex his con-
 cluditur, nimirum hoc ipsum esse vel efferrì hominem,
 vel animo deijci, quod sese vel bonum, vel malum esse no-
 rit: id aìo non necessarium esse, licet in aliquibus depræ-
 hendatur, errori non levi servantibus. Nam si neces-
 sarium hoc foret, ac rectè conclusa essent abs te, quæ præ-
 cessere: nequaquam inveniri ullo in homine ulla posset
 humilitas. Norunt enim omnes à seipsis vel boni quid
 factum, vel mali. Et si hoc esset efferrì animis eos, qui
 virtutem colunt, quod seipsis norint, uti tu quidem di-
 cis: omnes sanè prudentia præditi seipsos agnoscentes, or-
 mino magnificè semet efferrent, adeoque de medio tol-
 leretur omnis humilitas. At verò nec ipse ignoras, hu-
 militatem atque modestiam in non paucis inveniri, qui
 mortalibus in corporibus vitam propemodum incorpo-
 reis convenientem representant. Quamobrem falsa
 tua conclusio est, ac præterea prorsus absurda. Nam si a-
 lios quidem supplicium manet, ab initio malos scilicet, a-
 lios autem addictos virtuti, qui deinde virtute prædi-
 tos agnoverunt, humiliter de se sentire non est possibi-
 le, atque hos rursus inter malos refert: nec inveniri hu-
 militas in vita poterit, nec inter homines qui salvus
 fiat, humilitate namque sublata, nec unus quidem mor-
 talium servaretur, uti perspicue de prius indicatis cogno-
 scere licet. At verò qui servantur, etiam siderum nu-
 merum multitudine sua superant. Et ipsemet dixisti,
 malos supplicium, salutis destinatos beatorum hominum
 cetum excipere. Quo fit, ut tuismet cum thesibus ea
 pugnent, quibus illas tueri te putas: & undequaque
 pareat, posse aliquem facere, quod bonum sit; & tamen

καὶ μὴ ὑψηλοφρονεῖν. ἀποποιεῖσθε τοὺς συμπέθεσμάς, καὶ
 καὶ τὸν δὲ τὸν λόγον. εἴ ὅ καὶ πολλὰς ἀνέχουσι τοὺς συναρπῶ-
 ντας, ἀλλ' ἔδην σοὶ πρὸς βοήθειαν ἢ τέτων συμμαχία. οὐλοῖ
 γὰρ οὐτοὶ τολμήσαντες οἱ ἐκκαχλημένοι τῶν ἡμῶν ἄλλοι. ὡς οὐκ
 ὄξυσιν ἐκείνας συλληπήσας σοὶ τὸ λόγον εἶ. τὸ πάθος μέν-
 τοι, ποιῶντα λέγων, κέρτισον ἀπέφλωας. πρὸς ὅ γε καὶ ἀν-
 τὸς σοὶ τωμάτων φρονῶ. ὅ μὲν ἀπίθητον πικρῶς τὸτ' ἀνέ-
 γων φάσκει, ὅτ' μὴ δὲ ἀντὸς ἀπέδειξάς γε ἀντὶ δὲ ἄλλοι κρι-
 τῶν διωμάτων, οὐκ ἄρ' ὅτι τοὺς ἄλλοι κριτικμένους, ἀδύνα-
 γα ὄντας σωθῆναι. ἢ γὰρ ἀνέκράτη πάντων ὄξυσιν. εἶον, οὐδέ
 γε πάντων ἐμοὶ φίλτατ', εἴ μὲν τις σε ποτὲ τὸ πλοῦτον, τὸ πρὸ
 δεῶ φίλον ποιῆσθαι, εἴ μὴ τῶτο κέρτατοιτο, ταπεινοφρονῶ καὶ
 ἡνθῆ, δεῖ γὰρ εἰ δέναται δὲ σωθῆναι, ἢ κ' ἐδέλοντα κελδὸν εἶ. ἡ
 ὅ τὸν ἀντίον εἶρε, ῥαδύμως ζῶν ἢ ἡμιγυμένους, σὺ γε πάρα-
 ῖα πάντα κέρτατοντας, μὴ ὑψηλοφρονῶ. ἢ γὰρ διὰ ἐκεί-
 νης κηκίαν ἀπαιδεῖται ἀντὸς γέροντας, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πρὸς
 ξίς. καὶ τῶτο εἴλον ἐν δὲ δειν. ἢ γὰρ στεφανῶδες γίγνηται τὸς ἀν-
 θρώπων, ἀπὸ τ' τὴν πέλαι κηκίαν ὁσέως, ἀλλ' οὐκ εἰδῶν κηκίαν
 δωμάτων. φάνει τὸν ἡμῶν, μὴ ὅτ' εἶ τὸν τῶτον πρὸς ἀλλή-
 λους παραξενάξας, ὅσοι πρὸς τὴν κηκίαν ἀπεδύσω-
 το. τὸς γὰρ ἀθληταῖς ἐκείνας, οἷς τὸ γέρας κόπινθαι, καὶ ὅτ' ἢ
 πάλιν πρὸς αἵμα κηκίαν, εἴπερ ἀντὶ ὅσους ἀπὸ σπόρος, εἰκός
 δεῖ κηκίαν ἀθλητῶναι κηκίαν ἀθληταῖς. δεινῶσι γὰρ εἰδῶν
 μηκίαν τῶν ἄλλων, πλεονεκτῆματά πιναι, ὅτι δεδῆμένα
 τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ δρώντων ῥώμη σωματικῶν φημι, καὶ γυμ-
 νασίαν, καὶ πείρα τῶν τοῖς ἀγωνισμάτων. ἡ δὲ καὶ τὸ
 ἀκριβὲς μὴ πωτά πασι ἢ ὑψηλὸν παρῆ, ὅτι λίαν ὀπικίαν δεινῶν
 τὸ ἀμάσθημα. ἢ γὰρ λυμάνει τὸ ψυχρῶς, ὀλίγην δὲ πιναι δέ-
 ξαν κηκίαν ἐν μὲν ἀντίον, ἢ κηκίαν τοῖς οὐκ εἰσίοις ἴσως
 λαξίαν, ἢ ὑποδρεῖ τὴν γῆν, οἷς ἀπὸ δ' ἔναί τῶν πρὸς κηκίαν.

ὅσοις

non esse animo elato. Quamobrem hac quoque ratione
 absurda est tua conclusio. Quod si multos habes, qui te
 cum faciunt: non tamen eorum societas tibi presidio est.
 nam illi ipsi sunt, qui hac oratione accusantur. quare fie-
 ri nequit, ut dictis tuis aliquid opis adferant. Ceterum
 huiusmodi proferens, ipsius sanè vitij maximas vires de-
 monstrasti: qua in parte tibi & ipsemet adgentior. non
 tamen invictum prorsus id equidem dixerim, quando
 nec ipse probasti, quod vi iusta vincatur: nec quod ab eo vi-
 cti, merito culpæ sint expertes. nam si res ita comparata
 foret, omnes cumino vinceret, atque hactenus hæc. Tu
 vero longè mihi carissime fili, si quis aliquando proximus
 tuus rem deo gratam facit, te non facientes, humilem te
 geras, ac doleas. nam hinc agnoscere debes, nolle te bo-
 num esse. Sin ille contrarium facit, secorditer ac negli-
 genter vivens, te omnia bona peragentes: cave animo ef-
 feraris. non enim propter illius vitiositatem egregius iz-
 ste vir factus es, sed simpliciter ob facta tua. atq; hoc vel
 inde perspicuum est. nam corona non potiuntur homines
 ex lapsu proximi, sed ex suis egregijs factis. Adparet iz-
 gitur, non posse fieri, ut inter se comparentur, qui certa-
 men adversus superbiam suscipiunt. Illos enim athletas,
 quibus olea præmium, & qui cum sanguine carneque
 colluctantur, ut Apostolus sanè loqueretur, verisimili-
 ter rectè inter se conferrî. Quædam enim dotes sin-
 gulares, expositæ spectatorum oculis, eum demonstrant,
 quæ supra ceteros excellit: ut corporis robur, & exer-
 citationes, & in huiusmodi certaminibus experien-
 tia. Quod si etiam non omnino accuratè lata senten-
 tia fuerit, non admodum periculosus hic error est.
 Non enim animis exitium adfert, sed exiguam quame-
 dangloriam, & quæ statim extinguitur, vel indignis
 fortasse tribuit: vel ijs adimit, quibus erat attribuenda.

ἔσθαι δ' αὖ τὸ πολεμεῖν πρὸς τὰς ἀρχὰς ὄντι, καὶ τὰς ἰσχυ-
 σίας, τοῦ τοῖς ἢ πῶς αὖ πῶς ἔρχοι, καὶ πρὸς ἴνας ὁλως ᾤδω-
 Καλῶν; πότερον πρὸς τοὺς ἀποδυσσεμένους εἰς τὸν αὐ-
 τοῖς ἀΐλλον, ἢ πρὸς ταυτασὶ τὴν καὶ ἡμῶν ᾤδωτα ποιε-
 νας διωμάμεις, ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, μὴ δὲ ὁπωσθιοῦ ἔῃ ἄρ-
 γηομένων, δὲ ξάσαι δεύτερον τοῖνδε ἡμεῶν ὄντι τῆς ἐξ-
 σεις μὲν γὰρ ἐκείνας ἡμῖν, τὰς πονηρὰς λέγω διωμάμεις, ἀλλο-
 γρον νοεῖν τε καὶ λέγειν ἀνταγωνιστῶν ἢ τὸ πόν ἐπέχειν* τὰς
 πρὸς ἡμᾶς, ἀδυσσεμένους, οὐ γὰρ δὲ ξῆς ἐρωσιν, οὐ γὰρ εἰς τὸ γέρας
 ὄρωσι: ἀλλὰ τὸ ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατατροφῆς ἐφίεν, καὶ τῶν ὀ-
 βείσαι χαίρεισιν, οὐ τῶν πημεθῶναι. καὶ οἶδε μὲν ἐν τῷ ἀφα-
 νοῦς πικρῶσιν τε, καὶ βέλλοσιν. ἡμεῖς δ' ἀλλήλοισι ὀφεί-
 μεθα ἀνταγωνίζεμενοι. πόλεμος τῶν ποσειδῶν μὲν γὰρ ἡ-
 μῶν τε καὶ κείνων ὄντι, οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἀγῶν, οὐδ' ἀθλητῶν ἀμ-
 φότεροις πρὸς θεομένους. καὶ τοῖς, καὶ φανείσιν ἀμεινοσὶ
 ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλοισι διαμάμεις, ἡμῖν μὲν ἀΐλλον, λαμπε-
 τῆς τε καὶ ἀθανάσια: ἐνείνοισι ἢ ἀπὸ τούτων γέσονται, καὶ
 σκότῳ, καὶ πῶς ὄξωτερον. οὐκοῦν, οὐδὲ τίσι ἄρ' ἀνθρώ-
 πων πρὸς θεοῖς πηδμαπικός τις ἀγῶν, πρὸς σφοδρωῆς
 λέγω, καὶ ταπφοροσῶν, καὶ ἄρ' τούτων οὐδ' ἔνε-
 σιν ἀντοῦς ἀλόγως ἀντιπάμεις καλεῖν. διατί; πολλῶν μὲν ἔ-
 νεκα καὶ ἄλλων, μάλιστα ἢ, ὅτι τοῖς ἀντ' ἐξερήμασι πρὸς
 τὸ κροτῶσαι, οὐτε ἀπὸ πῶσιν ἀλλήλοισι καὶ διαμάμειν
 τῶν πάντε ποιῶντες, ὅτι τοῖς ἀνταγωνιστῶν ὄντι ἔργον, καὶ
 πρὸς τῶν σφωροσῶν πολλὰ κίς, ὁπόση διωμάμεις, οὐκ ἄρα λῆ-
 ρον ἔχον ὄντι. ἀπὸ τῶν πηδμαπικῶν ἔργων ᾤδω. δέσσεως ἢ
 ἐκείνων γηομένων, ἢ ἄρ' ἔσιν ἀθλητῶν ἀρεθῶναι. πῶς γὰρ πῶς
 τὸ ἢ καὶ τῶν ἐν τῶν, ἐκ ἐχθρῶν ταῦτη γέσονται. λέγω δὲ, τοῖς
 ἀντὸς ἢ ἀΓονοδέτας, καὶ ἀγωνιζομένους, ἢ κριτὰς ἔῃ καὶ
 δικαστὰς ἐμῶν καὶ τῶν πηδῶν. ἀλλ' ἔδειξε τὸ κρινέντο ἴσιν
 ἀλη-

* αὐτῶς

Qui verò bellum gerunt adversus principatus et potestas
 re eos quonam pacto quis, & cum quibus omnino com-
 pararet? utrum cum illis, qui cum eis idem in certamen
 descendunt, an cum pugnantibus adversus nos potestatibus?
 Mibi sanè videtur, nequaquam convenire, ut existis-
 memus, alterutrum horum locum habere posse. Nam ma-
 las illas potestates non abs re nobis quidem infestissimas
 & cogitare possumus, et dicere: sed æmuli nostri nullo es-
 se modo possunt. Nec enim gloriam expetunt, nec præ-
 mium spectant: sed interitum nostrum simpliciter desi-
 derant, & iniurijs inferendis gaudent, non ut honoribus
 potiuntur. Idem ex obscuro nobiscum colluctantur, ac
 tela iaciunt: nos autem invicem decertantes, aliter ab al-
 tero conspiciuntur. Itaque formidabile bellum cum eis
 gerimus. Non contentio, non certamen est, non utrius-
 que proposita sunt præmia. Immo declaratis victoribus
 in hisce pugnis, nobis quidem præmio cedit splendor &
 immortalitas: at illis horum loco Gebenna, tenebræ, iz-
 gnus exterior. Itidem nec inter homines quosdam cer-
 tamen aliquod spirituale suscipitur, de pudicitia dico, de
 humilitate, de alijs talibus: nec probabili ratione fieri
 potest, ut adversarij vel æmuli vocentur. quamobrem?
 multas quidem ob alias causas, maxime verò, quod in co-
 natibus edendi præclara facinora nec obstant invicem
 sibi, seseve cunctis rationibus oppugnant, ut æmuli &
 adversarij facere solent: & præterea sæpius opem totis vi-
 ribus invicem sibi suppeditant. Ergo non consentaneum
 est rationi, ex comparatione spiritualium cuiuslibet os-
 perum, præstantissimum athletam inveniri. quo enim
 id pacto? Immo si fieri hoc posset, non hac ratione fieri
 deberat, ut inquam idem & munerarij, & athletæ, &
 iudices essent, ac sese iustificarent in præiudicium pro-
 ximorum: sed iudicaturum de athletis, alium quema-

ἀθλητῆς, ἑτερόν πινάξιν· καὶ κηδοῖσα παρῶτον ὅπῃ τῆς ἀθλη-
 τῆς, εἴτ' ὀπιτρεῖται τούτοις ἐναρξάμενος. σὺ δ' ὦ τῶν ἀρκείων
 καὶ ἀμφοτέροις τοῖς κήμασι· καὶ κήσῃ μὲν ἀγωνοθέτης
 ἀποκλιπῆσθαι, διαγωνίζῃ δὲ παρὸς τὸν οὐκ ἀποδυσάμενον
 ὅπῃ σὲ, περὶ τῆς δὲ σου τῆς κεφαλῆς τὸν σέφανον ταῖς σω-
 τῆς χερσὶ, σεμνυνόμενον· καὶ οὐκ ἀιδύνη σου τὸν κο-
 μῆν ἀρχιστὰ παύτων ἀθλητῶν, εἴη καὶ κόσμον δὲ κη-
 λῆν, ὃ γὰρ τῆς ἐαυτὸν κοσμεῖ· ἔξω τοῦ παροσκήκου· καὶ
 τοῦ γηρομένου, ἀλλὰ μὴ παροσκήκου ἀπικρισ, καὶ πῶς
 τῆς ἀξίον ἢ γήσῃ μὲν ἀθλητῶν, ἀθῶν τῆς καὶ σεφα-
 νοῦ ψυχῆς ἀθλητῶν ὁμοφρονῶν, ὃ δὲ μόνον τῆς δὲ παρὸς
 ἀκρίβειαν πάντες ἀφαιρῶν. κριτῆς μὲν γὰρ ἐν τοῖς σφαιροῖς
 ἀθῶν καὶ φαινομένοις, ἐκείνῃ μὲν οἱ μὲν γήσῃ τῆς ὀπίσθῃ
 ἔχον τῆς ποιούτων ἀκριβῆ, καὶ πολλῶν τῆς ἀγωνίζο-
 ντων ἀμείνων, ἀπῆ γὰρ ἢ δέξασθαι, τοῦτον ὅπῃ τὸν κρινεῖν
 ἀρόνον ἀναβιβάζει, ἐν δὲ τοῖς πειραματικοῖς καὶ μὴ φαινο-
 μένοις, ἀγωνοθέτης τῆς καὶ κριτῆς, ὃ σωτήρ ὅτι μόνον· καὶ
 ἀποδεικνύει τοῦτο πειρατῶν, παρὸς ἔργον. καὶ τῶν γὰρ δὲ
 λον, φασί. καὶ ταῦτ' εἰδὼς ὁ θεὸς· ἀπόστολος, ἀκρίβειαν ἀ-
 φῆ καὶ τὸν λόγον· οὐ τολμῶμεν ἐκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτοῦς
 πρὸς τῆς ἐαυτοῦς σφαιροῦ ἀνάντων. ὡς καλὸν ἔχει ἀσφαλῆς,
 μόνον τῆς σωτήρι διδόναι τὸ πάντας κρίναι, καὶ μὴ ἀλ-
 λήλοισ ἢ μῶς ἀλλὰ παρὸς ἐκτάξιν. ἐπεὶ δ' ὡς ἔργον· ἀφαι-
 ρῶν, διὰ πάντων ἀποδείκνυται, μηδένα δὲ ἢ ὑψηλοφρονεῖν,
 εἰ καὶ τῆς ἀκρίβειαν, καὶ παρὸς ἀμὰ τὰ τέματα
 πᾶσις ἀρετῆς, καὶ τοῦτ' ἀφῆ μὲν πᾶσις ὁστ' σφαιροῦ ὑμῶν,
 ὅ γὰρ ἔχον ὁμολογῆσαι· ἴσημι τὸν λόγον ἐνθάδε, τοσού-
 τον ἐπειπῶν, καὶ ὡς λίαν ἀποδυσάμενος ἀθλητῶν, μή-
 τε τῆς ἄλλων κατακλιπῶσαι, μὴ δ' ἐαυτοῦς νομίζω-
 σαι ἀγαθούς· εἴη). ὁ γὰρ ἀνακρίνων με, φησὶν, ὁ θεός· ὅπῃ
 εἰς οἱ δὲ

dam oportebat esse, qui primum in solio consideret, ac de-
 inde præcipere: ut illi certamen auspicarentur. Tu vero,
 bone vir, utriq; sufficere vis officio. Sedes ut munerarius,
 nemine præter teipsum ad hoc invitante; certamen ad-
 versus eum suscipis, qui contra te non accinctus est tuis in-
 ipse manibus, cum fastu quodam, caput tuum corona re-
 dimis; nec animadvertis, quod turpissime teipsum ornes,
 siquidem ornatus adpellari debet, quo seipsum quis extra
 omnem decori & æqui rationem ornât, ac non mera po-
 tius de honestatio. Quis obsecro dignū se putet, ut multet
 atq; coronet animos hominum sibi cognatorum? quod so-
 li deo competere, nemo non fatebitur. Nam iudex in cor-
 poreis et externis certaminibus ille fuerit, opinor: qui ta-
 lum experientiam navctus est accuratā, multoq; maio-
 rem, quam ij, qui decertant. Hæc enim opinio facit, ut ad
 iudicium ille salium perveniat. In spiritualibus autē, & in-
 ad spectabilibus, solus servator & munerarius, & iudex
 est, quod sanè demonstrare velle, supervacaneum fuerit.
 Etenim vel cæco paret, uti proverbio dicitur. Atque hæc
 quum divus sciret apostolus, huiusmodi verba protu-
 lit: Non audeamus vel adprobare, vel comparare nosmet
 ipsos cum quibusdam, qui seipfos commendant. Itaq; ni-
 hil melius, neque tutius factu, quam si iudicium de uni-
 versis soli servatori permittamus, nec nosmet inter nos in-
 ipsi comparemus. Et quoniam mea sanè sententia, modis
 omnibus demonstratū est, neminem elato esse debere
 animo, licet eorū in numero sit, qui ad suprema pervenēre,
 licet ad ipsos omnis virtutis fines accesserit, idemq; rectè
 præsumat à nobis esse, quemlibet sana præditi mente
 assurū arbitrer: sine hic dicendi facio, hoc uno dumtaxat
 adiecto. Tametsi magna præditi virtute sint homines alii
 qui, nō tamen vel alios derideant, vel seipfos egregios pu-
 tet. Nam ut ille ait, qui me indicat et examinat, deus est:

ὅς οἶδ' ἔμ' τὰ πάντων ἀκριβῶς, οὐ δίδωσ' ἢ τὰ γέγρα, εἰ πα-
 ρελήλυθε πῆς τοὺς ἄλλους τρέχων· ἀλλ' οἷς γε ἔξοργένο
 κεταλαβέν ἐκείνον τὸν χῶρον, ἢ τὰ βραβεία ἔσυνε, καὶ ἐ-
 πὶ τῷ βασιλείου θρόνου κενθ' ἔμ' ὁ σωτὴρ ἡμῶν, σεφοδέτιω
 ἑαυτὸν τοῖς ἀφ' ἑδῶσι παρέχει, αὐτὸς σου πλὴν φίλω κεφα-
 λῶ, ὃ συμβασιλδύ τε καὶ παῖ, οὐ μόνον ἐν ταυθ' οἱ σεφασί
 σου, ἀλλὰ καὶ κεί τῷ κελῶ σεφασί τῷ μακροεῖων· ἔσθ' οὐ κί
 τοὺς πολλοὺς, οὐκ οἶδα δ' εἰ καὶ κελούς ἀγῶνας τοῦτοις
 ἐνεσησάμην.

ἘΠΙΛΟΓΟΣ ἘΠΙΣΤΟ-
 ΛΙΜΑΤΙΟΣ.

ΤΑδὲ ἡμῶν, ὃ φίλτατ', σὺν χέειν εἰρηται νῦν, καὶ τὸ
 πέισαι εἰρηκέναι, φίλξον ἔσθ' φῦες. εἰ μὴ γδ τοσοδ-
 τον ἴω, οὐκ αὖ ἔσθ' τ' ὠφελείας τ' σῆς πρὸς τωτονὶ τὸν ἀγῶ-
 να ἀπεδυσάμην, οὐδ' αὖ διήκασέ μοι τὸ σεφθυμείδης με-
 τὰ τοσαύτης ἀμμής ἀρχιτέλης· ἀλλ' ἢ πλὴν σφώ τιω αὖ δῶ-
 δὺς ἀπεπίδων, συχῶν μοι τῷ σεφσίσαμένων ὀπκειμέ-
 νων ἢ σφελ τὰ μέσα πρ, ἀλλεπεδηήλων τ' δεινῶν φουμένων·
 εἴη δέ μοι τὸν ἀθλον τῶτον ἡδύω χυέδης, καὶ τ' πόνων ἀξίον
 ὁ κελῶς ἐκείσε, σοδ γ' ἐδέλοντος. εἰ γδ αὐτὸς τὰς σφει-
 νέσεις ἐκείνας, καὶ ὅσα δὴ τοῖς λόγροις τοῦτοις ἐμπεείλι-
 πται πρὸς πλὴν τ' ἡδῶν σε διακόσμησιν, οὐκ ἀπιμάσαι βυ-
 λδύσαιο, ἀλλὰ πηήσας ἔμ' ἡμῶς τοὺς γαγνηνκότας, καὶ ἴς
 ἔξ ὧν ἡμῶς ἐφρυμα, πηήσας ἢ σου τ' κί τοὺς παιδ δὲ τὰς
 ἀπωντας, εἰ τῷ τούτῳ καὶ μόνῳ, τῷ μὴ χείρω τῷ ἐπιπιδων
 φανίωαι, ἀς δὴ πάντες ἔξεφον σφελ σοδ γ' τὰ βγῆτω μω-
 τδύόμενοι, ἐπὶ τὰ τῷ πῶιδων ἀδύροντ'· εἰ τὸν ἴω ταῦτα
 χυόιτο σωμαρομένης σεφδ, τὸ τε λοιπὸν τ' ἐμῆς ζωῆς ἡ-
 δῶ

qui accuratè novit omnium facta, nec ijs præmia tribuit,
 qui alios cursu prætergressi sunt : sed quibus ad eum per-
 venire locum contigit, ipsa ubi præmia consistunt, &
 ubi servator ille noster in regio considens sorsio, seipsum
 coronatorem victoribus exhibet. Is carum caput tuum,
 & regni confors & filii, non heic tantummodo coronet; sed
 etiam in altera vita, serio illo beatorum egregio : cuius
 ergo complures hosce quidem labores, sed hanc scio, an a
 liquo cum operæ pretio, suscepi.

EPILOGVS EPISTO-
 LARIS.

HÆc à nobis, carissime fili, tua nunc causa dicta
 sunt; quodq; nos ad dicendum impulit, excimius
 in te noster amor est. quippe ni tantus esset, non
 me propter utilitatem tuam ad hoc certamen accinxis-
 sem, nec ad finem usque perdurasset istæc abacritas, tan-
 to cum vigore coniuncta : sed vel initio statim, pluribus
 obstaculis me urgentibus, vel ipso fortassis in medio, dif-
 ficultatibus sanè continuis emergentibus, refluxissem.
 Opto autem, ut hoc mihi certamen & iucundum, & ex-
 anclatis dignum laboribus experiar: uti quidem eventus
 rectè respondebit, modò tu velis. Quippe si tu monitus
 nostros, & quæcumque comprehensa sunt istis orationi-
 bus, ad ornandum mores tuos, aspernari non decreveris
 sed honestam & nostri, qui te genuimus, & eorū à qui-
 bus ipsi prognati sumus, & tuimet ipsius, & omnium
 magistrorum rationem babueris in hoc uno, ne spes il-
 lis deterior evadas, quas de te puerilibus adhuc ludicris
 intento fovebant omnes, optima quæq; sibi vaticinando
 pollicentes : hæc igitur, adiuvante deo, si contigerint, &
 quod mihi reliquum est vitæ sanè quam iucundum effi-

δὴ (πὸς οἱεῖς) καὶ ταπεινάσεις, καὶ λαμπροὺς μοι τοὺς ἐμ-
 ούς ἀποδώσεις; ὅυχ' ὅπως τούτων ἴσ' ἰερῶτων, ἀλλὰ καὶ
 τοὺ παρ' ἡμεῖς φιλίαι, καὶ τῶ τρεφόμενα βασιλικῶς, καὶ πε-
 πιδεδόξ, καὶ τετιμηθῶς, καὶ ἀπλῶς ἴσ' ἑσθ' σοὶ μοι πε-
 πορευμένων ἑξήσ' ἀπαύτων, ὅνα ἐλίγων ἴσως ὄντων, ὅνα
 σμικρῶν. ταῦτ' ἢ οὐδ' ἢ ἑσθ' ἐφίλω ἐκλήσε, εἰ καὶ τὰς ἐκπ-
 ῶς ἡμῶν ὁφθῆση, ὁφθῆση ἢ παύτως, εἰ τοῖς ἑσθ' σοὶ κερ-
 μένοις τούτοις ἑσθ' τεταχθεὶς ἰσθ' αἰσῶς ἐργαῖς ἀ-
 τῶς ἢ ὡς ἀλιθῶς ἑσθ' ἀκρίβειαι. καὶ τὸ τοῦ ἰσθ' οἰτο τῆραδόν,
 καὶ τῆ τ' ἑσθ' ἀρετῆ μὴ κατὰ γούμης μὴ τὰς δὲ χάρις καὶ τὰς
 ἑσθ' αἰσῶς, καὶ οἱ δὲ ὅτι καὶ δεῶ καὶ τοῖς ἀνθρώποις ποσ-
 φιλῆς ἑσθ', καὶ τὸ βασιλεύειν ἀνθρώπων ἀνθρώπων ὄντ', ὁ δὲ
 δουρεὶς ποιεῖ τὸ ὁμοφύς, ῥῶσ' αὐ σοι ἰσθ' οἰτο παύτως, καὶ
 ποσῶς καλὸν καὶ δὲ κλεινὸν ἐποθήσεται. ὁ γὰρ γονεὶσ' ἴσθ'
 δόμου ἑσθ', δηλονότι καὶ δεῶ. τῶ δὲ τοιούτῳ ἀρχοντι δι-
 κῶς αὐ οἱ ἑσθ' ἄντων πείθειντο. τὸ δὲ τούτοις ἀγῶναι κα-
 τὰ τὸν ἐκείνου σκοπὸν, πᾶν ἀγαθὸν ἐργῶ (ἑσθ'). ὡς οὐδ' οὐ
 καὶ τῶ ἀντίον, τὸ μὴ πείθειν. μὴ δὲ τίλω ἀλῶς ἡμῶς ἀ-
 ποφύμῶς τοὺς ἑσθ' σοὶ λόγους τούτοις ἀναλωτάς, μὴ
 δὲ ζῆται τοῦ δὲ δῶρεν ἐν ἐμοί, τὸ ποιῆσαι τε φημὶ καὶ διδά-
 ξαι. ἴσθ' γὰρ ἡμῶς ἀντὺς ὅνα ὄντας γὰ τοιαύτης δωμά-
 μως. ἑσθ' δὲ μοι τῶ ποσῶς σὲ ἀρήματι τούτῳ, καὶ ποσῶ
 ἐκείνων λέγειν, καὶ μάλα πείθειν, ὡν γὰ καὶ μακρὰν ἀφεισή-
 κειν. ὅνα δὲ γὰ δῶρεν ἀπειθεῖν σὲ τοῖς δεδωμέναις, εἰ γὰ τοῖς
 πάλαι ἰερεῶσι καὶ φαισεύοις ὅνα ἀπειθεῖν ἑσθ', ὡς καὶ δε-
 σθ' ἑσθ' ὅτι τ' μωσῶς καὶ δεδῶρεν, καὶ τοῖ μὴ δὲν ἐργαζομένους
 ὄντων ἐδίδασκον, πολλῶν γὰ μαλλον ποσῶν ὄντων, ἐμοί σοι τὸ
 ἑσθ' οἰσον λέγοντι πείθειν, εἰ δὲ καὶ μὴ τῶ καλῶς ποσῶσι-
 μι. καὶ δεῶ καὶ δὲ καὶ ἀντὺς, γὰ σοι ποσῶν ἐσθ' ποσῶν ὄντων,
 ποσῶν γὰ καὶ μῶν ἴσθ' τῶ τε, ὅσων αἰ μὴ τ' παλαιῶς, αἰ τ' ἑσθ'

cis, & mercedes mihi splendidas persolves, non pro hisce
 dico sudoribus; sed etiam pro eo, quod natus ex nobis sis.
 & regium in more educatus, & institutus, & in honore
 habitus, et simpliciter adeo, pro universis à me tua causa
 factis, quæ fortasse nec pauca sunt, nec levis momenti. Et
 quidem sunt istæc illum, quem dixi, eventum habituras.
 si exspectationi nostræ satisfeceris. Satisfacies autem om-
 nino, si quidē bis tua causa prolati obtemperare volueris,
 et factis ipsis reapse te parere probaveris. Quod sanè bonū
 si mihi contigerit, ac morū virtute vota monitusq; meos
 non fedaveris: tam ipsi deo, sat scio, quam hominibus as-
 mabilis eris: et tuum, qui homo es, in homines imperium,
 quod generis cognatio difficile reddit, omnino facillimū
 experieris, præterquam quod exitus etiam ipsius præclaz-
 rus & gloriosus erit. nam qui parentibus, idem & deo
 pareat. Tali verò principi non abs re subditi quoque parez-
 bunt. Et obsequium subditorum, ipsius instituto par-
 rentium, nullius non origo boni est; sicut & contrarium
 accidit, si non obtemperent. Cave quæso comiseris, ut absq;
 que fructu orationes hæc confecerimus: nec in me præ-
 stationem eorū, quæ trado, cum docendi ratione coniun-
 ctam, reperire cogites. Nam scimus ipsi, nos ea facultate
 destitui. Nihilominus auctoritati erga te meæ cōcessum
 est, uti de rebus illis differam, adeoq; persuadeam; quibus
 a rebus equidem longè absūm. Nec enim tibi fas est, us
 haud obtemperare, quæ a nobis tradita sunt. Nam si præ-
 cepta priscorū sacerdotum ac Pharisæorū aspernari nō li-
 cebat, uti qui Moysis in cathedra sedebāt, quamquā nihil
 eorum, quæ debebant, facerēt: multo magis decet, obtem-
 perare te mihi, qui quod profuturum est tibi trado, licet
 idem ipse non rectè faciam. Nam & ipse in throno sedeo,
 præcepta tibi modò proponens, tantò priscis illis præstan-
 tiora, quanti venit æstimandum, quid illa veteris, hæc

νέας εἰς τὸ νομοθεσίας καὶ χάριτος. εἰ ὃ θούλης γέ, σιῶς ἀπει-
 ναι τὸ νομικῆς αἰ ὃ παρ' ἡμῶν αὐτῶν τῶ τ' ἀλ' ἡθεσίας κηρύτ-
 μαί (ἐχρη). ἢ ὃ δὴ κατέδρα, ἐφ' ἧς ἐργα νῦν, κρητῶν ἐ-
 κείνης τ' ἀρεσβυτέρας, καὶ πολλὰ τῶ ἀειόν τ' νικῶσα, αἰ
 δὴ τῶ τ' θεοῦ (εἰ μὴ τολμηρὸν εἰπεῖν) εἰκονίζουσα, καὶ δ
 χροὺς πνὸς ἀλλε χημάτ' ἄπορχῶν ἐχρητ' ἄφρον ὁ
 παλῆρ ὅτ' τῶ πειδῆ, καὶ δεσπότης, ἔξ αὐτ' τ' φύσεως. ἰαυτῶ
 ὃ ἡμῶν, ὁ θεός. εἰρήδω δὲ πῶς καὶ φανερώτερον, τ' αὐτ' δὴ
 τῶ τ' θεοῦ ἀρεῶς ἡμῶς; ὁ δὴ μυχρῶς; ὁ παλῆρ; ὁ βασι-
 λῆς; ὁ ἀρενοητής; ὁ διδάσκαλ' ἄ; τῶ τ' ὃ πάντ' κα.
 μοὶ ἀρεσβῆν, ὁ αὐτ' ἀρεῶς σέ. ὡς ἐγὼ ἔλ' ὁ ἀρε εἰπον, ὅτ' τ' ὃ
 τ' θεοῦ ἀρόνου κἀδνημῶ, τὸ τ' τὸν θεὸν εἰκονίζοντ' ἄ, οἰ ὃ ἱερῆς τε
 καὶ φαισεῖοι ὅτ' τ' μωσῆος κατέδρας. αὐτ' ὃ τῆς ἡμε-
 τέρας ἐλάτῃων. καὶ μου μωδεῖς κατ' ἀγαθῶν τολμῆς, μὴ δ'
 αὐτ' ἀρεῶς. ὁ γὰρ ἐμαυτὸν ἀρεῶς τὸν θεὸν πῆλυ συληρῶν,
 (τὸ θεν; ἀπ' ε) τῶς ὃ κατέδρας ἀπῶς, καὶ σκοπῶμεν ἀρε-
 βῆς ἄρερον, εἰ δοκῆ. εἰ γὰρ καὶ θεὸν ἀμφοτέροις τῶ τ' ἀ-
 χῆς, ἐμοὶ τε λέγω καὶ τῶ μωσῆ, (καὶ γὰρ κἀκεῖν' ἄ ἡγ-
 μῶν καὶ διδάσκαλ' ἄ. τῶ τ' ὃ πάντ' εἰ τὸν θεοῦ. ἐπὶ
 καὶ πῶσα ἔξοισία, χ' τ' τὸν ἀπόστολον) ἀλλ' ἡ βασιλεία ἀμει-
 νων ἡγεμονίας, αἰ τε νῦν διδάχαὶ ἄπ' παλαιτέρων πολλῶ
 τελειώτερα. ἄτε δὴ τ' νέας διωδῆκῆς ἔξρητημένα, τῆς
 τελειούσης τὸν νόμον. ὡς τὸ ἀρεῶς σέ μου χημά
 ἀρεῶς ὁ δὴ μόνον τὸν ἄπ' ἱερέων καὶ φαισεῖων, ἀρεῶς τὸν
 ἄπ' ἰουδαίων λαὸν, ἀλλὰ καὶ τ' τὸν μωσῆος ἄπορχῆς τῆς
 ἀρεῶς ἐκείνοις ἀπαντας, εἰ ὃ καὶ ἀρεφῆτης ἡ δὴ μωσῆς, ἡ-
 μῆς δ' ἐν πῆδαι ἀρεφῆτων. ἀλλ' ἡ παῖς βεβα-
 ὄτερόν π χημά τοῖς κρητῆμενοις, ἢ τὸ ἀρεφῆτ' εἰν τοῖς
 ἐχρησι. τὸ τ' γὰρ πολλῶν ἀπέπῃ, ἐκείνῶν ὃ ὄνχ ὅτ' τε μ-
 πῆ πῶ κῆναι. διὰ δὴ τῶ τῶ, ὡς μὴ ἀρεῶς ἡεῖς ὁ μωσῆς δὴ α-
λεγῶ

nova sint legislationis atque gratiae. vel si hoc maxime, illa
 legalem ad umbram, haec nostra veritatis ad praedicationem
 nem pertinet. Idem hoc solium, in quo nunc ipse sedeo, prae-
 stitum est illo prisco, longoq; intervallo id superat, qui so-
 lus divini (siquidem hoc non nimis audacter dicitur) simula-
 crum sit. Nam ut de alia quadam auctoritate, quae aliquid
 eminentiae habeat, nihil dicam: pater filio princeps est, atq;
 dominus, ex ipsa natura. Pari ratione deus quoq; nobis et
 princeps, et dominus est. Ac declaretur sane res aliquanto
 manifestius. Quid igitur erga nos deus est? non opifex? non
 pater? non rex? non provisor? non doctor? Haec omnia, te sa-
 ne quod adinet, mihi quoq; competunt. Quamobrem ego qui
 dem ceu dictum est, in eo throno sedeo, qui throni divini si-
 mulacrum est: at isti sacerdotes atq; pharisaei, Moyses in ca-
 thedra sedebant. Ea vero longe nostra inferior est. Nolim
 aut me quisquam temeritatis damnet, vel adrogantiae. Non
 enim meipsum cum Mose, qui deum adspexit, comparo: (cur
 istuc facerem abstit) sed simpliciter ipsas cathedras. Et cogi-
 de verius rem subtilius, si placet. Quippe tametsi divinitas
 utriq; traditum sit imperium, mihi dico, et Mose: (nam et
 ille dux fuit, atq; doctor. at istec omnino proveniunt a deo,
 quandoquidem ab illo potestas omnis, secundum apostolum)
 regnum tamen ducis imperio praestantius est, et huius tempo-
 ris doctrinae priscae illis longe suat perfectiores: uti quae
 pendet a novo fiedere, quod legem perficit. Ea q; propter in te
 mihi quae auctoritas est, non solum: auctoritatem sacerdotum
 ac phariseorum erga populum Iudaicum superat: Verum ipsius
 etiam Moyses erga illos universos eminentiam. Quod si
 maxime dicamus, Moysen fuisse prophetam, verum multo
 tudine delictorum obstitos: tamen paternitas certius quid-
 dam est istis, qui sunt patres: quam vacinandum donum illis,
 qui eo sunt praediti. Nam hoc quidem a multis velut avo-
 vit, illa vero fieri nequit ut extinguatur. ideoq; Moyses, u-
D

λερόμιν^Θ, οὐδὲν ἔπειθε, καὶ ταῦτα περὶ φηλίδων καὶ θαυματουργῶν. πατρὸς δὲ ἀπειθεῖν ἐνι μιν, σπύριον δὲ, καὶ βεβοημένων ἀνθρώπων, οὐ νοῦν καὶ ἔσποιν ἀγαθοῦς κηκτιμένων. ἀλλὰ ταυτίδι πλὴν ὑποχωρῶ καὶ τὸν θρόνον οἰδα μὲν, δὲ οἶδα, κελῶς. νομωχῆς ἢ γὰρ ἀνῆρ, καὶ ἀπὸ τῆ δολαθείας καὶ σοφῆς τῆς πρὸς τοὺς γερωνηκότας ἡμᾶς, λογισαδαί σε τὸ εἶκος, δὲ χερός ἔστιν οἶμαι. ἀμήχανον δὲ οὐκ ἀκριβῶς εἰδέναι, ὅσον ἢ πατρὸς ἔστιν ἡέσι, τὸν μηδέ πο γερνόντα πατέρα. πῶ γὰρ ἡβὴ περὶ μᾶτων γερνόντος, βέλτιον ἐκεῖνα γινώσκωμεν, ἢ τῶ λογισμοῖς ἐξετάζειν. δοῖη σοι δὲ δεός καὶ ἀνίοις τοῖς περὶ μᾶσιν ὁσπᾶχαι ὁπγνῶναι, τί ποτε πατήρ ἔστι πρὸς τοὺς παῖδας· ὁ καὶ ἐλπίζω, καὶ δόχομαι, καὶ τῶς ἐλπῆσιν ἀφραίνομαι, καὶ σοὶ γὰρ μάλλον, ὡς οἶμαι. δὸς δὲ παύτως, ὡς φίλτατε, διδάσκονά με νομίζεις, ὡς περὶ τῶ κελῶν φέσαι καὶ ἀγαθόν, ὅστω δὲ καὶ τῶ παιδεύσαι, καὶ τοιοῦτον ἀποφῶμαι βασιλέα τὸν ἕδον, ὅς ἀνὸι νομωχῆς ἡβὴ τῶ ἀντὸν δόξαντο .:

Ω Σ Η Η

ti qui non ad filios differeret, persuadere nihil potuit: quum quidem & vaticinaretur, & prodigia quaedam faceret. At erga patres inobedientia reperitur illa quidem, sed rarius, & in hominibus famosis, non qui mente bonisque moribus præditi sunt. Sedenim sat scio, bene tibi notam esse rationem huius eminentiæ atque tbrogni. Quippe vir prudens es, deque pietate ac amore tuo erga nos, qui te genuimus, facile te quod æquum est, æstimare arbitror. Fieri tamen nequit, uti quanta res sit paternitas erga liberos, accurate norit, qui necdum factus est pater. Nam de rerum gustu, rectius eas cognoscimus quam indagacione cogitationum. Tribuat autem tibi Deus, ut ipsa re quamprimam intelligas, quid sit erga liberos esse patrem: quod & futurum spero, & opto, & ipsa de spe voluptatem, maiorem (ut opinor) quam tu percipio. Fac, carissime fili, ut omnes me beatum existiment, quum quod egregium te procreaverim: tum etiam, quod educaverim, filiumque talem imperatorem fecerim, qualem cordati subditum optaverint .:

Ω 2

ΩΣ ΕΞ ΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΑΡΧΟΝΤΟΣ, ΠΡΟΣ ΕΤΝΟΥΣ

Ύψιχόους ὄντων ἐν ἀκμῇ.

Εὐμὴν σωοῖσιν ἀρχόμενος τε διατελῶν, καὶ
 ζητῶν ἀπασὶν ἔσπαι, δεῖν ὡς ἴδου διὰ βραχέων ὁσ-
 πέρ τι εὐδρον τωταστὶ τὰς ἀρετῶν ἐπιπέειν.
 ἐπεὶ δὲ τοίνυν ὡσπερ ἐμπέφυκε τοῖς ἀνθρώποις,
 τὸ καὶ τοῖς βούρῃσιν ὀπιθιδύναϊ ζῆλεν. τὰς ἐνδον ὀπιθιδύσας,
 περὶ ἔργου ἡδέως χρεῖ. τῶν τῶν γὰρ ἐκείναι παρέπον. εἰ
 γρῶν ἀγαθὸς τις εἶ, καὶ παρῆρθεῖν ἐδέλετ τοὺς ἡλικίαις,
 ἐν τε δημοσίαις πμαῖς, ἐν τε πῖσιν, οἷς ζῆλῶτος ἀλλόιοι:
 θῆρδὲ τῶν τασσοιδυλοῖς ἔργοις, ἐν ἀπασὶν παρέχων σω-
 τὸν οὐχ ἡπὸν περὶ δυμον, ἡ πῖσιν. φεῖ γὰρ μὴ νωδεῖαι, καὶ ἐα-
 θυμίαι, καὶ τὸ κεδάδειν ὑπὸ μαλακῶν ἐρωμάτων,
 δέλων διδαιμονεῖν. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν δὲ περὶ πειν ἀν-
 θρωπον, ἔα θυμοῦ τὰ, καὶ ἀναπεπικώτα, καὶ θρυπόμε-
 νον. δίδωκε δὲ ἐκείναι, ἀ πολλοὺς ἐκ φαύλης τύχης οἶδεν ἀνέ-
 γειν ὀπι λαμπερῶν. μίσει καὶ τὸ δέλειν ἐδέλειν ἀγρὸς γέων,
 εἰδὼς ὡς ἔργον ἔστω κηφωῶν, οἷς οὐχ ὄπως δὲ πειν, ἀλλ-
 ἂ καὶ κλείνειν φύσεως νόμου τοῖς ἔσθ' μαλισπῶν σμῆνεσιν.
 οὐκοῦν γὰρ λαμβάνειν ἀμώπει, τοῖς ἀρετῶν σφίσι ἀπὸ
 αἰεὶ τὰς χεῖρας κατέχουσι. τὸ γὰρ κελωσιν μένοις ἀνθρώ-
 ποις, καὶ παρμένοις περὶ σῆκν εἰοικεν: οἷς δὲ καὶ ῥάμω πώ-
 ματῶ, καὶ νεότης, καὶ ὑγίαι, καὶ τὸ ἀξιοῦν κτῶνδ' μαγά-
 λα, καὶ συβῆν ἀρετῶν πμῶν τοῖς πωλλῶν, τούτοις δὲ
 θῆν καίους ἀνδρας αὐτοὺς δεικνύμαι, ὡς ἡγίους, ὡς πε-
 τεῖδ' ὡ, ὡς τὸ κρατοῦν τῶ ἀπῆ. οὐ τῶ γὰρ θρῶντες, ἀ
 φίλτατον ἐμοὶ χεῖμα, τὸ ζῆτουμένου ῥαδῖως ὀπιτυχεῖς

ἔστ.

ORATIO PROPITII

PRINCIPIS AD BENEVO-

los subditos, qui ætatis in
flore sunt.

Qui semper è vestro quod commodo sit, optare nõ
 desino, et omnibus idem modis querere; profe-
 rendas paucis admonitiones hujce cuiusdã in-
 star muneris, putavi. Quum ergo quasi mortu-
 libus innatum sit, ut etiam bonorum externorum in-
 crementa desideret: quò augeantur interna, præcipua
 danda est opera. Nam hæc, illa comitantur. itaq; si bonus
 es, & æquales superare cupis, quã publicis in honoribus,
 tum in omnibus, quibus effici poterit, ut aliquo sis in pre-
 tio: studiosis hæc factis emitere, teq; non minus alacrem,
 quam fidũ in omnibus gerito. Fac segnitiam desidiãq;
 fugias, et mollibus in stragulis supinam cubationẽ, si bea-
 titatẽ adipisci cogitas. Nequit enim certè, nequit fieri, se-
 cundis ut rebus utatur homo desidis ingenij, supinus, de-
 licatè vivens. Illa verò prosequere, quæ de fortuna tenui
 multos ad splendidã perducere solent. Sit etiam odio tibi,
 manducare otiosum; quod ipsum sanè facorum esse noris,
 quos non adficere beneficij, sed occidere ductu nature
 quodam, apum examina cõsueverunt. Accipere quidẽ cer-
 tẽ non par est illos, qui manus in sinu semper retinẽt. Hoc
 enim mutilatis hominibus, et effeminatis cõvenire vide-
 tur. At quibus et corporis robur adest, et iuvenilis ætas, et
 valetudo, & magnorum acquirendorum, cumq; plurium
 comitatu incedendi cupiditas: eos par est probare se vi-
 ros strenuos atque fortes, pro natione sua, pro patria, pro
 ipso imperatore. Si hoc facietis, carissimi subditi, facile

ἔσεσθε, θεοὺς συλλήπτωρ. καὶ μὴ λάβης διδύς, εἰ τήσας. μήτ' ἀγαλλιῆν, (μικροψυχου γδ) μήτε καυφρῆναι τὸ εὐρόμυ (μαλακῶν γδ) ἔχεσθαι μὲν οὐκ ἐκείνῃ συντόνωσ, ἀγαθῶν ἐλπίσι νδρούμῳ: καὶ μέντοι καὶ δεικνύται τὸν ἀνδρα, τὸ τῆ ἀρετῆσ ἀποδῆ τε καὶ ἀρεθυμίας, δδ τῆσ μείζω ἀρεθῶν εἶναι. ἔσσεσι τὰ κτ' νοῦ, ταύτη τ' διακρίμῆν, καὶ τῆσ δέοντων ἀρεθῶν ἐχρῶμῆν, μάλιστα μὲν καὶ παρ' ἐκείνων εἰς δυνάμιν, οἷς σου τὸν καλῶς δίδως. οὐχ ἦνισα ἢ καὶ φῶσθαι θεοὺς, τὸ τῆ δειλίῃσι τῶν δυνάμιν ἐφεπομένῳ ἐν ἀπισίῃ ἐχρῶν.

ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
 εὐθιγῆ, δοξολογίαν ἔχουσαι πρὸς θεόν, σωὴ ὁμολογία τ' Ὀσσεείας. εἶται δ' ἐθῶν συγκεκράμῆν δὲ χαρισεία & ἐξομολογήσθαι.

 Ὅσα πρὸ δειξάντι τὸ φῶς, δόξα ἐν ὑψίστοις θεῶ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρῶν, ἐν ἀνθρώποις διδοκία. δόξα σοὶ ὁ ταλῆρ, δόξα σοὶ ὁ ὕδς, δόξα σοὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγνῳν, τῆ ἀπλῆ καὶ ὁμοούσιῳ, καὶ ἀδιαιρέτῳ, καὶ ἀσυλήτῳ σεαυτῷ δόξα σοὶ σοφία καὶ λόγος ἀωνίου ἡμνίτωρ. ἔνεκα τ' σῆς εἰκονίας τὸ καὶ σαρῶστος τῆς ἁγῆς ἡμῶν, ἧς ἀντὶς ἀντουρῶς ἐπῆρξας, διδοκία τοῦ σωμαίδιου καὶ ζωαντῆρου πατρός σου, καὶ σωμαγείῃ τοῦ ὁμοδόξου καὶ ὁμοερόνου σου πᾶσι μωτ. δόξα τῆ σῆ χριστότητι καὶ φιλευθροσίῃ, ἁγῆσ ἰδίῃ καὶ κοινῇ εἰς ἡμᾶς ἀειγρομένον ἡμῶν τ' σῆς δόξιας. καὶ ἀντῆσ ἁγῆσ ἐναντίων δοκῶντων μὲν ἐσιν ὁ τρεῦσ ὄντων δὲ πάντως. ὁ γὰρ φῶσθαι τοῦ ε

deo iuvante voti compotes eritis. Quod si non statim acciperis id, quod petisti: neque succensere debes, (hoc enim animi pusilli fuerit) neque de cursu remittere, (quod mollis) sed eum contentione perpetua urgere, spe bona subnixus: atq; etiam virum temet ostendere, dum priori studio & alacritati, alteram maiorem adicies. Hoc modo si eris adfectus, & officio mordicus inherebis: ex animi voto consequeris omnia, maxime quidem ab illis pro virili, quibus teipsum egregie trades: sed inprimis a Deo, cuius voluntatem ipsa facultas in omnibus imitatur.

IMPERATORIS EIVSDEM
 preces matutine, Dei celebrationem continentis, cum professione pietatis; ac deinde petitionem, gratiarum actioni & confessioni mistam.

Gloria lucis auctori, gloria in excelsis Deo, & in terra pax, erga homines benevolentia. Gloria tibi pater, gloria tibi fili, gloria tibi spiritus sancte: simplici, & consubstantiali, & individue, & inconfuse Trinitati: gloria tibi, ὁ sapientia & sermo eterne patris, ob administrationem tuam, quam pro nobis suscepisti, quod ita benigne visum esset coeterno, & principij tecum experti patri tuo, cooperante spiritu, qui pari tecum maiestate et solio fruitur: gloria bonitati, et clementie tue, pro his, quae privatim ac publice nobis a tua semper proveniunt dextera, nec istis exclusis, quae videtur illa quidem interdum, sed omnino non sunt adversa. nam quidquid

τοῦ τ' ἀπαγαθήτη, ὁ δὲ δῶαται μὴ τῆς ἀγαθῆς.
 πινάραδε καὶ ἀκατάληπτε δέσποτα, ὁ νοῦς νικῶση συλ-
 ταβάσει χησάμῳ, δι' ἐμὲ καὶ ἐμὲ πρὸς ἀγαθῶν εἰς τὸ σῶσαι
 με, ἐκπλήσον ὅλα πρὸς ἐδου· τέλεσον, ὁ ἄσπ' ἰσχυρῶν. ἐδὲ γδ
 γηρόμενον τῶν ἀντιπῶν. μὴ πολλῆς μ' ἀμύρπας, πολλῆς δι'
 ἀχαριστίας τε καὶ σκληρότητι τ' ἐμῆς, πεπερασμένων δι'
 οὐκ ὁμῶς, ἢ ἀπειρός σου χάρις ἢ πῶν φανήτω: ἀλλ' ἐφ' ὅ-
 ἄσπ' ἡκας, δεξιῶν ἀνύσιμον τῶν ἰσχυρῶν μεθ' ἑσέως ἐκπα-
 στον τ' ἀσπρῶς, μονοουχὶ τῆ γνάμη κατωποδέντα· καὶ ἐς τὸ
 μέλλον τῶν ἀπὲ μωλίαν τῶν καὶ ἔμοδ, καὶ τῶν ἰταμῶτη-
 τῶν πρὸς σέ, (οἶμαι γδ φιλοεικήσειν αὐτὸν δέον φείτ-
 τειν, τῆς σῶν ἀρπάσαι χειρῶν τὸ πολλὰ γόθεν σοι κίημα, ὡς
 ἄν εἰ ἐτύγχανεν αὐτῶν διαφέρον) ἀπερὶ κίους ἰσχυρῶν,
 καὶ ἑαλόν τι τὰς τε μηχανὰς αὐτῶ, καὶ τὰς πλοῖας, καὶ τὰς
 προικιλίας ἐλέξαις τίμῳ αἰῶν γα' ἔξωρημένας τῶν πῆρω-
 μένων πρὸς σέ σφίζεσθαι καὶ ἀναρῶν εἶναι τῶν τῶν, καὶ
 ἔσεσθαι γὰρ πρὸς δέον ἀμεινον. πλὴν φήδῳ δέον ἀνοίσειν ἄσπ'
 ἐμαυτῶ πὶ πλῆον, τοῦ τ' ἀμύρπας βεβαρημένου, τῶν πούς
 τοιούτοις εἰς ἀνάπαυσιν κεκληκότι. ὁ ποίνω ὅτι τοῖς ἐμοῖς
 μακροῦν μὴ πημυθῆμασι, τῶν ἐμῶν πεμμένων ὄπισθο-
 φλῶ, εἶτα τοῖς πρὸς τῶν ἐμῶν πῶν, τῶν τῶν κακῶν ἐν ἔξω
 με γερνέμαι, ἔσποισ μοι παντοδουπὺς ὄπισθώσεως ἰσχυ-
 ρῶν καὶ διὰ πάντων ἐνάγων, ὅθεν τῶν ἀρχῶν ἐκπεπῶ-
 μέν, σοὶ τε καὶ τῆς βασιλείας· ὁ καὶ τῶν σήμερον ἐμοὶ χα-
 ειράμῳ μὴ νοίας ἀφορμῶν, τὸ κατωρχίας σοι κώρωσιν βού-
 λημα, καὶ κατωρχῶν ὄπισθοφλῶ μοι χερῶν γησον, καὶ ἰαξίαν
 τοσαύτῳ ὄπισθεν, ὅποσιν χρεῖα τῶν βραύματι, ὄργων πὶ τῆ
 χυφελειμένων πρὸς με τ' ἐιθιῶς κακίας, (ἡλίκης ἔσσης)
 χυτ' ἴσσω ἔσθω καὶ δεινῆς ἀνδάδεας, ὄλεσται μάνης ἀρκῶσης,
 καὶ πρὸς σέ τῶν βορβόρου τῶν ἐμοὶ πεπλημυθῆμένων, εἰς ὃν
 ἀπ'

abs te, qui es ipsa bonitas, proficiscitur: non potest non esse
 bonum. Benignissime ac incomprehensibilis domine, qui
 usus demissione mentē superante, propter me, mei similis,
 ad servandū me, venisti: imple, quod proposuisti; perfice,
 quod cepisti. nec enim aliter fieri par est. Ne magnis des-
 lictis, & magna ingratitude duricię meę, quę finem
 tamen habent, infinita tua gratia inferior adpareat: sed
 ostēso, posse id per te perfici, cuius ipse causa venisti: eris
 pe me de ventre belluę perdentis animos, tantum non is-
 ipsus opinione absorptum; ac in posterum eius adversus
 me furorem, & contra te ferociam, (quandoquidem eam
 metu præpediri debere puto, quò minus tuis eripere ma-
 nibus conetur, quod multis modis tuum est, ac si ad ipsam
 pertineret) irritam vanamq; reddito: artesq; pariter, &
 dolos, & versutias ab illa frustra repertas arguito, quę
 & impeturus uti, & impudenter in te debacchari cona-
 tur. Fac ista sic eveniant, & credere sic eventura, præ-
 stat. Nihilominus mea causa quiddam amplius ad te
 referendum putavi, qui peccatis gravatus sum, cuius mo-
 di tu mortales ad quietem invitasti. Qui ergo diutur-
 na patientia meis in delictis uteris, dum conversionem
 meam expectas; ac in prioribus deinde perseveranti pro-
 pterea, quòd habitum malorum sim consequutus, varios
 sanè modos adgnitionis aperis; ad eaque per omnia redu-
 cis, quę ab initio amisi, te videlicet, regnumque tuum;
 quique diem hodiernum mihi largitus es, occasionem
 respiscendi: fac primum illud propositum tuum robur
 habeat, & puram mihi conversionem suppedita, reme-
 dique tantum exhibeto, quanto ipsi vulneri opus est, tuę
 menti & exæstuantī. Libera me à consuetā vitiosita-
 te, (prob quanta istęc est?) & conlactanea diraque
 contumacia, quę ad perdendum vel sola sufficit, ac præ-
 terea in coeno delictorum meorum, in quo me semper

αἰεὶ χαλινδούμεν ὅτι ἐπιμαυώματι, καὶ τοὺς τὰς φρένας
 ᾤδρα πέντας οἴνω ἢ νόσω. δίδου μοι χεῖρας χαμαὶ κέμε-
 νω, καὶ δεσμὸν λίαν κερκισμάτων, μὴ δὲ εἶναι εἰς νοῦν εἰ-
 ληφῶ πὶ τοσούτων ἐστὶν, ποδὸ ποτὶ κερκισμῶν ἐστὶν δεινῶν,
 ἔσθ' αὐαθησῆσας ἐσχάτην, μὴ δὲ δυνάμει κινηθῆναι πρὸς
 σὲ τοσούτων, νάρκη χροσίων πλημμυζήματων, σπερδσον δὴ,
 καὶ σῶσον διζήσας. ἔχεις γὰρ τὸ δυνάμει σπυδὸν αἰεὶ τῆ δζή-
 σει. τὰ χυμοὶν τῶ δζήσας με, ὁ θεός με, ὁ δζήσας βυθῶ ἐστὶ
 ἐμῶν ἀδελφῶν, εἰς λυγρὸν ἐνεπίλυν, καὶ ἐκείν
 ἔσθ' αὐαθησῆσας, καὶ τὸν πρὸ φητῶν εἰπέιν, μάλλον δὲ καὶ ἔσθ' α
 πρὸ φητῶν τοῖς εἰρημένους, ὅτι καὶ τὸ μεμνησῶν μόνον, κέρ-
 20 δος αὐτῶν ἐστὶν ἡ ψυχῆς, ἐπαλαμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἐσθ' α
 20 με, ἐξήμω μίλι ἀντοῖς εἰς μυκλήσειμδον, καὶ τοῖς ποσὶν ἀντοῖς
 20 κατὰ πᾶτημα, καὶ νυγὲ κέρχως σῶμα δζήσας ἀντοῖς, ἐμὲ κα-
 20 ταπείν ἐπὶ γόμενον. φθασάτω ἡ χεῖρ σου τὸ σῶμα με, μὴ
 20 ποτὶ ὡς λέων ἀρπάσῃ τῶν ψυχῶν με, μὴ ὄντι λυγρῶ μόνον,
 20 μὴ δὲ σῶζοντι. ἰασις ἐκείν ἐν τῆ σαρκί μου, εἰρήνη ἐστὶ δ-
 20 σῶν με μακρῶν, καὶ τῶν μολῶν ἀντοῖς ἀπεστὶ τὸ ἡρεμείν, πᾶν-
 τα δὲ τὰ μὲν, τα εσθ' α, πᾶντα, νόσος, καὶ ἡ ἐλπίς, τὸ ᾤδρα μύ-
 σπον ἐστὶν δεινῶν, κερκιστὸν δὲ ἐν πρὸ φητῶν καὶ ἀπόλωλον, ἐμοὶ
 πρὸ φητῶν μὲν τὰ ἐστὶν κερκιστὸν ἀπτα, ἀληθῶς γὰρ ἔσθ' α
 φελέμω με τὰ ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ βλασφῆμῶν, καὶ κερκιστὸν στυχῶν,
 καὶ ἐπὶ γνώσει, καὶ σπυδῶν, καὶ δέσει ἡ μὲν τῆ μὲν μοι, καὶ
 τῶ τὸ μοι γέρονε τὸ δεινὸν ἀπὸ πρὸ φητῶν τὸ δζήσας, καὶ ἐστὶ
 ταλαίφωτος, καὶ ἀποφρῶσῃ σου, ἀπὸ πρὸ φητῶν τὸ ἀφροσῶν
 μου, δὲ λυγρῶν καὶ οἱ μολῶν πρὸ φητῶν πρὸ φητῶν, καὶ σπυδῶν
 τὰ σπυδῶν τῶ ψυχῆς, φθῶ μοι τάλως ἐγὼ, ὅτι σὸς τῶ ἀγα-
 θῶν ἢ ἀλλὰ ἐμὲ κερκιστὸν ἐργα, ὡν ἐμοὶ πρὸ φητῶν κερκιστὸν
 20 γὰρ πρὸ φητῶν τὸ βλασφῆμον ἀκολεσῶν, καὶ τὸ δζήσας ἐργα (ἐστὶ) κερκισ-
 τῶν

voluntari ne pudet quidem, eorum in morem, qui ex vino,
 vel morbo quodam, e potestate exiverunt. Forrige mihi
 manum humi inccenti, vinculaq; scelerum mihi laxato,
 qui tot ab annis ne quidem ad animu revocavi, quo ma-
 larum delatus sum, stupore quodam extremos nec omnino
 moveri ad te potui, ob profectam ex diuurnis peccatis
 torpedine. Festina quaeso, mihi lubens serua. Habes enim
 potestatem cum voluntate semper coniunctam. Accedera,
 mi deus, ut eripias me de mole gurgitis nefariorum facis-
 norum meorum, in qua sponte defixus haereo, nec consti-
 flere licet, ut tuo cum vate loquar. Vel potius et alia nunc
 dictis adiciamus, quorum vel meminisse duntaxat, anti-
 mis lucrum adtulerit. Inter inimicos meos uniuerses con-
 senui. Factus sum eis ludibrium, & pedibus eorum pro-
 teror. adeoque diuum nunc os ipsis diductum est, quod ab-
 sorbere me properat. Anticipet quaeso manus tua, quod
 me seruet, ne leonis instar rapiat animam meam, nisi-
 quam existente, qui liberet, quiue seruet. Non ulla est
 in carne mea sanitas. Pax oisibus meis procul abest, &
 ipse medullae requiete carent. Omnia mea non nisi per-
 turbatio, non nisi morbus: & spes, malorum remedium,
 propemodum ablata mihi perijt: dum ipse maloru causas
 arcesso. Nam verè transscenderunt caput meum, quae per
 ignorationem, & secordiam, & rebus ita ferentibus, aia
 quae etiam ex animi scientia, studio, proposito commif-
 sa sunt: totumque malum hoc accidit mihi à facie ire
 tuae, ac desertionis, & auersionis: itidemque à facie stultitiae
 meae, propter quam & cicatrices meae fatent, &
 animi mei vulnera putruerunt. Hei mihi misero, quod
 tecum, qui bonus es, pessima facinora commutavi: quae
 mihi deturpato diuum adhaerescunt, quidnam re noxiae
 non velut adglutinatum fuit? Quippe facinus in-
 probum noxia comitatur, ipsumque malum grauius

πῶτερον. παύομαι οὐδ' ἐλεῖν καὶ τὰ εἰρημμένα· τὸ δ' ἔτι
 πάντα διὰ τὸ πλῆθος, ἐλεῖνότερα· καὶ ὁ δεινὸν μὲν ἔστι
 βολῆς ἀπόγνωσιν ἐμποιοῦσαι τοῖς λογισμοῖς, τίς αὖ ἀδύκρου
 τὴ φένεσται, ἐκὼν γὰρ πῆλο δ' ἴλωκός, καὶ κείσθ' ἔλεω δ'
 κίω ἀψύχων· ὅτι γρηλιώτερον· αἴτιον δ' ἔστι ἐμὴν κακὴν,
 ἢ δὴ καὶ τοῖς ὄλοις ἀθλιον ἐμαυτὸν ἀπέφλωα· σοὶ τῷ βου-
 θεῖν ἐτόμην· ὅτι προσδραμεῖν βούλομαι, μᾶλλον δ' καὶ φά-
 ρα σε πάντα ἔχον, πανταχῶς με σώσαι ζήτουμαι, οἴκοθεν
 ἀφα μοι τὸ δεινὸν, ἢ τὸ κακὸς ἔχειν, γίνεται· νωθρῶς γὰρ ὄ-
 σης δ' ἔσθ' ἀρεστέως ἐπιπακκηθῶμαι, καὶ τοῖσιν ἀσπιδάμας κα-
 ταβελθῶς· ἔρλωείτω δὴ με δικαίως καὶ βίασκαὸς πρὸς ἀ-
 θρωποῦ, καὶ μισῶν, εἰ δὴ τὰ κατ' ἐμαυτὸν διεδέμην ὄ-
 τω καλῶς, ὡς καὶ ἐν χείροσιν ἔδ' μου πῶ ψυχῶν, ἢ οἴσθ'
 ἢ ἀν' ἐπεθύμιστο τὸ μόνον θεῶν ἀσπιδάμα· πῶ, καὶ θαρ-
 ρητέον γὰρ διὰ σέ, καὶ ἐλπίστον τὰ κρείττω πρὸς ἐμῆς σωτη-
 ρείας, δι' ἡμὲν τὰ θαυμαστὰ καὶ φείκεις γέμοντα θαύματα,
 τὰ μὲν εἰρησῶ· τὰ δ' ὑπέσθ'· ἐμὸν γὰρ δὴ που, καὶ δ' ἐμῆς
 φιλότητος, ἀμύρταν· σὺν δ' καὶ φιλανθρωπίως δ' ὄσθ',
 ἐλεῖν, καὶ χεῖρα ὀρέγειν, καὶ ἀνακτῶς, καὶ σώζειν, θαύ-
 θρωπε κίε· ὅς γὰρ καὶ ἐχθρῶν ἀπέδησας ἐπὶ τῷ σω-
 ροῦ (θαύματα φεικτῶν) καὶ διελέρων τῶν σῶν πατρὶ, ἔστι δὴ
 μίτων ἐνεκα, καὶ ἔστι ὑβριστῶν, ἐν αὐτῷ τῷ παρονεῖδ' καὶ
 φράσησθ' παρ' αὐτῶν· ἔστι πάντα δ' ταῦτα, τὸ πῶ φιλα-
 θρωπίαν πῶ σῶ· ἔστι αἶρον τὸ καὶ κοσμοῦ, θεινὸν αὖ εἶν,
 ὡς γὰρ καὶ πάσις κοινῇ δ' κλίσεως, ὅτι καὶ καὶ ἐχθρῶν ἔστι
 πάντων, ἔστι μὲν ἐπιμαζόντων σέ καὶ παρορρίζόντων τῷ
 ἔστι ἐλεῖν ἔστι ἐντολῶν σου, ἔστι δ' τῷ κλίσει καὶ τοῖς δει-
 μοσιν αὐτῶν καταδόντων, καὶ λοιδορείας, καὶ ὑβρεσῶν, καὶ
 παθῶν, ἢ θανάτου σου· ἔστι δὲ δόμας, καὶ ἐσωσῶς γὰρ τῶ
 σῶ θανάτου, τὸ κατ' σέ, ἔστι τὸς πάντας ἀνθρώπους· ἐχθ-
 ρῶν

πῶς

efficit. Enim verò valde miserabilia sunt, quæ diximus: ac
 omissa propter multitudinem, miserabiliora. quodq̄ mi-
 rum quantum habeat virium, ad excitandam in animis
 desperationem, quis proferre sine lacrumis possit? Volens
 perpetuò labor, & humi iacere volo in morem eorū, quæ
 manima sunt. quo quid obsecro lametabilius? Causa verò
 malorum meorū, qua me profus miserū reddidi; quòd ad
 te, in vane paratum, adcurrere non volo: immò potius mor-
 dia omnib. te fugio, qui me nulla nō ratione servare quæ-
 ris. Quapropter ex me ipso malum hoc, et morbus oritur:
 dum animi voluntas segnis est ad revocationē ad lapsum
 proclivis. Meritò me sanè deploret vel invidus quispiam,
 & infestus; cuius tam bellè comparatæ res sunt, ut ani-
 mus meus etiam deterius adfectus sit, quàm ille me um
 videre corpus desiderarit. Attamen concipienda mihi fi-
 ducia propter te, sperandaq̄ de salute mea meliora; pro-
 pter quam admirabilis quedam, & horroris plena, par-
 tim peregisti, partim sustinisti. Quippe mecum scilicet
 est, ac pravitatis mee, delinquere: tum verò dominus, qui
 deus es & homo, tuæq̄ clementiæ, misereri, manus por-
 rigere, recuperare, servare: qui quidē et hostium tuorum
 causa in cruce mortem obijsti, (rem horrendam) &
 cum patre tuo colloquebaris ipsorum carnificum causa,
 & conviciatorū, eo ipso tempore, quo ab illis, in te debac-
 chantibus, occidebaris. Præter hæc omnia, tuam quod
 extollit, ornatq̄e clementiam, istud est. Quemadmo-
 dum enim pro creatis cōmuniter omnibus, sic etiam pro
 quolibet ex omnibus, partim ignominia te adficiētib. et ad iram
 provocantibus per transgressionem mandatorum
 tuorum, partim creata maloque genios pro te co-
 lentibus, convicijs, & iniurijs, & cruciatibus, & mor-
 ti temetipsum tradidisti: ac morte tua servasti, quod in
 te quidem est, omnes omnino homines: non eos dumtaxat

πως ἴδωσ' ἑσὶν ἡ δεικνύμενα· ἡ δὲ καὶ τὰς δεικνύων ψυ-
 χὰς ἐν αὐτῷ κειραττιμέναι, αὐτὸς ψυχῇ τετραωμένη ἡδονῶν
 νόμιμα· ἀπὸ τῶν δὲ ἡδονῶν ἡδονῶν, τὰς ἐπιτηδεύουσας σὲ λέγω)
 ἀλλ' ἦδη καὶ τοὺς ἐκτὸς καὶ ἐξ ἑσέο γοηθῆναι, καὶ τὰς
 ἀπὸ τῶν δὲ ἡδονῶν ἡδονῶν, αὐτὸς ἡδονῶν, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς
 τὰς αἰῶνας. ὅθεν δὴ σωζόμενος ἐκ τῶν εἰρημίων, ἀπέπον ἔστι
 παντάπασι, διὰ τὴν πλὴν ἡδονῶν βδυσσεύων εἰς ἡδονῶν
 ἀλλ' ἔξενωθεὶς ἐμὲν, ἀπογόντα με πλὴν σωτηρίαν εἰς τέλος,
 μὴ δ' ἄν διόψει σόμα, κινῆσαι ἰσώπαι, καὶ φθάνει ἀδύνατον
 μῆσαι· διὰ δ' ἡδονῶν πλὴν σωτῆρας, πλὴν πολλῶν, πλὴν ἡδονῶν
 φάτον, πλὴν ἀνείκελον, ὅντως ἀβυσσον καὶ βυθόν, (ἡδονῶν ἡδονῶν
 δ, πὴ τίς ἀνείκει, ἡδονῶν, εἰσω πᾶσι τῶν καὶ θήκοντος, ἐφικέ-
 ας μὴ δυνάμενης πίσεως λογικῆς φύσεως) τῶν ἡδονῶν ἐλ-
 πίδων πλὴν ψυχῶν ἐμπεπληθῶν καὶ διὰ τὴν δόξαν δόξασαν,
 δευτέρω δ' ἐλπίσιν, καὶ τῶν ἐλπίσιν ἀφαιρέσας, σὺ δὲ ὁ ποιμὴν
 ὁ κηλὸς, ὁ τῶν ψυχῶν σε δεῖς ἡδονῶν τῶν ἡδονῶν ὁ μὴ δέλων τῶν
 δάνατον τοῦ ἀμύπητοιο, ὁ εἰπὼν, αἰτῆται καὶ δοθῆσθαι ὑμῖν,
 καὶ μὴ μοι μόνον φιλανθρώπε, μόνον γὰρ τῶν πάντων ἀνθρώπων,
 ἐν τῇ ὁρῆσιν σε σωέξῃς τὰς οὐκίρμας σε, ὅς δὴ φανερὸς ἰαχέ-
 ζει διὰ τὴν ἡδονῶν ἡδονῶν σου ἡδονῶν, καὶ αὐτὸ τὸ μηπει-
 κὸν ἀποκρύψαι ἀπὸ ἡδονῶν, ἡδονῶν τὰς καὶ ἐκκληρῶν καὶ ἀ-
 πῶν ἡδονῶν ἀγάπη· ἀλλ' εἰς σε αὐτὴ ἡδονῶν, καὶ τῶν ἀπόρρητων ἡδονῶν
 ταῖς σε τῶν εἰς ἐμὲ, αὐτὸς ἐκείνῳ τῶν ἀνεξέδρευσητων κριμάτων
 σε τῶν ἡδονῶν, ἡδονῶν καὶ ἡδονῶν ἐκ τῶν ἡδονῶν ἀμύπητος ἐ-
 πὶ τῶν ἡδονῶν, ἡδονῶν σωτηρίας πάντων ἀνθρώπων μόνον καὶ σε μ-
 σούντων, δέξαι τῶν ἀθλίαν ψυχῶν μου, ἀνὰ χεῖρας, εὐπορῶν, ἐ-
 σπλωμένῳ, μεμολυσμένῳ, εἰς τὸ πέλας τῶν ἡδονῶν οἰκτιρ-
 μήσῃ ἐμὲ πλὴν ἡδονῶν καὶ ἡδονῶν ἐπιπέσει. μὴ γὰρ ἐν ἀπερ-
 γῆς τὸ ἡδονῶν σου ἀπὸ τοῦ πεινῶν σου, μὴ δ' ἀπώσῃ τὸ σὺν
 πλάσμα, μὴ δὲ καὶ τὸ ἐξ ἡδονῶν πλὴν σωτῆρας πλὴν

ριον

sat, qui ante administrationem in terris tuam exstiter-
 re, (nam et illorum animas, in Orco detentas, ipse cum a-
 nima deificata profectus eo manumifisti, servator, quot-
 quot te scilicet agnoverunt) verum etiā ex illo qui tem-
 pore hoc usq; nati sunt, et qui deinceps nascentur. Tu es
 nim heri, et hodie idem es, et infimtis seculis. Quapro-
 pter ex indicatis colligitur, par esse modis omnibus, ut
 propter factorum quidem sceleritatem, nimium certē
 progressam, desperata prorsus salute, ne os quidē aperire,
 linguam movere, proferre quid audeam: propter te verò,
 bonitatemq; tuam, quae magna, quae ineffabilis, quae in-
 comparabilis, quae reapse tum abyssus, tum gurges quidā
 est, et de qua quidquid boni quis dixerit, id intra dignita-
 tē ipsius consistit, quā universa natura rationis particeps
 adsequi nequit, animo spes meliores concipiam: utq; pro-
 pter illud alterū doleam, huius verò causa sperem, ipsaq;
 spe me ipsum exbilarē. Tu enim pastor ille bonus es, qui
 animā tuam pro ovibus ponis, qui non vis mortē peccato-
 ris, qui dixisti, Petite ac dabitur vobis. Noli quae so-
 lus clemens es, erga me solū inter omnes homines, in ira
 tua miserationes tuas claudere: quā per admirabilem illū
 vatem tuū Esaiam manifestō adfirmes, materna quoq; vi-
 scera longē superari ab amore tuo erga perpetuō duros et
 inobedientes: sed oculis in te ipsum defixis, et in amorem
 erga me tuum ineffabilem, ipsamq; indiciorū tuorum nō
 perferatibilem benignitatē, quae te de caelis in terrā ci-
 tra cōmutationem ullam locorū deduxit, propter salutem
 omnium hominū, modō non odio te prosequentium, reci-
 pe miseram animam meam, squallentē, sordidatam, ma-
 culatam, inquinatam, seipsam lustrationis consequens: de
 causa in miserationum tuarum pelagus abijcentem. Ne
 faciem tuam averteteris à famulo tuo, neve figmentum
 tuum reieceris, nec permiseris imaginem tuam fieri an-

νιον ἐπι δεινόνων, εἰ κῆ φθονοῦ των ἔχων γε ᾠδὴ αἰκωνῶν
 ᾠδὴ ἐμὴ ἢ ἀνέξι χρίασόν σε μακροθυμίαν, ᾠδὴ φουεῖ ἀγαθῶ-
 τι τῆ ἐκτεταμένῶν εἰς ἀπείρον· δι' αὐτὸ εἰς διόσεις μοι πῶς γῶ,
 οὐδὲ κεραιῶν ἡσυχίας, δίκαιον ὄν, ὡς πάντας τοὺς ἐν
 ἀμύρπαις βεβοημένους ᾠδὴ ἴσων τῆ. τῶς τῆς δὴ σε δυσωπί-
 σης, οἰκτιρίζων, τῆ ἀνδραγαθίας μακροθυμίας, ἐλέησόν με, ὁ
 μᾶλλον χείρων τῆτο ποιῶν, τῆ δεχόμενον τὸν ἔλεον. καὶ μοι
 κἀκείνο χερσὶ γρησον, τὸ σοὶ ἴδ' βελδ' οὐδὲ, ἐμοὶ ἢ ᾠδὴ πῶν
 ἐργασάσθ'· διωατῶς οὐκ ἔχων τῆ πρὸς οὐδέτερον ὅτι μοι ἢ
 νοδὸς ἐκλέλυται πέλας, καὶ διόλωλον ἰχρὺς πιδμῶν·
 ἀεκατούσης τῆ σαρκὸς, καὶ βαρυνούσης ἀμφοτέρω. δὸς δὴ δι-
 αίοιαν ἀληθῆ, δὸς δὴ βούλησιν, δὸς πᾶν ὅ, πῆ μέλλ' φῶς ἔ-
 σῆδ' λογισμοῖς, τυφλώθησε πᾶδεσιν ὡσεῖ ᾠδὴν εἰς γῶν ἀπο-
 σρέψαι θανάτῳ, ὅς ἔγῳς που νῦν ὄσιν ἴσως, ἀλήληφ δρόμῳ
 ᾠδὴ ἀμύρπῳ, πρὸς σέ πῶς ζωῶν ὀπιστρέψαι, ἐν ὀπιρῶσει ὅ
 βελπῶν· ἀγγέλω πῶς, φύλακι, πῶς ἐμῶν ᾠδὴ ἀκατάθε-
 ψυ γῶν. χάρισά μοι βασιλδ' μου καὶ κύριε, πᾶσαν τῶν πῶ
 πῶν ἡμέραν, καὶ τὸ λοιπὸν τῆ ζωῆς μου, ἐν ἀκραίφνεσάτη πῆ-
 σει, καὶ γῶσαι, καὶ μῆ νοῖα, εἰρήνῃ τῆ τῆ σῆ, καὶ ἀχρησῆφ
 διχθεῖν· χρεῖσά τῆ δικομοσύνη ἢ ἀληθεῖα λογισμῶν, πρὸς
 ξεων, Γλώπης, σῶν ἀυτομαμψία καὶ μερίότητι. αἴεις, ἀφεί,
 Κυλῶρησον, ὁ μόν· τῆτο διωάμῳ, ὅ σοὶ σε παρῶρησι καὶ
 παρεπίκρανα κύριε, ὅσα σοὶ πρὸς σέμρεσαι, καὶ ἐκὼν ἢ ἀκῶν
 ὄξῆ μῶρτον ἀπὸ πῶιδος ἀχρῆ νῦν, ἐν ἔργῳ, ἐν λόγῳ, ἐν δια-
 νοΐα, καὶ πίσῃ με τῆ αἰδήσει, παντὶ κερῶ τῆ, καὶ πίσῃ ὄσῃ
 πῶς ἐναντίαν τῆ ἐντολῶν σε δραμῶν, ὡς ἔδειξ ἀνδρῶ πῶν ἔ-
 δέπω ἢ νῦν· ἐχ' ἀπαξ, ἐκ ἐν μέρῳ, ἐδ' ἐν βεραχῆ πῆν χερόνφ
 τῆ τῆ τὸ κερῶν ἐργασίμῳ, ἀλλ' ὄλον με τῶν βίον διαπαντός
 εἰς παρορμητόν σε κατ' ἀναλώσας, ὡσπρ ἐμφιλοπιμῆ μῶ τοῖς
 κερῶσι. ὄξῆλοδ' με διωατῆ καὶ φιλαδ' ᾠδὴν πε κύριε, τῆ πῶν-
 τικρα-

plus Indibrium malorum geniorum, absque causa in vici-
 dentium: qui habeas deprecantem pro me longanimita-
 tem tuam non pervestigabilem, immensa bonitate porre-
 dam in infinitum: propter quam mihi terram non vis debi-
 cere, nec in me fulmina torques, uti facere iure poteras;
 qui omnes in peccatis famosos praetergressus sum. Haec igitur
 exorante te, o misericors, inenarrabili longanimita-
 tate miserere mei, qui gaudium maius impertiendo miseri-
 cordiam percipis, quam illi ipsi, qui misericordiam consequuntur.
 Hoc etiam mihi largitor, ut tibi grata delibere, et me-
 decentia peragam, qui ipse neutrum prestare possim. Nam
 et mens mea iam dudum elanguit, et vis spiritus pergit;
 dum caro nitide curata luxuriat, et ambo deprimit. Da
 veram intelligentiam, da voluntatem, da quidquid adlaturum
 est aliquod lumen cogitationibus, quae propter adfectus
 cessant: ut prius, quam in terram morte revertar, quae per
 petuo cursu accedes prope nunc fortassis abest, in eius adqui-
 sitione, quod melius est, ad te, qui es ipsa vita, me convertem.
 Large mihi, mi rex atq; domine, obtinam ut hunc diem;
 quodq; mihi vitae reliquum est, in sincerissima fide, et adigni-
 tione, et respicientia, paceq; tua, et gratiarum actione exigam:
 utq; iusticia et veritate utar in cogitationibus, factis, lin-
 gua, cum reprehensione mei ipsius, et modestia. Dimitte;
 remitte, condona, qui solus hoc facere potes, quidquid a me
 profectum, te provocavit ad iram, et exacerbavit, domine:
 quocumq; te offendi, quidquid a me sponte, vel non sponte
 peccatum est a puero in hunc diem factum, dictum, cogitatione,
 quovis sensu meo: dum quovis tempore, quovis hora con-
 trario mandatis tuis itinere perrexi, et eo sane modo, quo
 nullus unquam hominum, ac ne nunc quidem: non semel, non per
 vices, non brevi tempore quoddam, hoc malo commissum, sed unius
 versa vita mea perpetuo in irritatione tua commissa, quasi
 si de industria vitis inbereret. Et indica me, praepotes et be-

τοκρατορικῆ δυνάμει τὴ χεῖρ, παντὸς κεικῶ καὶ ψυχῆ,
καὶ σωματικοῦ, ἀκηδίας τῆ, καὶ λύπης, καὶ φιλοπίας ἀ-
κείρας, φόβου, θράσους, εἰδῶ, καὶ εἰ τὸ πύτων ἐχέῃ λήθης,
ὧν δεῖ μεμνήσθαι μνήμης, ὧν παρῶθεν ἐπιλελήσθαι φαντα-
σίας λυμυνομένης, καὶ ἀναπλάσσει τὸ διανοίας, πολλῆς
ἀφοροῦνης γαμοῦσης, ἐπὶ παρῶθεν ὅν κελῶν ὅν ὅ ἀγα-
θῶν, ἐν τετηκῶν καὶ ἐκκαθαρμένων ἀνὴρ πόρρωθεν τὸ φαί-
λης καὶ πονηρῆς σωηθείας, καὶ γνώμης, καὶ ἔξωθεν τὸ
τῆ ἀφορῶν καὶ ὁρῶν τῆ ἐχθρῶν κακουργίας καὶ ὁπιδέσως,
τὸ πᾶν εἰπεῖν, ῥῶσαι με τὸ ἀδενείας τῆ πηλοῦ τῆ δεῖ, καὶ τὸ
ἐπὶ τὰ φαῖλα ῥοπῆς τὸ καὶ παρῶθεν ὅν. ὁ δὲ γησὸν με ἐν τῆ
ὁ δὲ σου, καὶ παρῶθεν ὅν ἐν τῆ ἀληθείᾳ σου. διδάξόν με
τὸ ποιεῖν τὸ δέλημά σου. ὅπ σὺ εἶ ὁ θεός μου, ἐπὶ γαρῶς
τὸ μὴ ἔξω μου, κατὰ πηλοῦ καὶ κινδυνόοντα, ὡς ἀνέχε-
καί μενον τῶν γνώμης, ἐπαυρόθεν. ὡς ὁπιδέσως πολλῶν δεινῶν
κατενέλωσθαι, ἀνέσθην, καὶ τὸ ψυχῆς τὸ ῥῶσαι μου διεθεί-
ρων, πῆθι καὶ τόνον τοῖς μέλεσίν, ἀπὸ κούσσι παρῶς τὸ ἐπαυ-
δον, φροντίδων ῥῶσαι ἀπὸ τῶν ἀπέλλαπῆς τὸ ἐμβελδεσέρον, μὴ
διδασθῶν ἀνὰ δὲ σου τὸ ὅπ σὺ ῥῶσαι ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν δεινῶν
ραῖς μελέτης, τὸ πᾶν ἀνὴρ καὶ φιλίε τὸ ἐλπίστὸ τὸ ἀποκείμενον
ἀπολαύσεων, εἶδα μετὰ ἀνὴρ, μετῶθεν ὧν κελῶν ἀπὸ τῶν
καὶ ἔστ δέ τῶν, μὴ παρῶθεν ἀπορῶσι τῆ ὡς ὁπιδέσως τὸ αἰτήσεων,
ἀλλ' ἀπὸ τῶν κελῶν ἐλήλυθας, ἀλλὰ φθῶς τὸ αἰτή-
των τὸ δέσιν, ἀλλὰ παρῶθεν μετῶ τὸ αἰτήμένων τὸ χεῖρ,
ἀλλ' ἡ σωτηρία πάντων τὸ φιλανθρωπίας τὸ σῆς ἡσθῆ. χεῖρ
γάρ σε τῶ παρῶθεν παρῶθεν τῶν ἀπὸ τῶν ὅπιδέσως τῶ
ναπαι τῶν δεινῶν ἐργάσασθαι, ῥῶσαι ὅπ σὺ τῶ ὁ λόγῶ, τῶ καὶ
παρῶθεν ὡς ὁπιδέσως, μὴ πῶ τέλῶ εἰληφός τῶ τῶ λόγῶ
τῶ δεινῶν. ὡς ὅπιδέσως ὧν χεῖρ, ὡς μετὰ ὁπιδέσως τε καὶ
παρῶθεν τῶ, ὡς βλάζων οἰκοῦν ὅπιδέσως ἀέννον ἀγαθόν,
δύναται

nigne domine, omnipotente tua vi atque manu, ab omni
malo tam animi, quam corporis, ab anxietate, dolore, amā-
bitione immodica, metu, confidentia, contentione, ac si
quid est his adfines: ab illorum oblivione, quæ recordandā
veniunt; ab eorum recordatione, quorum me oblitum or-
portuit; ab imaginatione noxia, & cogitationis figmen-
to, magna stulticia referto; ab anticipatis opinionibus nō
honestis, neq; bonis, imaginationi iam dudum impressis
& inhaerentibus; a vitiosa pravaq; consuetudine mea, &
voluntate, & habitu; ab hostium tam ad spectabilem,
quam in ad spectabilem maleficio & adgressione. Ad
summam; libera me de imbecillitate luti huius, & pro-
pensione ad vitia. Dux esto meus in vita tua, & ambus
labo in veritate tua: Instrue me; tuæ ut voluntati par-
ream: quando tu Deus meus es, ab utero matris meæ.
Lapsus in periculo constitutum; sustenta: inclinatum
animò, erige: impulsu multorum malorum precipitan-
tem, resuscita: segnem animum excitans, membris quo-
que robur addito, præ debilitate de reversione desperan-
tibus. Gravibus animum curis expeditas, quæ me sua-
ficere non sinunt: & vim eius igneam diviniorebus me-
ditationibus accendens, alas ipsius per spem repositarum
in altera vita voluptatum leviores efficias. Scio me ma-
gnâ petere, maxima pro meritum mala: verendumque;
ne te amplius ad iram provocem; nimium petendo. Sed
peccatores invitatum venisti, sed petentium preces an-
ticipas, sed maiorem, quam res petita sint, gratiam largi-
ris sed omnium salus à clementia tua pender. Nam abs-
que te, qui gratuito bona suppeditas, nihil à quoquam ex-
gregy præstari potest. Tuum hoc verbū est servator, qui
& ad futurum te promisisti, necdum oratione precans
tuum finita. Quare quum ita bonus sis, ita liberalis,
& munificus, ita bonis ex temetipso perpetuis scitens;

Δίχρησθ' ἀν' εἰης ᾠδῶν ἡμῶν ἐφ' οἷσθε ἢ μῦθον, πρὸς τῆς
 συγγνώμης καὶ κοινωσύνης τῆς ἡμετέρας χεῖρ' ἵσθ'· μηδαμῶς
 ἀναδεδυμένον, εἰωθὸς σοὶ τῆς, καὶ σωεργῶς περιττόμενον ἀνο-
 δεῖν· ὅθεν ἀπιδὼν εἰς τὰ σέ, καὶ τὴν ἀπείραν τῆς ἀγαθό-
 πητος, (κινῆσαι δ' ἀπὸ ταύτης ψυχῆν λιθίνην, ἵνα ἂν ἐξέλ-
 λησά σοι περιστάσει) δικαίου φόβου δικαίως ἀπὸ κηραῖς,
 τετόλμηκά σοι προσφέρῃ τῶν τῶν τῶν ἐωθινῶν δοξολο-
 γίαν τὴν καὶ ὁμολογίαν τῆς πίστεως, σὺ δὲ χριστὸς καὶ ἔξομα-
 κορήσῃ· δὲ ὁ μὴ φιλοσπλαγχνὸς κέλευε, ἐλέως τυχεῖν ἡμῶν σοὶ,
 πνὴ μὴ μελέει σοὶ προσερχόμενος· καὶ σύ γε βασιλεῦ ἡμῶν
 ἀγαθῶν, ἀσμενος τῶν ὁποιοῦν ὁππορῶν δέξαι τὸ ἐμῶν
 ἐλεεινότητι, καὶ χρηρηγίους τῶν ἐπὶ τῶν ἔργων μετάνοιαν, τῆ
 σοὶ καὶ φίλῳ, καὶ ζῆτομένῳ· καὶ καὶ ἐδωκῆς τὰ δια-
 στήματα τῆς ταλαιπώρου ψυχῆς μου ὅτι τὰς βίβλους ἡμῶν ἐπι-
 λῶν σου, καὶ ἐξίωσις τὸν σὺν οἰκέτῳ κτ' τὸ σοὶ ἀφεσὺν
 πολλῶν σου, καὶ ἐξίωσις τῶν ἐμῶν τῶν, ἀλλὰ σοὶ μόνῳ ζῶντα κλη-
 σεις τὴν ἐφοδῆς τῶν ἐν δένδρῳ σωμαπυθῶν, τοῖς ζωοποιοῖς καὶ
 ἀχραντοῖς σου μυσταίοις· καὶ τὸ τότε ἐπιρείας σὺν χερσὶν
 κων δαμάσκων ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἀκατακρίτως ᾠδῶν σου
 πρὸ φόβου βήματί σου, καὶ χριστὸς ἐν σοὶ μου, ἐπάκουσόν μου,
 τὸ τὸ σε δέον ἐργασίω, ὅπου τὸ πᾶσι παθεῖν ἐμὲ, λογιόμενος.
 χριστὸς μόνος μοι δὴ δείκνῃς, ὁ μόνος ἀγαθός τῆς καὶ ἀναμῦ-
 πητος· ὡς ἀπὸς ὅπῃ σασὺ σῶσόν με, μηδὲν παρὲς τῆς εἰς τὸ
 φερόντων, ὃ δὴ βεβαίως ἐλπίζων, ὅπου ἐμὲ τὸν ποσὺ-
 τοῖς καὶ τῶν κούτοις βεβουδομένων κελῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν
 ἀφαιτῶν σου χριστὸς τῆς, τῶν τοῦ παντός ἐλπιδῶν, ἀνυμνῶ,
 δοξολογῶ, μεγαλύνω σέ, καὶ τὸν πατέρα τὸν σὺν, σὺν
 τῶν πνευμάτων σου πνεύματι, εἰς τοὺς
 αἰῶνας. ἀμήν.

Α' Α Λ Η

æquum fuerit, ut deprecanti culpam delictorum, absque
 mora non ignoscas modo: sed etiam gratiæ tuæ partici-
 pem facias. Est hoc in more tibi, fecitanti iam id conti-
 nuū, ab ipsis usque rerum primordijs. Quapropter oculis
 in te defixis, & in tuæ bonitatis infinitatem, (hæc au-
 tem vel lapideum moverint animum, ut eius impetran-
 da causa ad te accedat) in isto metu iure liberatus, of-
 ferre tibi ausus sum matutinam hanc celebrationem,
 & professionem fidei, cum gratiarum actione, & cons-
 fessione: te obsecrans, benignissime domine, miseri-
 cordiam ut apud te impetrem, qui cum penitentia qua-
 dam ad te accedo. Tu quidem, rex optime, propiti-
 us miserabilis personæ meæ qualem qualem conversionem
 admittito, & ut factis ipsis respiciam, concedito: qua-
 lem tu penitentiam & amas, & requiris. simul æru-
 mos animi mei gressus ad semitas mandatorum tuo-
 rum dirigas, præstare q̄ digneris, ut servus ego tuus pro-
 ut tibi placuerit, me geram: non amplius mihi, sed tibi so-
 livivens: ut q̄ pulcherrimo viatico, vivificis & puris sa-
 cramentis tuis instructus hinc migrem: & ab incidente
 tunc demonum, malis gaudentium, tentatione libera-
 tus, absque damnatione tremendo tribunali tuo sistar.
 Etiam mi Christe Iesu, exaudi me: quid te facere, non
 quid me perpeti par sit, reputans: me q̄ divino more tra-
 ctans, qui solus & bonus es, & omnis labis expers. Serva
 me, prout ipse servandum nostis: nihil eorum, quæ meam
 ad salutem pertinent, omittens. Quod sanè futurum fir-
 miter sperans, non propter me, talibus ac tantis malis obe-
 ritus, sed propter ineffabilem bonitatem tuam, quæ to-
 tius universitatis spes est: hymnis celebros, collaudo,
 extollo te, patrem q̄ tuum, cum sanctis si-
 mo spiritu, sæculis infinitis.

Amen.

E 3

ΑΛΛΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΥ-
ΧΗ ΕΩΘΙΝΗ.

ΕΥχαριστῶ σοι τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, σὺ τῷ μονογενεῖ σου
υἱῷ, καὶ τῷ παναγίῳ σου πνεύματι, ὅτι μακροθυμίας
καὶ παριέναν τὸ πλήθος τῶν πικρῶν μου κακῶν,
ἠξίωσάς με τὸ φῶς ἰδεῖν τῶν ἡλιακῶν, καὶ ἐν τότε με τὸ νῦν
ἀναχθῆναι πρὸς ἐσοπιζόμενον τοῖς πάθεσι, πρὸς ἔννοιαν σου
τῶν ἀληθινῶν καὶ ἀνεσπέρων φωτῶν· καὶ δέδωκας τὸ δέησιν ἐπι-
χρᾶσαι με πρὸς σέ, καὶ σοὶ τὰς θλίψεις ἀπαγγεῖλαι, καὶ τὰς ἐφέ-
σεις, τὰς ἐπι λαλῶσιν ἡμῶν παρεῖναι, καὶ θυροκοπήσιν ἀνοίγειν
ἐπαγγελιαμένῳ. ὁὗς οὐκ ἀπαράγαδες δέσποτα, ἀφροντιν ἔτι
τῶν λοιπῶν, σοὶ τῷ κελῶ κωβερνήτη τούτῳ τῆ ζωῆς μου οἰκίας ἐπι-
χειρήσαντα· καὶ ἡ ψυχὴ μου καλληθῆτω ὅπως σε, ὅπως ἀπ-
πλάσσοιτό μου ἡ δόξα σου, ὁδήγησόν με ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ
πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Δίδαξόν με, πῶς αὐ διδά-
σοίμι καὶ ἐμαυτὸν, καὶ τὸς ἄλλοις ἐμὸς, σῆριξον εἰς τὸ καρδίαν τῆ
δούλου σου, τὸν εὐφρόσμων φόβον σου· ὅ με καὶ πρὸς τὸ ἀγα-
πῆν τιμῶ σὺν, σὲ τὸ μάλλου τιμῶ ὄντως ἀγάπῃ, καὶ τῶν ἐπι-
φροσῶν τιμῶ ἀκρότητα, καὶ χυμέναι σοι χεῖρας, καὶ κακὸν πνε-
τὸς ἐκκλίνειν καὶ ἀπάταξ ἀξίωσον, καὶ τῶν ἐπιτολῶν σου ἐργά-
τιμῶ ἀκρον ἀγάθειξον, πρὸς βίαν τῶ μονογενεῖ σου υἱῷ, καὶ
ὡς ἡμεῖς ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ ἀμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙ.
καὶ ἄλλὰ εἰχων.

Διὰ τὸ μὴ εἶναι με
ἀξίον σου μεταχεῖν,
ἐν ᾧ ὁσῶς μου τιμῶ ψυχῶν
τελευτῶσαν ἐν λιμῶ.

ἐν καὶ

EIVSDEM ALIAE PRE-
ces matutinæ.

Tibi Deo ac Patri gratias ago, cum unigenito Filio
tuo, & sancto tuo Spiritu, quod usus tolerantia
tua diuturna, & committens ad omnis generis ma-
lorum meorum multitudinem, adspiciendæ lucis
solariæ facultatem mihi concesseris; per quam mens mea,
vitiorum obducta caligine, subveberetur, ad intelligen-
tiam tuam, qui vera & innocua lux es: quod hæc copiam fe-
ceris has ad te preces fundendi, & ærumnas ac desideria
mea tibi exponendi; qui te nobis adhuc loquentibus futu-
rum, fores hæc pulsantibus aperiturum promisisti. Da igitur,
benignissime domine, curis ut in posterum solutus agam;
tibi, gubernatori bono, vitæ meæ clavo permisso. Tibi
meus animus adhaereat, ut tua mihi opituletur dex-
tera. Dux esto meus in vita tua, & ambulabo in veritate
tua. Instrue me, quoniam modo tam meipsum, quam sub-
ditos meos gubernare debeam. Et ilavem illum metum tui
constabilito in corde servi tui, eodemque me instruas, ut dis-
lectioni tuæ, vel tibi potius, qui reapse dilectio es, & re-
rum expetendarum vertex, totus inhiem: ut ab omni ma-
lo in universum deflectam, concedito; meque mandatos
tuorum effectorem eximium reddito, per interces-
sionem unigeniti filij tui, servatoris nostri, Iesu Christi.
Amen.

CAPITA COMPVNCTIO-
nis, versibus exposita.

Quod ipse dignus haud sum,
Qui participes tui esse
Queam: fame en perire
Animam vides misellam.

Ε 4

ἦν καὶ ἄρτοι ἀπλαγχιδεῖς,
 σῶτερ, ἄρτω ζωηρῶ,
 ὁ δὲ οἶκτον τοῖς πσιόσι
 δοὺς Ἐφλω σσω τὸν ἄξιόν.

Ὡς ὁ πλούσιος, κἀγὼ
 διψήτηκομαι πικρῶ,
 φλόγα ἐζων ἐνδοθεν,
 ἔμμαντοδὲ τὸ σωηδός.
 ἢ πηγὴ ὅτ' ἤσῃς
 πότισόν με ὕδωρ ζωῆς,
 ὁ φωνήσας ἄπαντας
 τοὺς διψῶντας σοὶ φοιτῶν.

Ακρασία ξένον με
 τ' ἐδέμπεποίηκε·
 καὶ τὸ μακρῶ δυνάει με
 ἀπό σοῦ, φδ', τῶ θεοῦ.
 σὺ δέ με σωάζεγε,
 ὅς τὸν θυρανὸν οἰκῶν,
 ὠφθης ξένος ὅτι γῆς,
 ξένον τόκω δὲ ἐμέ.

Τὴν οὐσίαν φθείρας, φδ',
 ἑμὴ φρεσὶ, γυμνωμαί.
 σὺ δέ με τὸν ἄσωτον
 ἄσπερ σκέπασον σολῆ,
 ὅς γε τοῦτου ἐνεκεν,
 τὴν ἐμὴν ἐνδεδύσαι
 σάρκα, καὶ γυμνωσαι
 ἑμὴ λησῆς σαι βούμειος.

Νόσῳ με βυχόμενον,

καὶ

Vita hanc alas misertus,
 Servator, oro, panes
 Fidelibus teipsum
 Qui Christie das edendum,

Vt ille dives olim,
 Siti liquefco acerba:
 Flammaque aduror intus,
 Quae conscientia ipsa est.
 Vitae perennis at tu
 Fons, irrigato me unda
 Viva: sitim ferentes
 Qui ad te iubes venire.

Incontinentia olim
 Me eiecit horto Edenis,
 Diventus atque nostro
 Abs te Deo nefandus.
 Tu colligas vicissim
 Me, qui polo repostus,
 Me propter, hospes imis
 Partu novo fuisti.

Sum nudas ipse, mente
 Amissa, eben, bonis que,
 Tu prodigum stola me
 Benigne Christe vesti:
 Qui propter hancce causam
 Carnem meam induisti,
 Nudus que mortem obisti
 Inter malos latrones.

Morbo simul, gravi que

E 5

ἢ ἐν φυλακῇ δεινῶς,
 (ἄμφο γὰρ ἔστιν ἐμοί,
 ἀμάρτια ἢ ἐμὴ.)
 ὣς τερ ὀπδήμησον
 πρὸς με τῷ ἑλέει σου,
 ὁ φανεὶς πᾶσι σαρκὶ
 ῥύσης τὸ καὶ ἰατρῆς.

ΕἶΠΟΣ ΕἼΚΩΝ, ἘΝ Τ'ΦΑΝΤΩ,
 ὡς ἔχει τὸ σμαλτὶ ῥηγινῶ.

Η ῥῶρα, καὶ ἀλλοὶ τὰ ἀῖθρη, καὶ λακός ἐστὶ ἀῖθρη
 διακεχυμένῃ ἐπ' αὐτὰ μάλα ἡμέρωσ. διαποδο
 ψιδυεῖς ἢ δὴ τὰ φύλλα, καὶ δοκεῖ κυμαίνεσθαι πρὸς
 ἢ πόα, ἀῖθρη δὴ πνα δεχρμένῃ, φιλίαισ τούτων ὑποκινῶσ
 ὀπίφοραῖσ. χάλειον ἰδεῖν ποταμοὶ ἢ ἡδὴ ἢ ὄχθαισ ἀπὲρ δον-
 ται, καὶ ὁ πολὺς ἐπέχεται ῥοός, καὶ τὰ ὄρην πλημμύραισ
 ἐφανιζόμενα, ἢ ἢ ὑδάτων ὑπερφάνει, καὶ παρέχει χερσὶ
 θερεῶσ τὰ παρ' ἑαυτοῖσ ἀγαθὰ. τούτων ἔν, τὸ χερσῶδὴν ἡδὴ
 τῷ νεανίσκῳ, ὁ κτετέγων τῆλαιᾶ, κεκυφῶσ ἡρέμα, καὶ συ-
 κεδίσασ, ὅσον μὴ τῷ ρείθρῳ τούσ μυκίῃρασ βαπῆσαι, πλὴ
 δεξιάν ἀφορητὴ γυμνῶ τοῖσ ὑδασὶν ἐμβεαλῶν, τὰσ ὑπὸ
 τὸ ῥόδιον χαράδρασ διερεδνᾶται, ἡλαφῶν καὶ τοῖσ δακ-
 τύλοισ τὰσ πρῶγλασ, μὴ πῆ ἢ ὑδάτων παρεσομένων
 τοῖσ ποσὶ τοῦ νεανίσκου, φόβῳ ἢ ἢ πατάγων ἐγκέχυ-
 ῆται. οἱ δὲ δὴ πέρδικασ χαιροσὶ, πλὴ σποβληθεῖσαν αὐ-
 τοῖσ ἰχθῶσ ὑπερβολαῖσ ἢ ἢ πεφυκότων λυπεῖν, σπολαμ-
 βάνοντεσ ἡδὴ, ἀκπῆν ὄρ τούτων αὐτοῖσ ἐπανασαζού-
 σασ, μηδὲν λυπούσασ δι' ἀμαρτίαν. ὅθεν δὴ σὺ δῶν-
 μίφ τοῖσ ἀρεῖσ ἐν διατῆσται, καὶ τὰ νοσῖα πρὸσ προσφύ-
 ἄρροσ

Me carceri illigatum,
 (Delicta namque propter,
 Vtrumque mi ferendum.)
 Inviso quaeso Christe
 Tua benignitate,
 Medicus tu es ac redemptor,
 Homo factus, universis.

IMAGO VERIS, IN AV-
 laro textili, operis Phrygij.

Veris hoc tempus est, & indicio sunt flores, ac fere-
 nus hic aer, in eos leniter admodum diffusus. Prae-
 pterea suave folia susurrant, et gramen quasi flu-
 ctuare videtur, auram quamdam excipiens, ami-
 cis illud commoventem flatibus. Res sane visu grata.
 Flumina vero iam foedera cum ripis ineunt, eorumque
 vehemens inhihetur impetus; & quae prius aquarum in-
 undatione tecta latebant, ea nunc extra undas eminentia
 conspiciuntur, facultatemque praebent manibus ipso-
 rum bona prehendendi. Ex his unum est, quod adoles-
 cens hic cepit, qui quidem id manu sinistra tenens, &
 paulatim demisso capite confidens, tantum ut nar-
 res in flumine non mergat, nuda dextra sine strepitu a-
 quis iniecta, undarum explorat alveos; ipsis etiam di-
 gitis foramina perscrutans, ne quid undis ab adolescen-
 tis pedibus turbatis, strepitus metu in eis abditum las-
 teat. Perdices vero gaudent, se robur amissum per res
 nimis natura sua laedere solitas, modo recuperare; sola-
 ribus radijs vires eis restituentibus, qui nunc ob tem-
 peramenti aequilibratam minime sunt noxij. Quae
 propter alacres in agris degunt, & pullos ad pastum

ἄροντες, ὡροῦσι ταύτης ἀπὸντων, ἔργω δεικνύοντες τὴν
 ἰσχύν. ὡδικοί ὃ ὄρνιθες τοῖς δένδροισιν ἐκτεθνήσκοντες, δ-
 λίρον μὲν ἀπὸν) τῆς καρπῶν, τὸ πολὺ ὃ τούτοις τῶ χροῦ
 εἰς τὸ ἄδεν ἀναλίσκε). κερύθειν οἶμαι βοῦλαδος τουτοῖσι
 τὴν φωνὴν, τὰ κρείττω ὡροῦσι γέρας, τῆς ὡρῶν βασιλεί-
 σης ὀπιλαμμάσας, καὶ λοιπὸν τῆς αἰθρίας μὲν αὐτὶ τὴν φέ-
 λης, γαλιῶν τῆς αὐτῆς τρυμίας, καὶ ὅπως αὐτῆς τῆς λυπού-
 τῶν τὰ τεργνά. πάντα παρρησιάζει, καὶ αὐτὰ τῆς ζωφί-
 ων τὰ φαῦλα, ἐμπίδες, μέλι πηλα, τέπιγας, γῆν τῆς τοιούτων
 κταντο δαπά: ὄν τὰ μὲν τῆς σήμλων ἔσορμιδέντα, τὰ ὃ τὴν
 γῆν ἐρχοῦν τῆς συμμεταίῃ τῆς ὡρας, εἰ ὃ βούλει, τῆς
 δέρας εἰς βολὴν πρὸς ἀλόρον ὑγρότητα, πρὸς βολὴν τὸν
 ἀθροῖον, καὶ ὃ δ οἰπόρου πρὸς τῆς, καὶ ἔδον τῆς τουτοῖς
 (ῶν δει τὰ μουσικότρα, ἔνια μὲν ἀμιλλάται, ἔνια ὃ μά-
 χη), τὰ δὲ ἐφί (ῶν τῶς ἀνθεσι. πάντα ὃ ἠδὲ θεαδῶναι.
 τὰ ὃ πᾶσι καὶ τῶν κῆπων ἀθύροντα, ἐκείνα θηροῦν
 ὀπχειρεῖ μάλα ἀκραιώως ἅμα καὶ χαρίεντως. τὸ μὲν γὰρ ἠδὲ
 τῆς πιδῶν γυμνάσαν τὴν αὐτῆ κεφαλῶν τῶ κελύμμα-
 τ, αὐτῆ ἄλλου πνὸς θηροῦ τουτοῦ καταλέγει, καὶ
 διαμῆτάνον ὡς ταπολλα, γίνετα τοῖς ἠλιξι γέλωσ. ἄλλο ὃ
 πᾶν χεῖρε ἔχον παρ ἑαυτῶ, ὅλον ὀπχειρήτον τὸ σῶμα πρὸ ζω-
 φίω, καὶ θηροῦ τῶ τῶ βουλόμενον, πῶς ὄν γὰρ ἠδὲ
 καὶ γλοῖον; ὄρεῖ τὸ ὡροῦρον πρὸ σῶμα; ὄν γὰρ ἠδὲ καὶ
 μόγις πνὸς λαβόμενον τῆς, ἢ κελευσίν ἐνιοι πηλωτῶ, βακ-
 χῶν ὄν ἔοικεν, ὡσὶ τῆς χαρῆς, τῶ τῶ κραιώως ἀνελόμενον τῶ
 τελατῶν χητῆ, ὡς ἐλίσαν τουτοῖς, τὸ θηροῦ, πο-
 ρῶσεται ζῆν ἔτερον, ὄν ἀδῶν) γυμνοῦν ἢ δῶν κρυ-
 πτεν τὸ σῶμα τ. ἐκείνο μὲν τοῖς ἀσειότερον, τὸ τὴν
 ἠλικίαν εραχύτερον. νῆμα πρὸ πᾶν λεπτῶ πεδῆσαν ὄνο
 τῆς ζωφίω, ἐὰ δὲ θηροῦ τελεσ. κατέρον δὲ ἄκροισ δακ-
 τύλοις

adducetes, ipsi primi cibos attingunt, facto mensam in-
 dicantes. Aves autem canorae arboribus insidentes, raro
 fructus attingunt, maioremque temporis partem canen-
 do consumunt. Earum vocem hoc predicare velle puto,
 meliora nunc scilicet imminere, postquam anni tempo-
 rum regina illuxerit: adeoque deinceps serenitatem pro
 nebula, tranquillitatem pro tempestate, pro molestis de-
 nique sequi incunda. Omnia liberius se movent, etiam
 animalcula viliora; culices, apes, cicadae, huiusque modi
 variae species. Harum aliae de alveolis progressae, aliae
 nunc primum natae, propter ipsum temperamentum huius
 anni temporis, vel si mavis, propter accessum caloris
 ad humorem sibi respondentem, circum hominem stre-
 punt, & ante viatorem provolant: quaeque magis canorae
 sunt, cum eo canente canunt. Quaedam inter se certas
 men suscipiunt, quaedam pugnant, quaedam floribus in-
 sident. Omnia spectatu incunda. Puelli vero propter
 hunc hortum ludentes istaec animalcula venari magna
 cum simplicitate pariter, & lepore conantur. Nam ille
 quidem nudato capite, pro instrumento ad venandum,
 velamento capitis utitur, ac plerumque nihil efficiens,
 aequalibus risum movet. Alter ad se manus adtrahens,
 ac totum animalculo corpus injiciens, atque id volens
 hac ratione capere, quo pacto non voluptatem & risum
 cieat? Viden illum praestantem corpore? Tandem enim,
 ac vix sane, capto quodam ex his, quae à siccis membranarum
 alis nomen habent, praegaudia haccubanti simile se-
 gerit, extremaeque tunice fimbriam sustollens, ut praedam
 captam huic involvat, abiturus alterius querendi caus-
 sas non animadvertit, eas se corporis nudare partes, quae
 tegendae erant. Sed enim festivior is puer est, qui aeta-
 te minor. Nam admodum tenui filo animalcula duo
 colligata, volare sinit: extremisque digitis stamen ipsum

τύλοις ἐκ διασήμελ' ὅ τιν' ἢ ἔαν, ἔρχει τιν' πῆσιν, καὶ
ἔσπον τουτοις γίγνεται, καὶ γὰρ, καὶ γένηθε, καὶ ὄρχει
ται, σπουδαῖον γὰρ τι νομίζον τιν' παιδία. ὁλος ὅ ἢ τέχνη
ἤρ' ὑφαρμένων ἐστὶ τὸν ὀφθαλμῶν, τρυφή γιγνώμενα δεα-
ταῖς ἀπτον ὅ, τὸ ἔαρ, καὶ φείας λύσις, οἱ ὅ βούλει, φαιδρό-
τητ' ὀφείζοντ.

ΤΙΝΑΣ ἌΝΕΙΠΕ ΛΟΓΟΥΣ ὅ
τῶν περσῶν τε καὶ σκυθῶν ἐξηγουμένω, τῶν τυ-
ραννοῦντι τῶν τούρκων, μεγάληα τε καὶ σοφά,
ἢ ἀφροσύμην, καὶ ἀφορήτων ὄντι ἄπει-
λαῖς, ἠνίκαι δ' ἐπείγει, τρεπέντι ὅ πρός
τοῦτων πῶν μὲν ἢ νικῶν.

Ὅσον ἐοικέ, τὸ πρόωθεν ἐδέλον καὶ ἔξαρχῆς πολέ-
μειν, φύσει πολέμιον ἐστὶ καὶ τῶν πεφυκόπων κινού-
μενον, ὅν δυνάται κατέχειν ἑαυτὸ, τὰ μὴ λυπεῖν
ὀπιχεῖν ἐν ἀπασὶ τοῖς καιροῖς. καὶ σὺ δὴ πάντα τὸν χρό-
νον, ἠνίκα τὰ περικτεῖα σοι καὶ νοῦν ἔστρεχε, τοῖς ἐμοῖς ἐ-
ναντιοῦσθε πειρώμεν, ἀλαζονείας καὶ ὑβρεσιν: (ὅν ὅ γὰρ τοῖς
περσῶσιν ἰαμεν) ἢ δὴ τὸ φρόν' σοι πεπρωκίμας; τὸ ἐπιρ-
μένης τε καὶ πόλλης, καὶ τὰ κενὸν φρονήματα εἰς ἑδὸν σοι
λήξαν' ὅ, ἢ ἡκιστὰ γὰρ καὶ νῦν ἐχθρῶς πρὸς ἡμᾶς διάκεισαι
ἔσπον ἔτερον. κλάων γὰρ μὲν τιν' ἢ ἴπαι, (ὅν γὰρ ἐπέγνωσ τόν-
δε τὸ βίον πολλῆς παλιρροίας γέμοντα, ὅν δὲ περσεδου-
σας, ὡς δηλοῖ τὰ περσῶματα, τιν' ἀγαθῶν σοι πύχην με-
τωπεσένδε, καὶ τοι εἰδῶσ δὲν περσῶματα, ἢ ἀπεικός, ὅν δὲ ἀ-
νένδουκτον) τοῦτων ἀνδραγάθια συμκρυβείς, καὶ δὴ-
κνης γὰρ οὐχ ἢ πῶν μὲν ἢ πρὸ τού, τῶν τὸ φρόνημα αὐτῶν.
καὶ ἀπο.

ex intervallo retinens, volatum impedit, quod minus eis
ex more succedat: & ridet, & letus est, & exsilit, ludis-
cum hoc pro re seria ducens. Ad summam, ars texti ope-
ris invitat oculum, voluptatemque spectatoribus concil-
liat. Omnium autem horum causa, ver est: quod tristis-
ciam dissibat, vel si mavis, hilaritatem conciliat.

QVIBVS VSVS SIT VERBIS * Tamberlanem Tar-
* Perfarum Scytharumque Dux, ad tarorū prin-
Turcorum tyrannum, magna quæ cipem intel-
dam ac superba proferentem, & minis git, qui Ba-
intolerabilem, rebus adhuc prosperis: iazetiū re-
post victoriam verò, diversam in par- gem Turco-
tem mutatum. rum cepit.

Quod ex longo temporis intervallo, & ipso qui-
dem ab initio, similtates exercere vult: infestū
est natura, ceu videtur, imperiū naturali com-
motum, continere se nequit, quo minus agrefas-
cere quovis tempore nitatur. Itidem tu quoz nullo non
tempore, quum peragenda mente versareris, in hoc in-
cumbens, meis ut institutis quacumq; posses adrogantia
petulantiaq; adversareris: (nō enim factis poteris) nūc
illo tibi supercilio deiecto, quod prius elatum erat, et gra-
ve, vanoq; fastu in nihilū redactū: nibilo minus alio quo-
dā modo nobis infestus esse pergis. Victus enim dum plo-
ras, (quum vitam hanc variè reciprocis plenam fluctibus
esse nesciveris, nec exspectaveris, ut ipsa res indicat, for-
tunæ prosperæ mutationem: quamquā ea perusitata sit,
& nec abs re cōtingat, nec ita comparata sit, ut nunquā
accidere possit) præclarum facinus meum extenuas, nec
modū minus, quam antehac, eo ipso me mordes, quod anti-

καὶ ἀποβαλέτω κείτοι γε ὅ μιν ἐγὼ λαμψέαν πνα καὶ δια-
 κέσουσαν ῥήσιν δὲ κλάσαν, ὡς δὴ θεν γε ἀνδρὸς λαμψέου
 ἀπειργανώς, ἀρετῆ μεγάλα καπορδακότ. συ ὅ ἐλέγχεις
 τῷ δόξαν ὅκ ἀληθδυσαν, αἰχμῶν σεαυτοῦ κατὰ γέ-
 ων, καὶ ἀποφάνων σεαυτὸν διεπιχέροντο ἀνδρωπον, ἐν οἷς
 οὐ φέρετ κατὰ πύδρα τῷ συμφορέαν. πύχη σοι τοίνω πὸ νι-
 κῶν, ὅκ ἀρετῆ συκκλήρωται: καὶ μοι νῦν ἀντιπίπθεις, καὶ
 λυμάνη ποῖς ἐμοῖς καπορδαμοσί, τῷ δόξαν ἀπειργέφεις
 εἰς τὸ καιντίον τῷ ἀπὸ σοῦ. ὁ γὰρ μὴ θυναίου κρατήσας
 ἐγὼ, πῶς ἀν ταύτη θυναί. δόξα μοι ἐρέτω τοίνω χρυ-
 σός, ἐρέτω λάφυρον ἄπει, καὶ ὁ πολὺς σοι πλοῦτ. πολ-
 λαχόθεν σωειλεμέν. ἀποσίης δόξης, ἥς ἤρων. αὐτὴ μὲ
 τεργμάτων ἄ γῆς γαγρηκότα καλήγαγῃ ὅπτι σέ, καὶ νῦν ὁ-
 ρῶ μου τοὺς πόνοις ἢ πατημένοις:

ΕΝ ΕΪΔΕΙ ΨΑΛΜΟΥ, ΠΕΡΙ ΚΕ-
 ραννοῦ τοῦ ἀγαρηνοῦ· ὁ πότε ἐπεσκεψάτο ὁ
 θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ διὰ τῶν ἐχθρῶν αὐ-
 τοῦ, τὸν παντοῦ ἀπὸν ἀπέκλεινε. θῆρα.

Υψίς ὁ κύριος ἐν ἀρχῇ, ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς ἀνά-
 αἰῶν, ἐν τῇ οὐρανῷ, καὶ ὅπτι πᾶσαν τῷ γῆν, ἀπὸ
 τῶ τὰς δυνάμεις πᾶν ἤγειρα, ἡν: καὶ ὁ αὐτὸς μενεῖ,
 νῦν οἱ κτηνώδεις σωῆσεν, καὶ γὰρ εἶδον τὰ δυνάμεις αὐτοῦ,
 ἐπ' αὐτοὺς γεγυμμένα, καὶ τὰ βέλη αὐτοῦ ἐξηδενηκό-
 τα: τὸν ὃ κεραυνὸν, ἐμπροσθέντα τῇ ἰδίᾳ ματαιότητι ὅς ἀ-
 ναβημομένης τ' ἀγαδοτήτ, καὶ τ' αἰσθησίας οἰκονομου-
 σης, κατωλιγώρει. ἐπάγει ὁ θεὸς ὀργίλ, ὁ ὃ ἀπὸ φρονει-
 βλασφημοῦ τ', ἐμικροθύμῃ· καὶ ὁ ἀσεβῆς ὕψος τῷ
 κέφα.

num mox abieceris. Ego verò putabam, me clarum et
 durabilem habiturum gloriam, veluti victo viro claro,
 qui res magnas gessisset. Hanc opinionem tu meam mi-
 nimè veram redarguis, dum ignominia teipsum adscis,
 teq̄ victu facilem fuisse demonstras, minimè viriliter
 hanc calamitatem ferendo. Quamobrem fortuito, non
 per virtutem antehac adeptus es victorias: mihiq̄
 nunc adversaris, et rebus à me fortiter gestis officis, op-
 inione de te mea diversam in patrem tractata. Nam
 qui victoria de viro non forti potitus sum, quoniam pra-
 ego vir fortis huiusce facinoris causa videbor? Valeat
 igitur aurum, valeant universa spolia, magnæq̄ divitiæ
 tuæ, undecumque collectæ, quando absit gloria, quam
 equidem expetebam. Ea me senio consecutum, ab ipsis
 terre finibus adversum te duxit. Nunc meos labores
 irritos fuisse video.

IN FORMA PSALMI, DE
 *fulmine Agareno: quo tempore deus
 populum suum respexit, & per hostes
 suos illam verfatam belluam necavit.

Sic adpollam
 barto Tux et
 Baia zennit

Altissimus ille dominus in principio, deus noster
 infinitis sæculis, in cælo, et in universa terra,
 priusquàm cælestes illæ copie creatæ foret, erat: et
 idem manebit. Nunc tandem intellexere bel-
 luini. Viderunt enim ipsius prodigia, quæ in eos facta
 sunt, et eaq̄ sua debilitat: fulmen ipsam, stoliditate sua
 succensum; qui vir procrastinante divina bonitate, pro-
 videntiaq̄ dispensante, flocci deum faciebat. Iram deus
 imbibere, contemtum hic illum habere: hoc deum pro-
 scindente convicijs, diuturna deus uti patientia: quo
 factum, ut impius iste caput in altum sustulerit.

F

κεφαλῶν ἤσαν, ἀνείροπόλει τῶν γῶν, καὶ τὸν οὐρανὸν δε-
 σπότιον ἐκείδιδου τῆς ἀρχῆς. ἀλλ' ἐν τῷ μεγάλῳ χειμ-
 ῶν τῆ δυνάμει αὐτοῦ, καὶ πολυχρείᾳ θαλάσσης κατε-
 πείρατος τῆς ποίμνης τοῦ θεοῦ, ἐφθασεν ἡ σύρροια τῶν
 κακῶν καὶ τὰ ἐξάρχῃς ἀδικήματα, ἅμα ἀποδέδωκε γῶ-
 τω δὴ πῦσα ἡ γῆ, καὶ μὴ ὑποῦσθε ἐν ἑσώτῳ γηγῆνης. τῷ
 γὰρ θεοῦ δόξα πᾶσι, ἅπαν ἔκει, καὶ εἰς μακρὸν ἀνερχόμενος,
 ἐξέλιπε ἀποδέδωσεν, ὃ ἔλπιζον ἐπ' αὐτὸν, μὴ φοβηθῆ-
 τω καὶ, τοὺς γὰρ ὑπομένοντες σώζει, ἐὰν παρ' αὐτῶν θυ-
 σίαν ἐξομολογήσῃς λάβῃ, καὶ ἀνταποδοίῃ ὑποὲρ αὐτῆς,
 ὅτι χρηστότητι πύλας, δόξα δόξα ὁ λαὸς αὐ-
 τοῦ, καὶ ἐλπιδῶν ὡς δῶν ἐμφορεῖσθαι
 οἱ πεποιθότες ἐπ'
 αὐτόν.

Τ Ω ΑΙΩΝΙΩ Θ Ε Ω Δ Ο Ξ Α.

Terram universam per somnum devorabat, nec eius
 imperium cæli domino permittebat. Sed dum magnis
 sic vires ob suas se iactat, copiarumque multitudine fre-
 tus, contra dei gregem semet effert: hominem malo-
 rum colluvies antevertit, & iniurijs priscis mercedem
 una vice persolvit. Non ita hoc universa terra, nec intrā
 se terra editus semet adtollat. Quippe dei nutui quidli-
 bet cedit, & diuturna utens ille tolerātia, subito retria-
 buit. Qui verò sperat in eū, mala non metuat. Nā servat
 adversa sustinentes, si confessionis sacrificium ab eis ac-
 ceperit, ac vicem pro eo rependerit. Bonitatis e-
 nim pelagus est. Tribuat ei gloriam po-
 pulus ipsius, & qui confidunt
 in eo, sive bona ple-
 ni sint.

IMMORTALI DEO GLORIA.

INDEX RERVM PRAE-
cipuarum quæ in hoc libro
continentur.

A	
Actio vitiose	Animum quis sanet. 307
gradus 39	Animus cum omnibus jaz-
Actiones quomo- do instituedæ 57	cultatibus à Deo est 291
Actio præclara per gradus comparatur 37	Animus nec accessionem, nec detractionem patit- tur 271
Admonitores audiendi 41	Animus quod naturã suã attinet, nec deterior nec melior fit 269
Aegritudo unde 81	Animus tollitur sublato ap- petitu 269
Aemulatio honesta 49	Appetitus res bona 267
Affectus erga omnes qua- lis 85	Arbitrij liberi est bonũ esse velle 185
Ambrosius quod nam 51	Arrogantia et dissimulatio quantum noceant 105
Alimenti et doctrinæ dis- milis comparatio 105	Assentator hoste pernicio- sior 45
Amicus quis 45	Atbenienses pacis amantes 147
Amor Christi charitatis stimulus esse debet 157	Atbenienses Persas ex Græ- cia depellunt 147
Amor Christi ineffabilis unde appareat: 353	Avaritia perpetua sitis 141
Amor Emanuelis paleo- logi erga filium 371	Avaritia radix omnũ ma- lorum 237
Amor verus quis 355	
Angeli purè contemplari possunt 273	B
Animalia si è medio tolli- tur vita nostra similis e- rit brutorũ vitæ 287	Beptissimus quid tris- tuat 363
Animi mors quid nam 315	Beatus quomodo bea- tus

I N D E X.

tus sit. 185	Bonus ut fias nõ satis est ha- bere in animo bonũ 197
Bellum contra quos susci- piendum 83. 85	Bonus ut sis velle succerũ requiritur 195
Benefacta hominum cum dei factis collata nihil sunt 403	Bruta secundum rationem agunt 61
Bene operantes humilitas deceat 407	C
Bonæ res instar catenæ 71	Calamitas omnis pun- ctum tēporis est rez ctè iudicatibus 199
Bona opera sine dilectione mortua 389	Calumniæ quādo negligē- de, quomodo ferendæ 65
Bona præsentia omnia va- na 291	Caritas à virtutibus sciun- gi non potest 103
Bona propter boni autorẽ placent 177	Castigationum finis 329
Boni erga malos quomodo affecti 319	Chara quantumvis nõ præ- ponenda veræ gloriæ 197. 199
Boni habitum qui nõ asse- quatur 69	Christi actio nostra imita- tio 357
Boni omnes unum finẽ ha- bent 177	Christi dicta autorũ 399
Boni rationem qui non in- telligat 183	Christi exemplũ nobis pro- ponendum in iudiciis alijs 313
Boni viri est facere ea que docet 129	Christi finis quis fuerit 79
Bonorũ operũ præmiũ 403	Christi ignominia 353
Bonum publicum 71	Christi officium 341
Bonus absq̃ humilitate ne- mo esse potest 382	Christus se invocantibus promittit adfuturũ 307
Bonus non volens malum faciens, omni studio il- lud corrigit 205. 207	Christus sibi displicuit. 79
Bonus quibus gratus 189	Christus tripliciter Domi- nus noster 355
Bonus quis 42	Christus vera ideq̃ Humi- litas 377

I N D E X.

Clementia Dei	301.365.	367
Clementia nostra qualis	303	
Cogitationes quibus impediuntur	87	
Cognitio bona quae noceat	129	
Concupiscētia faciliior acquisitione	231	
Condemnare cuius	339	
Condemnati condemnatores iudicabunt	339	
Conscientia bona	65	
Conscientia mala	51	
Constantia martyrum à Deo	401	
Consuetudinis honorū & malorum fructus	101	
Consuetudo vitam condit	27	
Contemplari verè in hoc corpore non possumus	273	
Corpus ita tractandum ut spiritus vivat	131	
Correctionis modi	79	
Cor solo per se bono comparatur	ibi.	
Cræsi miseries	141	
Cræsum quid perdidit	135	
Cræsus pyræ impostus quare Solonis nomen ingeminavit	141	
Cræsus vino se nō inebriavit	137	
Credendum quibus	43	
Cruciatu quare pertulerit Christus	355	
Cupiditas inconstans	59	
Cupiditas mater multorum malorum	81	
Cura rerumpubl. pedicæ sunt	371	
Cyri prudentia	141	
D		
Dæmonium & reproborum cadem ratio	315	
Dæmonū insidia à nostra oscitantia	53	
Damnare quando nos convenit	311	
Dei bonitas	307.365	
Dei natura	341	
Dei providentia	329.353	
Delicta aliorum quid cōferre debeant	321	
Deliberata actio utilis	61	
Deliberationis tempus quod nam	115	
Demosthenes	369	
Deo inensus, naturā adversam habet: huius exempli	33	
Deo non resistendum	51	
Deo per pauperes gratissimus	141	

I N D E X.

Deus quid respiciat	307
Deus salutis nostræ causamulta tentat	351
Diversa vivēdi genera	25
Divina omnia bona	399
Divinum auxilium quale	69
Divitiæ Cræsi quale illi præsidium	135
Divitiæ quomodo interitui serviant	137
Divitiæ quando vitæ ornamentum	137
Divitum fines diversi	95
Dilectio & Humilitas pares	385
Diligere ut possis	41
Docere alios agenda quæ vult, ipse tamen non agit, graviter peccat	125
Doctrina animi alimentum	103. eius effecta
Dolor voluptate durabilior	189
Donorum modus quis	89
Drachma perdit	359
E	
Ecclesiæ autoritas	35
eiusdem dogmatum effecta	37
Educationis regie præceptorum usus	15
Electi excidunt aliquādo, sed per respiscētiā in vitam	303

I N D E X.

reducuntur	345	Etè cognoscimus	327
Electio bona unde	57	Facultas nostra nobis igno- ta	327
Electio causa nostrarum az- elionum	193	Felicitas improborū in hac vita	179
Electio vite unde	27	Felicitas regum à Deo	29
Eligenda que	73	Felicitas unde fluat	183
Eloquentiæ Encomium	125	Quæ nostra	319
Eloquentiæ præclara effe- ctū	135	Filius prodigus	359
Eloquentiæ studia cū vir- tute coniungenda	173	Fortuna in utraq; quomo- do affecti esse debeamus	97-99
Eloquentia in principe ne- cessaria	173	Fortuna virtutem quando vincat	143
Eloquētia medicis magnū adiumentum	173	Fugiēda principia cuius	73
Eloquentia quibus usui sit	135	Futurorū coniecturæ unde	127
Errare humanum	75		
Erroris nullius sibi cōsciū errare potest	323		
Examen propriæ vitæ	69		
Exercitijs in corporalibus si præmijs aberretur nō magnus error	407		
Exercitus ignavus quis	121		
Exercitus quomodo ani- mandus	121		
Exercitiæ lacrumæ	361		
	F		
Facientes imparia non pariter sentiūt	403		
Facientes recte effe- runtur	403		
Facta nostra nunquam re-			

I N D E X.

Homines mutabiles vitan di	127	regunt	25
Homines quare se efferre non debeant	401	Hortatio ad humilitatem	369
Homines quicquid benefi- cij in alios cōferunt, spe remuneracionis faciūt	349	Hostis quis	45
Homines quicquid habent à Deo illis datum	401	Humana inconstantia	91
Homines suæ dānationis causa, non Deus	351	Humana mens quæ Dei sunt non capit	367
Homini expetenda; fugien- da	55	Humana non bona	399
Hominis miseria spiritua- lis	55	Humilitas & dilectio cō- parantur inter se	385
Hominum dicta probanda non dei	399	Humilitas falsa	393
Hominum opera bona un- de	399	Humilitas lumen virtu- tum	369
Homo cū ratione agat	61	Humilitas ubi nā adat	371
63		Humilitatē pro dignitate nemo satis declaravit	371
Homo dei providentia gu- bernatur	51	oratione	371
Homo hominē dignus	85	Humilitate sublata nemo servari potest	405
Homo malorum autor ipse quomodo sit	215	Humilitas quando nulla reperiatur	405
Homo quomodo quietissi- mus	53	Humilitatis acquirendæ ratio difficilis	395
Homo utcuq; pravus, de eo tamen non desperā- dum	307	Humilitatis effecta	379
Honestas quæ nā sint	275	Humilitatis orationē qua- re instituat	369
Honestum & volupe vitā		Humilitatis via	397
		Hydræ refecare	71
		Hypocritæ principibus fue- giendi	111
			I
		Ignavus qui ea quæ nos vit non facit	127
			F 5

I N D E X.

Ignorantes ea quæ supra nos sunt, ignorantibus nos possimus dici	223	modo dignoscendum	41
Ignorare ea quæ captum nostrum excedunt vitium non est	225	Ingratitudo quam noxia	35
Ignorare quæ discere potuimus est vitiosum	225	Iniusta nonnunquam facimus ut voluptatibus inbiare possimus	237
Immutabilis solus Deus	347	Institutio noxia	59
Imperio præficiendus quis	65	Invidia inter quos sit	49
Impius qualis	35	Invidia quæ gignat	47. et 49
Improbi qualescunque sint non sunt invitandi	99	Invidus non semper nocet.	
101		ibi.	
Improbis quis videatur miser	181	Invitus qui aliquid facit, non coactè, sed volens id agit	207
Improbiorum vita quomodo corrigenda	79	Involuntarium quid	205
Improbis ipsa natura bonum amat	175	Ioannes Deo vixit	395
Improbis miserrimus est qui ipse malus etiã bonos corrumpit	187	Iobus quare beatus	97
Improbis seipsum abominatur	175	Ionæ exemplum	309. eius cõservatio prodigiũ ibi.
Inconstantiæ improborũ exemplum	181. 183	Irrationalia quare comedant	285. quare Venere utantur
Infelices quomodo tractandi	87	Irrationalium animalium utilitas	287
Ingenium expers doctrinæ in utraq; fortuna quomodo comparatũ	159	Irrationalium voluptas nobis prodest	ibi.
Ingeniũ quorumvis quor;		Iucundorum & malorum opinio	75
		Iucundus alijs quomodo esse possit	39
		Judicando alios iniuriæ erga Deum sumus	341
		Judicare quis debeat	325
		Judicium	

I N D E X.

Judicium de alijs cui sit committendum	311	Mali in extremo agone penitentia agentes recipiuntur	347
Judicium omne Deo committendum	411	Mali origo	223
Iusti quinam	363	Mali quando imitandi	113
Iustitia nostra & clementia respectu divinæ nobil	303	Malorum angelorum finis	409
L		Malũ omne dolorẽ gignit	189
Labiorum non est	321	Malum privatione boni constat	195
Latro in cruce	361	Malũ quandoq; specie boni probatur	179
Legum à Solone latarum præstantia	139	Mansiones plures quid sint	329
Liberalitas vera quæ	41	Manus qui sibi adferunt miseri	337
Liberum arbitrium	55	Medici boni qui nã	344
Lutum cõtemplationi obstat	177	Medicus excellens	59
M		Mendacium multiplex, et quomodo vitandum	47
Magistratus ingenii	65	Metus efficacia	155
Magistratus ingenium in augendis rebus	93	Metus per se non est bonus affectus	393
Magistratus quis subditos obediens habeat	33. 35	Misericordiæ divinæ illustre exemplar	311
Magnus quis vere	183. 369	Modestia falsa quemnam	393
Mali expectatione terrent	199	Modestia rectè factis coniungenda	133
Mala opera ad Gehennã ducunt	403	Molus res optima	49
Malè operantes dolere debent, non efferi	407	Mortem animi, corporis mors consequitur	315
Mali genij nostri emuli esse non possunt	409	Mutatio est hominũ	347

N	Paulus de iudicio temerario	311
Natura hominū perversa in iudicādo	Pax quantum bonum	83
Negotia publica quomodo recte curentur	publica et privata cōferuntur	ibid.
Noxia, bruta sponte non admittunt	Peccantium personam qui oderunt, odio ipsi sunt digni	335
O	Peccata ut remittantur quid agendum	325
Oblectationū ipsorū principum quis finis	Peccatores non semper in lapsu perseverant	327
Obscuri qui nobilibus clariores	Peccatores quomodo tractandi	313
Obtrectationes, principū comites	Peccatorum multitudine omnino nō est desperandum	309
Odiū, fraus, quibus noxia	Peccatum ex ignorantia duplex	221
Omnibus omnia fiam?	Peccatum quid	77
Onus unusquisque suum portabit	Perfectionem omnia appetunt	177
Opera mala hominū unde	Philosophū verū quis nā	83
401	Platonis et Aristotelis encomium	203
Operibus proprijs unusquisq; iudicatur	Penitentia omnes servatur	303. 309
407	Penitentia vera quae nā	307
Optima quaevis abusu mala	Potestas absq; eruditione nocet	81
281	Praemia et supplicia in vita futura erunt diversa	329
Ordinis vis		
57		
Ovis perdita		
357.		
P		
Parentes primi quare eiekti		
363		
Parentum primorum lapsus unde		
251		
Pauli exemplū		
323		
	Precibus	

Precibus quid petendum	R	
29. 31. quas Deus exaudiat	Recte vivendi viae variae	353
Princeps id quod bonū videtur quomodo perficere possit	Reges, principes &c. quomodo omnia bona consequantur	31
169	Regum corona	81
Princeps principe quis praestantior	Resipiscentia studiosè sectanda	363
173	Resipiscentiū affectus	365
Principia cōtinuata, maximum augmentū consequuntur	Res iucunda quomodo molestā	233
71	Res quae vis ad causam priam recurrit	175
Principi bono si subditi obediat magna felicitas	Rex, Legislator, iudex vere bonus	77. 79
171	Rex idem & servus ibid.	
Principibus nonnunquā à curis abstinendum	S	
109	Salvandi siderum numerum superant	405
Principi quibusnam consulantandum sit	Salus ex accessu ad Deum	177
115	Sanitas tam spiritalis, tū corporis quomodo comparetur	307
Principis boni affectus gratitudo III. ornamentum	Sapientia principibus nil melius	165
45	Sapientia quando bona	81
Principi summum ius nō semper sectandum	Satanas quare plectatur	47
113	Scelerati sui interitus causa	307
Principum gravitas & magnificentia qualis esse debeat	Sciētia hominis imperfecta	
113		
Principum oblectationes variae		
111		
Providentiæ divinae omnia committenda		
95		
Prudens vir constans		
59		
& 61		
Pythagorae dictum		
67		

I N D E X.

Scortum Christus non a-	Velle nostro quid accedat
bominatus est 361	307
Scurrarum levitas 113	Perax quis 45
Servitutis politicae & spi-	Veritas copiose ex se argu-
ritualis discrimen 31	menta profundit 271
Socordia omnibus perni-	Victor suissus 71.73
ciosa 123	Violentum in voluntate
Solonis abstinentia 137	imperium non habet 193
Solon quare magnus 139	Vir bonus quis sit 99.191
Sperare aliquando maius	Vir bonus non ex successu
gaudium quam re poti-	iudicandus 181.185
ri 239	Vir fortis 147
Spiritus maligni nihil in	Vir praeditus virtute quis
nos 53	191
Superbia angelos perdidit	Virtus omnium successu
381. primos parates ibi.	principis causa 171
T	Virtus quale bonum 191
Taciturnitas princi-	Virtus quid 115
pis 111	Virtutem qui assequatur
Taciturnitas pulchra 125	59.97
et quibus conveniat ibi.	Virtutem quomodo confes-
Temporis diligens ratio ha-	quamur 97
benda 93	Virtutes aliorum non ag-
Tempus electionis vitae 29	noscimus 319
Tyranni & Regis discrimen 117	Virtutes & vitia aliorum
Tyrannus quis 115	ad quid prosint 21
V	Virtutes omnes a dilectio-
Vasa ex Paulo distin-	ne pendent 387
guuntur 345	Virtutis absq. studio om-
Vasa ignominiosa quae na-	nes in omnibus falluntur
347	165
Velle & posse à Deo 401	Virtutis exors omnia ha-
	bens nil habet 163
	Virtutis gustus qui semel
	habuit

I N D E X.

habuerunt, degenerant	Vitijs in alienis acuti, in
tamen peiores ijs qui	nostris caeci 329
nunquam bona cognove-	Voluntaria quae nam 207
runt 333	Voluntas bona domino
Virtutis in via persevera-	probatur 361
re difficilins, quam ac-	Voluptas bonum alterius
quirere 369	vita quoque 273
Virtutis studium 69	Voluptas bonum quibus
Vita amissa simplex vita	nam sit 263
fuit 287	Voluptas causa iacturae et
Vitae aeternae et huius quo-	praesentium et futuro-
modo corona obtinea-	rum bonorum 259
tur 131. 133	Voluptas causa lapsus pri-
Vitae humanae inconstan-	morum parentum 251
tia beatae vitae deside-	Voluptas copijs caelestibus
rium excitat 41	inest 273
Vita haec itineri compara-	Voluptas & dolor permi-
tur 325	scuntur semper : ratio
Vita non omnis incunda 83	75. 77. 235
Vita omnium praestantif-	Voluptas etiam bruta exci-
sima 27. vita inconstans	titat ad operosum quid
27.91	agendum 285
Vita optima quomodo in-	Voluptas hominum inte-
stituenda 67	ritum quaerit 257
Vita perpetuus motus 75	Voluptas honesta non im-
eadem Foro comparatur ibi.	probanda 27
Vita quae nam mors sit 131	Voluptas imitatur medi-
Vitia aliorum facillime a-	cos 253
nimadvertimur 319. 329	Voluptas incitat nos ad ea
Vitia omnia quomodo sus-	etiam quae corpori in-
peranda 385	serviunt 285. 349
Vitij extremum difficul-	Voluptas in misero homi-
ter mutatur 73	ne quid efficiat 235
Vitij fuga 69	Voluptas invidiae fons 235

I N D E X.

<i>Voluptas malitia & astu-</i> <i>tia omnia superat</i> 51	<i>Voluptatis poenae divinae</i> 257
<i>Voluptas non omnis vitio-</i> <i>sa</i> 27. 271	<i>Voluptatis tempus</i> 247
<i>Voluptas qualis secundum</i> <i>quosdam</i> 229	<i>Voluptatis vim neminem</i> <i>vincere posse contendunt</i> <i>quidam</i> 259
<i>Voluptas quibus nimis no-</i> <i>cere non possit</i> 257	<i>Voluptatum caussa omnia</i> <i>perferre possumus</i> 237
<i>Voluptas serpente decipie-</i> <i>te parentes nostros vaz-</i> <i>lentior</i> 251	<i>Voluptatum frustratio gis-</i> <i>gnit iracundiam</i> 239
<i>Voluptas superat bestias o-</i> <i>mnes feritate & dolo</i> <i>notas</i> 249	<i>Urbes infelices quomodo</i> <i>fiant</i> 169
<i>Voluptas tristitiae mater</i> 235	<i>Vu. gi opinio</i> 121
<i>Voluptas vitam nostram</i> <i>fulcit</i> 291	X
<i>Voluptas utilis</i> 275	X <i>Erxes à Græcis in fu-</i> <i>gam cõjicitur</i> 149
<i>Voluptas ut plurimum ad</i> <i>res agendas nos hortat-</i> <i>tur</i> 349	<i>Xerxes suorum probra to-</i> <i>lerat</i> 161
<i>Voluptatem Deus naturæ</i> <i>insevit</i> 262	<i>Xerxes vitã suã odit</i> 159
<i>Voluptate quomodo quis</i> <i>verè frui possit</i> 275	<i>Xerxes Iro deiectione factus</i> 159
<i>Voluptate sublata tollitur</i> <i>appetitus</i> 269	<i>Xerxis animus mirè im-</i> <i>mutatus</i> 155
<i>Voluptatibus inhiantes,</i> <i>similes sunt piscib.</i> 241	<i>Xerxis exercitus terror</i> 143
<i>Voluptatis graphica descri-</i> <i>ptio</i> 241	<i>Xerxis immoderatus faz-</i> <i>stus</i> 161
F I N I S.	<i>Xerxis inconstantia</i> 159
	<i>Xerxis victus</i> 149. 150.
	Z
	Z <i>Elus od xax' i'wizvo-</i> <i>σιν</i> 319